Veiligheidsmonitor

2015

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Veiligheidsmonitor

2015

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress: Centraal Bureau voor de Statistiek, Textcetera
Ontwerp: Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen
verkoop@cbs.nl
ISBN 978-90-357-1749-7
ISSN 1114-2274

Voorwoord

Hoe ervaren Nederlanders de leefbaarheid van hun woonomgeving? Voelen zij zich er veilig? Hoe vaak zijn ze slachtoffer van criminaliteit en wat vinden ze van het functioneren van de politie?

Op dit soort vragen geeft de *Veiligheidsmonitor 2015* antwoord. De publicatie richt zich vooral op de periode 2012–2015 maar laat ook trends vanaf 2005 zien. De Veiligheidsmonitor presenteert naast het landelijke beeld ook uitkomsten op het niveau van de regionale eenheden, politiedistricten en de 50 grootste gemeenten van ons land. Voor het eerst worden ook enkele uitkomsten op het niveau van de 167 politiebasisteams belicht.

De cijfers in deze publicatie zijn gebaseerd op een jaarlijkse grootschalige enquête onder de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder. In 2015 hebben meer dan 111 duizend personen de uitgebreide vragenlijst ingevuld. Dit grote aantal respondenten maakt het mogelijk om tot op een gedetailleerd niveau betrouwbare uitspraken te doen over de objectieve en subjectieve veiligheid in Nederland.

In de afgelopen jaren zijn Nederlanders de leefbaarheid van hun buurt iets positiever gaan zien. Zo ervaren ze minder verloedering en sociale overlast in hun woonomgeving. Het aandeel personen dat naar eigen zeggen slachtoffer is geweest van veelvoorkomende criminaliteit, zoals geweldsdelicten, vermogensdelicten of vandalismedelicten is sinds 2005 met 36 procent gedaald. Het aandeel personen dat zich wel eens onveilig voelt nam in dezelfde periode af met 26 procent. Afgelopen jaar voelde ruim 1 op de 3 Nederlanders zich wel eens onveilig. Iets minder dan een kwart van de geïnterviewden zegt in de afgelopen 12 maanden contact te hebben gehad met de politie. Dit aandeel is de laatste jaren iets afgenomen. Zestig procent van hen is tevreden over hun laatste contact met de politie. Zowel over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt als over het functioneren van de politie in algemene zin denken Nederlanders in 2015 iets positiever dan enkele jaren geleden.

De Veiligheidsmonitor is een samenwerking tussen het Centraal Bureau voor de Statistiek en het ministerie van Veiligheid en Justitie.

De publicatie *Veiligheidsmonitor 2015* wordt in pdf-vorm uitgebracht via de website van het CBS. In zeer beperkte oplage is de publicatie ook in print beschikbaar. Op StatLine, de elektronische databank van het CBS, zijn meer cijfers uit de Veiligheidsmonitor te vinden.

Directeur-Generaal CBS
Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi

Secretaris-Generaal ministerie van Veiligheid en Justitie
S. Riedstra

Den Haag/Heerlen/Bonaire, maart 2016

Onderzoekspartners

In deze rapportage treft u de belangrijkste landelijke en regionale resultaten aan van de Veiligheidsmonitor die in het najaar van 2015 voor het achtste opeenvolgende jaar in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is uitgevoerd.
Bij de Veiligheidsmonitor (VM) zijn op basis van een gestandaardiseerde vragenlijst en onderzoeksmethode zowel op landelijk/regionaal niveau als op regionaal/lokaal niveau gegevens verzameld over de sociale veiligheid van inwoners in Nederland. Hierdoor zijn uitkomsten op verschillende beleidsniveaus goed met elkaar te vergelijken.

Het landelijke/regionale deel is zowel door het CBS als door het onderzoeksbureau I&O Research uitgevoerd. Tegelijkertijd is door I&O Research dit onderzoek in 108 gemeenten op lokaal niveau of in (politie)regionaal verband uitgevoerd. De coördinatie en het faciliteren van de lokale onderzoeken is een taak van Bureau Veiligheidsmonitor.

Het onderzoek werd naast de vertegenwoordigers van de opdrachtgevers, mr. M.T.H. Hendriks (ministerie van Veiligheid en Justitie), drs. M.J.M. Verbruggen (CBS), begeleid door de Raad voor de Veiligheidsmonitor en Bureau Veiligheidsmonitor.

Voor vragen kunt u zich wenden tot:
Centraal Bureau voor de Statistiek, de heer G.J.H. Linden, telefoon 045 5707486, of via e-mail: glnn@cbs.nl.
Ministerie van Veiligheid en Justitie, directie Veiligheid en Bestuur,
Drs. M.M. Veelders, telefoon 06 4813 6688 of via email: m.m.veelders@minvenj.nl.
Bureau Veiligheidsmonitor, Drs. R.R.R. Ghauharali, telefoon 06 579 41 718, of via e-mail: razia.ghauharali@veiligheidsmonitor.nl.

Inhoud

1. Inleiding

1.1 Algemeen

In de periode augustus–november 2015 is voor de achtste achtereenvolgende keer de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Opdrachtgevers voor de uitvoering hiervan zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de opdrachtgevers is de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. In deze Raad zijn behalve vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G32, Politie, WODC en Platform31 opgenomen. Ten behoeve van de Raad voor de Veiligheidsmonitor is er een adviesgroep gevormd voor ondersteuning en advisering bij de uitvoering van de Veiligheidsmonitor.

Aangezien de Veiligheidsmonitor niet alleen landelijk maar ook op lokaal niveau als meetinstrument wordt gebruikt, is door de opdrachtgevers bureau Veiligheidsmonitor opgericht. Dit bureau is gevestigd bij Platform31 in Den Haag en faciliteert en coördineert de lokale deelname aan de Veiligheidsmonitor.

In opdracht van de Raad voor de Veiligheidsmonitor zijn vanaf het jaar 2012 verbeteringen doorgevoerd in het onderzoeksdesign van de Veiligheidsmonitor en is ook de vragenlijst grondig herzien. Hierdoor was er sprake van een methodebreuk. Door deze methodebreuk zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor vanaf 2012 niet zonder meer vergelijkbaar met de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) zoals uitgevoerd in de jaren 2008–2011 (zie Onderzoeksverantwoording voor meer informatie). Om dit verschil te markeren is de naamgeving van het onderzoeksinstrument in 2012 gewijzigd in Veiligheidsmonitor (VM). De voorliggende Veiligheidsmonitor 2015 is dus de vierde meting in het kader van de nieuwe reeks.

1.2 Doel Veiligheidsmonitor

In de afgelopen decennia zijn periodiek veiligheidsonderzoeken en/of slachtofferschaps-enquêtes in Nederland uitgevoerd. Het eerste slachtofferonderzoek vond plaats in 1973, dus ruim veertig jaar geleden. Deze traditie van het verzamelen van gegevens over veiligheid komt voort uit het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend. In diverse Veiligheidsprogramma's van recentere kabinetten komt dit belang met nog meer nadruk naar voren. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals Rijk, provincies en gemeenten, politie, openbaar ministerie, rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties. Voor de invulling van het veiligheidsbeleid en inzicht in de effectiviteit ervan is het cruciaal te kunnen beschikken over één gezaghebbend, landelijk meetinstrument. De Veiligheidsmonitor is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot dit meetinstrument dat jaarlijks voorziet in de behoefte van landelijke en lokale overheden en de politie- en justitie-organisaties aan informatie over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid.

1.3 Opzet en uitvoering Veiligheidsmonitor 2015

De Veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerende grootschalige bevolkingsenquête, waarin zaken als leefbaarheid en overlast in de woonbuurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap van veel voorkomende criminaliteit, het oordeel van de burger over het optreden van de politie en preventiegedrag worden onderzocht. De VM is een geïntegreerd meetinstrument. Zo biedt de landelijk gestandaardiseerde vragenlijst die door alle deelnemers (landelijke partijen, politie eenheden, gemeenten en andere (semi-)overheden) verplicht wordt afgenomen ook beperkt extra ruimte om regionale of lokale onderzoeksvragen toe te voegen. Dit maakt de vragenlijst geschikt voor onderzoek op verschillende beleidsniveaus. Naast de standaardisatie van de vragenlijst is ook de methodologische uitvoering van het onderzoek landelijk en lokaal afgestemd. Zo worden de landelijke en lokale steekproeven getrokken door het CBS waarbij voor alle deelnemers gebruik wordt gemaakt van één register (Basisregistratie Personen). Ook de methode van dataverzameling vindt voor iedere deelnemer op dezelfde manier plaats. Alle geselecteerde steekproefpersonen ontvangen een aanschrijfbrief waarin de mogelijkheid wordt geboden om de vragenlijst via internet in te vullen. Bij non-respons volgen twee schriftelijke rappelronden waarbij alle steekproefpersonen die nog niet gerespondeerd hebben een papieren vragenlijst ontvangen. Afgesloten wordt met een telefonisch rappel onder die non-respondenten waarvan een telefoonnummer beschikbaar is.

De uitvoering van de dataverzameling vindt door twee partijen plaats. Naast het CBS, dat verantwoordelijk is voor een deel van de landelijke dataverzameling, wordt ook door onderzoeksbureau I&O Research op zowel landelijk als lokaal niveau veldwerk verricht. Ten behoeve van de uitvoering van dit veldwerk is door bureau Veiligheidsmonitor in samenwerking met het CBS het Handboek Veiligheidsmonitor opgesteld.
Na afloop van de dataverzameling draagt het CBS zorg voor de centrale opslag en verwerking van de microdata, de weging en de analyse van de onderzoeksgegevens en het samenstellen van de publicatie.

De Veiligheidsmonitor 2015 is uitgevoerd in de periode begin augustus tot eind november 2015 onder alle in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder, met uitzondering van de bewoners van inrichtingen en tehuizen. Hierbij werden in totaal ruim 299 000 steekproefpersonen voor onderzoeksdeelname benaderd. Hiervan benaderde het CBS op landelijk niveau ruim 75 000 personen. Onderzoeksbureau I&O Research benaderde op landelijk niveau ruim 96 000 personen en daarnaast voor 108 aan de VM deelnemende gemeenten bijna 128 000 personen op lokaal niveau. Aan de VM 2014 namen 27 gemeenten deel; veel minder dus dan in 2015. Het is gebruikelijk dat in de oneven jaren veel meer gemeenten aan de VM deelnemen dan in de even jaren. Met deze wisselende deelname wordt in de analyse overigens rekening gehouden.

Onderzoeksgegevens zijn verkregen van ruim 111 duizend personen (111 252). Iets minder dan de helft van deze mensen vulde de internetvragenlijst in (48,4%); iets meer dan helft de schriftelijke vragenlijst (51,6%). Gemiddeld respondeerde 37,2% van alle benaderde personen. Dit is minder dan in voorgaande jaren; in 2014 bedroeg de respons 38,8%, in 2013 40,8% en in 2012 38,4%. Op het niveau van de regionale eenheden liepen

de responspercentages in 2015 uiteen van 26,8% in de regionale eenheid Amsterdam tot 42,8% in de regionale eenheid Limburg.

Bij enquête-onderzoek is non-respons onvermijdelijk. Het deel van de mensen dat niet aan het onderzoek wil meedoen is vaak groter dan het deel dat wel bereid is om de vragenlijst in te vullen. Door deze uitval zijn de verkregen gegevens minder representatief en is het noodzakelijk dat ze worden herwogen op basis van beschikbare populatiekenmerken. Ook voor de Veiligheidsmonitor 2015 is een dergelijke herweging uitgevoerd.

Voor meer informatie over de opzet, uitvoering en weging van de Veiligheidsmonitor 2015 wordt verwezen naar de bijlage (Onderzoeksdocumentatie) en de later te verschijnen (uitgebreider) Proces- en onderzoeksdocumentatie.

1.4 Leeswijzer

Deze publicatie bevat vooral beschrijvende informatie over sociale veiligheid en criminaliteit. Op basis van de Veiligheidsmonitor (VM) worden landelijke en (politie-) regionale onderzoeksresultaten voor het jaar 2015 gepresenteerd en waar mogelijk vergeleken met 2014, 2013 en 2012. Regionale uitkomsten worden ook afgezet tegen het landelijke gemiddelde. Vergelijkingen met de jaren vóór 2012 zijn door de eerder genoemde methodebreuk tussen IVM en VM maar beperkt mogelijk. De aanpassingen in het onderzoeksdesign en in de vragenlijst (andere vraagstellingen, andere volgorde van vraagstellingen) hebben ertoe geleid dat niveauschattingen van de jaren 2015, 2014, 2013 en 2012 fors kunnen afwijken van schattingen van eerdere jaren. Dit geldt onder meer voor algemene veiligheidsbeleving, slachtofferschap van sommige delictsoorten en tevredenheid over het functioneren van de politie. Ondanks deze afwijkingen is het voor een beperkte set van indicatoren mogelijk gebleken om op basis van een methodebreukanalyse en daaruit afgeleide correctiefactoren trends in het landelijke en regionale totaalbeeld te reconstrueren. Deze trends zijn in dit rapport opgenomen.

Naast de landelijke en (politie)regionale uitkomsten zijn in de Veiligheidsmonitor 2015 voor het derde achtereenvolgende jaar ook gemeentelijke uitkomsten opgenomen.
In een separaat ‘Uitgelicht’-hoofdstuk en bijbehorende tabellenset worden voor gemeenten met meer dan 70 000 inwoners onderzoeksuitkomsten voor 2015 gepresenteerd en waar mogelijk vergeleken met 2014 en 2013.

In deze editie van de VM is ook een ‘Uitgelicht nieuw’-hoofdstuk opgenomen waarin uitkomsten voor het eerst worden verbijzonderd naar het niveau van de 167 Basisteams van politie.

Voor een goede interpretatie van de in dit rapport weergegeven uitkomsten volgt hieronder een beknopte technische toelichting op de berekening, de betrouwbaarheid en de presentatie van de onderzoeksresultaten. Tenslotte wordt de opbouw van dit rapport kort toegelicht.

Berekening resultaten

De meeste uitkomsten worden standaard gepresenteerd als een gewogen percentage van het aantal antwoorden in een bepaalde antwoordcategorie, zoals het aantal personen (van 15 jaar of ouder) dat slachtoffer is geweest van een misdrijf. Ook wordt soms een percentage gepresenteerd van het aantal antwoorden in een combinatie van antwoordcategorieën, bijvoorbeeld het aantal personen dat het 'helemaal eens' of 'eens' is met een bepaalde stelling.
In een aantal gevallen wordt gebruik gemaakt van samengestelde scores, zoals somscores en schaalscores. Somscores bestaan uit een eenvoudige sommering van antwoorden, bijvoorbeeld het aantal keren dat iets voorkomt. Deze somscore wordt bijvoorbeeld gebruikt voor het weergeven van het aantal preventieve voorzieningen dat in een woning aanwezig is. Schaalscores worden met name gehanteerd voor het combineren van antwoorden op verschillende samenhangende vragen, bijvoorbeeld bij een aantal stellingen over een bepaald thema. Daarbij wordt een berekening uitgevoerd waarbij elk van de antwoorden een bepaalde waarde krijgt toegekend. Deze waarden zijn vervolgens met een factor zodanig vermenigvuldigd dat een score ontstaat op een schaal van 0–10. De schaalscore loopt dan bijvoorbeeld op naarmate men het meer eens is met een stelling. De exacte berekening van specifieke schaalscores is te vinden bij de betreffende onderwerpen in de StatLine-databank van het CBS, via www.cbs.nl. De vragen waarop schaalscores gebaseerd zijn hebben een ordinaal meetniveau; dat wil zeggen dat de ene antwoordcategorie wel 'meer' is dan de andere (vergelijk 'helemaal mee eens' met 'mee eens'), maar dat niet exact kan worden aangegeven hoeveel meer. Dit betekent dat ook de schaalscores als variabelen met een ordinaal meetniveau beschouwd moeten worden. We kunnen dus niet zeggen dat een twee keer zo hoge schaalscore voor bijvoorbeeld 'sociale cohesie' twee keer zo goed is. Doordat schaalscores van samenstelling verschillen zijn ze onderling niet vergelijkbaar. Het is bijvoorbeeld niet correct om de schaalscore voor 'vertrouwen in de politie' (die gebaseerd is op specifieke stellingen) te vergelijken met een schaalscore voor 'communicatie met de politie' (die gebaseerd is op weer andere specifieke stellingen).
De Veiligheidsmonitor bevat veel vragen die te maken hebben met meningen, oordelen of verwachtingen van burgers over zaken als hun eigen woonbuurt, hun onveiligheidsbeleving, en het functioneren van politie of gemeente. Bij de antwoordcategorieën van dit soort 'attitude'-vragen kunnen respondenten doorgaans ook aangeven dat ze hierover geen mening hebben of het antwoord niet weten. Soms weigeren respondenten ook om de vraag te beantwoorden. Het al dan niet buiten beschouwing laten van deze antwoordcategorieën heeft invloed op de presentatie van de uitkomsten van de overige antwoordcategorieën. Bij de berekening van de basisgegevens zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden (in dit rapport samengenomen als 'Geen antwoord') *niet* buiten beschouwing gelaten, waardoor de berekening van de percentages van de overige antwoordcategorieën niet wordt beïnvloed. Hiermee is aangesloten op de werkwijze die ook is gehanteerd bij het samenstellen van de eerdere publicaties met gegevens over sociale veiligheid en ondervonden criminaliteit. Bij afgeleide gegevens die betrekking hebben op schaalscores zijn deze categorieën wel buiten beschouwing gebleven.

Betrouwbaarheidsmarges uitkomsten

Bij steekproefonderzoek zoals de VM zullen de berekende waarden of ontwikkelingen door toevalsfactoren niet volledig overeenstemmen met de werkelijkheid. In dit

rapport worden de meeste resultaten weergegeven als percentages van de totale bevolking van 15 jaar en ouder (van Nederland als geheel of van een regio). Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen. Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde. Bij elk gegeven uit de VM is een dergelijke betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign.

Presentatie resultaten

De onderzoeksuitkomsten worden weergegeven in de vorm van tabellen, staten en figuren die toegelicht en becommentarieerd worden met beknopte teksten. Veel voorkomende presentatievormen zijn tabellen naar achtergrondkenmerken van respondenten. De hierbij beschreven verschillen zijn niet gecorrigeerd voor andere kenmerken. Voor het weergeven van regionale verschillen wordt frequent gebruik gemaakt van staafgrafieken, cartogrammen en kwadrantendiagrammen. Trends worden in de vorm van lijngrafieken gepresenteerd.
Alleen de belangrijkste verschillen die in de tabellen en figuren naar voren komen worden tekstueel beschreven. Opsommingen van verschillen zijn dus zeker niet uitputtend. De beschreven verschillen zijn wel in alle gevallen statistisch significant, uitgaande van het 95 procent-betrouwbaarheidsinterval. In dit rapport zijn de marges bij alle uitkomsten opgenomen – met uitzondering van gecorrigeerde trendcijfers – en daarnaast zijn ze ook beschikbaar via StatLine. In de staafgrafieken zijn de marges in de vorm van zogeheten foutbalken in de staven opgenomen. In de tabellen zijn ze expliciet vermeld.

Opbouw rapport

Deze publicatie is als volgt opgebouwd:

- De hoofdstukken 2 t/m 6 beschrijven de onderzoeksuitkomsten voor achtereenvolgens de vijf centrale thema’s Leefbaarheid en overlast in buurt, Veiligheidsbeleving, Slachtofferschap en ondervonden delicten, Burgers en politie, en Preventie. Uitkomsten worden gepresenteerd voor Nederland totaal, de 10 regionale eenheden van de politie en daarbinnen de 43 districten. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2015 en waar mogelijk worden vergelijkingen gemaakt met 2014, 2013 en 2012. Verder worden uitkomsten uitgesplitst naar achtergrondkenmerken zoals geslacht, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau, seksuele geaardheid, en stedelijkheid. Elk hoofdstuk wordt voor zover beschikbaar afgesloten met een paragraaf over trends (afhankelijk van de beschikbaarheid van uitkomsten vanaf 2005 of vanaf 2008) en samenhangen tussen indicatoren.
- Hoofdstuk 7 is een ‘Uitgelicht’-hoofdstuk waarin een selectie van indicatoren uit de beschikbare thema’s wordt uitgesplitst naar gemeenten met meer dan 70 000 inwoners. De uitkomsten worden weergegeven voor de G4-gemeenten (de vier grote steden), de G32-gemeenten (dit zijn feitelijk 37 middelgrote gemeenten), de overige 70.000+ gemeenten, en het totaal van de 70.000+

gemeenten. Daarnaast wordt voor de afzonderlijke gemeenten in cartogrammen weergegeven of ze hoger of lager scoren dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.
- Hoofdstuk 8 tenslotte is een 'Uitgelicht nieuw'-hoofdstuk waarin voor het eerst een selectie van indicatoren uit de beschikbare thema's wordt wordt uitgeplitst naar de 167 basisteams van politie. Door middel van cartogrammen wordt weergegeven of de basisteams hoger of lager scoren dan het landelijke gemiddelde en of ze hoger of lager scoren dan de regionale eenheid waartoe ze behoren.
- De Bijlagen omvatten (I) tabellen met uitsplitsingen naar regionale eenheden en districten (behorende bij de hoofdstukken 2 t/m 6), (II) tabellen met uitkomsten van de afzonderlijke 70 000+ gemeenten (bij hoofdstuk 7) en (III) tabellen met uitkomsten van de afzonderlijke basisteams van politie (bij hoofdstuk 8). Bijlage IV bevat cartogrammen van de regionale eenheden, districten, basisteams en 70 000+ gemeenten; bijlage V de lijst van deelnemende gemeenten aan de VM 2015. Ten slotte zijn in de bijlagen een Onderzoeksverantwoording, een overzicht van recent verschenen publicaties en een lijst met medewerkers aan deze VM 2015 opgenomen.

Voor een snel en compact overzicht van de (politie)regionale verschillen kan de lezer ook het samenvattende mozaïekoverzicht op pagina 16 en volgende raadplegen.

1.5 Samenvatting

Deze samenvatting laat de onderzoeksresultaten van de Veiligheidsmonitor 2015 voor de diverse thema's op hoofdlijnen zien. Eerst wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste landelijke uitkomsten. Daarna volgt op pagina 20 een korte samenvatting van de regionale uitkomsten. Deze uitkomsten worden beschreven voor het jaar 2015 met enerzijds het landelijk gemiddelde en anderzijds het jaar 2014 als referentiepunt. Het geheel correspondeert in grote lijnen met het overzicht op pagina 16 tot en met 19 waarin de scores op de belangrijkste VM-indicatoren op het niveau van regionale politie-eenheden en -districten visueel zijn weergegeven. Een toelichting op het gebruik van dit overzicht wordt gegeven in de tekstbox die na het overzicht volgt.

Landelijke uitkomsten

Leefbaarheid en overlast in buurt

- Ruim zeven op de tien Nederlanders vinden de leefbaarheid in de buurt in 2015 gelijk gebleven
- Bijna een kwart van de Nederlanders ervaart veel overlast van fysieke verloedering in de buurt
- Ruim één op de tien ervaart veel sociale overlast in de buurt
- Van verkeer heeft bijna één op de drie veel overlast in de buurt
- 44 procent van de Nederlanders zegt veel overlast te ervaren in de buurt van tenminste één overlastvorm
- 38 procent is (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid

Veiligheidsbeleving

- 18 procent van de Nederlanders voelt zich in 2015 wel eens onveilig in eigen buurt; dit is vergelijkbaar met 2014
- Bijna een kwart voelt zich wel eens onveilig rondom uitgaansgelegenheden
- 41 procent van de Nederlanders voelt zich wel eens onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen
- 36 procent van de Nederlanders voelt zich wel eens onveilig in het algemeen
- Kans op woningbraak, zakkenrollerij, beroving en mishandeling wordt door respectievelijk 11, 4, 2 en 2 procent als (heel) groot ingeschat
- Eén op de vijf geeft aan wel eens respectloos behandeld te worden door onbekenden op straat
- In 2015 rapporteren minder Nederlanders respectloze behandeling door personeel van winkels of bedrijven of door personeel van overheidsinstanties dan in voorgaande jaren

Slachtofferschap criminaliteit

- Ruim 2 procent Nederlanders is in 2015 slachtoffer geweest van geweld, ruim 12 procent van vermogensdelicten, en ruim 6 procent van vandalisme
- Slachtofferschap van vermogensdelicten en van vandalisme is gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren
- In totaal is bijna 18 procent in 2015 slachtoffer geweest van één of meer van deze vormen van 'traditionele' criminaliteit; dit is minder dan in de voorbijgaande jaren
- Ongeveer één op de negen Nederlanders (11 procent) is in 2015 slachtoffer geweest van cybercrime; dit is vergelijkbaar met 2014
- Van de cybercrimedelicten komt hacken in 2015 het meest voor (5 procent). Dit wordt gevolgd door koop- of verkoopfraude (4 procent), pesten via het internet (3 procent) en identiteitsfraude (1 procent)
- Slachtofferschap van identiteitsfraude is afgenomen in vergelijking met de voorgaande jaren.

Burgers en politie

- 24 procent van de Nederlanders heeft in 2015 contact gehad met de politie in de eigen gemeente; hiervan is 60 procent (zeer) tevreden over het laatste contact
- Aandeel contacten met de politie is gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren; de tevredenheid over de contacten is niet veranderd
- 26 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt; 30 procent is (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen
- Tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt en in het algemeen is vergelijkbaar met 2014, maar toegenomen in vergelijking met 2012 en 2013

Preventie

- Zeven op de tien Nederlanders nemen in 2015 waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen
- 43 procent laat 's avonds vaak het licht branden wanneer er niemand thuis is
- Sociaal-preventief gedrag in totaliteit is tussen 2014 en 2015 niet wezenlijk veranderd
- Twee derde van de Nederlanders heeft extra veiligheidssloten
- 13 procent heeft thuis een alarminstallatie
- Ook de aanwezigheid van technische preventieve voorzieningen in/rond de woning is in vergelijking met 2014 niet veranderd

70 000+ gemeenten

- Bijna de helft van de inwoners (49 procent) van de 70 000+ gemeenten ervaart in 2015 veel buurtoverlast; vooral veel overlast in vier grootste steden; de buurtoverlast is vergelijkbaar met 2014
- Ruim 37 procent van de inwoners is (zeer) tevreden over de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid; dit is iets lager dan het landelijke cijfer
- 23 procent van de inwoners van de 70 000+ gemeenten voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt
- Ruim 40 procent voelt zich in het algemeen wel eens onveilig
- Onveiligheidsgevoelens zijn het hoogst in de G4 (43 procent), gevolgd door de G32 (39 procent) en de overige 70 000+ gemeenten (36 procent)
- Buurtgerelateerde en algemene onveiligheidsgevoelens in de 70 000+ gemeenten zijn niet veranderd ten opzichte van 2014, maar wel iets afgenomen ten opzichte van 2013
- Bijna 22 procent van de inwoners van de 70 000+ gemeenten is in 2015 slachtoffer geweest van één of meer vormen van criminaliteit. Dit is iets minder dan in 2014 en 2013
- Slachtofferschap is het grootst in de G4 (26 procent), gevolgd door de G32 (20 procent) en de overige 70 000+ gemeenten (19 procent)
- Tevredenheid over het contact met de politie in de eigen gemeente in de 70 000+ gemeenten is gelijk aan het landelijke gemiddelde; tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is hoger dan het landelijke gemiddelde
- Vooral de inwoners van de vier grootste steden zijn positief over het functioneren van de politie in de buurt

---

Toelichting bij overzicht Regionale eenheden en districten 2015

Het kleurenoverzicht op pagina 16 t/m 19 geeft voor een aantal VM-indicatoren weer hoe de 10 regionale eenheden (vetgedrukt in de linker kolom van het overzicht) en de 43 daarbinnenliggende politiedistricten scoren. Daarbij worden in het overzicht op pagina 16 en 17 door middel van kleurschakeringen significante verschillen met het landelijk gemiddelde in 2015 aangegeven. Het overzicht op pagina 18 en 19 geeft significante verschillen tussen 2014 en 2015 weer.
De scores op de indicatoren kunnen in twee richtingen wijzen. Bij positief geformuleerde indicatoren (zoals 'rapportcijfer leefbaarheid' of 'tevredenheid over laatste politiecontact') is een hogere score gunstiger, terwijl bij negatief geformuleerde indicatoren (zoals 'fysieke verloedering' of 'slachtofferschap') een hogere score juist ongunstiger is. Om de scores voor de positief en negatief geformuleerde indicatoren in het overzicht eenduidig te kunnen interpreteren zijn de scores daarom niet uitgedrukt in termen van 'hoger' of 'lager', maar in termen van 'gunstiger', of 'ongunstiger'. In de overige hoofdstukken van deze rapportage gebeurt dit niet, omdat de indicatoren daar meer op zichzelf worden beschreven. Voor de inhoud en betekenis van de indicatoren wordt verwezen naar de betreffende hoofdstukken.

Regionale eenheden en districten - 2015: vergelijking t.o.v. NL

Regionale eenheden en districten - 2015: vergelijking t.o.v. NL (slot)

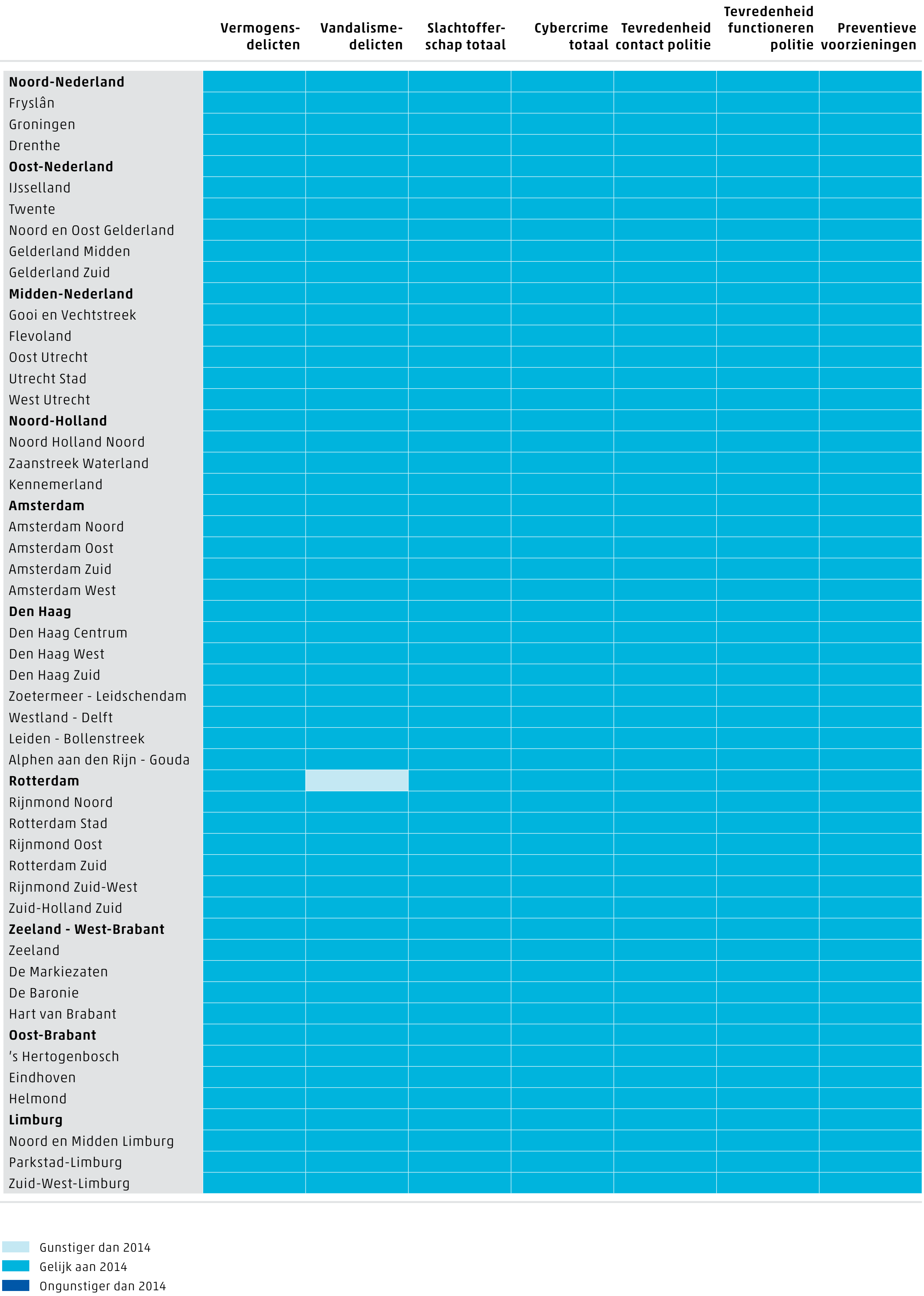

Regionale eenheden en districten - 2015: vergelijking t.o.v. 2014

	Rapportcijfer leefbaarheid	Fysieke verloedering	Sociale overlast	Verkeers-overlast	Wel eens onveilig in buurt	Wel eens onveilig	Gewelds-delicten
Noord-Nederland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Fryslân	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Groningen	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Drenthe	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Oost-Nederland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
IJsselland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Twente	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Noord en Oost Gelderland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Gelderland Midden	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Gelderland Zuid	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Midden-Nederland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Gooi en Vechtstreek	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Flevoland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Oost Utrecht	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Utrecht Stad	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
West Utrecht	Gunstiger	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Noord-Holland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Noord Holland Noord	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zaanstreek Waterland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Kennemerland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Amsterdam	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Amsterdam Noord	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Amsterdam Oost	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Amsterdam Zuid	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Amsterdam West	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Den Haag	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Den Haag Centrum	Gelijk	Gelijk	Gunstiger	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Den Haag West	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Den Haag Zuid	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zoetermeer – Leidschendam	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Westland – Delft	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Leiden – Bollenstreek	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Alphen aan den Rijn – Gouda	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rotterdam	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rijnmond Noord	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rotterdam Stad	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rijnmond Oost	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rotterdam Zuid	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Rijnmond Zuid-West	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zuid-Holland Zuid	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zeeland – West-Brabant	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zeeland	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
De Markiezaten	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
De Baronie	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Hart van Brabant	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Oost-Brabant	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
's Hertogenbosch	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Eindhoven	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Helmond	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Limburg	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Noord en Midden Limburg	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Parkstad-Limburg	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk
Zuid-West-Limburg	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Gelijk

Gunstiger dan 2014
Gelijk aan 2014
Ongunstiger dan 2014

Regionale eenheden en districten - 2015: vergelijking t.o.v. 2014 (slot)

Regionale uitkomsten

Uit het overzicht komen enkele duidelijke patronen naar voren:

- Inwoners van de districten in het noorden en oosten van het land (Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente en Noord en Oost Gelderland) en ook van de districten Zeeland, 's Hertogenbosch, Noord Holland Noord, Leiden – Bollenstreek, Alphen aan den Rijn – Gouda, en Helmond zijn gemiddeld positiever over (de meeste) zaken als fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en veiligheidsbeleving. Ook wat betreft de mate van slachtofferschap van criminaliteit doen de meeste van deze districten het beter dan gemiddeld. Op het gebied van de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in of rond de woning scoren vrijwel alle districten in Zeeland – West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg hoger dan gemiddeld.
- Inwoners van veel districten in de grootstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam zijn gemiddeld minder positief over de leefbaarheid en overlast in de buurt en ze voelen zich gemiddeld ook onveiliger. Ook in de districten Utrecht Stad, Parkstad-Limburg en Zuid-West-Limburg is dat het geval. In alle districten van de regionale eenheid Amsterdam, in veel districten van de regionale eenheden Rotterdam en Den Haag en in Utrecht Stad ligt het slachtofferschap van criminaliteit in totaliteit hoger dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van veel districten in Amsterdam en in Den Haag oordelen daarentegen positiever over het functioneren van de politie in de buurt.
- Tussen 2014 en 2015 hebben op het niveau van de regionale eenheden en districten nauwelijks statistisch significante veranderingen plaatsgevonden. Voor zover er veranderingen zijn, zijn deze gunstig. In het district West Utrecht heeft het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt zich gunstig ontwikkeld ten opzichte van 2014. In het district Den Haag Centrum ervaart men minder sociale overlast in 2015 ten opzichte van 2014. In de regionale eenheid Rotterdam is het slachtofferschap van vandalisme gedaald.

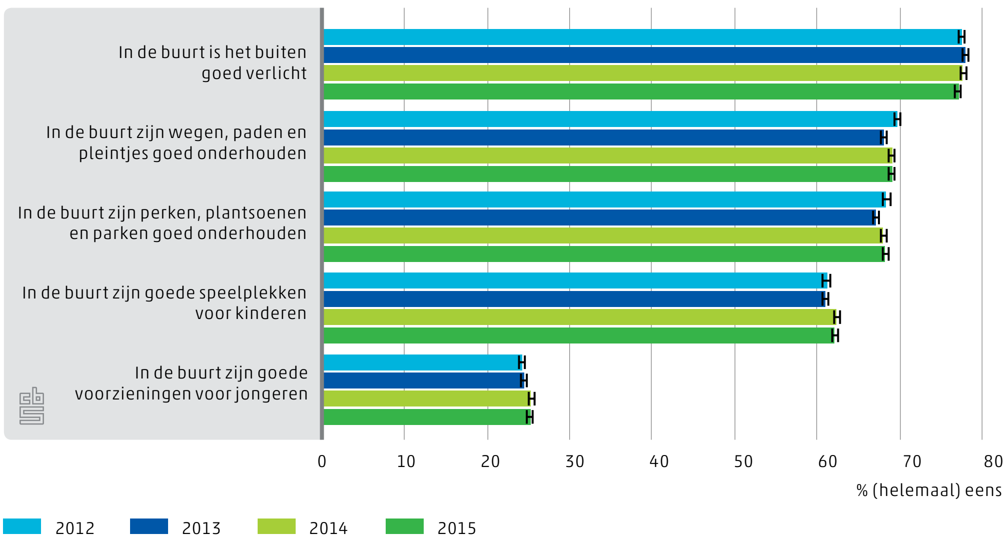
2. Leefbaarheid en overlast in woonbuurt

In dit hoofdstuk staat het thema leefbaarheid en overlast in de woonbuurt centraal. Eerst komt in paragraaf 2.1 aan de orde hoe Nederlanders de fysieke voorzieningen en sociale cohesie in hun buurt ervaren. Vinden zij het prettig wonen in hun buurt? In paragraaf 2.2 staat de overlast in de buurt centraal. Welke vormen van overlast komen het meest voor en van welke heeft men de meeste last? Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de burger het functioneren van de eigen gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid beoordeelt. Afgesloten wordt met trends en samenhangen op het gebied van leefbaarheid en overlast (paragrafen 2.4 en 2.5). Meer cijfermateriaal over dit onderwerp, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken, is beschikbaar via Statline.

2.1 Leefbaarheid buurt

In de Veiligheidsmonitor is respondenten door middel van een aantal stellingen gevraagd naar hun mening over fysieke voorzieningen in hun woonbuurt.
In 2015 is ruim driekwart van de Nederlanders (77 procent) het (helemaal) eens met de stelling dat het in hun buurt buiten goed verlicht is. Het merendeel vindt ook dat de perken, plantsoenen, parken (68 procent) en de wegen, paden en pleintjes (69 procent) goed onderhouden zijn. Deze cijfers verschillen niet ten opzichte van 2014. 62 procent is het er (helemaal) mee eens dat er in de buurt goede speelplekken voor kinderen zijn. De tevredenheid over jongerenvoorzieningen is aanzienlijk lager. Een kwart (25 procent) vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren in de buurt zijn. Dit is vergelijkbaar met 2014. Ten opzichte van 2012 en 2013 is de tevredenheid over goede speelplekken voor kinderen en jongerenvoorzieningen iets toegenomen.

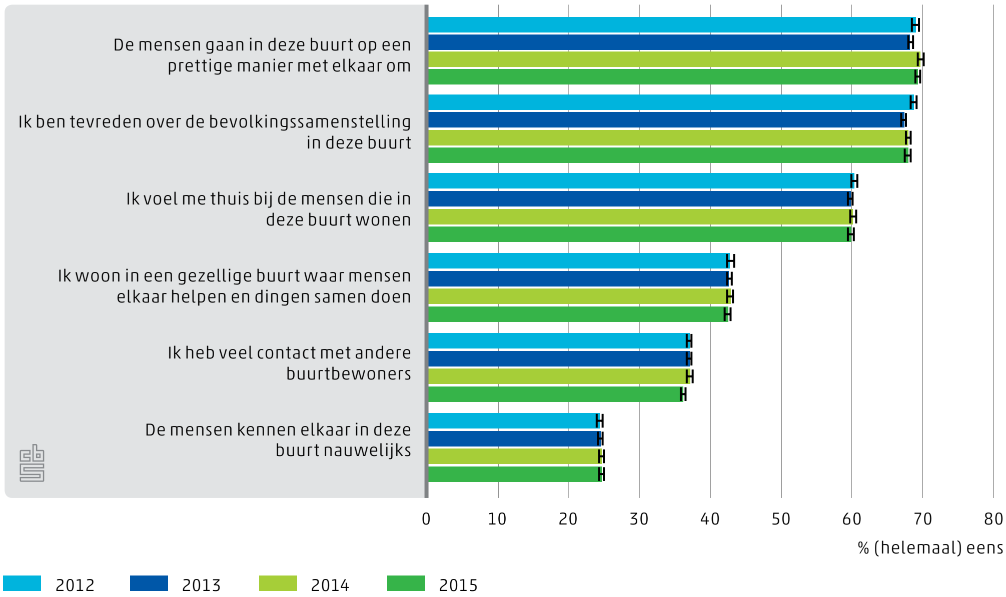
2.1.1 Fysieke voorzieningen in buurt

Ook de sociale cohesie in de eigen woonbuurt is in de Veiligheidsmonitor door middel van stellingen onderzocht. In 2015 ervaart 69 procent het als prettig hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan. Een vergelijkbaar deel is tevreden over de

bevolkingssamenstelling in de eigen buurt (68 procent). De stelling ‘Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen’ wordt door zes op de tien Nederlanders (60 procent) onderschreven. Een kleiner aandeel ervaart de eigen woonbuurt als een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen (43 procent) en zegt veel contact te hebben met andere buurtbewoners (36 procent). De enige negatief geformuleerde stelling ‘De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks’ wordt door een kwart (25 procent) onderschreven. De ervaren sociale cohesie in 2015 verschilt nagenoeg niet met die van 2014. Alleen het aandeel dat zegt veel contact te hebben met andere buurtbewoners is iets afgenomen.

2.1.2 Sociale cohesie in buurt

Op basis van alle stellingen over fysieke voorzieningen en vier van de zes stellingen over sociale cohesie (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen; thuis voelen bij de bewoners van de buurt) zijn schaalscores voor respectievelijk fysieke voorzieningen en sociale cohesie berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over fysieke voorzieningen respectievelijk sociale cohesie.

In 2015 bedragen de gemiddelde schaalscore voor fysieke voorzieningen 6,3 en voor sociale cohesie 6,2.
Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt laat weinig verschillen naar achtergrondkenmerken zien. Bij de sociale cohesie in de buurt valt op dat niet-westerse allochtonen (schaalscore 5,7) deze lager beoordelen dan westerse allochtonen (schaalscore 6,0) en autochtonen (schaalscore 6,3). Verder is het oordeel over de sociale cohesie in de buurt lager naarmate de stedelijkheid van de woongemeente toeneemt. In niet stedelijke gemeenten bedraagt de schaalscore 6,9 tegen 5,7 in zeer sterk stedelijke gemeenten.

2.1.3 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015

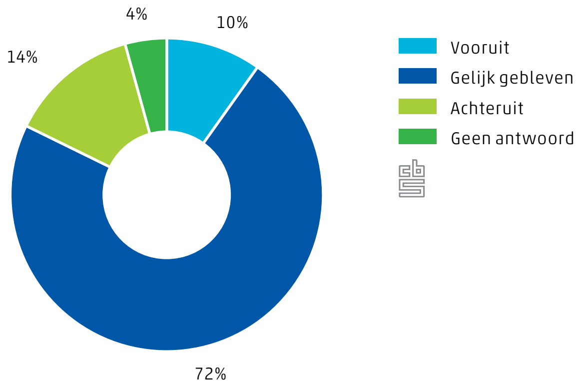
	Fysieke voorzieningen in buurt	Marge	Sociale cohesie in buurt	Marge
	schaalscore (0= laag; 10 = hoog)			
Totaal	6,3	0,0	6,2	0,0
Geslacht				
Man	6,4	0,0	6,2	0,0
Vrouw	6,2	0,0	6,2	0,0
Leeftijd				
15-24 jaar	6,4	0,0	6,2	0,0
25-44 jaar	6,3	0,0	6,2	0,0
45-64 jaar	6,1	0,0	6,3	0,0
65 jaar en ouder	6,4	0,0	6,2	0,0
Herkomst				
Autochtoon	6,2	0,0	6,3	0,0
Westerse allochtoon	6,4	0,1	6,0	0,1
Niet-westerse allochtoon	6,4	0,1	5,7	0,1
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	6,2	0,0	6,2	0,0
Middelbaar onderwijs	6,1	0,0	6,2	0,0
Hoger onderwijs	6,5	0,0	6,2	0,0
Seksuele geaardheid				
Homo	6,4	0,2	5,9	0,2
Lesbienne	6,3	0,2	6,0	0,2
Biseksuele man	6,4	0,2	6,1	0,1
Biseksuele vrouw	6,4	0,1	6,2	0,1
Hetero man	6,4	0,0	6,3	0,0
Hetero vrouw	6,2	0,0	6,3	0,0
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	6,4	0,0	5,7	0,0
Sterk stedelijk	6,3	0,0	6,0	0,0
Matig stedelijk	6,4	0,0	6,4	0,0
Weinig stedelijk	6,2	0,0	6,7	0,0
Niet stedelijk	6,1	0,1	6,9	0,1

Gevraagd naar de ontwikkeling van de buurt vinden ruim zeven op de tien Nederlanders (72 procent) dat de eigen buurt in de afgelopen 12 maanden gelijk gebleven is.
Tien procent vindt dat hun buurt in het afgelopen jaar vooruit is gegaan, terwijl 14 procent aangeeft dat er sprake is van achteruitgang. Vier procent van de Nederlanders heeft geen antwoord gegeven op deze vraag.

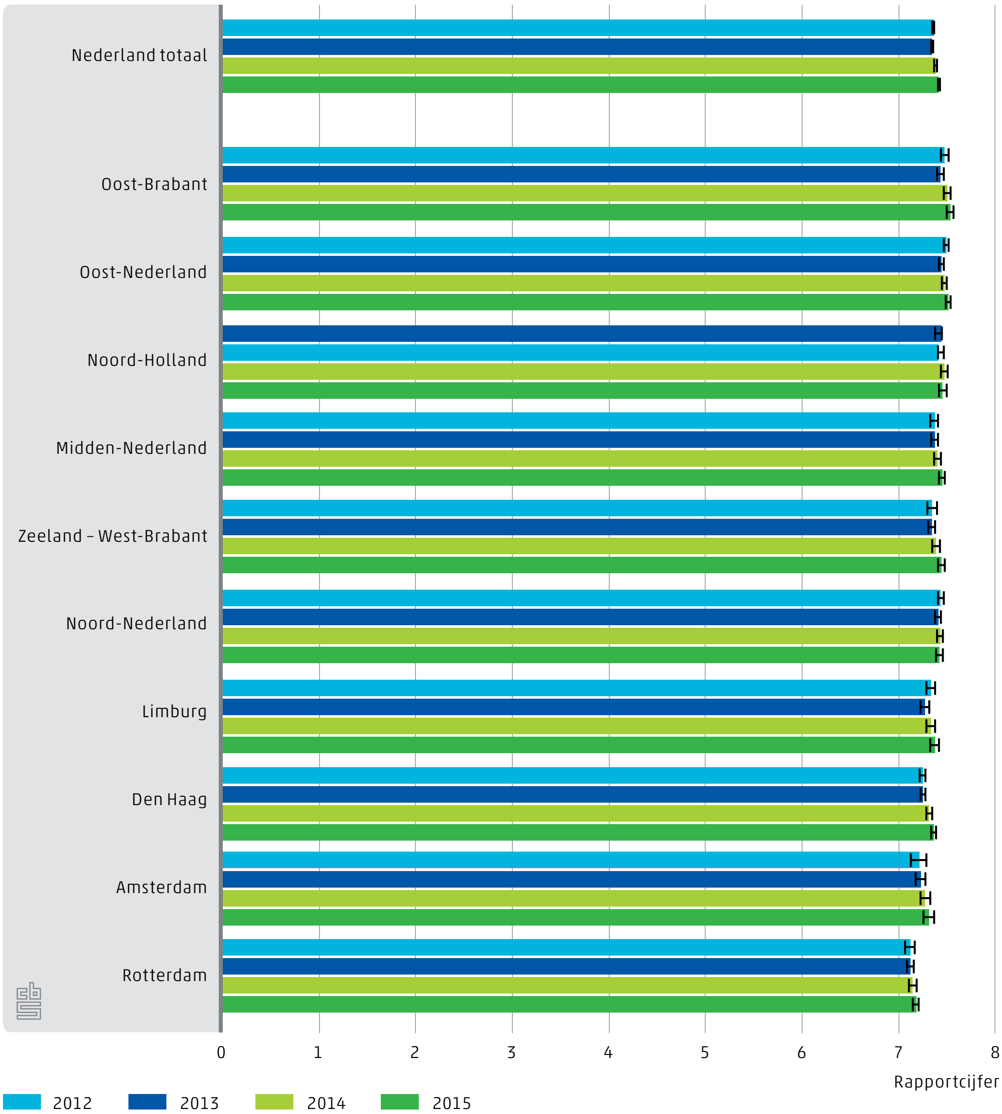
7,4 is rapportcijfer voor leefbaarheid in buurt

2.1.4 Oordeel ontwikkeling leefbaarheid woonbuurt, 2015

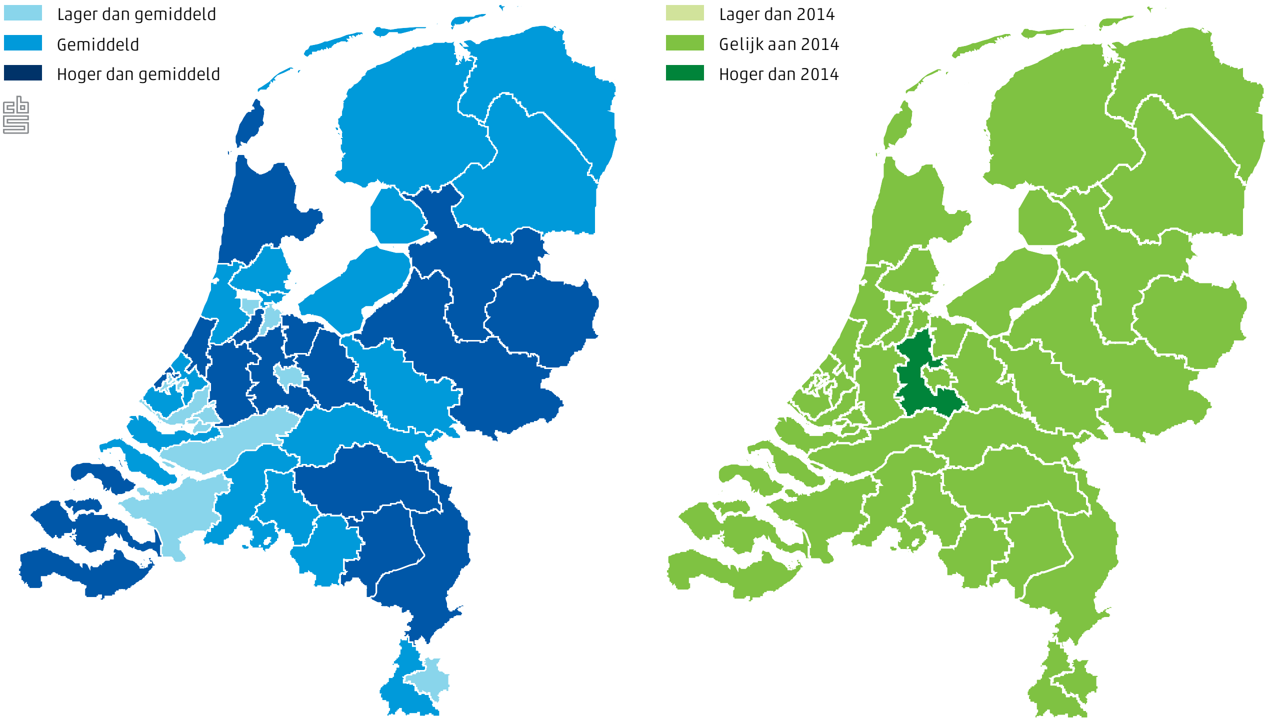
2.1.5 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt – naar regionale eenheid

Als de Nederlanders in 2015 wordt gevraagd om met een rapportcijfer aan te geven hoe prettig het wonen is in de eigen buurt, dan bedraagt dit rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt gemiddeld een 7,4.

De regionale eenheden Oost-Nederland en Oost-Brabant scoren iets hoger dan het landelijke gemiddelde. Den Haag, Amsterdam en Rotterdam daarentegen scoren iets lager dan het landelijke gemiddelde. In geen enkele regionale eenheid verschilt het rapportcijfer ten opzichte van 2014. Het rapportcijfer is in Den Haag, Midden-Nederland en Zeeland – West-Brabant echter wel iets toegenomen ten opzichte van 2012 en 2013.

2.1.6 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

In de meeste districten van de regionale eenheden Midden-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant ligt het gemiddelde rapportcijfer voor de leefbaarheid van de buurt boven het landelijke gemiddelde. Dit geldt ook voor de districten Amsterdam Zuid, Zeeland, Noord en Midden Limburg, Den Haag West, Leiden – Bollenstreek, Alphen aan den Rijn – Gouda en Noord Holland Noord. Negatiever over de leefbaarheid van de buurt is men in verschillende districten van de regionale eenheid Rotterdam. Ook de districten Utrecht Stad, Amsterdam Oost, Amsterdam West, Den Haag Centrum, Den Haag Zuid, De Markiezaten en Parkstad-Limburg scoren lager dan het landelijke gemiddelde. Het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt is in West Utrecht iets toegenomen ten opzichte van 2014.

Voor het oordeel over de leefbaarheid van de buurt maken leeftijd en opleiding enig verschil. Jongeren van 15 tot 25 jaar geven met een 7,3 een lager rapportcijfer dan de oudere leeftijdsgroepen. Hoger opgeleiden geven met een 7,6 een hoger rapportcijfer dan lager- en middelbaar opgeleiden (rapportcijfer 7,3 en 7,4). Herkomst en

stedelijkheid zijn meer van belang. Niet-westerse allochtonen (rapportcijfer 7,0) hebben een negatiever oordeel over het wonen in de eigen buurt dan westerse allochtonen (rapportcijfer 7,4) en autochtonen (rapportcijfer 7,5). Inwoners van (zeer) sterk stedelijke gemeenten zijn negatiever over de leefbaarheid van de buurt dan inwoners van minder stedelijke gemeenten. Het gemiddelde rapportcijfer loopt uiteen van een 7,2 in zeer sterk stedelijke gemeenten tot een 7,7 in niet stedelijke gemeenten.

2.1.7 Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Rapportcijfer	Marge
Totaal	7,4	0,0
Geslacht		
Man	7,4	0,0
Vrouw	7,4	0,0
Leeftijd		
15-24 jaar	7,3	0,0
25-44 jaar	7,4	0,0
45-64 jaar	7,5	0,0
65 jaar en ouder	7,5	0,0
Herkomst		
Autochtoon	7,5	0,0
Westerse allochtoon	7,4	0,0
Niet-westerse allochtoon	7,0	0,0
Opleiding		
Lager onderwijs	7,3	0,0
Middelbaar onderwijs	7,4	0,0
Hoger onderwijs	7,6	0,0
Seksuele geaardheid		
Homo	7,4	0,1
Lesbienne	7,3	0,2
Biseksuele man	7,3	0,1
Biseksuele vrouw	7,5	0,1
Hetero man	7,5	0,0
Hetero vrouw	7,5	0,0
Stedelijkheid		
Zeer sterk stedelijk	7,2	0,0
Sterk stedelijk	7,3	0,0
Matig stedelijk	7,5	0,0
Weinig stedelijk	7,6	0,0
Niet stedelijk	7,7	0,0

2.2 Overlast in buurt

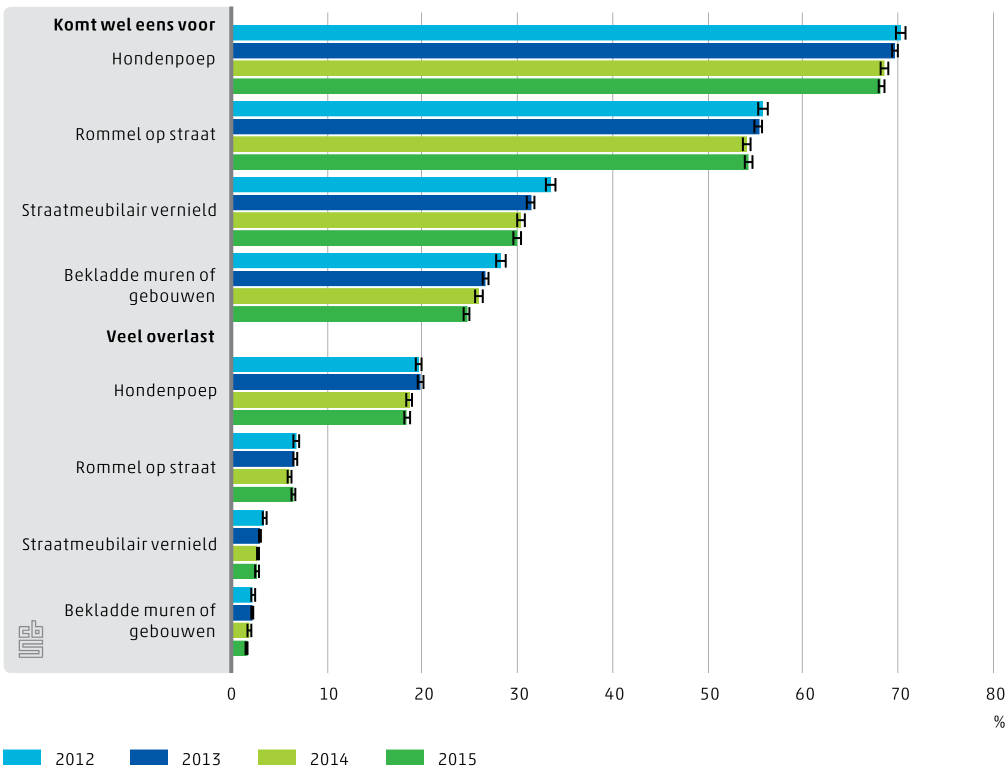
Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtoverlast en de beleving hiervan is respondenten een 13-tal vormen van overlast voorgelegd, met de vraag of die vorm van overlast wel eens voorkomt in de eigen buurt en, zo ja, in welke mate men daar dan zelf overlast van ervaart (antwoordmogelijkheden: ‘veel overlast’, ‘een beetje overlast’, ‘weinig overlast’, ‘geen antwoord’). 12 van de 13 afzonderlijke

overlastvormen zijn hieronder ingedeeld in 3 categorieën: fysieke overlast, sociale overlast en verkeersoverlast, gevolgd door overlast totaal (alle 13 vormen van overlast samengenomen).

Fysieke verloedering bestaat uit vier overlastvormen, te weten: 'rommel op straat', 'straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes, dat vernield is', 'bekladde muren of gebouwen', en 'hondenpoep op de stoep, straat of in de perken'.

Het grootste overlastprobleem in de fysieke sfeer is hondenpoep. Bijna zeven op de tien Nederlanders (68 procent) zeggen in 2015 dat dit weleens voorkomt in de buurt, en bijna twee op de tien (18 procent) geven aan hier zelf veel overlast van te ervaren.[1] Van rommel op straat geeft 54 procent aan dat dit weleens voorkomt in de buurt en 6 procent heeft er zelf veel overlast van. Vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen komen minder voor en worden ook minder als overlastgevend ervaren. Ten opzichte van voorgaande jaren komen bekladde muren of gebouwen in de buurt minder vaak voor en ervaren minder mensen veel overlast hiervan. De andere vormen van fysieke verloedering in de buurt zijn niet veranderd ten opzichte van 2014, maar komen wel minder vaak voor dan in 2012 en 2013. Hondenpoep, rommel op straat en vernieling van straatmeubilair komen in 2015 minder voor ten opzichte van 2012 en 2013. Ook geven minder mensen aan veel overlast te ervaren van hondenpoep ten opzichte van 2012 en 2013. Het percentage mensen dat veel overlast ervaart van vernieling van straatmeubilair in de buurt is gedaald ten opzichte van 2012.

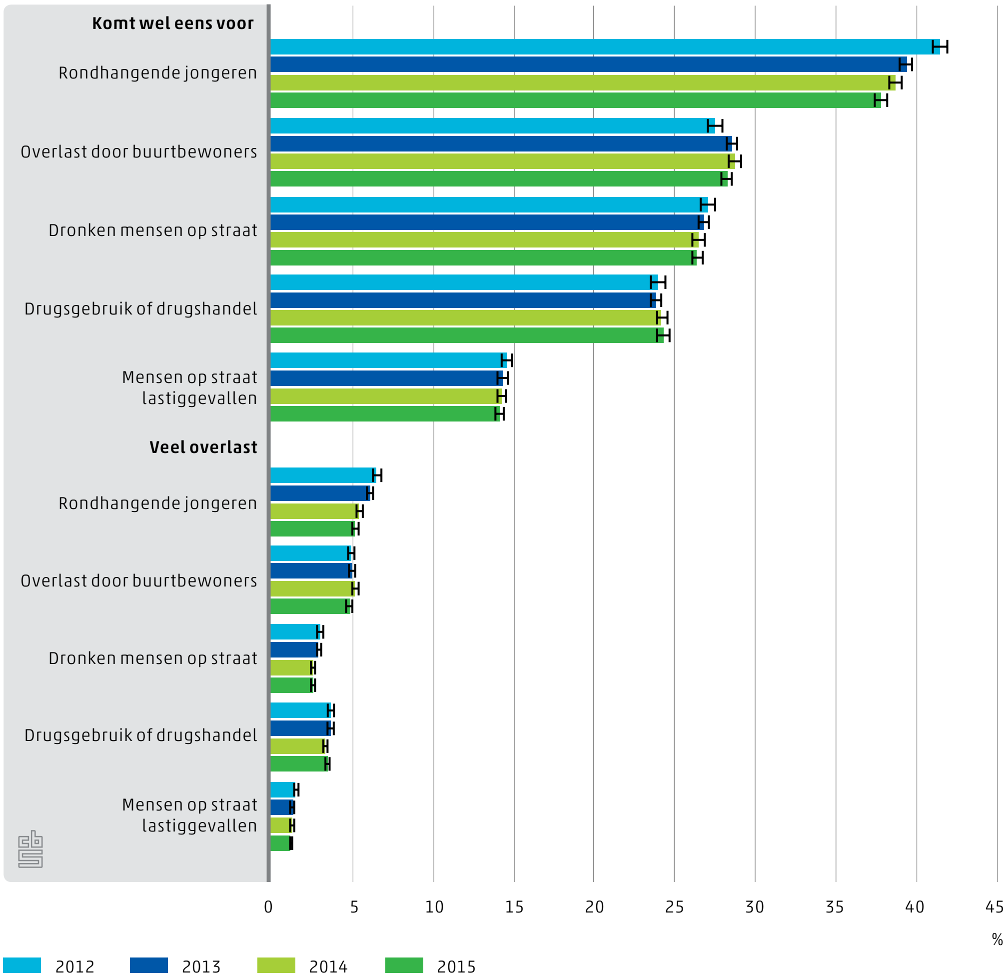
2.2.1 Fysieke verloedering in buurt

[1] Bij de berekening van het aandeel personen dat 'veel overlast' ervaart is telkens gepercenteerd op de totale populatie, en dus niet alleen op degenen die zeggen dat de betreffende overlastvorm wel eens voorkomt.

Sociale overlast omvat de volgende vijf vormen van overlast: 'dronken mensen op straat', 'drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshops', 'overlast door buurtbewoners', 'mensen die op straat worden lastiggevallen' en 'rondhangende jongeren'.

2.2.2 Sociale overlast in buurt

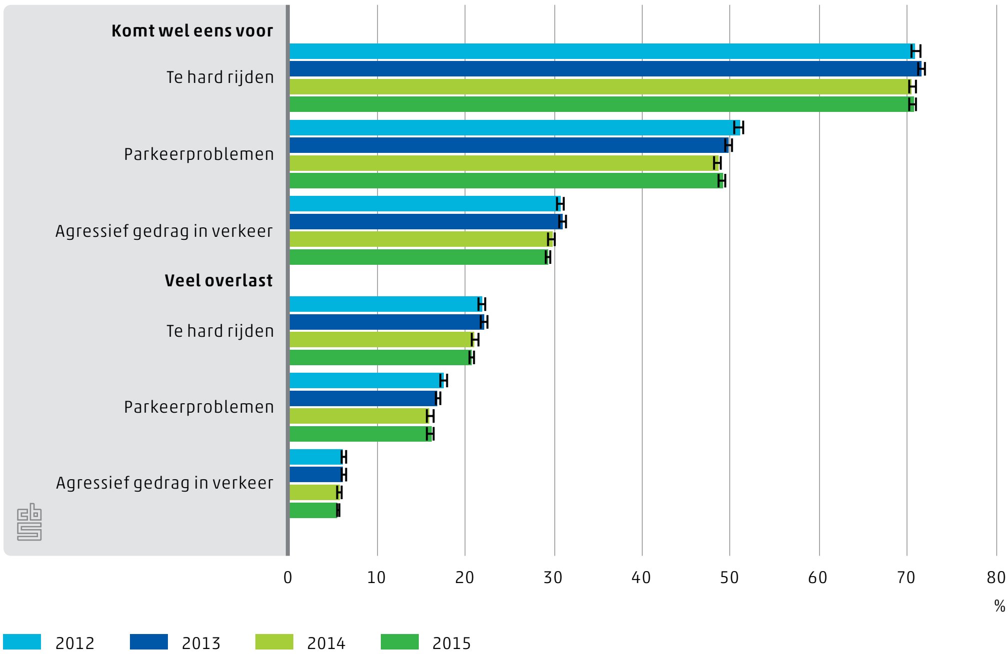

Het grootste overlastprobleem in de sociale sfeer zijn rondhangende jongeren. In 2015 geven bijna vier op de tien Nederlanders (38 procent) aan dat dit weleens voorkomt in de buurt. Ruim 5 procent geeft aan hier zelf veel overlast door te ervaren. Het probleem van rondhangende jongeren is iets gedaald ten opzichte van de voorbijgaande jaren. Het percentage mensen dat veel overlast ervaart van rondhangende jongeren verschilt niet ten opzichte van 2014, maar is licht gedaald ten opzichte van 2012 en 2013. In 2015 geeft 28 procent aan dat overlast door buurtbewoners wel eens voorkomt in de eigen buurt en 5 procent zegt hier veel overlast van te hebben. Van dronken mensen op straat, en drugsgebruik of drugshandel geven achtereenvolgens 27 en 24 procent aan dat dit wel eens voorkomt in de eigen buurt, en respectievelijk 3 en 4 procent heeft er veel overlast van. Het lastigvallen van mensen op straat komt met 14 procent het minst vaak voor en hiervan ervaart men met 1 procent ook de minste overlast. Het percentage mensen dat aangeeft dat overlast door buurtbewoners, dronken mensen op straat,

drugsgebruik of drugshandel en lastigvallen van mensen op straat wel eens voorkomen verschilt niet ten opzichte van voorgaande jaren. Ook verschilt het percentage mensen dat veel overlast ervaart van deze vormen van sociale overlast niet ten opzichte van 2014.

Bij verkeersoverlast in de buurt gaat het om 'te hard rijden', 'parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte', en 'agressief gedrag in het verkeer'. De meest voorkomende vorm van verkeersoverlast is te hard rijden in de woonbuurt. In 2015 zeggen ruim zeven van de tien Nederlanders (71 procent) dat dit wel eens voorkomt in de eigen buurt, en ruim een op de vijf (21 procent) geeft aan er zelf veel overlast van te ervaren. Parkeerproblemen komen volgens bijna de helft van de mensen wel eens voor in de eigen buurt. Ongeveer een op de zes (16 procent) geeft aan hiervan zelf veel overlast te ervaren. Agressief gedrag in het verkeer komt met 29 procent het minst vaak voor in de eigen buurt en hiervan wordt met bijna 6 procent ook de minste overlast ervaren.
Het percentage mensen dat aangeeft dat te hard rijden, parkeerproblemen en agressief gedrag in het verkeer wel eens voorkomen in de buurt verschilt niet ten opzichte van 2014. Dit geldt eveneens voor het percentage mensen dat veel overlast hiervan ondervindt.

2.2.3 Verkeersoverlast in buurt

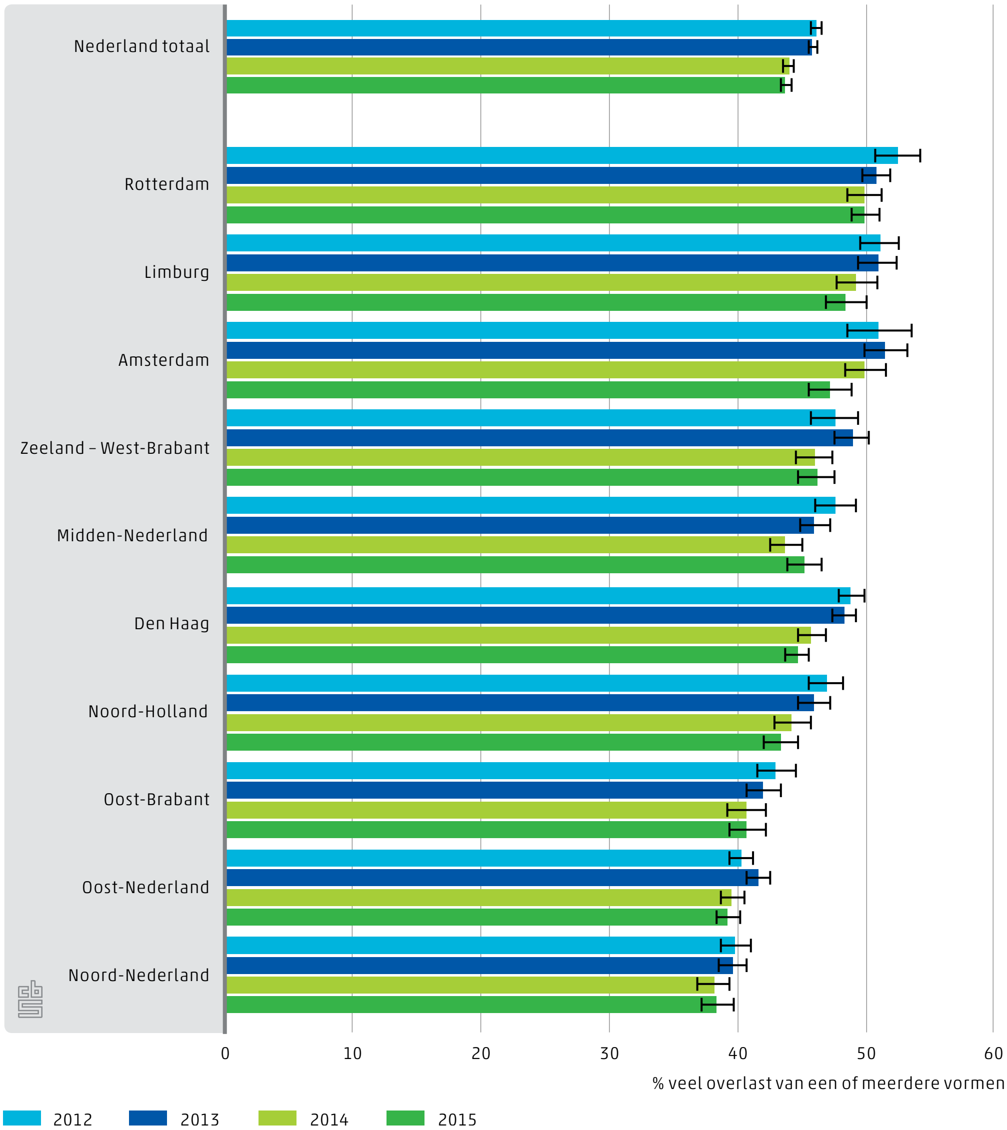

Er is een score berekend voor de totale overlast. Deze geeft het aandeel mensen weer dat veel overlast ervaart van één of meer van de in totaal 13 onderscheiden overlastvormen.[2)]

[2)] Het betreft 4 overlastvormen in de categorie fysieke verloedering, 5 overlastvormen in de categorie sociale overlast, 3 overlastvormen in de categorie verkeersoverlast, aangevuld met de overlastvorm 'hinder van horecagelegenheden, zoals cafés, restaurants of snackbars'.

44 procent van de Nederlanders zegt veel overlast te ervaren van tenminste één overlastvorm. Dit is vergelijkbaar met 2014, maar iets lager dan in 2012 en 2013 toen dit aandeel ongeveer 46 procent was. Vooral in de regionale eenheden Amsterdam, Limburg, Rotterdam en Zeeland – West-Brabant ervaart men veel overlast. In de eenheden Oost-Brabant, Oost-Nederland en Noord-Nederland ervaren mensen het minst vaak veel overlast. Het aandeel personen dat aangeeft veel overlast van één of meer overlastvormen te ervaren is in Rotterdam met 50 procent het hoogst en in Noord-Nederland met 38 procent het laagst.
Ten opzichte van 2014 is in geen enkele regionale eenheid de totale ervaren overlast veranderd. In de regionale eenheid Den Haag is de totale overlast gedaald ten opzichte van 2012 en 2013.

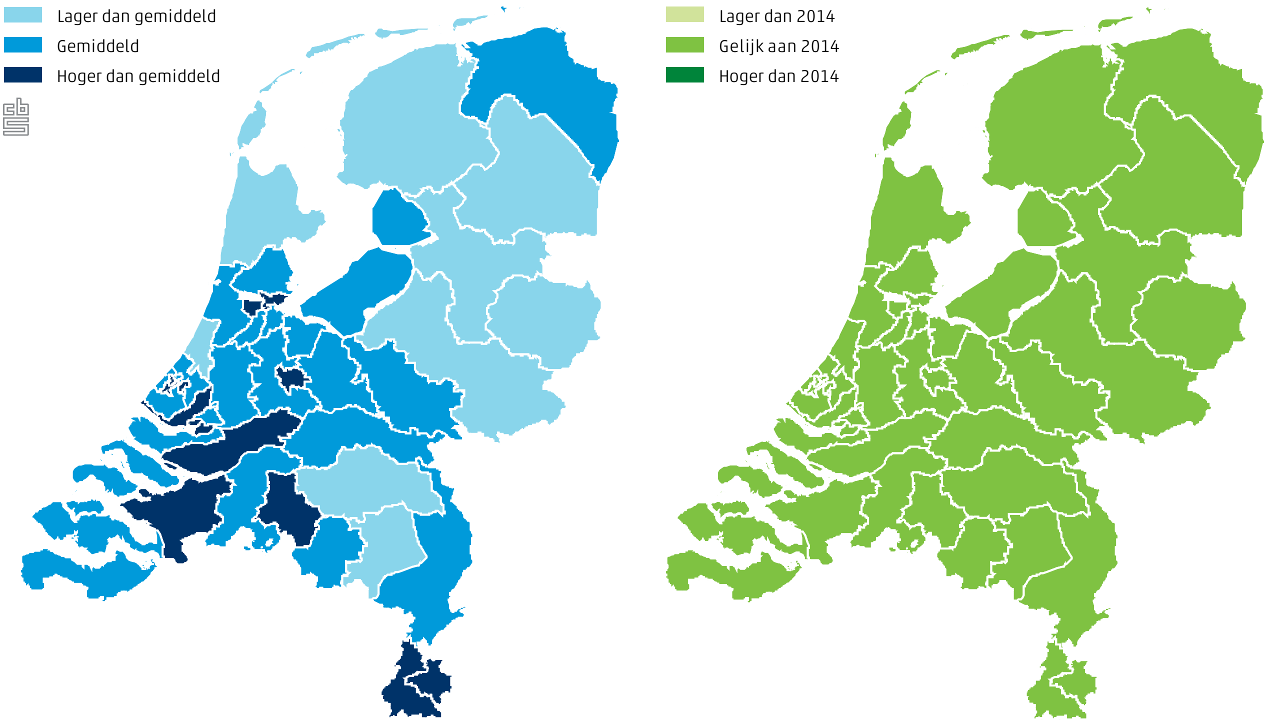
2.2.4 Overlast totaal in buurt – naar regionale eenheid

In de meeste districten van de regionale eenheden Rotterdam en Limburg is de totale overlast hoger dan het gemiddelde. Ook in de districten Utrecht Stad, Amsterdam Noord, Amsterdam West, Den Haag Centrum, Den Haag Zuid, De Markiezaten en Hart van Brabant

ligt de totaal ervaren overlast hoger dan het landelijke gemiddelde. In de meeste districten in de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant ligt de ervaren overlast lager dan het landelijke gemiddelde. Ook in de districten Noord Holland Noord en Leiden-Bollenstreek is de ervaren overlast lager dan het landelijke gemiddelde. Ten opzichte van 2014 is de totale ervaren overlast in geen enkel district veranderd.

2.2.5 Overlast totaal in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

Voor fysieke verloedering, sociale overlast en verkeersoverlast zijn eveneens percentages berekend voor het aandeel mensen dat zelf veel overlast ervaart van één of meer vormen van overlast uit deze categorieën. Bijna een kwart (23 procent) heeft in 2015 zelf veel overlast van tenminste één vorm van fysieke verloedering. Ruim één op de tien (12 procent) ervaart veel sociale overlast en 30 procent ondervindt veel overlast van verkeer.

Vrouwen en middelbaar opgeleiden ervaren in totaliteit meer overlast dan mannen en mensen met een lagere of hogere opleiding. Maar het sterkst verschilt de ervaren totale overlast naar leeftijd, herkomst, en stedelijkheid van de woongemeente. Van de mensen van 65 jaar en ouder geeft 36 procent aan veel overlast te hebben tegenover 50 procent van de 25–45-jarigen. Bijna de helft (48 procent) van de niet-westerse allochtonen ervaart veel overlast tegenover 43 procent van de autochtonen. Het percentage mensen dat veel overlast ervaart loopt op van 35 procent in niet stedelijke gemeenten naar 50 procent in zeer sterk stedelijke gemeenten.

2.2.6 Overlast in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Fysieke verloedering	Marge	Sociale overlast	Marge	Verkeersoverlast	Marge	Overlast totaal	Marge
	% ervaart veel overlast van een of meerdere vormen							
Totaal	22,9	0,3	11,6	0,3	30,3	0,4	43,7	0,4
Geslacht								
Man	21,7	0,5	11,5	0,4	29,6	0,5	42,5	0,6
Vrouw	24,1	0,5	11,8	0,4	31,0	0,5	44,9	0,5
Leeftijd								
15-24 jaar	21,4	1,0	14,4	0,9	27,4	1,1	43,3	1,2
25-44 jaar	27,1	0,7	13,6	0,6	35,1	0,8	50,3	0,8
45-64 jaar	21,9	0,5	11,3	0,4	30,6	0,6	42,9	0,6
65 jaar en ouder	19,4	0,6	7,4	0,4	25,0	0,6	35,8	0,7
Herkomst								
Autochtoon	21,6	0,4	10,4	0,3	30,4	0,4	42,8	0,4
Westerse allochtoon	25,3	1,1	13,8	0,9	30,8	1,2	46,0	1,3
Niet-westerse allochtoon	29,9	1,4	18,8	1,2	29,4	1,4	48,5	1,6
Opleiding								
Lager onderwijs	23,0	0,6	11,3	0,5	30,5	0,7	42,9	0,7
Middelbaar onderwijs	23,8	0,6	12,4	0,5	32,8	0,7	46,3	0,7
Hoger onderwijs	21,4	0,6	10,7	0,4	27,9	0,6	42,0	0,7
Seksuele geaardheid								
Homo	23,6	3,3	18,8	3,3	30,0	3,6	46,7	3,9
Lesbienne	24,9	4,4	15,8	3,8	35,6	4,9	50,9	5,0
Biseksuele man	19,6	3,2	13,1	2,8	31,4	3,8	42,8	4,0
Biseksuele vrouw	21,9	2,4	10,3	1,8	27,9	2,6	41,1	2,9
Hetero man	21,2	0,5	11,0	0,4	29,5	0,6	42,2	0,7
Hetero vrouw	23,9	0,6	11,7	0,4	31,5	0,6	45,7	0,6
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	27,9	0,8	18,2	0,7	33,3	0,8	50,4	0,9
Sterk stedelijk	25,5	0,7	13,6	0,5	32,7	0,7	47,4	0,7
Matig stedelijk	20,5	0,7	9,2	0,6	29,5	0,8	40,7	0,9
Weinig stedelijk	18,5	0,7	6,5	0,4	26,6	0,8	37,4	0,9
Niet stedelijk	16,0	1,0	5,4	0,6	25,2	1,2	35,2	1,3

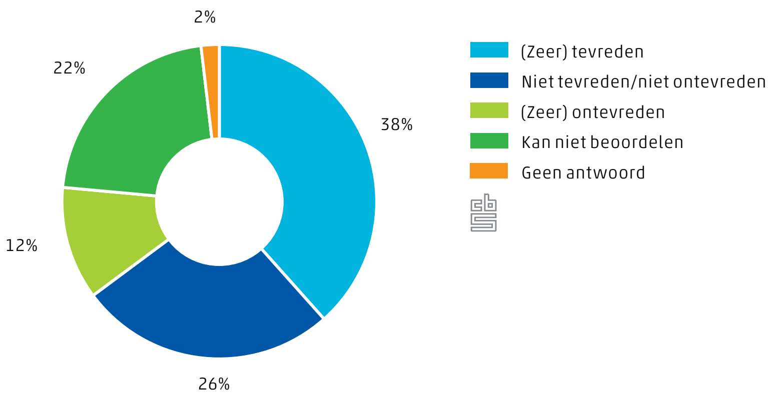
44% ervaart veel overlast in buurt

2.3 Oordeel functioneren gemeente

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Daarom is de burger in de Veiligheidsmonitor gevraagd naar diens tevredenheid over het totale functioneren van de eigen gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid.

Het grootste deel (38 procent) is in 2015 tevreden of zeer tevreden over het totale functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Ruim 26 procent is hierover tevreden noch ontevreden en 12 procent is ontevreden of zeer ontevreden. Ruim één op de vijf (22 procent) geeft aan dit functioneren van de gemeente niet te kunnen beoordelen. Twee procent heeft geen antwoord gegeven.

2.3.1 Oordeel totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid, 2015

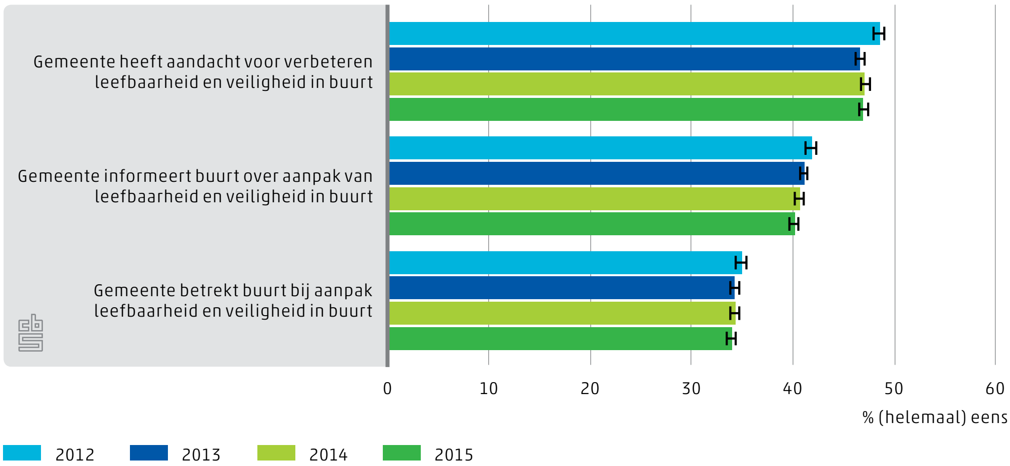

Behalve de tevredenheid over het totale functioneren van de gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid, is ook het oordeel van de burger over specifieke aspecten van dit functioneren gevraagd. Dit is gedaan door middel van stellingen.[3)]

47 procent is het er in 2015 (helemaal) mee eens dat de gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van 2013 en 2014. In 2012 lag dit aandeel met 48 procent iets hoger. 40 procent vindt dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. Dit is vergelijkbaar met 2014, maar iets lager dan in 2012 en 2013. Ruim één op de drie (34 procent) vindt dat de gemeente de buurt betrekt bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

[3)] Aan degenen die aangegeven hebben het totale functioneren van de gemeente niet te kunnen beantwoorden zijn deze stellingen niet voorgelegd.

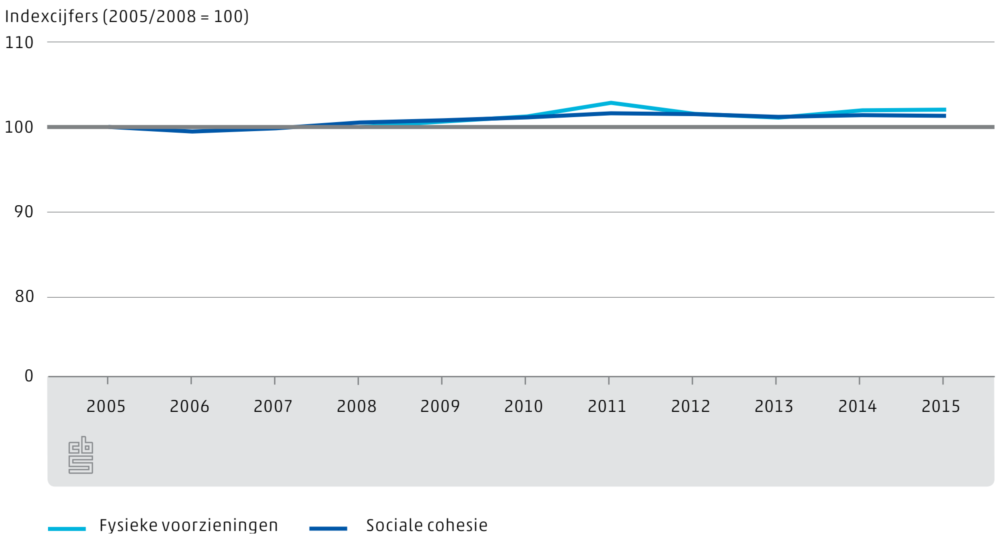
2.3.2 Oordeel functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid

2.4 Trends

Over de periode 2008–2015 is het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt niet wezenlijk veranderd. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2015, laat een stabiel beeld zien.

2.4.1 Fysieke voorzieningen en sociale cohesie in buurt - landelijke trends

2.5 Samenhangen

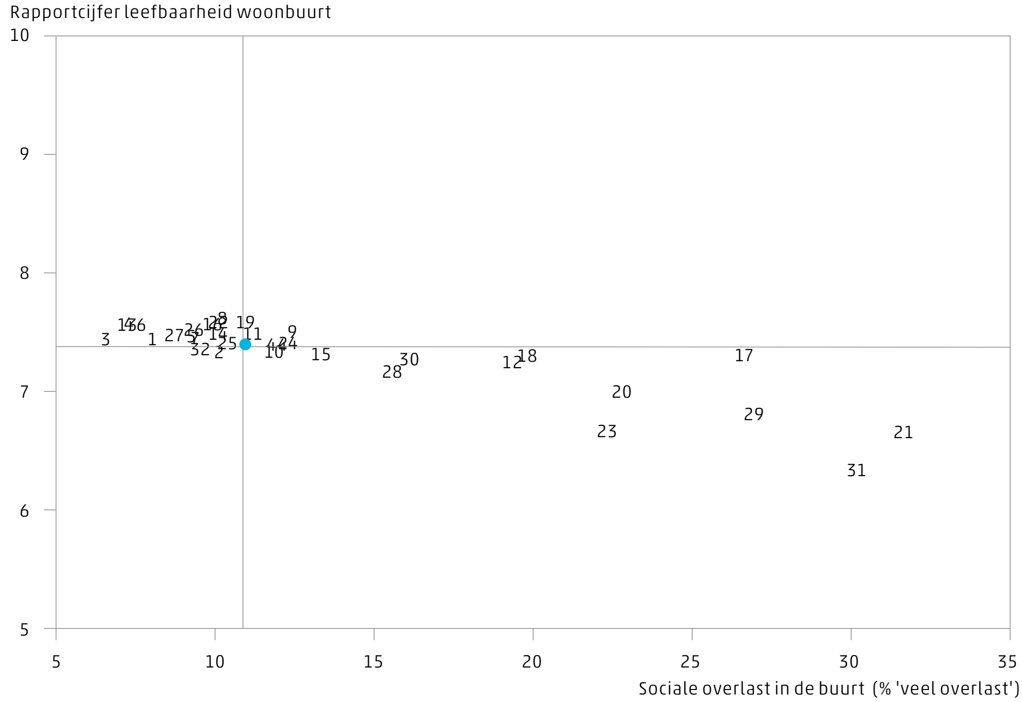
Er bestaat een duidelijke samenhang tussen de verschillende vormen van overlast en het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt. Fysieke verloedering en sociale overlast in de buurt hangen het meest samen met de leefbaarheid van de woonbuurt (beide R^2 = 0,77).[4)] In districten waar men relatief veel fysieke verloedering dan wel sociale overlast ervaart, geeft men doorgaans een lager rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt. Binnen fysieke verloedering in de buurt hangt vernieling van straatmeubilair het sterkst samen met de leefbaarheid van de woonbuurt (R^2 = 0,75). Binnen sociale overlast hangt ervaren overlast door buurtbewoners het sterkst samen met de leefbaarheid van de woonbuurt (R^2 = 0,83).
Het sterke verband tussen sociale overlast en het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt is grafisch weergegeven op de volgende pagina. Vooral in Den Haag Centrum, Rotterdam Stad, en Rotterdam Zuid ervaart men veel sociale overlast en is het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt lager dan het landelijke gemiddelde.

2.5.1 Samenhang overlast in buurt en rapportcijfer leefbaarheid in buurt, 2015

	Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt
	R^2
Fysieke verloedering in buurt (% ervaart veel overlast)	0,77
Hondenpoep (% ervaart veel overlast)	0,36
Rommel op straat (% ervaart veel overlast)	0,70
Straatmeubilair vernield (% ervaart veel overlast)	0,75
Bekladde muren of gebouwen (% ervaart veel overlast)	0,41
Sociale overlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,77
Rondhangende jongeren (% ervaart veel overlast)	0,76
Dronken mensen op straat (% ervaart veel overlast)	0,51
Drugsgebruik of drugshandel (% ervaart veel overlast)	0,68
Mensen op straat lastiggevallen (% ervaart veel overlast)	0,70
Overlast door buurtbewoners (% ervaart veel overlast)	0,83
Verkeersoverlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,58
Te hard rijden (% komt weleens voor)	0,36
Parkeerproblemen (% ervaart veel overlast)	0,58
Agressief gedrag in verkeer (% komt weleens voor)	0,66

4) R^2 drukt de sterkte van het lineaire verband uit op districtsniveau. De waarde daarvan kan variëren tussen 0 (geen verband) en 1 (volledig positief of negatief verband).

2.5.2 Sociale overlast in buurt en rapportcijfer leefbaarheid in buurt - naar district, 2015

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

3. Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk staat centraal hoe de burger de veiligheid beleeft. Eerst komt in paragraaf 3.1 aan de orde hoe de veiligheid in de eigen woonbuurt wordt ervaren. Hoe staat het met de onveiligheidsgevoelens in de directe woonomgeving en hoe beoordeelt men de veiligheid en criminaliteit in de buurt? Daarna wordt in paragraaf 3.2 ingegaan op de onveiligheidsgevoelens op een aantal specifieke plekken in de eigen woonplaats. In paragraaf 3.3 staan de algemene onveiligheidsgevoelens centraal. Verder komen aan de orde hoe de burger de kans inschat om slachtoffer te worden van criminaliteit (paragraaf 3.4) en het vóórkomen van respectloos gedrag (paragraaf 3.5). Afgesloten wordt met een aantal trends en samenhangen op het gebied van veiligheidsbeleving (paragrafen 3.6 en 3.7). Meer achtergrondcijfers over verschillen in veiligheidsbeleving naar regionale eenheid en district, en naar persoonskenmerken zijn te vinden op Statline.

3.1 Veiligheidsbeleving in buurt

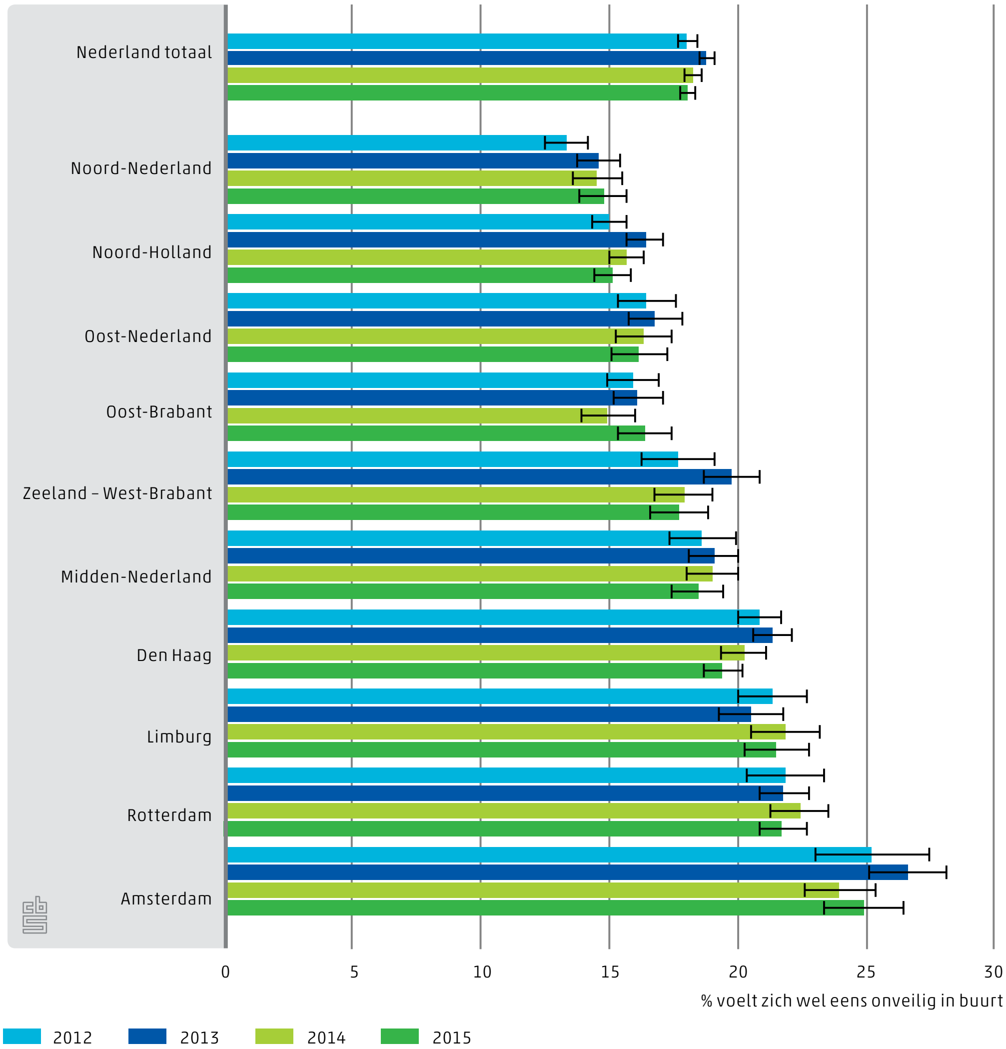
In 2015 voelt bijna een op de vijf mensen (18 procent) zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Een op de vijftig (2 procent) voelt zich er vaak onveilig. Deze percentages verschillen niet wezenlijk ten opzichte van 2014.
De onveiligheidsgevoelens in de buurt zijn in 2015 het laagst in de regionale eenheden Noord-Nederland, Noord-Holland, Oost-Nederland en Oost-Brabant. Het hoogst zijn de onveiligheidsgevoelens in Amsterdam, Rotterdam, Limburg en Den Haag. Het aandeel personen dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt loopt uiteen van 15 procent in Noord-Nederland tot 25 procent in Amsterdam.
Voor alle regionale eenheden geldt dat de onveiligheidsgevoelens in de buurt niet zijn veranderd tussen 2014 en 2015.

In Amsterdam, Den Haag, Limburg en Rotterdam liggen de districten met de hoogste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens. Daarnaast zijn ook in Utrecht stad de onveiligheidsgevoelens in 2015 hoger dan gemiddeld. In de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant zijn de districten met de laagste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens te vinden. Ook West Utrecht, Leiden – Bollenstreek, Alphen aan den Rijn – Gouda, Zuid-Holland-Zuid, Noord Holland Noord en Zeeland laten percentages zien onder het landelijke gemiddelde.

In alle districten wijken de onveiligheidsgevoelens in 2015 niet af van die in 2014.

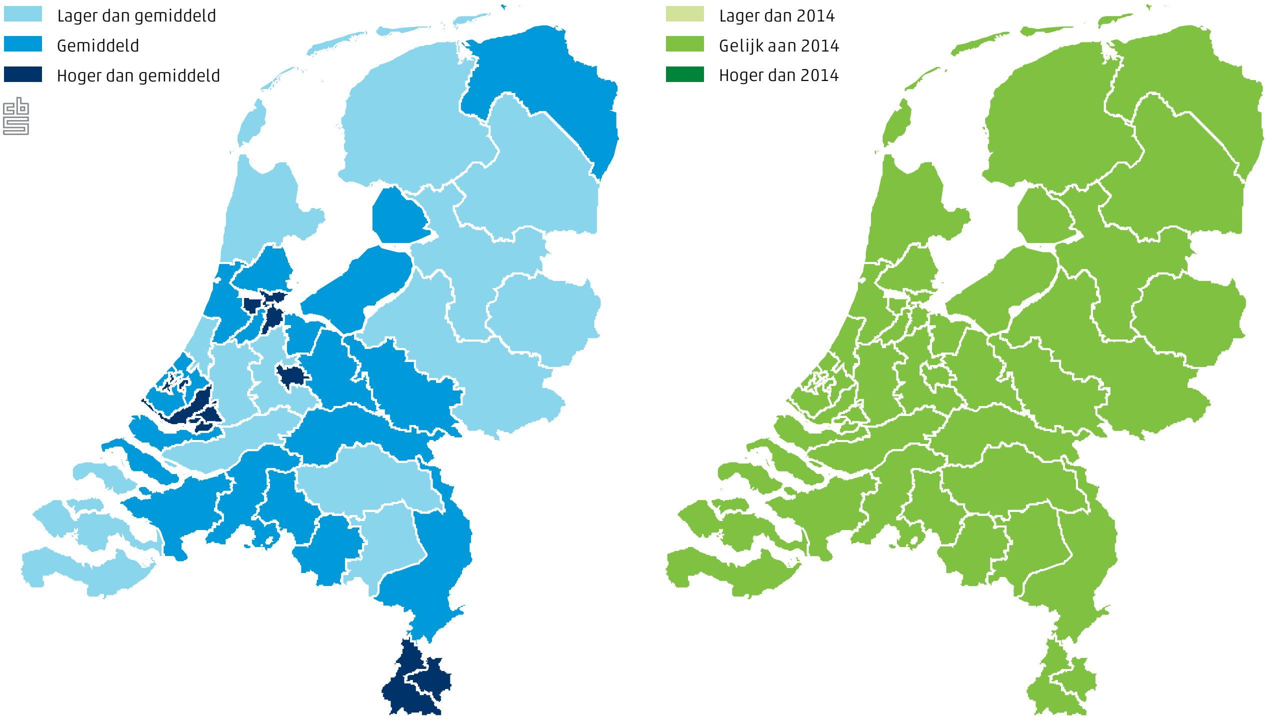

3.1.1 Onveiligheidsgevoelens in buurt – naar regionale eenheid

De onveiligheidsgevoelens in de buurt verschillen naar achtergrondkenmerken. Vrouwen voelen zich in de eigen woonomgeving onveiliger dan mannen. Jongeren voelen zich er onveiliger dan ouderen. Onder niet-westerse allochtonen zijn de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens hoger dan onder westerse allochtonen en vooral autochtonen. Heteroseksuele mannen voelen zich duidelijk minder onveilig dan de meeste anderen. Verder geldt dat onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt toenemen met de mate van verstedelijking van het gebied waar men woont.

3.1.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

3.1.3 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Totaal	18,1	0,3	1,7	0,1
Geslacht				
Man	13,8	0,4	1,3	0,1
Vrouw	22,2	0,5	2,0	0,2
Leeftijd				
15-24 jaar	21,7	1,0	2,0	0,3
25-44 jaar	19,4	0,6	2,0	0,2
45-64 jaar	17,0	0,5	1,6	0,2
65 jaar en ouder	15,4	0,5	1,1	0,2
Herkomst				
Autochtoon	16,6	0,3	1,3	0,1
Westerse allochtoon	21,3	1,1	2,0	0,4
Niet-westerse allochtoon	25,8	1,3	4,2	0,6
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	17,8	0,6	1,9	0,2
Middelbaar onderwijs	18,8	0,6	1,8	0,2
Hoger onderwijs	16,9	0,5	1,1	0,2
Seksuele geaardheid				
Homo	19,8	3,2	2,2	1,1
Lesbienne	25,4	4,6	2,2	1,4
Biseksuele man	14,4	2,9	1,2	0,9
Biseksuele vrouw	21,9	2,5	1,7	0,8
Hetero man	12,8	0,4	1,1	0,1
Hetero vrouw	21,9	0,5	1,8	0,2

3.1.3 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	25,1	0,8	3,1	0,3
Sterk stedelijk	20,0	0,6	1,8	0,2
Matig stedelijk	15,8	0,7	1,1	0,2
Weinig stedelijk	12,7	0,6	0,8	0,2
Niet stedelijk	11,2	0,9	0,8	0,2

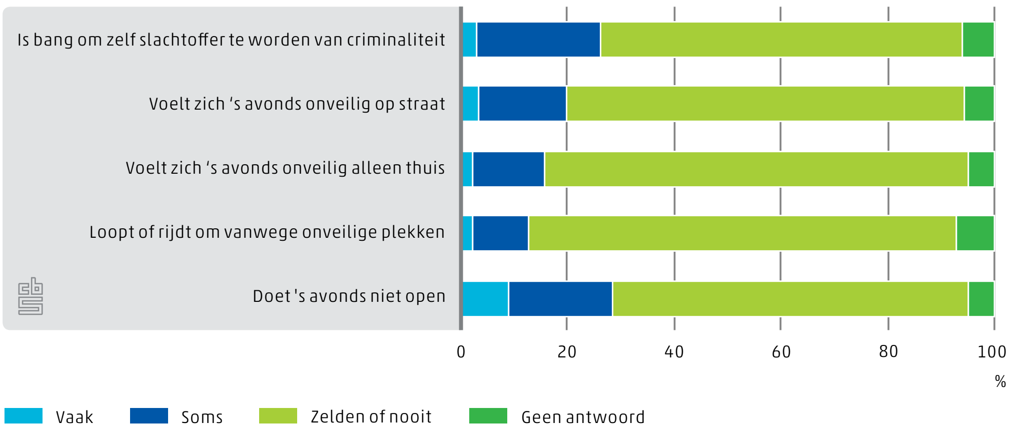
In 2015 voelt 3 procent van de mensen zich ’s avonds vaak onveilig op straat in de eigen buurt; 16 procent heeft deze onveiligheidsgevoelens soms. Het aandeel dat zich ’s avonds thuis vaak onveilig voelt, bedraagt 2 procent; 13 procent voelt zich ’s avonds soms onveilig.

Bijna één op de tien doet ’s avonds vaak niet open omdat men het niet veilig vindt, 20 procent doet dat soms niet. Het aandeel dat omloopt of omrijdt vanwege onveilige plekken ligt lager; 2 procent doet dat vaak en 10 procent soms.

Drie procent is vaak bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit; 23 procent heeft deze angst soms.

Het merendeel van de mensen (ongeveer 80 procent) voelt zich ’s avonds thuis zelden of nooit onveilig en loopt of rijdt niet om vanwege onveilige plekken. Ook voelt bijna driekwart van de personen zich zelden of nooit onveilig op straat in de eigen buurt en tweederde van de mensen vertoont zelden of nooit vermijdingsgedrag door ’s avonds de deur niet open te doen. Ruim tweederde is zelden of nooit bang om slachtoffer te worden van criminaliteit.

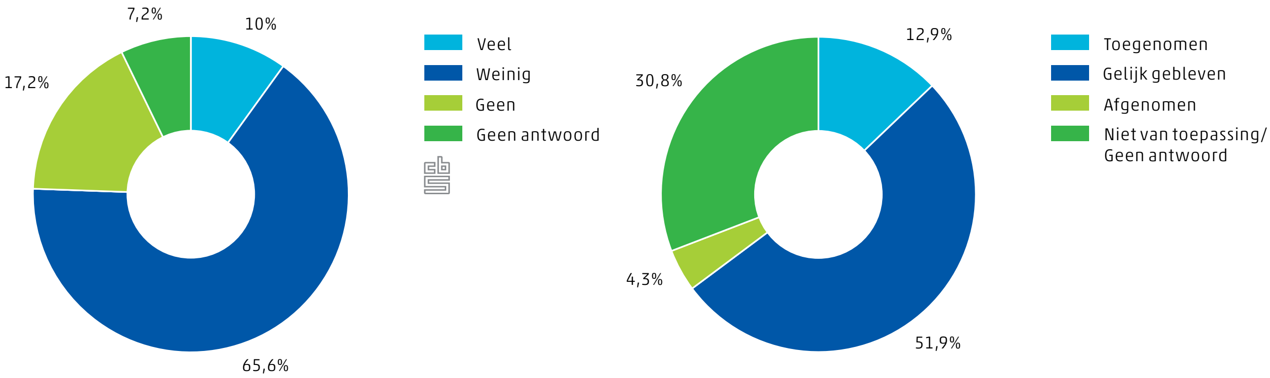
3.1.4 Onveiligheidsgevoelens ’s avonds en vermijdingsgedrag in buurt, 2015

Tien procent van de mensen heeft in 2015 het idee dat er veel criminaliteit in de eigen buurt voorkomt. Het grootste deel (66 procent) denkt dat er weinig criminaliteit plaatsvindt, en 17 procent denkt dat er géén criminaliteit voorkomt.

Wat betreft de ontwikkeling van de criminaliteit in de buurt is het aandeel dat denkt dat de criminaliteit in de afgelopen 12 maanden is toegenomen groter dan het aandeel dat denkt dat ze is afgenomen (13 tegen 4 procent). Ruim de helft denkt dat de criminaliteit gelijk gebleven is.

3.1.5 Beoordeling vóórkomen en ontwikkeling criminaliteit in buurt, 2015

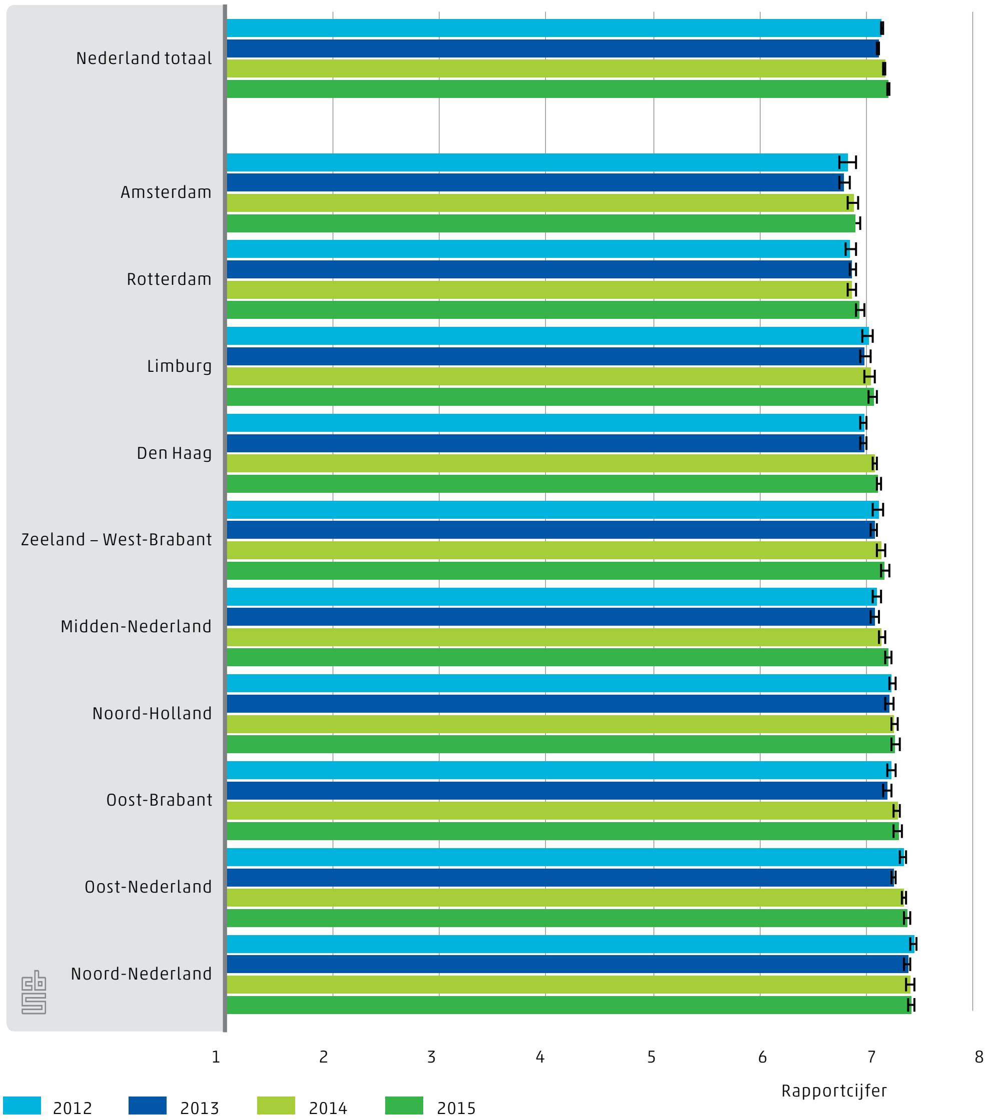
Het gemiddelde rapportcijfer dat de burger in 2015 geeft voor de veiligheid in de eigen buurt bedraagt een 7,2. Dit cijfer is iets hoger dan in voorgaande jaren.
In de regionale eenheden Rotterdam, Amsterdam, Limburg en Den Haag is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt in 2015 het laagst en in Noord-Nederland, Oost-Nederland, Oost-Brabant en Noord-Holland het hoogst. Het cijfer varieert van 6,9 in Amsterdam tot 7,4 in Noord-Nederland.

In alle regionale eenheden is de waardering voor de buurtveiligheid niet wezenlijk veranderd tussen 2014 en 2015. In Midden-Nederland en Den Haag is deze waardering in 2015 hoger dan in 2012 en 2013.

In alle districten van Noord-Nederland en de meeste districten van Oost-Nederland is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt in 2015 hoger dan landelijk gemiddeld. Dit geldt ook voor de districten Oost Utrecht, West Utrecht, Noord Holland Noord, Amsterdam Zuid, Leiden – Bollenstreek, Den Haag West, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland, 's-Hertogenbosch, Helmond en Noord en Midden Limburg. Lager dan het landelijke gemiddelde is het rapportcijfer in de meeste districten van de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam, en Limburg, maar ook in Den Haag Centrum, Den Haag Zuid, Utrecht Stad, Hart van Brabant en De Markiezaten wordt lager gescoord op veiligheid. Het rapportcijfer is het hoogst in Noord en Oost Gelderland (7,5) en het laagst in Rotterdam Zuid (6,0).

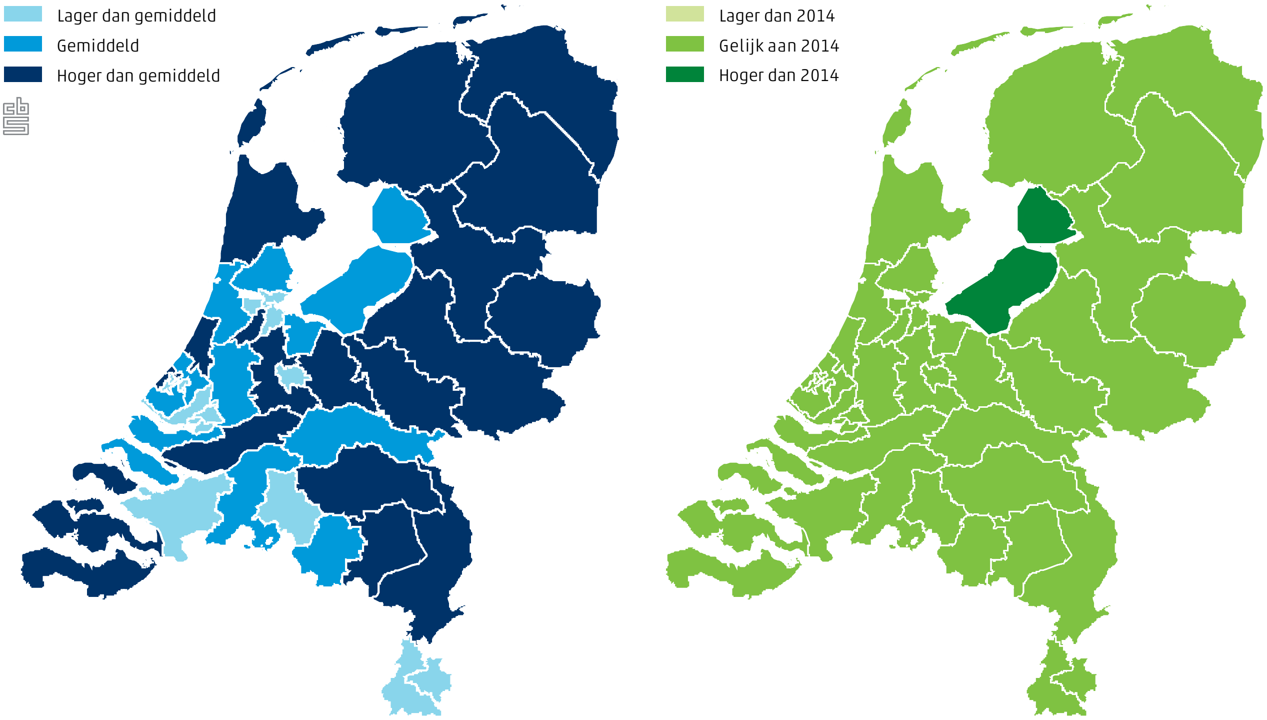
Tussen 2014 en 2015 is het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt toegenomen in het district Flevoland. In de overige districten is dit rapportcijfer niet wezenlijk veranderd.

3.1.6 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar regionale eenheid

Niet-westerse allochtonen beoordelen de veiligheid in de buurt met een 6,8 lager dan westerse allochtonen (rapportcijfer 7,2) en autochtonen (rapportcijfer 7,3). Inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden zijn duidelijk negatiever dan inwoners van niet-stedelijke gebieden (rapportcijfer 6,8 tegen 7,6). De verschillen naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en seksuele geaardheid zijn betrekkelijk gering.

3.1.7 Rapportcijfer veiligheid in buurt naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

3.1.8 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Rapportcijfer	Marge
Totaal	7,2	0,0
Geslacht		
Man	7,3	0,0
Vrouw	7,1	0,0
Leeftijd		
15-24 jaar	7,1	0,0
25-44 jaar	7,1	0,0
45-64 jaar	7,2	0,0
65 jaar en ouder	7,3	0,0
Herkomst		
Autochtoon	7,3	0,0
Westerse allochtoon	7,2	0,0
Niet-westerse allochtoon	6,8	0,1
Opleidingsniveau		
Lager onderwijs	7,2	0,0
Middelbaar onderwijs	7,1	0,0
Hoger onderwijs	7,3	0,0
Seksuele geaardheid		
Homo	7,2	0,1
Lesbienne	7,1	0,2
Biseksuele man	7,3	0,1
Biseksuele vrouw	7,2	0,1
Hetero man	7,3	0,0
Hetero vrouw	7,1	0,0

3.1.8 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

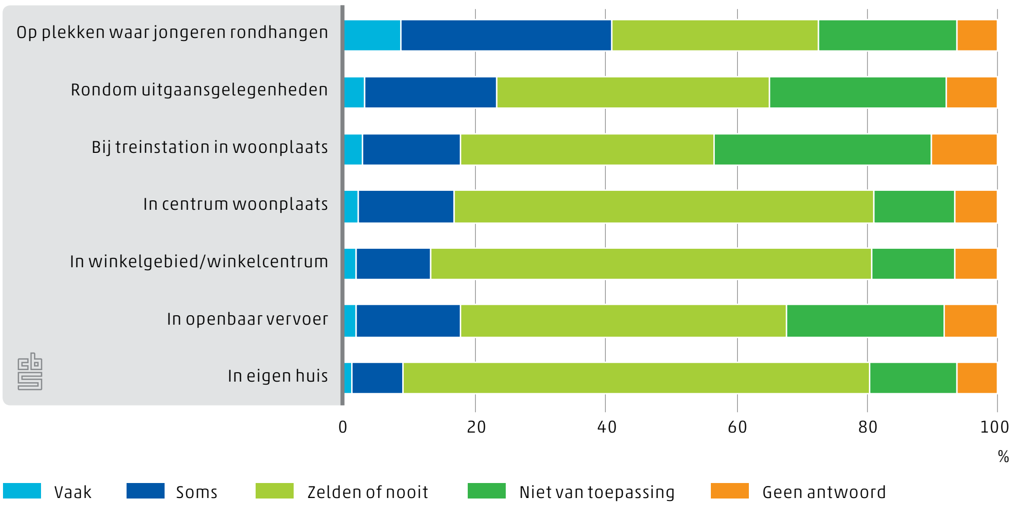
	Rapportcijfer	Marge
Stedelijkheid		
Zeer sterk stedelijk	6,8	0,0
Sterk stedelijk	7,1	0,0
Matig stedelijk	7,3	0,0
Weinig stedelijk	7,5	0,0
Niet stedelijk	7,6	0,0

3.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten een aantal plekken in de eigen woonplaats voorgelegd met de vraag om aan te geven of en hoe vaak men zich hier onveilig voelt. Indien een bepaalde plek niet in de eigen woonplaats voorkomt of indien de respondent nooit op de betreffende plek komt, kon men 'niet van toepassing' antwoorden.

In 2015 zijn de onveiligheidsgevoelens het hoogst op plekken waar jongeren rondhangen. Ruim vier op de tien (41 procent) voelt zich hier wel eens (dat wil zeggen 'vaak' of 'soms') onveilig. Ook de onveiligheidsgevoelens rondom uitgaansgelegenheden zijn relatief groot. Hier voelt 23 procent zich wel eens onveilig. Het laagst zijn de onveiligheidsgevoelens thuis; in de eigen woning voelt 9 procent zich wel eens onveilig. Voor alle plekken geldt dat de onveiligheidsgevoelens tussen 2014 en 2015 niet veranderd zijn. Wel zijn de onveiligheidsgevoelens in 2015 lager dan in 2012 en 2013, behalve in eigen huis waar ze in vergelijking met alle jaren gelijk gebleven zijn.

3.2.1 Onveiligheidsgevoelens op plekken in woonplaats, 2015

3.3 Veiligheidsbeleving in algemeen

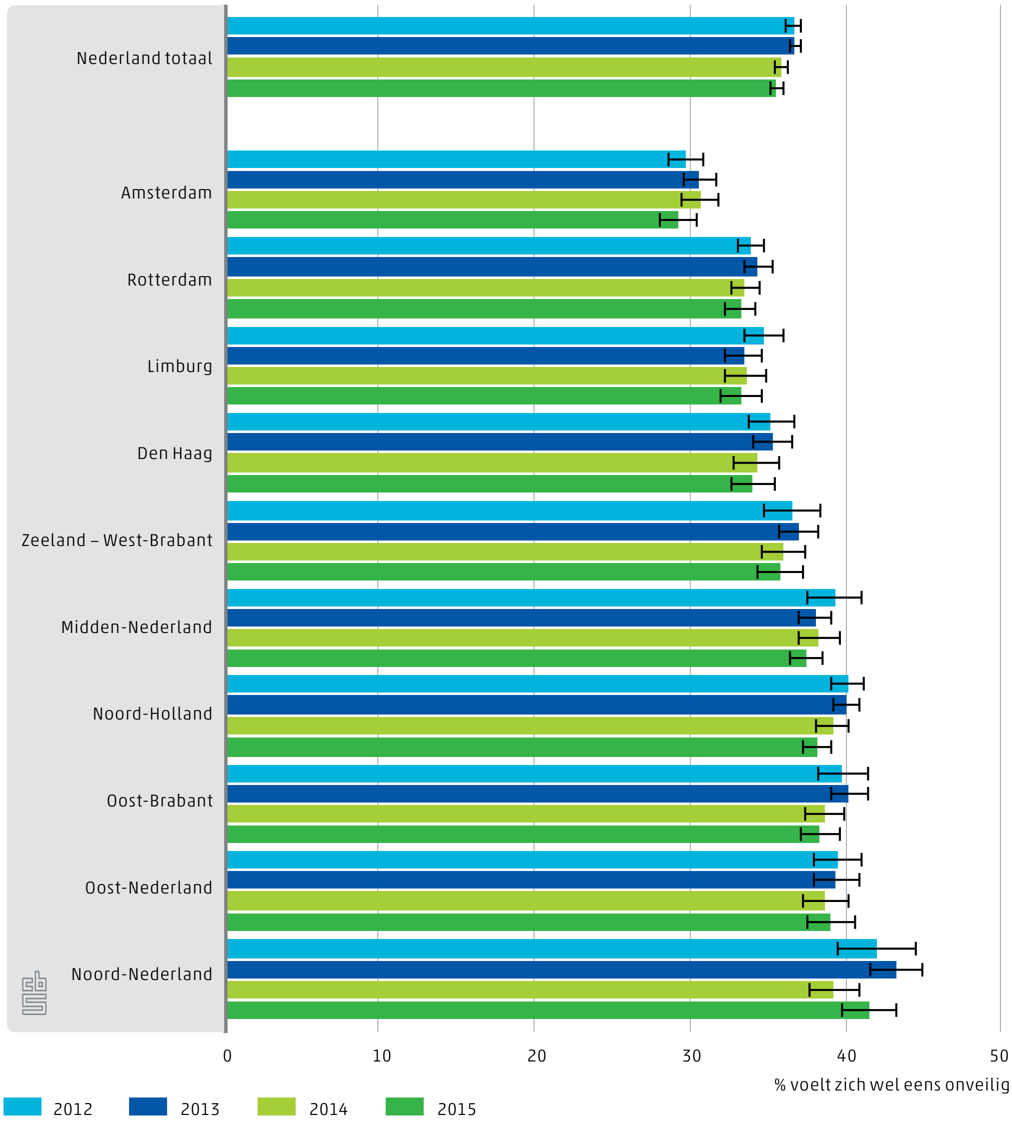
Na de veiligheidsbeleving in de buurt en de veiligheidsbeleving op plekken in de eigen woonplaats is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd. In 2015 voelt ruim een op de drie mensen (36 procent) zich wel eens onveilig. Dit aandeel bedraagt het dubbele van dat van de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt en verschilt niet van de algemene onveiligheidsgevoelens in 2014. Het ligt echter iets lager dan in 2012 en 2013 (beide jaren 37 procent). Twee procent voelt zich in algemene zin vaak onveilig. Dit is gelijk aan het aandeel dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt en is niet veranderd ten opzichte van voorgaande jaren.

De algemene onveiligheidsgevoelens zijn in 2015 het laagst in de regionale eenheden Noord-Nederland, Noord-Holland en Oost-Nederland, en het hoogst in de Randstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Midden-Nederland, Rotterdam en Den Haag. Ook Limburg laat een bovengemiddeld hoog percentage zien dat zich in algemene zin wel eens onveilig voelt. Dit beeld verschilt niet met dat in de daaraan voorafgaande jaren. Daarbij geldt voor alle regionale eenheden dat de algemene onveiligheidsgevoelens niet zijn veranderd tussen 2014 en 2015. Wel voelen inwoners van de regionale eenheid Den Haag zich in 2015 minder onveilig dan in 2012 en 2013. De percentages lopen uiteen van 29 procent in Noord-Nederland tot 42 procent in Amsterdam.

Net als bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens liggen de districten met de hoogste onveiligheidsgevoelens in de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Limburg. Daarnaast zijn ook in Utrecht Stad, Hart van Brabant en Gelderland Zuid de onveiligheidsgevoelens in 2015 hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld zijn ze in alle districten van de regionale eenheid Noord-Nederland, maar ook in IJsselland, Noord en Oost Gelderland, Twente, Noord Holland Noord, Rijnmond Zuid-West, Zeeland en Zuid-Holland-Zuid.

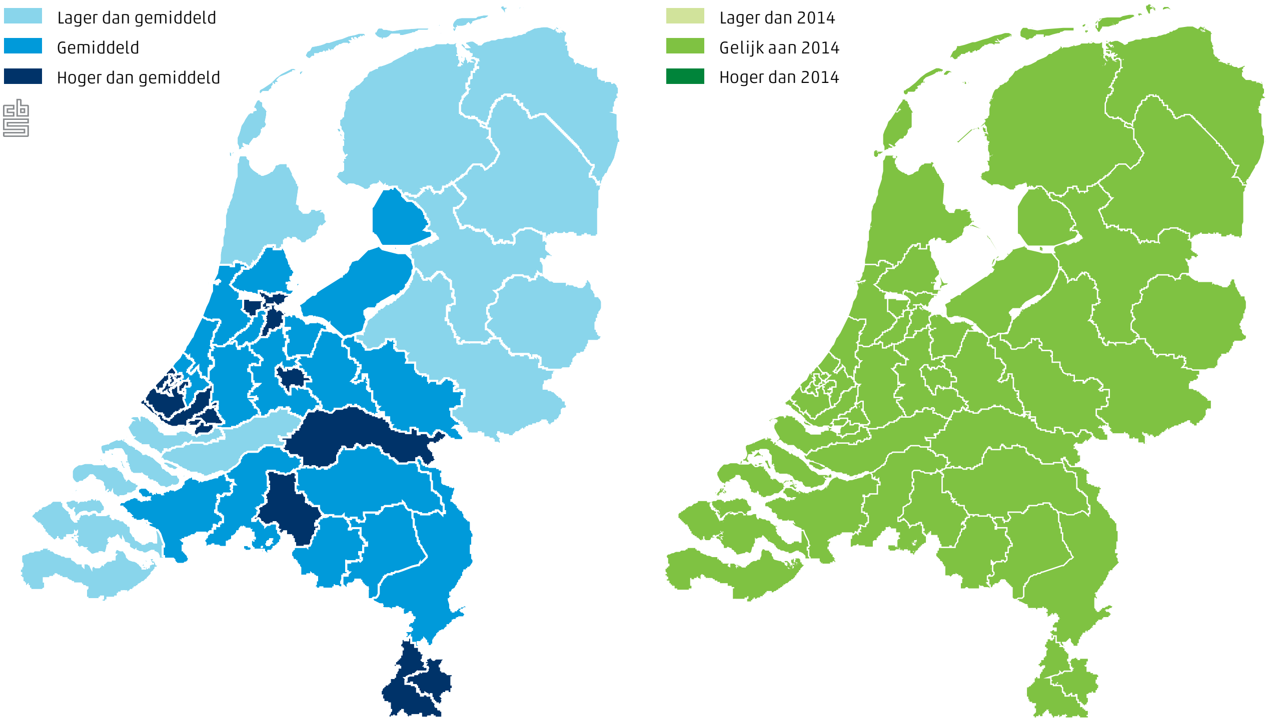
De algemene onveiligheidsgevoelens in 2015 wijken in geen enkel district af van die in 2014.

3.3.1 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar regionale eenheid

De verschillen in algemene onveiligheidsgevoelens naar achtergrondkenmerken laten ongeveer hetzelfde patroon zien als bij de onveiligheidsgevoelens in de buurt. Vrouwen voelen zich onveiliger dan mannen, en jongeren voelen zich onveiliger dan ouderen. De onveiligheidsgevoelens zijn onder niet-westerse allochtonen hoger dan onder autochtonen. Homoseksuele mannen voelen zich vaker onveilig dan biseksuele en heteroseksuele mannen. In (zeer) sterk verstedelijkte gebieden voelt men zich onveiliger dan in minder verstedelijkte gebieden. Anders dan bij veiligheidsgevoelens in de buurt is er bij algemene onveiligheidsgevoelens een duidelijk verschil naar opleidingsniveau te zien: laagopgeleiden voelen zich duidelijk veiliger dan hoogopgeleiden. Het aandeel dat zich vaak onveilig voelt ligt echter onder laagopgeleiden iets hoger.

3.3.2 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

3.3.3 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar achtergrondkenmerken, 2015

	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Totaal	35,6	0,4	1,7	0,1
Geslacht				
Man	26,9	0,5	1,2	0,1
Vrouw	44,0	0,5	2,2	0,2
Leeftijd				
15–24 jaar	43,5	1,2	1,9	0,3
25–44 jaar	40,1	0,8	1,8	0,2
45–64 jaar	33,8	0,6	1,8	0,2
65 jaar en ouder	26,2	0,6	1,2	0,2
Herkomst				
Autochtoon	35,1	0,4	1,3	0,1
Westerse allochtoon	37,0	1,3	2,1	0,4
Niet-westerse allochtoon	37,8	1,5	3,9	0,6
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	29,1	0,7	2,0	0,2
Middelbaar onderwijs	36,5	0,7	1,6	0,2
Hoger onderwijs	41,1	0,7	1,2	0,2
Seksuele geaardheid				
Homo	37,6	3,8	1,3	0,8
Lesbienne	51,1	5,0	3,0	1,9
Biseksuele man	27,4	3,7	0,9	0,6
Biseksuele vrouw	41,2	2,9	1,6	0,7
Hetero man	26,8	0,6	1,0	0,1
Hetero vrouw	46,5	0,6	1,9	0,2

3.3.3 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

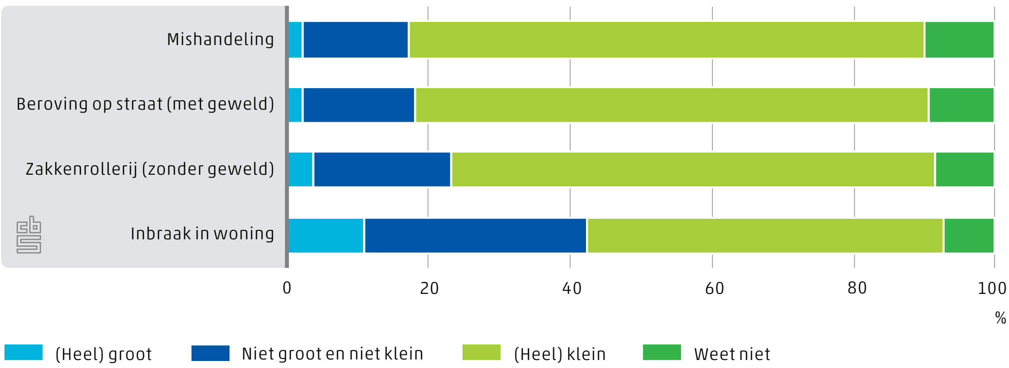
	Voelt zich wel eens onveilig		Voelt zich vaak onveilig	
	%	marge	%	marge
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	41,6	0,9	2,7	0,3
Sterk stedelijk	38,0	0,7	1,9	0,2
Matig stedelijk	34,4	0,9	1,4	0,2
Weinig stedelijk	30,0	0,8	0,9	0,2
Niet stedelijk	27,5	1,2	1,0	0,3

3.4 Inschatting slachtofferkans

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd hoe groot men de kans acht om in de komende 12 maanden slachtoffer te worden van bepaalde delicten, te weten: zakkenrollerij (zonder geweld), beroving op straat (met geweld), woninginbraak, en mishandeling.

Het hoogst wordt de kans op woninginbraak ingeschat. In 2015 denkt 11 procent van de mensen dat de kans op inbraak in de eigen woning 'groot' of 'heel groot' is. De kans op zakkenrollerij, beroving en mishandeling wordt door respectievelijk 4, 2 en 2 procent (heel) groot geacht. Deze inschattingskansen zijn vergelijkbaar met die in 2014.

3.4.1 Inschatting kans op slachtofferschap, 2015

De inschatting van de kans op slachtofferschap varieert het sterkst naar herkomst en stedelijkheid en in mindere mate naar leeftijd. Voor alle onderscheiden delictsoorten schatten niet-westerse allochtonen het risico ervan slachtoffer te worden duidelijk hoger in dan westerse allochtonen en autochtonen. Ook in sterk verstedelijkte gebieden wordt de kans op slachtofferschap hoger ingeschat dan in minder verstedelijkte gebieden. Jongeren schatten de kans op de verschillende soorten slachtofferschap doorgaans hoger in dan de oudere leeftijdsgroepen. De verschillen naar geslacht, opleidingsniveau en seksuele geaardheid zijn betrekkelijk gering.

3.4.2 Inschatting kans op slachtofferschap – naar achtergrondkenmerken, 2015

	Inbraak in woning		Zakkenrollerij (zonder geweld)		Beroving op straat (met geweld)		Mishandeling	
	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge	% (heel) grote kans	marge
Totaal	10,9	0,3	3,8	0,2	2,5	0,1	2,5	0,1
Geslacht								
Man	10,6	0,4	2,7	0,2	2,1	0,2	2,5	0,2
Vrouw	11,2	0,4	4,8	0,2	2,8	0,2	2,4	0,2
Leeftijd								
15–24 jaar	11,5	0,8	5,6	0,6	3,0	0,4	3,1	0,4
25–44 jaar	12,9	0,5	3,8	0,3	2,6	0,3	3,0	0,3
45–64 jaar	11,0	0,4	3,2	0,2	2,4	0,2	2,2	0,2
65 jaar en ouder	7,5	0,4	3,2	0,3	2,1	0,2	1,7	0,2
Herkomst								
Autochtoon	9,9	0,3	3,2	0,2	1,9	0,1	2,0	0,1
Westerse allochtoon	11,6	0,8	4,9	0,6	3,3	0,5	3,0	0,4
Niet-westerse allochtoon	17,7	1,2	6,7	0,7	5,7	0,7	5,1	0,7
Opleidingsniveau								
Lager onderwijs	10,1	0,5	3,6	0,3	2,9	0,2	2,7	0,2
Middelbaar onderwijs	12,1	0,5	3,8	0,3	2,7	0,2	2,9	0,3
Hoger onderwijs	10,6	0,4	3,7	0,3	1,6	0,2	1,6	0,2
Seksuele geaardheid								
Homo	11,6	2,5	4,5	1,5	3,5	1,3	5,5	1,8
Lesbienne	12,3	3,4	7,4	3,0	5,6	2,6	6,2	2,7
Biseksuele man	8,5	2,1	3,4	1,4	2,9	1,4	2,1	1,1
Biseksuele vrouw	9,2	1,7	4,8	1,3	2,5	0,9	3,4	1,2
Hetero man	10,5	0,4	2,5	0,2	1,8	0,2	2,3	0,2
Hetero vrouw	11,3	0,4	4,7	0,3	2,5	0,2	2,1	0,2
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	13,7	0,6	6,3	0,4	4,5	0,4	3,9	0,4
Sterk stedelijk	11,7	0,5	3,8	0,3	2,6	0,2	2,7	0,3
Matig stedelijk	10,8	0,6	3,3	0,3	1,9	0,3	1,9	0,3
Weinig stedelijk	8,4	0,5	2,1	0,3	1,2	0,2	1,5	0,2
Niet stedelijk	7,5	0,7	1,9	0,4	1,1	0,3	1,3	0,3

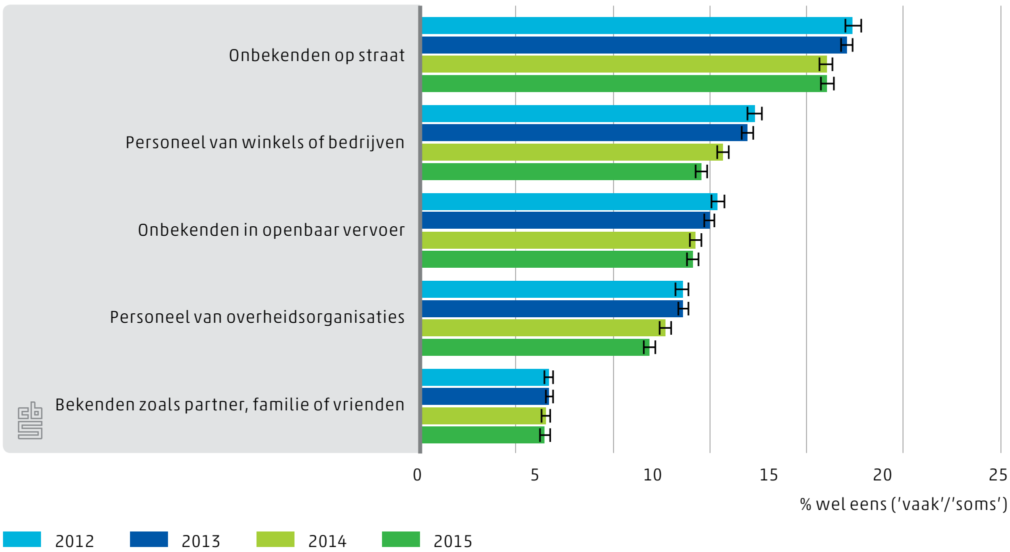
3.5 Respectloos gedrag

Ook het thema ‘respectloos gedrag’ is in de Veiligheidsmonitor onderzocht. Daarmee wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van goed fatsoen worden overschreden. Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak men persoonlijk in een aantal specifieke situaties wel eens respectloos behandeld is.

In 2015 komt respectloos gedrag door onbekenden op straat het meest voor. Ruim een op de vijf (21 procent) geeft aan hier wel eens (dat wil zeggen ‘vaak’ of ‘soms’) mee te maken te hebben. Respectloze behandeling door personeel van winkels of

bedrijven (15 procent), door onbekenden in het openbaar vervoer (14 procent) of door overheidspersoneel (12 procent) komt minder vaak voor. Mensen ervaren het minst vaak respectloos gedrag in de privésfeer. Zeven procent zegt wel eens respectloos behandeld te zijn door bekenden zoals de partner, familie of vrienden. Sinds 2012 komt respectloze behandeling door personeel van winkels of bedrijven of door personeel van overheidsorganisaties minder vaak voor. Respectloze behandeling door onbekenden op straat of door onbekenden in het openbaar vervoer is tussen 2014 en 2015 niet veranderd, maar gebeurt wel minder vaak dan in de jaren daarvoor. Respectloze behandeling door bekenden vindt nog in dezelfde mate plaats.

3.5.1 Respectloos gedrag

Jongeren ervaren duidelijk meer respectloos gedrag dan ouderen. Ook niet-westerse allochtonen worden er meer mee geconfronteerd dan westerse allochtonen en autochtonen. Hoger opgeleiden ervaren meer respectloos gedrag dan middelbaar en lager opgeleiden. Uitzondering daarop is respectloos gedrag door bekenden; daar hebben middelbaar en lager opgeleiden meer last van dan hoger opgeleiden. In sterk stedelijke gebieden is het aandeel mensen dat respectloos behandeld wordt duidelijk groter dan in minder stedelijke gebieden. Naar seksuele geaardheid zijn ook verschillen te zien. Homo's en lesbiennes hebben meer last van respectloos gedrag door onbekenden op straat en in het openbaar vervoer dan heteroseksuele mannen en vrouwen. Homo's krijgen eveneens vaker te maken met respectloze behandeling door personeel in winkels of bedrijven of door personeel van overheidsinstanties. Verder worden lesbiennes en biseksuele vrouwen vaker respectloos behandeld door bekenden dan heteroseksuele vrouwen. De ervaren respectloze behandeling verschilt relatief weinig naar geslacht.

3.5.2 Respectloos gedrag - naar achtergrondkenmerken, 2015

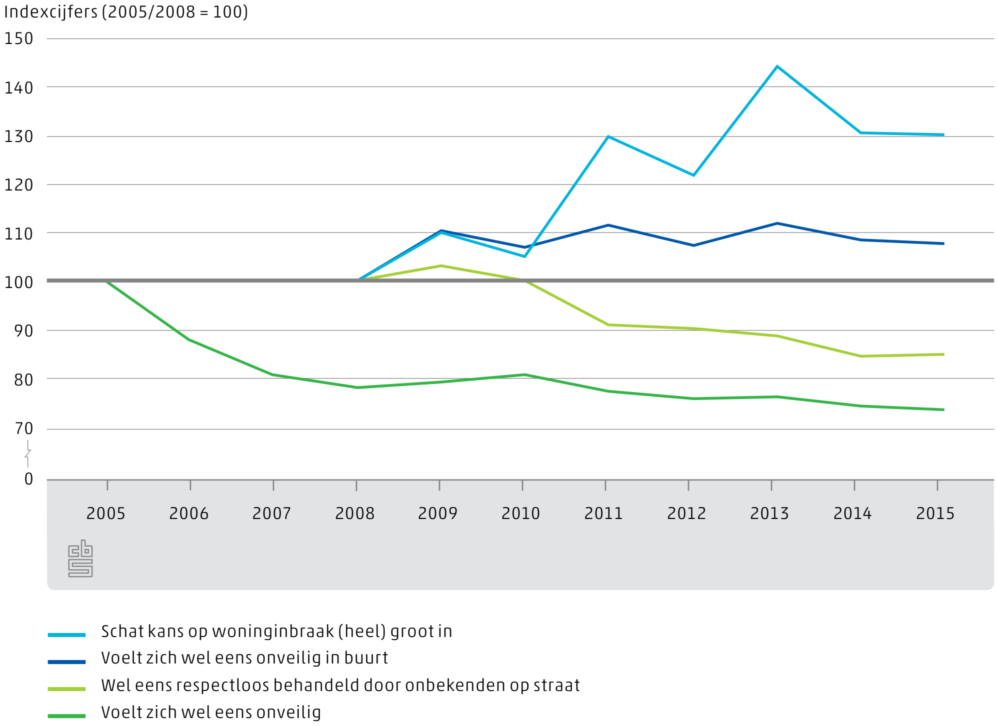
	Onbekenden op straat		Onbekenden in openbaar vervoer		Personeel winkels/ bedrijven		Personeel overheid		Bekenden, bijvoorbeeld partner of familie	
	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge	% 'wel eens ('vaak'/ 'soms')	marge
Totaal	21,1	0,3	14,1	0,3	14,6	0,3	11,9	0,3	6,5	0,2
Geslacht										
Man	21,2	0,5	14,2	0,4	13,7	0,4	12,9	0,4	5,8	0,3
Vrouw	20,9	0,5	14,1	0,4	15,4	0,4	10,9	0,4	7,2	0,3
Leeftijd										
15–24 jaar	30,4	1,2	20,5	1,0	15,2	0,9	11,4	0,8	8,8	0,7
25–44 jaar	25,7	0,7	17,4	0,6	18,1	0,6	13,8	0,6	7,1	0,4
45–64 jaar	19,4	0,5	13,2	0,4	14,9	0,5	13,4	0,4	6,6	0,3
65 jaar en ouder	10,3	0,4	6,4	0,3	8,4	0,4	7,0	0,4	3,9	0,3
Herkomst										
Autochtoon	20,6	0,4	13,3	0,3	13,8	0,3	11,4	0,3	6,0	0,2
Westerse allochtoon	21,3	1,1	15,6	1,0	15,1	0,9	11,4	0,8	6,7	0,7
Niet-westerse allochtoon	24,4	1,3	18,8	1,2	19,4	1,2	15,9	1,1	9,6	0,9
Opleidingsniveau										
Lager onderwijs	16,3	0,6	10,5	0,5	11,6	0,5	10,2	0,5	7,0	0,4
Middelbaar onderwijs	22,1	0,6	14,5	0,5	15,9	0,6	13,5	0,5	7,4	0,4
Hoger onderwijs	25,9	0,6	18,2	0,6	16,9	0,5	12,5	0,5	5,5	0,3
Seksuele geaardheid										
Homo	32,5	3,6	21,6	3,2	20,6	3,2	19,2	3,2	8,4	2,2
Lesbienne	27,6	4,6	19,7	4,1	16,8	3,8	14,7	3,8	11,0	3,3
Biseksuele man	21,6	3,5	16,1	3,1	15,9	3,0	15,4	3,0	9,5	2,6
Biseksuele vrouw	22,7	2,6	16,1	2,2	15,6	2,1	14,0	2,2	11,9	2,2
Hetero man	21,7	0,6	14,4	0,5	13,8	0,5	12,9	0,5	5,6	0,3
Hetero vrouw	22,7	0,6	15,1	0,5	16,6	0,5	11,3	0,4	7,5	0,4
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	30,3	0,8	22,3	0,7	19,1	0,7	15,0	0,6	7,0	0,5
Sterk stedelijk	23,2	0,7	14,7	0,6	15,8	0,6	12,4	0,5	6,8	0,4
Matig stedelijk	18,2	0,7	12,1	0,6	13,5	0,6	10,8	0,6	6,2	0,5
Weinig stedelijk	14,1	0,6	9,3	0,5	10,5	0,6	9,7	0,5	5,9	0,4
Niet stedelijk	12,6	0,9	7,4	0,7	10,6	0,9	9,7	0,8	6,3	0,7

3.6 Trends

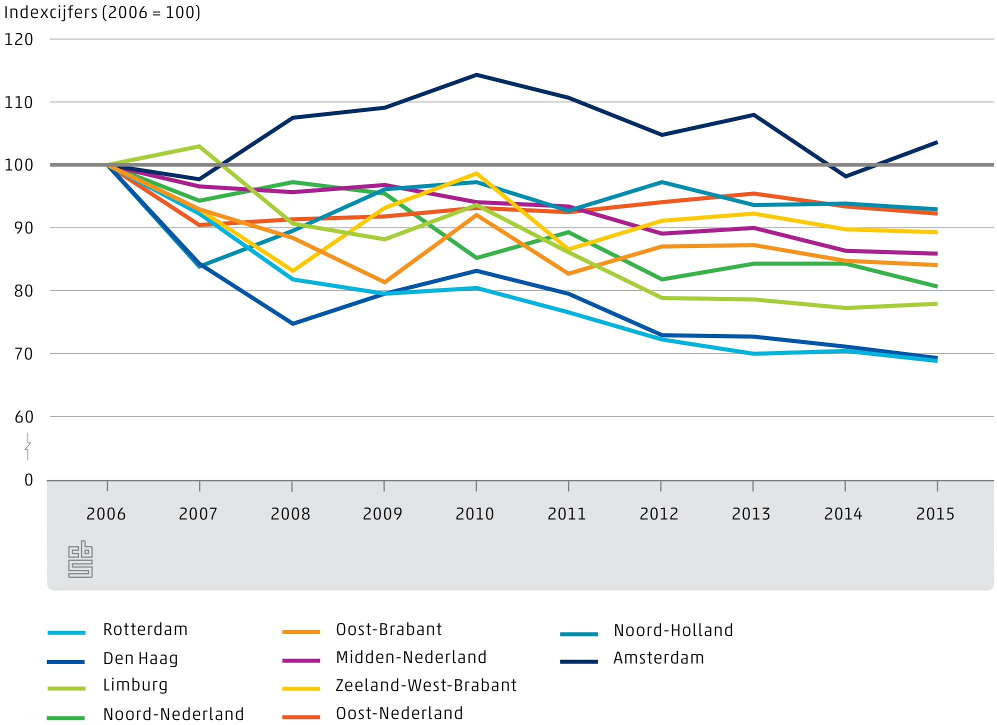
In de periode 2005–2015 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld. De daling van de onveiligheidsgevoelens was het sterkst in de periode 2005–2008. De laatste jaren is eveneens sprake van een licht afnemende tendens.
De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens, die gemeten zijn tussen 2008 en 2015, zijn tussen 2008 en 2009 toegenomen. Daarna zijn lichte fluctuaties zichtbaar.

De ervaren respectloze behandeling door onbekenden op straat is van 2008 tot 2010 vrij stabiel, gevolgd door een daling in het daaropvolgende jaar. Tussen 2011 en 2013 verandert er weinig, maar na 2013 is wederom een geringe afname zichtbaar in deze vorm van respectloos gedrag. De ingeschatte kans op woninginbraak fluctueert over de periode 2008–2015, maar over de gehele linie is deze toegenomen. In 2015 ligt het aandeel dat de kans op inbraak (heel) groot acht 30 procent hoger dan in 2008.

3.6.1 Veiligheidsbeleving - trends

3.6.2 Onveiligheidsgevoelens in algemeen - regionale trends

De onveiligheidsgevoelens zijn in bijna alle regionale eenheden gedaald in vergelijking met 2006. Het sterkst is de daling van het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in Den Haag en Rotterdam (beide 31 procent). Ook in Limburg was sprake van een relatief sterke daling (22 procent). Opvallend is dat de onveiligheidsgevoelens in Amsterdam over de hele periode genomen niet zijn afgenomen. Dit is te wijten aan een aanvankelijke toename van onveiligheidsgevoelens tussen 2006 en 2010; daarna laten de onveiligheidsgevoelens in Amsterdam wel een dalende trend zien. De afname van onveiligheidsgevoelens in de andere regio's varieert van 7 procent in Noord Holland tot 20 procent in Noord-Nederland.

3.7 Samenhangen

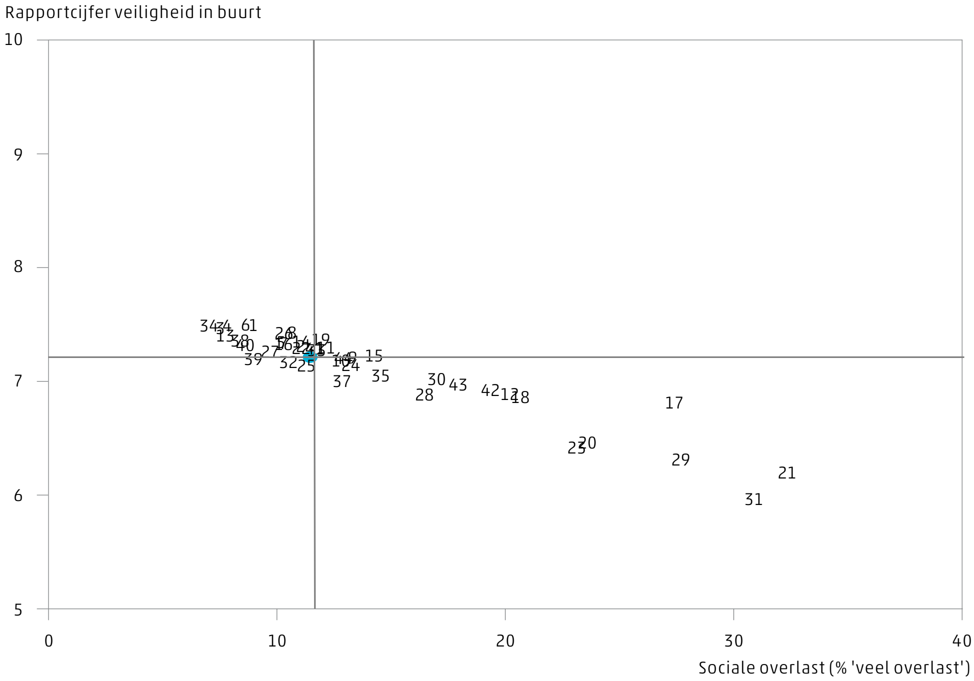
In deze paragraaf wordt bekeken in welke mate het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt samenhangt met verschillende vormen van buurtoverlast. Sociale overlast in de buurt blijkt het sterkst gerelateerd aan de waardering van de buurtveiligheid (R^2 = 0,90). Het gaat dan vooral om ervaren overlast van rondhangende jongeren (R^2 = 0,87). Maar ook fysieke verloedering (R^2 = 0,85) en verkeersoverlast (R^2 = 0,60) houden hiermee duidelijk verband. Bij fysieke verloedering hangt de ervaren overlast van rommel op straat (R^2 = 0,83) het sterkst samen met het rapportcijfer voor de veiligheid, bij verkeersoverlast is dat de ervaren overlast van agressief gedrag in het verkeer (R^2 = 0,79).

3.7.1 Samenhang overlast in buurt en rapportcijfer veiligheid in buurt, 2015

	Rapportcijfer veiligheid in buurt
	R^2
Fysieke verloedering in buurt (% ervaart veel overlast)	0,85
Hondenpoep (% ervaart veel overlast)	0,32
Rommel op straat (% ervaart veel overlast)	0,83
Straatmeubilair vernield (% ervaart veel overlast)	0,81
Bekladde muren of gebouwen (% ervaart veel overlast)	0,59
Sociale overlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,90
Rondhangende jongeren (% ervaart veel overlast)	0,87
Dronken mensen op straat (% ervaart veel overlast)	0,62
Drugsgebruik of drugshandel (% ervaart veel overlast)	0,78
Mensen op straat lastiggevallen (% ervaart veel overlast)	0,79
Overlast door buurtbewoners (% ervaart veel overlast)	0,86
Verkeersoverlast in buurt (% ervaart veel overlast)	0,60
Te hard rijden (% ervaart veel overlast)	0,29
Parkeerproblemen (% ervaart veel overlast)	0,72
Agressief gedrag in verkeer (% ervaart veel overlast)	0,79

Het sterke verband tussen sociale overlast in de buurt en het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt is grafisch weergegeven. In districten waar de ervaren sociale buurtoverlast hoog is, beoordelen mensen hun buurt doorgaans minder goed. Met name in de districten Den Haag Centrum, Rotterdam Zuid en Rotterdam Stad is de ervaren sociale overlast in de buurt hoger dan gemiddeld en de waardering van de buurt lager dan gemiddeld.

3.7.2 Sociale overlast in buurt en rapportcijfer veiligheid in buurt - naar district, 2015

Legenda

1	Fryslân
2	Groningen
3	Drenthe
4	IJsselland
5	Twente
6	Noord en Oost Gelderland
7	Gelderland Midden
8	Gelderland Zuid
9	Gooi en Vechtstreek
10	Flevoland
11	Oost Utrecht
12	Utrecht Stad
13	West Utrecht
14	Noord Holland Noord
15	Zaanstreek Waterland
16	Kennemerland
17	Amsterdam Noord
18	Amsterdam Oost
19	Amsterdam Zuid
20	Amsterdam West
21	Den Haag Centrum
22	Den Haag West
23	Den Haag Zuid
24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
25	Westland – Delft
26	Leiden – Bollenstreek
27	Alphen aan den Rijn – Gouda
28	Rijnmond Noord
29	Rotterdam Stad
30	Rijnmond Oost
31	Rotterdam Zuid
32	Rijnmond Zuid-West
33	Zuid-Holland-Zuid
34	Zeeland
35	De Markiezaten
36	De Baronie
37	Hart van Brabant
38	's Hertogenbosch
39	Eindhoven
40	Helmond
41	Noord en Midden Limburg
42	Parkstad-Limburg
43	Zuid-West-Limburg
44	Nederland Totaal

4.

Slachtofferschap criminaliteit

In dit hoofdstuk staat centraal de mate waarin de inwoners van Nederland persoonlijk en als burger in een periode van 12 maanden geconfronteerd worden met een of meer vormen van criminaliteit.[1), 2)] Dit betreft niet alleen de 'traditionele' criminaliteit, zoals geweld en diefstal, maar ook 'cybercrime', dat wil zeggen vormen van criminaliteit waarvan personen via internet of via andere digitale media slachtoffer kunnen worden.
Eerst komt in de paragrafen 4.1 tot en met 4.3 het slachtofferschap van achtereenvolgens gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten aan de orde. Daarna volgt een totaalbeeld van deze vormen van traditioneel slachtofferschap (paragraaf 4.4). Vervolgens wordt aandacht besteed aan het slachtofferschap van cybercrime. Eerst komen in de paragrafen 4.5 tot en met 4.8 het slachtofferschap van achtereenvolgens identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten aan de orde. Hierna volgt een totaalbeeld van deze vormen van cybercrime, trends op het gebied van slachtofferschap en een verkenning van de samenhang tussen slachtofferschap en het gevoel van veiligheid. Afgesloten wordt met een Appendix waarin specifiek aandacht wordt besteed aan slachtofferschap onder jongeren.
Meer cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten zijn opgenomen in de Statlinetabellen Slachtofferschap delicten; regio en Ondervonden delicten; regio en de tabellen Slachtofferschap; kenmerken en Ondervonden delicten; kenmerken.

4.1 Geweldsdelicten

In 2015 is 2,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van geweld. Dit is vergelijkbaar met 2013 en 2014, maar lager dan in 2012 toen dit aandeel 2,6 procent bedroeg.

Het slachtofferschap van geweld week in 2015 in geen enkele regionale eenheid af van het landelijke gemiddelde. Ook zijn er nagenoeg geen verschillen ten opzichte van voorgaande jaren.

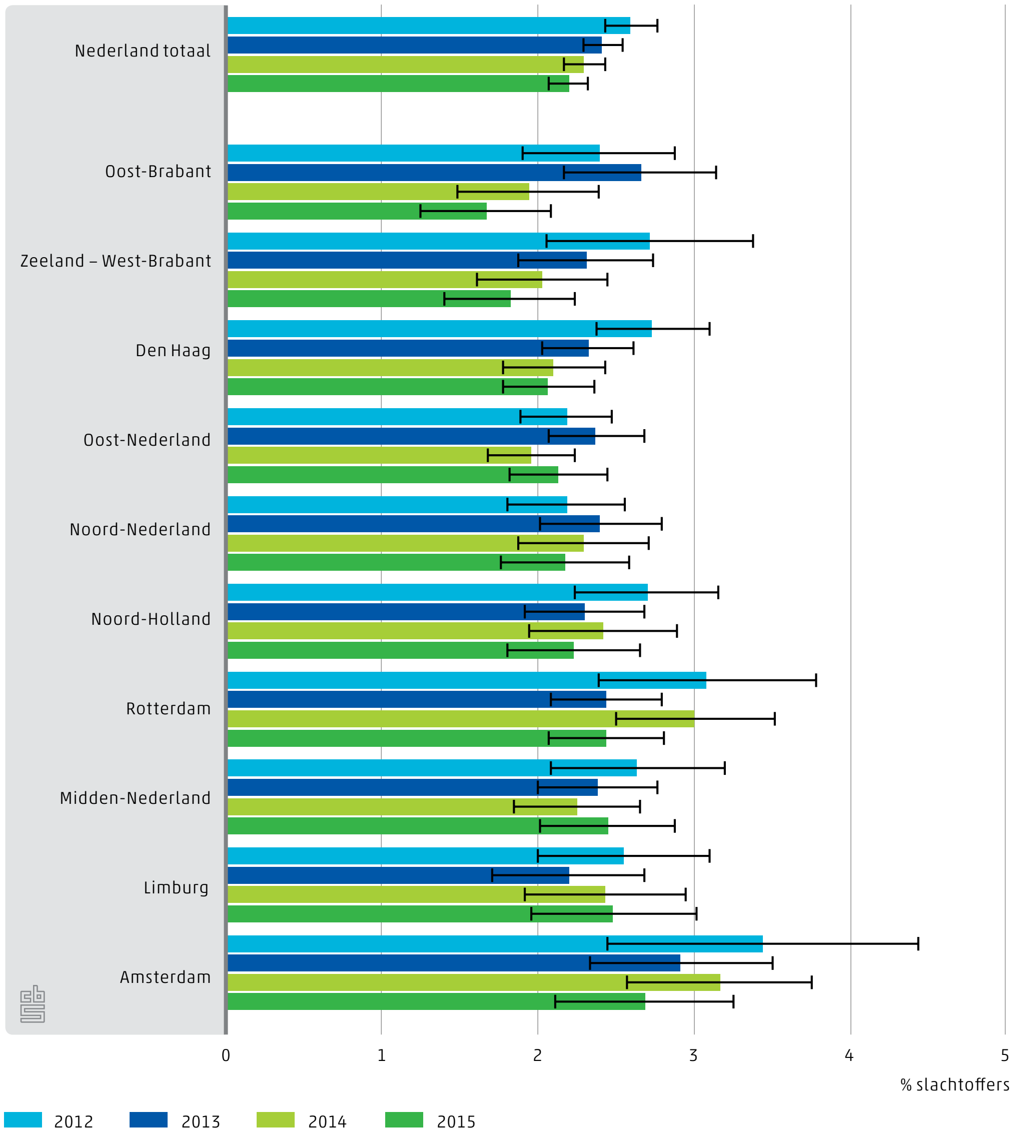
In het district Leiden – Bollenstreek was het slachtofferschap van geweld in 2015 duidelijk lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld was dit aandeel in Rotterdam Stad, Rotterdam Zuid en Parkstad-Limburg.
In alle districten is het slachtofferschap van geweldsdelicten niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2014.

Zoals gezegd is ruim 2 procent van de Nederlanders in 2015 slachtoffer geweest van een of meerdere geweldsdelicten. Het aantal geweldsdelicten bedroeg ruim 3 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is vergelijkbaar met dat in 2013 en 2014, maar ligt iets lager dan in 2012.

1) Het gaat over personen van 15 jaar en ouder. Gegevens over autodelicten (diefstal van of uit de auto) zijn afgeleid van personen van 18 jaar en ouder, maar gepercenteerd op het totale aantal personen van 15 jaar en ouder.
2) In dit hoofdstuk blijft dit slachtofferschap beperkt tot gebeurtenissen die burgers zelf en als privépersoon hebben meegemaakt.

Geweldsdelicten kunnen worden onderscheiden naar de mate waarin daadwerkelijk geweld is gebruikt, of daarmee alleen is gedreigd, en of de dader(s) (vermeende) seksuele bedoelingen hadden.[3)]

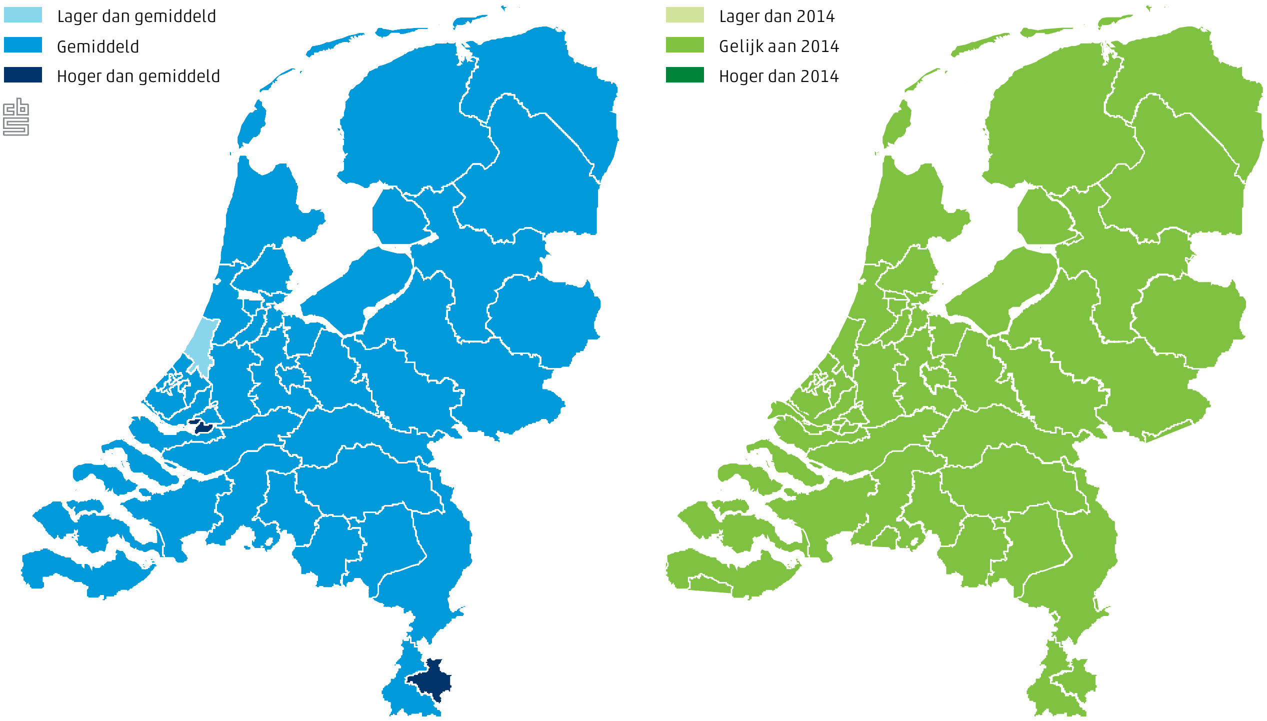
4.1.1 Geweldsdelicten - naar regionale eenheid

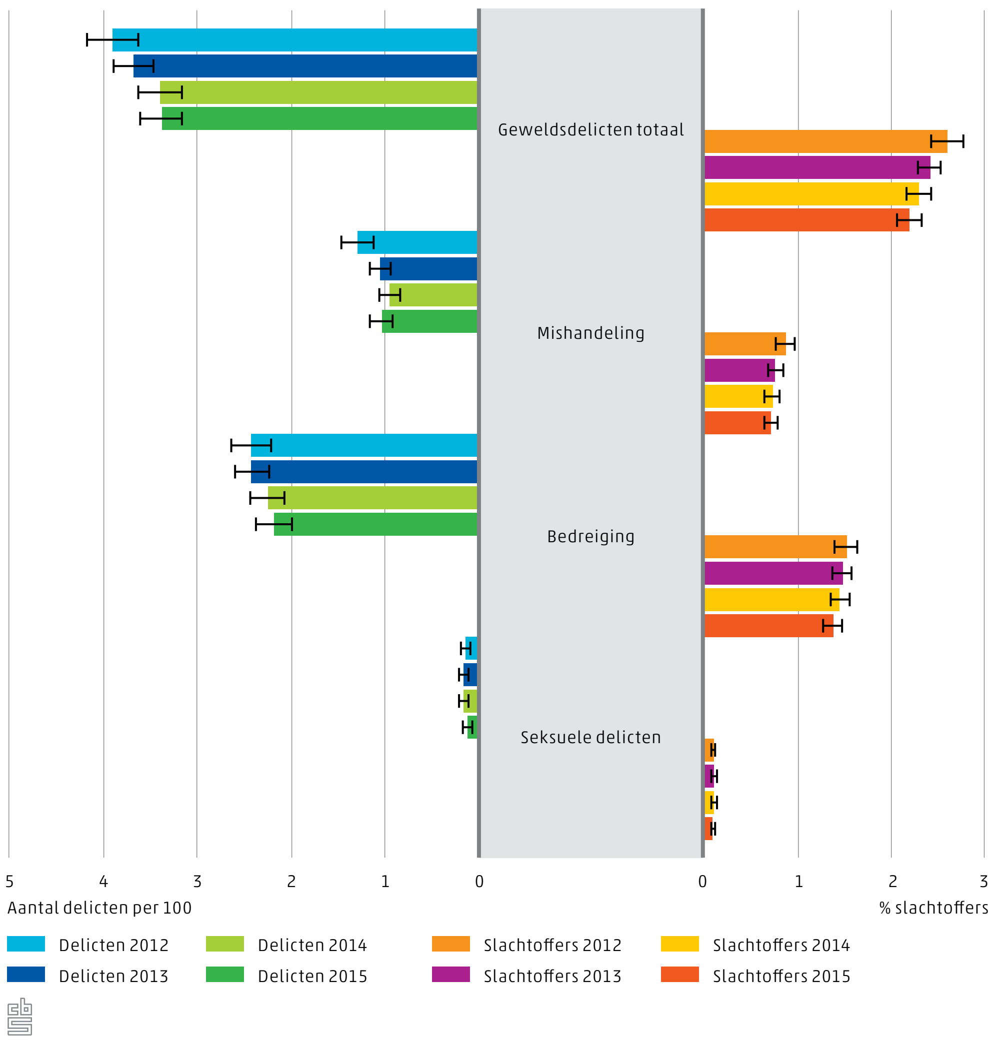
Bijna anderhalf procent van de bevolking werd in 2015 slachtoffer van een geweldsdelict waarbij alleen sprake was van bedreiging. Het aantal delicten in deze categorie bedroeg ruim 2 per 100 inwoners. Eén procent werd geconfronteerd met mishandeling. Van geweld met seksuele bedoelingen werd 0,1 procent van de bevolking slachtoffer. Tussen 2012 en 2015 is zowel het aandeel slachtoffers als het aantal delicten in de drie onderscheiden categorieën weinig veranderd.

[3)] Anders dan in eerdere edities is vanaf de VM 2012 niet gevraagd naar afzonderlijke slachtofferschappen van respectievelijk mishandeling, bedreiging en geweld met seksuele bedoelingen, maar naar slachtofferschap van geweld in het algemeen, waarbij (mits binnen 12 maanden) is doorgevraagd naar details van het laatste voorval.

4.1.2 Geweldsdelicten – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

4.1.3 Geweldsdelicten – naar delictsoort

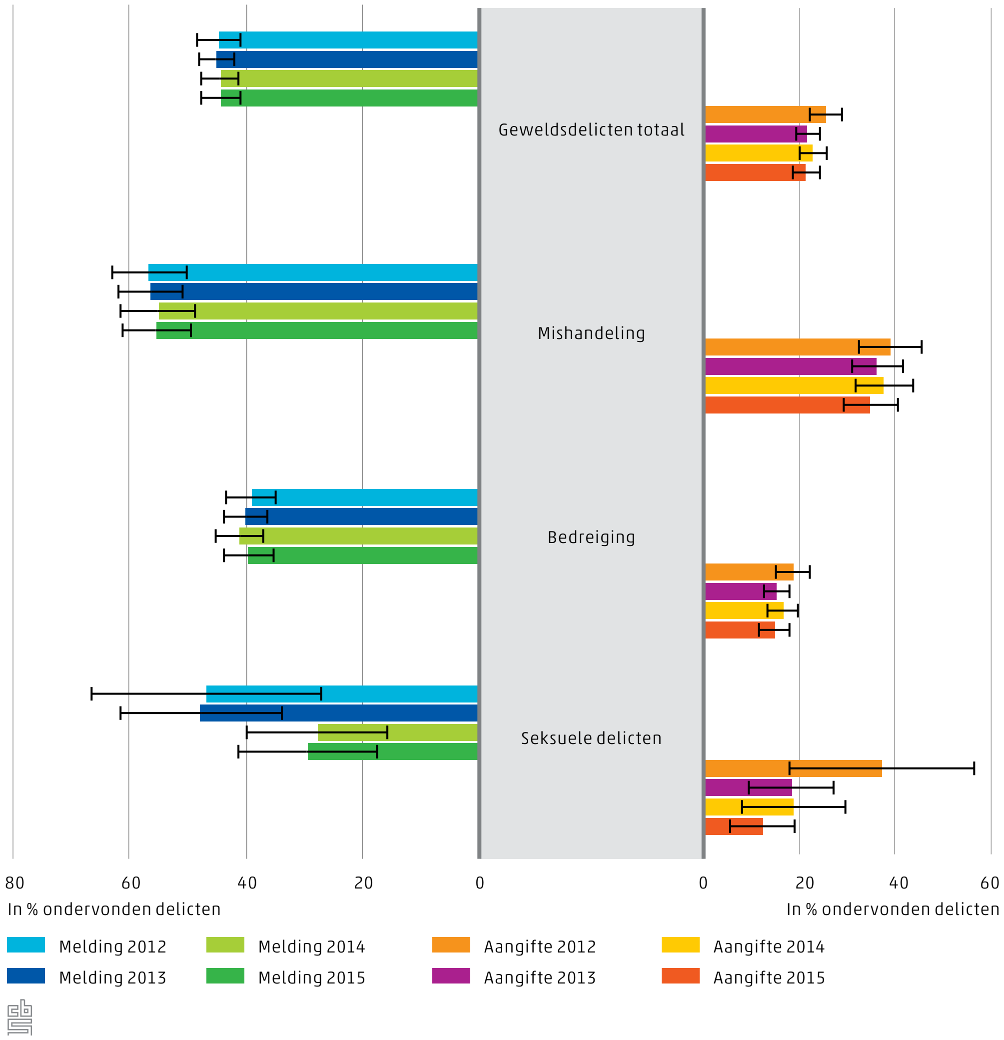

Van 44 procent van de ondervonden geweldsdelicten werd in 2015 melding gemaakt bij de politie. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Van bijna de helft hiervan (21 procent) werd ook daadwerkelijk aangifte gedaan.
Mishandeling wordt meer gemeld en vaker aangegeven dan bedreiging en seksuele delicten.

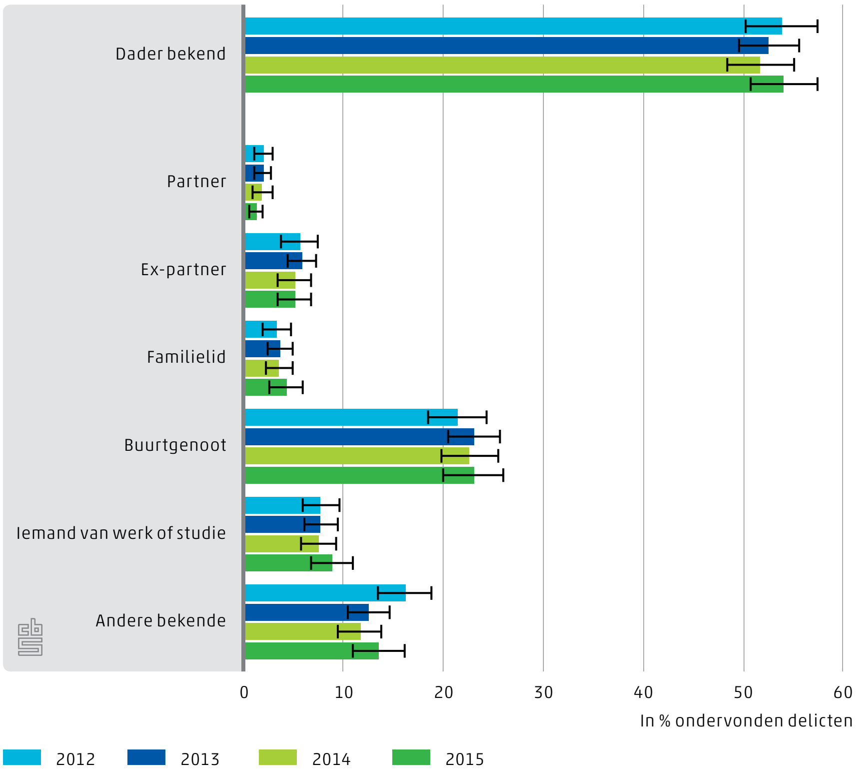
Bijna alle aangiften vinden plaats door ondertekening van een procesverbaal of een ander schriftelijk document (19 procent). Slechts 2 procent van de ondervonden geweldsdelicten is in 2015 aangegeven via internet.

In ruim de helft van de gevallen (54 procent in 2015) is/zijn de dader(s) van geweldsdelicten bij het slachtoffer bekend. Meestal gaat het om een buurtgenoot (23 procent), gevolgd door andere bekenden (14 procent) en iemand van werk of studie (9 procent). Het aandeel gevallen waarin de ex-partner de dader is, is beduidend groter dan het aantal gevallen waarin de partner de dader is. De cijfers van 2015 wijken niet wezenlijk af van die van voorgaande jaren.

4.1.4 Geweldsdelicten – melding en aangifte naar delictsoort

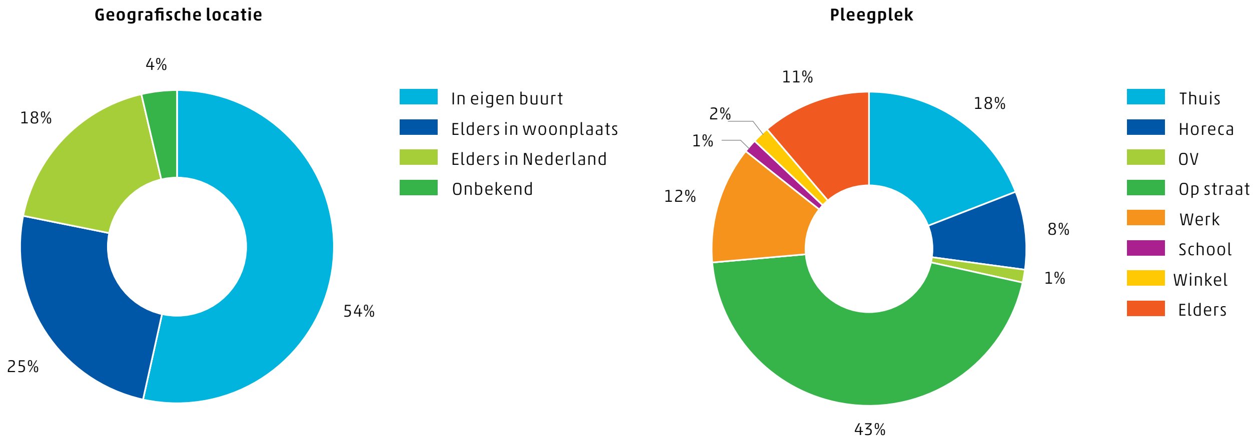

4.1.5 Geweldsdelicten - bekendheid dader(s)

In meer dan de helft van de gevallen (54 procent) vinden geweldsdelicten plaats in de eigen buurt en in een kwart (25 procent) elders in de eigen woonplaats.
De pleegplek is in de meeste gevallen 'op straat' (43 procent), gevolgd door 'thuis' (18 procent), 'werk' (12 procent), 'elders' (11 procent) en 'horeca' (8 procent).

4.1.6 Geweldsdelicten - plaats voorval, 2015[1)]

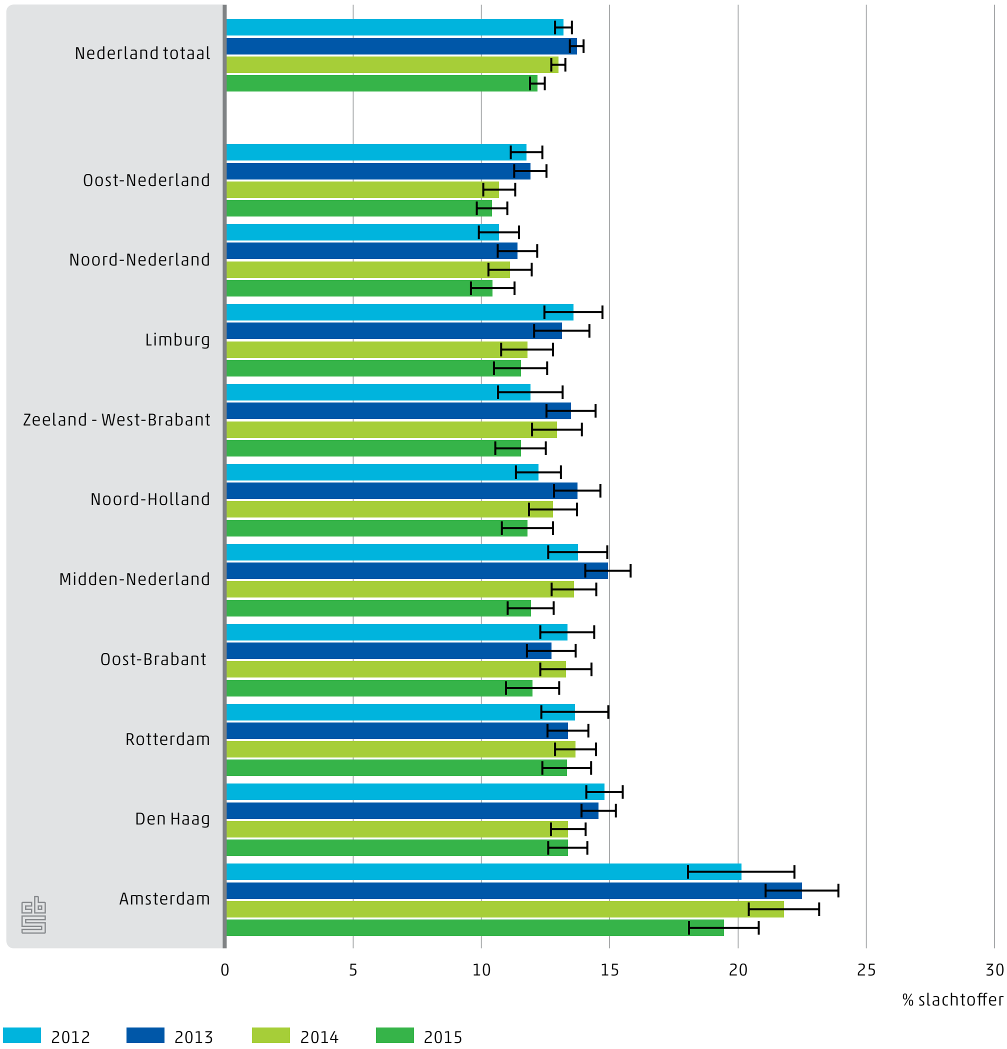
1) In % van ondervonden delicten.

4.2 Vermogensdelicten

Ongeveer een op de acht Nederlanders (12,2 procent) is in 2015 slachtoffer geweest van een of meerdere vermogensdelicten. Dit is lager dan in de jaren daarvoor.
In de regionale eenheden Noord-Nederland en Oost-Nederland zijn minder mensen hiervan slachtoffer dan landelijk gemiddeld. In de regionale eenheid Amsterdam is het slachtofferschap van vermogensdelicten met 19 procent beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde en ook hoger dan in alle andere regionale eenheden. In de regionale eenheden Den Haag en Rotterdam zijn eveneens meer slachtoffers van vermogensdelicten dan landelijk gemiddeld.

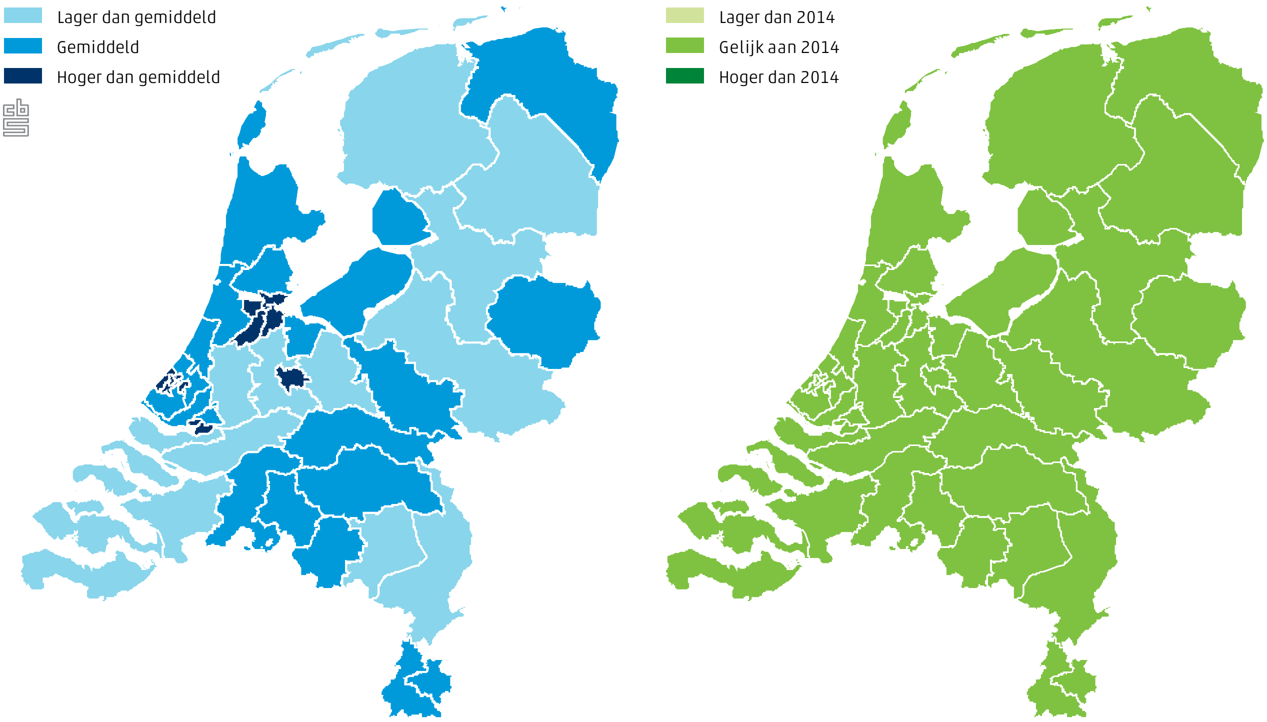
In geen enkele regionale eenheid is het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten tussen 2014 en 2015 wezenlijk veranderd. In Oost-Nederland zijn er in 2015 wel minder slachtoffers dan in 2012 en 2013. In Den Haag zijn er minder slachtoffers ten opzichte van 2012.

4.2.1 Vermogensdelicten – naar regionale eenheid

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Noord en Oost Gelderland, Oost Utrecht, West Utrecht, Alphen aan den Rijn-Gouda, Rijnmond Zuid-West, Zuid-Holland-Zuid, Zeeland, De Markiezaten, Helmond en Noord en Midden Limburg is het slachtofferschap van vermogensdelicten in 2015 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld is het aandeel slachtoffers van vermogensdelicten in Utrecht Stad, alle vier de districten van Amsterdam, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid, Rotterdam Stad, en Rotterdam Zuid.
In alle districten is het slachtofferschap van vermogensdelicten niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2014.

4.2.2 Vermogensdelicten - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

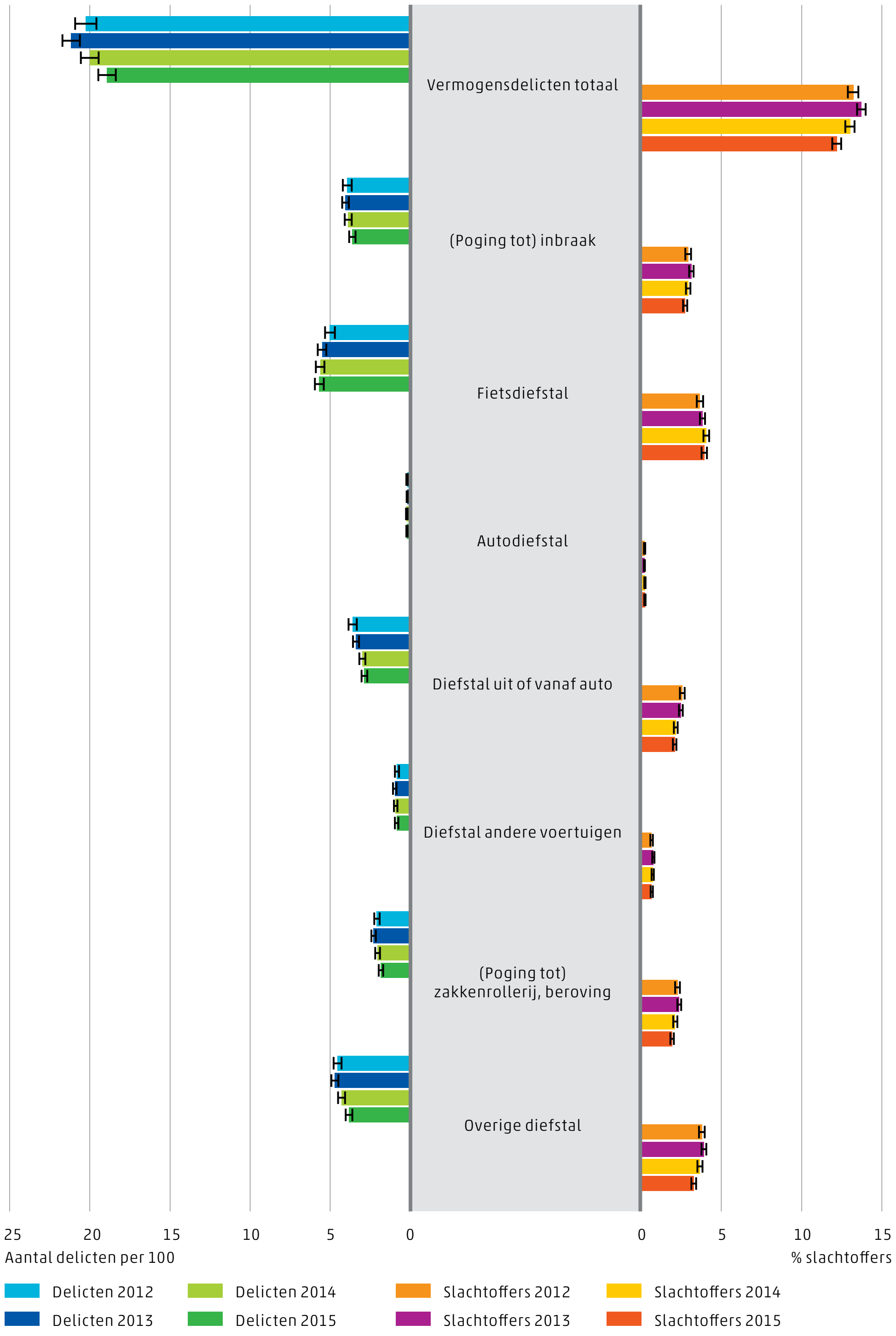

In totaliteit is 12 procent van de Nederlanders in 2015 slachtoffer geweest van een of meer vermogensdelicten. Het aantal vermogensdelicten bedroeg 19 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is vergelijkbaar met 2014, maar iets lager dan in 2012 (20 per 100) en 2013 (21 per 100).

Van de onderscheiden vormen van vermogensdelicten komt fietsdiefstal in 2015 het meest voor: 4 procent is hiervan slachtoffer geweest. Met woninginbraak of een poging daartoe is 3 procent geconfronteerd; van diefstal uit of vanaf een auto (b.v. autoradio, tas, spiegel, wieldoppen) en van (poging tot) zakkenrollerij/beroving is telkens tussen 2 en 3 procent slachtoffer geweest. Van autodiefstal is in 2015 0,2 procent slachtoffer geweest en van diefstal van een ander voertuig zoals een brommer of scooter 0,7 procent. Ruim 3 procent heeft te maken gehad met andere, niet nader genoemde vormen van diefstal. Dit aandeel lag hoger in voorgaande jaren (bijna 4 procent). Verder is het aandeel slachtoffers van (poging tot) zakkenrollerij/beroving in 2015 vergelijkbaar met 2014, maar lager dan in 2012 en 2013. Dit geldt ook voor diefstal

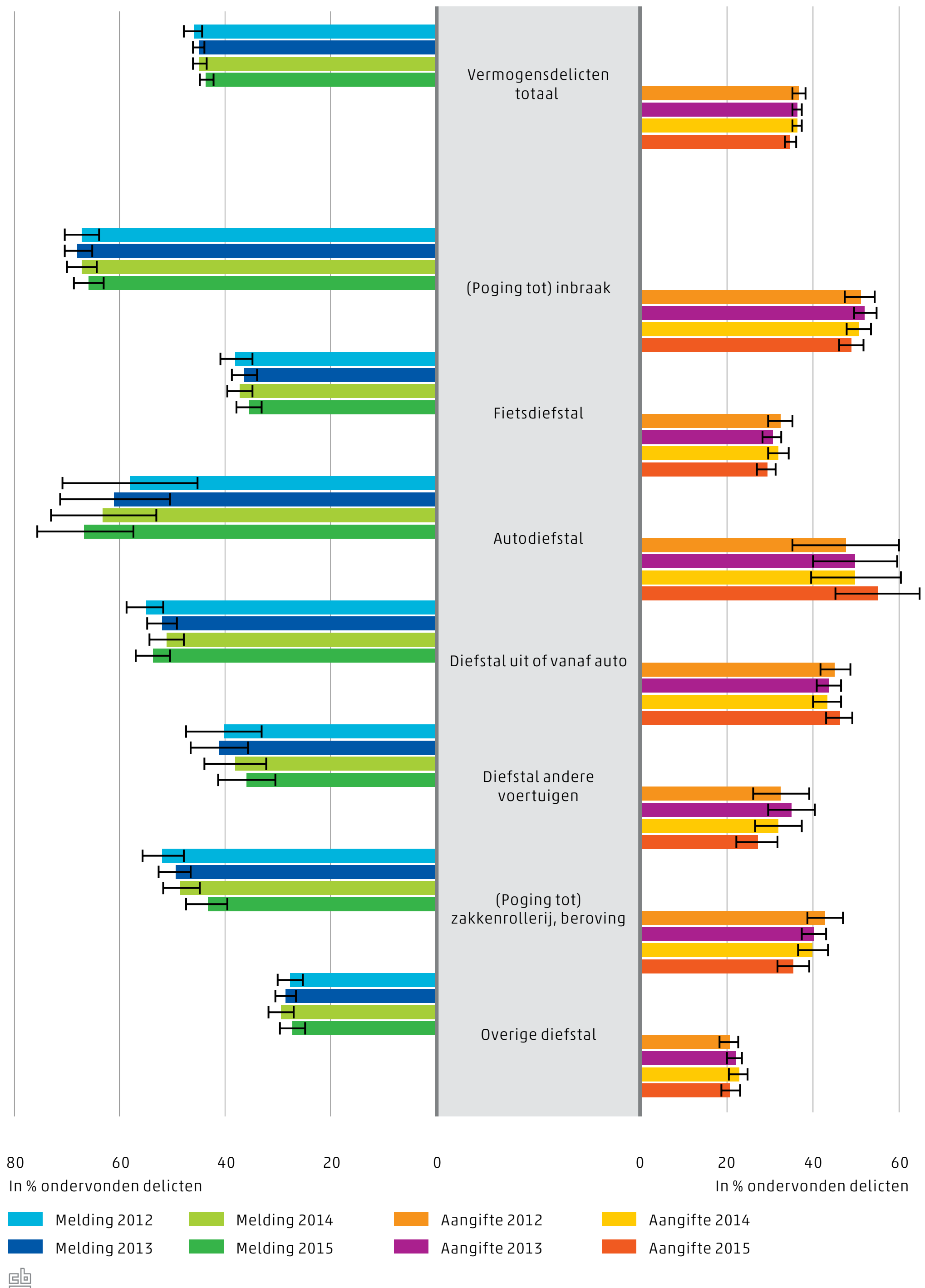
uit of vanaf een auto. Als gekeken wordt naar het aantal delicten bij deze vormen van vermogenscriminaliteit, zijn vergelijkbare trends zichtbaar.

4.2.3 Vermogensdelicten – naar delictsoort

Van 44 procent van de ondervonden vermogensdelicten is in 2015 melding gemaakt bij de politie. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren en ook met het meldingspercentage van geweldsdelicten (zie 4.1.4). Van 35 procent van de vermogensdelicten werd daadwerkelijk aangifte gedaan. Ook dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Het aangiftepercentage bij vermogensdelicten is duidelijk hoger dan bij geweldsdelicten (21 procent). De meeste aangiften gebeuren via een procesverbaal maar anders dan bij geweldsdelicten wordt een substantieel deel (13 procent) via internet aangegeven.

4.2.4 Vermogensdelicten – melding en aangifte

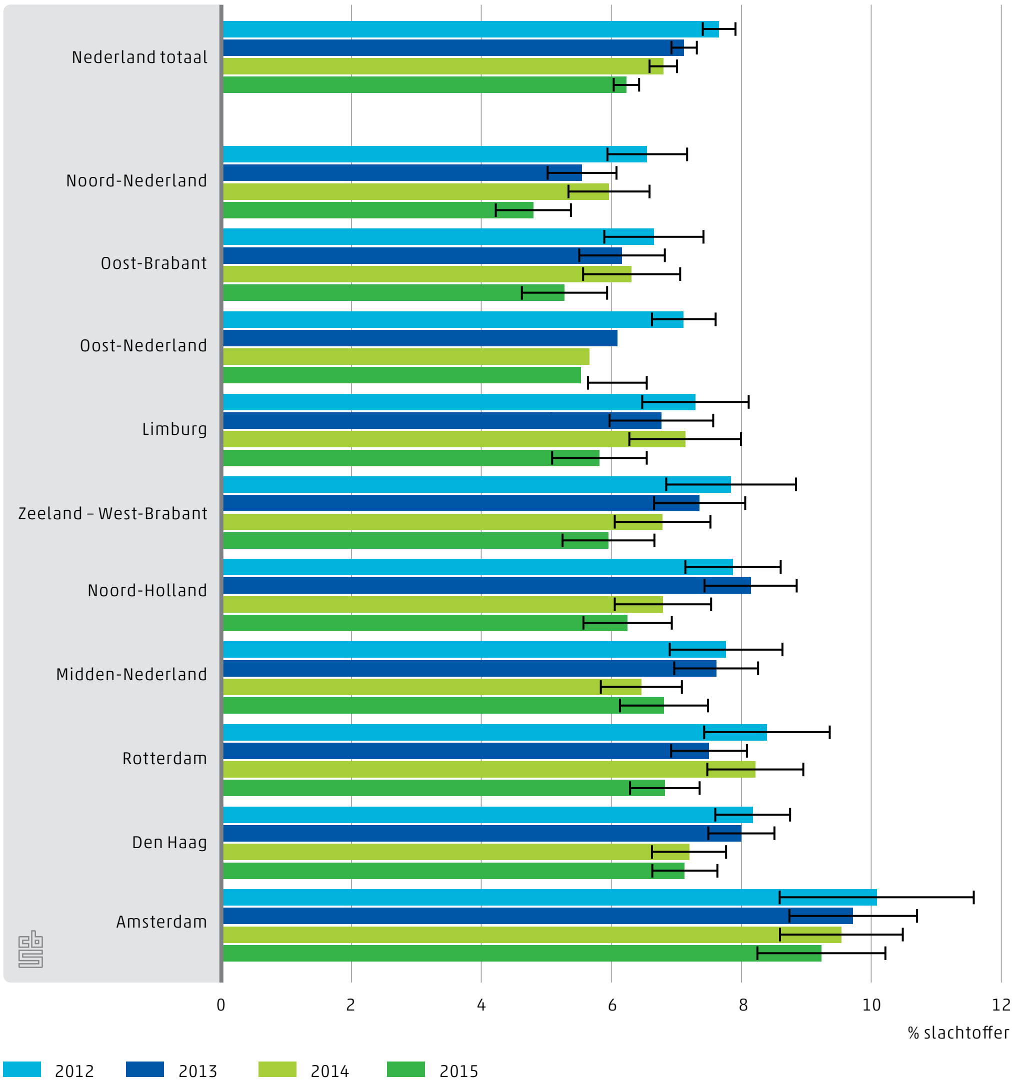

4.3 Vandalismedelicten

In 2015 is 6,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van vandalismedelicten. Dit aandeel is geleidelijk afgenomen tussen 2012 (7,7 procent) en 2015.
In Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant zijn in 2015 minder mensen dan landelijk gemiddeld slachtoffer geweest van vandalismedelicten. In Den Haag en vooral Amsterdam zijn meer mensen slachtoffer hiervan dan landelijk gemiddeld.

In Rotterdam is het slachtofferschap van vandalisme in 2015 lager dan in 2014 en 2012. In Noord-Nederland en Oost-Nederland is alleen een daling zichtbaar ten opzichte van 2012, en in Noord-Holland ten opzichte van 2012 en 2013. Het aandeel slachtoffers in de overige regionale eenheden is niet veranderd.

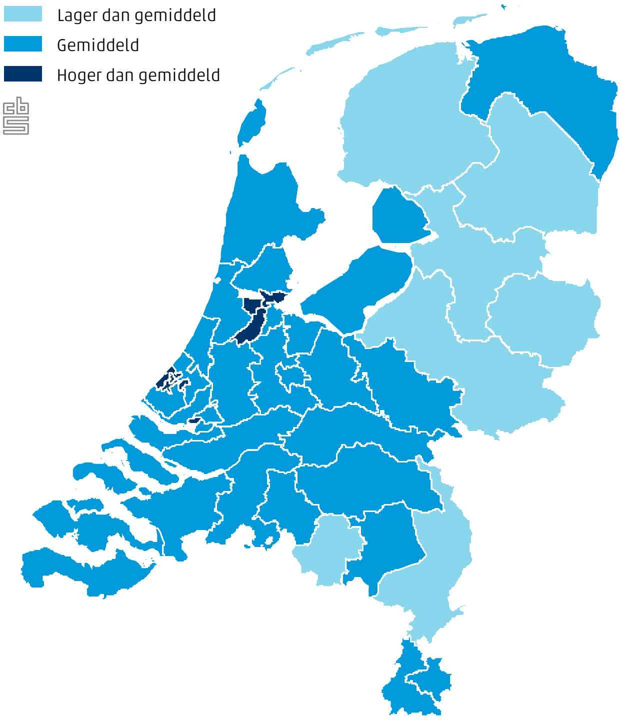
4.3.1 Vandalismedelicten - naar regionale eenheid

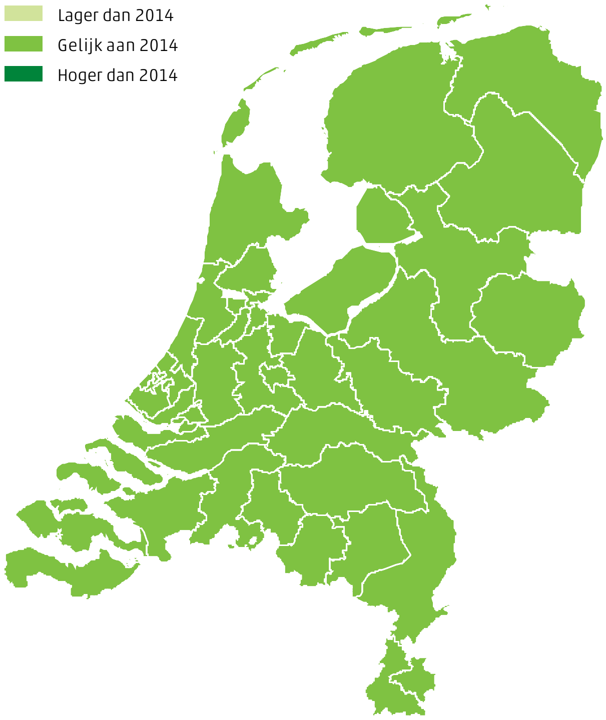

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord en Oost Gelderland, Eindhoven en Noord en Midden Limburg is het slachtofferschap van vandalismedelicten

in 2015 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld is het aandeel slachtoffers van vandalisme in de districten Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid en Amsterdam West, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid, en Rotterdam Stad.
Het slachtofferschap van vandalisme is in alle districten onveranderd gebleven tussen 2014 en 2015.

4.3.2 Vandalismedelicten – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

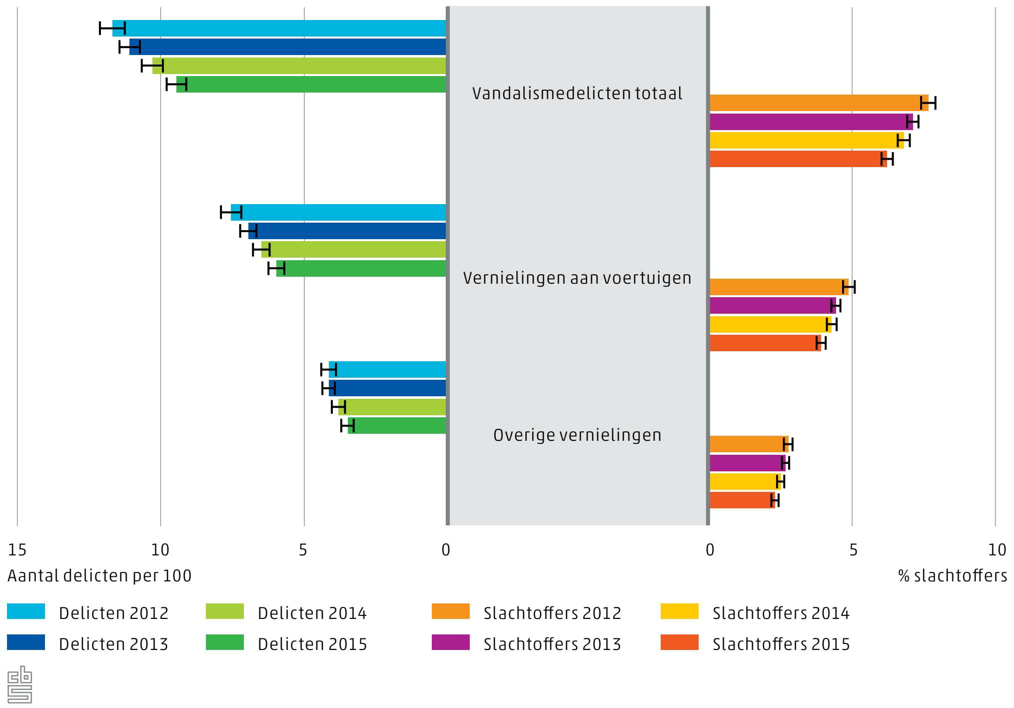

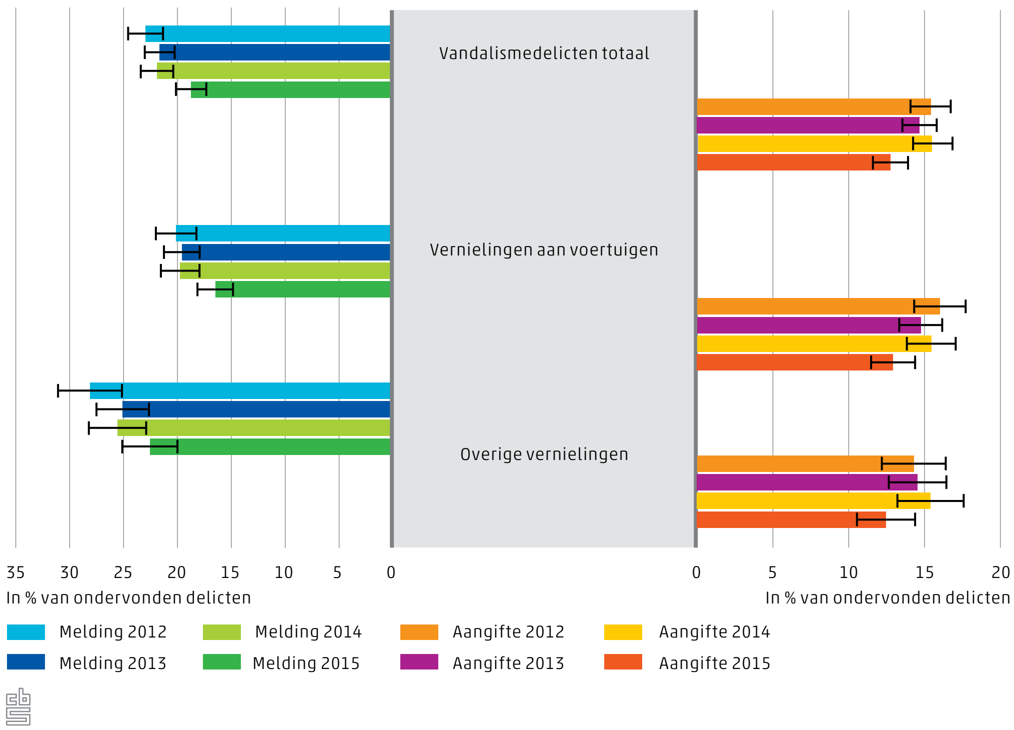
In totaliteit is ruim 6 procent van de Nederlanders in 2015 slachtoffer geweest van een of meer vandalismedelicten. Het aantal vandalismedelicten bedroeg 9 per 100 inwoners in dat jaar. Dit aantal is lager dan in 2012 (12 per 100), 2013 (11 per 100) en 2014 (10 per 100).
Van vernielingen aan voertuigen is 4 procent in 2015 slachtoffer geweest. Ook dit aandeel is lager dan in de jaren daarvoor. Het aantal delicten in deze categorie bedroeg 6 per 100 inwoners. Dit is gelijk aan 2014, maar lager dan in 2012 en 2013. Van overige vormen van vernieling, bijvoorbeeld aan huis of tuin, is 2 procent slachtoffer geweest; het aantal delicten bedraagt 3 per 100. Hiervoor geldt dat zowel het aandeel slachtoffers als het aantal ondervonden delicten niet verschilt van 2014, maar wel lager is dan in 2012 en 2013.

Van vandalismedelicten wordt minder melding en aangifte bij de politie gedaan dan van gewelds- en vermogensdelicten. In 2015 werd bijna een vijfde van de gevallen (19 procent) gemeld en van 13 procent werd daadwerkelijk aangifte gedaan. Ongeveer 7 procent werd aangegeven via een procesverbaal en 6 procent via internet.
De meldingsbereidheid rondom vandalismedelicten is tussen 2012 en 2015 afgenomen. De aangiftebereidheid is lager dan in 2014.

4.3.3 Vandalismedelicten - naar delictsoort

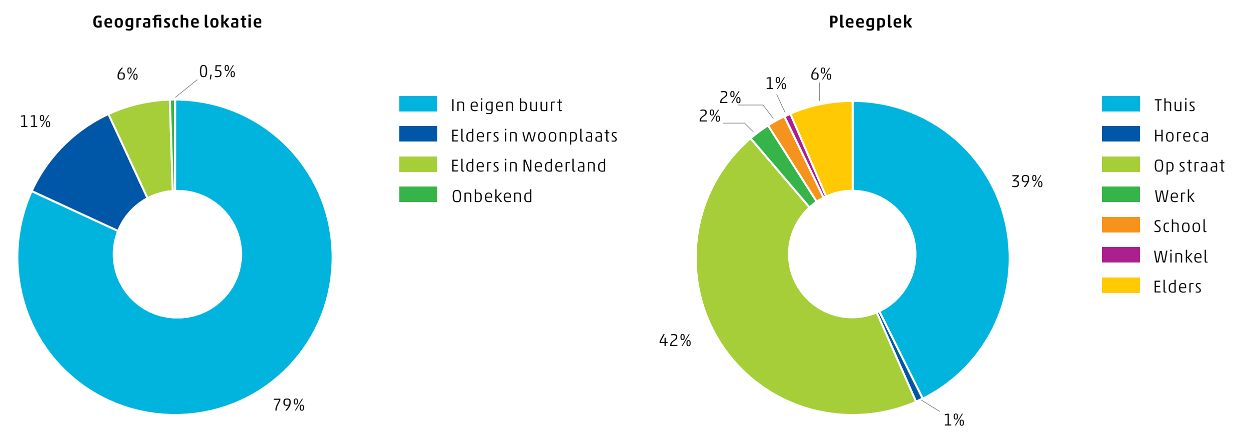

4.3.4 Vandalismedelicten - melding en aangifte

In ruim driekwart van de gevallen (79 procent) vinden vandalismedelicten plaats in de eigen buurt en in 11 procent elders in de eigen woonplaats.
De pleegplek is in de meeste gevallen 'op straat' (42 procent), gevolgd door 'thuis' (39 procent).

4.3.5 Vandalismedelicten – plaats voorval, 2015[1)]

1) In % van ondervonden delicten.

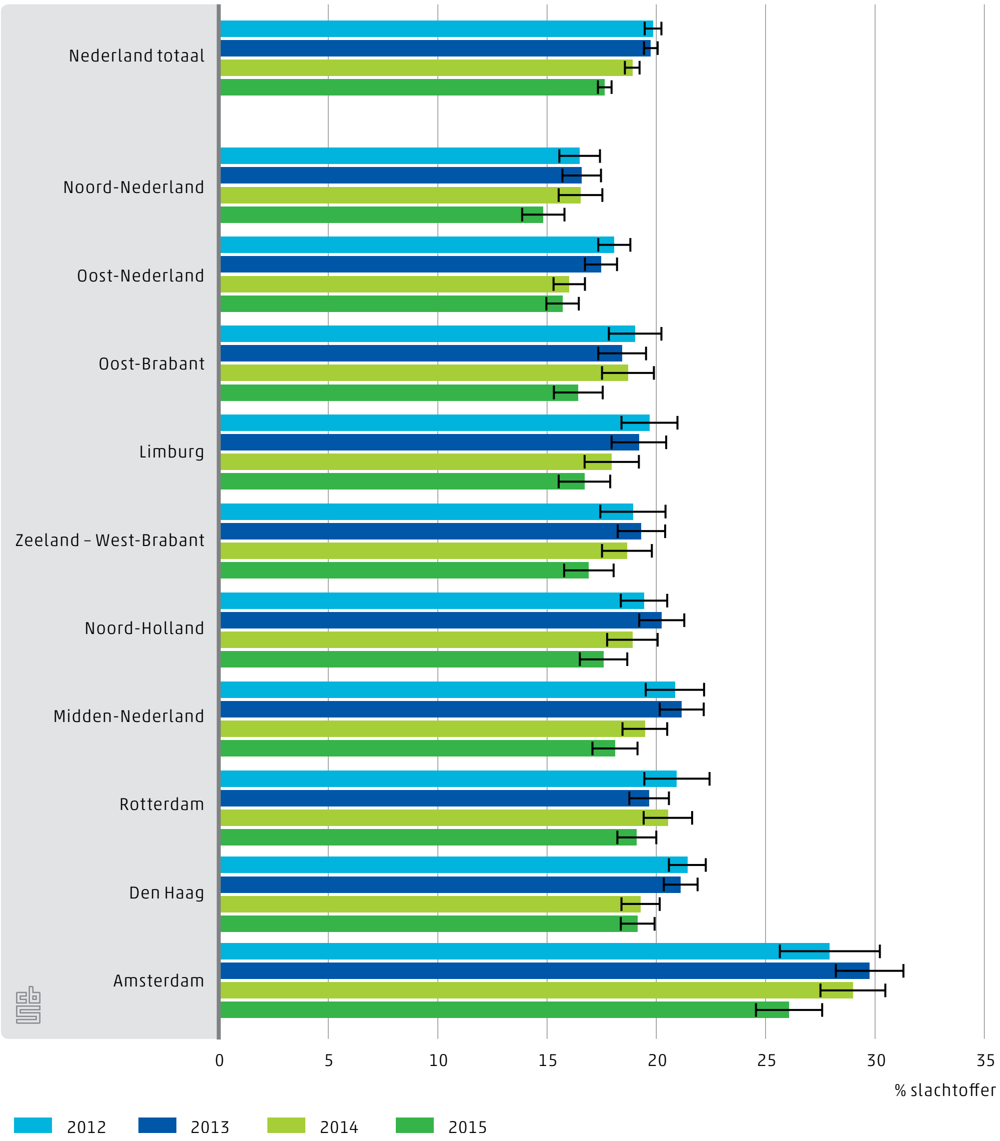
4.4 Slachtofferschap totaal

In totaal is 17,6 procent in 2015 eenmaal of vaker slachtoffer geweest van één of meer van de eerder genoemde delicten. Dit is minder dan in voorgaande jaren toen bijna één op de vijf Nederlanders slachtoffer was.
In de regionale eenheden Noord-Nederland en Oost-Nederland is het totale slachtofferschap lager dan landelijk gemiddeld. In de eenheid Amsterdam is het met 26 procent duidelijk hoger dan gemiddeld en ook hoger dan in alle andere regionale eenheden. Ook in de eenheden Den Haag en Rotterdam is het totale slachtofferschap hoger dan landelijk gemiddeld (beide 19 procent). Het aandeel slachtoffers in de verschillende regionale eenheden verschilt niet ten opzichte van 2014. In de regionale eenheden Oost-Nederland, Midden-Nederland, Den Haag en Limburg zijn er wel minder slachtoffers dan in 2012 en 2013.

18% is slachtoffer van traditionele criminaliteit

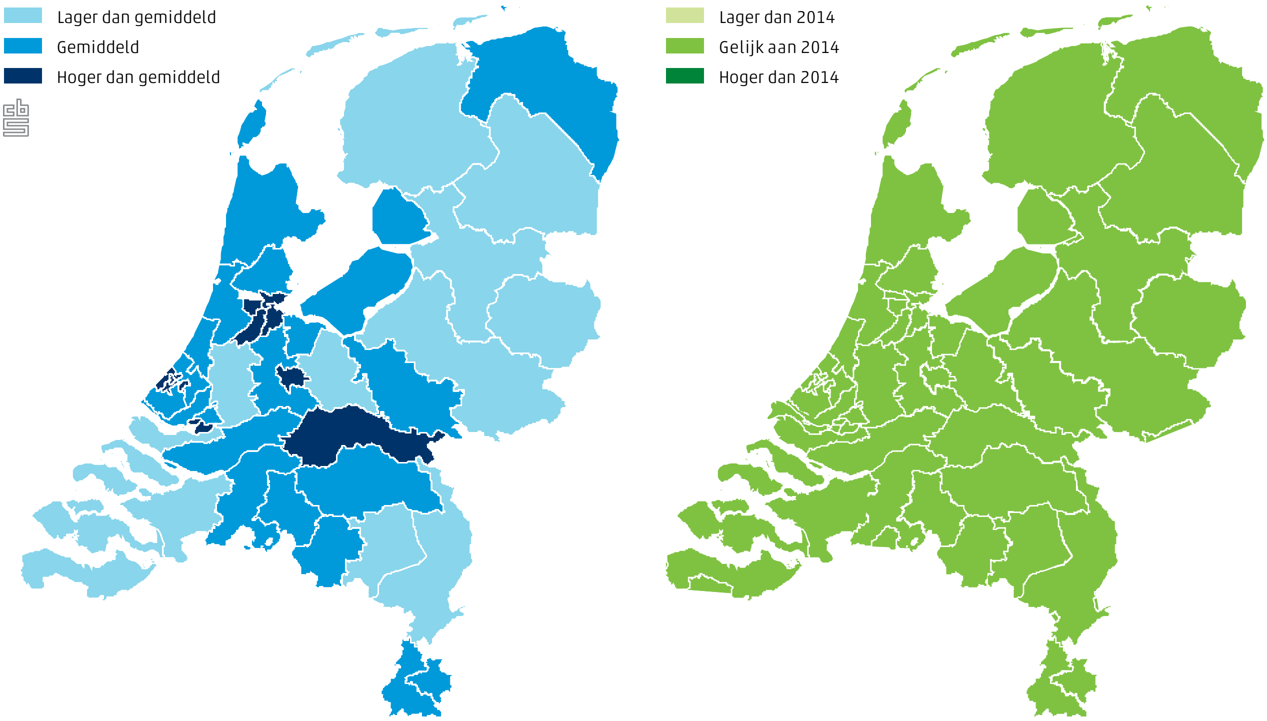

4.4.1 Slachtofferschap totaal – naar regionale eenheid

In de districten Fryslân, Drenthe, IJsselland, Twente, Noord en Oost Gelderland, Oost Utrecht, Alphen aan den Rijn, Rijnmond Zuid-West, Zeeland, De Markiezaten, Helmond en Noord en Midden Limburg is het aandeel slachtoffers in totaliteit in 2015 lager dan landelijk gemiddeld. Hoger dan gemiddeld is het totale slachtofferschap in Gelderland Zuid, Utrecht Stad, alle vier de districten van Amsterdam, Den Haag Centrum, Den Haag West en Den Haag Zuid, Rotterdam Stad, en Rotterdam Zuid.
In alle districten is het aandeel slachtoffers gelijk gebleven tussen 2014 en 2015.

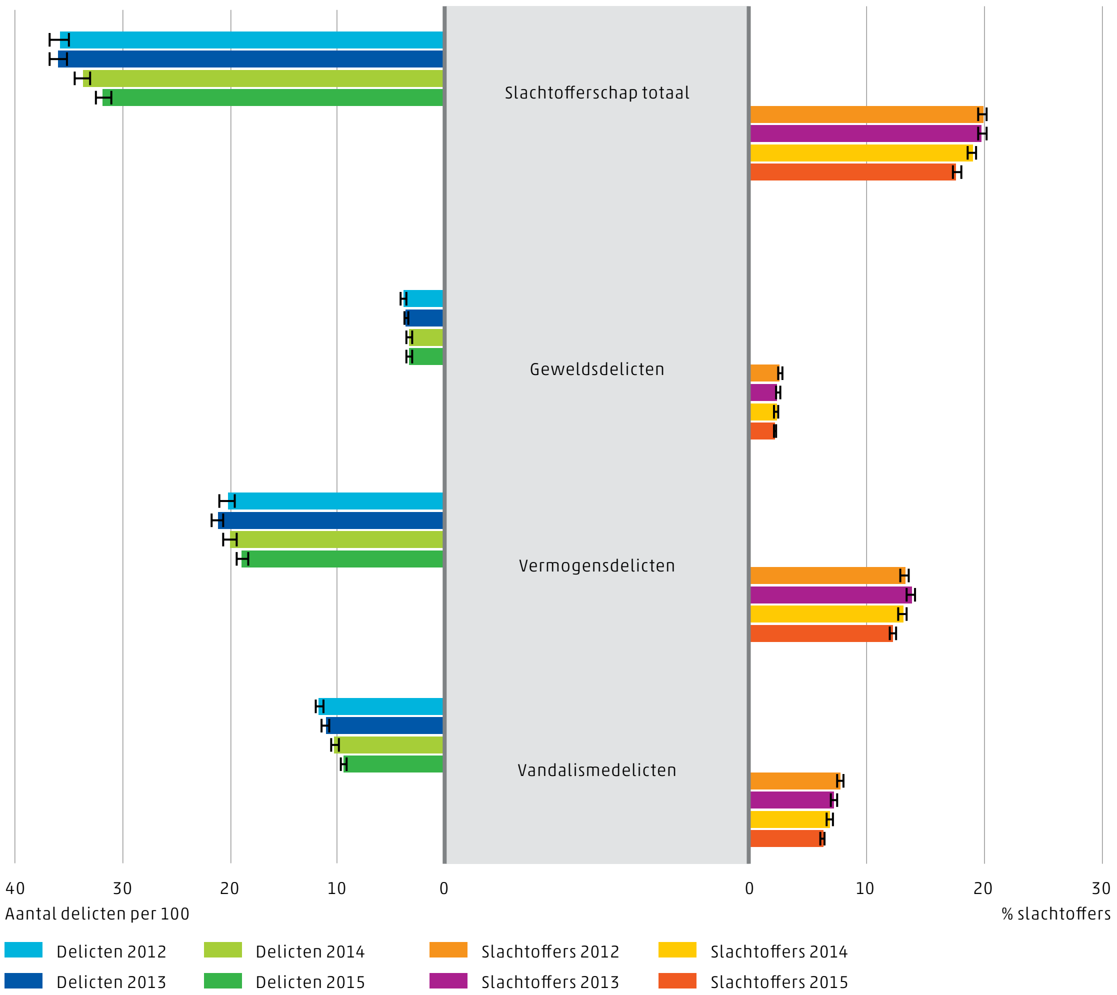
4.4.2 Slachtofferschap totaal – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

In 2015 is 18 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere gewelds- vermogens- of vandalismedelicten; een percentage dat iets lager is dan in de jaren daarvoor (bijna 20 procent). Het aantal delicten in deze drie categorieën samen bedroeg 32 per 100; eveneens iets lager dan in voorgaande jaren (34 per 100 in 2014; 36 per 100 in 2012 en 2013).
Vermogensdelicten komen het meest voor (12 procent slachtoffer; 19 delicten per 100 inwoners), gevolgd door vandalismedelicten (6 procent slachtoffer; 9 delicten per 100) en tenslotte geweldsdelicten (2 procent slachtoffer; 3 delicten per 100).

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar achtergrondkenmerken van slachtoffers. Mannen zijn meer slachtoffer dan vrouwen, met name van geweld en vandalisme. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen. In totaliteit is 23 procent van de 15–24-jarigen in 2015 slachtoffer geweest; onder de 65-plussers was dit 11 procent. Niet-westerse allochtonen zijn vaker slachtoffer van vermogensmisdrijven dan autochtonen en westerse allochtonen. Het slachtofferschap van geweld en vandalisme verschilt niet naar herkomst. Hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer dan lager opgeleiden. Het gaat dan om vermogensdelicten en vandalisme. Lesbiennes zijn vaker slachtoffer van geweldsdelicten en homo's worden vaker met vermogensdelicten en vandalisme geconfronteerd. In (zeer) sterk stedelijke gebieden worden beduidend meer inwoners slachtoffer dan in minder stedelijke gebieden. In 2015 is het totale slachtofferschap in zeer sterk stedelijke gebieden met 25 procent bijna twee keer zo hoog als in niet stedelijke gebieden (13 procent).

4.4.3 Slachtofferschap totaal - naar delictsoort

4.4.4 Slachtofferschap totaal - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Geweldsdelicten	Marge	Vermogens-delicten	Marge	Vandalisme-delicten	Marge	Slachtofferschap totaal	Marge
	% slachtoffers							
Totaal	2,2	0,1	12,2	0,3	6,2	0,2	17,6	0,3
Geslacht								
Man	2,6	0,2	12,2	0,4	6,7	0,3	18,3	0,5
Vrouw	1,8	0,2	12,2	0,4	5,8	0,3	17,0	0,4
Leeftijd								
15–24 jaar	3,9	0,5	17,4	1,0	5,5	0,6	22,9	1,1
25–44 jaar	2,8	0,3	13,7	0,6	7,8	0,4	20,4	0,7
45–64 jaar	1,8	0,2	11,4	0,4	6,5	0,3	17,0	0,5
65 jaar en ouder	0,8	0,1	7,6	0,4	3,9	0,3	10,9	0,4
Herkomst								
Autochtoon	2,2	0,1	11,4	0,3	6,2	0,2	17,0	0,3
Westerse allochtoon	2,3	0,4	13,1	0,9	6,5	0,6	18,5	1,0
Niet-westerse allochtoon	2,4	0,5	16,7	1,2	6,3	0,7	21,5	1,3

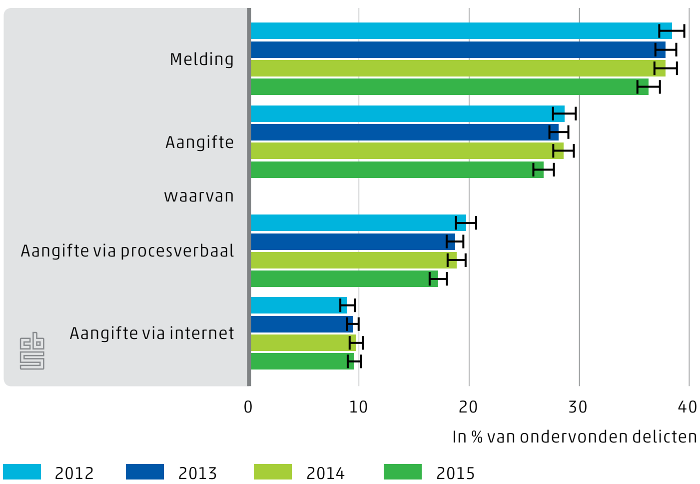
4.4.4 Slachtofferschap totaal – naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

	Geweldsdelicten	Marge	Vermogens-delicten	Marge	Vandalisme-delicten	Marge	Slachtofferschap totaal	Marge
	% slachtoffers							
Opleiding								
Lager onderwijs	1,8	0,2	9,7	0,5	4,4	0,3	13,8	0,5
Middelbaar onderwijs	2,6	0,3	12,5	0,5	6,8	0,4	18,5	0,6
Hoger onderwijs	2,3	0,2	14,4	0,5	7,7	0,4	20,8	0,6
Seksuele geaardheid								
Homo	3,7	1,6	18,7	3,1	9,8	2,3	26,4	3,5
Lesbienne	4,8	2,5	16,7	4,0	8,1	2,7	24,7	4,6
Biseksuele man	2,8	1,4	15,7	3,2	7,5	2,3	22,2	3,6
Biseksuele vrouw	2,0	0,8	11,1	1,9	7,0	1,7	16,9	2,3
Hetero man	2,6	0,2	11,9	0,4	6,9	0,3	18,3	0,5
Hetero vrouw	1,9	0,2	12,8	0,4	6,1	0,3	17,9	0,5
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	2,7	0,3	18,1	0,7	8,3	0,5	24,5	0,8
Sterk stedelijk	2,4	0,3	12,6	0,5	6,6	0,4	18,3	0,6
Matig stedelijk	1,8	0,3	10,5	0,6	5,9	0,4	15,7	0,7
Weinig stedelijk	1,8	0,3	8,4	0,5	4,7	0,4	13,1	0,6
Niet stedelijk	1,7	0,4	8,1	0,8	4,1	0,5	12,6	0,9

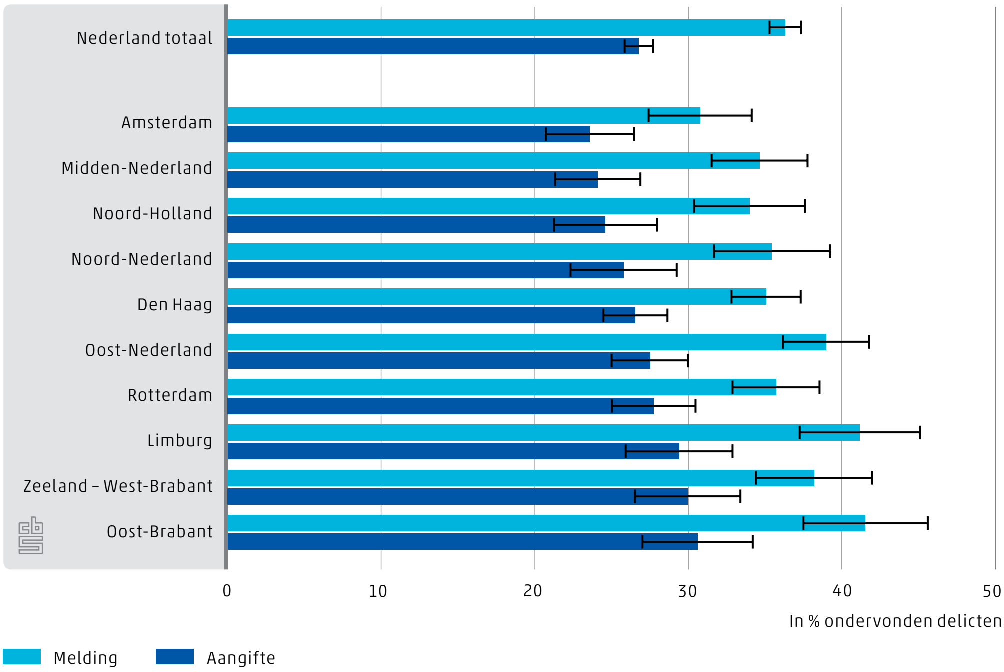
Van alle gewelds- vermogens- en vandalismedelicten samen werd 36 procent in 2015 bij de politie gemeld. Dit is de afgelopen jaren niet veranderd. In 27 procent van de ondervonden delicten werd daadwerkelijk aangifte gedaan; dit is eveneens vergelijkbaar met voorgaande jaren. 17 procent werd aangegeven via een procesverbaal; 10 procent via internet.

In de regionale eenheid Amsterdam is het aandeel meldingen in 2015 lager dan landelijk gemiddeld. In de eenheid Oost-Brabant is dit bovengemiddeld. De aangiftebereidheid wijkt in 2015 in geen enkele regionale eenheid wezenlijk af van het landelijke gemiddelde.

4.4.5 Slachtofferschap totaal – melding en aangifte

4.4.6 Slachtofferschap totaal – melding en aangifte naar regionale eenheid, 2015

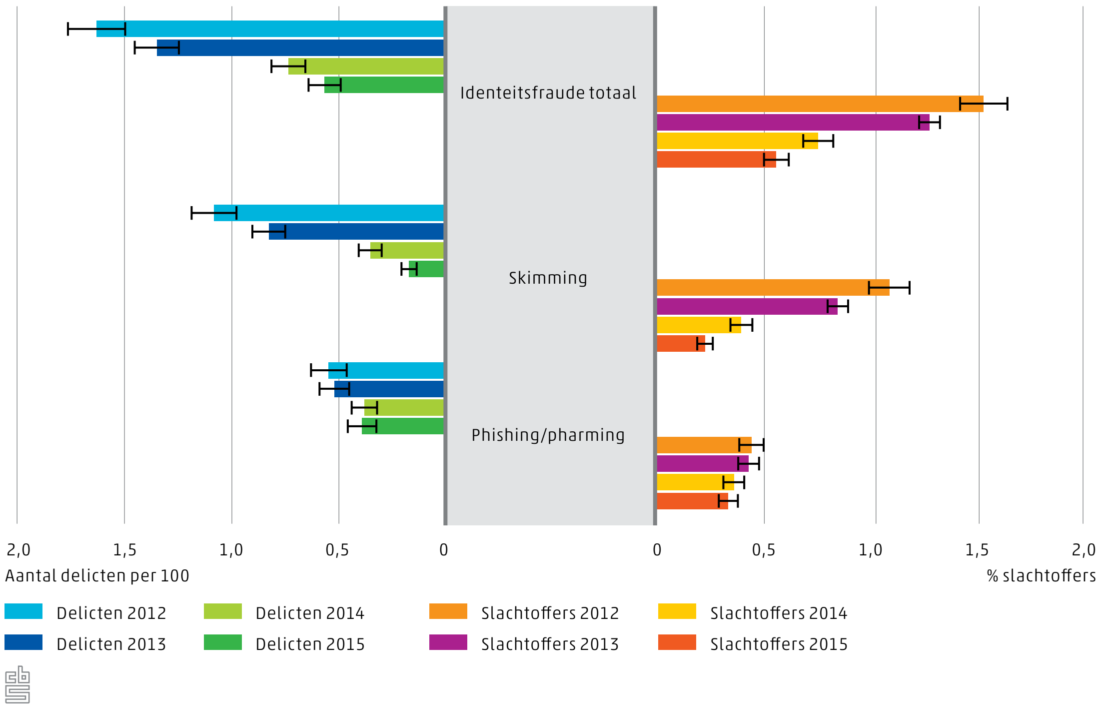

4.5 Identiteitsfraude

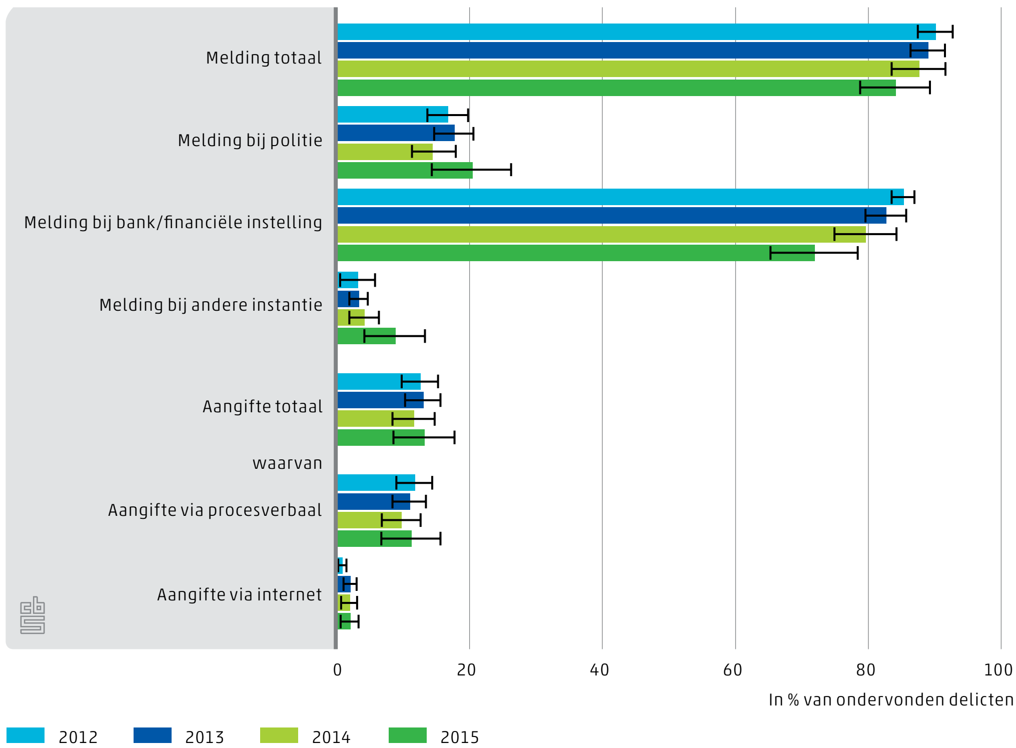
Vanaf 2012 wordt in de Veiligheidsmonitor naast slachtofferschap van 'traditionele' criminaliteit ook aandacht besteed aan slachtofferschap van cybercrime, dat wil zeggen criminaliteit die te maken heeft met internet of andere digitale informatiedragers. De eerste vorm van cybercrime die is onderzocht is (digitale) identiteitsfraude, dat wil zeggen gebruik zonder toestemming van persoonsgegevens voor financieel gewin. In de context van cybercrime gaat het dan enerzijds om 'skimming', het kopiëren van een bankpas of creditcard in een winkel of bij een pinautomaat, en anderzijds om 'phishing/pharming', het kopiëren van betalingsinformatie via het internet, bijvoorbeeld via een gehackte computer of via een valse website.

In 2015 is 0,6 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meer vormen van identiteitsfraude. Dit is lager dan in 2012 (1,5 procent), 2013 (1,3 procent) en 2014 (0,8 procent). Het aantal delicten daalde tussen 2012 en 2015 van 1,6 per 100 inwoners naar 0,6 per 100. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van skimming. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer werd, daalde van 1,1 procent in 2012 naar 0,2 procent in 2015. Het slachtofferschap van phishing/pharming veranderde niet tussen 2014 en 2015, maar in 2015 zijn er wel minder slachtoffers van deze vorm van identiteitsfraude dan in 2012 en 2013.

4.5.1 Identeitsfraude – naar delictsoort

4.5.2 Identiteitsfraude – melding en aangifte

Identiteitsfraude wordt verreweg het meest gemeld bij de bank of een andere financiële instelling. Ruim 70 procent van de slachtoffers maakte hier in 2015 melding van wat

hen overkomen is. Bij de politie en bij andere instanties werd identiteitsfraude met respectievelijk 20 en 9 procent veel minder gemeld. In totaal meldden ruim acht op de tien slachtoffers identiteitsfraude bij een of meerdere van de genoemde instanties. Daadwerkelijk aangifte van identiteitsfraude werd in 2015 in 13 procent van de gevallen gedaan. Dit gebeurde bijna altijd via een procesverbaal en nauwelijks via internet. Zowel de meldingsbereidheid als aangiftebereidheid is tussen 2012 en 2015 niet wezenlijk veranderd. Wel doen slachtoffers van identiteitsfraude in 2015 minder vaak melding bij een bank of financiële instelling dan in 2012 en 2013. Er bestaat hierin geen verschil met 2014.

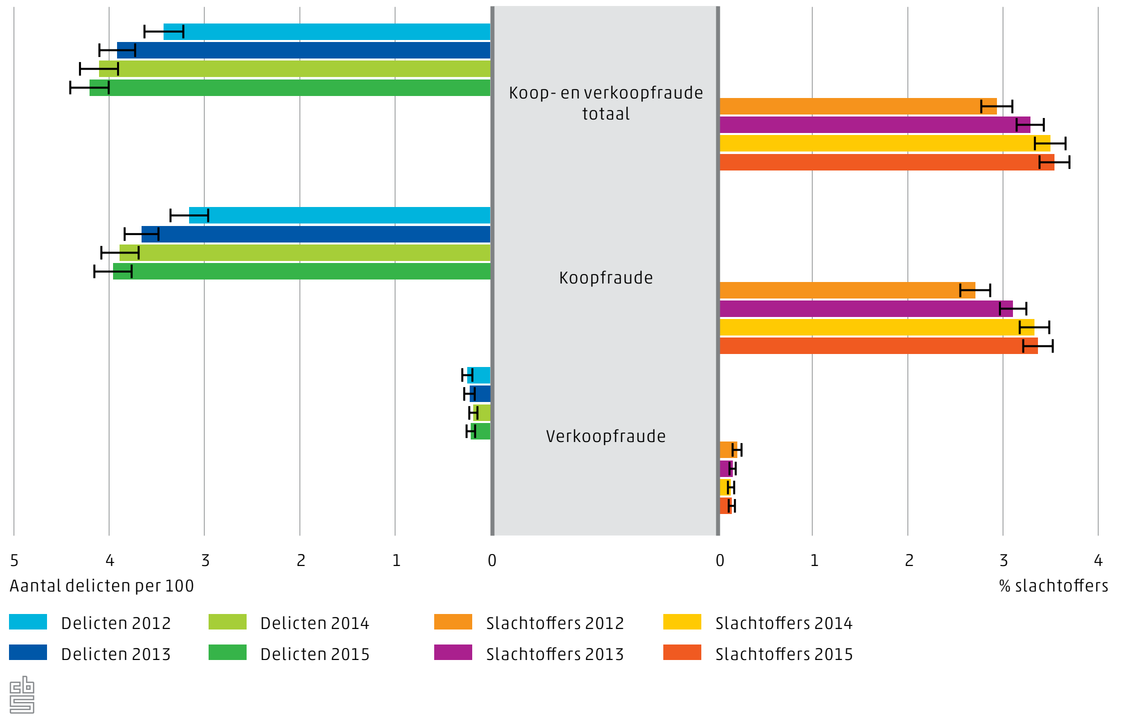
4.6 Koop- en verkoopfraude

Een tweede vorm van cybercrime die is onderzocht is koop- en verkoopfraude via het internet. Hierbij gaat het om het niet leveren van gekochte goederen of diensten (koopfraude) en/of het niet betalen voor geleverde goederen of diensten (verkoopfraude).

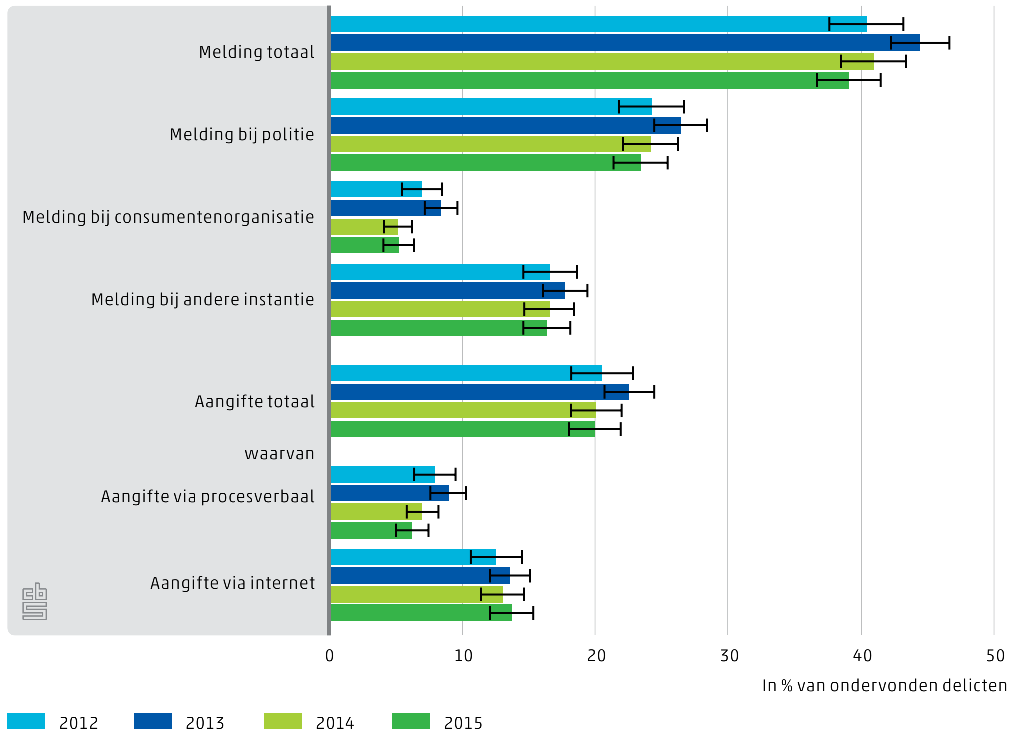
In 2015 is 3,5 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van koop- en verkoopfraude. Dit is hoger dan in 2012 toen dit 2,9 procent was maar vergelijkbaar met 2013 en 2014. Het aantal delicten nam in deze periode toe van 3,4 per 100 inwoners in 2012 naar 4,2 per 100 in 2015, eveneens een stijging.
De toename wordt veroorzaakt door de stijging van koopfraude. Het aandeel Nederlanders dat hiervan slachtoffer is geweest, nam toe van 2,7 procent in 2012 naar 3,4 procent in 2015. Het slachtofferschap van verkoopfraude veranderde tussen 2012 en 2015 niet, en bedroeg 0,1 à 0,2 procent. Koopfraude komt dus veel meer voor dan verkoopfraude.

Koop- en verkoopfraude wordt het meest gemeld bij de politie. Bijna een kwart (23 procent) van de fraudegevallen werd hier in 2015 gemeld. Daarna volgen melding bij een andere instantie (16 procent) en bij een consumentenorganisatie (5 procent).
In totaal werden bijna vier op de tien gevallen van koop- en verkoopfraude bij een of meerdere van de genoemde instanties gemeld. Deze meldingsbereidheid is dus duidelijk lager dan bij identiteitsfraude.
In 20 procent van de gevallen van koop- en verkoopfraude werd in 2015 daadwerkelijk aangifte bij de politie gedaan. Dit gebeurde vaker via internet dan via een procesverbaal (14 tegen 6 procent).
De meldings- en aangiftebereidheid met betrekking tot koop- en verkoopfraude is tussen 2012 en 2015 niet veel veranderd.

4.6.1 Koop- en verkoopfraude – naar delictsoort

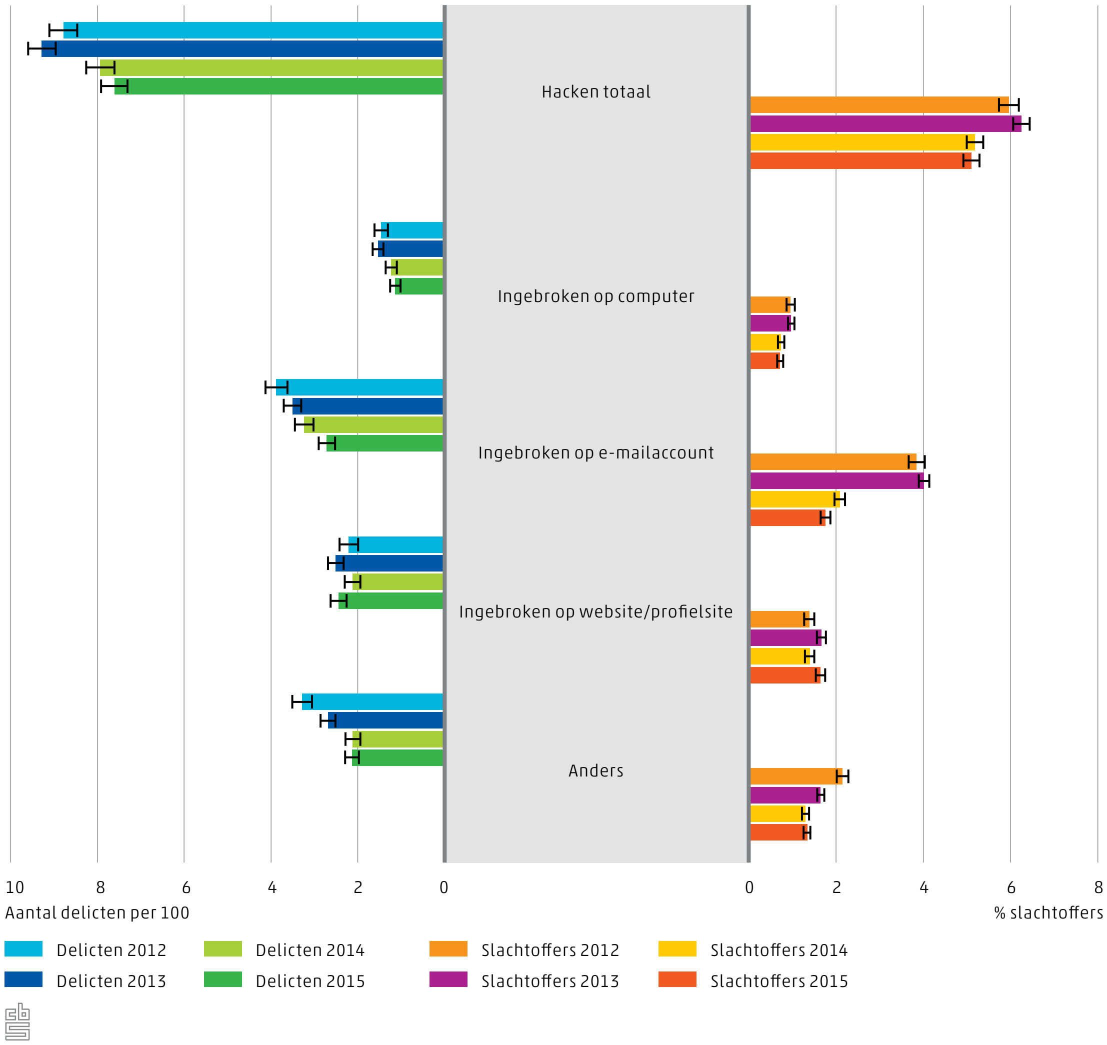
4.6.2 Koop- en verkoopfraude – melding en aangifte

4.7 Hacken

Bij ‘hacken’ gaat het om het met kwade bedoelingen inbreken of inloggen op iemands computer, e-mailaccount, website of profielsite (bijvoorbeeld Facebook, Twitter).
In 2015 is 5,1 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van deze vorm van cybercrime. Dit is vergelijkbaar met 2014 (5,2 procent), maar minder dan in 2012 (6,0 procent) en 2013 (6,2 procent). Het aantal delicten bedroeg 7,6 per 100 inwoners. Ook dit komt overeen met 2014 (7,9 per 100), maar is minder dan in 2012 (8,8 per 100) en 2013 (9,3 per 100).
In de meeste gevallen heeft de hack plaatsgevonden door in te breken of in te loggen op een e-mailaccount (3 delicten per 100 inwoners).

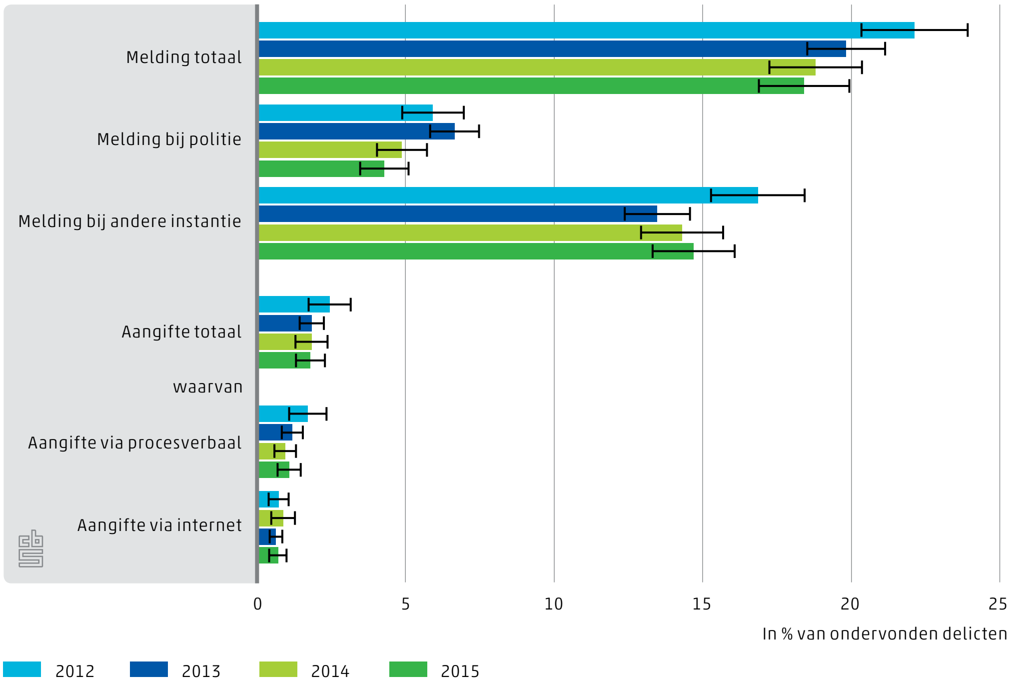
4.7.1 Hacken - naar delictsoort

In 2015 werd hacken in bijna een op de vijf gevallen (18 procent) door het slachtoffer gemeld. In 4 procent gebeurde dit bij de politie maar in de meeste gevallen werd melding gemaakt bij een andere instantie (15 procent).

Aangifte bij de politie gebeurde slechts zeer incidenteel bij hacken, namelijk in 2 procent van de gevallen.
Het aandeel meldingen van hacken verschilt niet met 2013 en 2014, maar ligt iets lager dan in 2012. De aangiftebereidheid is in de afgelopen jaren onveranderd gebleven.

4.7.2 Hacken - melding en aangifte

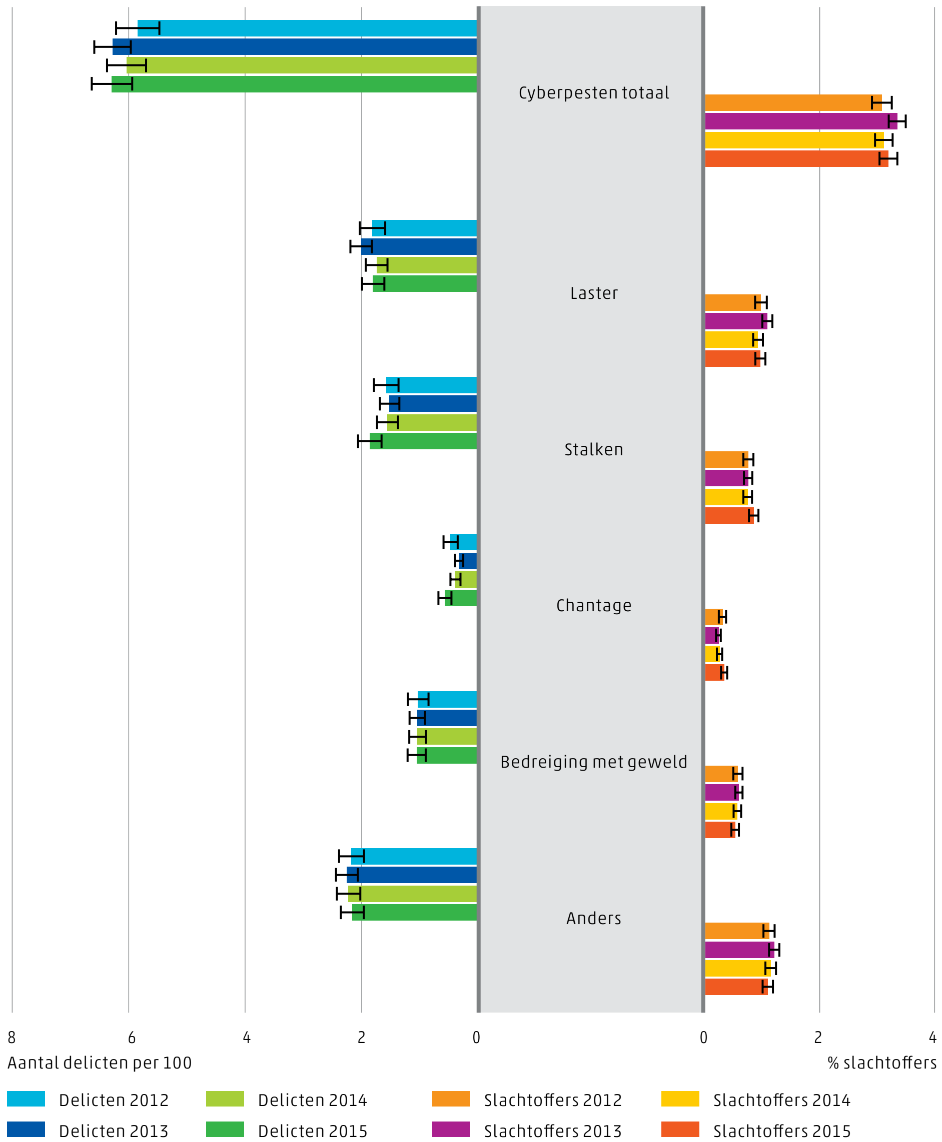

4.8 Cyberpesten

Onder cyberpesten, pesten via het internet, worden in de Veiligheidsmonitor verschillende verschijningsvormen geschaard, variërend van laster en stalken tot chantage/afpersing en bedreiging met geweld.

In 2015 is 3,2 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere vormen van cyberpesten. Dit is in de afgelopen jaren niet veranderd. Het aantal delicten bedroeg 6,3 per 100 inwoners. Ook dit is vergelijkbaar met het aantal van voorgaande jaren. Het aantal delicten per 100 is ongeveer twee keer zo groot als het percentage slachtoffers. Dit betekent dat slachtoffers van cyberpesten gemiddeld ongeveer 2 delicten meemaken. Dit is een relatief hoge frequentie in vergelijking met andere vormen van slachtofferschap.
Laster en andere (dan de genoemde) vormen van cyberpesten komen met elk ongeveer 1 procent slachtoffers in 2015 het meest voor, gevolgd door stalken, bedreiging met geweld en chantage. Geen enkele vorm van cyberpesten is tussen 2012 en 2015 toe- of afgenomen.

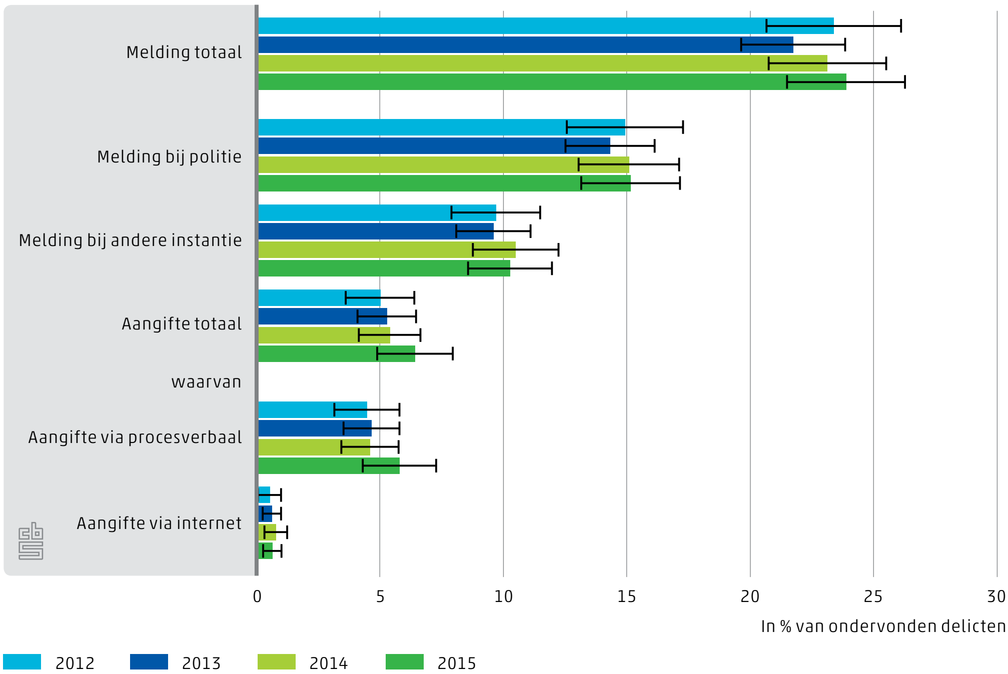
4.8.1 Cyberpesten - naar delictsoort

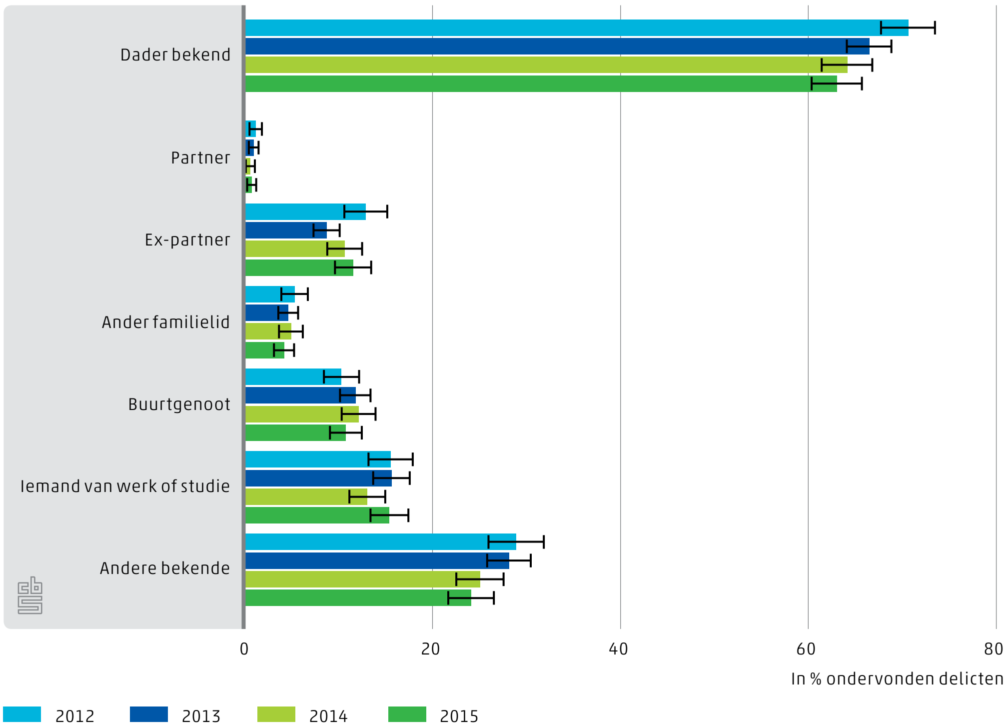
Cyberpesten is in 2015 in 15 procent van de gevallen bij de politie gemeld en in 10 procent van de gevallen bij een andere instantie. In totaal werd 24 procent van de ondervonden delicten gemeld bij politie en/of een andere instantie.
Aangifte bij de politie is in ruim een op de twintig gevallen gedaan (6 procent). Dit gebeurde voor het overgrote deel via een procesverbaal.
De meldings- en aangiftebereidheid rond cyberpesten is tussen 2012 en 2015 niet veranderd.

In bijna tweederde van de gevallen (63 procent) is/zijn de dader(s) van cyberpesten bij het slachtoffer bekend. Dit is vergelijkbaar met 2014 en 2013 maar lager dan in 2012 (71 procent). Na niet nader gedefinieerde ‘andere bekenden’ (24 procent in 2015) gaat het in de meeste gevallen om iemand van werk of studie (15 procent), een ex-partner (12 procent) of een buurtgenoot (11 procent).

4.8.2 Cyberpesten – melding en aangifte

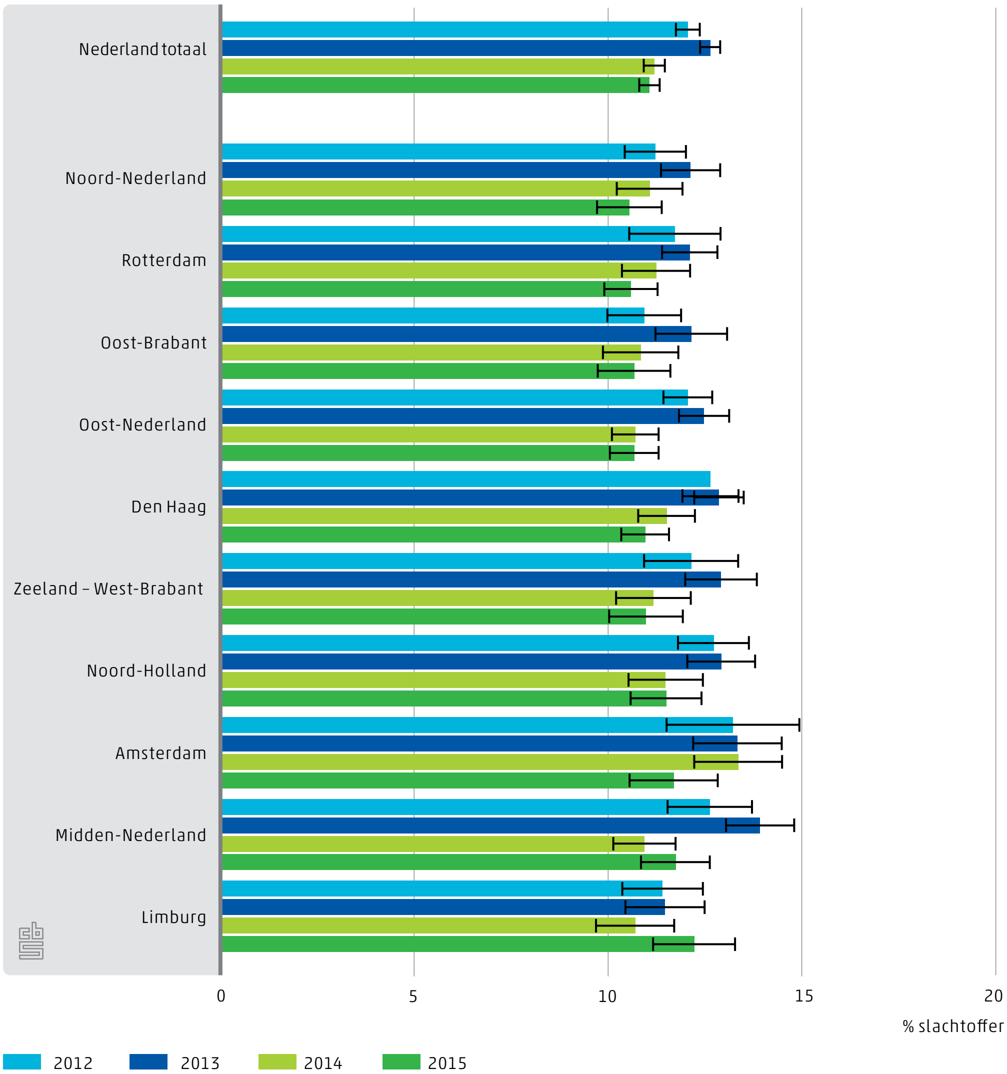
4.8.3 Cyberpesten – bekendheid dader(s)

4.9 Cybercrime totaal

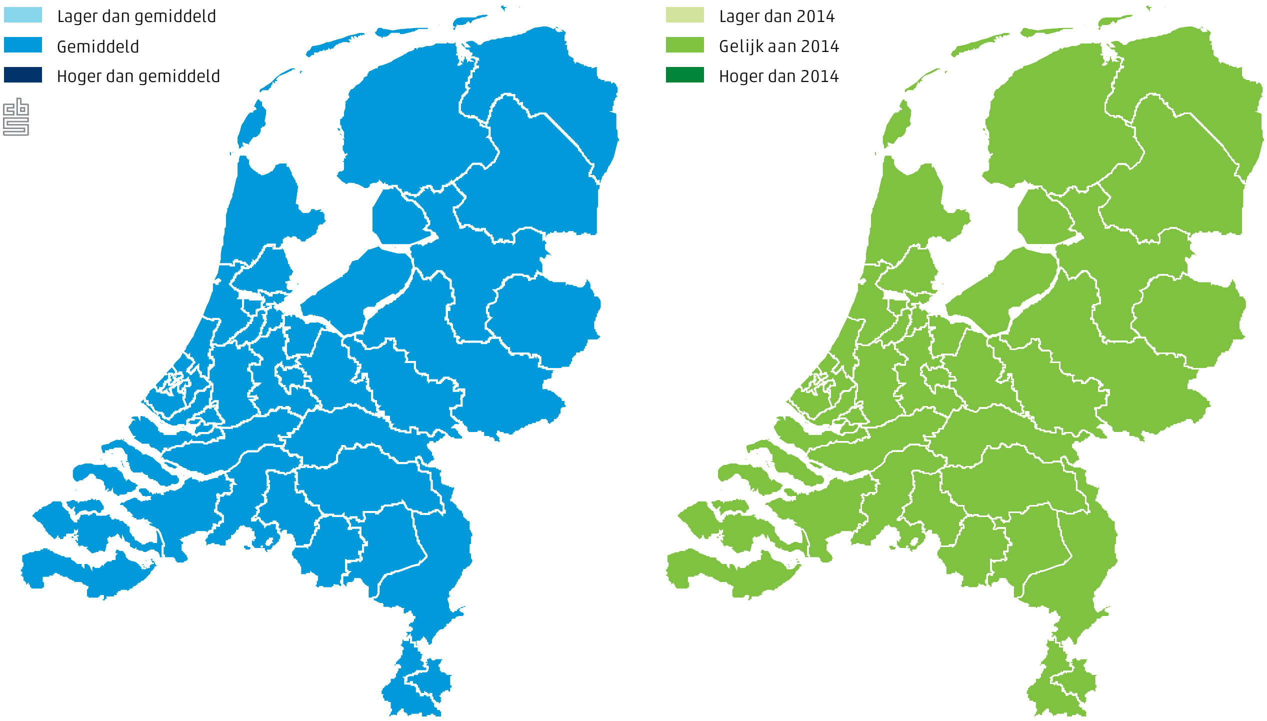
In totaal is ongeveer één op de negen Nederlanders (11,1 procent) in 2015 eenmaal of vaker slachtoffer geweest van één of meer van de hiervoor genoemde cybercrime delicten. Dit is vergelijkbaar met 2014, maar lager dan in 2012 en 2013, toen deze aandelen respectievelijk 12,1 procent en 12,6 procent bedroegen.
De verschillen in cybercrime naar regionale eenheid zijn beperkt; de aandelen slachtoffers variëren in 2015 van 10,5 procent in Noord-Nederland tot 12,2 procent in Limburg. Geen enkele regionale eenheid wijkt af van het landelijke gemiddelde. In geen enkele regionale eenheid is het totale slachtofferschap van cybercrime tussen 2014 en 2015 wezenlijk veranderd.

4.9.1 Cybercrime totaal - naar regionale eenheid

In geen enkel district wijkt het slachtofferschap van cybercrime in 2015 wezenlijk af van het landelijke gemiddelde. Ook zijn er op districtsniveau geen veranderingen ten opzichte van 2014.

4.9.2 Cybercrime totaal - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

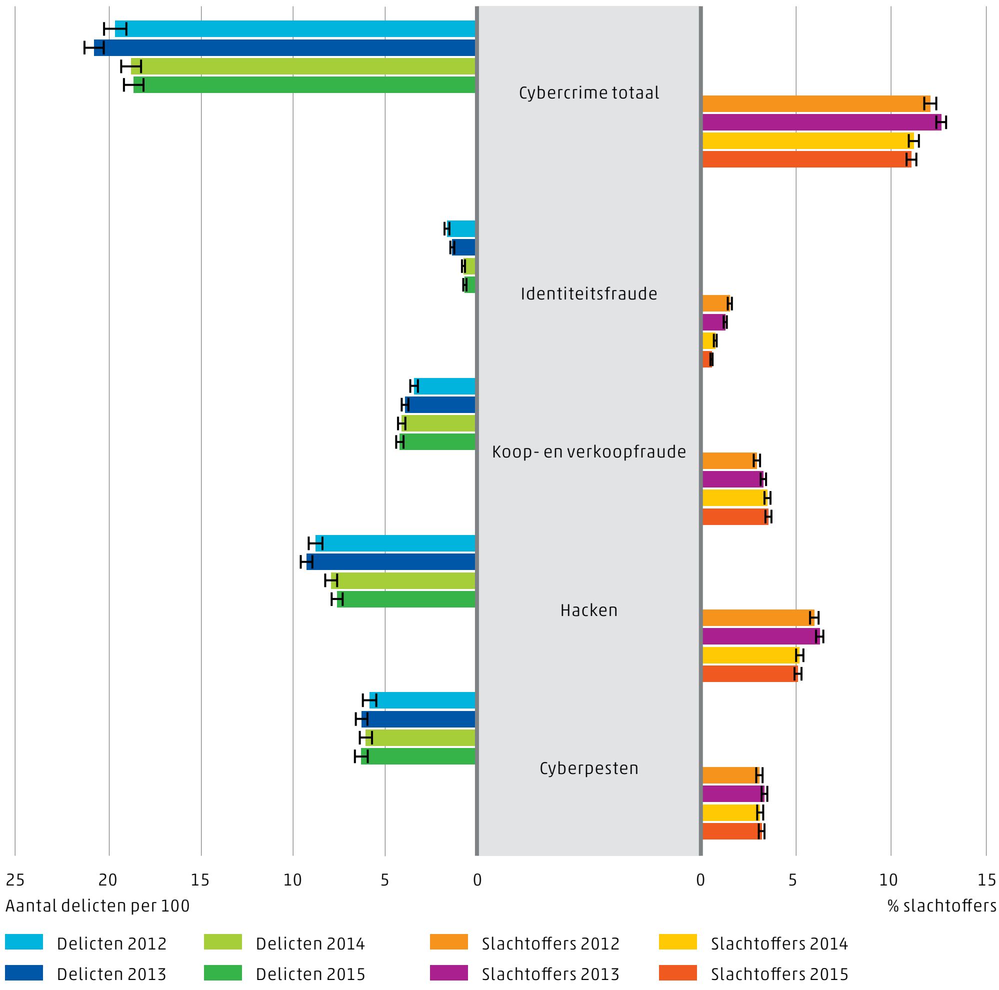

In 2015 is 11,1 procent van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meerdere cybercrimedelicten; een aandeel dat overeenkomt met 2014, maar dat lager is dan in 2012 en 2013. Het aantal delicten op het gebied van cybercrime in totaliteit bedroeg 19 per 100; dit is vergelijkbaar met 2014.
Hacken komt het meest voor (5 procent slachtoffer; 8 delicten per 100 inwoners), gevolgd door cyberpesten (3 procent slachtoffer; 6 delicten per 100) en koop- en verkoopfraude (4 procent slachtoffer; 4 delicten per 100) en tenslotte identiteitsfraude (1 procent slachtoffer; 1 delict per 100). Uit de verhouding tussen het aandeel slachtoffers en het aantal delicten valt op te maken dat bij hacken en vooral cyberpesten meer sprake is van herhaald slachtofferschap (dat wil zeggen men is meer dan 1 keer slachtoffer van hetzelfde delict) dan bij koop- en verkoopfraude en identiteitsfraude.

1 op de 9
is slachtoffer van cybercrime

4.9.3 Cybercrime totaal - naar delictsoort

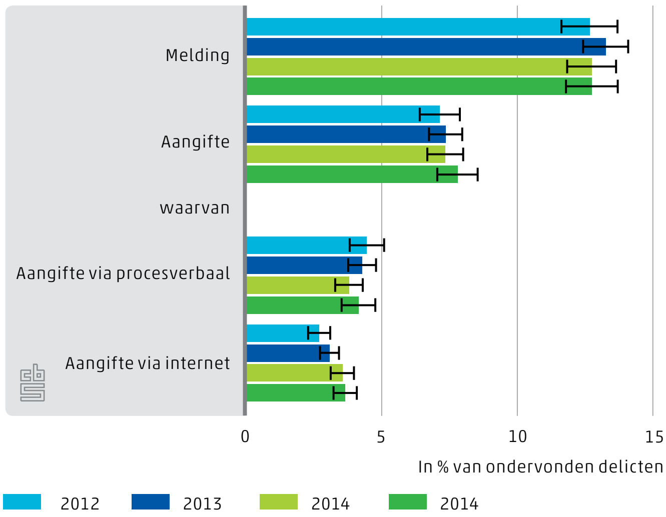
Het slachtofferschap van cybercrime varieert naar achtergrondkenmerken van slachtoffers. Mannen zijn meer slachtoffer van cybercrime dan vrouwen, vooral van hacken. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen, behalve bij identiteitsfraude. Hiervan zijn 15–24-jarigen het minst slachtoffer. Het slachtofferschap van cybercrime verschilt niet of nauwelijks naar herkomst. Hoger opgeleiden zijn vaker slachtoffer van identiteitsfraude, koop- en verkoop-fraude en hacken dan lager opgeleiden. Homo's zijn vaker de dupe van cybercrime dan heteroseksuele mannen, met name van cyberpesten. Er zijn nagenoeg geen verschillen naar stedelijkheid. Dit kenmerk is duidelijk minder van belang voor het slachtofferschap van cybercrime dan voor het slachtofferschap van traditionele criminaliteit (zie 4.4.4).

4.9.4 Cybercrime totaal - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Identiteits-fraude	Marge	Koop- en verkoop-fraude	Marge	Hacken	Marge	Cyberpesten	Marge	Cybercrime totaal	Marge
	% slachtoffers									
Totaal	0,6	0,1	3,5	0,2	5,1	0,2	3,2	0,2	11,1	0,3
Geslacht										
Man	0,6	0,1	3,6	0,2	5,6	0,3	3,1	0,2	11,5	0,4
Vrouw	0,5	0,1	3,5	0,2	4,6	0,2	3,3	0,2	10,6	0,4
Leeftijd										
15–24 jaar	0,2	0,1	5,1	0,5	6,5	0,6	7,6	0,7	17,1	0,9
25–44 jaar	0,6	0,1	5,1	0,4	5,9	0,4	3,6	0,3	13,5	0,6
45–64 jaar	0,7	0,1	3,2	0,2	4,8	0,3	2,2	0,2	9,8	0,4
65 jaar en ouder	0,5	0,1	0,8	0,1	3,5	0,3	0,9	0,1	5,3	0,3
Herkomst										
Autochtoon	0,5	0,1	3,6	0,2	5,1	0,2	3,1	0,2	11,0	0,3
Westerse allochtoon	0,9	0,2	3,4	0,5	5,5	0,6	3,1	0,5	11,3	0,8
Niet-westerse allochtoon	0,5	0,2	3,4	0,6	4,7	0,7	4,1	0,6	11,1	1,0
Opleiding										
Lager onderwijs	0,3	0,1	2,0	0,2	4,0	0,3	3,2	0,3	8,4	0,4
Middelbaar onderwijs	0,5	0,1	4,0	0,3	5,4	0,3	3,7	0,3	12,1	0,5
Hoger onderwijs	0,9	0,1	4,8	0,3	6,3	0,3	2,8	0,3	13,3	0,5
Seksuele geaardheid										
Homo	1,0	0,7	6,2	1,9	6,7	2,0	7,3	2,2	18,1	3,1
Lesbienne	0,3	0,3	2,3	1,4	5,5	2,2	5,8	2,4	11,9	3,2
Biseksuele man	0,5	0,4	3,0	1,4	8,8	2,4	4,5	1,8	14,8	3,0
Biseksuele vrouw	0,7	0,5	3,6	1,2	5,6	1,3	5,9	1,5	13,0	2,1
Hetero man	0,7	0,1	3,8	0,3	5,7	0,3	3,0	0,2	11,8	0,4
Hetero vrouw	0,5	0,1	4,1	0,3	5,1	0,3	3,5	0,3	11,9	0,4
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	0,6	0,1	3,7	0,3	5,1	0,4	3,5	0,3	11,4	0,6
Sterk stedelijk	0,6	0,1	3,7	0,3	5,4	0,3	3,3	0,3	11,6	0,5
Matig stedelijk	0,5	0,1	3,4	0,3	5,3	0,4	3,1	0,3	10,9	0,6
Weinig stedelijk	0,6	0,1	3,3	0,3	4,7	0,4	2,8	0,3	10,4	0,6
Niet stedelijk	0,5	0,2	3,4	0,5	4,6	0,6	3,2	0,5	10,5	0,9

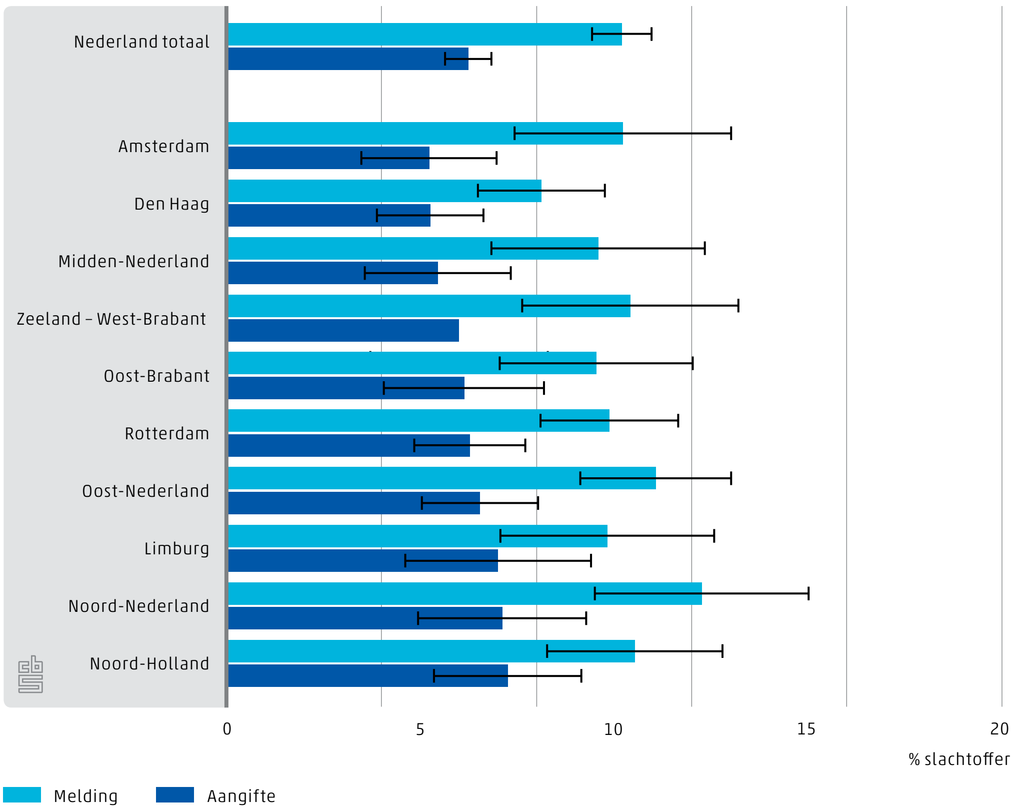
Van alle gevallen van identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten samen is in 2015 ongeveer een op de acht (13 procent) gemeld bij de politie of een andere instantie. Dit is vergelijkbaar met de jaren daarvoor.
Aangifte bij de politie werd in 2015 in ongeveer een op de veertien gevallen (8 procent) gedaan. Ook dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Het aandeel dat via internet werd aangegeven is in 2015 vrijwel even groot als het aandeel dat via een procesverbaal werd aangegeven. Dit was in 2014 ook het geval. In 2012 en 2013 was het aandeel aangiften van cybercrime via internet kleiner dan het aandeel aangiften via procesverbaal.

4.9.5 Cybercrime totaal - melding en aangifte

De regionale spreiding van het aandeel meldingen en aangiften is bij cybercrime beperkter dan bij traditioneel slachtofferschap (zie 4.4.6). Bij cybercrime was in 2015 in geen enkele regionale eenheid sprake van een afwijking van het landelijke gemiddelde, noch bij meldingen noch bij aangiften.

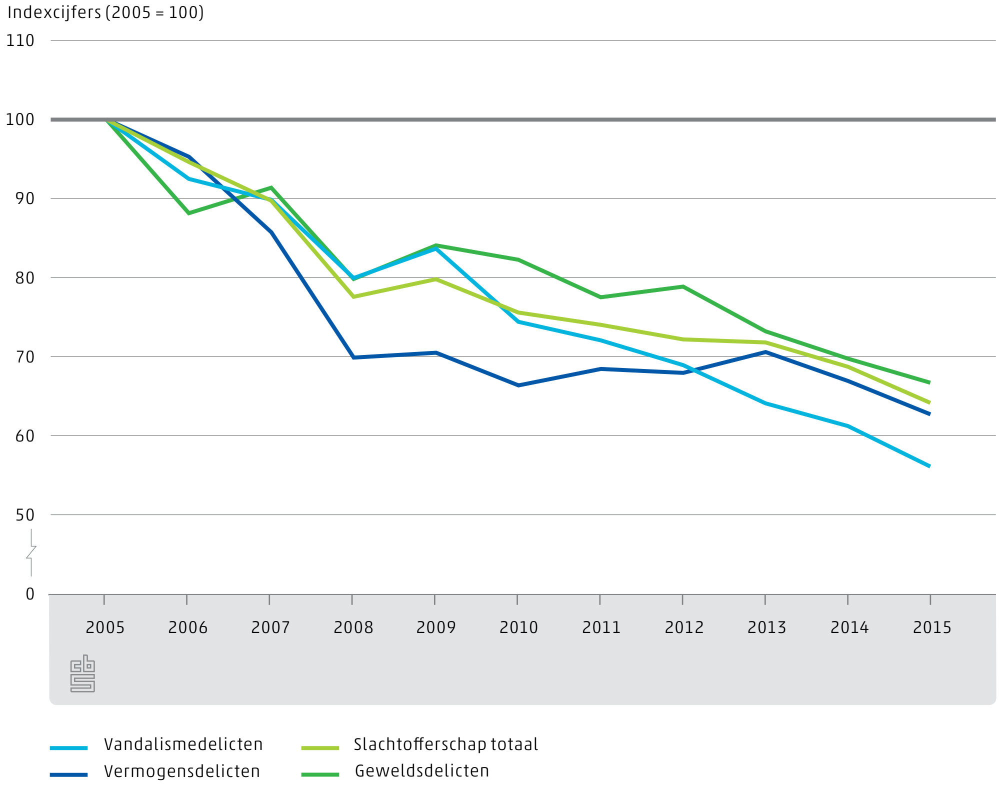
4.9.6 Cybercrime totaal - melding en aangifte naar regionale eenheid, 2015

4.10 Trends

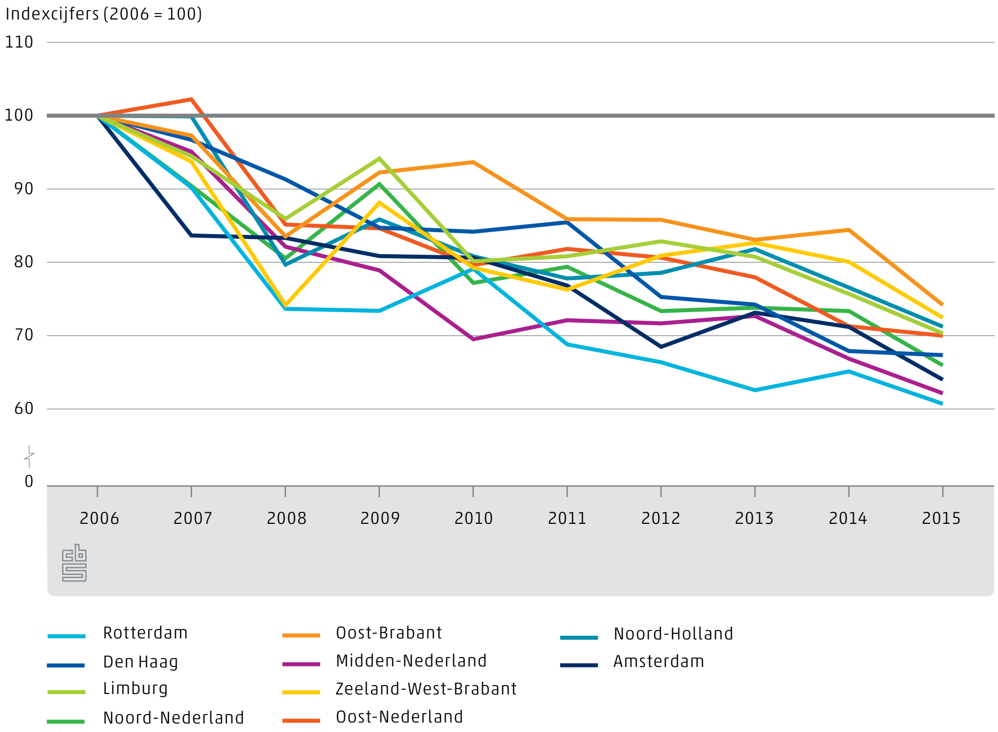
Over de periode 2005–2015 laat de ontwikkeling van slachtofferschap van 'traditionele' criminaliteit een gunstig beeld zien. Het totale slachtofferpercentage vertoont een duidelijk dalende trend. Deze daling was het sterkst in de periode 2005–2008, maar na een korte stijging tussen 2008 en 2009, is ook daarna sprake van een dalende tendens. Het slachtofferschap van vermogensdelicten is van 2008 tot 2013 min of meer stabiel gebleven, maar de laatste jaren is ook bij deze delictvorm weer sprake van een afname. Het sterkst afgenomen sinds 2005 is het slachtofferschap van vandalisme. Dit is met ruim 40 procent gedaald (indexcijfer 2015 = 56), gevolgd door vermogensdelicten (indexcijfer = 63) en geweldsmisdrijven (indexcijfer = 67). In totaliteit is het slachtofferschap van criminaliteit sinds 2005 met 36 procent gedaald (indexcijfer 2015 = 64).

4.10.1 Slachtofferschap - landelijke trends

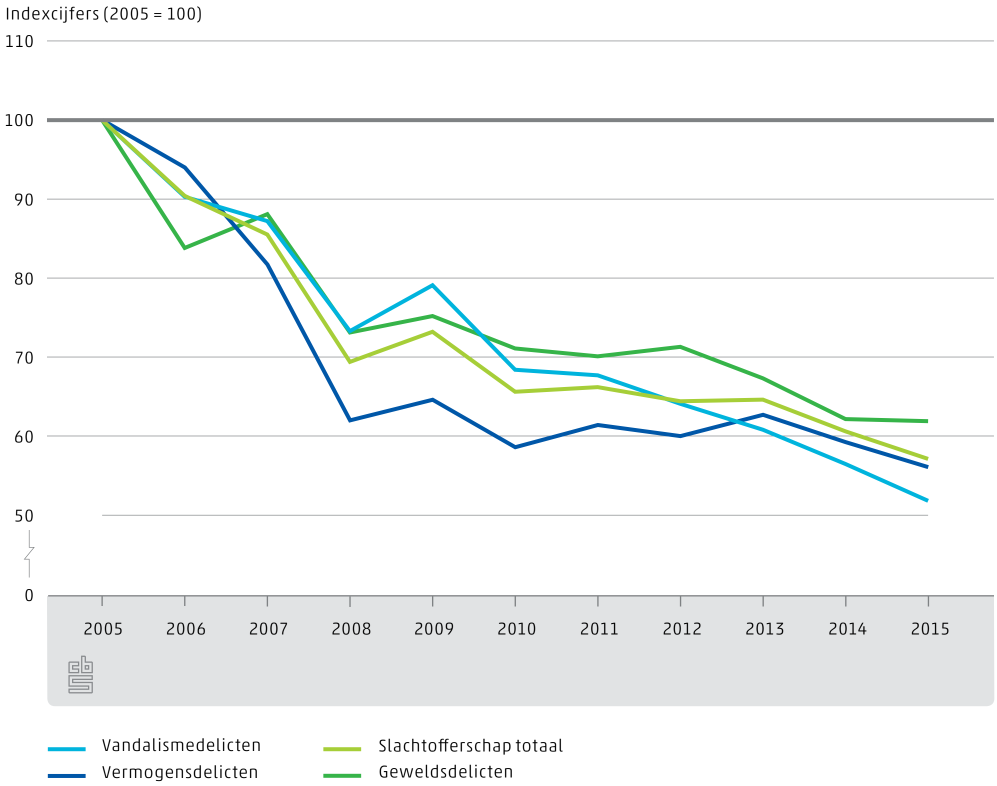
In alle regionale eenheden nam het slachtofferschap tussen 2006 en 2015 af. Het sterkst was de daling in Rotterdam. Hier nam het aandeel inwoners dat geconfronteerd werd met criminaliteit tussen 2006 en 2015 met bijna 40 procent af (indexcijfer 2015 = 61). Ook in de andere (zeer) sterk verstedelijkte regio's Midden-Nederland (met Utrecht als centrumgemeente), Den Haag en Amsterdam daalde het slachtofferschap in deze periode fors. Het minst (26 procent) daalde het aandeel slachtoffers in Oost-Brabant. Ook in andere veelal minder verstedelijkte regio's zoals Zeeland- West-Brabant, Noord-Holland en Limburg is de afname minder sterk.

4.10.2 Slachtofferschap totaal - regionale trends

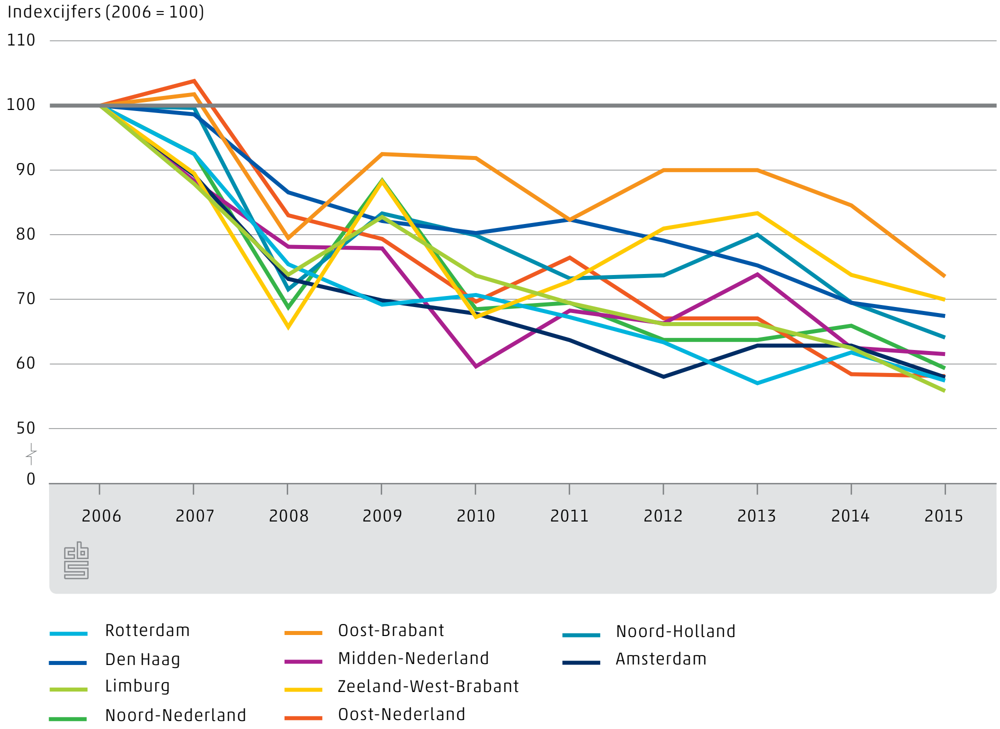
Niet alleen het aandeel slachtoffers maar ook het aantal delicten die deze slachtoffers ondervonden hebben is fors afgenomen. In vergelijking met 2005 is het aantal delicten in totaliteit met 43 procent gedaald (indexcijfer 2014 = 57). Net als bij slachtofferschap is ook hier de afname het sterkst bij vandalisme (indexcijfer 2015 = 52), gevolgd door vermogensdelicten (indexcijfer = 56) en geweldsdelicten (indexcijfer = 62).

4.10.3 Ondervonden delicten - landelijke trends

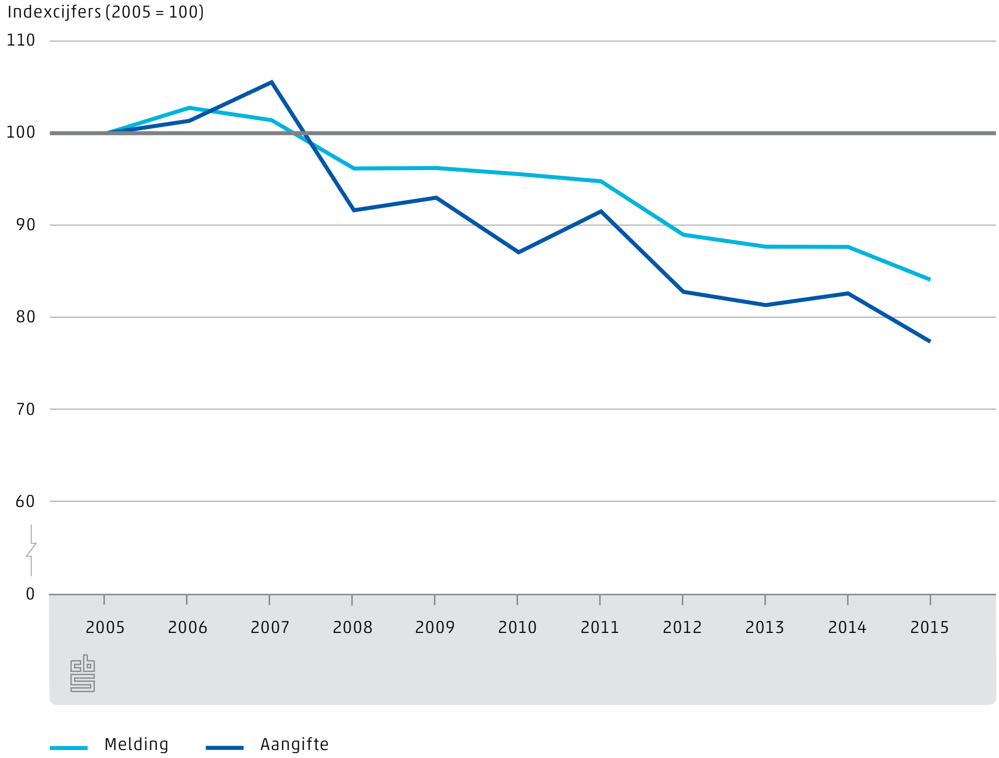

In Limburg is het aantal ondervonden delicten tussen 2006 en 2015 met 44 procent het sterkst gedaald (indexcijfer 2014=56). Ook in Rotterdam (43 procent), Amsterdam en Oost-Nederland (beide 42 procent) en in Noord-Nederland (41 procent) daalde het aantal delicten in deze periode fors. Het minst daalde het aantal ondervonden delicten in Zeeland – West-Brabant (30 procent) en Oost-Brabant (26 procent).

4.10.4 Ondervonden delicten - regionale trends

4.10.5 Melding en aangifte - landelijke trends

De bereidheid van burgers om ondervonden delicten te melden en aan te geven bij de politie laat een trendmatige daling zien, zij het dat deze minder sterk is dan bij het slachtofferschap en ondervonden delicten. Tussen 2005 en 2015 is de meldingsbereidheid voor alle ondervonden geweld-, vermogens- en vandalismedelicten samen gedaald met 16 procent (indexcijfer 2015 = 84). De aangiftebereidheid is in dezelfde periode nog iets sterker gedaald, namelijk met 23 procent (indexcijfer 2015 = 77).

4.11 Samenhangen

In deze paragraaf wordt op districtsniveau bekeken in welke mate slachtofferschap van criminaliteit samenhangt c.q. van invloed is op de beleving van de veiligheid in de buurt. Tussen slachtofferschap in totaliteit (dus van alle gewelds- vermogens- en vandalismedelicten samen) en het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt bestaat een gematigde samenhang (R^2 = 0,61). Van alle delictsoorten heeft (poging tot) inbraak de sterkste samenhang met de beleving van de veiligheid in de buurt (R^2 = 0,71).

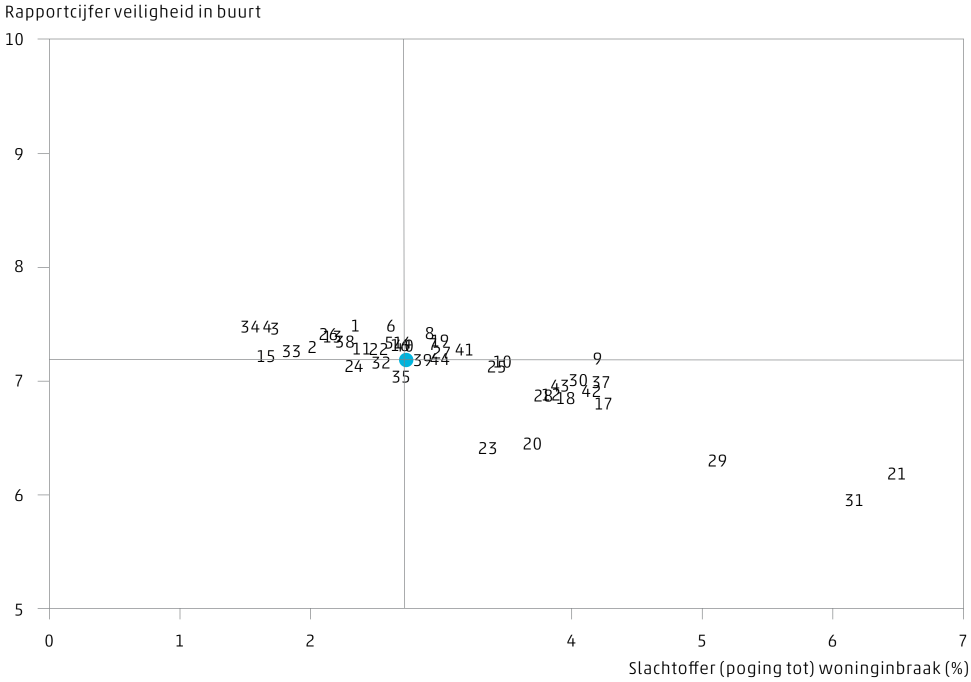
4.11.1 Samenhang slachtofferschap en rapportcijfer veiligheid in buurt

	Rapportcijfer veiligheid in buurt[1)]
	R^2
Geweld totaal	0,38
Bedreiging	0,32
Vermogensdelicten totaal	0,61
(Poging tot) inbraak	0,71
Fietsdiefstal	0,41
Diefstal uit of vanaf de auto	0,69
(Poging tot) zakkenrollerij, beroving	0,49
Overige diefstal	0,22
Vandalisme totaal	0,46
Vernieling aan voertuigen	0,36
Overige vernieling	0,30
Slachtofferschap totaal	0,61

1) Voor de geweldsdelicten 'mishandeling' en 'seksuele delicten' en voor de vermogensdelicten 'autodiefstal' en 'diefstal andere voertuigen' kan de samenhang met het rapportcijfer in de buurt op districtsniveau niet berekend worden i.v.m. een te klein aantal waarnemingen in sommige districten.

Het sterke verband tussen slachtofferschap van (poging tot) woninginbraak en het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt is grafisch weergegeven. In districten waar relatief veel inwoners slachtoffer zijn van woninginbraak of een poging daartoe zijn meer mensen negatief over de veiligheid in hun buurt. Dit zijn vooral de meer verstedelijkte districten die deel uitmaken van de regionale eenheden Rotterdam en Den Haag, zoals Rotterdam Zuid, Den Haag Centrum en Rotterdam Stad. Omgekeerd is het slachtofferschap van woninginbraak lager en is de buurtgerelateerde veiligheidsbeleving positiever in meer landelijke districten, zoals Zeeland, IJsselland of Drenthe.

4.11.2 Slachtofferschap (poging tot) woninginbraak en rapportcijfer veiligheid in buurt - naar district, 2015

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

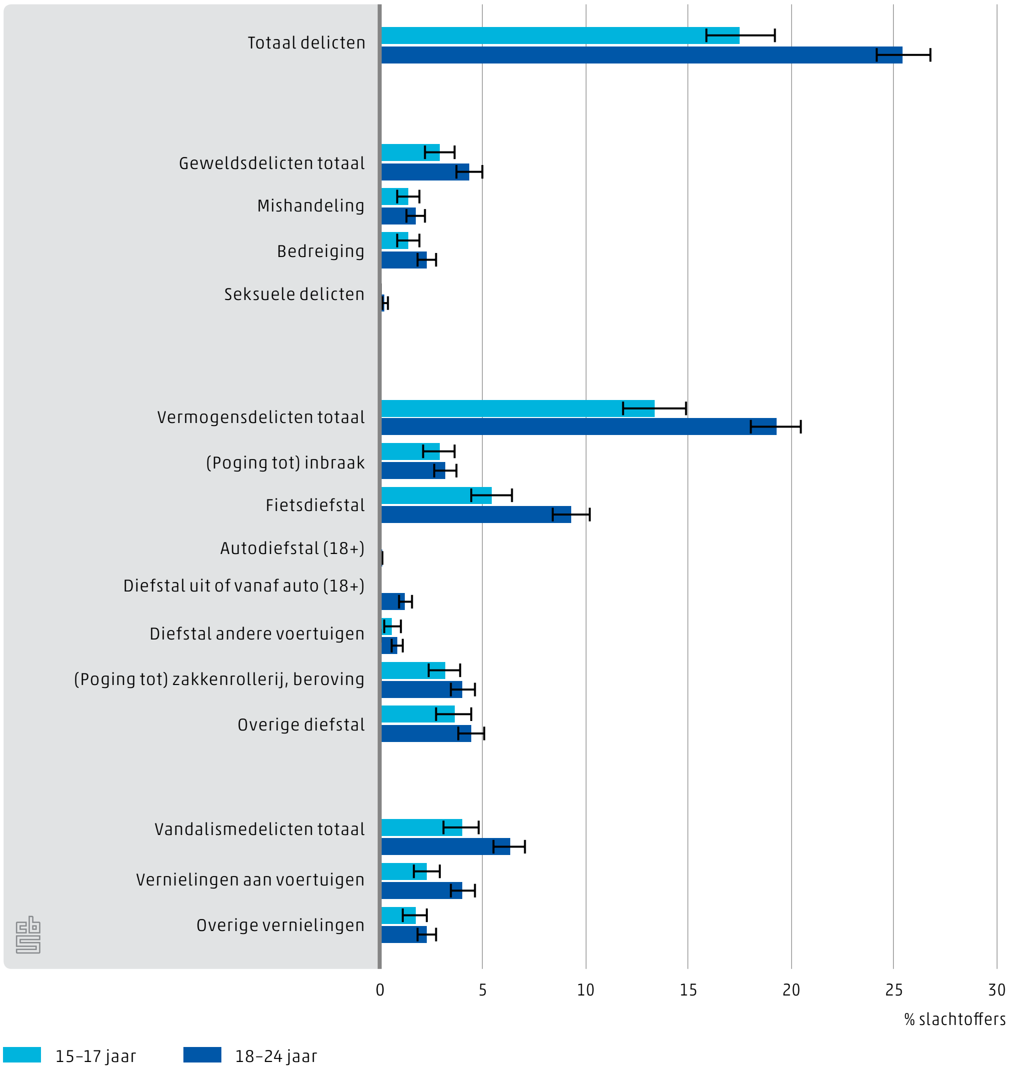
4.12 Appendix: Slachtofferschap jongeren

Jongeren (15–24-jarigen) zijn, zo blijkt uit voorgaande paragrafen, vaker slachtoffer van criminaliteit. Dat geldt zowel voor traditionele criminaliteit als voor cybercrime. Daarom wordt in deze appendix nader ingezoomd op deze doelgroep, waarbij de groep wordt verbijzonderd naar minderjarigen (15–17-jarigen) en jongvolwassenen (18–24-jarigen). Eerst wordt het slachtofferschap van traditionele criminaliteit onder jongeren uitgeplitst naar soort delict. Daarna volgt een verbijzondering naar naar geslacht en herkomst. Vervolgens wordt weergegeven hoe het slachtofferschap van traditionele criminaliteit zich tussen 2005 en 2015 trendmatig ontwikkeld heeft. Het slachtofferschap van cybercrime onder jongeren wordt daarna volgens hetzelfde stramien beschreven: uitsplistingen naar delictsoorten, kenmerken en de ontwikkeling ervan, in dit geval voor de periode 2012–2015 omdat het thema cybercrime pas sinds 2012 in de VM is opgenomen.
Meer cijfers over slachtofferschap onder jongeren zijn opgenomen in de Statline-tabellen Slachtofferschap delicten; kenmerken en Ondervonden delicten; kenmerken.

Slachtofferschap traditionele criminaliteit jongeren naar delictsoort

Jongvolwassenen zijn vaker slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit dan minderjarigen, ook als daarbij rekening wordt gehouden met het feit dat sommige delictsoorten (met name autogerelateerde delicten) alleen op 18-plussers van toepassing zijn. In 2015 was in totaliteit een kwart (25 procent) van de 18–24-jarigen naar eigen zeggen slachtoffer van en of meerdere delicten, tegen 17 procent van de 15–17-jarigen. Van alle 15-plus Nederlanders gaf 18 procent in 2015 aan slachtoffer te zijn geweest van veelvoorkomende criminaliteit (zie 4.4.4).
Ook van de afzonderlijke delictgroepen gewelds- vermogens- en vandalismedelicten zijn jongvolwassenen vaker slachtoffer dan minderjarigen. Het kleinst is het verschil bij geweld, het grootst bij vermogensdelicten. Vooral van fietsdiefstal zijn 18–24-jarigen beduidend vaker slachtoffer dan 15–17-jarigen. Slachtofferschap van autodiefstal en diefstal uit of vanaf de auto komt in verband met het bezit van een rijbewijs en een auto alleen bij meerderjarigen voor.

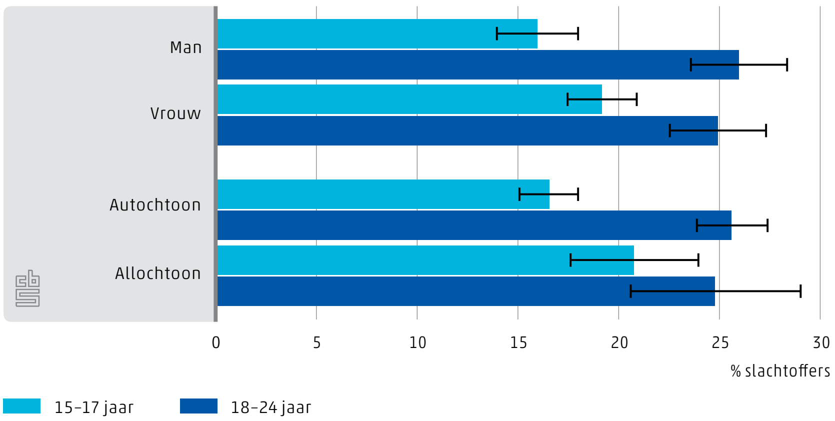
4.12.1 Slachtofferschap jongeren - naar delictsoort, 2015

Slachtofferschap traditionele criminaliteit onder jongeren naar kenmerken

Het slachtofferschap van criminaliteit onder jongeren verschilt – rekening houdend met de betrouwbaarheidsmarges rondom de uitkomsten – niet wezenlijk naar geslacht en herkomst. Binnen beide leeftijdsgroepen zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen en tussen autochtonen en allochtonen niet statistisch significant.

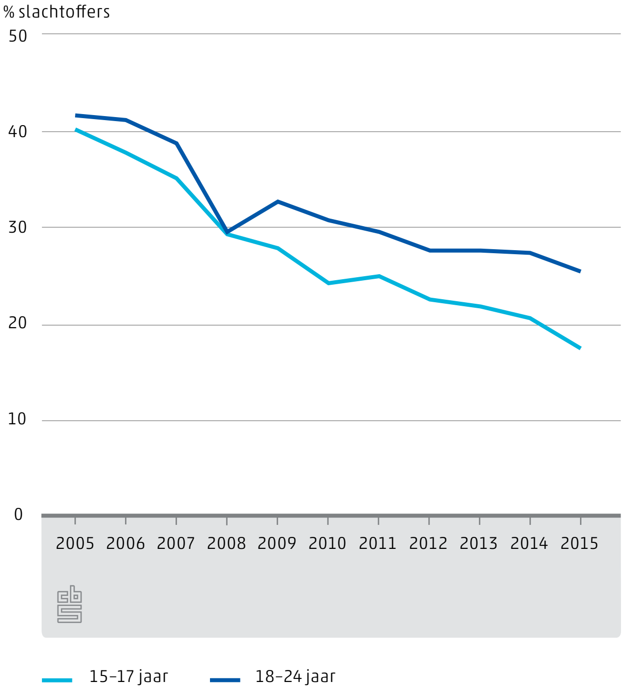
4.12.2 Slachtofferschap jongeren - naar geslacht en herkomst, 2015

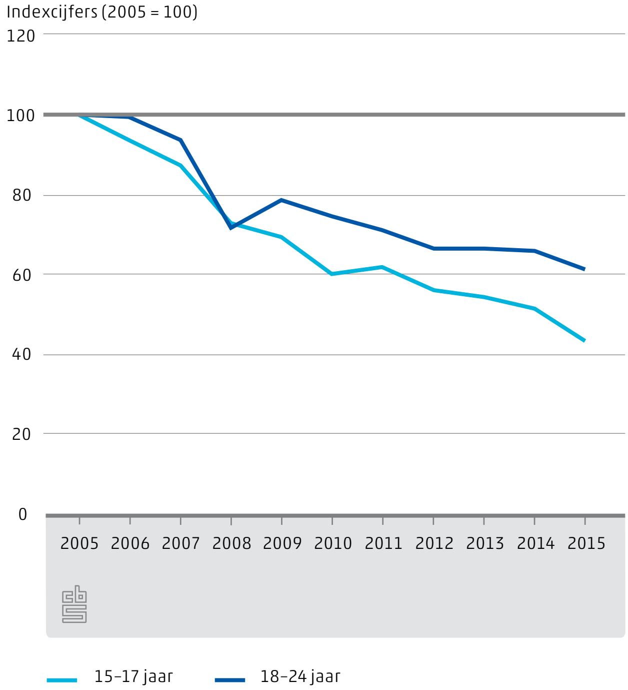

Slachtofferschap traditionele criminaliteit onder jongeren, trend 2005-2015

Het slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit onder jongeren is het afgelopen decennium fors afgenomen.
Het sterkst was de daling bij de 15–17-jarigen. Hier daalde het aandeel dat slachtoffer was in totaliteit van 40 procent in 2005 naar 18 procent in 2015; meer dan een halvering dus (indexcijfer 2015 = 44).
Onder de 18–24-jarigen daalde het totale slachtofferschap van 42 procent in 2005 naar 25 procent in 2015, een iets minder sterke afname dan onder de 15–17-jarigen maar toch ook fors (indexcijfer 2015 = 61).

4.12.3 Slachtofferschap jongeren -landelijke trends

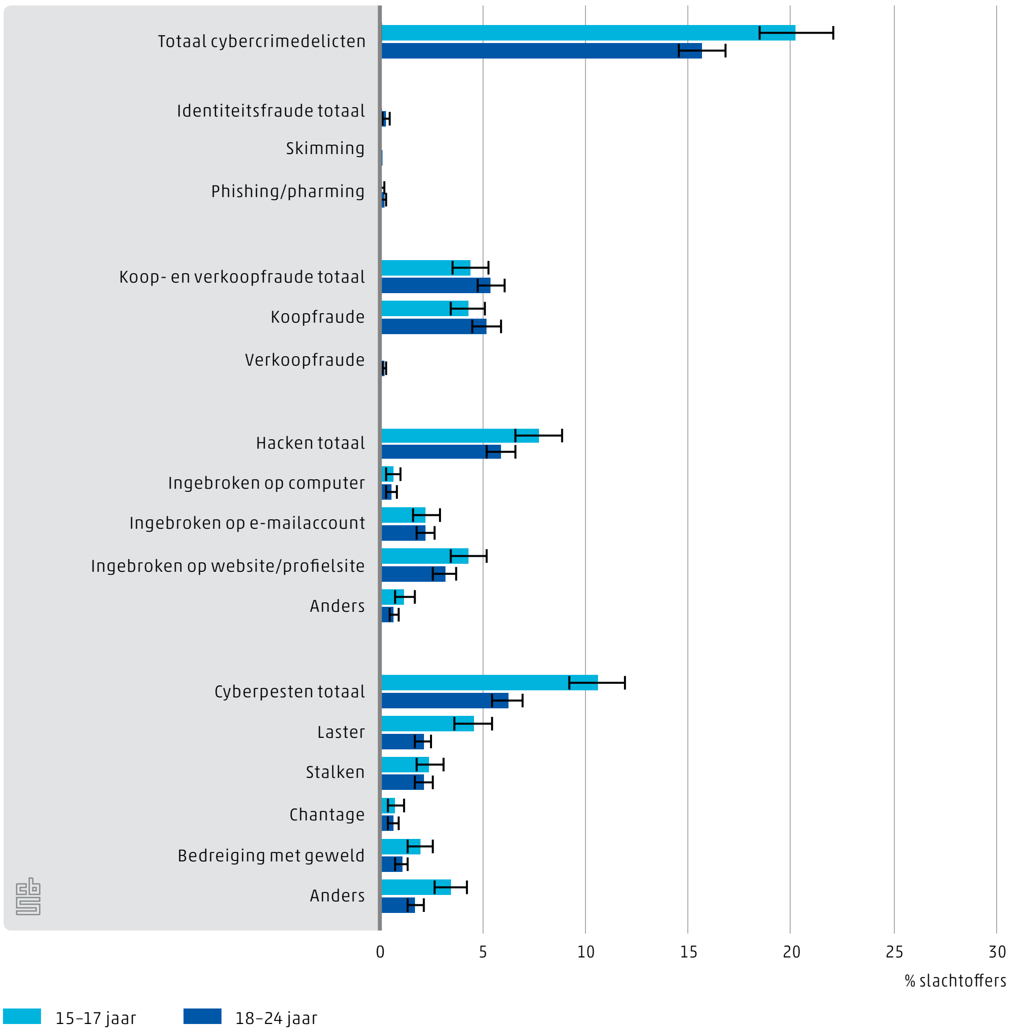

De daling van het slachtofferschap onder minderjarigen is de afgelopen tien jaar sterker gedaald dan het slachtofferschap van de totale (15-plus) bevolking (indexcijfer 2015 = 64 (zie 4.10)). De afname van slachtofferschap onder jongvolwassenen is vergelijkbaar met het gemiddelde.

Slachtofferschap cybercrime onder jongeren naar delictsoort

In tegenstelling tot het beeld bij de 'traditionele' offlinedelicten waar jongvolwassenen vaker slachtoffer zijn dan minderjarigen, is bij cybercrime de jongste leeftijdsgroep het vaakst slachtoffer. In 2015 was 20 procent van de 15–17-jarigen slachtoffer van een of meer cybercrimedelicten, tegen 16 procent van de 18–24-jarigen. Van alle 15-plus Nederlanders gaf 11 procent in 2015 aan slachtoffer te zijn geweest van cybercrime (zie 4.9).
De cybercrimedelicten waarmee minderjarigen vaker geconfronteerd worden dan jongvolwassenen zijn hacken (8 procent tegen 6 procent in 2015) en vooral cyberpesten (11 procent tegen 6 procent).

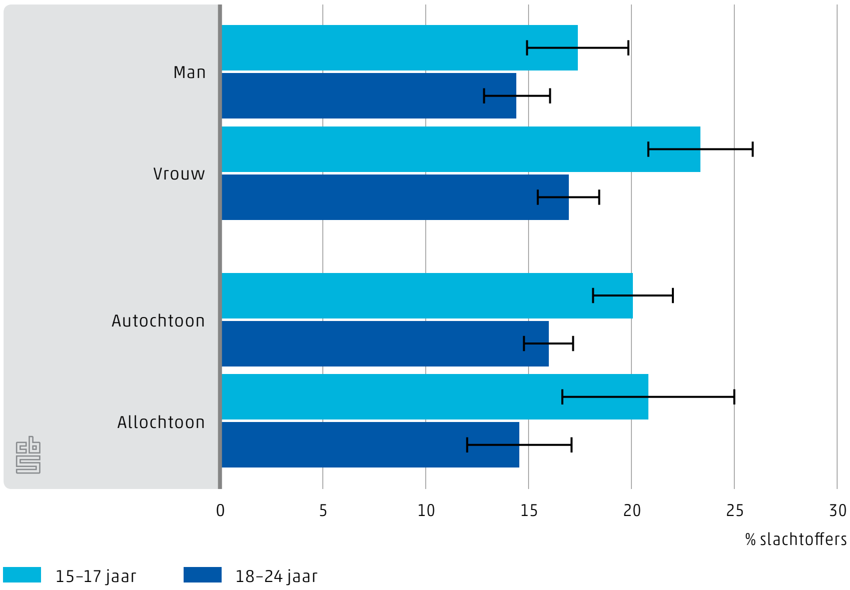
4.12.4 Slachtofferschap cybercrime jongeren – naar delictsoort, 2015

Slachtofferschap cybercrime onder jongeren naar kenmerken

Net zoals bij de traditionele criminaliteit verschilt ook het slachtofferschap van cybercrime weinig naar geslacht en herkomst. Alleen minderjarige meisjes zijn vaker slachtoffer van computercriminaliteit dan minderjarige jongens (23 procent tegen 17 procent in 2015).

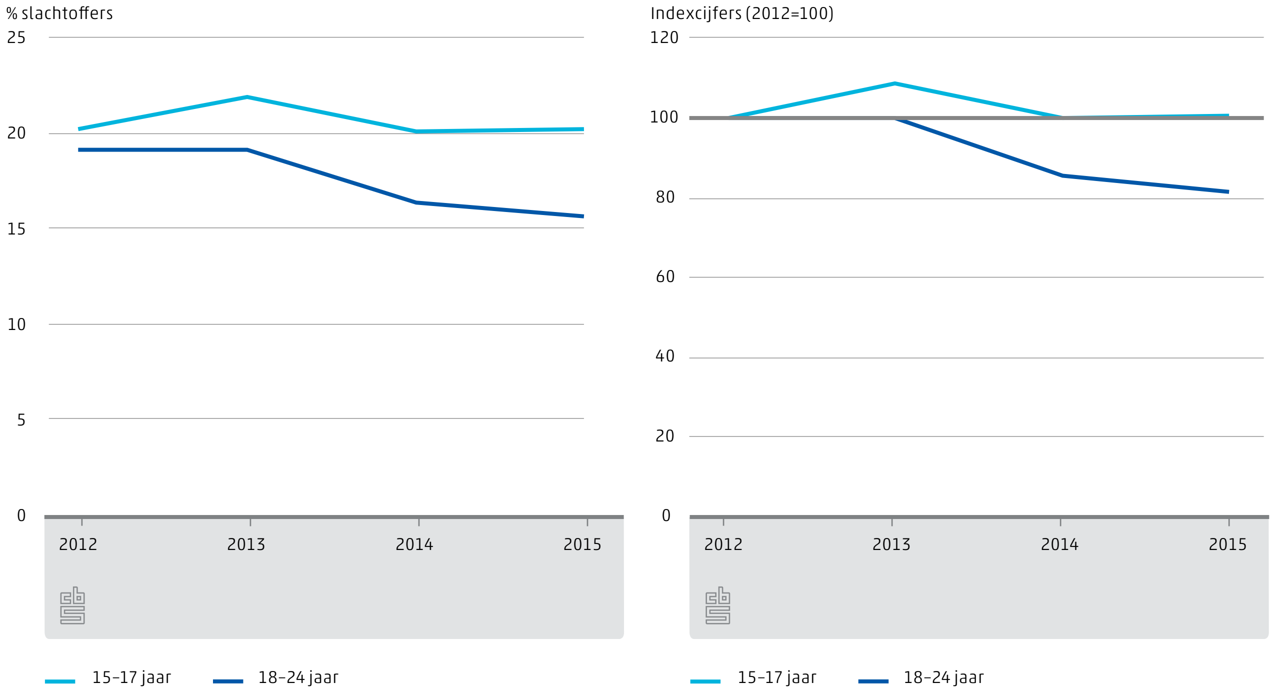
4.12.5 Slachtofferschap cybercrime jongeren – naar geslacht en herkomst, 201

Slachtofferschap cybercrime onder jongeren, trend 2012–2015

Sinds de nulmeting in 2012 is het slachtofferschap van cybercrime onder jongeren niet veel veranderd.
Van de 15–17-jarigen gaf 20 procent in dat jaar aan slachtoffer te zijn geweest van een of meer cybercrimedelicten; in 2015 is dat percentage gelijk gebleven. Ook het slachtofferschap van de afzonderlijke delictsoorten zoals koop- en verkoopfraude, hacken en cyberpesten is tussen 2012 en 2015 niet wezenlijk veranderd in deze jongste leeftijdsgroep.
Onder de 18–24-jarigen daarentegen is het aandeel slachtoffers van cybercrime licht gedaald, namelijk van 19 procent in 2012 naar 16 procent in 2015 (indexcijfer 2015 = 82). Met name het slachtofferschap van identiteitsfraude en van hacken daalde in deze periode.

4.12.6 Slachtofferschap cybercrime jongeren – landelijke trends

5.

Burgers en politie

Dit hoofdstuk gaat over de relatie burger-politie, en meer in het bijzonder over contacten tussen burgers en politie en het oordeel van de burgers over het functioneren van de politie. Een burger kan om verschillende redenen contact hebben met de politie. Men kan een delict aangeven of melden, maar het kan ook gaan om verkeerszaken, vragen om hulp, openbare orde problemen of veiligheidskwesties. Paragraaf 5.1 gaat over dit soort contacten tussen burgers en politie. Ook de tevredenheid over de contacten komt aan de orde. Daarna wordt in paragraaf 5.2 het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de eigen woonbuurt en in paragraaf 5.3 het oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen beschreven. De paragrafen 5.4 en 5.5 laten enkele trends respectievelijk samenhangen zien op bovengenoemde terreinen. Meer cijfers over Burgers en politie, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken, zijn beschikbaar via Statline.

5.1 Contacten burgers met politie

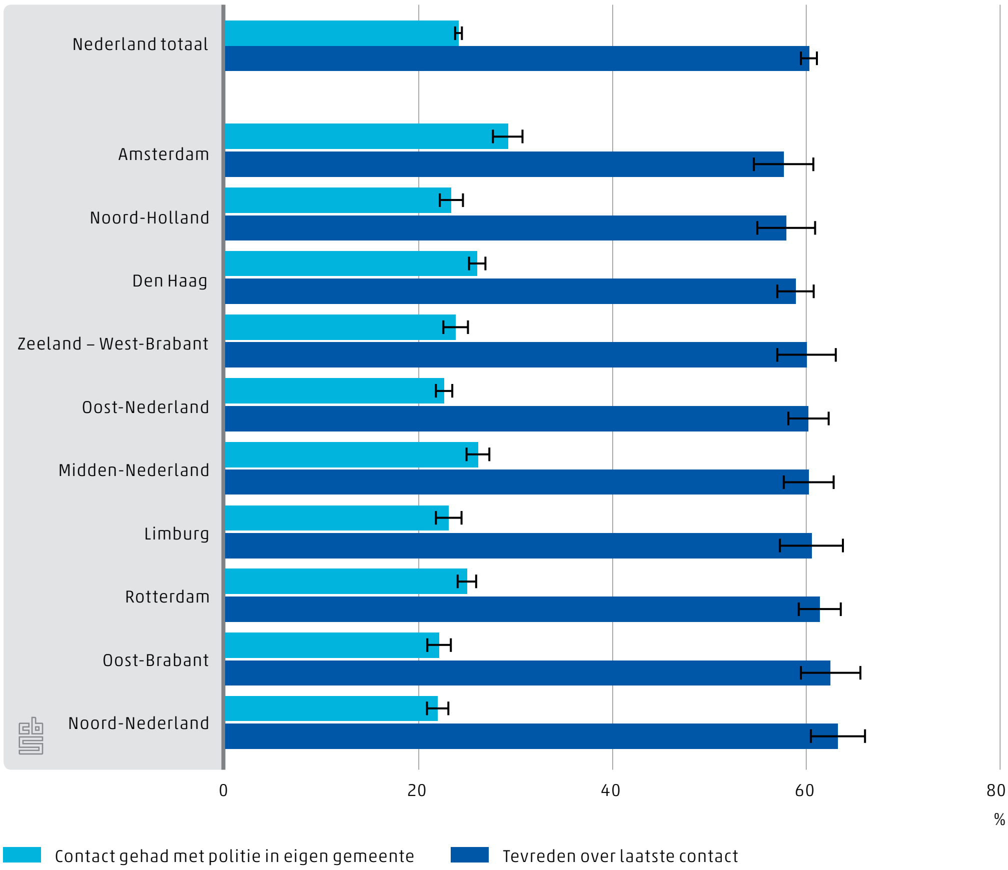
In 2015 gaf 24 procent van de Nederlanders aan in de afgelopen twaalf maanden wel eens contact te hebben gehad met de politie in de eigen gemeente. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een melding of aangifte van een delict, een bekeuring of waarschuwing, of zomaar een praatje met een agent op straat. Van degenen die in het afgelopen jaar contact hebben gehad was 60 procent (zeer) tevreden over het laatste contact met de politie. In de jaren daarvoor heeft een iets groter aandeel van de bevolking contact gehad met de politie, maar het aandeel dat hierover (zeer) tevreden is, is niet veranderd.

Het aandeel mensen dat contact heeft gehad met de politie in de eigen gemeente was in 2015 in de regionale eenheden Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant lager dan het landelijke gemiddelde. Hoger dan het landelijke gemiddelde was dit aandeel in Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland. De percentages lopen uiteen van 22 procent in Noord-Nederland tot 29 procent in Amsterdam.
In de regionale eenheden Oost-Nederland, Midden-Nederland, Noord-Holland, Den Haag en Oost-Brabant is het aandeel mensen dat contact heeft gehad met de politie in 2015 afgenomen ten opzichte van 2014. De tevredenheid over het contact met de politie varieert van 58 procent in Amsterdam tot 63 procent in Noord-Nederland. In geen enkele regionale eenheid is de waardering voor het politiecontact tussen 2014 en 2015 veranderd.

In 's-Hertogenbosch, Noord en Oost Gelderland, Fryslân, Drenthe en Noord en Midden Limburg is er, in vergelijking met het landelijke cijfer, minder vaak politiecontact.
Het politiecontact ligt hoger dan het landelijke gemiddelde in de meeste districten van de grote steden Amsterdam en Den Haag, alsook in Rotterdam Stad, Utrecht Stad en Flevoland. De tevredenheid over het contact met de politie ligt alleen in Amsterdam West onder het landelijke gemiddelde. In West Utrecht is de tevredenheid hierover bovengemiddeld.

Op districtsniveau is de mate van politiecontact in de eigen gemeente en de tevredenheid hierover niet veranderd tussen 2014 en 2015.

5.1.1 Contacten burgers met politie - naar regionale eenheid, 2015

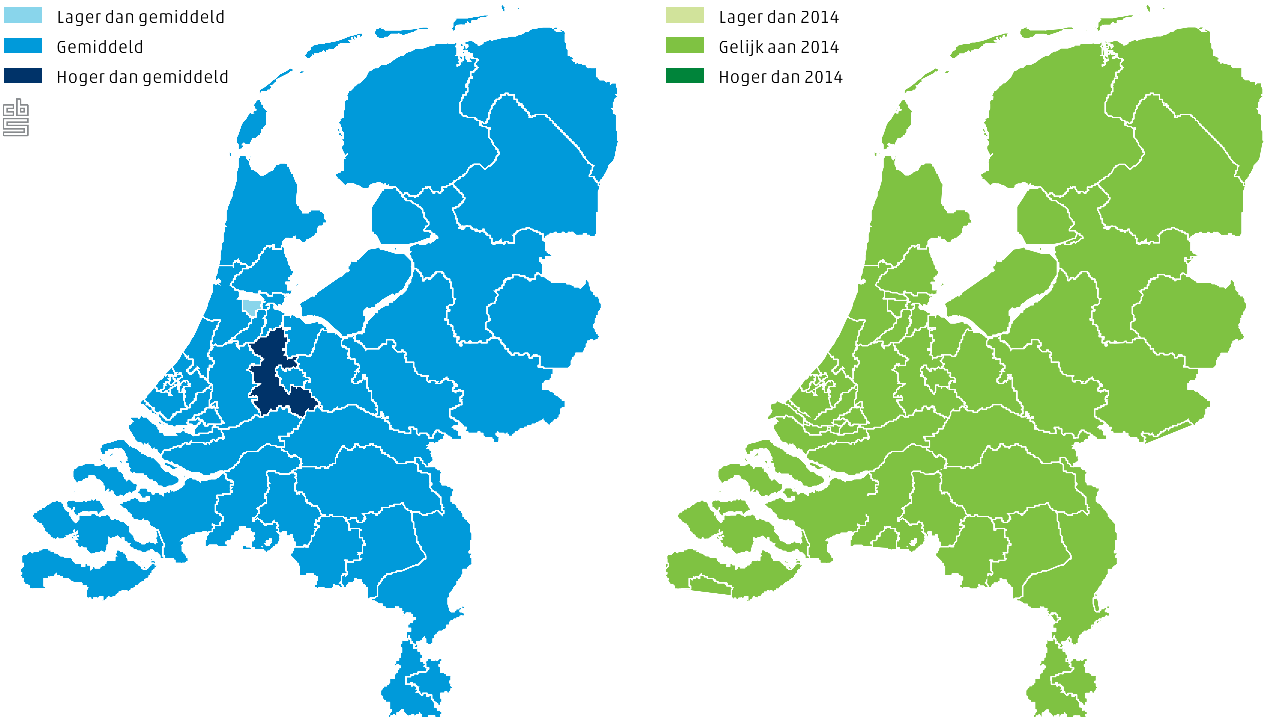

Mannen hebben meer contact met de politie in hun gemeente gehad dan vrouwen. Ook jongeren hebben duidelijk meer politiecontact dan ouderen. Het aandeel 15–24-jarigen dat contact heeft gehad met de politie is met 29 procent ruim twee keer zo groot als het aandeel 65-plussers dat politiecontact heeft gehad (14 procent). Niet-westerse allochtonen hebben iets minder vaak contact met de politie dan autochtonen. Verder zijn er duidelijke verschillen naar opleidingsniveau en stedelijkheid. Hoger opgeleiden hebben meer contact dan lager opgeleiden en het aandeel dat contact heeft gehad neemt toe met de stedelijkheidsgraad van de gemeente. Tussen groepen met een verschillende seksuele geaardheid bestaan nagenoeg geen verschillen.

59% is tevreden over contact met politie in woonplaats

5.1.2 Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

Bij de tevredenheid over de contacten valt op dat ouderen positiever zijn dan jongeren, en dat autochtonen en westerse allochtonen gunstiger oordelen dan niet-westerse allochtonen. Verder zijn vrouwen positiever dan mannen. Er zijn nagenoeg geen verschillen naar opleiding, stedelijkheid en seksuele geaardheid.

5.1.3 Contacten burgers met politie - naar achtergrondkenmerken, 2015

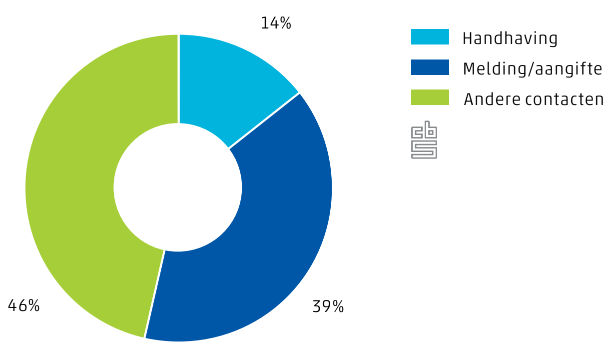
	Contact met politie in eigen gemeente		Tevredenheid over laatste contact	
	% contact gehad	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	24,1	0,4	60,3	0,8
Geslacht				
Man	25,4	0,5	58,5	1,2
Vrouw	22,8	0,5	62,2	1,1
Leeftijd				
15-24 jaar	28,8	1,1	58,2	2,3
25-44 jaar	29,1	0,7	59,9	1,5
45-64 jaar	23,6	0,5	60,4	1,3
65 jaar en ouder	14,2	0,5	64,0	1,8
Herkomst				
Autochtoon	24,4	0,4	61,5	0,9
Westerse allochtoon	23,9	1,1	60,0	2,7
Niet-westerse allochtoon	22,0	1,3	51,1	3,3

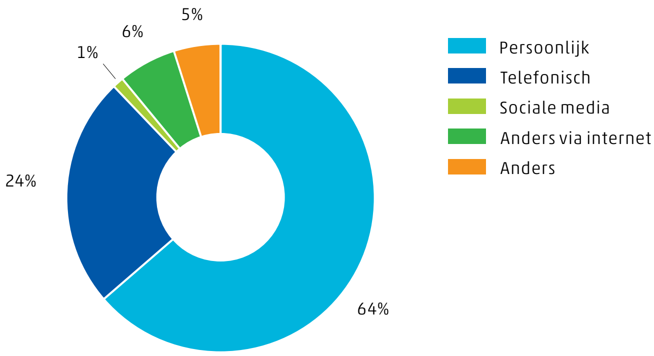
5.1.3 Contacten burgers met politie - naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

	Contact met politie in eigen gemeente		Tevredenheid over laatste contact	
	% contact gehad	marge	% (zeer) tevreden	marge
Opleidingsniveau				
Lager onderwijs	18,8	0,6	59,3	1,7
Middelbaar onderwijs	26,8	0,7	59,9	1,4
Hoger onderwijs	27,9	0,6	62,1	1,3
Seksuele geaardheid				
Homo	28,1	3,5	59,4	7,2
Lesbienne	30,2	4,7	62,6	9,1
Biseksuele man	24,6	3,4	60,7	7,7
Biseksuele vrouw	24,0	2,6	67,3	5,8
Hetero man	26,5	0,6	59,1	1,3
Hetero vrouw	24,8	0,6	63,0	1,3
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	28,8	0,8	58,9	1,6
Sterk stedelijk	25,2	0,7	59,2	1,5
Matig stedelijk	22,7	0,8	62,0	1,9
Weinig stedelijk	20,8	0,7	61,3	2,0
Niet stedelijk	19,0	1,1	63,6	3,1

Aan de burgers die in de voorgaande 12 maanden contact hebben gehad met de politie in de eigen gemeente is gevraagd naar de reden van het laatste contact. Deze redenen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën: 'handhaving' (bekeuring, waarschuwing of controle door politie), 'aangifte/melding' (aangifte via internet of persoonlijk waarbij een proces-verbaal of ander document is ondertekend, melding van een verdachte situatie/delict) en 'andere contacten' (opgeroepen als getuige in verband met een delict, verloren/gevonden voorwerpen of dieren, vragen om hulp of advies, sociaal contact of praatje met agent). In 2015 bedroeg het aandeel contacten in verband met handhaving 14 procent, het aandeel contacten in verband met aangifte/melding 39 procent, en het aandeel andere contacten 46 procent. In voorgaande jaren lag het aandeel handhavingscontacten met ongeveer 17 procent iets hoger.
In de meeste gevallen (64 procent) gaat het om persoonlijke contacten met de politie. Bijna een kwart van de contacten vindt telefonisch plaats, op afstand gevolgd door contacten via sociale media, en andere contacten al dan niet via internet of op traditionele wijze, bijvoorbeeld schriftelijk.

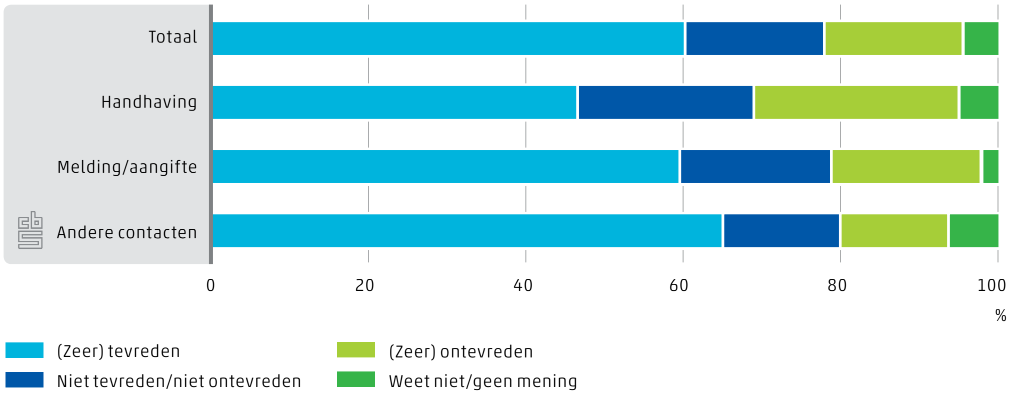
5.1.4 Contacten burgers met politie - naar reden en wijze van contact, 2015

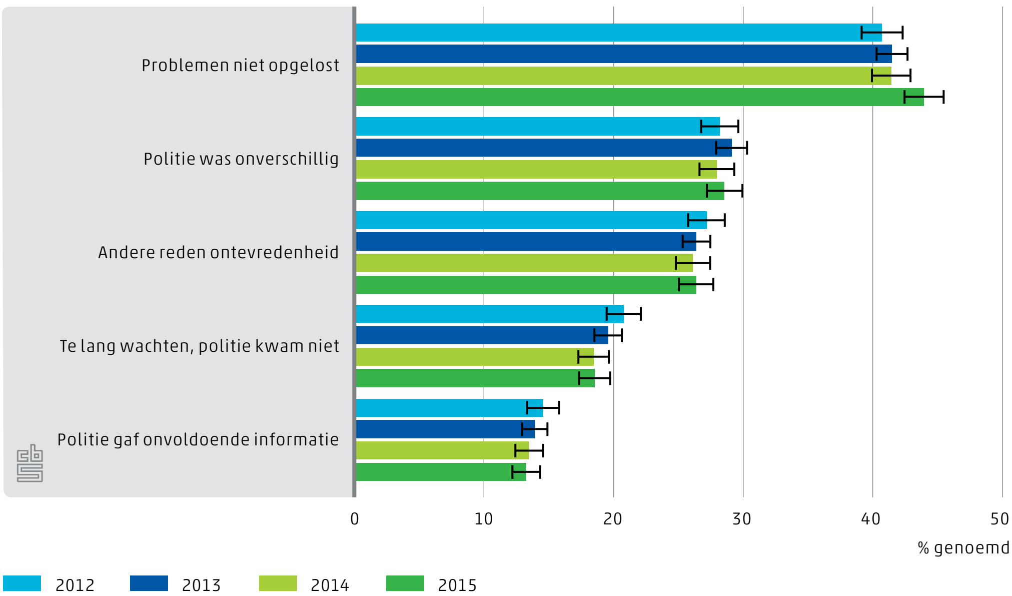
De tevredenheid over handhavingscontacten is het laagst. In 2015 is 47 procent hierover (zeer) tevreden en 26 procent (zeer) ontevreden. Het aandeel dat (zeer) tevreden is over de handhavingscontacten ligt wel hoger dan in 2013 en 2014. Over de contacten in verband met aangifte of melding was 60 procent in 2015 (zeer) tevreden en 19 procent (zeer) ontevreden. Het hoogst is de tevredenheid over andere contacten met de politie. Over deze contacten was 65 procent (zeer) tevreden en 14 procent (zeer) ontevreden. Deze percentages verschillen niet wezenlijk ten opzichte van de afgelopen jaren.

5.1.5 Tevredenheid contact politie – naar reden contact, 2015

Aan de mensen die over bepaalde punten minder tevreden waren, is gevraagd over welke punten men dan minder tevreden was. De meest genoemde reden in 2015 was, net als in voorgaande jaren, dat de 'problemen niet zijn opgelost'. Ruim vier op de tien (44 procent) gaven dit als reden voor hun ontevredenheid. Dit aandeel is vergelijkbaar met dat in 2013 en 2014, maar ligt iets hoger dan in 2012. Een andere relatief vaak genoemde reden is dat 'de politie onverschillig was' (29 procent).

5.1.6 Redenen ontevredenheid contact politie

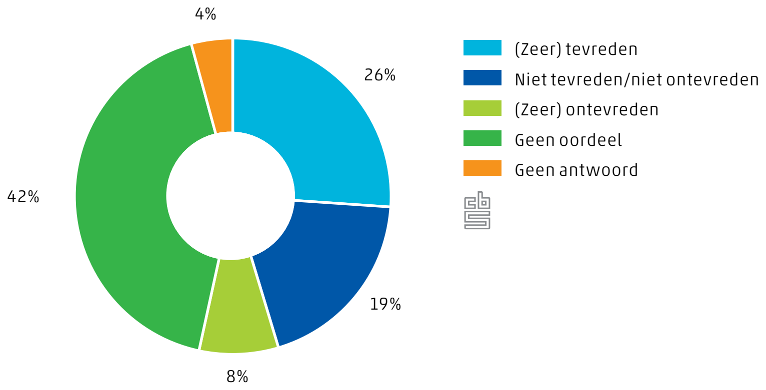

5.2 Functioneren politie in de buurt

In de Veiligheidsmonitor is aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het totale functioneren van de politie in de buurt. Ruim een kwart (26 procent) is (zeer) tevreden. Dit was ook het geval in 2014. In 2012 en 2013 lag dit aandeel met 25 procent iets lager. Verder is 8 procent in 2015 (zeer) ontevreden en 19 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Opvallend is dat het grootste deel (42 procent) aangeeft dit niet te kunnen beoordelen. Vier procent heeft de vraag niet beantwoord.

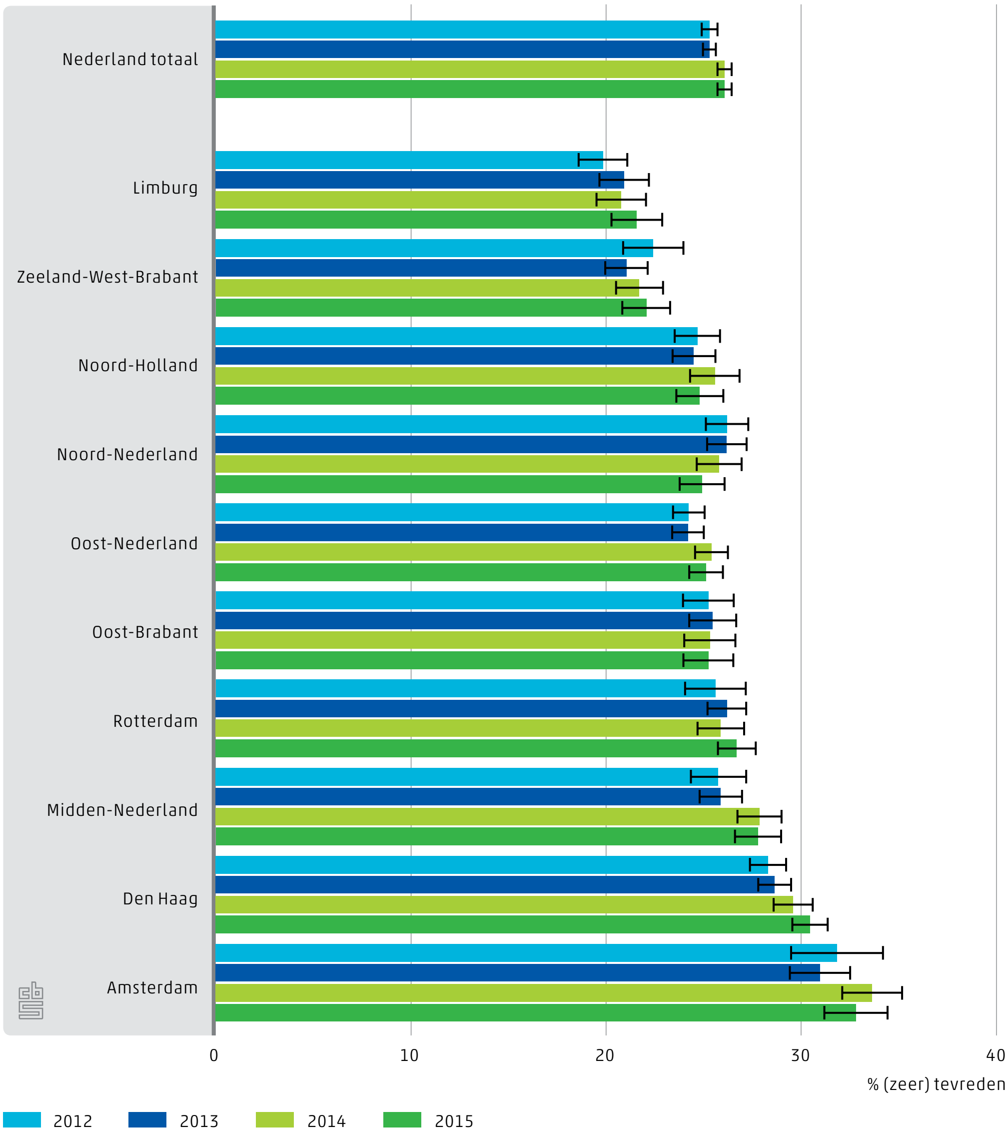
Wanneer de antwoorden 'kan dit niet beoordelen' en 'geen antwoord' buiten beschouwing worden gelaten, is bijna de helft (49 procent) (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, en 15 procent (zeer) ontevreden.

5.2.1 Tevredenheid totale functioneren politie in buurt, 2015

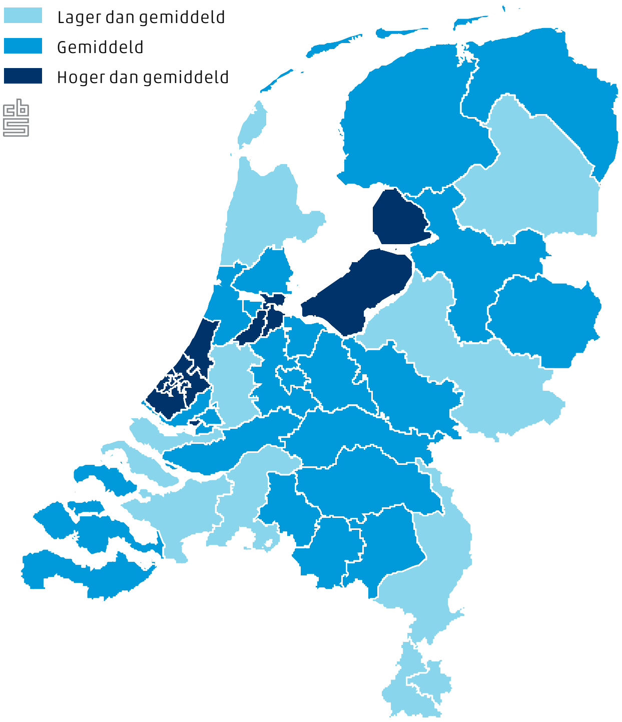
De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt was in 2015 het laagst in de regionale eenheden Limburg en Zeeland – West-Brabant. Het hoogst was de tevredenheid in Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland. De tevredenheids-percentages lopen uiteen van 22 procent in Limburg tot 33 procent in Amsterdam. Voor alle regionale eenheden geldt dat er geen verschillen zijn tussen 2014 en 2015. Alleen in Den Haag is de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt in 2015 hoger dan in 2012 en 2013.

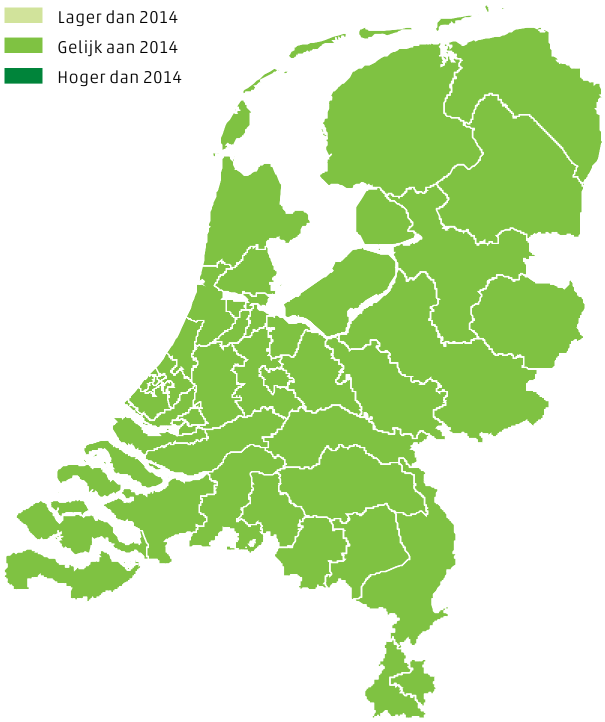
5.2.2 Tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid

De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is in 2015 bovengemiddeld voor de meeste districten in de regionale eenheden Amsterdam en Den Haag, alsook in Rotterdam Stad en Flevoland. Het minst tevreden is men in de Limburgse districten, De Markiezaten, De Baronie, Alphen aan den Rijn – Gouda, Noord Holland Noord en Rijnmond Zuid-West. Ook in Drenthe en Noord en Oost Gelderland is de tevredenheid lager dan gemiddeld.
De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt verschilt in geen enkel district tussen 2014 en 2015.

5.2.3 Tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

Het aandeel dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is onder mannen hoger dan onder vrouwen, en onder 15–24-jarigen hoger dan onder de oudere leeftijdsgroepen. Niet-westerse allochtonen zijn tevredener dan westerse allochtonen en autochtonen. Verder is de tevredenheid vooral in zeer sterk stedelijke gebieden hoger dan elders.
Voor het aandeel dat (zeer) ontevreden is over het functioneren van de politie in de buurt geldt dat mannen ook vaker (zeer) ontevreden zijn dan vrouwen, en jongeren vaker een negatief oordeel hebben dan 45-plussers. Dit geldt ook voor niet-westerse allochtonen in vergelijking met autochtonen.

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten door middel van een aantal stellingen meer specifiek gevraagd naar hun oordeel over het functioneren van de politie in de eigen buurt.

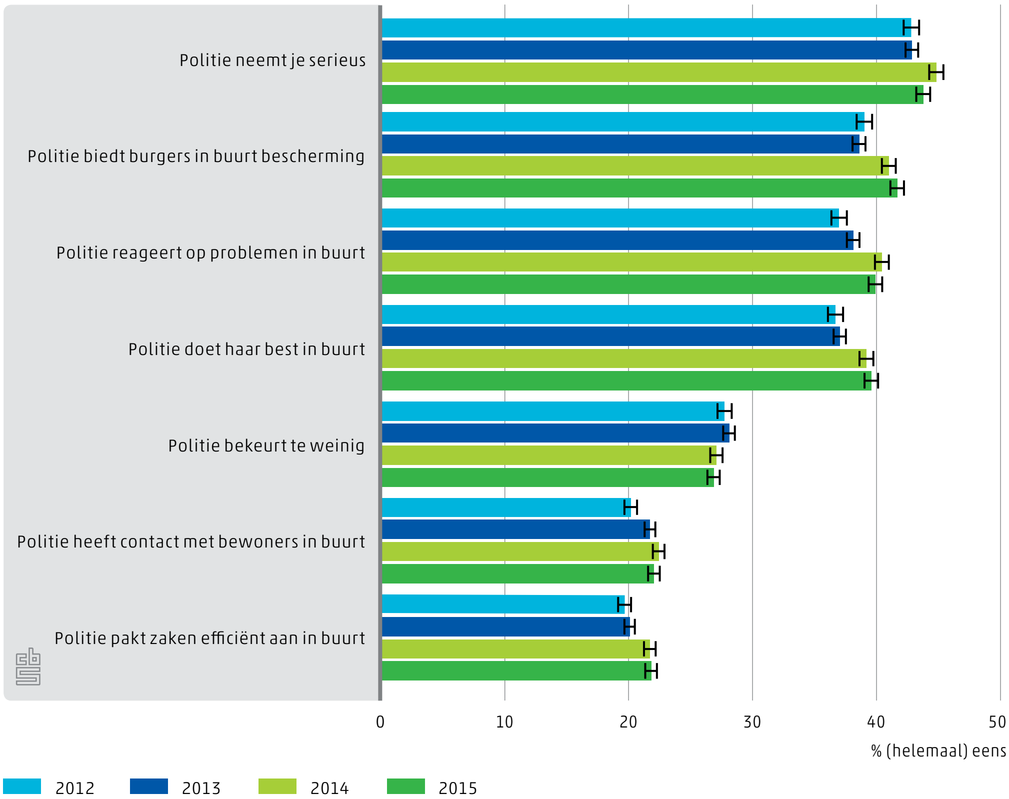
In 2015 waren ongeveer vier op de tien Nederlanders het (helemaal) eens met de stellingen dat de politie 'je serieus neemt' (44 procent), 'de burgers in de buurt bescherming biedt' (42 procent), 'reageert op problemen in de buurt' (40 procent), en 'haar best doet in de buurt' (40 procent). Het minst is men het (helemaal) eens met de stellingen dat de politie 'contact heeft met bewoners in de buurt' (22 procent) en 'zaken efficiënt aanpakt in de buurt' (22 procent). Bij de meeste stellingen is het aandeel dat positief oordeelt vergelijkbaar met dat in 2014, maar groter dan in 2012 en 2013.

5.2.4 Tevredenheid totale functioneren politie in buurt – naar achtergrondkenmerken, 2015

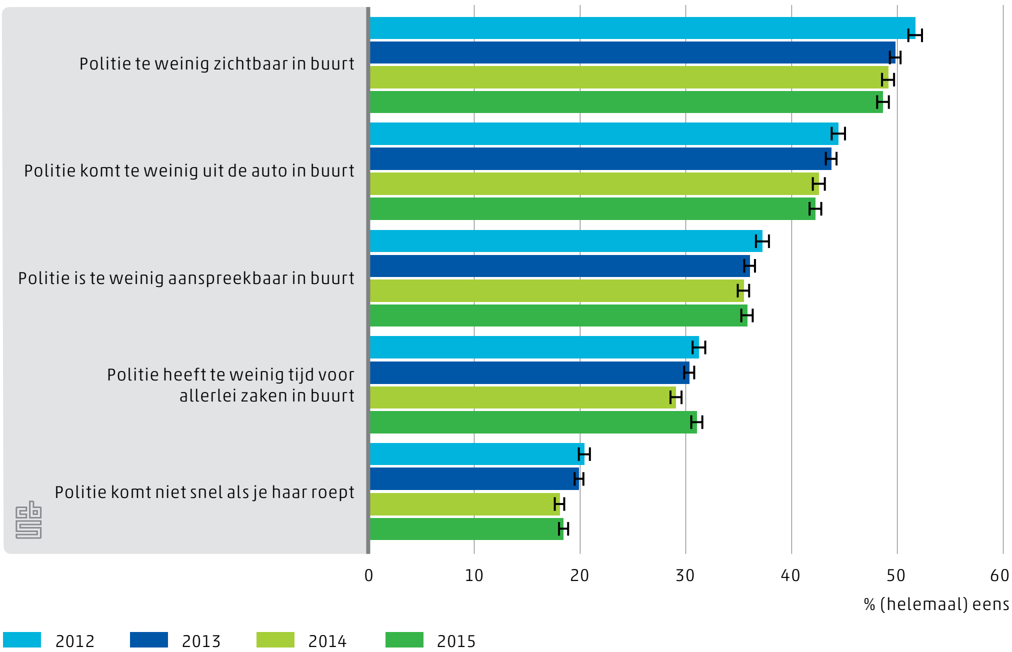
	% (zeer) ontevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	8,1	0,2	26,1	0,4
Geslacht				
Man	9,6	0,4	28,9	0,5
Vrouw	6,6	0,3	23,3	0,5
Leeftijd				
15–24 jaar	9,6	0,7	31,9	1,2
25–44 jaar	8,5	0,5	27,9	0,7
45–64 jaar	8,2	0,4	24,4	0,5
65 jaar en ouder	6,3	0,3	22,1	0,6
Herkomst				
Autochtoon	7,9	0,2	25,4	0,4
Westerse allochtoon	8,2	0,7	26,2	1,1
Niet-westerse allochtoon	9,7	0,9	30,6	1,4
Opleiding				
Lager onderwijs	7,9	0,4	25,5	0,6
Middelbaar onderwijs	9,3	0,4	25,9	0,7
Hoger onderwijs	7,3	0,4	27,6	0,6
Seksuele geaardheid				
Homo	10,6	2,5	31,0	3,6
Lesbienne	7,5	2,6	26,2	4,5
Biseksuele man	10,2	2,4	32,6	3,8
Biseksuele vrouw	5,6	1,3	29,1	2,8
Hetero man	9,7	0,4	29,1	0,6
Hetero vrouw	6,7	0,3	23,9	0,6
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	8,6	0,5	30,8	0,8
Sterk stedelijk	8,2	0,4	25,8	0,7
Matig stedelijk	7,5	0,5	25,5	0,8
Weinig stedelijk	8,3	0,5	23,5	0,8
Niet stedelijk	7,2	0,7	22,6	1,2

Behalve het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt is ook het oordeel over de beschikbaarheid van de politie door middel van (in dit geval negatief geformuleerde) stellingen onderzocht. In 2015 zijn mensen met 49 procent het meest negatief over de zichtbaarheid van de politie; 42 procent vindt dat de politie 'te weinig uit de auto komt in de buurt'. Het minst onderschreven wordt de stelling dat de politie 'niet snel komt als je ze roept' (18 procent).
Dit beeld komt grotendeels overeen met dat in 2014. Alleen het aandeel dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de politie 'te weinig tijd heeft voor allerlei zaken in de buurt' is in 2015 (31 procent) iets groter dan in 2014 (29 procent). Er is op dit punt echter geen verschil met 2012 en 2013. Wat betreft de andere stellingen zijn Nederlanders in 2015 doorgaans minder negatief dan in 2012 en 2013.

5.2.5 Oordeel functioneren politie in buurt

5.2.6 Oordeel beschikbaarheid politie in buurt

Op basis van vijf van de zeven stellingen over het functioneren van de politie in de buurt (de stellingen uit figuur 5.2.5 exclusief 'politie neemt je serieus' en 'politie bekeurt te weinig') en alle stellingen over de beschikbaarheid van de politie in de buurt zijn

schaalscores voor het functioneren van de politie in de buurt en de beschikbaarheid van de politie in de buurt berekend. Deze schaalscores lopen van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over het functioneren respectievelijk de beschikbaarheid van de politie in de buurt.

In 2015 bedroeg de gemiddelde schaalscore voor het functioneren van de politie in de buurt een 5,3 en voor de beschikbaarheid van de politie in de buurt een 4,4. Het oordeel van de leeftijds-, herkomst- en opleidingsgroepen over het functioneren van de politie verschilt niet sterk. Wel blijken jongeren, niet-westerse allochtonen en hoogopgeleiden wat positiever als het gaat om de beschikbaarheid van de politie. In zeer sterk stedelijke gebieden oordeelt men over beide aspecten positiever dan in minder sterk verstedelijkte gebieden.

5.2.7 Oordeel functioneren en beschikbaarheid politie in buurt – naar achtergrondkenmerken, 2015

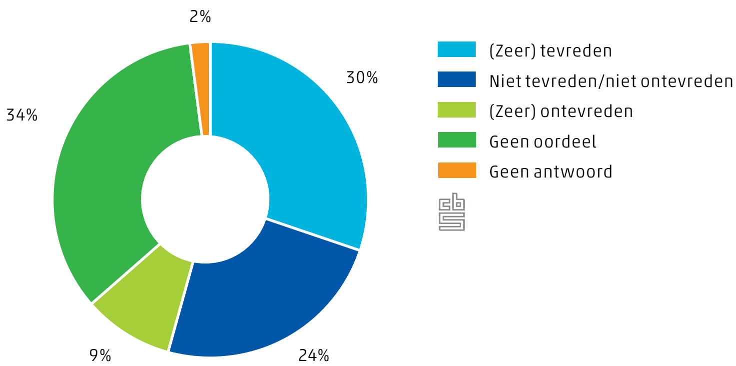
	Functioneren politie in buurt		Beschikbaarheid politie in buurt	
	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge
Totaal	5,3	0,0	4,4	0,0
Geslacht				
Man	5,3	0,0	4,4	0,0
Vrouw	5,4	0,0	4,5	0,0
Leeftijd				
15–24 jaar	5,3	0,1	4,7	0,1
25–44 jaar	5,3	0,0	4,6	0,1
45–64 jaar	5,3	0,0	4,3	0,0
65 jaar en ouder	5,4	0,1	4,0	0,1
Herkomst				
Autochtoon	5,3	0,0	4,4	0,0
Westerse allochtoon	5,5	0,1	4,5	0,1
Niet-westerse allochtoon	5,5	0,1	4,7	0,1
Opleiding				
Lager onderwijs	5,3	0,1	4,2	0,1
Middelbaar onderwijs	5,2	0,0	4,3	0,1
Hoger onderwijs	5,4	0,0	4,7	0,0
Seksuele geaardheid				
Homo	5,4	0,2	4,5	0,3
Lesbienne	5,4	0,3	4,3	0,4
Biseksuele man	5,4	0,2	4,1	0,2
Biseksuele vrouw	5,7	0,2	4,8	0,2
Hetero man	5,3	0,0	4,4	0,0
Hetero vrouw	5,4	0,0	4,5	0,0
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	5,5	0,1	4,8	0,1
Sterk stedelijk	5,3	0,0	4,4	0,1
Matig stedelijk	5,3	0,1	4,3	0,1
Weinig stedelijk	5,2	0,1	4,2	0,1
Niet stedelijk	5,2	0,1	4,2	0,1

5.3 Functioneren politie in algemeen

Na het oordeel van de burger over het functioneren van de politie in de buurt is ten slotte ook diens oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen onderzocht.

Daarvoor is op de eerste plaats aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het totale functioneren van de politie in het algemeen.
30 procent is hierover (zeer) tevreden. Dit aandeel is vergelijkbaar met dat in 2014, maar ligt iets hoger dan in 2012 (29 procent) en 2013 (28 procent). Verder is 9 procent in 2015 (zeer) ontevreden, en 24 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Net als bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt geeft ook hier het grootste deel (34 procent) aan dit niet te kunnen beoordelen.
Wanneer degenen zonder oordeel of antwoord buiten beschouwing worden gelaten, is 48 procent (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in het algemeen, en 15 procent (zeer) ontevreden.

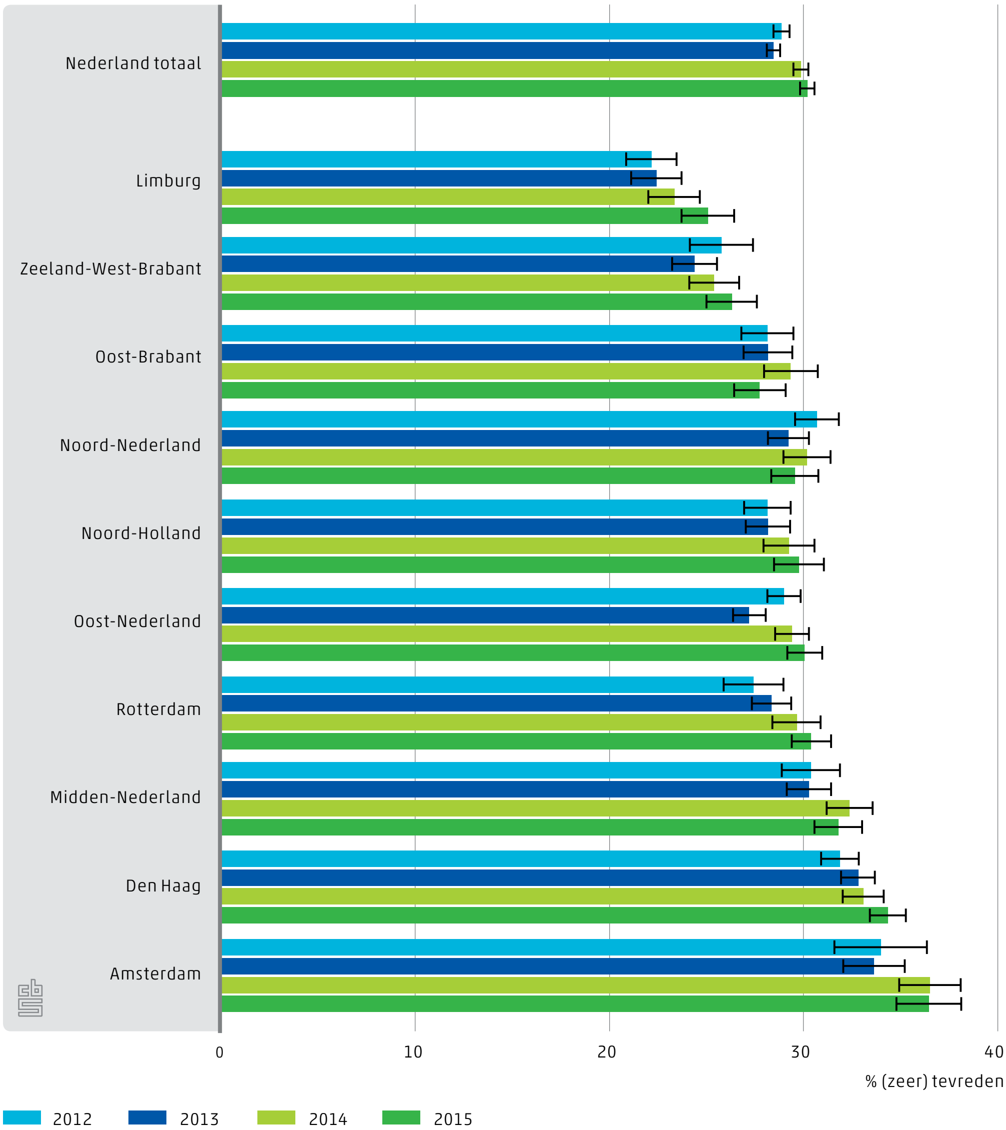
5.3.1 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen, 2015

De tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen is het laagst in de regionale eenheden Limburg, Zeeland – West-Brabant en Oost-Brabant, en het hoogst in Amsterdam en Den Haag.
Er zijn weinig verschillen met voorgaande jaren. In Limburg en Den Haag is het aandeel dat (zeer) tevreden is over het algemene functioneren van de politie in 2015 niet veranderd ten opzichte van 2014 en 2013. Dit aandeel ligt echter wel iets hoger dan in 2012. In Rotterdam is er ook geen verschil met 2014. De tevredenheid over het algemene functioneren van de politie is hier in 2015 wel hoger dan in 2012 en 2013.

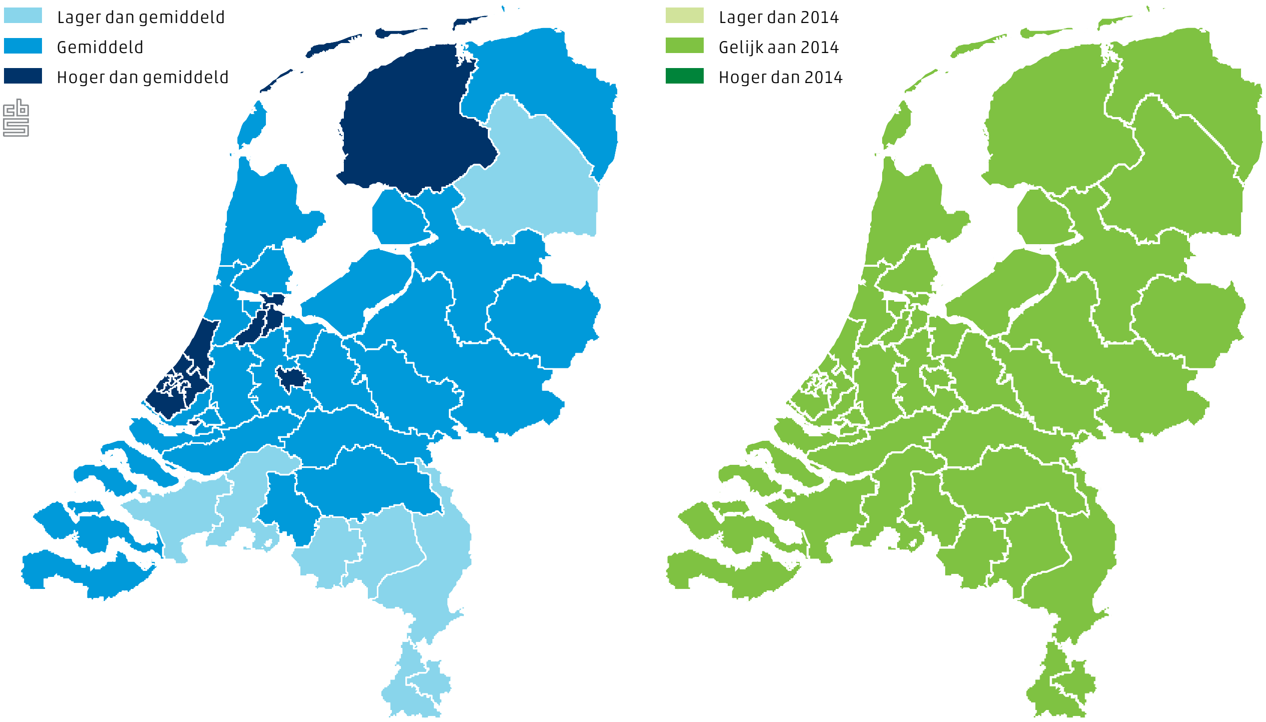

5.3.2 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen - naar regionale eenheid

Net als bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de woonbuurt is de algemene tevredenheid over het totale functioneren van de politie bovengemiddeld voor Rotterdam Stad en de meeste districten in de regionale eenheden Amsterdam en Den Haag. Maar ook in Utrecht Stad en Fryslân is dit het geval. Het minst tevreden is men in alle Limburgse districten, De Markiezaten, De Baronie, Eindhoven, Helmond, en Drenthe. Ook dit stemt deels overeen met de buurtgerelateerde tevredenheid over het functioneren van de politie. In geen enkel district verschilt de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen tussen 2014 en 2015.

5.3.3 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen is onder mannen hoger dan onder vrouwen, onder jongere leeftijdsgroepen hoger dan onder oudere leeftijdsgroepen, onder hoger opgeleiden hoger dan onder middelbaar en lager opgeleiden en in (zeer) sterk stedelijke gebieden hoger dan in minder stedelijke gebieden.
Opvallend is dat 15–24-jarigen positiever zijn over het algemene functioneren van de politie (39 procent is (zeer) tevreden) dan over het totale functioneren van de politie in de buurt (tabel 5.2.4; 32 procent is (zeer) tevreden). Van de oudste leeftijdsgroep is in beide gevallen ongeveer 22 procent (zeer) tevreden. Als het gaat om de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen zijn de leeftijdsverschillen dus groter.
Mannen blijken niet alleen vaker (zeer) tevreden te zijn over het totale functioneren van de politie in het algemeen, maar ook het vaakst (zeer) ontevreden. Voor jongeren geldt eveneens dat zij vaker (zeer) tevreden zijn en vaker (zeer) ontevreden.

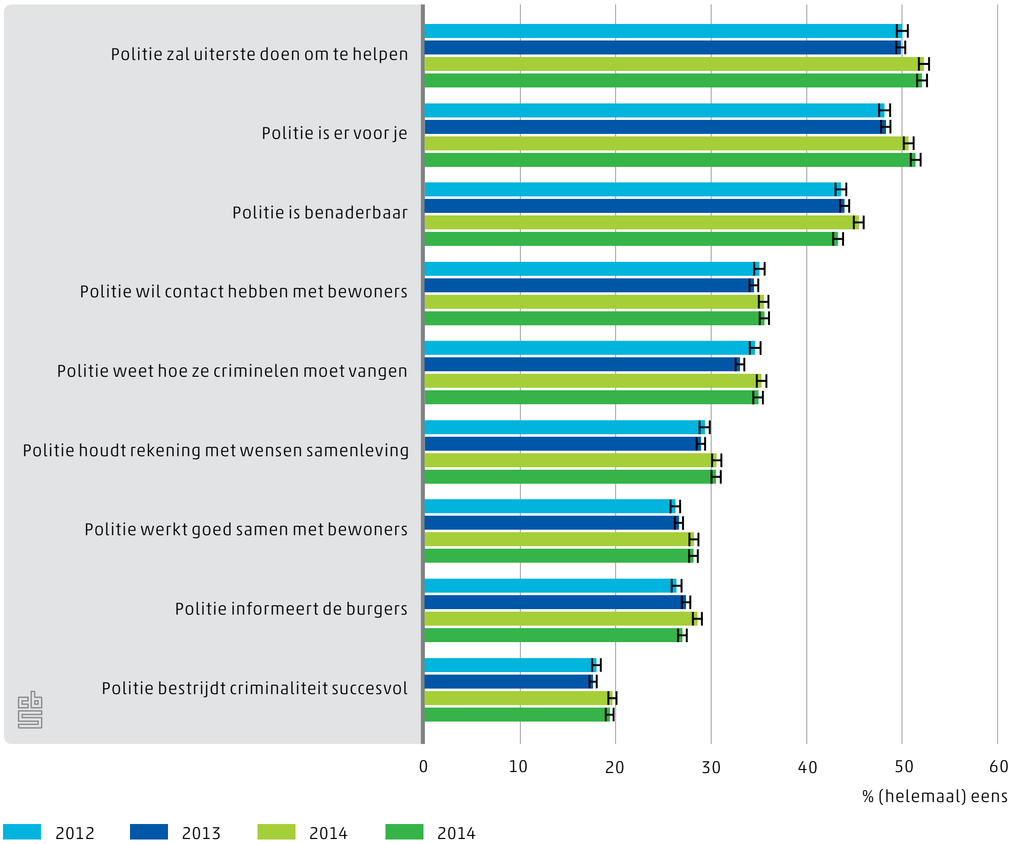
5.3.4 Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen – naar achtergrondkenmerken, 2015

	% (zeer) ontevreden	marge	% (zeer) tevreden	marge
Totaal	9,3	0,2	30,2	0,4
Geslacht				
Man	11,4	0,4	32,4	0,6
Vrouw	7,1	0,3	28,0	0,5
Leeftijd				
15–24 jaar	9,5	0,8	38,8	1,2
25–44 jaar	10,5	0,5	34,2	0,8
45–64 jaar	9,8	0,4	27,5	0,6
65 jaar en ouder	6,4	0,3	22,7	0,6
Herkomst				
Autochtoon	9,1	0,3	30,1	0,4
Westerse allochtoon	8,8	0,8	29,5	1,2
Niet-westerse allochtoon	10,9	1,0	31,5	1,4
Opleiding				
Lager onderwijs	8,3	0,4	26,4	0,7
Middelbaar onderwijs	10,4	0,5	30,0	0,7
Hoger onderwijs	9,6	0,4	35,4	0,7
Seksuele geaardheid				
Homo	12,0	2,6	37,9	3,8
Lesbienne	8,9	2,8	33,7	4,8
Biseksuele man	10,0	2,5	34,6	3,8
Biseksuele vrouw	6,8	1,4	31,4	2,8
Hetero man	11,8	0,4	33,2	0,6
Hetero vrouw	7,4	0,3	30,0	0,6
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	9,6	0,5	34,7	0,8
Sterk stedelijk	9,6	0,5	30,3	0,7
Matig stedelijk	8,8	0,5	29,9	0,8
Weinig stedelijk	8,8	0,5	27,2	0,8
Niet stedelijk	9,1	0,8	26,3	1,2

In de Veiligheidsmonitor is de respondenten door middel van een aantal stellingen meer specifiek gevraagd naar hun oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen.

Het meest positief is het oordeel van de burger over de bereidheid van de politie om te helpen. Ruim de helft is het eens met de stellingen dat de politie ‘het uiterste zal doen om je te helpen’ (52 procent) en dat de politie ‘er voor je is’ (51 procent). Duidelijk het minst onderschreven wordt de stelling dat de politie ‘criminaliteit succesvol bestrijdt’. Hiermee was 19 procent het in 2015 (helemaal) eens. Voor de meeste stellingen geldt dat het aandeel dat positief oordeelt, vergelijkbaar is met 2014, maar iets hoger ligt dan in 2012 en 2013. Alleen zijn er in 2015 minder mensen van mening dat de politie ‘benaderbaar is’ en dat de politie ‘de burgers informeert’ dan in 2014. Er is echter geen verschil met 2012 en 2013.

5.3.5 Oordeel functioneren politie in algemeen

Op basis van deze stellingen is een viertal schaalscores berekend, te weten: 'vertrouwen in politie' (gebaseerd op stellingen: politie zal het uiterste doen om te helpen, politie is er voor je), 'politie als crimefighter' (stellingen: politie weet hoe ze criminelen moet vangen, politie bestrijdt criminaliteit succesvol), 'interactie politie-burgers' (stellingen: politie houdt rekening met wensen van samenleving, politie werkt goed samen met bewoners, politie neemt je serieus) en 'communicatie politie-burgers' (stellingen: politie wil contact hebben met burgers, politie is benaderbaar, politie informeert de burgers). Deze vier schaalscores lopen alle van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel van de burger.

In 2015 bedroeg de gemiddelde schaalscore voor vertrouwen in de politie, politie als crimefighter, en interactie politie-burgers achtereenvolgens 6,3, 5,1 en 5,2. Deze scores verschillen niet van 2014, maar liggen iets hoger dan in 2012 en 2013. De gemiddelde schaalscore voor communictie politie-burgers bedraagt 5,3. Deze score ligt iets lager dan in 2014, maar verschilt niet van 2012 en 2013. De schaalscores verschillen nauwelijks naar achtergrondkenmerken.

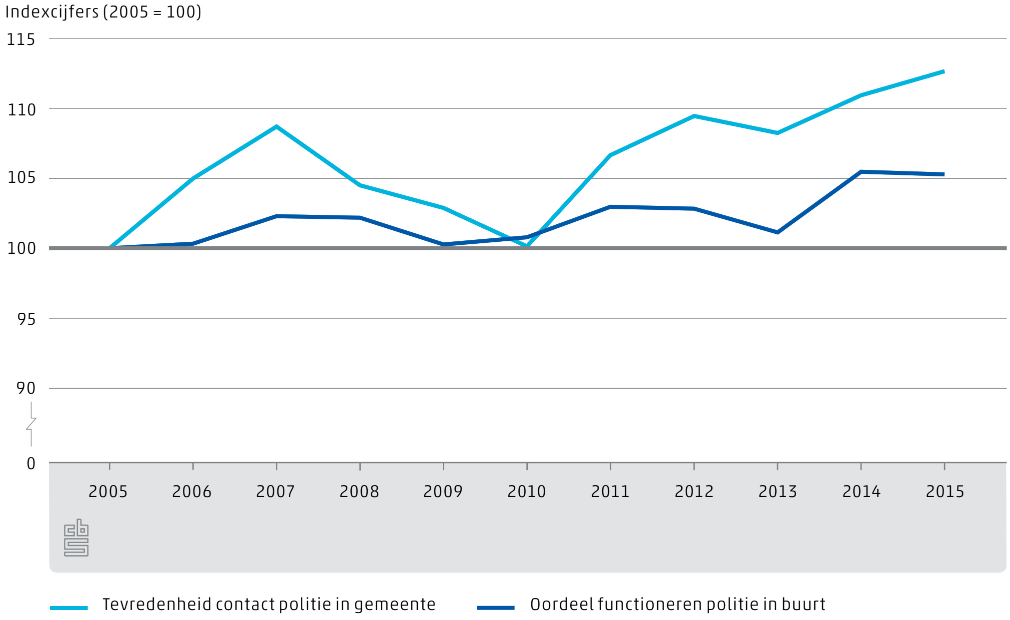
5.3.6 Oordeel vertrouwen, criminaliteitsbestrijding, interactie en communicatie politie – naar achtergrondkenmerken, 2015

	Vertrouwen in politie		Politie als crimefighter		Interactie politie-burgers		Communicatie politie-burgers	
	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge	schaalscore (0 = laag; 10 = hoog)	marge
Totaal	6,3	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0
Geslacht								
Man	6,2	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0
Vrouw	6,3	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0
Leeftijd								
15–24 jaar	6,5	0,1	5,3	0,1	5,2	0,1	5,4	0,1
25–44 jaar	6,2	0,0	5,1	0,0	5,2	0,1	5,4	0,0
45–64 jaar	6,1	0,0	4,9	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0
65 jaar en ouder	6,4	0,0	5,1	0,0	5,3	0,1	5,3	0,0
Herkomst								
Autochtoon	6,3	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0
Westerse allochtoon	6,3	0,1	5,1	0,1	5,3	0,1	5,4	0,1
Niet-westerse allochtoon	6,1	0,1	5,2	0,1	5,3	0,1	5,4	0,1
Opleiding								
Lager onderwijs	6,2	0,0	5,2	0,1	5,2	0,1	5,3	0,0
Middelbaar onderwijs	6,2	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0
Hoger onderwijs	6,3	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0	5,5	0,0
Seksuele geaardheid								
Homo	6,2	0,2	5,0	0,2	5,1	0,2	5,3	0,2
Lesbienne	6,4	0,3	5,2	0,3	5,3	0,3	5,5	0,3
Biseksuele man	6,3	0,3	5,2	0,2	5,4	0,2	5,3	0,2
Biseksuele vrouw	6,4	0,2	5,4	0,2	5,7	0,2	5,4	0,2
Hetero man	6,2	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,3	0,0
Hetero vrouw	6,3	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0
Stedelijkheid								
Zeer sterk stedelijk	6,3	0,1	5,1	0,1	5,3	0,1	5,5	0,0
Sterk stedelijk	6,2	0,0	5,1	0,0	5,2	0,1	5,3	0,0
Matig stedelijk	6,3	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	5,3	0,0
Weinig stedelijk	6,2	0,1	5,0	0,1	5,1	0,1	5,2	0,0
Niet stedelijk	6,2	0,1	5,1	0,1	5,2	0,1	5,3	0,1

5.4 Trends

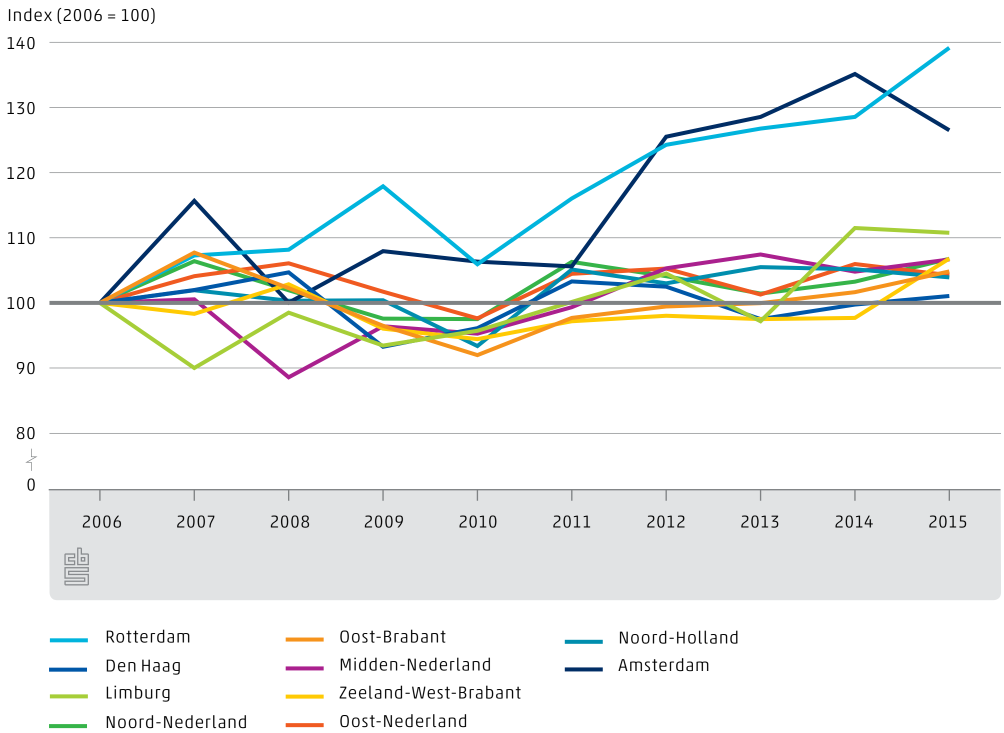
In de periode 2005–2015 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het functioneren van de politie in de buurt gestegen. Vooral de laatste jaren is de waardering voor beide gegroeid. De stijging van de tevredenheid over het politiecontact sinds 2005 is groter dan die van de tevredenheid over het totale politiefunctioneren in de buurt.

5.4.1 Tevredenheid contact en oordeel functioneren politie in buurt, landelijke trends

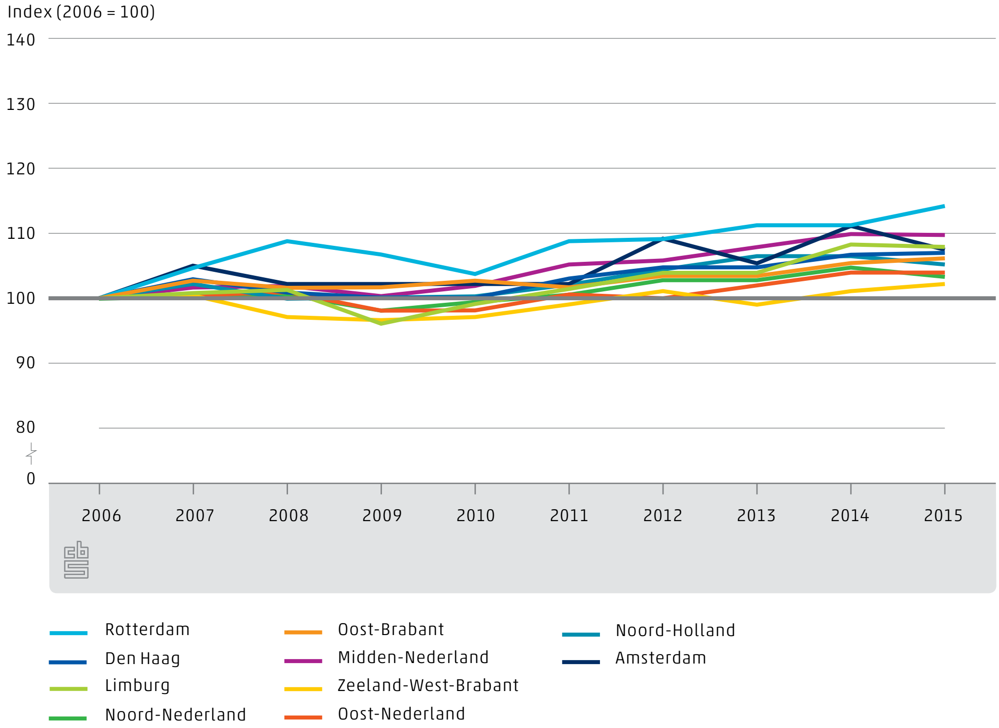
In de meeste regionale eenheden is de tevredenheid over het contact met de politie tussen 2006 en 2015 licht toegenomen, vooral sinds 2010. Het sterkst was de toename in Rotterdam en Amsterdam. Hier steeg de tevredenheid over het politiecontact tussen 2006 en 2015 met respectievelijk 39 procent en 26 procent.

5.4.2 Oordeel functioneren politie in buurt - regionale trends

De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt vertoont ook in de meeste regionale eenheden een stijgende trend. In Noord-Holland en Limburg is deze tevredenheid sinds 2006 met 16 procent het sterkst toegenomen.

5.4.3 Oordeel functioneren politie in buurt - regionale trends

5.5 Samenhangen

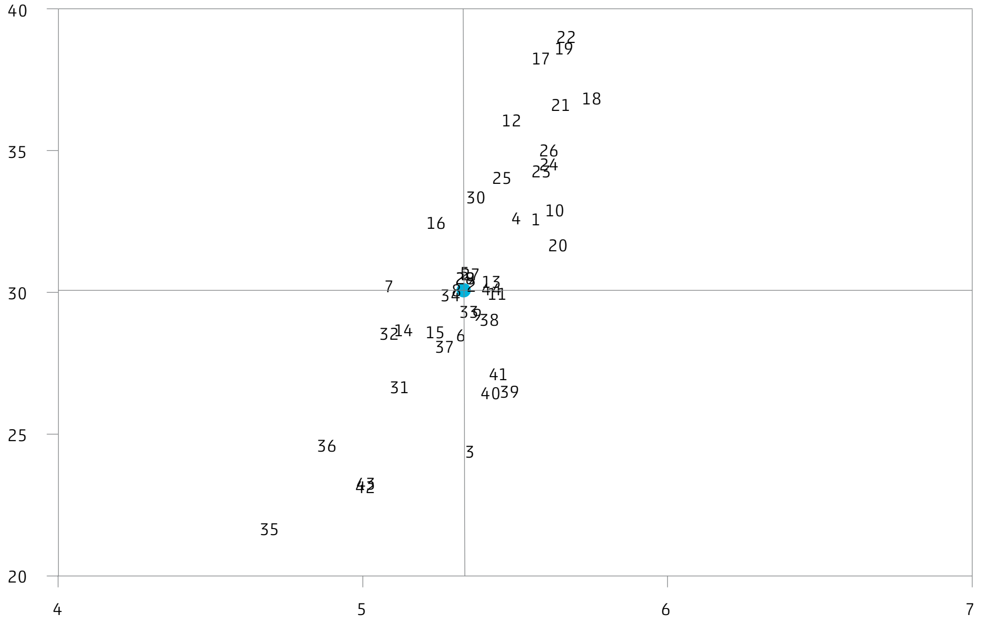
In deze paragraaf wordt bekeken in welke mate de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen samenhangt met de vier schalen over het functioneren van de politie, te weten 'vertrouwen in politie', 'politie als crimefighter', 'interactie politie-burgers' en 'communicatie politie-burgers'. Het oordeel over het algemene functioneren van de politie is het sterkst gerelateerd aan de communicatie tussen politie en burgers (R^2 = 0,67) en het minst aan het vertrouwen in de politie en de politie als crimefighter (beide R^2 = 0,47).

Het sterke verband tussen de schaal 'communicatie politie-burgers' en de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in het algemeen is grafisch weergegeven. In districten waar het oordeel over de communicatie tussen politie en burgers positiever is, zijn mensen doorgaans ook meer tevreden over het algemene functioneren van de politie. Zo is bijvoorbeeld in de districten Den Haag West, Den Haag Centrum, Amsterdam Noord, Amsterdam Oost en Amsterdam Zuid zowel het oordeel over de communicatie tussen politie en burgers als over het functioneren van de politie in het algemeen hoger dan gemiddeld. Lager dan gemiddeld zijn beide vooral in De Markiezaten, De Baronie, Parkstad-Limburg en Zuid-West-Limburg.

5.5.1 Samenhang schalen functioneren politie en tevredenheid totale functioneren politie in algemeen, 2015

	Tevredenheid totale functioneren politie in algemeen
	R^2
Vertrouwen in politie (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,47
Politie als crimefighter (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,47
Interactie politie-burgers (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,58
Communicatie politie-burgers (schaalscore 0 = laag; 10 = hoog)	0,67

5.5.2 Samenhang tevredenheid totale functioneren politie in algemeen en schaalscore 'communicatie politie-burgers' - naar district, 2015

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn – Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

6.

Preventie

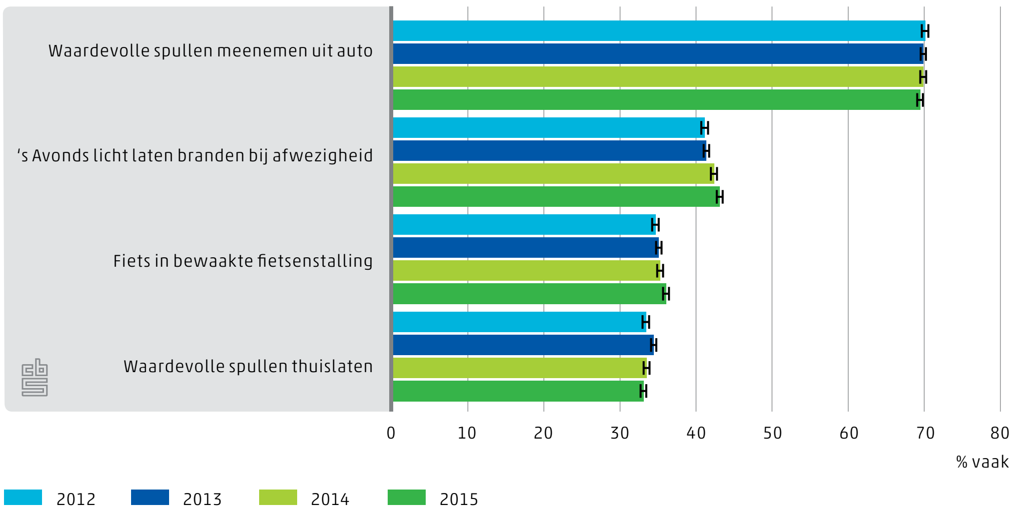
In dit hoofdstuk staat het thema preventie centraal. Wat doen burgers om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Eerst komt in paragraaf 6.1 de gedragsmatige component aan de orde. Daarna wordt ingegaan op de aanwezigheid van technische preventieve voorzieningen in of rond de eigen woning (paragraaf 6.2). Afgesloten wordt met samenhangen op het gebied van preventie (paragrafen 6.3). Meer cijfers over dit thema zijn beschikbaar via Statline, uitgesplitst naar regionale eenheid en district en persoonskenmerken.

6.1 Sociaal-preventief gedrag

Hoe handelen Nederlanders om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit? Om dit sociaal-preventief gedrag te onderzoeken is in de Veiligheidsmonitor voor een viertal preventieve maatregelen gevraagd hoe vaak deze worden genomen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen.

De meest getroffen preventieve maatregel is het meenemen van waardevolle spullen uit de auto. In 2015 geeft 69 procent van de mensen aan dit vaak te doen. 43 procent zegt 's avonds vaak het licht te laten te laten branden wanneer er niemand thuis is. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2014, maar iets hoger dan in 2012 en 2013. Het in een bewaakte stalling zetten van de fiets en het thuislaten van waardevolle spullen om diefstal of beroving op straat te voorkomen, zijn maatregelen die elk door ongeveer één op de drie mensen vaak worden getroffen. De fiets in een bewaakte fietsenstalling zetten werd even vaak gedaan als in 2014, maar iets vaker dan in 2012 en 2013.

6.1.1 Sociaal-preventief gedrag

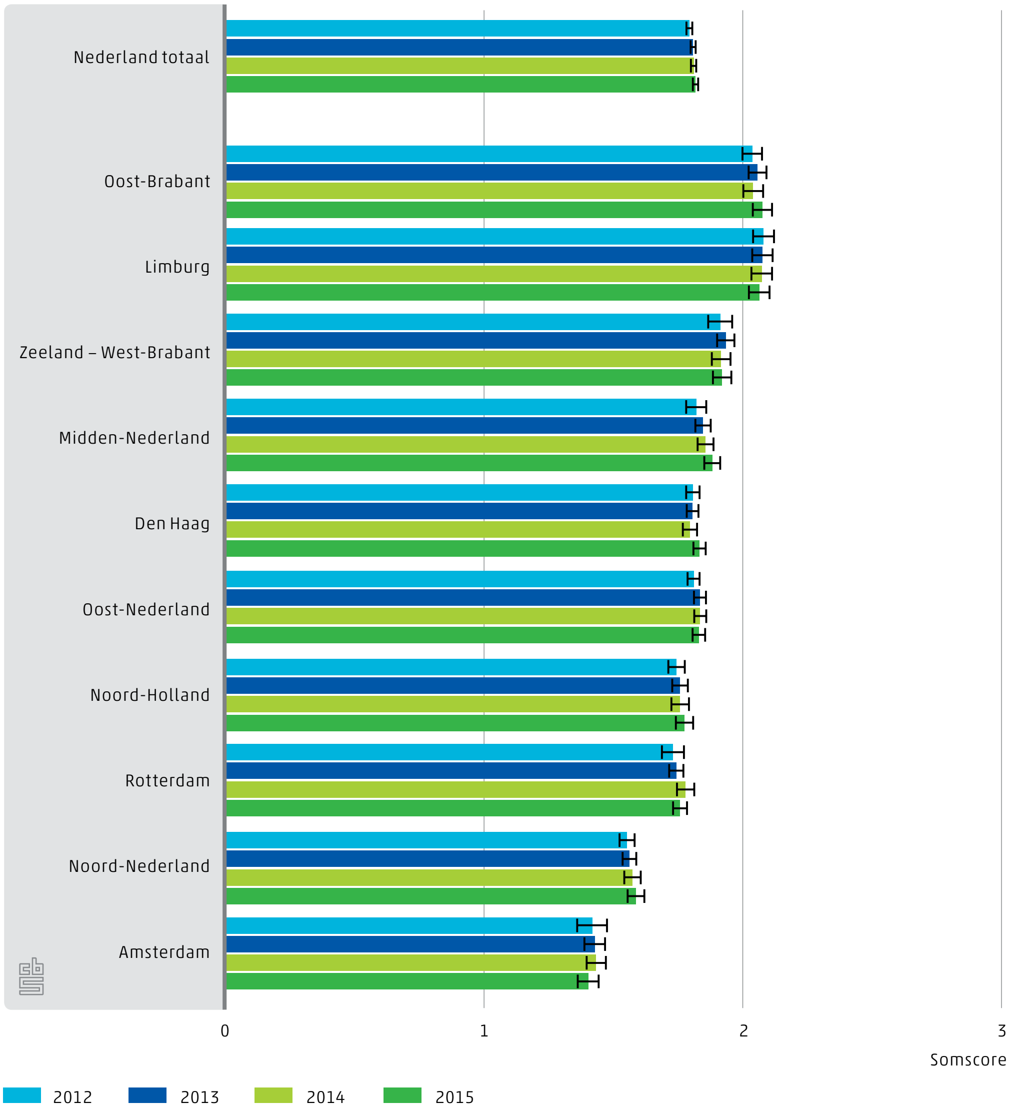

Om een totaalbeeld van het sociaal-preventief gedrag te krijgen, is een somscore berekend voor de vier onderscheiden gedragsmaatregelen. Deze somscore geeft het gemiddeld aantal gedragsmaatregelen weer zoals door respondenten zelf genomen. Hoe hoger de somscore (van 0–4), des te meer is er sprake van sociaal-preventief gedrag.

Evenals in voorgaande jaren werd in 2015 per Nederlander gemiddeld 1,8 sociaal-preventieve maatregelen getroffen.
In de regionale eenheden Limburg, Oost-Brabant, Midden Nederland en Zeeland – West-Brabant ligt de somscore voor sociaal-preventief gedrag hoger dan het landelijke gemiddelde. Lager dan gemiddeld is de score in Rotterdam, Noord-Nederland en Amsterdam. De somscores lopen uiteen van 1,4 in Amsterdam tot 2,1 in Oost-Brabant. Voor alle regionale eenheden geldt dat tussen 2012 en 2015 het gemiddeld aantal genomen gedragsmaatregelen niet is veranderd.

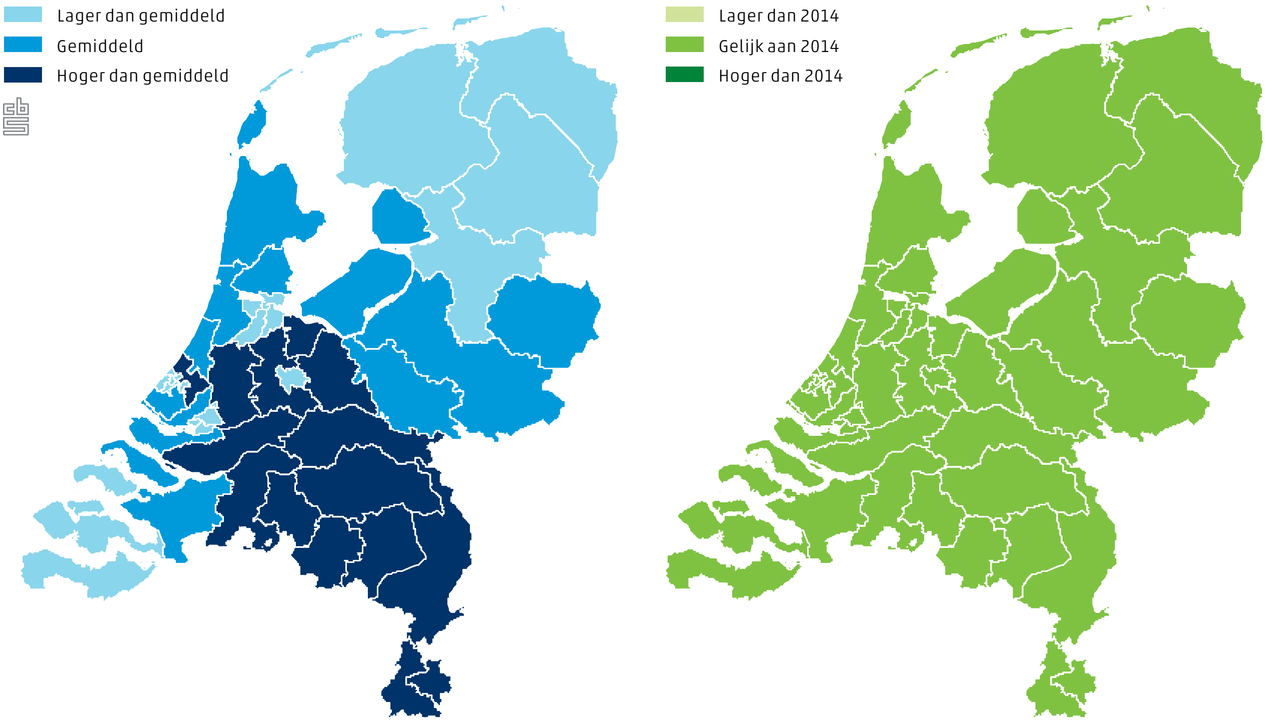
6.1.2 Sociaal-preventief gedrag – naar regionale eenheid

In de meeste districten van de regionale eenheden Limburg, Oost-Brabant en Midden-Nederland worden relatief veel sociaal-preventieve gedragsmaatregelen genomen.

Ook de districten Gelderland Zuid, Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg, Alphen aan den Rijn – Gouda, Zuid-Holland-Zuid, De Baronie en Hart van Brabant scoren hoger dan het landelijke gemiddelde. De minste sociaal-preventieve gedragsmaatregelen worden getroffen in de meeste districten van de regionale eenheden Amsterdam en Noord-Nederland. In de districten IJsselland, Utrecht Stad, Den Haag Centrum, Den Haag West, Den Haag Zuid, Rotterdam Stad, Rijnmond Oost, Rotterdam Zuid en Zeeland worden ook minder sociaal-preventieve maatregelen genomen dan het landelijke gemiddelde.
In alle districten is het sociaal-preventief gedrag niet veranderd ten opzichte van 2014.

6.1.3 Sociaal-preventief gedrag – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

Vrouwen nemen gemiddeld genomen meer maatregelen om de eigen woning of bezittingen te beveiligen dan mannen. Vrouwen laten vooral vaker waardevolle spullen thuis; 37 procent ten opzichte van 29 procent van de mannen. Voor opleiding is het beeld niet eenduidig voor de verschillende maatregelen. Middelbaar en hoger opgeleiden nemen vaker waardevolle spullen mee uit de auto dan lager opgeleiden. Lager opgeleiden laten echter vaker het licht 's avonds branden bij afwezigheid en laten vaker waardevolle spullen thuis dan middelbaar en hoger opgeleiden. Mensen in zeer sterk stedelijke gebieden laten ook minder vaak het licht branden bij afwezigheid en laten minder vaak waardevolle spullen thuis dan mensen in minder stedelijke gebieden. De grootste verschillen in totaliteit zijn naar herkomst en leeftijd. Autochtonen en westerse allochtonen (somscores respectievelijk 1,9 en 1,8) nemen vaker sociaal-preventieve maatregelen dan niet-westerse allochtonen (somscore 1,5). 65-plussers en 45–64-jarigen (beide somscore 2,0) doen dit vaker dan 15–24-jarigen en 25–44-jarigen (beide somscore 1,6).

6.1.4 Sociaal-preventief gedrag - naar achtergrondkenmerken, 2015

	Waardevolle spullen uit auto meenmen		's Avonds licht laten branden bij afwezigheid		Fiets in bewaakte fietsenstalling		Waardevolle spullen thuislaten		Somscore	
	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Totaal	69,4	0,4	43,1	0,4	36,1	0,4	33,1	0,4	1,8	0,0
Geslacht										
Man	68,4	0,6	39,9	0,6	33,4	0,6	29,1	0,5	1,7	0,0
Vrouw	70,4	0,5	46,3	0,5	38,6	0,5	37,0	0,5	1,9	0,0
Leeftijd										
15–24 jaar	63,3	1,2	34,8	1,2	34,7	1,2	22,3	1,0	1,6	0,0
25–44 jaar	72,0	0,7	31,4	0,7	31,6	0,8	25,9	0,7	1,6	0,0
45–64 jaar	74,4	0,6	50,4	0,6	40,0	0,6	38,6	0,6	2,0	0,0
65 jaar en ouder	62,0	0,7	54,3	0,7	37,0	0,7	42,2	0,7	2,0	0,0
Herkomst										
Autochtoon	71,7	0,4	45,3	0,4	36,3	0,4	33,7	0,4	1,9	0,0
Westerse allochtoon	66,7	1,2	38,5	1,2	37,6	1,2	33,8	1,2	1,8	0,0
Niet-westerse allochtoon	55,7	1,5	32,0	1,4	32,9	1,5	28,3	1,4	1,5	0,0
Opleiding										
Lager onderwijs	62,7	0,7	47,8	0,7	35,9	0,7	37,1	0,7	1,8	0,0
Middelbaar onderwijs	72,4	0,7	44,5	0,7	36,5	0,7	33,8	0,7	1,9	0,0
Hoger onderwijs	76,8	0,6	38,6	0,7	37,1	0,7	29,6	0,6	1,8	0,0
Seksuele geaardheid										
Homo	60,2	3,9	32,2	3,6	32,1	3,6	26,2	3,3	1,5	0,1
Lesbienne	69,8	4,7	40,5	4,9	41,2	4,9	37,0	4,8	1,9	0,1
Biseksuele man	63,3	4,0	44,5	3,9	35,7	3,7	33,6	3,6	1,8	0,1
Biseksuele vrouw	66,6	2,8	48,6	2,9	40,2	2,9	40,6	2,8	2,0	0,1
Hetero man	70,8	0,6	40,2	0,6	33,8	0,6	28,7	0,6	1,7	0,0
Hetero vrouw	75,3	0,6	46,4	0,6	39,8	0,6	37,4	0,6	2,0	0,0
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	63,6	0,8	31,9	0,8	35,6	0,8	28,8	0,8	1,6	0,0
Sterk stedelijk	71,6	0,7	43,1	0,7	41,4	0,7	34,4	0,7	1,9	0,0
Matig stedelijk	73,1	0,8	48,6	0,9	37,2	0,9	35,5	0,9	1,9	0,0
Weinig stedelijk	70,4	0,8	49,0	0,9	31,7	0,8	33,9	0,8	1,9	0,0
Niet stedelijk	67,0	1,3	46,5	1,4	26,7	1,2	32,5	1,3	1,7	0,0

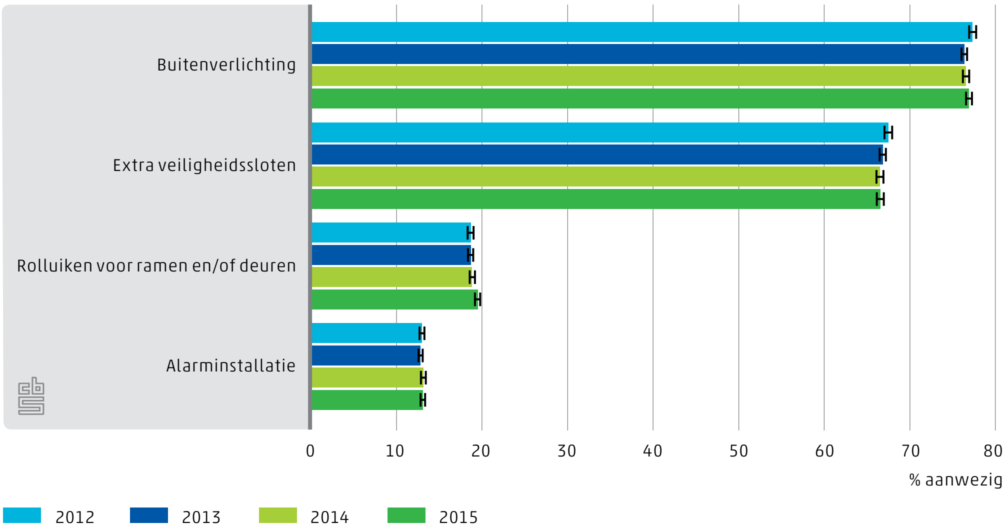
6.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd of een aantal technische voorzieningen aanwezig zijn om de woning te beveiligen.

Buitenverlichting en extra veiligheidssloten en/of grendels op de buitendeuren zijn het vaakst aangebracht. In 2015 geven 77 respectievelijk 67 procent van de Nederlanders aan dat deze preventieve voorzieningen in hun woning aanwezig zijn. Andere voorzieningen tegen inbraak komen aanzienlijk minder vaak voor: 19 procent heeft (rol)luiken voor

ramen en deuren en 13 procent heeft een alarminstallatie. De aanwezigheid van de verschillende preventieve voorzieningen verschilt niet tussen 2014 en 2015.

6.2.1 Preventieve voorzieningen in/rond woning

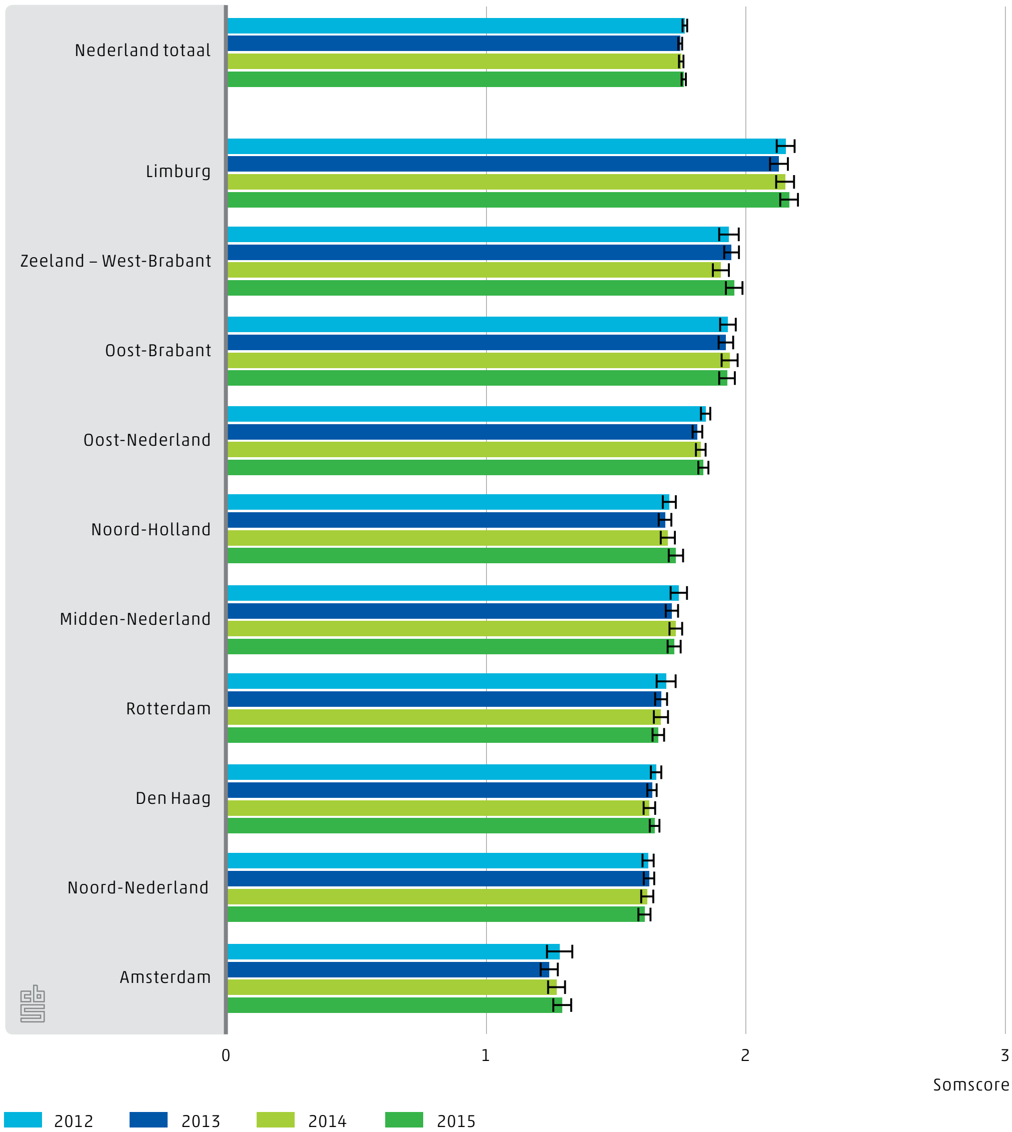

Net als bij het sociaal-preventief gedrag is ook voor de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning een somscore berekend. Deze geeft het gemiddelde aantal voorzieningen weer dat bij de woning is aangebracht. Hoe hoger de score (van 0–4), des te meer preventieve voorzieningen er aanwezig zijn.

In 2015 bedroeg de somscore voor Nederland 1,8. Dit betekent dat bij de Nederlander gemiddeld 1,8 preventieve voorzieningen thuis aanwezig zijn. Dit is niet veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. In de regionale eenheden Noord-Nederland, Midden-Nederland, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam worden minder preventieve voorzieningen in/rond de woning genomen dan landelijk gemiddeld. In de regionale eenheden Oost-Nederland, Zeeland – West-Brabant, Oost-Brabant en Limburg worden daarentegen juist meer preventieve maatregelen genomen. Het gemiddelde aantal preventieve voorzieningen is in geen enkele regionale eenheid veranderd ten opzichte van voorgaande jaren.

In de meeste districten in Limburg, Oost Brabant en Zeeland – West-Brabant en Oost-Nederland ligt het gemiddelde aantal preventieve voorzieningen in/rond de woning hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook in de districten West Utrecht, Zaanstreek Waterland, Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg, Rijnmond Zuid-West en Zuid-Holland-Zuid is het gemiddelde aantal preventieve voorzieningen hoger dan landelijke gemiddeld. In de meeste districten van de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag, Noord-Nederland en Rotterdam is het aantal preventieve voorzieningen lager dan gemiddeld in Nederland. Ook in de districten IJsselland, Utrecht Stad en Kennemerland zijn er minder preventieve voorzieningen. Voor alle districten geldt dat er de laatste jaren geen veranderingen zijn in het gemiddelde aantal aanwezige preventieve voorzieningen.

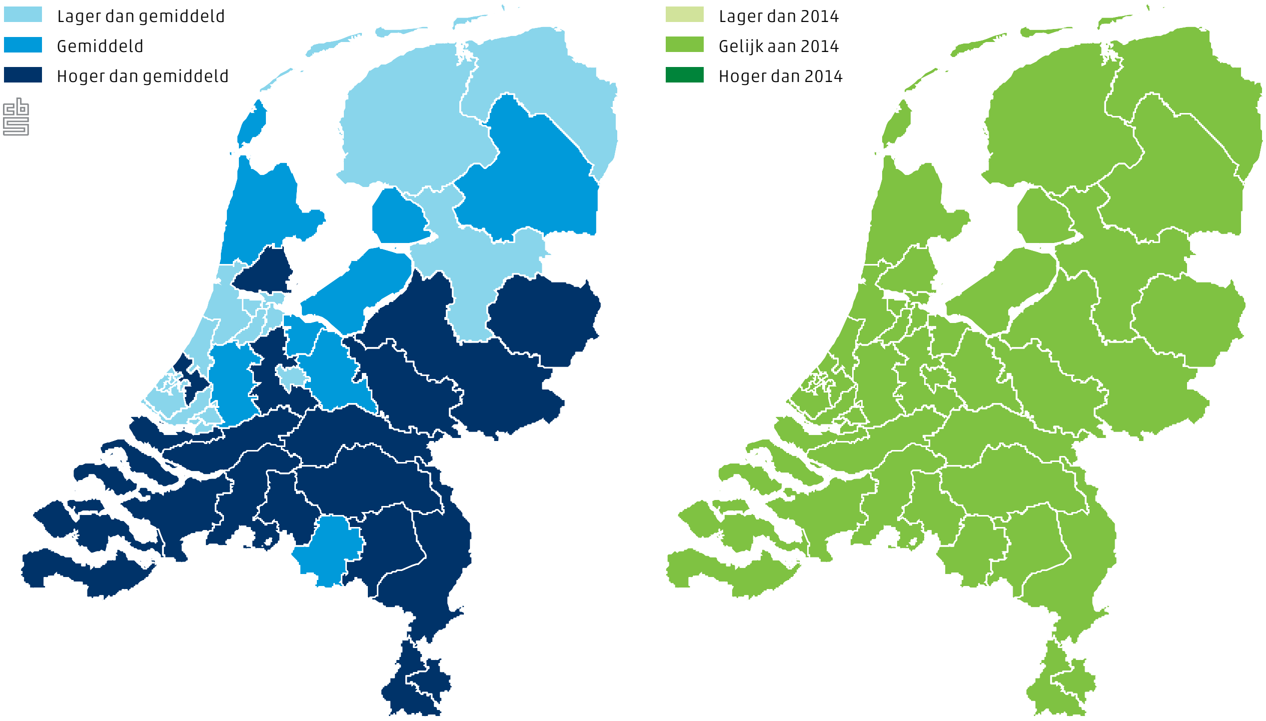
6.2.2 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar regionale eenheid

Mannen nemen iets vaker preventieve maatregelen dan vrouwen. 45–64-jarigen treffen meer preventieve voorzieningen (somscore 1,9) dan andere leeftijdsgroepen. Niet-westerse allochtonen nemen minder preventieve voorzieningen dan westerse allochtonen en autochtonen. Verder worden in zeer sterk stedelijke gebieden minder preventieve voorzieningen getroffen dan in minder verstedelijkte gebieden.

6.2.3 Preventieve voorzieningen in/rond woning – naar district (a) t.o.v. landelijk gemiddelde en (b) 2015 t.o.v. 2014

6.2.4 Preventieve voorzieningen in/rond woning – naar achtergrondkenmerken, 2015

	Buitenverlichting		Extra veiligheidssloten		Rolluiken voor ramen en/of deuren		Alarminstallatie		Somscore	
	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Totaal	76,9	0,3	66,5	0,4	19,5	0,3	13,1	0,3	1,8	0,0
Geslacht										
Man	77,5	0,5	67,2	0,6	19,4	0,5	14,0	0,4	1,8	0,0
Vrouw	76,4	0,5	65,9	0,5	19,6	0,4	12,2	0,4	1,7	0,0
Leeftijd										
15–24 jaar	72,8	1,1	54,7	1,3	25,1	1,1	14,0	0,9	1,7	0,0
25–44 jaar	72,8	0,7	62,5	0,8	18,4	0,6	11,1	0,5	1,6	0,0
45–64 jaar	81,4	0,5	71,8	0,6	19,0	0,5	15,0	0,4	1,9	0,0
65 jaar en ouder	78,3	0,6	72,3	0,7	17,7	0,6	12,3	0,5	1,8	0,0
Herkomst										
Autochtoon	80,0	0,3	69,4	0,4	19,5	0,3	13,4	0,3	1,8	0,0
Westerse allochtoon	71,5	1,2	62,2	1,3	19,7	1,0	13,2	0,9	1,7	0,0
Niet-westerse allochtoon	59,5	1,5	50,5	1,6	18,7	1,2	11,0	0,9	1,4	0,0
Opleiding										
Lager onderwijs	78,5	0,6	67,9	0,7	21,8	0,6	12,1	0,5	1,8	0,0
Middelbaar onderwijs	79,8	0,6	68,7	0,7	21,5	0,6	14,2	0,5	1,8	0,0
Hoger onderwijs	75,3	0,6	65,7	0,7	15,6	0,5	13,5	0,5	1,7	0,0
Seksuele geaardheid										
Homo	64,0	3,8	60,3	3,9	15,9	3,0	13,0	2,6	1,5	0,1
Lesbienne	68,8	4,8	65,7	4,9	15,2	3,6	13,6	3,7	1,6	0,1
Biseksuele man	76,9	3,5	64,7	4,0	17,1	3,0	13,3	2,6	1,7	0,1
Biseksuele vrouw	77,7	2,5	66,0	2,9	17,8	2,3	10,5	1,8	1,7	0,1
Hetero man	79,4	0,6	68,7	0,6	19,6	0,5	14,4	0,5	1,8	0,0
Hetero vrouw	78,7	0,5	67,3	0,6	19,9	0,5	12,7	0,4	1,8	0,0

6.2.4 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar achtergrondkenmerken, 2015 (slot)

	Buitenverlichting		Extra veiligheidssloten		Rolluiken voor ramen en/of deuren		Alarminstallatie		Somscore	
	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge	%	marge
Stedelijkheid										
Zeer sterk stedelijk	58,1	0,9	61,5	0,9	10,6	0,6	10,0	0,5	1,4	0,0
Sterk stedelijk	77,2	0,7	67,2	0,7	19,1	0,6	13,4	0,5	1,8	0,0
Matig stedelijk	83,5	0,7	70,4	0,9	22,2	0,8	15,4	0,6	1,9	0,0
Weinig stedelijk	86,6	0,6	68,2	0,8	26,2	0,8	14,0	0,6	1,9	0,0
Niet stedelijk	87,0	0,9	65,5	1,3	21,8	1,1	13,5	0,9	1,9	0,0

6.3 Samenhangen

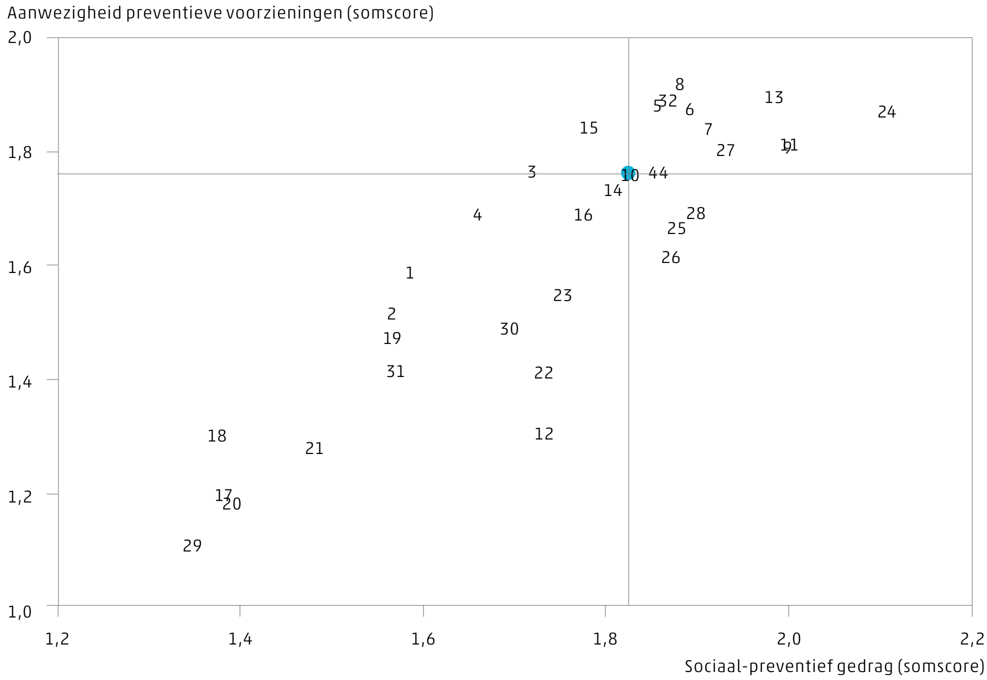
Tussen sociaal-preventief gedrag en de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning bestaat een duidelijk positief verband (R^2 = 0,74). Het sterkst is de samenhang met de aanwezigheid van extra veiligheidssloten (R^2 = 0,71). De samenhang tussen sociaal-preventief gedrag en de andere preventieve voorzieningen buitenverlichting, rolluiken voor ramen en/of deuren en een alarminstallatie is met een R^2 variërend van 0,31 tot 0,62 minder sterk.

6.3.1 Samenhang van sociaal-preventief gedrag en aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond woning, 2015

	Sociale preventie
	R^2
Preventieve voorzieningen in/rond woning	0,74
Buitenverlichting	0,58
extra veiligheidssloten	0,71
Rolluiken voor ramen en/of deuren	0,31
Alarminstallatie	0,62

De samenhang tussen sociaal-preventief gedrag en de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in en rond de woning is grafisch weergegeven. In districten waar veel mensen preventief gedrag vertonen, zoals thuis het licht laten branden, waardevolle spullen meenemen etc. geven ook relatief veel mensen aan dat ze thuis in de technische sfeer preventieve voorzieningen aanwezig zijn, zoals veiligheidssloten of een alarminstallatie. In de districten Rotterdam Stad, Amsterdam West en Amsterdam Noord zijn zowel het sociaal-preventief gedrag als de aanwezigheid van preventieve voorzieningen in/rond de woning duidelijk lager dan landelijk gemiddeld. Beide zijn hoger dan landelijk gemiddeld in de districten Zotermeer – Leidschendam/Voorburg en West Utrecht.

6.3.2 Sociaal-preventief gedrag en aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond woning - naar district, 2015

Legenda

1	Fryslân	23	Den Haag Zuid
2	Groningen	24	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
3	Drenthe	25	Westland – Delft
4	IJsselland	26	Leiden – Bollenstreek
5	Twente	27	Alphen aan den Rijn - Gouda
6	Noord en Oost Gelderland	28	Rijnmond Noord
7	Gelderland Midden	29	Rotterdam Stad
8	Gelderland Zuid	30	Rijnmond Oost
9	Gooi en Vechtstreek	31	Rotterdam Zuid
10	Flevoland	32	Rijnmond Zuid-West
11	Oost Utrecht	33	Zuid-Holland-Zuid
12	Utrecht Stad	34	Zeeland
13	West Utrecht	35	De Markiezaten
14	Noord Holland Noord	36	De Baronie
15	Zaanstreek Waterland	37	Hart van Brabant
16	Kennemerland	38	's Hertogenbosch
17	Amsterdam Noord	39	Eindhoven
18	Amsterdam Oost	40	Helmond
19	Amsterdam Zuid	41	Noord en Midden Limburg
20	Amsterdam West	42	Parkstad-Limburg
21	Den Haag Centrum	43	Zuid-West-Limburg
22	Den Haag West	44	Nederland Totaal

7.

Uitgelicht:

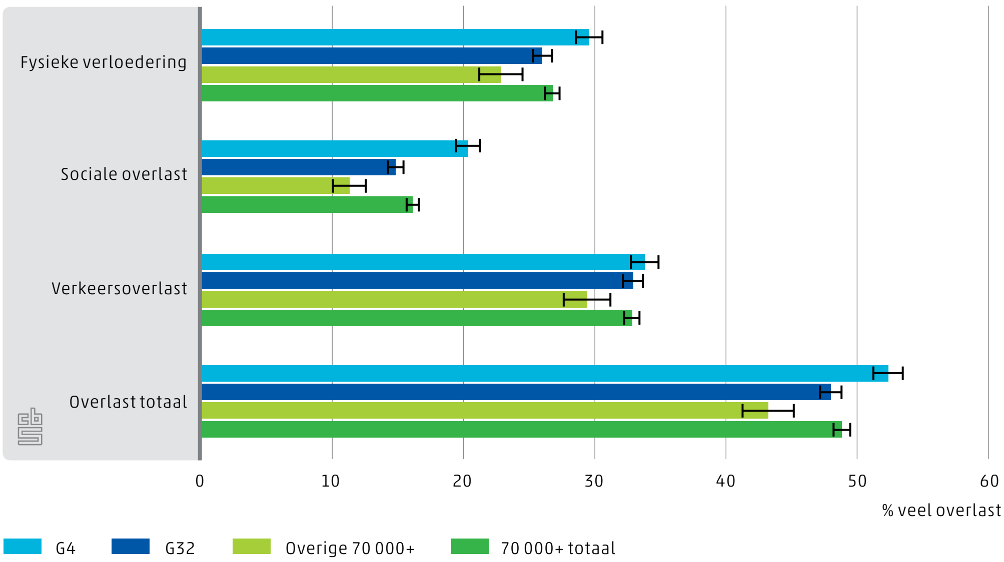
70 000+ gemeenten

In de hoofdstukken 2 tot en met 6 zijn de uitkomsten gepresenteerd op landelijk en op het niveau van de politie eenheden en de districten. Het is ook mogelijk cijfers weer te geven op gemeentelijk niveau. In dit hoofdstuk staan de 50 grootste gemeenten met meer dan 70 000 inwoners centraal. Een deel van de eerder gepresenteerde uitkomsten wordt voor het jaar 2015 uitgesplitst naar deze 70 000+ gemeenten, of groepen daarbinnen zoals de G4, de G32 en overige 70 000+ gemeenten. Daarbij is een selectie gemaakt van thema's die vanuit gemeentelijke optiek relevant zijn. Het gaat in de paragrafen 7.1 tot en met 7.4 achtereenvolgens om leefbaarheid en overlast in buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap en politie en burgers. Achterliggend cijfermateriaal over de gemeentelijke uitkomsten is te vinden in de kerncijfertabellen in de bijlagen.

7.1 Leefbaarheid en overlast in buurt

In de 70 000+ gemeenten is duidelijk meer sprake van buurtoverlast dan landelijk gemiddeld. In deze gemeenten ervaart in 2015 bijna de helft van de inwoners (49 procent) veel buurtoverlast. Landelijk is dit 44 procent (zie figuur 2.2.4). Het gaat dan om één of meer vormen van fysieke verloedering, sociale overlast of verkeersoverlast. De ervaren buurtoverlast in de 70 000+ gemeenten is vergelijkbaar met 2014, maar ligt iets lager dan in 2013 (51 procent).
Binnen de groep van 70 000+ gemeenten wordt de meeste buurtoverlast ervaren in de G4 (52 procent), gevolgd door de G32 (48 procent) en ten slotte de overige 70 000 gemeenten (43 procent). Dit is ten opzichte van 2014 niet veranderd. Wel ligt de ervaren buurtoverlast in de G32 iets lager dan in 2013 (50 procent).

7.1.1 Overlast in buurt – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2015

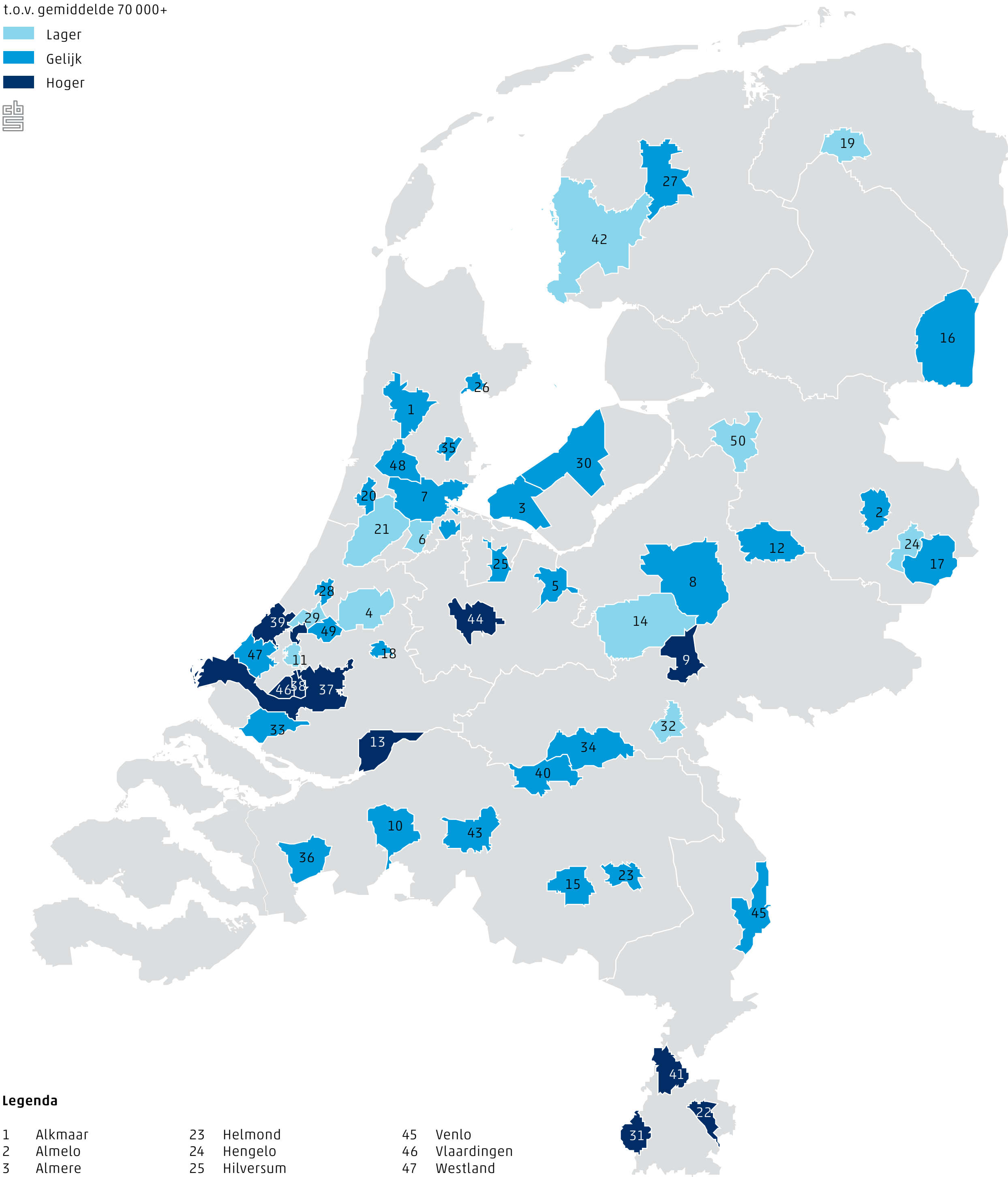
In Arnhem, Dordrecht, Heerlen, Maastricht, Rotterdam, Schiedam, 's-Gravenhage, Sittard-Geleen, Utrecht en Vlaardingen ligt de ervaren buurtoverlast hoger dan het gemiddelde

van de 70 000+ gemeenten. Lager dan dit gemiddelde is de overlast in Alphen aan den Rijn, Amstelveen, Delft, Ede, Groningen, Haarlemmermeer, Hengelo, Leidschendam-Voorburg, Nijmegen, Súdwest Fryslân en Zwolle.
De ervaren buurtoverlast is in de verschillende 70 000+ gemeenten niet wezenlijk veranderd tussen 2014 en 2015. Wel ligt in 2015 de ervaren buurtoverlast in Amsterdam, Ede en 's-Gravenhage lager dan in 2013.

49% **inwoners 70 000+ gemeenten ervaart veel overlast in buurt**

7.1.2 Overlast totaal in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2015

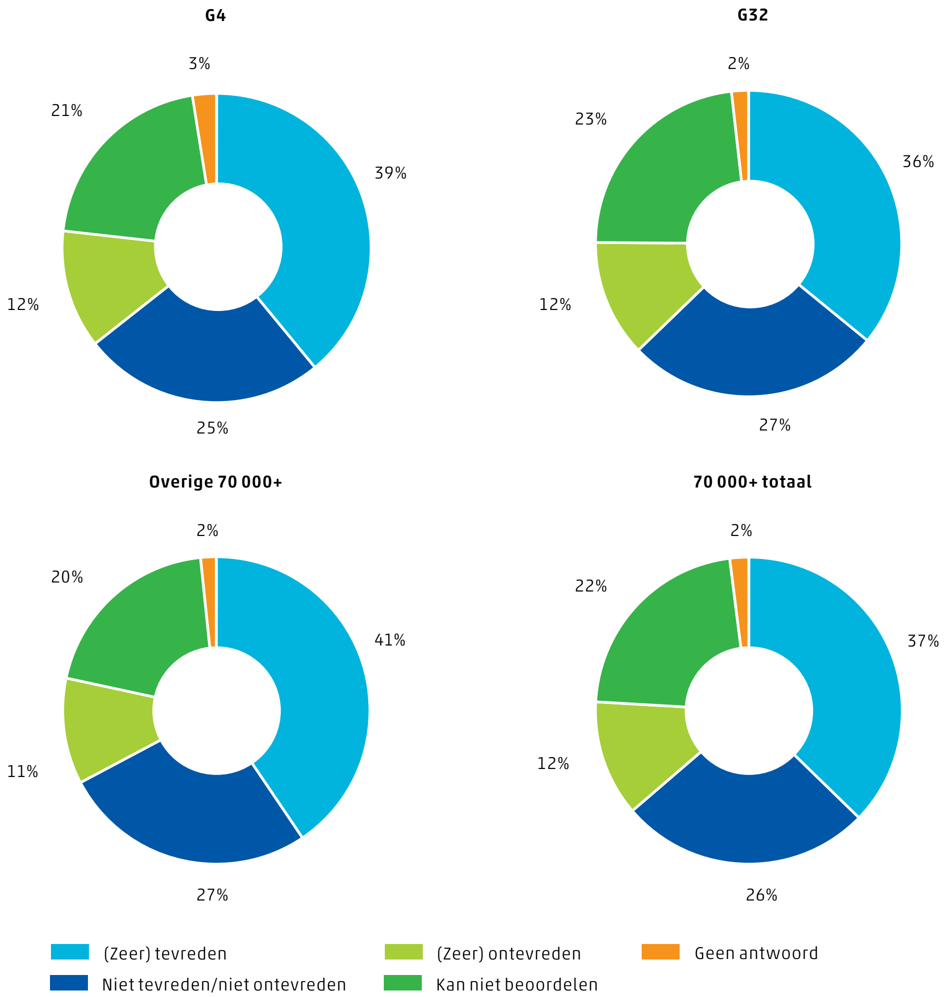

Legenda

1 Alkmaar
2 Almelo
3 Almere
4 Alphen aan den Rijn
5 Amersfoort
6 Amstelveen
7 Amsterdam
8 Apeldoorn
9 Arnhem
10 Breda
11 Delft
12 Deventer
13 Dordrecht
14 Ede
15 Eindhoven
16 Emmen
17 Enschede
18 Gouda
19 Groningen
20 Haarlem
21 Haarlemmermeer
22 Heerlen
23 Helmond
24 Hengelo
25 Hilversum
26 Hoorn
27 Leeuwarden
28 Leiden
29 Leidschendam-Voorburg
30 Lelystad
31 Maastricht
32 Nijmegen
33 Nissewaard
34 Oss
35 Purmerend
36 Roosendaal
37 Rotterdam
38 Schiedam
39 's Gravenhage
40 's Hertogenbosch
41 Sittard-Geleen
42 Súdwest Fryslân
43 Tilburg
44 Utrecht
45 Venlo
46 Vlaardingen
47 Westland
48 Zaanstad
49 Zoetermeer
50 Zwolle

De tevredenheid over de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid ligt in de 70 000+ gemeenten iets lager dan landelijk gemiddeld. In de 70 000+ gemeenten is in 2015 37 procent hierover (zeer) tevreden tegenover 38 procent landelijk (zie figuur 2.3.1). Binnen de groep 70 000+ gemeenten ligt het aandeel dat (zeer) tevreden is over het functioneren van de gemeente lager in de G32 (36 procent) dan in de G4 (39 procent)en de overige 70 000+ gemeenten (41 procent).
Dit beeld verandert nagenoeg niet wanneer degenen zonder oordeel of zonder antwoord buiten beschouwing worden gelaten.

7.1.3 Oordeel totale functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2015

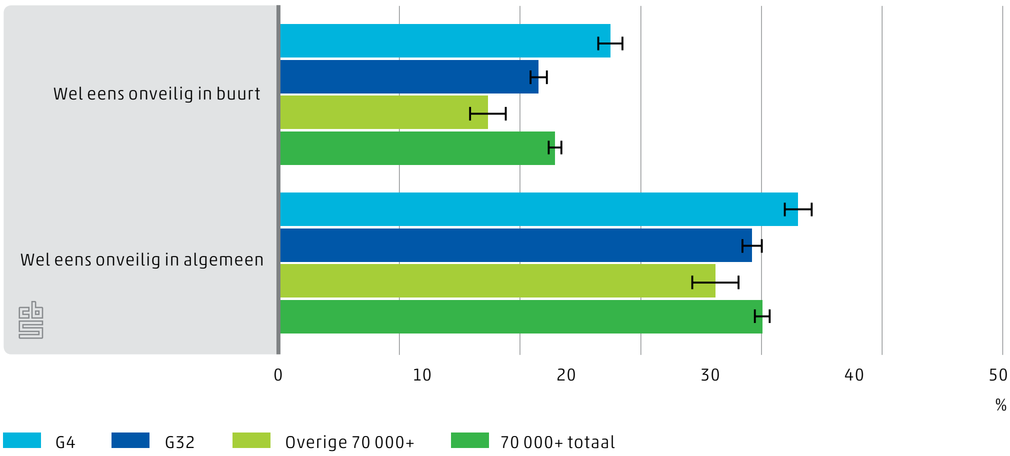
22% inwoners 70 000+ gemeenten
is slachtoffer van traditionele criminaliteit

7.2 Veiligheidsbeleving

Bijna een kwart (23 procent) van de inwoners van de 70 000+ gemeenten voelt zich in 2015 wel eens onveilig in de buurt. Landelijk ervaart een kleiner deel (18 procent) buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (zie figuur 3.1.1). Binnen de 70 000+ gemeenten bestaan er ook verschillen. In de G4 voelt 27 procent zich wel eens onveilig in de buurt, in de G32 is dat 22 procent en in de overige 70 000+ gemeenten gaat het om 17 procent.
De veiligheidsbeleving in algemene zin laat een vergelijkbaar beeld zien. In de 70 000+ gemeenten voelt 40 procent zich in 2015 wel eens onveilig. Voor Nederland totaal is dit 36 procent (zie figuur 3.3.1). Daarbij worden, net als bij de buurtgerelateerde onveiligheid, de meeste algemene onveiligheidsgevoelens ervaren in de G4 (43 procent), gevolgd door de G32 (39 procent) en ten slotte de overige 70 000+ gemeenten (36 procent).
Zowel de buurtgerelateerde als de algemene veiligheidsbeleving is in de 70 000+ gemeenten tussen 2014 en 2015 niet veranderd. Beide zijn wel afgenomen tussen 2013 en 2015.

7.2.1 Onveiligheidsgevoelens – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2015

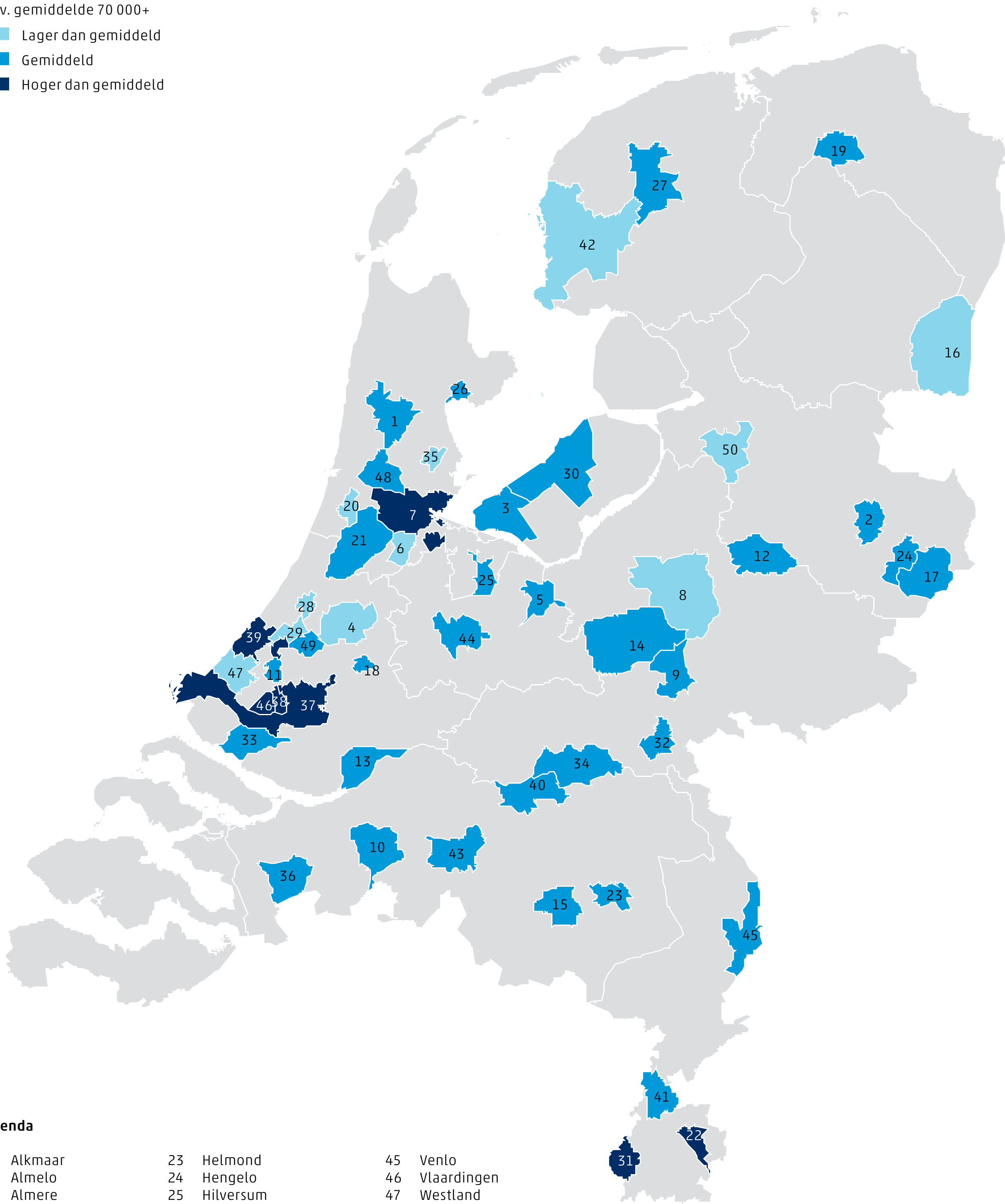

In Amsterdam, Heerlen, Maastricht, Rotterdam, Schiedam, 's-Gravenhage en Vlaardingen liggen de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. In Alphen aan den Rijn, Amstelveen, Apeldoorn, Emmen, Haarlem, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Purmerend, Súdwest Fryslân, Westland en Zwolle liggen deze juist lager.

7.2.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2015

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

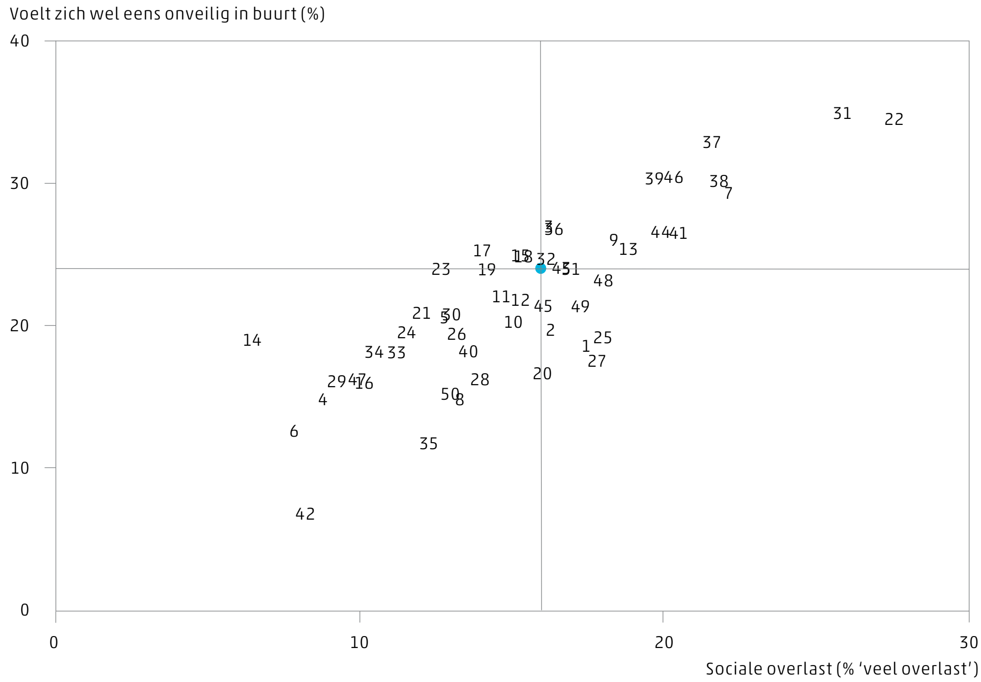

Legenda

1 Alkmaar
2 Almelo
3 Almere
4 Alphen aan den Rijn
5 Amersfoort
6 Amstelveen
7 Amsterdam
8 Apeldoorn
9 Arnhem
10 Breda
11 Delft
12 Deventer
13 Dordrecht
14 Ede
15 Eindhoven
16 Emmen
17 Enschede
18 Gouda
19 Groningen
20 Haarlem
21 Haarlemmermeer
22 Heerlen
23 Helmond
24 Hengelo
25 Hilversum
26 Hoorn
27 Leeuwarden
28 Leiden
29 Leidschendam-Voorburg
30 Lelystad
31 Maastricht
32 Nijmegen
33 Nissewaard
34 Oss
35 Purmerend
36 Roosendaal
37 Rotterdam
38 Schiedam
39 's Gravenhage
40 's Hertogenbosch
41 Sittard-Geleen
42 Súdwest Fryslân
43 Tilburg
44 Utrecht
45 Venlo
46 Vlaardingen
47 Westland
48 Zaanstad
49 Zoetermeer
50 Zwolle

Tussen sociale overlast en ervaren onveiligheidsgevoelens in de buurt bestaat een sterk verband (R^2 = 0,69).[1)] Dat wil zeggen dat 70 000+ gemeenten waar men veel buurtoverlast heeft in de sociale sfeer, zoals rondhangende jongeren en overlast van buurtbewoners, ook vaak gemeenten zijn waar men de meeste buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens ervaart, en omgekeerd. In de gemeente Súdwest Fryslân zijn zowel de sociale overlast als de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens duidelijk lager dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. De buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens en de sociale buurtoverlast liggen vooral in Maastricht en Heerlen juist hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten.

7.2.3 Sociale overlast in buurt en onveiligheidsgevoelens in buurt - 70 000+ gemeenten, 2015

Legenda

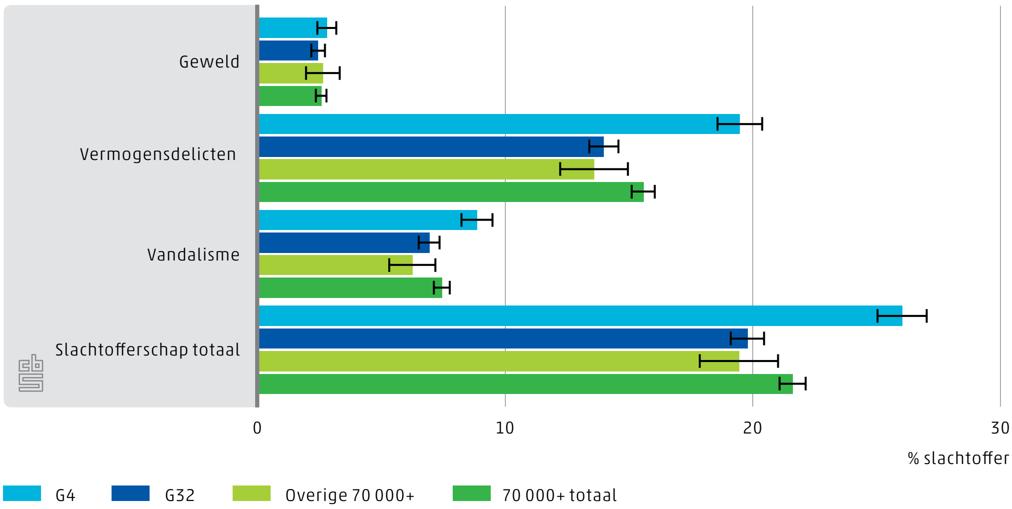
1 Alkmaar
2 Almelo
3 Almere
4 Alphen aan den Rijn
5 Amersfoort
6 Amstelveen
7 Amsterdam
8 Apeldoorn
9 Arnhem
10 Breda
11 Delft
12 Deventer
13 Dordrecht
14 Ede
15 Eindhoven
16 Emmen
17 Enschede
18 Gouda
19 Groningen
20 Haarlem
21 Haarlemmermeer
22 Heerlen
23 Helmond
24 Hengelo
25 Hilversum
26 Hoorn
27 Leeuwarden
28 Leiden
29 Leidschendam-Voorburg
30 Lelystad
31 Maastricht
32 Nijmegen
33 Oss
34 Purmerend
35 Roosendaal
36 Rotterdam
37 Schiedam
38 's Gravenhage
39 's Hertogenbosch
40 Sittard-Geleen
41 Spijkenisse
42 Súdwest Fryslân
43 Tilburg
44 Utrecht
45 Venlo
46 Vlaardingen
47 Westland
48 Zaanstad
49 Zoetermeer
50 Zwolle
51 70 000+ totaal

1) R^2 drukt de sterkte van het lineaire verband uit op niveau 70 000+ gemeenten. De waarde daarvan kan variëren tussen 0 (geen verband) en 1 (volledig positief of negatief verband).

7.3 Slachtofferschap criminaliteit

Het aandeel dat in 2015 slachtoffer is geweest van één of meerdere delicten is met 22 procent in de 70 000+ gemeenten groter dan landelijk gemiddeld (18 procent; zie figuur 4.4.1). Zowel geweldsdelicten, vermogensdelicten als vandalisme komen vaker voor in de 70 000+ gemeenten. Daarbij is het slachtofferschap duidelijk het hoogst in de G4. Tussen de G32 en de overige 70 000+ gemeenten bestaat geen wezenlijk verschil. In totaal is in de G4 26 procent van de inwoners eenmaal of vaker slachtoffer geweest van een delict, in de G32 is dit 20 procent en in de overige 70 000+ gemeenten 19 procent.
Het slachtofferschap in de 70 000+ gemeenten ligt in 2015 lager dan in voorgaande jaren. Vooral het slachtofferschap in de G32 is afgenomen. In de G4 en in de overige 70 000+ gemeenten is dit onveranderd gebleven. Wanneer gekeken wordt naar de verschillende delictsoorten, zijn er nagenoeg geen verschillen tussen 2014 en 2015. Ten opzichte van 2013 is het aandeel slachtoffers van vermogens- en vandalismedelicten wel afgenomen in de 70 000+ gemeenten.

7.3.1 Slachtofferschap – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2015

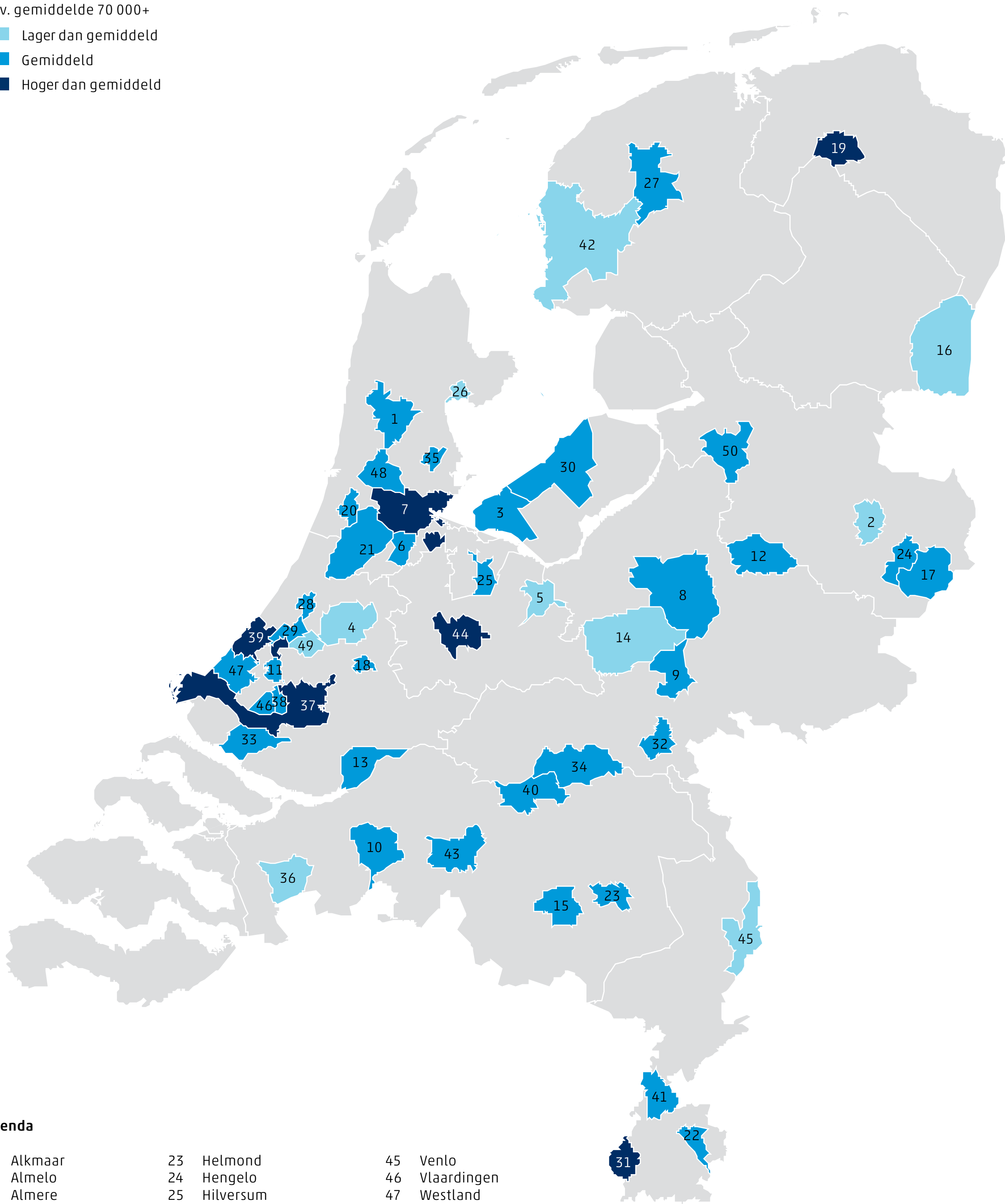

In Amsterdam ligt het totale slachtofferschap met 28 procent duidelijk hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten (22 procent). Dit geldt ook voor Utrecht (27 procent), Groningen (26 procent), Maastricht, 's-Gravenhage (beide 25 procent) en Rotterdam (24 procent). Lager dan dit gemiddelde is het aandeel slachtoffers in Almelo, Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Ede, Emmen, Hoorn, Roosendaal, Súdwest Fryslân, Venlo en Zoetermeer. Voor alle 70 000+ gemeenten geldt dat het totale slachtofferschap niet is veranderd tussen 2014 en 2015.

7.3.2 Slachtofferschap totaal - naar 70 000+ gemeenten, 2015

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

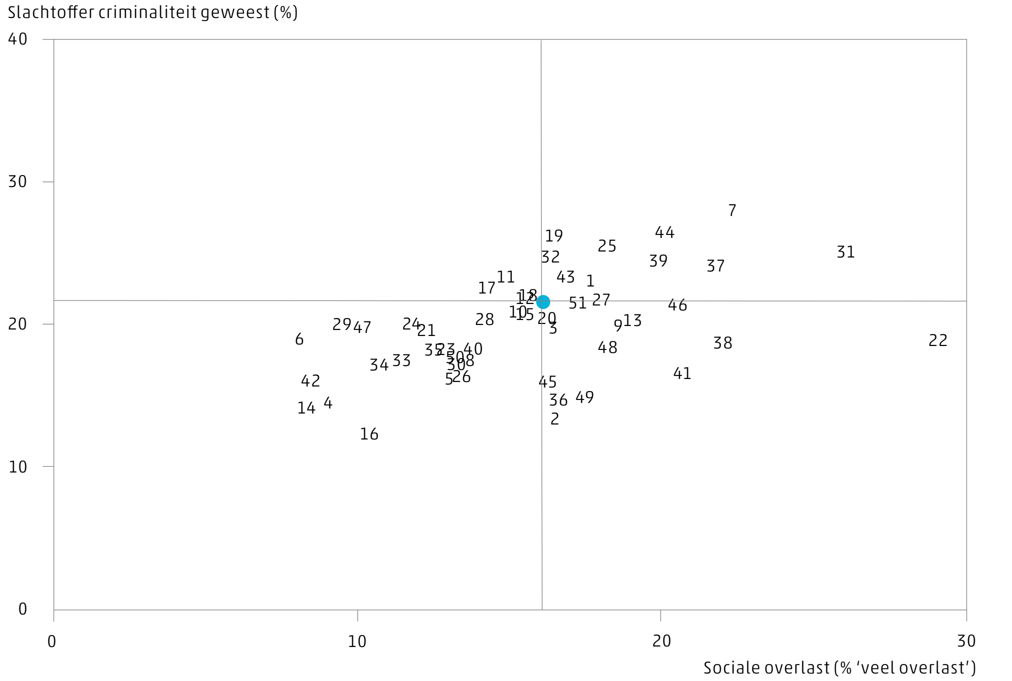

Legenda

1	Alkmaar	23	Helmond	45	Venlo
2	Almelo	24	Hengelo	46	Vlaardingen
3	Almere	25	Hilversum	47	Westland
4	Alphen aan den Rijn	26	Hoorn	48	Zaanstad
5	Amersfoort	27	Leeuwarden	49	Zoetermeer
6	Amstelveen	28	Leiden	50	Zwolle
7	Amsterdam	29	Leidschendam-Voorburg		
8	Apeldoorn	30	Lelystad		
9	Arnhem	31	Maastricht		
10	Breda	32	Nijmegen		
11	Delft	33	Nissewaard		
12	Deventer	34	Oss		
13	Dordrecht	35	Purmerend		
14	Ede	36	Roosendaal		
15	Eindhoven	37	Rotterdam		
16	Emmen	38	Schiedam		
17	Enschede	39	's Gravenhage		
18	Gouda	40	's Hertogenbosch		
19	Groningen	41	Sittard-Geleen		
20	Haarlem	42	Súdwest Fryslân		
21	Haarlemmermeer	43	Tilburg		
22	Heerlen	44	Utrecht		

Er bestaat een zwak verband tussen de sociale overlast in de buurt en slachtofferschap totaal (R^2 = 0,23). In 70 000+ gemeenten waar men relatief veel sociale overlast in de buurt ervaart, is het aandeel slachtoffers van één of meerdere delicten niet altijd hoog, en omgekeerd. Zoals eerder beschreven, zijn zowel de sociale buurtoverlast als het totale slachtofferschap relatief laag in de gemeenten Alphen aan den Rijn, Ede, Emmen en Súdwest Fryslân. In Heerlen is de sociale overlast in de buurt duidelijk hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten, maar wijkt het aandeel slachtoffers niet af. Amsterdam en Maastricht zijn gemeenten die hoog scoren op zowel sociale buurtoverlast als totaal slachtofferschap.

7.3.3 Sociale overlast in buurt en slachtofferschap – 70 000+ gemeenten, 2015

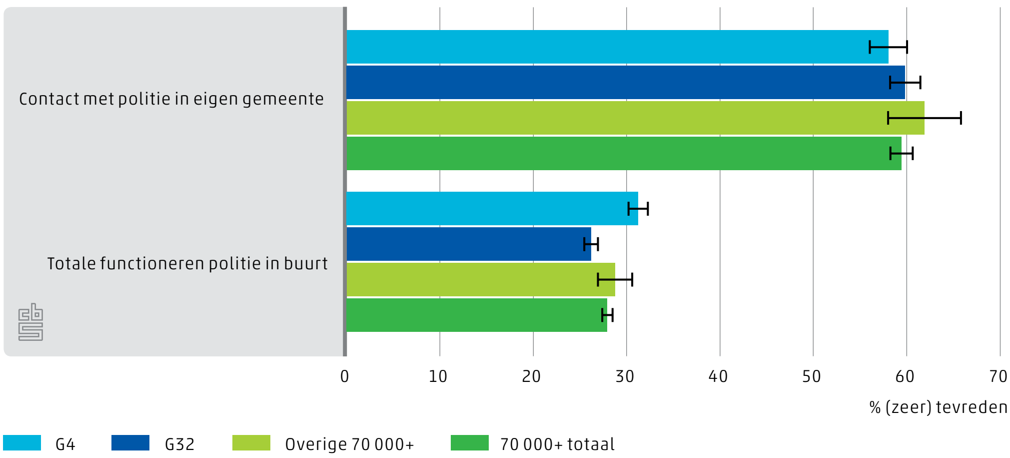
Legenda

1	Alkmaar	23	Helmond	45	Venlo
2	Almelo	24	Hengelo	46	Vlaardingen
3	Almere	25	Hilversum	47	Westland
4	Alphen aan den Rijn	26	Hoorn	48	Zaanstad
5	Amersfoort	27	Leeuwarden	49	Zoetermeer
6	Amstelveen	28	Leiden	50	Zwolle
7	Amsterdam	29	Leidschendam-Voorburg	51	70 000+ totaal
8	Apeldoorn	30	Lelystad		
9	Arnhem	31	Maastricht		
10	Breda	32	Nijmegen		
11	Delft	33	Oss		
12	Deventer	34	Purmerend		
13	Dordrecht	35	Roosendaal		
14	Ede	36	Rotterdam		
15	Eindhoven	37	Schiedam		
16	Emmen	38	's Gravenhage		
17	Enschede	39	's Hertogenbosch		
18	Gouda	40	Sittard-Geleen		
19	Groningen	41	Spijkenisse		
20	Haarlem	42	Súdwest Fryslân		
21	Haarlemmermeer	43	Tilburg		
22	Heerlen	44	Utrecht		

7.4 Burgers en politie

Aan burgers die in voorgaande 12 maanden contact met de politie hebben gehad in de eigen gemeente, is gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze waren over het optreden van de politie bij de laatste gelegenheid. Het aandeel dat hier in 2015 (zeer) tevreden over was, bedraagt in de 70 000+ gemeenten 59 procent. Dit aandeel wijkt niet af van het landelijke gemiddelde (zie figuur 5.1.5). Ook de G4, G32 en overige 70 000+ gemeenten verschillen hierin niet van elkaar.
Aan alle burgers is gevraagd naar de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt. Op dit punt zijn inwoners van de 70 000+ gemeenten meer tevreden dan landelijk gemiddeld. In de 70 000+ gemeenten geeft 28 procent (zeer) tevreden te zijn over het functioneren van de politie in de buurt tegen 26 procent landelijk (zie figuur 5.2.1). Vooral in de G4 is men hier met 31 procent positief over. In de G32 is dit 26 procent en in de overige 70 000+ gemeenten 29 procent.
De tevredenheid over het laatste politiecontact en over het totale funcioneren van de politie in de buurt verschilt niet wezenlijk ten opzichte van 2014. Dit geldt zowel voor de 70 000+ gemeenten totaal als voor de groepen daarbinnen. Ten opzichte van 2013, zijn inwoners van de 70 000+ gemeenten meer tevreden over het laatste politiecontact in 2015. Dit geldt met name voor de G32.

7.4.1 Tevredenheid over politie – naar groepen 70 000+ gemeenten, 2015

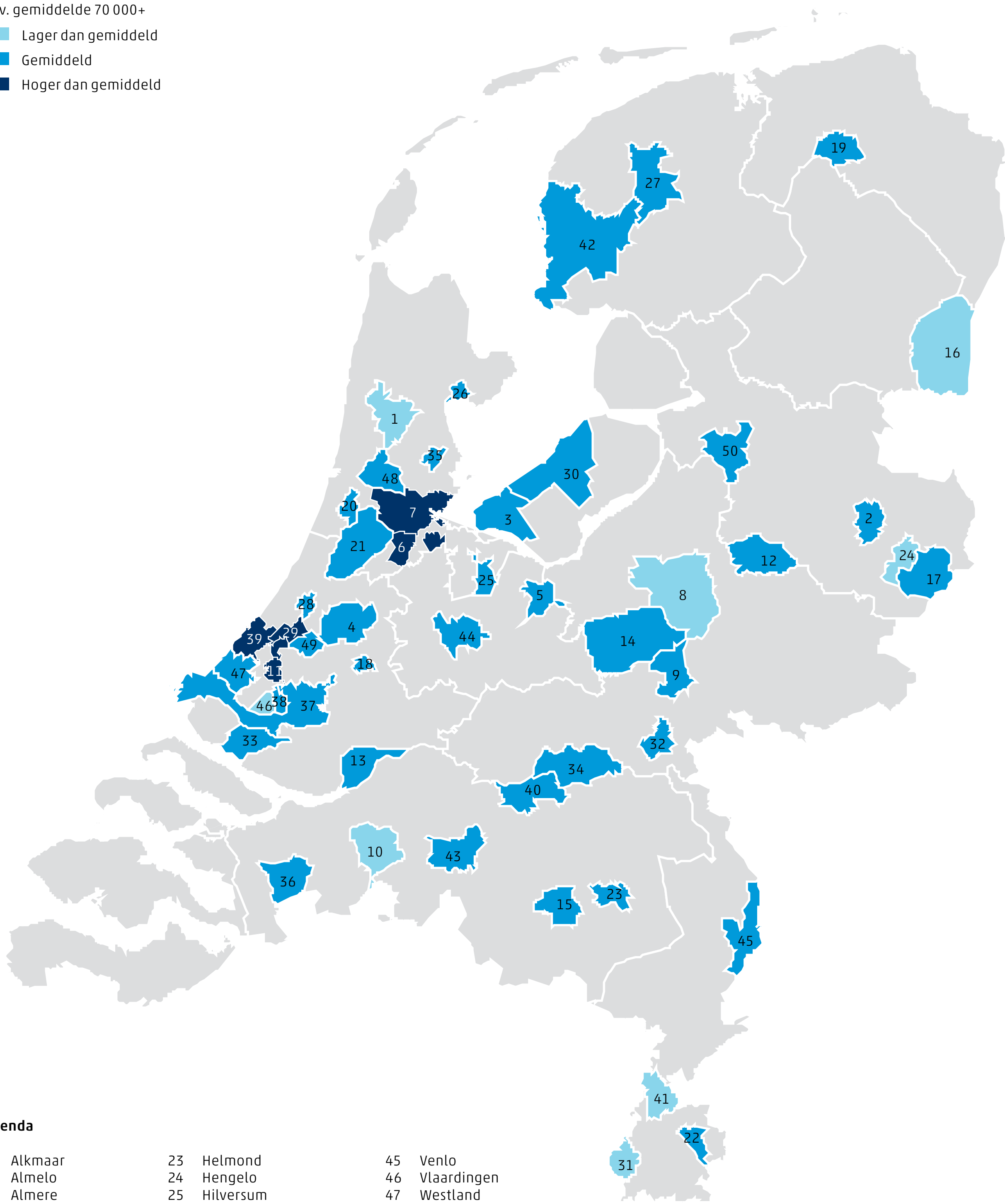

In Amstelveen, Amsterdam, Delft, Leidschendam-Voorburg en 's-Gravenhage ligt het aandeel dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt hoger dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten. Lager dan dit gemiddelde scoren Alkmaar, Apeldoorn, Breda, Emmen, Hengelo, Maastricht, Sittard-Geleen en Vlaardingen.

7.4.2 Totale functioneren politie in buurt - naar 70 000+ gemeenten, 2015

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- Lager dan gemiddeld
- Gemiddeld
- Hoger dan gemiddeld

Legenda

1 Alkmaar
2 Almelo
3 Almere
4 Alphen aan den Rijn
5 Amersfoort
6 Amstelveen
7 Amsterdam
8 Apeldoorn
9 Arnhem
10 Breda
11 Delft
12 Deventer
13 Dordrecht
14 Ede
15 Eindhoven
16 Emmen
17 Enschede
18 Gouda
19 Groningen
20 Haarlem
21 Haarlemmermeer
22 Heerlen
23 Helmond
24 Hengelo
25 Hilversum
26 Hoorn
27 Leeuwarden
28 Leiden
29 Leidschendam-Voorburg
30 Lelystad
31 Maastricht
32 Nijmegen
33 Nissewaard
34 Oss
35 Purmerend
36 Roosendaal
37 Rotterdam
38 Schiedam
39 's Gravenhage
40 's Hertogenbosch
41 Sittard-Geleen
42 Súdwest Fryslân
43 Tilburg
44 Utrecht
45 Venlo
46 Vlaardingen
47 Westland
48 Zaanstad
49 Zoetermeer
50 Zwolle

8.

Uitgelicht nieuw: Basisteams politie

Dit afsluitende hoofdstuk bevat een noviteit in de reeks VM-publicaties: de uitkomsten worden voor het eerst uitgesplitst naar de 167 basisteams van de politie. Dit gebeurt voor een vijftal indicatoren: sociale overlast in de buurt, onveiligheidsgevoelens in de buurt, slachtofferschap criminaliteit, tevredenheid over contact met de politie, tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt. Per indicator wordt door middel van cartogrammen weergegeven of regionale eenheden en de daarbinnen gelegen basisteams van politie bovengemiddeld, gemiddeld of benedengemiddeld scoren, waarbij zowel het landelijke gemiddelde als het gemiddelde van de regionale eenheid als referentiepunt worden genomen. De uitkomsten voor de afzonderlijke basisteams en een cartogram met de ligging ervan plus legenda zijn opgenomen in respectievelijk Bijlage III en IV.

8.1 Sociale overlast in buurt

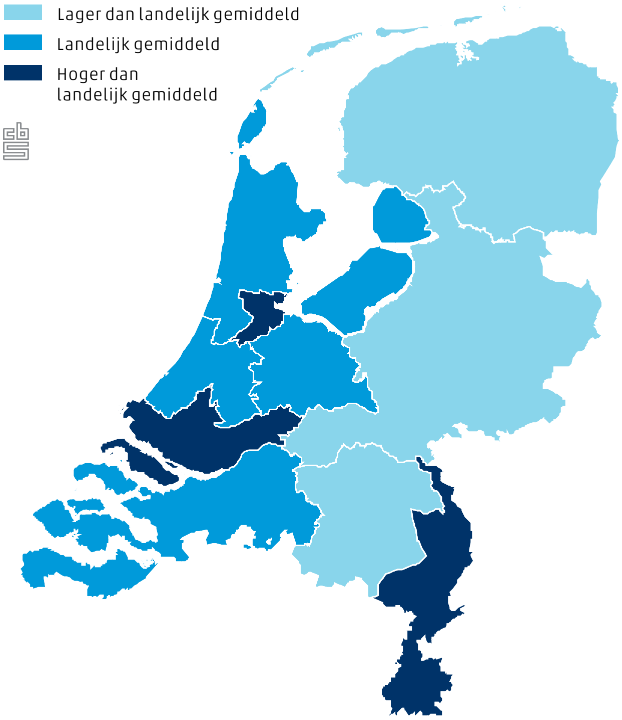
In 2015 is het aandeel inwoners dat veel sociale overlast in de buurt ervaart hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam en Limburg, Minder dan landelijk gemiddeld wordt sociale buurtoverlast ervaren in Noord-Nederland, Oost-Nederland en Oost-Brabant.

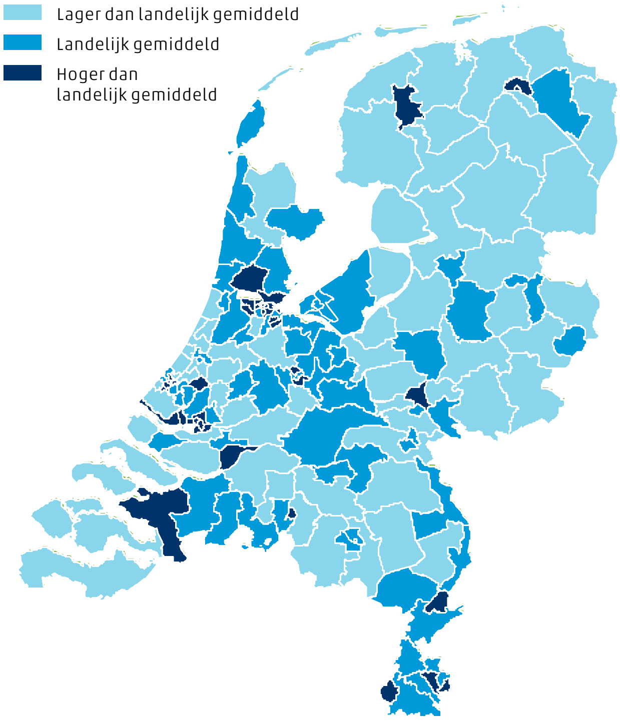
Binnen de regionale eenheden kan de ervaren sociale overlast tussen de basisteams flink uit elkaar lopen.

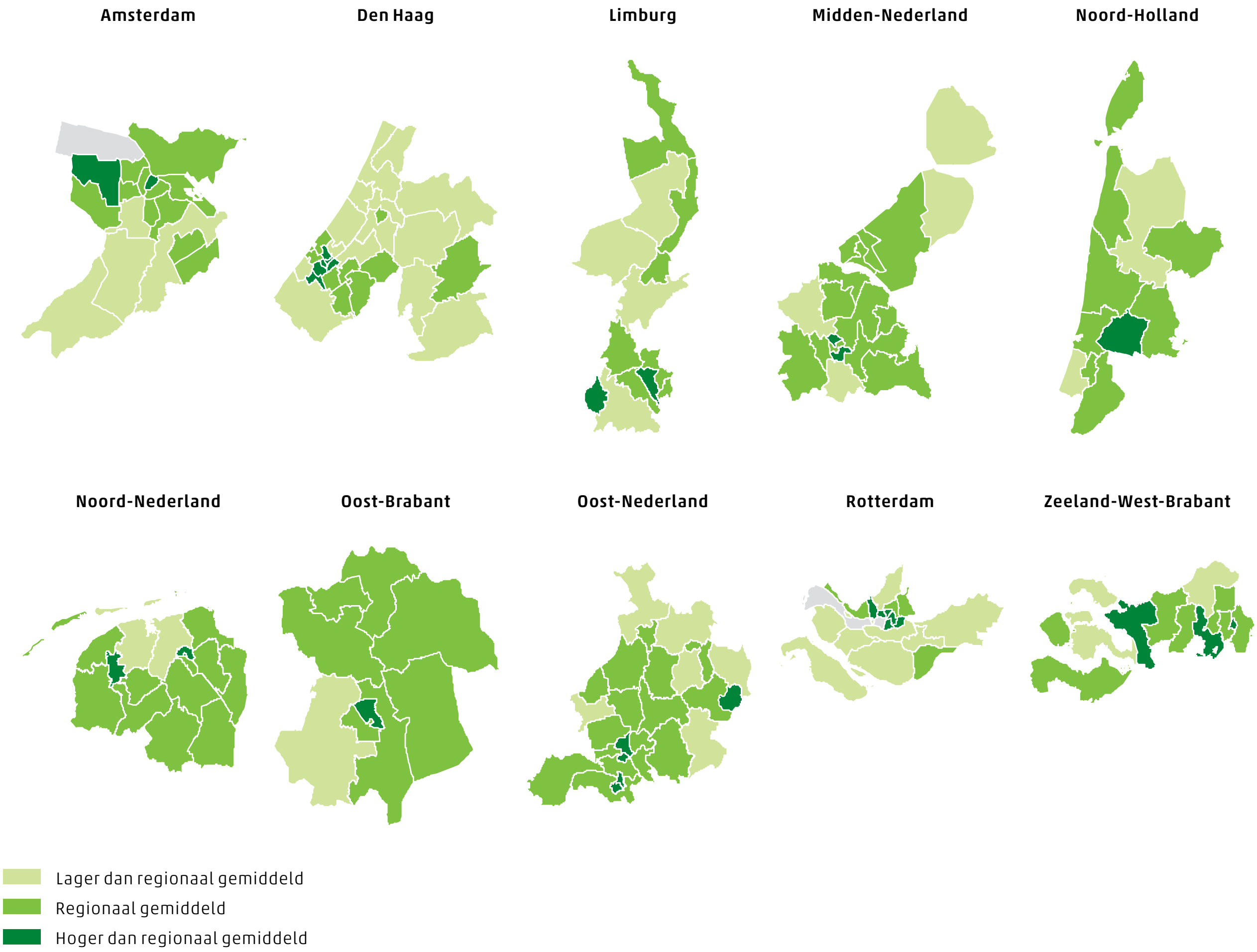
In Limburg bijvoorbeeld, dat met een gemiddeld sociale overlastaandeel van 15 procent (tegen 12 procent landelijk) bovengemiddeld hoog scoort, lopen de percentages naar basisteam uiteen van 4 procent in Horst/Peel en Maas tot 28 procent in Heerlen. Lager dan gemiddeld in Limburg is het aandeel dat veel sociale buurtoverlast ervaart naast Horst/Peel en Maas in de basisteams Weert, Echt en Heuvelland. Hoger dan het Limburgs gemiddelde zijn de overlastpercentages in Heerlen en Maastricht.

In Oost-Nederland, een regionale eenheid waar de sociale overlast in de buurt met 9 procent benedengemiddeld laag is, variëren de overlastpercentages van 4 procent in de basisteams Vechtdal en Veluwe Vallei Noord tot 19 procent in Arnhem-Noord. Lager dan gemiddeld in Oost-Nederland is de buurtgerelateerde sociale overlast naast Vechtdal en Veluwe Vallei Noord in IJsselland-Noord, Twente West, Twente-Oost en Achterhoek-Oost. Hoger dan gemiddeld is de overlast behalve in Arnhem Noord in Arnhem Zuid, Nijmegen Noord en Nijmegen Zuid en in Enschede.

8.1.1 Sociale overlast in buurt - naar regionale eenheid t.o.v. landelijk gemiddelde (a), naar basisteam t.o.v. landelijk gemiddelde (b), en naar basisteam t.o.v. regionaal gemiddelde (c), 2015

8.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt

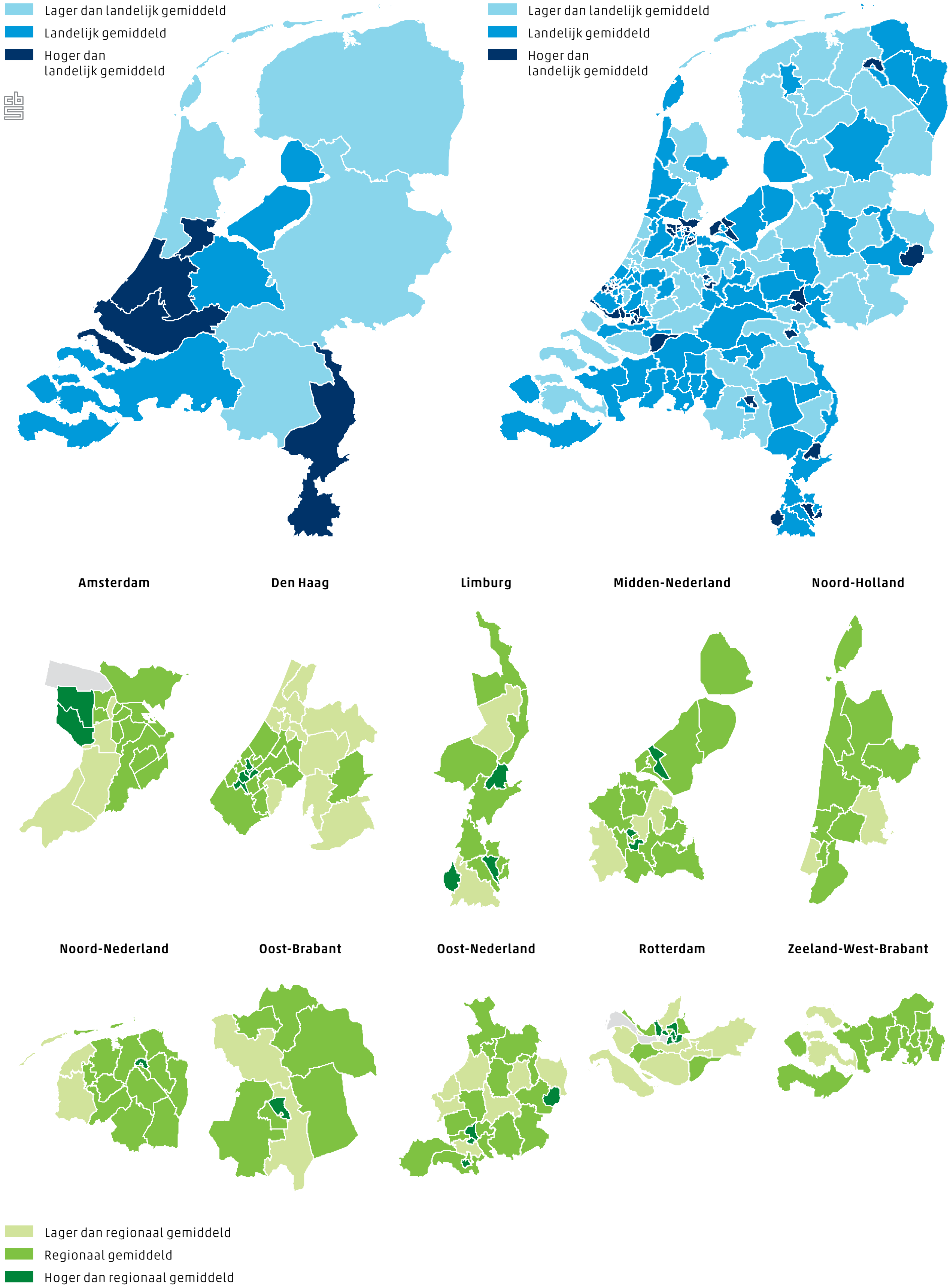
Het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt is in 2015 hoger dan gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Limburg, Lager dan landelijk gemiddeld zijn de buurtgerelateerde overlast gevoelens in Noord-Nederland, Oost-Nederland, Oost-Brabant en Noord-Holland.

Net als de ervaren sociale overlast kunnen ook de onveiligheidsgevoelens in de buurt tussen basisteams binnen een regionale eenheid fors verschillen.

Zo lopen in Rotterdam, een regionale eenheid die met 22 procent een hoog aandeel inwoners met onveiligheidsgevoelens in de buurt heeft, de percentages uiteen van 9 procent in basisteam Hoeksche Waard tot 38 procent in de basisteams Charlois en Feijenoord. Lager dan gemiddeld in Rotterdam is het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt naast Hoeksche Waard in Midden-Schieland, Haringvliet, Oude Maas, Drechtsteden-Buiten en Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. Hoger dan het Rotterdams gemiddelde zijn de onveiligheidsgevoelens behalve in Charlois en Feijenoord in de basisteams Schiedam, Delfshaven, Maas-Rotte en IJsselmonde.

In Oost-Nederland bijvoorbeeld waar de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens met 15 procent laag zijn, loopt het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt uiteen van 9 procent in basisteam Twente West tot 26 procent in Nijmegen Zuid. Lager dan gemiddeld in Oost-Nederland zijn de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens naast Twente West in Twente Oost, IJsselstreek, Veluwe Noord, Veluwe West, Veluwe Vallei Noord en Rivierenland West. Hoger dan gemiddeld zijn de onveiligheidsgevoelens behalve in Nijmegen Zuid in Arnhem Noord en Arnhem Zuid en in Enschede. Het spreidingspatroon van de buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens in Oost-Nederland naar basisteams lijkt sterk op dat van de buurtgerelateerde sociale overlast in Oost-Nederland in de vorige paragraaf.

8.2.1 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar regionale eenheid t.o.v. landelijk gemiddelde (a), naar basisteam t.o.v. landelijk gemiddelde (b), en naar basisteam t.o.v. regionaal gemiddelde (c), 2015

8.3 Slachtofferschap criminaliteit

Het aandeel inwoners dat aangeeft zelf slachtoffer te zijn geweest van veelvoorkomende criminaliteit is in 2015 bovengemiddeld groot in de drie randstedelijke regionale eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Lager dan landelijk gemiddeld is het slachtofferschapspercentage in Noord-Nederland en Oost-Nederland.

Het slachtofferschap van criminaliteit in totaliteit is in 2015 duidelijk het hoogst in de regionale eenheid Amsterdam (26 procent tegen 18 procent landelijk en 21 procent in Rotterdam en Den Haag). De verschillen tussen de Amsterdamse basisteams zijn relatief beperkt. In 14 van de 17 gebieden wijkt het slachtofferschap in 2015 niet wezenlijk af van het Amsterdamse gemiddelde. Alleen in Diemen-Ouder-Amstel (18 procent), Zuidoost Bijlmermeer (19 procent) en vooral Alsmeer-Uithoorn (13 procent) werden in 2015 minder inwoners slachtoffer dan gemiddeld in de Amsterdamse regio. In geen enkel basisteam was het slachtofferschap hoger dan gemiddeld in Amsterdam.
Met het landelijk gemiddelde slachtofferschapspercentage van 18 procent als referentiepunt ontstaat een ander beeld: in 12 van de 17 Amsterdamse basisteams is het slachtofferschapspercentage hoger dan gemiddeld in Nederland. Alleen Diemen-Ouder-Amstel, Zuidoost Bijlmermeer, Zuidoost Gaasperdam, Amstelveen en Alsmeer-Uithoorn wijken niet wezenlijk af van het landelijk gemiddelde.

In Noord-Nederland waar met 15 procent relatief weinig mensen slachtoffer zijn, varieerde het slachtofferschap van 9 procent in basisteam Drachten tot 35 procent in Groningen Centrum. Drachten is het enige basisteam waar het slachtofferschap beneden het Noord-Nederlandse gemiddelde ligt. Hoger dan dit regionale gemiddelde is het slachtofferschap in de basisteams Leeuwarden, Groningen Centrum en Groningen Noord; basisteams gelegen in de twee grootste steden van Noord-Nederland. Deze concentratie van regionale veiligheidsproblematiek in Leeuwarden en Groningen is ook herkenbaar bij sociale overlast en onveiligheidsgevoelens in de vorige paragrafen.
Gerelateerd aan het landelijke slachtofferschapspercentage scoren alleen de beide genoemde basisteams in Groningen bovengemiddeld. In het merendeel van de andere basisteams zijn relatief minder inwoners slachtoffer van criminaliteit dan landelijk gemiddeld.

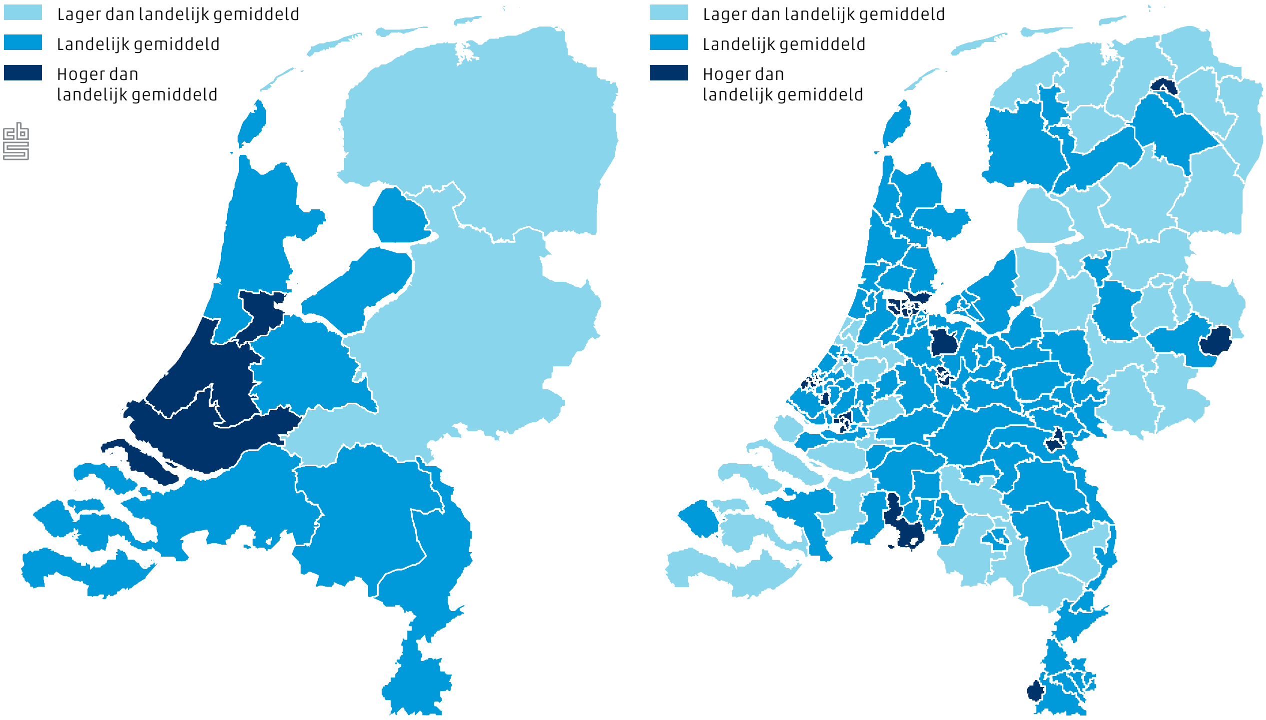
9% **is in basisteam Drachten slachtoffer van criminaliteit**

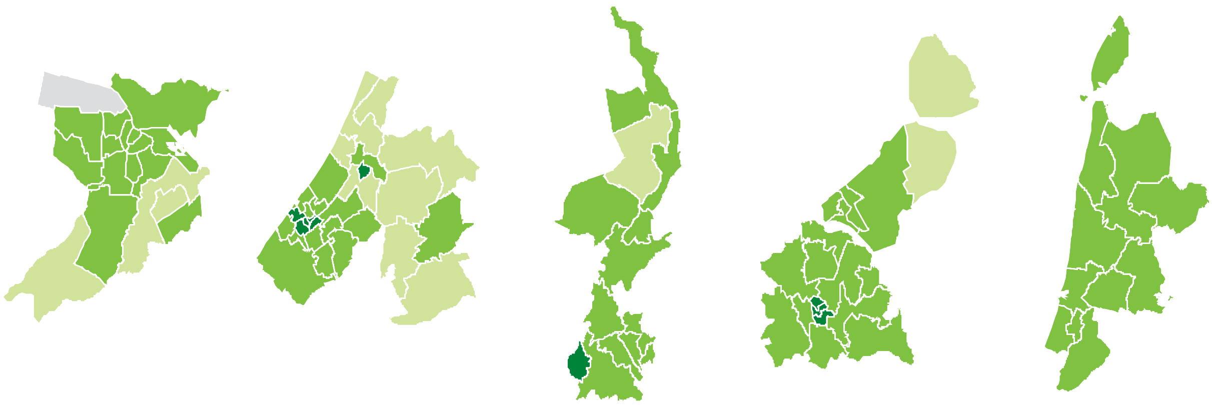
8.3.1 Slachtofferschap totaal - naar regionale eenheid t.o.v. landelijk gemiddelde (a), naar basisteam t.o.v. landelijk gemiddelde (b), en naar basisteam t.o.v. regionaal gemiddelde (c), 2015

Lager dan landelijk gemiddeld
Landelijk gemiddeld
Hoger dan landelijk gemiddeld

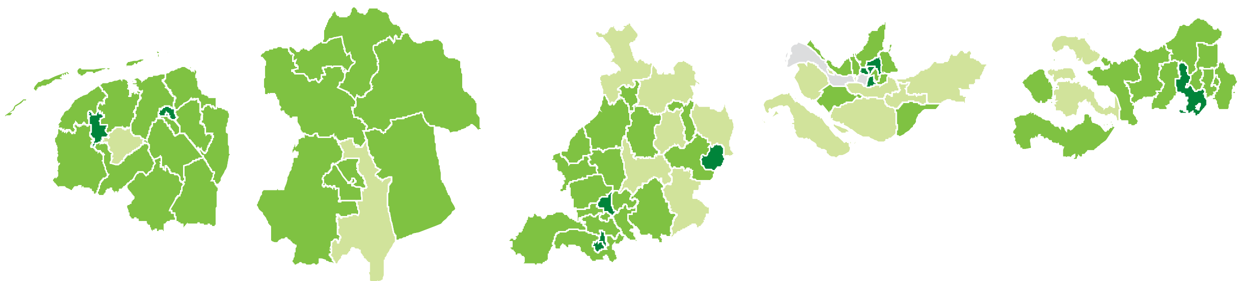
Lager dan landelijk gemiddeld
Landelijk gemiddeld
Hoger dan landelijk gemiddeld

Amsterdam | Den Haag | Limburg | Midden-Nederland | Noord-Holland

Noord-Nederland | Oost-Brabant | Oost-Nederland | Rotterdam | Zeeland-West-Brabant

Lager dan regionaal gemiddeld
Regionaal gemiddeld
Hoger dan regionaal gemiddeld

8.4 Tevredenheid contact met politie

De tevredenheid over het laatste contact met de politie in de eigen gemeente laat weinig regionale verschillen zien. In geen enkele regionale eenheid is de waardering hiervoor wezenlijk hoger of lager dan landelijk gemiddeld (60 procent). De verschillen variëren van 58 procent in Noord-Holland en Amsterdam tot 63 procent in Noord-Nederland en Oost-Brabant.

Ook binnen de regionale eenheden zijn de verschillen klein.

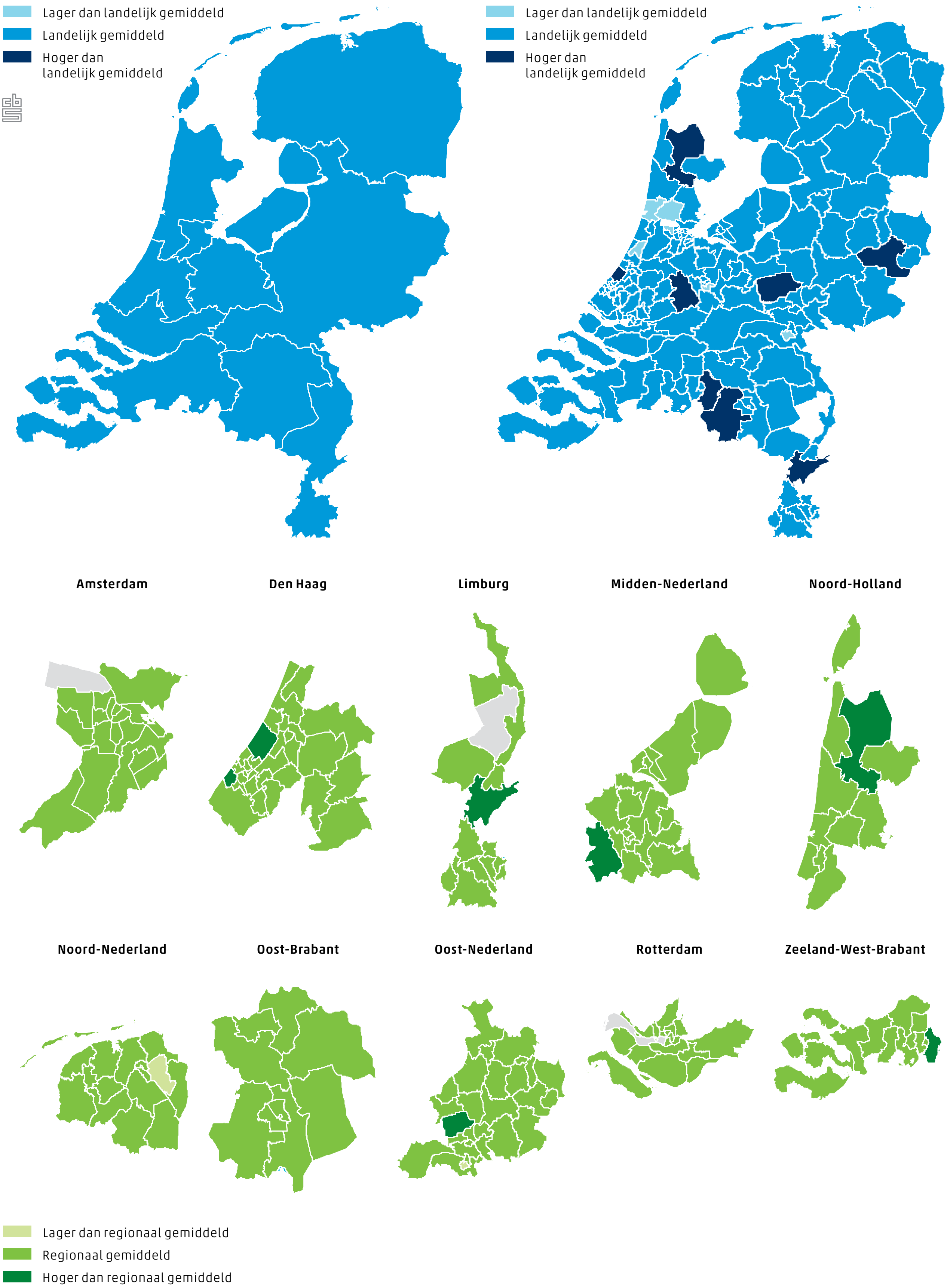
Zo is in 2015 Heerhugowaard het enige basisteam in Noord-Holland waar meer inwoners tevreden zijn over het contact met de politie dan regionaal gemiddeld (68 procent tegen 58 procent).

In Oost-Brabant bijvoorbeeld wijkt de waardering voor het contact met de politie zelfs in geen enkel basisteam significant af van het regionale gemiddelde.

83% in basisteam Ede
tevreden over contact met politie

8.4.1 Tevredenheid contact met politie in gemeente – naar regionale eenheid t.o.v. landelijk gemiddelde (a), naar basisteam t.o.v. landelijk gemiddelde (b), en naar basisteam t.o.v. regionaal gemiddelde (c), 2015

8.5 Tevredenheid functioneren politie

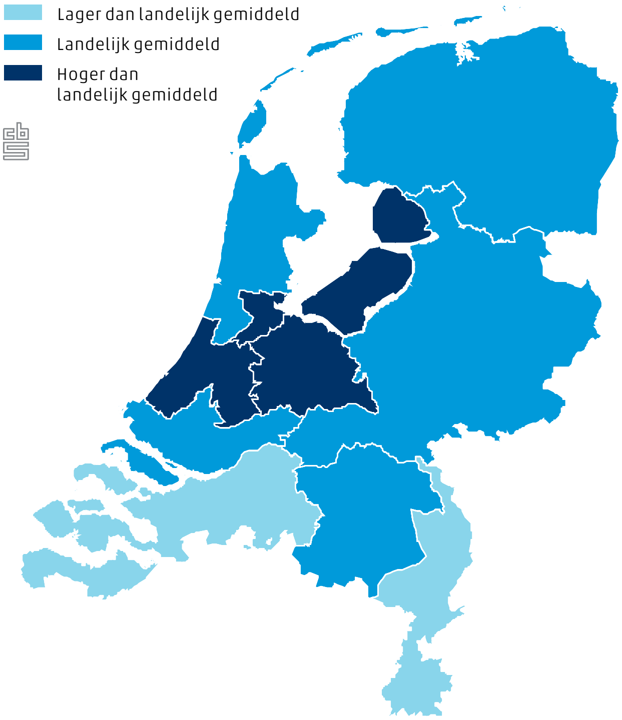
De tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de buurt laat veel meer verschillen zien dan de tevredenheid over de contacten met de politie. De waardering voor het buurtgerelateerde functioneren van de politie is in 2015 hoger dan landelijk gemiddeld in de regionale eenheden Amsterdam, Den Haag en Midden-Nederland.
In Zeeland-West-Brabant en Limburg zijn minder inwoners hierover tevreden dan gemiddeld.

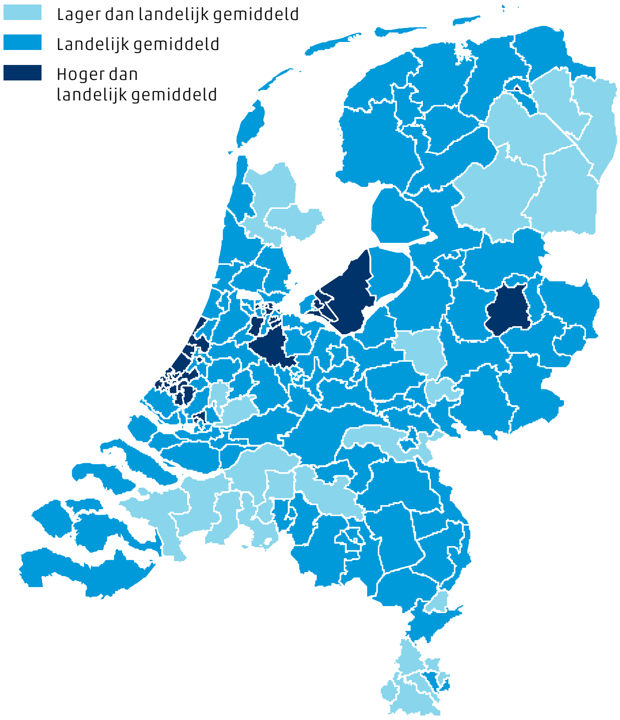
Ook de waardering voor het functioneren van de politie in de buurt kan tussen basisteams in dezelfde regio fors verschillen.

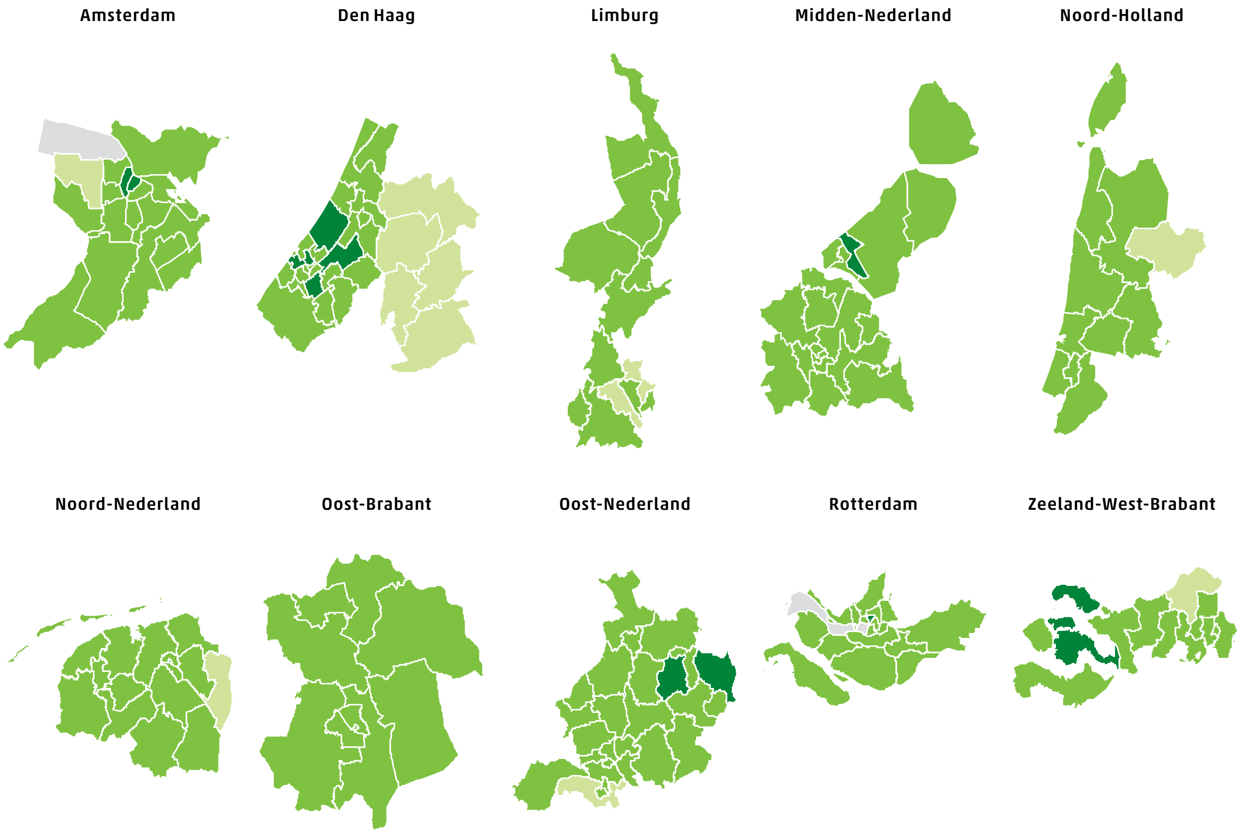
In Den Haag bijvoorbeeld, een regionale eenheid die in 2015 met 31 procent een relatief hoog tevredenheidspercentage kent, variëren de uitkomsten naar basisteam van 18 procent in Krimpenerwaard tot 40 procent in Jan Hendrikstraat. Lager dan gemiddeld in de Haagse regionale eenheid is de waardering naast Krimpenerwaard in Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Gouda, en Waddinxveen/Zuidplas. Behalve in basisteam Jan Hendrikstraat zijn in Segbroek, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Rijswijk relatief meer inwoners tevreden over het functioneren van de politie in de buurt.
Met het landelijke gemiddelde als ijkpunt zijn alleen de inwoners van de basisteams Krimpenerwaard en Waddinxveen/Zuidplas minder tevreden. In het merendeel van de Haagse basisteams is de waardering voor het functioneren van de politie in de buurt hoger dan landelijk gemiddeld.

In Zeeland – West-Brabant, waar de politiewaardering in 2015 met 22 procent laag is, loopt de tevredenheid uiteen van 16 procent in basisteam Dongemond tot 28 procent in Oosterscheldebekken. Dit zijn de enige basisteams die respectievelijke negatief en positief afwijken van het regionale gemiddelde.

8.5.1 Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid t.o.v. landelijk gemiddelde (a), naar basisteam t.o.v. landelijk gemiddelde (b), en naar basisteam t.o.v. regionaal gemiddelde (c), 2015

Lager dan regionaal gemiddeld
Regionaal gemiddeld
Hoger dan regionaal gemiddeld

Bijlagen

I Tabellen Nederland totaal, regionale eenheden en districten (hoofdstukken 2 t/m 6)

1. Toelichting

Deze bijlage bevat kerncijfertabellen waarin de belangrijkste onderzoeksresultaten behorende bij de hoofdstukken 2 t/m 6 zijn opgenomen.

Elke thematische set van tabellen begint met een landelijk overzicht van indicatoren met uitkomsten voor Nederland totaal voor de jaren 2012, 2013, 2014 en 2015. Daarna volgt telkens een aantal tabellen, waarin een selectie van de uitkomsten is uitgesplitst naar de 10 regionale eenheden en 43 districten, eveneens voor de jaren 2012, 2013, 2014 en 2015.

In alle tabellen – met uitzondering van de trendtabellen – zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '–' weergegeven of de uitkomsten van 2012, 2013, 2014 en 2015 significant hoger of lager zijn dan het landelijk gemiddelde in die jaren, en of de uitkomsten van 2015 significant hoger of lager zijn dan die van respectievelijk 2012 en 2014.

Meer cijfers zijn beschikbaar in de overeenkomstige StatLine-tabellen.

2. Leefbaarheid en overlast in buurt

2.1 Landelijk overzicht indicatoren leefbaarheid en overlast in buurt

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% (helemaal) mee eens									
Leefbaarheid buurt										
Fysieke voorzieningen in buurt										
In de buurt zijn wegen, paden en pleinen goed onderhouden	69,7	0,4	68,1	0,4	69,0	0,4	69,1	0,4		
In de buurt zijn perken, plantsoenen en paden goed onderhouden	68,4	0,4	67,1	0,4	68,0	0,4	68,3	0,4		
In de buurt is het buiten goed verlicht	77,5	0,4	77,9	0,3	77,6	0,3	77,1	0,3		
In de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen	61,2	0,4	61,0	0,4	62,4	0,4	62,2	0,4	+	
In de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren	24,2	0,4	24,5	0,3	25,3	0,4	25,2	0,4	+	
	schaalscore (0–10)									
Fysieke voorzieningen	6,3	0,0	6,2	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0		
	% (helemaal) mee eens									
Sociale cohesie in buurt										
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	24,3	0,4	24,5	0,3	24,7	0,4	24,6	0,4		
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	69,0	0,4	68,3	0,4	69,7	0,4	69,4	0,4		
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen	42,9	0,4	42,7	0,4	42,8	0,4	42,5	0,4		
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen	60,4	0,5	59,8	0,4	60,2	0,4	59,9	0,4		
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	37,0	0,4	37,1	0,4	37,2	0,4	36,2	0,4	–	–
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt	68,8	0,4	67,4	0,4	68,0	0,4	68,0	0,4	–	
	schaalscore (0–10)									
Sociale cohesie	6,2	0,0	6,2	0,0	6,2	0,0	6,2	0,0		
	%									
Oordeel ontwikkeling leefbaarheid buurt										
Vindt dat de eigen buurt in het afgelopen jaar:										
is vooruitgegaan	11,2	0,3	9,4	0,2	10,0	0,3	9,9	0,3	–	
is achteruitgegaan	14,5	0,3	14,6	0,3	13,7	0,3	13,5	0,3	–	
is gelijk gebleven	69,8	0,4	71,8	0,3	72,2	0,4	72,4	0,4	+	
	rapportcijfer									
Oordeel leefbaarheid buurt										
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	+	+
	% komt wel eens voor									
Overlast in buurt										
Fysieke verloedering										
Rommel op straat	55,8	0,4	55,3	0,4	54,1	0,4	54,3	0,4	–	
Straatmeubilair dat vernield is	33,5	0,4	31,4	0,4	30,4	0,4	30,0	0,4	–	
Bekladde muren of gebouwen	28,3	0,4	26,7	0,3	25,9	0,4	24,7	0,3	–	–
Hondenpoep	70,3	0,4	69,7	0,4	68,5	0,4	68,3	0,4	–	
	% ervaart veel overlast									
Rommel op straat	6,8	0,3	6,6	0,2	6,1	0,2	6,4	0,2		
Straatmeubilair dat vernield is	3,3	0,2	2,9	0,1	2,7	0,1	2,6	0,1	–	
Bekladde muren of gebouwen	2,2	0,2	2,0	0,1	1,8	0,1	1,6	0,1	–	–
Hondenpoep	19,6	0,4	19,9	0,3	18,6	0,3	18,3	0,3	–	

2.1 Landelijk overzicht indicatoren leefbaarheid en overlast in buurt (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% komt wel eens voor									
Sociale overlast										
Dronken mensen op straat	27,2	0,4	26,9	0,3	26,6	0,4	26,5	0,4		
Drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	24,1	0,4	24,0	0,3	24,4	0,4	24,5	0,3		
Overlast door buurtbewoners	27,6	0,4	28,6	0,3	28,8	0,4	28,4	0,4		
Mensen die op straat worden lastiggevallen	14,8	0,3	14,5	0,3	14,4	0,3	14,2	0,3		
Rondhangende jongeren	41,6	0,5	39,5	0,4	38,9	0,4	37,9	0,4	–	–
	% ervaart veel overlast									
Dronken mensen op straat	3,1	0,2	3,1	0,1	2,7	0,1	2,7	0,1	–	
Drugsgebruik of drugshandel, bijvoorbeeld op straat of in coffeeshop	3,7	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2	3,6	0,2		
Overlast door buurtbewoners	5,1	0,2	5,2	0,2	5,3	0,2	5,0	0,2		
Mensen die op straat worden lastiggevallen	1,7	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	–	
Rondhangende jongeren	6,7	0,3	6,2	0,2	5,6	0,2	5,3	0,2	–	
	% komt wel eens voor									
Verkeersoverlast										
Te hard rijden	70,9	0,4	71,6	0,3	70,5	0,4	70,6	0,4		
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	51,0	0,5	49,8	0,4	48,5	0,4	49,0	0,4	–	
Agressief gedrag in het verkeer	30,8	0,4	31,1	0,3	29,8	0,4	29,4	0,4	–	
	% ervaart veel overlast									
Te hard rijden	21,8	0,4	22,1	0,3	21,1	0,3	20,7	0,3	–	
Parkeerproblemen, bijvoorbeeld fout geparkeerde voertuigen of drukte	17,7	0,4	16,9	0,3	16,0	0,3	16,1	0,3	–	
Agressief gedrag in het verkeer	6,3	0,2	6,3	0,2	5,8	0,2	5,6	0,2	–	
	%									
Oordeel functioneren gemeente										
Tevredenheid totale functioneren gemeente betreffende aanpak										
(Zeer) tevreden	38,6	0,4	37,1	0,4	37,7	0,4	38,4	0,4		
Niet tevreden/niet ontevreden	27,5	0,4	27,7	0,3	27,1	0,4	26,4	0,4	–	
(Zeer) ontevreden	11,4	0,3	12,3	0,2	11,8	0,3	11,6	0,3		
Kan niet beoordelen/geen antwoord	22,4	0,4	22,8	0,3	23,5	0,3	23,5	0,3	+	
	% (helemaal) mee eens									
De gemeente:										
heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid en veiligheid in de buurt	48,5	0,5	46,6	0,4	47,1	0,5	46,9	0,5	–	
informeert de buurt over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	41,8	0,5	41,0	0,4	40,6	0,5	40,1	0,5	–	
betrekt de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt	34,9	0,5	34,3	0,4	34,3	0,4	33,9	0,4		

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

2.2 Leefbaarheid in buurt – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	rapportcijfer													
Nederland	7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0		+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	7,5	0,0	+	7,4	0,0	+	7,4	0,0		7,4	0,0			
Fryslân (District)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1			
Groningen (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,3	0,1		7,4	0,1			
Drenthe (D)	7,5	0,0	+	7,4	0,0	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1			
Oost-Nederland (RE)	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+		
IJsselland (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+	7,6	0,1	+		
Twente (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1	+		
Noord en Oost Gelderland (D)	7,6	0,0	+	7,6	0,1	+	7,5	0,0	+	7,6	0,1	+		
Gelderland Midden (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,0		7,5	0,0	+	7,5	0,1			
Gelderland Zuid (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,5	0,1		7,4	0,1			
Midden-Nederland (RE)	7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0		7,5	0,0		+	
Gooi en Vechtstreek (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+		
Flevoland (D)	7,2	0,1	–	7,2	0,1	–	7,3	0,1	–	7,4	0,1		+	
Oost Utrecht (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,5	0,1	+	7,5	0,1	+		
Utrecht Stad (D)	7,2	0,2	–	7,3	0,1		7,3	0,1		7,3	0,1	–		
West Utrecht (D)	7,5	0,1		7,5	0,1	+	7,4	0,1		7,6	0,1	+		+
Noord-Holland (RE)	7,4	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0			
Noord Holland Noord (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,0	+	7,6	0,1	+	7,5	0,1	+		
Zaanstreek Waterland (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,4	0,1		7,3	0,1			
Kennemerland (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1		7,5	0,1			
Amsterdam (RE)	7,2	0,1	–	7,2	0,1	–	7,3	0,0	–	7,3	0,1	–		
Amsterdam Noord (D)	7,2	0,2		7,3	0,1		7,3	0,1		7,3	0,1			
Amsterdam Oost (D)	7,2	0,1		7,1	0,1	–	7,2	0,1	–	7,3	0,1	–		
Amsterdam Zuid (D)	7,6	0,1	+	7,6	0,1	+	7,7	0,1	+	7,6	0,1	+		
Amsterdam West (D)	6,9	0,2	–	6,9	0,1	–	7,0	0,1	–	7,0	0,1	–		
Den Haag (RE)	7,3	0,0	–	7,3	0,0	–	7,3	0,0	–	7,4	0,0	–	+	
Den Haag Centrum (D)	6,4	0,1	–	6,4	0,1	–	6,5	0,1	–	6,7	0,1	–	+	
Den Haag West (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+	7,6	0,1	+		
Den Haag Zuid (D)	6,5	0,1	–	6,5	0,1	–	6,6	0,1	–	6,7	0,1	–	+	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	7,4	0,1		7,4	0,0		7,4	0,1		7,4	0,1			
Westland – Delft (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1		7,5	0,1			
Leiden – Bollenstreek (D)	7,4	0,1		7,5	0,0	+	7,6	0,1	+	7,6	0,0	+		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	7,4	0,1		7,4	0,0		7,4	0,1		7,5	0,0	+		
Rotterdam (RE)	7,1	0,1	–	7,1	0,0	–	7,2	0,0	–	7,2	0,0	–		
Rijnmond Noord (D)	7,2	0,1	–	7,2	0,1	–	7,2	0,1	–	7,2	0,1	–		
Rotterdam Stad (D)	6,7	0,3	–	6,8	0,1	–	6,9	0,1	–	6,8	0,1	–		
Rijnmond Oost (D)	7,1	0,1	–	7,1	0,1	–	7,1	0,1	–	7,3	0,1	–		
Rotterdam Zuid (D)	6,3	0,2	–	6,5	0,1	–	6,3	0,2	–	6,4	0,2	–		
Rijnmond Zuid-West (D)	7,3	0,1		7,3	0,0	–	7,4	0,1		7,4	0,1			
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,4	0,0		7,4	0,1		7,4	0,1		7,4	0,0	–		
Zeeland – West-Brabant (RE)	7,4	0,0		7,4	0,0		7,4	0,0		7,5	0,0		+	
Zeeland (D)	7,4	0,1		7,5	0,0	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+	+	
De Markiezaten (D)	7,4	0,1		7,3	0,1		7,3	0,1	–	7,3	0,1	–		
De Baronie (D)	7,4	0,1		7,4	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1			
Hart van Brabant (D)	7,3	0,1		7,3	0,1	–	7,4	0,1		7,4	0,1			
Oost-Brabant (RE)	7,5	0,0	+	7,4	0,0	+	7,5	0,0	+	7,5	0,0	+		
's Hertogenbosch (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+	7,6	0,1	+		
Eindhoven (D)	7,4	0,1		7,3	0,1		7,4	0,1		7,5	0,1			
Helmond (D)	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	7,6	0,1	+		

2.2 Leefbaarheid in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
Limburg (RE)	7,4	0,0		7,3	0,0	–	7,4	0,0		7,4	0,0			
Noord en Midden Limburg (D)	7,5	0,1	+	7,4	0,1	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+		
Parkstad-Limburg (D)	7,1	0,1	–	7,0	0,1	–	7,1	0,1	–	7,1	0,1	–		
Zuid-West-Limburg (D)	7,3	0,1		7,3	0,1		7,3	0,1	–	7,4	0,1			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

2.3 Fysieke verloedering in buurt- naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Nederland	24,5	0,4		24,4	0,3		22,9	0,3		22,9	0,3		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	20,5	1,0	–	19,8	0,9	–	18,9	1,0	–	19,1	1,0	–		
Fryslân (District)	21,4	1,8	–	19,0	1,7	–	18,5	1,7	–	18,3	1,7	–		
Groningen (D)	20,7	1,6	–	20,3	1,6	–	20,0	1,7	–	20,6	1,7	–		
Drenthe (D)	18,9	1,5	–	20,3	1,0	–	18,1	2,0	–	18,2	2,0	–		
Oost-Nederland (RE)	20,5	0,8	–	20,6	0,8	–	19,1	0,7	–	19,9	0,8	–		
IJsselland (D)	21,6	1,7	–	20,2	1,9	–	17,1	1,9	–	20,5	2,1			
Twente (D)	20,0	1,7	–	21,5	1,7	–	19,1	1,8	–	20,2	1,6	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	17,5	1,5	–	17,8	1,5	–	16,2	1,3	–	17,6	1,6	–		
Gelderland Midden (D)	22,4	1,8		23,2	1,6		21,9	1,6		21,0	1,7			
Gelderland Zuid (D)	22,1	1,7	–	21,0	1,9	–	21,8	2,0		21,3	1,9			
Midden-Nederland (RE)	24,9	1,4		24,3	1,0		21,8	1,1		23,4	1,1			
Gooi en Vechtstreek (D)	25,9	1,9		25,8	2,7		22,8	3,1		23,4	2,6			
Flevoland (D)	28,1	2,1	+	27,9	1,8	+	25,4	2,2		26,6	2,6	+		
Oost Utrecht (D)	24,0	2,7		22,2	2,0		19,4	1,9	–	21,1	1,9			
Utrecht Stad (D)	25,4	4,5		23,9	2,7		24,0	2,7		24,3	2,9			
West Utrecht (D)	22,0	3,3		22,8	2,5		19,0	2,3	–	22,5	2,7			
Noord-Holland (RE)	24,4	1,1		24,1	1,1		22,5	1,2		22,1	1,2		–	
Noord Holland Noord (D)	22,5	1,7		21,1	1,5	–	20,9	1,8		20,9	1,6	–		
Zaanstreek Waterland (D)	24,8	2,0		26,0	2,0		22,3	2,5		23,8	2,8			
Kennemerland (D)	26,6	2,1		26,8	2,2		24,6	2,1		22,4	2,1			
Amsterdam (RE)	29,0	2,3	+	28,0	1,5	+	27,8	1,5	+	27,0	1,5	+		
Amsterdam Noord (D)	33,5	5,7	+	34,1	3,4	+	32,5	3,3	+	30,9	3,7	+		
Amsterdam Oost (D)	22,3	4,3		26,3	2,6		25,2	2,6		24,5	2,6			
Amsterdam Zuid (D)	24,1	3,5		22,8	2,6		23,0	2,6		22,5	2,7			
Amsterdam West (D)	37,0	5,2	+	30,9	3,2	+	31,9	3,0	+	31,3	3,2	+		
Den Haag (RE)	27,4	0,9	+	27,5	0,8	+	24,7	0,9	+	24,6	0,8	+	–	
Den Haag Centrum (D)	45,5	2,1	+	46,0	3,2	+	41,6	2,7	+	37,3	3,3	+	–	
Den Haag West (D)	32,3	2,0	+	32,4	2,9	+	27,5	2,7	+	26,3	2,6	+	–	
Den Haag Zuid (D)	40,7	1,9	+	39,4	2,5	+	39,6	2,5	+	36,9	2,6	+		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	23,6	2,0		24,4	1,5		22,2	2,6		24,0	2,6			
Westland – Delft (D)	23,6	1,8		24,3	3,0		21,3	2,7		23,2	2,8			
Leiden – Bollenstreek (D)	22,8	2,3		23,9	1,3		22,7	1,9		20,8	1,3	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	23,2	2,7		21,9	1,7	–	17,3	2,1	–	19,0	1,4	–	–	

2.3 Fysieke verloedering in buurt – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Rotterdam (RE)	29,1	1,6	+	27,9	1,0	+	27,3	1,2	+	26,6	1,0	+		
Rijnmond Noord (D)	29,1	4,0	+	27,9	2,0	+	26,9	3,0	+	28,2	2,2	+		
Rotterdam Stad (D)	40,5	10,7	+	33,7	3,8	+	34,4	3,9	+	31,9	4,1	+		
Rijnmond Oost (D)	25,1	4,1		27,2	3,1		25,5	2,9		24,5	3,0			
Rotterdam Zuid (D)	47,3	6,8	+	38,9	3,9	+	40,5	3,9	+	38,5	4,0	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	26,7	3,3		26,1	1,6		24,8	2,5		24,3	2,0			
Zuid-Holland-Zuid (D)	23,6	1,3		23,8	1,8		23,8	2,3		22,6	1,2			
Zeeland – West-Brabant (RE)	24,8	1,6		26,3	1,2	+	24,1	1,2		24,1	1,3			
Zeeland (D)	22,2	2,0		22,1	1,5	–	20,1	2,4	–	19,1	2,2	–		
De Markiezaten (D)	26,2	3,6		29,7	2,8	+	28,9	2,9	+	28,0	2,9	+		
De Baronie (D)	21,6	3,0		25,4	2,4		23,9	2,3		23,8	2,5			
Hart van Brabant (D)	29,6	3,8	+	28,6	2,5	+	24,3	2,5		26,1	2,5	+		
Oost-Brabant (RE)	21,4	1,2	–	22,0	1,1	–	20,7	1,2	–	19,7	1,1	–		
's Hertogenbosch (D)	19,8	1,6	–	20,9	1,7	–	18,9	1,7	–	19,5	1,7	–		
Eindhoven (D)	24,5	2,7		24,4	2,5		23,7	2,4		20,5	2,3			
Helmond (D)	20,9	2,5	–	21,2	1,6	–	20,5	2,3		19,3	2,0	–		
Limburg (RE)	28,7	1,4	+	28,5	1,4	+	28,2	1,4	+	27,2	1,4	+		
Noord en Midden Limburg (D)	22,2	1,7	–	23,7	1,8		22,0	1,7		21,6	2,0			
Parkstad-Limburg (D)	39,9	3,4	+	37,3	3,3	+	38,5	3,4	+	34,7	3,3	+		
Zuid-West-Limburg (D)	30,1	2,7	+	29,0	2,6	+	29,9	2,7	+	29,8	2,4	+		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

[4] Maximaal 4 items.

2.4 Sociale overlast in buurt – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Nederland	12,9	0,3		12,7	0,3		12,0	0,3		11,6	0,3		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	9,4	0,7	–	9,4	0,7	–	9,1	0,8	–	8,3	0,8	–		
Fryslân (District)	8,3	1,3	–	7,5	1,2	–	7,8	1,2	–	8,0	1,2	–		
Groningen (D)	11,1	1,3	–	12,3	1,5		11,7	1,4		10,1	1,4			
Drenthe (D)	8,6	1,1	–	8,4	0,8	–	7,7	1,4	–	6,5	1,3	–		
Oost-Nederland (RE)	9,4	0,6	–	10,0	0,6	–	9,2	0,6	–	9,1	0,6	–		
IJsselland (D)	8,6	1,2	–	7,9	1,4	–	7,0	1,3	–	8,0	1,5	–		
Twente (D)	8,6	1,2	–	10,8	1,3	–	9,8	1,4	–	9,2	1,2	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	8,8	1,2	–	8,7	1,2	–	8,6	1,1	–	7,7	1,1	–		
Gelderland Midden (D)	10,7	1,3	–	11,0	1,2	–	9,8	1,2	–	9,3	1,3	–		
Gelderland Zuid (D)	10,3	1,3	–	11,5	1,6		10,7	1,5		11,6	1,6			
Midden-Nederland (RE)	13,4	1,2		12,7	0,7		11,8	0,8		12,1	0,9			
Gooi en Vechtstreek (D)	13,8	1,5		11,9	2,1		11,1	2,4		12,4	2,3			
Flevoland (D)	13,2	1,7		13,5	1,4		13,0	1,8		11,6	1,9			
Oost Utrecht (D)	11,7	2,1		11,6	1,7		8,9	1,4	–	11,0	1,5			
Utrecht Stad (D)	19,8	4,3	+	16,0	2,4	+	17,7	2,5	+	19,1	2,7	+		
West Utrecht (D)	10,3	2,5		10,8	1,9		10,1	1,8		8,0	1,7	–		

2.4 Sociale overlast in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012 [2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014 [3]
	somscore ervaart veel overlast [4]													
Noord-Holland (RE)	12,4	0,9		12,2	0,9		11,3	0,9		11,2	0,9			
Noord Holland Noord (D)	10,2	1,3	–	9,9	1,1	–	9,4	1,3	–	9,9	1,2	–		
Zaanstreek Waterland (D)	14,1	1,7		12,7	1,6		12,9	2,1		13,1	2,3			
Kennemerland (D)	14,1	1,7		14,6	1,8		12,6	1,7		11,5	1,7			
Amsterdam (RE)	20,9	2,1	+	21,0	1,4	+	20,1	1,3	+	19,1	1,4	+		
Amsterdam Noord (D)	28,5	5,6	+	25,6	3,2	+	25,6	3,1	+	26,3	3,7	+		
Amsterdam Oost (D)	17,7	4,0	+	23,4	2,6	+	22,7	2,7	+	19,5	2,6	+		
Amsterdam Zuid (D)	14,1	3,1		11,2	2,0		11,5	2,1		10,7	1,9			
Amsterdam West (D)	25,6	4,7	+	25,9	3,2	+	22,9	2,8	+	22,5	2,9	+		
Den Haag (RE)	14,2	0,7	+	14,2	0,7	+	13,2	0,7	+	12,3	0,6		–	
Den Haag Centrum (D)	42,3	2,1	+	40,4	3,1	+	37,5	2,6	+	31,3	3,2	+	–	–
Den Haag West (D)	11,8	1,5		12,8	2,2		11,0	2,0		9,9	1,7			
Den Haag Zuid (D)	25,9	1,7	+	24,2	2,3	+	22,9	2,2	+	22,0	2,3	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	10,9	1,5	–	11,4	1,1		12,9	2,2		12,1	2,0			
Westland – Delft (D)	11,5	1,3		10,6	2,3		8,8	2,0	–	10,3	2,0			
Leiden – Bollenstreek (D)	10,8	1,7	–	11,4	1,0	–	9,3	1,4	–	9,1	1,0	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	10,2	2,0	–	10,3	1,4	–	10,4	1,8		8,5	1,1	–		
Rotterdam (RE)	18,0	1,5	+	16,0	0,8	+	16,3	1,0	+	15,5	0,8	+	–	
Rijnmond Noord (D)	15,3	3,2		14,9	1,6	+	15,3	2,5	+	15,3	1,6	+		
Rotterdam Stad (D)	47,1	10,7	+	31,4	3,9	+	30,6	3,8	+	26,6	4,0	+	–	
Rijnmond Oost (D)	16,7	3,5		16,5	2,7	+	16,6	2,6	+	15,8	2,6	+		
Rotterdam Zuid (D)	30,7	6,4	+	30,8	3,8	+	32,3	3,8	+	29,8	3,9	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	13,7	2,6		11,4	1,1		10,3	2,0		9,3	1,3	–	–	
Zuid-Holland-Zuid (D)	12,1	1,0		10,4	1,3	–	11,7	1,8		12,0	1,0			
Zeeland – West-Brabant (RE)	12,1	1,2		12,0	0,9		12,1	1,0		10,6	0,9			
Zeeland (D)	9,6	1,5	–	8,8	1,0	–	9,0	1,8	–	7,2	1,4	–		
De Markiezaten (D)	13,3	2,8		13,8	2,1		14,9	2,3	+	13,4	2,2			
De Baronie (D)	10,7	2,3		11,7	1,9		11,8	1,8		10,4	1,8			
Hart van Brabant (D)	14,9	3,0		14,0	1,9		13,0	1,9		11,7	1,9			
Oost-Brabant (RE)	10,4	1,0	–	10,2	0,9	–	9,2	0,9	–	8,9	0,9	–		
's Hertogenbosch (D)	10,2	1,3	–	9,0	1,2	–	8,8	1,3	–	8,6	1,2	–		
Eindhoven (D)	12,4	2,1		12,8	2,1		11,1	1,9		10,6	1,9			
Helmond (D)	8,5	1,8	–	9,2	1,1	–	7,6	1,6	–	7,4	1,4	–		
Limburg (RE)	15,3	1,2	+	15,6	1,1	+	13,5	1,1	+	14,5	1,1	+		
Noord en Midden Limburg (D)	12,0	1,4		11,8	1,4		9,1	1,1	–	10,5	1,5			
Parkstad-Limburg (D)	17,8	2,6	+	17,7	2,6	+	16,9	2,8	+	19,6	2,9	+		
Zuid-West-Limburg (D)	18,3	2,4	+	19,3	2,4	+	17,4	2,3	+	16,8	1,8	+		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.
[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.
[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.
[4] Maximaal 5 items.

2.5 Verkeersoverlast in buurt – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Nederland	32,3	0,4		32,0	0,4		30,7	0,4		30,3	0,4		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	27,4	1,1	–	27,2	1,0	–	26,8	1,2	–	26,9	1,2	–		
Fryslân (District)	26,8	1,9	–	25,8	1,9	–	27,4	1,9	–	24,0	1,8	–		
Groningen (D)	28,2	1,8	–	27,8	1,8	–	26,8	1,9	–	29,7	2,0			
Drenthe (D)	27,1	1,7	–	28,4	1,1	–	25,9	2,3	–	27,4	2,3	–		
Oost-Nederland (RE)	28,7	0,8	–	29,6	0,9	–	28,1	0,9	–	27,3	0,9	–		
IJsselland (D)	29,1	1,9	–	26,6	2,1	–	25,1	2,1	–	26,8	2,3	–		
Twente (D)	27,5	1,8	–	30,5	1,9		29,6	2,1		27,5	1,7	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	27,7	1,8	–	28,4	1,8	–	26,9	1,5	–	25,6	1,8	–		
Gelderland Midden (D)	29,4	1,9	–	32,6	1,7		28,5	1,8	–	28,4	1,9			
Gelderland Zuid (D)	30,3	1,9		29,5	2,1		30,3	2,2		28,7	2,1			
Midden-Nederland (RE)	33,6	1,5		32,0	1,1		30,5	1,2		30,5	1,2		–	
Gooi en Vechtstreek (D)	35,9	2,1	+	31,9	2,8		32,5	3,4		30,6	2,8		–	
Flevoland (D)	31,1	2,2		31,2	1,9		29,1	2,3		26,4	2,6	–		
Oost Utrecht (D)	32,7	3,0		30,9	2,2		28,2	2,2		30,2	2,2			
Utrecht Stad (D)	39,5	5,1	+	35,2	3,0		34,9	3,0	+	35,7	3,1	+		
West Utrecht (D)	30,7	3,6		31,6	2,8		30,0	2,7		30,2	2,9			
Noord-Holland (RE)	32,9	1,2		32,6	1,2		32,1	1,3		30,7	1,3			
Noord Holland Noord (D)	30,3	1,9		30,1	1,6		28,3	2,0		28,1	1,7	–		
Zaanstreek Waterland (D)	34,8	2,2		35,8	2,2	+	34,7	2,9	+	33,5	3,0			
Kennemerland (D)	34,9	2,3		33,8	2,3		35,1	2,3	+	32,2	2,4			
Amsterdam (RE)	32,3	2,4		32,3	1,6		30,7	1,5		28,2	1,5	–	–	
Amsterdam Noord (D)	35,4	5,7		35,8	3,4	+	34,6	3,3	+	32,9	3,7			
Amsterdam Oost (D)	25,1	4,3	–	30,2	2,7		26,8	2,8	–	23,3	2,6	–		
Amsterdam Zuid (D)	29,1	3,7		27,1	2,8	–	27,2	2,7	–	25,7	2,9	–		
Amsterdam West (D)	39,8	5,2	+	37,1	3,4	+	35,1	3,1	+	32,1	3,1			
Den Haag (RE)	33,2	1,0		32,7	0,9		31,0	1,0		30,0	0,9		–	
Den Haag Centrum (D)	47,8	2,2	+	43,9	3,2	+	44,8	2,7	+	39,9	3,4	+	–	
Den Haag West (D)	34,8	2,1		34,3	2,9		29,7	2,7		31,1	2,7			
Den Haag Zuid (D)	44,8	1,9	+	40,4	2,5	+	40,4	2,6	+	37,2	2,6	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	29,3	2,1	–	30,3	1,6		30,5	2,9		27,7	2,6			
Westland – Delft (D)	30,7	1,9		30,4	3,2		26,2	2,9	–	26,9	3,0	–		
Leiden – Bollenstreek (D)	26,4	2,4	–	30,0	1,4	–	26,8	2,0	–	27,1	1,4	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	34,2	3,0		31,2	1,8		31,2	2,5		30,1	1,6			
Rotterdam (RE)	37,5	1,7	+	35,8	1,0	+	35,6	1,3	+	35,4	1,0	+		
Rijnmond Noord (D)	38,2	4,3	+	35,8	2,2	+	36,0	3,2	+	36,9	2,4	+		
Rotterdam Stad (D)	42,2	10,7		40,6	4,0	+	40,9	4,1	+	45,8	4,4	+		
Rijnmond Oost (D)	30,4	4,3		34,1	3,2		34,7	3,2	+	29,5	3,1			
Rotterdam Zuid (D)	52,2	6,8	+	46,0	4,0	+	45,3	3,9	+	44,7	4,1	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	37,0	3,6	+	34,3	1,7	+	33,2	2,8		32,1	2,0			
Zuid-Holland-Zuid (D)	35,0	1,4	+	32,7	1,9		32,9	2,5		34,7	1,4	+		
Zeeland – West-Brabant (RE)	34,9	1,7	+	35,8	1,3	+	32,3	1,3		33,8	1,4	+		
Zeeland (D)	29,9	2,2		31,2	1,6		26,5	2,6	–	29,8	2,6			
De Markiezaten (D)	35,6	4,0		38,3	3,0	+	36,6	3,0	+	36,4	3,1	+		
De Baronie (D)	35,9	3,5		34,5	2,6		34,0	2,6	+	32,7	2,7			
Hart van Brabant (D)	37,8	3,9	+	39,3	2,7	+	32,6	2,7		36,7	2,7	+		

2.5 Verkeersoverlast in buurt – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Oost-Brabant (RE)	30,3	1,4	–	29,2	1,2	–	28,7	1,4	–	28,9	1,3			
's Hertogenbosch (D)	32,1	1,9		28,8	1,8	–	29,3	2,0		28,9	1,9			
Eindhoven (D)	31,5	2,8		30,9	2,7		30,1	2,6		29,3	2,7			
Helmond (D)	25,9	2,7	–	28,0	1,7	–	26,2	2,6	–	28,6	2,4			
Limburg (RE)	36,7	1,5	+	36,4	1,5	+	34,5	1,5	+	34,7	1,5	+		
Noord en Midden Limburg (D)	31,0	1,9		30,4	1,9		28,3	1,9	–	28,9	2,1			
Parkstad-Limburg (D)	46,2	3,4	+	45,5	3,5	+	42,6	3,5	+	44,2	3,5	+		
Zuid-West-Limburg (D)	38,1	2,9	+	38,7	2,9	+	37,6	2,8	+	36,3	2,5	+		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4) Maximaal 3 items.

2.6 Overlast totaal in buurt – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Nederland	46,1	0,5		45,9	0,4		44,0	0,4		43,7	0,4		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	39,8	1,2	–	39,6	1,1	–	38,1	1,3	–	38,4	1,3	–		
Fryslân (District)	39,3	2,1	–	37,6	2,1	–	38,0	2,1	–	35,5	2,1	–		
Groningen (D)	42,1	2,0	–	41,3	2,0	–	40,2	2,1	–	41,8	2,1			
Drenthe (D)	37,7	1,9	–	40,2	1,2	–	35,8	2,5	–	37,9	2,5	–		
Oost-Nederland (RE)	40,3	0,9	–	41,7	0,9	–	39,6	0,9	–	39,3	1,0	–		
IJsselland (D)	41,0	2,0	–	39,7	2,3	–	34,8	2,4	–	38,2	2,5	–		
Twente (D)	39,4	2,0	–	41,9	2,0	–	40,7	2,2	–	39,2	1,9	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	37,8	1,9	–	39,0	1,9	–	37,3	1,7	–	36,0	1,9	–		
Gelderland Midden (D)	42,1	2,1	–	45,1	1,8		42,0	2,0		41,5	2,1			
Gelderland Zuid (D)	42,3	2,1	–	42,9	2,4	–	43,3	2,3		42,5	2,4			
Midden-Nederland (RE)	47,7	1,6		46,0	1,2		43,8	1,3		45,2	1,3			
Gooi en Vechtstreek (D)	49,4	2,1	+	46,8	3,1		46,2	3,6		45,8	3,0			
Flevoland (D)	47,9	2,3		48,1	2,1		44,9	2,5		43,9	2,9			
Oost Utrecht (D)	46,8	3,1		44,3	2,4		39,6	2,3	–	42,1	2,3			
Utrecht Stad (D)	51,5	5,1		48,4	3,2		48,6	3,1	+	53,3	3,2	+		
West Utrecht (D)	44,2	4,0		43,7	2,9		43,0	2,9		43,4	3,2			
Noord-Holland (RE)	46,9	1,3		45,9	1,2		44,3	1,4		43,4	1,4		–	
Noord Holland Noord (D)	44,0	2,1		42,3	1,7	–	40,2	2,2	–	40,5	1,8	–		
Zaanstreek Waterland (D)	47,5	2,3		49,4	2,3	+	46,6	3,1		47,2	3,2			
Kennemerland (D)	50,1	2,4	+	48,3	2,4		47,8	2,4	+	44,5	2,5		–	
Amsterdam (RE)	51,0	2,5	+	51,5	1,7	+	50,0	1,6	+	47,2	1,7	+		
Amsterdam Noord (D)	56,9	5,9	+	60,2	3,4	+	56,7	3,5	+	55,1	4,0	+		
Amsterdam Oost (D)	43,1	5,0		50,1	2,9	+	46,6	3,0		44,5	3,1			
Amsterdam Zuid (D)	46,9	4,0		42,9	3,1		42,8	3,1		40,2	3,3			
Amsterdam West (D)	58,3	5,3	+	55,9	3,5	+	55,7	3,2	+	51,8	3,4	+		

2.6 Overlast totaal in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore ervaart veel overlast[4]													
Den Haag (RE)	48,9	1,1	+	48,4	0,9	+	45,7	1,1	+	44,7	1,0		–	
Den Haag Centrum (D)	69,6	2,0	+	67,7	3,1	+	66,3	2,6	+	60,3	3,5	+	–	
Den Haag West (D)	51,8	2,2	+	50,8	3,1	+	45,4	3,0		46,0	2,9		–	
Den Haag Zuid (D)	64,3	1,8	+	60,1	2,6	+	62,0	2,5	+	57,0	2,7	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	44,6	2,3		44,9	1,8		43,5	3,0		42,8	2,9			
Westland – Delft (D)	44,7	2,1		44,0	3,4		41,0	3,3		41,2	3,3			
Leiden – Bollenstreek (D)	41,5	2,7	–	45,0	1,5		41,3	2,2	–	40,3	1,6	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	47,4	3,2		44,9	2,0		41,8	2,7		41,7	1,7		–	
Rotterdam (RE)	52,4	1,7	+	50,8	1,1	+	49,9	1,3	+	49,9	1,1	+		
Rijnmond Noord (D)	52,7	4,4	+	50,1	2,3	+	48,7	3,3	+	51,6	2,5	+		
Rotterdam Stad (D)	68,5	9,6	+	60,6	4,0	+	60,8	4,1	+	59,9	4,3	+		
Rijnmond Oost (D)	47,3	4,8		50,6	3,4	+	49,6	3,4	+	46,9	3,5			
Rotterdam Zuid (D)	67,2	6,4	+	63,9	3,9	+	63,2	3,8	+	64,8	3,9	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	50,8	3,7	+	47,7	1,8		46,1	3,0		45,2	2,2			
Zuid-Holland-Zuid (D)	47,1	1,5		46,1	2,1		45,9	2,7		46,1	1,5	+		
Zeeland – West-Brabant (RE)	47,6	1,8		48,9	1,3	+	46,0	1,4	+	46,2	1,5	+		
Zeeland (D)	42,4	2,4	–	42,9	1,7	–	39,1	2,9	–	41,4	2,8			
De Markiezaten (D)	47,5	4,2		52,3	3,0	+	52,7	3,1	+	49,3	3,2	+		
De Baronie (D)	47,1	3,6		47,7	2,8		47,3	2,7	+	45,2	2,9			
Hart van Brabant (D)	52,7	4,1	+	53,0	2,8	+	45,7	2,9		49,0	2,8	+		
Oost-Brabant (RE)	43,0	1,5	–	42,0	1,3	–	40,7	1,5	–	40,7	1,4	–		
's Hertogenbosch (D)	43,0	2,0	–	40,5	2,0	–	39,5	2,2	–	41,1	2,1	–		
Eindhoven (D)	46,3	3,0		45,5	2,9		44,3	2,8		41,0	2,9			
Helmond (D)	39,2	2,9	–	40,7	1,9	–	38,7	2,8	–	39,9	2,6	–		
Limburg (RE)	51,1	1,5	+	50,9	1,5	+	49,3	1,5	+	48,4	1,5	+		
Noord en Midden Limburg (D)	43,9	2,1		43,2	2,0	–	41,1	2,0	–	41,8	2,3			
Parkstad-Limburg (D)	62,3	3,3	+	60,9	3,4	+	59,9	3,4	+	57,2	3,4	+		
Zuid-West-Limburg (D)	53,2	3,0	+	54,8	2,9	+	53,4	2,9	+	51,7	2,5	+		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4) Maximaal 13 items.

3. Veiligheidsbeleving

3.1 Landelijk overzicht indicatoren veiligheidsbeleving

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	%									
Veiligheidsbeleving in de buurt										
Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt										
voelt zich ***wel eens*** onveilig in eigen buurt	18,0	0,4	18,8	0,3	18,2	0,3	18,1	0,3		
voelt zich ***vaak*** onveilig in eigen buurt	1,7	0,1	1,8	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1		
	% 'komt vaak voor'									
Komt het wel eens voor dat u:										
's Avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt	8,1	0,3	8,7	0,2	9,0	0,2	9,0	0,2	+	
in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden	2,6	0,2	2,6	0,1	2,5	0,1	2,4	0,1		
zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt	3,7	0,2	3,6	0,1	3,5	0,2	3,5	0,2		
zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent	2,6	0,2	2,6	0,1	2,4	0,1	2,4	0,1		
bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit	3,4	0,2	3,7	0,2	3,3	0,2	3,2	0,1		
	%									
Beoordeling voorkomen criminaliteit in de buurt										
veel	9,8	0,3	10,7	0,2	10,2	0,3	10,0	0,2		
weinig	65,3	0,4	65,0	0,4	65,8	0,4	65,6	0,4		
geen	17,5	0,3	16,7	0,3	17,0	0,3	17,2	0,3		
Beoordeling ontwikkeling criminaliteit in de buurt										
toegenomen	13,9	0,3	15,5	0,3	13,9	0,3	12,9	0,3	–	–
afgenomen	3,9	0,2	3,6	0,1	4,4	0,2	4,3	0,2	+	
gelijk gebleven	50,9	0,5	50,1	0,4	50,9	0,4	51,9	0,4	+	+
	rapportcijfer									
Rapportcijfer over veiligheid in de buurt	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	7,2	0,0	+	+
	% wel eens ('vaak'/'soms')									
Veiligheidsbeleving in de woonplaats										
Onveiligheidsgevoelens op specifieke plekken in eigen woonplaats										
Voelt zich wel eens ('vaak'/'soms') onveilig										
rondom uitgaansgelegenheden	25,4	0,4	24,7	0,3	23,3	0,4	23,3	0,3	–	
op plekken waar groepen jongeren rondhangen	44,4	0,5	43,1	0,4	41,1	0,4	40,9	0,4	–	
in het centrum van woonplaats	18,9	0,4	18,0	0,3	17,0	0,3	16,7	0,3	–	
in winkelgebied/winkelcentrum	14,7	0,3	14,2	0,3	13,1	0,3	13,2	0,3	–	
in het openbaar vervoer	19,4	0,4	18,6	0,3	17,4	0,3	17,9	0,3	–	
bij het treinstation	19,6	0,4	19,1	0,3	17,8	0,3	17,8	0,3	–	
in eigen huis	8,9	0,3	9,2	0,2	9,1	0,2	8,9	0,2		
	%									
Veiligheidsbeleving in het algemeen										
Onveiligheidsgevoelens in het algemeen										
voelt zich ***wel eens*** onveilig	36,6	0,4	36,7	0,4	35,9	0,4	35,6	0,4	–	
voelt zich ***vaak*** onveilig	1,8	0,1	1,9	0,1	1,8	0,1	1,7	0,1		
	% (heel) groot									
Kans op slachtofferschap van										
zakkenrollerij (zonder geweld)	3,9	0,2	5,1	0,2	3,9	0,2	3,8	0,2		
beroving op straat (met geweld)	2,7	0,2	2,9	0,1	2,5	0,1	2,5	0,1		
inbraak in uw woning	10,2	0,3	12,1	0,3	11,0	0,3	10,9	0,3	+	
mishandeling	2,4	0,2	2,5	0,1	2,3	0,1	2,5	0,1		

3.1 Landelijk overzicht indicatoren veiligheidsbeleving (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% wel eens ('vaak'/'soms')									
Respectloos gedrag										
door onbekenden op straat	22,4	0,4	22,1	0,3	21,0	0,3	21,1	0,3	–	
door onbekenden in openbaar vervoer	15,4	0,3	15,0	0,3	14,2	0,3	14,1	0,3	–	
door personeel van winkels of bedrijven	17,3	0,4	17,0	0,3	15,7	0,3	14,6	0,3	–	–
door personeel van overheidsinstanties	13,6	0,3	13,6	0,3	12,7	0,3	11,9	0,3	–	–
door bekenden (partner, familie, vrienden)	6,7	0,2	6,7	0,2	6,6	0,2	6,5	0,2		

1) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

3.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens													
Nederland	18,0	0,4		18,8	0,3		18,2	0,3		18,1	0,3			
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	13,4	0,8	–	14,6	0,8	–	14,5	0,9	–	14,7	0,9	–		
Fryslân (District)	11,4	1,5	–	12,3	1,5	–	13,3	1,5	–	12,3	1,5	–		
Groningen (D)	15,6	1,5	–	17,7	1,6		16,5	1,6		18,3	1,7			
Drenthe (D)	13,2	1,3	–	13,8	0,9	–	13,8	1,8	–	13,6	1,7	–		
Oost-Nederland (RE)	15,0	0,7	–	16,4	0,7	–	15,7	0,7	–	15,1	0,7	–		
IJsselland (D)	13,2	1,4	–	14,5	1,8	–	12,7	1,7	–	14,4	1,9	–		
Twente (D)	14,5	1,5	–	17,2	1,6		16,2	1,7	–	16,0	1,5	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	13,2	1,4	–	14,2	1,4	–	13,9	1,2	–	12,3	1,4	–		
Gelderland Midden (D)	16,6	1,6		18,5	1,5		17,5	1,6		16,5	1,6			
Gelderland Zuid (D)	17,8	1,6		17,8	1,8		18,3	1,9		17,4	1,8			
Midden-Nederland (RE)	18,6	1,3		19,1	1,0		19,0	1,0		18,4	1,0			
Gooi en Vechtstreek (D)	18,0	1,7		17,7	2,3		15,8	2,6		16,2	2,2			
Flevoland (D)	19,3	1,9		22,4	1,6	+	22,1	2,1	+	20,6	2,4			
Oost Utrecht (D)	16,8	2,4		17,7	1,9		17,8	1,9		16,7	1,8			
Utrecht Stad (D)	23,6	4,3	+	23,8	2,7	+	24,7	2,7	+	24,8	2,9	+		
West Utrecht (D)	16,7	3,1		14,3	2,1	–	14,8	2,1	–	14,3	2,3	–		
Noord-Holland (RE)	15,9	1,0	–	16,1	0,9	–	15,0	1,0	–	16,4	1,1	–		
Noord Holland Noord (D)	15,1	1,5	–	15,5	1,3	–	13,6	1,5	–	15,7	1,4	–		
Zaanstreek Waterland (D)	15,9	1,7	–	16,4	1,7	–	15,9	2,3		16,1	2,5			
Kennemerland (D)	16,9	1,8		16,7	1,9		16,0	1,8	–	17,3	2,0			
Amsterdam (RE)	25,2	2,2	+	26,6	1,5	+	24,0	1,4	+	24,9	1,5	+		
Amsterdam Noord (D)	27,1	5,4	+	28,0	3,3	+	23,8	3,0	+	24,9	3,7	+		
Amsterdam Oost (D)	26,4	4,4	+	30,7	2,8	+	27,5	2,7	+	27,3	2,8	+		
Amsterdam Zuid (D)	17,9	3,2		15,6	2,3	–	15,9	2,2		16,5	2,4			
Amsterdam West (D)	30,5	4,8	+	33,4	3,4	+	29,1	3,0	+	31,3	3,2	+		
Den Haag (RE)	20,9	0,8	+	21,4	0,8	+	20,3	0,9	+	19,4	0,8	+		
Den Haag Centrum (D)	43,8	2,1	+	46,1	3,2	+	41,5	2,6	+	38,2	3,4	+	–	
Den Haag West (D)	20,2	1,8	+	19,4	2,5		20,0	2,5		18,8	2,3			
Den Haag Zuid (D)	37,0	1,8	+	33,8	2,4	+	34,6	2,5	+	31,6	2,5	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	19,4	1,9		19,7	1,4		18,6	2,5		17,4	2,2			
Westland – Delft (D)	19,4	1,6		18,8	2,7		16,7	2,5		19,7	2,6			
Leiden – Bollenstreek (D)	13,7	1,9	–	17,2	1,2	–	14,6	1,6	–	14,1	1,1	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	16,3	2,4		16,8	1,6	–	17,0	2,1		15,2	1,3	–		

3.2 Onveiligheidsgevoelens in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens									
Rotterdam (RE)	21,8	1,5 +	21,8	0,9 +	22,4	1,1 +	21,8	0,9 +		
Rijnmond Noord (D)	22,8	3,7 +	22,5	1,8 +	24,1	2,8 +	22,4	2,0 +		
Rotterdam Stad (D)	39,9	10,5 +	34,9	3,9 +	37,1	4,0 +	30,8	4,1 +		
Rijnmond Oost (D)	21,6	4,1	25,0	3,1 +	24,1	3,0 +	23,4	3,0 +		
Rotterdam Zuid (D)	36,7	6,5 +	37,3	3,9 +	41,6	3,9 +	37,9	4,0 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	16,7	2,7	17,9	1,5	16,4	2,3	16,1	1,7		
Zuid-Holland-Zuid (D)	15,2	1,1 –	13,2	1,5 –	14,0	1,9 –	16,2	1,1 –		
Zeeland – West-Brabant (RE)	17,7	1,4	19,8	1,1	17,9	1,1	17,7	1,1		
Zeeland (D)	14,8	1,7 –	14,4	1,3 –	12,1	1,9 –	14,5	2,0 –		
De Markiezaten (D)	16,9	3,1	20,7	2,5	19,9	2,6	18,6	2,5		
De Baronie (D)	16,6	2,7	20,9	2,3	18,8	2,2	18,1	2,3		
Hart van Brabant (D)	22,1	3,5 +	22,8	2,4 +	20,8	2,4	19,5	2,3		
Oost-Brabant (RE)	16,4	1,1 –	16,8	1,1 –	16,3	1,1 –	16,2	1,1 –		
's Hertogenbosch (D)	15,2	1,5 –	14,7	1,5 –	15,2	1,6 –	14,9	1,5 –		
Eindhoven (D)	20,1	2,5	21,1	2,5	20,5	2,3	18,8	2,3		
Helmond (D)	14,5	2,2 –	15,7	1,5 –	13,6	2,0 –	15,5	1,9 –		
Limburg (RE)	21,3	1,3 +	20,5	1,3 +	21,8	1,3 +	21,5	1,3 +		
Noord en Midden Limburg (D)	16,3	1,6	18,1	1,6	18,0	1,6	18,4	1,8		
Parkstad-Limburg (D)	23,9	3,0 +	25,1	3,0 +	24,3	3,2 +	25,8	3,1 +		
Zuid-West-Limburg (D)	26,6	2,7 +	20,8	2,4	25,6	2,7 +	22,9	2,0 +		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

3.3 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	rapportcijfer									
Nederland	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	7,2	0,0	+	+
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +		
Fryslân (District)	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +		
Groningen (D)	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		
Drenthe (D)	7,5	0,0 +	7,3	0,0 +	7,4	0,1 +	7,5	0,1 +		
Oost-Nederland (RE)	7,3	0,0 +	7,3	0,0 +	7,4	0,0 +	7,4	0,0 +		
IJsselland (D)	7,4	0,1 +	7,4	0,1 +	7,5	0,1 +	7,5	0,1 +		
Twente (D)	7,4	0,1 +	7,2	0,1 +	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		
Noord en Oost Gelderland (D)	7,5	0,1 +	7,4	0,1 +	7,4	0,0 +	7,5	0,0 +		
Gelderland Midden (D)	7,3	0,1 +	7,1	0,0	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		
Gelderland Zuid (D)	7,2	0,1	7,1	0,1	7,3	0,1 +	7,2	0,1		
Midden-Nederland (RE)	7,1	0,0	7,1	0,0	7,1	0,0	7,2	0,0	+	
Gooi en Vechtstreek (D)	7,2	0,1	7,2	0,1	7,3	0,1 +	7,2	0,1		
Flevoland (D)	7,0	0,1 –	6,9	0,1 –	7,0	0,1 –	7,2	0,1	+	+
Oost Utrecht (D)	7,2	0,1	7,1	0,1	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +		
Utrecht Stad (D)	6,8	0,2 –	6,8	0,1 –	6,9	0,1 –	6,9	0,1 –		
West Utrecht (D)	7,2	0,1	7,3	0,1 +	7,3	0,1 +	7,4	0,1 +	+	

3.3 Rapportcijfer veiligheid in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	rapportcijfer													
Noord-Holland (RE)	7,2	0,0	+	7,2	0,0	+	7,3	0,0	+	7,3	0,0	+		
Noord Holland Noord (D)	7,3	0,1	+	7,3	0,0	+	7,4	0,1	+	7,3	0,1	+		
Zaanstreek Waterland (D)	7,2	0,1	+	7,2	0,1	+	7,2	0,1		7,2	0,1			
Kennemerland (D)	7,2	0,1		7,1	0,1		7,2	0,1		7,2	0,1			
Amsterdam (RE)	6,8	0,1	–	6,8	0,1	–	6,9	0,0	–	6,9	0,1	–		
Amsterdam Noord (D)	6,9	0,2	–	6,7	0,1	–	6,8	0,1	–	6,8	0,1	–		
Amsterdam Oost (D)	6,8	0,1	–	6,6	0,1	–	6,7	0,1	–	6,9	0,1	–		
Amsterdam Zuid (D)	7,3	0,1	+	7,3	0,1	+	7,4	0,1	+	7,4	0,1	+		
Amsterdam West (D)	6,4	0,2	–	6,4	0,1	–	6,5	0,1	–	6,5	0,1	–		
Den Haag (RE)	7,0	0,0	–	7,0	0,0	–	7,1	0,0	–	7,1	0,0	–	+	
Den Haag Centrum (D)	5,8	0,1	–	5,8	0,1	–	6,0	0,1	–	6,2	0,1	–	+	
Den Haag West (D)	7,1	0,1		7,2	0,1		7,2	0,1		7,3	0,1	+	+	
Den Haag Zuid (D)	6,2	0,1	–	6,2	0,1	–	6,3	0,1	–	6,4	0,1	–	+	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	7,0	0,1	–	7,0	0,0	–	7,1	0,1	–	7,1	0,1			
Westland – Delft (D)	7,1	0,1		7,1	0,0		7,3	0,1	+	7,2	0,1			
Leiden – Bollenstreek (D)	7,4	0,1	+	7,2	0,0	+	7,4	0,1	+	7,4	0,0	+		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	7,1	0,1		7,2	0,1		7,2	0,1		7,3	0,0		+	
Rotterdam (RE)	6,9	0,1	–	6,9	0,0	–	6,9	0,0	–	6,9	0,0	–		
Rijnmond Noord (D)	6,9	0,1	–	6,9	0,1	–	6,8	0,1	–	6,9	0,1	–		
Rotterdam Stad (D)	6,0	0,4	–	6,2	0,1	–	6,3	0,1	–	6,3	0,2	–		
Rijnmond Oost (D)	6,8	0,1	–	6,8	0,1	–	6,9	0,1	–	7,0	0,1	–		
Rotterdam Zuid (D)	5,9	0,2	–	6,0	0,1	–	5,8	0,2	–	6,0	0,2	–		
Rijnmond Zuid-West (D)	7,0	0,1	–	7,0	0,0	–	7,2	0,1		7,2	0,1			
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,2	0,0	+	7,3	0,1	+	7,2	0,1		7,3	0,0	+		
Zeeland – West-Brabant (RE)	7,1	0,0		7,1	0,0		7,1	0,0		7,2	0,0			
Zeeland (D)	7,3	0,1	+	7,4	0,0	+	7,5	0,1	+	7,5	0,1	+	+	
De Markiezaten (D)	7,1	0,1		7,0	0,1	–	7,0	0,1	–	7,0	0,1	–		
De Baronie (D)	7,1	0,1		7,0	0,1	–	7,0	0,1	–	7,1	0,1			
Hart van Brabant (D)	6,9	0,1	–	6,9	0,1	–	7,0	0,1	–	7,0	0,1	–		
Oost-Brabant (RE)	7,2	0,0	+	7,2	0,0	+	7,3	0,0	+	7,3	0,0	+		
's Hertogenbosch (D)	7,3	0,1	+	7,3	0,1	+	7,4	0,1	+	7,4	0,1	+		
Eindhoven (D)	7,0	0,1	–	7,0	0,1	–	7,1	0,1	–	7,2	0,1			
Helmond (D)	7,3	0,1	+	7,3	0,0	+	7,4	0,1	+	7,3	0,1	+		
Limburg (RE)	7,0	0,0	–	7,0	0,0	–	7,0	0,0	–	7,1	0,0	–		
Noord en Midden Limburg (D)	7,2	0,1	+	7,2	0,1		7,3	0,1	+	7,3	0,1	+		
Parkstad-Limburg (D)	6,8	0,1	–	6,7	0,1	–	6,8	0,1	–	6,7	0,1	–		
Zuid-West-Limburg (D)	6,9	0,1	–	6,9	0,1	–	6,8	0,1	–	7,0	0,1	–		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

3.4 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens													
Nederland	36,6	0,4		36,7	0,4		35,9	0,4		35,6	0,4		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	29,7	1,1	–	30,6	1,0	–	30,6	1,2	–	29,3	1,2	–		
Fryslân (District)	27,2	1,9	–	28,1	1,9	–	30,5	2,0	–	28,1	2,0	–		
Groningen (D)	33,1	1,9	–	34,9	2,0		32,2	2,0	–	32,9	2,0	–		
Drenthe (D)	28,9	1,8	–	28,8	1,2	–	28,9	2,3	–	26,4	2,2	–		
Oost-Nederland (RE)	33,9	0,9	–	34,4	0,9	–	33,6	0,9	–	33,2	0,9	–		
IJsselland (D)	30,1	1,9	–	32,9	2,2	–	30,0	2,3	–	30,2	2,4	–		
Twente (D)	30,7	1,9	–	33,6	2,0	–	34,0	2,1		32,9	1,9	–		
Noord en Oost Gelderland (D)	32,6	1,9	–	31,6	1,8	–	31,5	1,6	–	29,7	1,9	–		
Gelderland Midden (D)	38,1	2,1		37,1	1,8		35,1	1,9		35,3	2,0			
Gelderland Zuid (D)	38,1	2,1		37,5	2,3		37,7	2,3		39,0	2,3	+		
Midden-Nederland (RE)	39,8	1,6	+	40,2	1,2	+	38,6	1,2	+	38,4	1,3	+		
Gooi en Vechtstreek (D)	40,5	2,1	+	38,3	3,0		37,9	3,5		37,1	3,0			
Flevoland (D)	40,2	2,3	+	41,6	2,0	+	38,6	2,4		37,9	2,9			
Oost Utrecht (D)	35,7	3,0		38,2	2,3		36,3	2,3		36,8	2,3			
Utrecht Stad (D)	47,2	5,1	+	45,6	3,2	+	46,2	3,1	+	46,6	3,2	+		
West Utrecht (D)	38,8	3,9		38,3	2,9		35,7	2,8		34,5	3,1			
Noord-Holland (RE)	34,8	1,3	–	33,5	1,2	–	33,6	1,4	–	33,2	1,3	–		
Noord Holland Noord (D)	32,9	2,0	–	32,5	1,7	–	31,4	2,1	–	32,0	1,7	–		
Zaanstreek Waterland (D)	33,9	2,2	–	33,7	2,2	–	33,6	2,9		32,5	3,1			
Kennemerland (D)	37,6	2,3		34,6	2,3		36,2	2,3		35,3	2,4			
Amsterdam (RE)	42,0	2,5	+	43,3	1,7	+	39,3	1,6	+	41,5	1,7	+		
Amsterdam Noord (D)	38,7	5,8		43,5	3,5	+	41,7	3,5	+	41,4	4,0	+		
Amsterdam Oost (D)	42,3	5,0	+	45,9	2,9	+	41,1	3,0	+	40,8	3,0	+		
Amsterdam Zuid (D)	39,5	4,0		37,7	3,1		34,8	3,0		37,5	3,3			
Amsterdam West (D)	46,6	5,3	+	46,7	3,5	+	40,7	3,1	+	46,3	3,4	+		
Den Haag (RE)	40,2	1,0	+	40,1	0,9	+	39,2	1,1	+	38,2	0,9	+	–	
Den Haag Centrum (D)	54,9	2,1	+	53,8	3,2	+	51,2	2,7	+	51,0	3,5	+		
Den Haag West (D)	43,8	2,2	+	40,3	3,1	+	40,2	3,0	+	38,8	2,8	+	–	
Den Haag Zuid (D)	49,1	1,9	+	49,2	2,6	+	47,5	2,6	+	42,6	2,7	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	40,8	2,2	+	39,5	1,8	+	40,3	3,0	+	35,6	2,8		–	
Westland – Delft (D)	37,1	2,0		39,9	3,3		37,2	3,2		39,7	3,3	+		
Leiden – Bollenstreek (D)	34,5	2,6		36,9	1,5		34,3	2,2		35,5	1,5			
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	37,3	3,1		35,3	1,9		36,8	2,6		35,6	1,7			
Rotterdam (RE)	39,3	1,7	+	38,1	1,1		38,3	1,3	+	37,4	1,1	+		
Rijnmond Noord (D)	42,2	4,3	+	38,8	2,2		39,5	3,2		38,9	2,4	+		
Rotterdam Stad (D)	56,9	10,7	+	48,1	4,1	+	50,9	4,1	+	43,5	4,4	+		
Rijnmond Oost (D)	39,3	4,7		41,3	3,4	+	40,8	3,3	+	43,4	3,5	+		
Rotterdam Zuid (D)	48,1	6,8	+	45,6	4,0	+	50,0	3,9	+	43,6	4,1	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	35,6	3,6		35,0	1,7		32,3	2,8	–	32,6	2,0	–		
Zuid-Holland-Zuid (D)	32,9	1,4	–	32,7	2,0	–	33,2	2,5		32,6	1,4	–		
Zeeland – West-Brabant (RE)	36,6	1,8		37,0	1,3		36,0	1,4		35,8	1,4			
Zeeland (D)	32,5	2,3	–	31,5	1,6	–	27,9	2,7	–	31,5	2,6	–		
De Markiezaten (D)	36,1	4,1		37,5	2,9		36,4	3,0		36,0	3,1			
De Baronie (D)	37,0	3,5		37,0	2,7		39,6	2,6	+	36,2	2,8			
Hart van Brabant (D)	40,1	4,0		41,5	2,7	+	39,1	2,8	+	39,0	2,8	+		

3.4 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens									
Oost-Brabant (RE)	35,2	1,4	35,3	1,3	34,3	1,4	34,0	1,4		
's Hertogenbosch (D)	34,9	1,9	33,5	1,9 –	33,5	2,1	33,2	2,0		
Eindhoven (D)	36,3	2,9	38,8	2,9	37,8	2,7	36,0	2,8		
Helmond (D)	34,6	2,9	34,7	1,9	31,7	2,7 –	33,2	2,5		
Limburg (RE)	39,5	1,5 +	39,4	1,5 +	38,7	1,5 +	39,0	1,5 +		
Noord en Midden Limburg (D)	36,9	2,0	37,5	2,0	35,9	2,0	35,7	2,2		
Parkstad-Limburg (D)	38,8	3,4	42,2	3,5 +	39,1	3,5	41,1	3,4 +		
Zuid-West-Limburg (D)	43,5	3,0 +	40,2	2,9 +	42,4	2,9 +	42,2	2,5 +		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

3.5 Respectloos gedrag door onbekenden op straat – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% komt wel eens voor									
Nederland	22,4	0,4	22,1	0,3	21,0	0,3	21,1	0,3	–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	18,3	1,0 –	17,1	0,9 –	16,8	1,0 –	17,1	1,0 –		
Fryslân (District)	17,6	1,7 –	15,6	1,6 –	15,0	1,6 –	15,2	1,6 –		
Groningen (D)	21,1	1,7	19,5	1,7 –	20,4	1,8	21,0	1,8		
Drenthe (D)	16,0	1,5 –	16,0	1,0 –	14,7	1,8 –	15,0	1,9 –		
Oost-Nederland (RE)	19,6	0,8 –	19,1	0,8 –	18,4	0,8 –	17,9	0,8 –	–	
IJsselland (D)	19,3	1,7 –	19,1	1,9 –	15,5	1,9 –	16,7	1,9 –		
Twente (D)	19,4	1,7 –	18,8	1,6 –	19,5	1,8	20,0	1,7		
Noord en Oost Gelderland (D)	17,7	1,6 –	16,8	1,5 –	16,8	1,4 –	15,0	1,5 –		
Gelderland Midden (D)	20,7	1,8	21,5	1,6	19,4	1,6	19,9	1,8		
Gelderland Zuid (D)	21,3	1,8	20,2	1,9	20,7	1,9	18,5	1,9 –		
Midden-Nederland (RE)	24,7	1,4 +	25,1	1,1 +	24,3	1,1 +	24,1	1,1 +		
Gooi en Vechtstreek (D)	25,8	1,9 +	23,4	2,7	20,3	2,9	22,1	2,7		
Flevoland (D)	24,5	2,1	24,5	1,7 +	25,2	2,2 +	22,1	2,5		
Oost Utrecht (D)	22,2	2,7	22,0	2,1	22,4	2,0	22,2	2,0		
Utrecht Stad (D)	33,5	4,8 +	36,2	3,1 +	34,7	3,0 +	36,3	3,2 +		
West Utrecht (D)	20,3	3,3	21,7	2,5	19,3	2,4	19,4	2,6		
Noord-Holland (RE)	21,8	1,1	22,4	1,1	19,7	1,2	20,7	1,2		
Noord Holland Noord (D)	20,2	1,7 –	20,3	1,5	18,6	1,8 –	17,7	1,5 –		
Zaanstreek Waterland (D)	22,7	2,0	22,8	2,0	19,6	2,5	21,8	2,8		
Kennemerland (D)	23,2	2,0	24,6	2,2 +	21,2	2,0	23,8	2,3 +		
Amsterdam (RE)	33,7	2,4 +	34,3	1,6 +	31,8	1,5 +	31,5	1,6 +		
Amsterdam Noord (D)	39,8	5,8 +	41,4	3,5 +	38,5	3,4 +	37,7	3,8 +		
Amsterdam Oost (D)	30,2	4,5 +	31,0	2,7 +	30,4	2,8 +	29,8	2,9 +		
Amsterdam Zuid (D)	28,2	3,7 +	27,3	2,8 +	26,5	2,8 +	26,2	3,0 +		
Amsterdam West (D)	38,5	5,1 +	39,5	3,5 +	34,2	3,0 +	34,4	3,2 +		

3.5 Respectloos gedrag door onbekenden op straat - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% komt wel eens voor									
Den Haag (RE)	25,7	0,9 +	25,3	0,8 +	24,1	1,0 +	24,4	0,8 +		
Den Haag Centrum (D)	38,6	2,1 +	39,3	3,2 +	36,9	2,6 +	36,4	3,4 +		
Den Haag West (D)	29,2	2,0 +	27,4	2,9 +	27,7	2,8 +	27,7	2,6 +		
Den Haag Zuid (D)	32,7	1,8 +	29,1	2,4 +	29,2	2,3 +	29,9	2,5 +		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	22,6	1,9	22,9	1,5	22,2	2,6	20,9	2,5		
Westland – Delft (D)	25,1	1,8 +	24,2	3,0	21,5	2,9	25,2	3,0 +		
Leiden – Bollenstreek (D)	21,7	2,2	23,6	1,3	21,5	1,9	22,1	1,4		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	23,8	2,8	23,0	1,8	22,3	2,3	20,9	1,5		
Rotterdam (RE)	26,2	1,6 +	24,4	1,0 +	24,4	1,2 +	23,4	1,0 +	–	
Rijnmond Noord (D)	27,6	4,0 +	25,9	2,1 +	24,1	2,8	24,2	2,2 +		
Rotterdam Stad (D)	50,0	10,7 +	35,2	3,9 +	36,9	4,0 +	31,6	4,0 +	–	
Rijnmond Oost (D)	23,6	4,0	27,2	3,1 +	29,2	3,1 +	27,2	3,2 +		
Rotterdam Zuid (D)	34,6	6,4 +	28,1	3,5 +	34,3	3,8 +	30,3	3,8 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	20,7	3,0	20,9	1,5	17,4	2,3 –	17,7	1,8 –		
Zuid-Holland-Zuid (D)	22,3	1,3	20,7	1,8	20,4	2,2	20,3	1,2		
Zeeland – West-Brabant (RE)	21,2	1,6	20,0	1,1 –	18,9	1,2 –	19,6	1,2		
Zeeland (D)	17,6	1,9 –	16,7	1,3 –	16,4	2,2 –	16,1	2,1 –		
De Markiezaten (D)	22,4	3,7	20,6	2,5	18,0	2,4 –	19,5	2,6		
De Baronie (D)	20,5	3,0	19,2	2,3 –	19,9	2,2	18,8	2,4		
Hart van Brabant (D)	24,2	3,7	23,4	2,4	21,0	2,4	23,8	2,5		
Oost-Brabant (RE)	17,9	1,2 –	18,8	1,1 –	16,8	1,1 –	18,1	1,2 –		
's Hertogenbosch (D)	16,9	1,6 –	18,2	1,7 –	17,4	1,7 –	17,9	1,7 –		
Eindhoven (D)	22,1	2,6	21,5	2,6	19,7	2,3	19,2	2,4		
Helmond (D)	14,9	2,2 –	16,8	1,4 –	12,4	1,9 –	17,2	2,1 –		+
Limburg (RE)	19,3	1,3 –	19,6	1,3 –	18,9	1,3 –	18,2	1,2 –		
Noord en Midden Limburg (D)	17,3	1,6 –	17,3	1,6 –	16,3	1,6 –	15,0	1,8 –		
Parkstad-Limburg (D)	19,0	2,8 –	23,7	3,1	21,8	3,3	21,7	3,0		
Zuid-West-Limburg (D)	22,5	2,6	20,1	2,5	20,4	2,5	20,4	2,1		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

3.6 Veiligheidsbeleving – landelijke trends[1)]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	indexcijfers 2005/2008=100										
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				100	110,3	107,2	111,6	107,5	112,0	108,6	107,6
Voelt zich wel eens onveilig	100	87,8	80,8	78,1	79,2	80,8	77,5	75,8	76,0	74,3	73,6
Wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat				100	103,2	100,1	91,1	90,1	88,8	84,5	84,7
Schat kans op woninginbraak (heel) groot in				100	110,2	105,2	129,8	121,9	144,5	130,6	130,3
	%										
Voelt zich wel eens onveilig in buurt				16,8	18,5	18,0	18,7	18,0	18,8	18,2	18,1
Voelt zich wel eens onveilig	48,3	42,4	39,1	37,8	38,3	39,1	37,5	36,6	36,7	35,9	35,6
Wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat				24,9	25,6	24,9	22,6	22,4	22,1	21,0	21,1
Schat kans op woninginbraak (heel) groot in				8,4	9,3	8,8	10,9	10,2	12,1	11,0	10,9

3.7 Onveiligheidsgevoelens in algemeen – regionale trends[1)]

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	% voelt zich wel eens onveilig									
Onveiligheidsgevoelens										
Noord-Nederland	36,4	34,3	35,3	34,7	30,9	32,4	29,7	30,6	30,6	29,3
Oost-Nederland	36,0	32,6	32,9	33,0	33,6	33,3	33,9	34,4	33,6	33,2
Zeeland-West-Brabant	40,2	37,3	33,4	37,4	39,6	34,7	36,6	37,0	36,0	35,8
Oost-Brabant	40,5	37,6	35,8	32,8	37,2	33,4	35,2	35,3	34,3	34,0
Limburg	50,2	51,6	45,5	44,3	47,0	43,2	39,5	39,4	38,7	39,0
Midden-Nederland	44,8	43,3	42,8	43,3	42,1	41,7	39,8	40,2	38,6	38,4
Noord-Holland	35,8	30,0	32,0	34,4	34,8	33,2	34,8	33,5	33,6	33,2
Amsterdam	40,1	39,2	43,1	43,8	45,9	44,4	42,0	43,3	39,3	41,5
Den Haag	55,2	46,5	41,1	43,8	45,8	43,8	40,2	40,1	39,2	38,2
Rotterdam	54,6	50,3	44,6	43,3	43,8	41,6	39,3	38,1	38,3	37,4
	indexcijfers (2006 = 100)									
Noord-Nederland	100	94,3	97,1	95,5	85,0	89,2	81,7	84,1	84,1	80,5
Oost-Nederland	100	90,4	91,4	91,7	93,2	92,4	94,0	95,4	93,2	92,2
Zeeland-West-Brabant	100	92,9	83,0	93,1	98,6	86,5	91,1	92,1	89,6	89,1
Oost-Brabant	100	92,9	88,3	81,1	92,0	82,4	87,0	87,2	84,7	84,0
Limburg	100	102,8	90,6	88,1	93,5	86,0	78,7	78,5	77,1	77,7
Midden-Nederland	100	96,6	95,7	96,7	94,0	93,2	88,9	89,8	86,2	85,7
Noord-Holland	100	83,8	89,4	96,1	97,3	92,6	97,2	93,5	93,8	92,8
Amsterdam	100	97,7	107,6	109,1	114,4	110,7	104,8	108,0	98,0	103,6
Den Haag	100	84,2	74,5	79,3	83,0	79,4	72,8	72,6	71,0	69,1
Rotterdam	100	92,1	81,7	79,3	80,2	76,3	72,0	69,8	70,2	68,6

1) De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

4. Slachtofferschap en ondervonden delicten

4.1a Landelijk overzicht indicatoren slachtofferschap

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% slachtoffers									
Persoonlijk slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	19,8	0,4	19,8	0,3	18,9	0,3	17,6	0,3	-	-
geweldsdelicten totaal	2,6	0,2	2,4	0,1	2,3	0,1	2,2	0,1	-	
bedreiging	1,6	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	1,4	0,1	-	
mishandeling	0,9	0,1	0,8	0,1	0,9	0,1	0,7	0,1		
seksuele delicten	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
vermogensdelicten totaal	13,2	0,3	13,7	0,3	13,0	0,3	12,2	0,3	-	-
(poging tot) inbraak	2,9	0,2	3,1	0,1	2,9	0,1	2,7	0,1		
poging tot inbraak	1,7	0,1	1,8	0,1	2,2	0,1	2,1	0,1	+	
inbraak	1,2	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,2	0,1		
fietsdiefstal	3,7	0,2	3,8	0,2	4,1	0,2	3,9	0,2		
autodiefstal (18+)	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	2,6	0,2	2,5	0,0	2,2	0,1	2,1	0,1	-	
diefstal andere voertuigen (18+)	0,7	0,1	0,8	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,3	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1	1,9	0,1	-	
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1		
zakkenrollerij	1,6	0,1	1,6	0,1	1,4	0,1	1,3	0,1	-	
poging tot beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
overige diefstal	3,8	0,2	3,9	0,2	3,7	0,2	3,3	0,1	-	-
vandalismedelicten totaal	7,7	0,3	7,1	0,2	6,8	0,2	6,2	0,2	-	-
vernielingen aan voertuigen (18+)	4,9	0,2	4,4	0,2	4,3	0,2	3,9	0,2	-	-
overige vernielingen	2,8	0,2	2,7	0,1	2,5	0,1	2,3	0,1	-	
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	12,1	0,3	12,6	0,3	11,2	0,3	11,1	0,3	-	
identiteitsfraude	1,5	0,1	1,3	0,1	0,8	0,1	0,6	0,1	-	-
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0	-	-
phishing en pharming	0,4	0,1	0,4	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	-	
koop- en verkoopfraude	2,9	0,2	3,3	0,1	3,5	0,2	3,5	0,2	+	
koop	2,7	0,2	3,1	0,1	3,3	0,2	3,4	0,2	+	
verkoop	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0		
hacken	6,0	0,2	6,2	0,2	5,2	0,2	5,1	0,2	-	
computer	1,0	0,1	1,0	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	-	
emailaccount	2,7	0,2	2,4	0,1	2,1	0,1	1,8	0,1	-	-
website	1,4	0,1	1,7	0,1	1,4	0,1	1,6	0,1	+	+
anders	2,2	0,1	1,6	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	-	
cyberpesten	3,1	0,2	3,3	0,1	3,1	0,2	3,2	0,2		
laster	1,0	0,1	1,1	0,1	0,9	0,1	1,0	0,1		
chantage	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1		
stalken	0,7	0,1	0,7	0,1	0,7	0,1	0,8	0,1		
bedreiging	0,6	0,1	0,6	0,1	0,6	0,1	0,5	0,1		
anders	1,1	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	1,1	0,1		

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.1b Landelijk overzicht indicatoren ondervonden delicten

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	ondervonden delicten per 100 inwoners									
Persoonlijk slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	35,8	0,9	35,9	0,8	33,7	0,8	31,8	0,7	–	–
geweldsdelicten totaal	3,9	0,3	3,7	0,2	3,4	0,2	3,4	0,2	–	
bedreiging	2,4	0,2	2,4	0,2	2,3	0,2	2,2	0,2		
mishandeling	1,3	0,2	1,0	0,1	0,9	0,1	1,0	0,1		
seksuele delicten	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0		
vermogensdelicten totaal	20,2	0,7	21,2	0,6	20,0	0,6	18,9	0,5	–	
(poging tot) inbraak	3,9	0,3	4,1	0,2	3,9	0,2	3,6	0,2		
poging tot inbraak	2,4	0,2	2,5	0,2	2,4	0,2	2,2	0,2		
inbraak	1,5	0,2	1,6	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1		
fietsdiefstal	5,0	0,3	5,5	0,3	5,6	0,3	5,7	0,3	+	
autodiefstal (18+)	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	3,6	0,2	3,4	0,2	3,0	0,2	2,9	0,2	–	
diefstal andere voertuigen (18+)	0,8	0,1	1,0	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	2,1	0,2	2,3	0,1	2,1	0,1	1,8	0,1		
poging tot zakkenrollerij	0,4	0,1	0,6	0,1	0,5	0,1	0,5	0,1		
zakkenrollerij	1,5	0,1	1,5	0,1	1,4	0,1	1,2	0,1	–	
poging tot beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
beroving	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0		
overige diefstal	4,5	0,3	4,7	0,2	4,3	0,2	3,8	0,2	–	–
vandalismedelicten totaal	11,7	0,4	11,1	0,4	10,3	0,4	9,4	0,3	–	–
vernielingen aan voertuigen (18+)	7,5	0,4	6,9	0,3	6,5	0,3	6,0	0,3	–	
overige vernielingen	4,1	0,3	4,1	0,2	3,8	0,2	3,5	0,2	–	
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	19,7	0,6	20,8	0,5	18,8	0,5	18,7	0,5		
identiteitsfraude	1,6	0,1	1,3	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	–	–
skimmen	1,1	0,1	0,8	0,1	0,4	0,1	0,2	0,0	–	–
phishing en pharming	0,5	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	0,4	0,1	–	
koop- en verkoopfraude	3,4	0,2	3,9	0,2	4,1	0,2	4,2	0,2	+	
koop	3,2	0,2	3,9	0,2	3,9	0,2	4,0	0,2	+	
verkoop	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0		
hacken	8,8	0,4	9,3	0,3	7,9	0,3	7,6	0,3	–	
computer	1,5	0,2	1,5	0,1	1,2	0,1	1,1	0,1	–	
emailaccount	3,9	0,3	3,5	0,2	3,2	0,2	2,7	0,2	–	–
website	2,2	0,2	2,5	0,2	2,1	0,2	2,4	0,2		
anders	3,3	0,2	2,7	0,2	2,1	0,2	2,1	0,2	–	
cyberpesten	5,9	0,4	6,3	0,3	6,0	0,3	6,3	0,3		
laster	1,8	0,2	2,0	0,2	1,8	0,2	1,8	0,2		
chantage	1,6	0,2	1,5	0,2	1,6	0,2	1,9	0,2		
stalken	0,5	0,1	0,3	0,1	0,4	0,1	0,6	0,1		
bedreiging	1,0	0,2	1,1	0,1	1,0	0,1	1,1	0,2		
anders	2,2	0,2	2,3	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2		

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.2 Slachtofferschap geweldsdelicten – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Nederland	2,6	0,2		2,4	0,1		2,3	0,1		2,2	0,1		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	2,2	0,4		2,4	0,4		2,3	0,4		2,2	0,4			
Fryslân (District)	1,4	0,5	–	2,4	0,7		1,9	0,7		2,0	0,6			
Groningen (D)	3,0	0,8		2,6	0,7		2,7	0,7		2,7	0,7			
Drenthe (D)	2,2	0,6		2,1	0,4		2,2	0,8		1,9	0,8			
Oost-Nederland (RE)	2,2	0,3		2,4	0,3		1,9	0,3		2,1	0,3			
IJsselland (D)	2,3	0,7		1,8	0,7		1,9	0,7		2,2	0,9			
Twente (D)	2,1	0,6		2,0	0,6		2,3	0,8		1,9	0,6			
Noord en Oost Gelderland (D)	1,8	0,6	–	2,4	0,6		1,3	0,4	–	1,9	0,6			
Gelderland Midden (D)	2,5	0,7		2,7	0,7		1,8	0,5		2,2	0,7			
Gelderland Zuid (D)	2,3	0,7		3,0	0,8		2,8	0,8		2,6	0,8			
Midden-Nederland (RE)	2,6	0,6		2,4	0,4		2,2	0,4		2,4	0,4			
Gooi en Vechtstreek (D)	2,7	0,8		2,5	1,0		1,9	1,1		2,8	1,3			
Flevoland (D)	2,6	0,9		3,2	0,8		2,2	0,8		2,4	0,9			
Oost Utrecht (D)	2,3	0,9		2,0	0,8		1,8	0,7		2,2	0,7			
Utrecht Stad (D)	2,9	1,9		2,9	1,0		3,8	1,3	+	2,9	1,2			
West Utrecht (D)	2,9	1,5		1,5	0,7	–	1,7	0,8		2,1	0,9			
Noord-Holland (RE)	2,7	0,5		2,3	0,4		2,4	0,5		2,2	0,4			
Noord Holland Noord (D)	2,5	0,7		2,4	0,6		2,3	0,8		2,0	0,5			
Zaanstreek Waterland (D)	3,1	0,9		2,4	0,7		2,7	1,1		2,4	1,0			
Kennemerland (D)	2,7	0,8		2,1	0,7		2,3	0,7		2,4	0,8			
Amsterdam (RE)	3,4	1,0		2,9	0,6		3,2	0,6	+	2,7	0,6			
Amsterdam Noord (D)	4,0	2,3		3,9	1,3	+	4,7	1,6	+	3,4	1,7			
Amsterdam Oost (D)	3,3	2,0		3,4	1,2		2,8	1,0		1,9	0,8			
Amsterdam Zuid (D)	1,8	1,3		1,5	0,8	–	2,6	1,1		3,1	1,2			
Amsterdam West (D)	4,8	2,4		3,3	1,4		3,1	1,1		2,5	1,0			
Den Haag (RE)	2,7	0,4		2,3	0,3		2,1	0,3		2,1	0,3		–	
Den Haag Centrum (D)	3,9	0,9	+	3,5	1,1		2,5	0,7		2,3	1,2			
Den Haag West (D)	2,3	0,7		2,2	1,0		2,3	1,0		2,6	1,0			
Den Haag Zuid (D)	4,0	0,8	+	2,7	0,8		2,8	0,8		2,4	0,8		–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	2,3	0,7		2,8	0,6		1,8	0,9		1,9	0,7			
Westland – Delft (D)	2,3	0,7		2,4	1,1		1,7	0,9		2,7	1,2			
Leiden – Bollenstreek (D)	2,0	0,8		2,0	0,5		2,0	0,7		1,4	0,4	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	3,4	1,2		1,8	0,6		2,1	0,8		1,9	0,5			
Rotterdam (RE)	3,1	0,7		2,4	0,4		3,0	0,5	+	2,4	0,4			
Rijnmond Noord (D)	1,7	1,1		2,6	0,8		2,4	1,1		2,0	0,5			
Rotterdam Stad (D)	8,5	6,2		3,0	1,4		3,6	1,6		4,8	2,0	+		
Rijnmond Oost (D)	2,0	1,4		2,6	1,2		3,9	1,5		1,9	1,0			
Rotterdam Zuid (D)	7,0	3,5	+	3,8	1,5		3,9	1,5		4,5	2,0	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	2,4	1,2		1,9	0,4		2,6	1,0		1,9	0,6			
Zuid-Holland-Zuid (D)	2,4	0,5		2,0	0,6		2,6	1,0		2,1	0,5			
Zeeland – West-Brabant (RE)	2,7	0,7		2,3	0,4		2,0	0,4		1,8	0,4			
Zeeland (D)	2,2	0,8		2,0	0,6		1,8	0,8		1,7	0,7			
De Markiezaten (D)	2,9	1,6		1,7	0,8		1,4	0,7		2,1	1,0			
De Baronie (D)	2,2	1,1		2,6	0,9		2,6	0,9		2,0	0,9			
Hart van Brabant (D)	3,7	1,6		2,7	1,0		2,1	0,9		1,6	0,8			

4.2 Slachtofferschap geweldsdelicten – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Oost-Brabant (RE)	2,4	0,5		2,7	0,5		1,9	0,5		1,7	0,4			
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,6		2,5	0,7		2,2	0,7		1,5	0,6			
Eindhoven (D)	2,7	1,0		2,7	1,1		1,7	0,8		1,4	0,8			
Helmond (D)	2,7	1,1		3,0	0,7		1,8	0,9		2,1	0,9			
Limburg (RE)	2,5	0,5		2,2	0,5		2,4	0,5		2,5	0,5			
Noord en Midden Limburg (D)	1,7	0,5	–	2,2	0,6		1,6	0,5		1,9	0,7			
Parkstad-Limburg (D)	2,3	1,1		2,7	1,3		3,4	1,4		4,0	1,5	+		
Zuid-West-Limburg (D)	4,0	1,3		1,9	0,8		2,9	1,0		2,3	0,7			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.3 Slachtofferschap vermogensdelicten – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Nederland	13,2	0,3		13,7	0,3		13,0	0,3		12,2	0,3		–	–
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	10,7	0,8	–	11,4	0,8	–	11,1	0,8	–	10,4	0,8	–		
Fryslân (District)	9,0	1,3	–	10,9	1,4	–	10,9	1,4	–	10,4	1,4	–		
Groningen (D)	13,0	1,5		13,2	1,5		12,6	1,5		12,0	1,5			
Drenthe (D)	10,0	1,2	–	9,9	0,8	–	9,7	1,6	–	8,6	1,5	–		
Oost-Nederland (RE)	11,8	0,6	–	11,9	0,6	–	10,7	0,6	–	10,4	0,6	–	–	
IJsselland (D)	9,8	1,3	–	10,4	1,5	–	10,1	1,6	–	9,7	1,6	–		
Twente (D)	12,6	1,4		12,6	1,4		10,1	1,4	–	10,7	1,3			
Noord en Oost Gelderland (D)	9,6	1,2	–	9,4	1,2	–	9,3	1,0	–	8,5	1,2	–		
Gelderland Midden (D)	12,3	1,4		12,5	1,3		12,0	1,3		10,8	1,3			
Gelderland Zuid (D)	15,1	1,5	+	15,6	1,8		12,3	1,5		13,2	1,7			
Midden-Nederland (RE)	13,8	1,1		14,9	0,9	+	13,6	0,9		11,9	0,9			
Gooi en Vechtstreek (D)	15,1	1,6		15,2	2,3		15,6	2,7		13,4	2,1			
Flevoland (D)	12,3	1,6		14,6	1,4		12,2	1,7		11,2	1,9			
Oost Utrecht (D)	12,1	2,0		12,9	1,7		11,4	1,6		9,0	1,4	–		
Utrecht Stad (D)	19,3	4,3	+	21,1	2,7	+	19,9	2,5	+	19,8	2,8	+		
West Utrecht (D)	12,0	2,6		12,6	2,0		11,3	1,9		8,8	1,8	–		
Noord-Holland (RE)	12,2	0,9		13,7	0,9		12,8	1,0		11,8	0,9			
Noord Holland Noord (D)	11,2	1,3	–	13,1	1,2		11,5	1,5		10,9	1,2			
Zaanstreek Waterland (D)	13,3	1,6		12,7	1,5		12,2	2,1		11,2	2,1			
Kennemerland (D)	12,9	1,6		15,2	1,8		14,7	1,7		13,2	1,8			
Amsterdam (RE)	20,1	2,1	+	22,5	1,4	+	21,8	1,4	+	19,4	1,4	+		
Amsterdam Noord (D)	21,1	5,0	+	25,7	3,0	+	24,0	3,0	+	21,7	3,3	+		
Amsterdam Oost (D)	16,5	3,6		21,0	2,5	+	19,6	2,5	+	17,8	2,3	+		
Amsterdam Zuid (D)	17,9	3,2	+	19,6	2,5	+	19,4	2,6	+	17,5	2,6	+		
Amsterdam West (D)	25,0	4,7	+	24,8	3,2	+	24,7	2,8	+	21,4	2,8	+		

4.3 Slachtofferschap vermogensdelicten - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	2014[3]
	% slachtoffers									
Den Haag (RE)	14,8	0,7 +	14,6	0,7	13,4	0,8	13,4	0,7 +	–	
Den Haag Centrum (D)	24,5	1,9 +	24,8	2,8 +	22,3	2,2 +	22,2	2,9 +		
Den Haag West (D)	17,0	1,7 +	13,4	2,2	15,8	2,3 +	16,0	2,3 +		
Den Haag Zuid (D)	20,3	1,6 +	17,8	2,0 +	18,7	2,1 +	18,1	2,1 +		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	13,6	1,6	13,4	1,2	10,9	2,0	10,3	1,8		
Westland – Delft (D)	15,1	1,5 +	15,1	2,5	13,1	2,3	14,8	2,4		
Leiden – Bollenstreek (D)	13,5	1,9	14,0	1,1	12,1	1,5	11,3	1,0		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	10,3	1,9 –	11,8	1,4 –	10,3	1,7 –	10,3	1,1 –		
Rotterdam (RE)	13,6	1,3	13,4	0,8	13,7	0,9	13,3	0,8 +		
Rijnmond Noord (D)	13,9	3,1	13,7	1,7	14,4	2,4	13,6	1,6		
Rotterdam Stad (D)	31,4	10,0 +	21,6	3,4 +	23,9	3,6 +	23,7	3,9 +		
Rijnmond Oost (D)	16,1	3,6	16,5	2,7	16,3	2,6 +	14,9	2,7		
Rotterdam Zuid (D)	14,2	4,6	17,5	3,2 +	18,7	3,1 +	18,7	3,3 +		
Rijnmond Zuid-West (D)	11,0	2,5	11,0	1,1 –	9,4	1,8 –	9,9	1,3 –		
Zuid-Holland-Zuid (D)	9,8	0,9 –	9,6	1,2 –	10,5	1,7 –	10,3	1,0 –		
Zeeland – West-Brabant (RE)	11,9	1,3	13,5	1,0	13,0	1,0	11,5	1,0		
Zeeland (D)	7,7	1,3 –	9,2	1,0 –	9,9	1,7 –	8,6	1,7 –		
De Markiezaten (D)	11,4	2,8	12,4	2,1	13,0	2,1	9,2	1,9 –		
De Baronie (D)	14,1	2,6	13,9	2,0	13,8	1,9	13,6	2,0		
Hart van Brabant (D)	13,8	2,9	17,8	2,2 +	14,7	2,0	13,8	2,1		
Oost-Brabant (RE)	13,3	1,1	12,7	1,0	13,3	1,0	12,0	1,0		
's Hertogenbosch (D)	11,8	1,3	12,0	1,4 –	12,8	1,5	12,1	1,5		
Eindhoven (D)	15,2	2,2	15,4	2,2	14,2	2,0	13,8	2,1		
Helmond (D)	14,0	2,2	11,1	1,2 –	13,2	2,0	9,7	1,6 –	–	
Limburg (RE)	13,6	1,1	13,1	1,1	11,8	1,0	11,5	1,0		
Noord en Midden Limburg (D)	11,4	1,4 –	11,9	1,3 –	9,2	1,1 –	10,1	1,5 –		
Parkstad-Limburg (D)	12,8	2,4	13,7	2,5	12,2	2,5	11,0	2,3		
Zuid-West-Limburg (D)	17,2	2,4 +	14,5	2,1	15,2	2,2	13,9	1,7		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.4 Slachtofferschap vandalismedelicten - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	2014[3]
	% slachtoffers									
Nederland	7,7	0,3	7,1	0,2	6,8	0,2	6,2	0,2	–	–
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	6,6	0,6 –	5,5	0,5 –	6,0	0,6 –	4,8	0,6 –	–	
Fryslân (District)	6,0	1,0 –	5,6	1,0 –	5,6	1,0 –	4,8	1,0 –		
Groningen (D)	7,5	1,1	5,8	1,0 –	6,9	1,1	5,8	1,0		
Drenthe (D)	6,1	1,0 –	5,2	0,6 –	5,4	1,2 –	3,6	1,0 –	–	
Oost-Nederland (RE)	7,1	0,5	6,1	0,5 –	5,7	0,4 –	5,5	0,5 –	–	
IJsselland (D)	7,1	1,1	6,2	1,1	5,2	1,1 –	4,7	1,1 –	–	
Twente (D)	7,3	1,1	6,1	1,0	5,4	1,0 –	5,0	0,9 –	–	
Noord en Oost Gelderland (D)	5,9	1,0 –	5,0	0,9 –	5,6	0,8 –	4,8	0,9 –		
Gelderland Midden (D)	7,9	1,2	7,0	1,0	5,7	0,9	5,7	1,0		
Gelderland Zuid (D)	7,8	1,2	6,5	1,2	6,4	1,2	7,7	1,3		

4.4 Slachtofferschap vandalismedelicten - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Midden-Nederland (RE)	7,8	0,9		7,6	0,6		6,5	0,6		6,8	0,7			
Gooi en Vechtstreek (D)	8,4	1,2		7,1	1,7		6,2	1,8		7,2	1,7			
Flevoland (D)	8,7	1,3		6,9	1,0		6,1	1,1		6,2	1,5			
Oost Utrecht (D)	6,3	1,5		7,9	1,3		4,9	1,0	–	6,5	1,2			
Utrecht Stad (D)	10,3	3,2		10,6	1,9	+	8,5	1,7		7,8	1,8			
West Utrecht (D)	6,2	2,0		5,6	1,4		7,6	1,6		6,8	1,7			
Noord-Holland (RE)	7,9	0,7		8,1	0,7	+	6,8	0,7		6,3	0,7		–	
Noord Holland Noord (D)	6,6	1,1		7,5	1,0		6,4	1,1		6,3	0,9			
Zaanstreek Waterland (D)	8,1	1,2		8,5	1,3		6,5	1,5		5,4	1,5			
Kennemerland (D)	9,3	1,4		8,7	1,4		7,5	1,3		6,7	1,3			
Amsterdam (RE)	10,1	1,5	+	9,7	1,0	+	9,5	0,9	+	9,2	1,0	+		
Amsterdam Noord (D)	13,2	4,0	+	12,9	2,4	+	10,7	2,1	+	12,9	2,8	+		
Amsterdam Oost (D)	9,1	2,7		8,1	1,6		10,2	1,9	+	7,8	1,6			
Amsterdam Zuid (D)	9,2	2,4		9,1	1,8		8,4	1,7		8,5	1,8	+		
Amsterdam West (D)	9,8	3,1		9,7	2,0	+	9,4	1,9	+	9,0	1,9	+		
Den Haag (RE)	8,2	0,6		8,0	0,5	+	7,2	0,6		7,1	0,5	+		
Den Haag Centrum (D)	11,2	1,3	+	10,9	1,9	+	9,4	1,5	+	9,8	2,2	+		
Den Haag West (D)	8,6	1,2		8,0	1,6		8,7	1,7		8,8	1,6	+		
Den Haag Zuid (D)	11,2	1,2	+	10,0	1,6	+	9,3	1,5	+	8,2	1,4	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	7,2	1,2		7,7	0,9		5,4	1,4		7,3	1,5			
Westland – Delft (D)	6,9	1,1		7,4	1,8		7,3	1,8		6,7	1,7			
Leiden – Bollenstreek (D)	8,2	1,5		7,5	0,8		7,4	1,2		6,4	0,8			
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	7,2	1,8		7,4	1,2		5,8	1,3		6,0	0,9			
Rotterdam (RE)	8,4	1,0		7,5	0,6		8,2	0,7	+	6,8	0,5		–	–
Rijnmond Noord (D)	8,0	2,3		7,6	1,1		9,5	1,9	+	6,9	1,1			
Rotterdam Stad (D)	9,2	6,0		10,4	2,4	+	10,9	2,5	+	10,1	2,6	+		
Rijnmond Oost (D)	9,3	2,7		8,6	2,0		7,4	1,9		6,5	1,7			
Rotterdam Zuid (D)	12,5	4,4	+	6,6	1,8		9,5	2,2	+	8,3	2,2			
Rijnmond Zuid-West (D)	6,7	1,8		7,3	0,9		6,3	1,4		5,7	1,0			
Zuid-Holland-Zuid (D)	7,5	0,8		6,7	1,0		8,3	1,5		6,5	0,7			
Zeeland – West-Brabant (RE)	7,8	1,0		7,4	0,7		6,8	0,7		6,0	0,7		–	
Zeeland (D)	6,8	1,2		6,0	0,8	–	6,8	1,5		5,3	1,3			
De Markiezaten (D)	7,9	2,3		6,9	1,6		6,5	1,5		5,4	1,4			
De Baronie (D)	8,3	0,0	+	7,8	1,5		7,9	1,5		5,9	1,4		–	
Hart van Brabant (D)	8,3	2,2		8,4	1,5		5,9	1,3		7,1	1,5			
Oost-Brabant (RE)	6,7	0,8		6,2	0,7	–	6,3	0,7		5,3	0,7	–		
's Hertogenbosch (D)	6,7	1,0		6,2	1,0		5,5	1,0	–	5,6	1,0			
Eindhoven (D)	7,6	1,6		6,4	1,4		7,4	1,5		4,8	1,2	–		
Helmond (D)	5,4	1,4	–	5,8	0,8	–	6,5	1,5		5,3	1,2			
Limburg (RE)	7,3	0,8		6,8	0,8		7,1	0,9		5,8	0,7			
Noord en Midden Limburg (D)	6,2	1,0	–	6,1	1,0		5,6	0,9	–	4,4	0,9	–		
Parkstad-Limburg (D)	9,2	2,0		9,5	2,1	+	8,9	2,2		7,7	2,0			
Zuid-West-Limburg (D)	7,5	1,5		5,8	1,4		8,1	1,7		6,6	1,2			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.5 Slachtofferschap totaal – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Nederland	19,8	0,4		19,8	0,3		18,9	0,3		17,6	0,3		–	–
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	16,5	0,9	–	16,6	0,9	–	16,5	1,0	–	14,8	1,0	–		
Fryslân (District)	14,4	1,6	–	16,1	1,6	–	15,9	1,6	–	14,5	1,6	–		
Groningen (D)	19,3	1,7		18,3	1,7		18,7	1,7		17,0	1,7			
Drenthe (D)	15,9	1,5	–	15,1	0,9	–	14,8	1,9	–	12,5	1,7	–	–	
Oost-Nederland (RE)	18,1	0,7	–	17,5	0,7	–	16,0	0,7	–	15,7	0,7	–	–	
IJsselland (D)	16,8	1,6	–	16,0	1,8	–	15,3	1,8	–	14,5	1,9	–		
Twente (D)	18,9	1,7		17,5	1,6	–	15,7	1,7	–	15,4	1,5	–	–	
Noord en Oost Gelderland (D)	14,9	1,5	–	14,2	1,4	–	14,3	1,3	–	13,2	1,4	–		
Gelderland Midden (D)	19,1	1,7		19,3	1,5		16,8	1,5	–	16,3	1,6			
Gelderland Zuid (D)	21,7	1,8		21,4	2,0		18,6	1,8		20,3	2,0	+		
Midden-Nederland (RE)	20,9	1,3		21,2	1,0	+	19,5	1,0		18,1	1,0		–	
Gooi en Vechtstreek (D)	22,9	1,8	+	21,5	2,6		20,6	3,0		19,7	2,5			
Flevoland (D)	19,8	1,9		20,9	1,6		17,6	1,9		16,5	2,2			
Oost Utrecht (D)	18,4	2,4		19,4	1,9		16,0	1,8	–	15,4	1,7	–		
Utrecht Stad (D)	27,2	4,7	+	28,7	2,9	+	27,4	2,8	+	26,6	3,0	+		
West Utrecht (D)	18,6	3,1		17,1	2,2	–	18,8	2,4		15,1	2,3			
Noord-Holland (RE)	19,4	1,1		20,2	1,0		18,9	1,2		17,6	1,1			
Noord Holland Noord (D)	17,8	1,6	–	19,7	1,4		17,2	1,7		16,7	1,4			
Zaanstreek Waterland (D)	20,5	1,9		19,9	1,9		18,7	2,5		16,5	2,5			
Kennemerland (D)	20,8	2,0		21,1	2,0		21,1	2,0		19,3	2,0			
Amsterdam (RE)	27,9	2,3	+	29,8	1,5	+	29,0	1,5	+	26,1	1,5	+		
Amsterdam Noord (D)	30,5	5,5	+	34,1	3,3	+	31,9	3,3	+	29,9	3,7	+		
Amsterdam Oost (D)	23,9	4,2		27,0	2,7	+	26,9	2,7	+	23,0	2,6	+		
Amsterdam Zuid (D)	25,7	3,6	+	26,7	2,8	+	26,4	2,8	+	24,1	2,9	+		
Amsterdam West (D)	32,1	5,0	+	32,5	3,4	+	31,6	3,0	+	28,3	3,0	+		
Den Haag (RE)	21,4	0,8	+	21,1	0,8	+	19,3	0,9		19,1	0,8	+	–	
Den Haag Centrum (D)	31,3	2,0	+	32,2	3,0	+	28,1	2,4	+	28,1	3,2	+		
Den Haag West (D)	23,7	1,9	+	20,5	2,5		22,7	2,6	+	23,4	2,5	+		
Den Haag Zuid (D)	28,3	1,7	+	25,3	2,3	+	25,1	2,3	+	24,0	2,3	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	19,2	1,8		20,0	1,5		15,3	2,2	–	16,4	2,1			
Westland – Delft (D)	20,4	1,7		21,4	2,9		19,2	2,7		20,3	2,8			
Leiden – Bollenstreek (D)	20,2	2,2		20,1	1,2		18,5	1,8		16,4	1,2		–	
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	17,5	2,5		17,9	1,6		15,9	2,0	–	15,8	1,3	–		
Rotterdam (RE)	20,9	1,5		19,7	0,9		20,5	1,1	+	19,1	0,9	+		
Rijnmond Noord (D)	20,0	3,5		19,9	1,9		21,3	2,8		19,0	1,8			
Rotterdam Stad (D)	38,4	10,5	+	28,7	3,7	+	31,0	3,8	+	30,9	4,1	+		
Rijnmond Oost (D)	24,1	4,1		22,7	3,0		22,6	2,9	+	19,9	2,9			
Rotterdam Zuid (D)	24,8	5,8		23,5	3,5		24,3	3,4	+	25,7	3,7	+		
Rijnmond Zuid-West (D)	17,4	2,9		17,2	1,3	–	15,8	2,2	–	15,2	1,6	–		
Zuid-Holland-Zuid (D)	16,9	1,1	–	16,0	1,5	–	18,5	2,1		16,4	1,2			
Zeeland – West-Brabant (RE)	18,9	1,5		19,3	1,1		18,7	1,1		16,9	1,1			
Zeeland (D)	13,8	1,7	–	14,8	1,3	–	16,3	2,1	–	13,3	2,0	–		
De Markiezaten (D)	18,9	3,4		17,2	2,3		18,0	2,4		14,9	2,3	–		
De Baronie (D)	20,6	3,0		20,0	2,3		21,0	2,3		18,6	2,3			
Hart van Brabant (D)	21,9	3,4		24,3	2,4	+	18,8	2,2		19,8	2,4			

4.5 Slachtofferschap totaal – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Oost-Brabant (RE)	19,0	1,2		18,4	1,1		18,7	1,2		16,4	1,1		–	
's Hertogenbosch (D)	17,2	1,6	–	17,5	1,6	–	17,5	1,7		16,7	1,6			
Eindhoven (D)	22,1	2,6		21,2	2,5		20,5	2,3		17,1	2,3		–	
Helmond (D)	18,9	2,5		17,0	1,4	–	18,8	2,4		15,1	2,0	–		
Limburg (RE)	19,7	1,3		19,2	1,2		18,0	1,2		16,7	1,2		–	
Noord en Midden Limburg (D)	16,8	1,6	–	17,5	1,6	–	14,1	1,4	–	14,3	1,7	–		
Parkstad-Limburg (D)	20,1	2,8		22,1	3,0		19,6	3,0		17,5	2,8			
Zuid-West-Limburg (D)	23,5	2,6	+	19,5	2,4		22,2	2,5	+	19,5	2,0			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.6 Slachtofferschap cybercrimedelicten totaal – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers													
Nederland	12,1	0,3		12,6	0,3		11,2	0,3		11,1	0,3		–	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	11,2	0,8		12,1	0,8		11,1	0,8		10,5	0,8			
Fryslân (District)	9,7	1,3	–	12,5	1,5		11,1	1,4		10,0	1,4			
Groningen (D)	12,9	1,4		11,9	1,4		11,8	1,4		10,7	1,3			
Drenthe (D)	11,2	1,3		11,9	0,9		10,2	1,6		11,0	1,7			
Oost-Nederland (RE)	12,1	0,6		12,5	0,6		10,7	0,6		10,7	0,6		–	
IJsselland (D)	13,2	1,5		11,1	1,5		9,5	1,5		12,5	1,8			
Twente (D)	12,2	1,4		12,2	1,4		10,9	1,4		11,4	1,3			
Noord en Oost Gelderland (D)	11,3	1,3		12,3	1,3		11,2	1,2		9,7	1,2			
Gelderland Midden (D)	12,1	1,4		12,9	1,3		10,4	1,2		9,8	1,3			
Gelderland Zuid (D)	12,1	1,5		13,8	1,7		11,1	1,5		10,6	1,5			
Midden-Nederland (RE)	12,6	1,1		13,9	0,9	+	10,9	0,8		11,7	0,9			
Gooi en Vechtstreek (D)	14,6	1,6	+	13,4	2,2		11,1	2,3		11,5	2,1			
Flevoland (D)	12,9	1,6		13,5	1,4		12,1	1,6		13,0	2,1			
Oost Utrecht (D)	12,3	2,2		14,2	1,8		9,9	1,5		11,3	1,6			
Utrecht Stad (D)	11,7	3,4		14,3	2,3		11,4	2,0		12,0	2,2			
West Utrecht (D)	12,3	2,7		14,0	2,2		10,7	1,9		10,9	2,1			
Noord-Holland (RE)	12,7	0,9		12,9	0,9		11,5	1,0		11,5	0,9			
Noord Holland Noord (D)	11,6	1,4		13,4	1,3		11,5	1,5		10,6	1,1			
Zaanstreek Waterland (D)	12,3	1,5		13,3	1,7		11,2	2,0		11,5	2,1			
Kennemerland (D)	14,4	1,7	+	12,1	1,6		11,7	1,6		12,6	1,7			
Amsterdam (RE)	13,2	1,7		13,3	1,1		13,4	1,1	+	11,7	1,1			
Amsterdam Noord (D)	15,6	4,3		12,7	2,4		13,1	2,3		11,2	2,6			
Amsterdam Oost (D)	8,8	2,8	–	13,3	2,0		12,7	2,1		10,5	1,8			
Amsterdam Zuid (D)	13,1	2,8		16,4	2,5	+	13,5	2,2		12,2	2,3			
Amsterdam West (D)	15,7	3,9		10,7	2,1		13,9	2,3	+	12,4	2,3			

4.6 Slachtofferschap cybercrimedelicten totaal – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge 1)		2013	Marge 1)		2014	Marge 1)		2015	Marge 1)		Verschil 2015 t.o.v. 2012 2)	Verschil 2015 t.o.v. 2014 3)
	% slachtoffers													
Den Haag (RE)	12,6	0,7		12,9	0,6		11,5	0,7		11,0	0,6		–	
Den Haag Centrum (D)	13,1	1,5		13,8	2,2		12,8	1,9		12,3	2,5			
Den Haag West (D)	12,1	1,5		13,2	2,1		11,7	2,0		12,2	2,0			
Den Haag Zuid (D)	14,0	1,4	+	13,5	1,9		12,1	1,8		10,9	1,7			
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	13,0	1,6		12,4	1,2		12,3	2,2		11,8	1,9			
Westland – Delft (D)	11,8	1,4		12,7	2,4		9,6	2,0		10,2	2,1			
Leiden – Bollenstreek (D)	12,5	1,9		12,9	1,0		11,6	1,5		10,8	1,0			
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	12,6	2,2		12,5	1,4		11,4	1,7		10,0	1,0			
Rotterdam (RE)	11,7	1,2		12,1	0,7		11,2	0,9		10,6	0,7			
Rijnmond Noord (D)	12,3	3,0		12,4	1,5		10,9	2,2		9,9	1,5			
Rotterdam Stad (D)	15,6	7,8		13,3	2,7		12,0	2,6		10,0	2,6			
Rijnmond Oost (D)	12,0	3,0		12,7	2,3		10,6	2,1		10,9	2,2			
Rotterdam Zuid (D)	15,6	5,2		12,0	2,7		12,3	2,7		10,0	2,4			
Rijnmond Zuid-West (D)	8,5	2,2	–	12,2	1,1		11,0	2,0		10,9	1,4			
Zuid-Holland-Zuid (D)	11,3	1,0		11,3	1,3		11,4	1,7		11,0	1,0			
Zeeland – West-Brabant (RE)	12,1	1,2		12,9	0,9		11,2	1,0		11,0	1,0			
Zeeland (D)	12,6	1,7		11,7	1,1		10,8	1,9		11,4	1,8			
De Markiezaten (D)	10,5	2,5		14,6	2,2		10,7	2,1		11,3	2,1			
De Baronie (D)	13,5	2,5		13,1	2,0		11,7	1,8		10,6	1,9			
Hart van Brabant (D)	11,6	2,7		12,5	1,9		11,3	1,9		10,8	1,8			
Oost-Brabant (RE)	10,9	0,9		12,1	0,9		10,8	1,0		10,7	0,9			
's Hertogenbosch (D)	11,2	1,3		12,5	1,4		10,8	1,4		11,2	1,4			
Eindhoven (D)	12,2	2,0		11,3	1,9		10,0	1,8		10,0	1,8			
Helmond (D)	9,0	1,8	–	12,4	1,3		11,8	2,0		10,5	1,7			
Limburg (RE)	11,4	1,0		11,5	1,0		10,7	1,0		12,2	1,1			
Noord en Midden Limburg (D)	11,9	1,4		11,6	1,4		9,8	1,3		11,4	1,6			
Parkstad-Limburg (D)	12,3	2,4		11,0	2,3		9,3	2,1		13,2	2,5			
Zuid-West-Limburg (D)	10,0	1,9		11,6	2,0		12,9	2,1		12,7	1,7			

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4.7a Landelijk overzicht melding

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	in % van de ondervonden delicten									
Persoonlijk slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	38,4	1,1	37,9	0,9	37,9	1,0	36,3	1,0		
geweldsdelicten totaal	44,6	3,6	45,1	3,0	44,4	3,4	44,1	3,4		
bedreiging	39,0	4,3	39,9	3,7	40,9	4,1	39,6	4,2		
mishandeling	56,6	6,4	56,3	5,4	55,0	6,3	55,2	6,0		
seksuele delicten	46,8	19,7	47,6	13,9	27,7	12,1	29,5	11,9		
vermogensdelicten totaal	46,2	1,5	45,1	1,2	45,0	1,3	43,7	1,3		
(poging tot) inbraak	67,2	3,4	67,9	2,5	67,3	2,8	65,9	2,8		
fietsdiefstal	38,0	2,9	36,5	2,3	37,1	2,3	35,7	2,4		
autodiefstal (18+)	58,3	12,8	60,9	10,4	63,1	10,1	66,7	9,1		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	55,1	3,5	51,9	2,8	51,3	3,2	53,8	3,2		
diefstal andere voertuigen (18+)	40,4	7,1	41,3	5,4	38,2	5,8	36,2	5,4		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	51,8	4,1	49,6	3,0	48,4	3,6	43,5	3,8	–	
overige diefstal	27,8	2,4	28,6	2,1	29,5	2,3	27,5	2,4		
vandalismedelicten totaal	23,0	1,6	21,6	1,4	21,9	1,5	18,7	1,4	–	–
vernielingen aan voertuigen (18+)	20,1	1,9	19,6	1,7	19,7	1,8	16,5	1,6	–	
overige vernielingen	28,1	3,0	25,1	2,4	25,6	2,7	22,6	2,6	–	
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	12,7	1,0	13,3	0,8	12,7	0,9	12,7	1,0		
identiteitsfraude	90,1	2,6	89,0	2,6	87,6	4,1	84,0	5,3		
koop- en verkoopfraude	41,0	3,0	44,9	2,4	40,9	2,4	39,1	2,4		
hacken	22,1	1,8	19,8	1,3	18,8	1,5	18,4	1,5	–	
cyberpesten	23,4	2,7	21,7	2,1	23,1	2,4	23,9	2,4		

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.7b Melding ondervonden delicten totaal – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten													
Nederland	38,4	1,1		37,9	0,9		37,9	1,0		36,3	1,0			
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	34,4	3,1		34,2	2,9		35,6	3,5		35,4	3,8			
Fryslân (District)	34,1	6,1		30,2	5,0	–	36,5	5,7		38,9	6,7			
Groningen (D)	32,7	4,8		35,5	5,5		32,0	5,0		30,9	5,6			
Drenthe (D)	37,4	5,5		38,0	3,5		40,4	8,0		38,9	7,5			
Oost-Nederland (RE)	37,4	2,3		39,1	2,6		40,1	2,6		39,0	2,8			
IJsselland (D)	33,9	5,0		41,3	6,4		39,4	7,2		41,9	8,4			
Twente (D)	34,6	5,0		30,9	4,8	–	38,9	6,2		35,1	5,5			
Noord en Oost Gelderland (D)	39,1	5,4		39,9	5,8		41,8	5,1		43,5	6,4			
Gelderland Midden (D)	38,6	5,4		37,4	4,8		38,3	5,1		35,0	5,5			
Gelderland Zuid (D)	39,4	4,8		46,2	6,1	+	41,5	6,0		40,1	5,9			
Midden-Nederland (RE)	38,8	4,0		40,5	2,9		36,8	3,2		34,6	3,1			
Gooi en Vechtstreek (D)	40,1	4,7		35,6	6,6		33,0	10,5		30,5	6,6			
Flevoland (D)	39,9	5,8		40,7	4,9		40,8	6,3		39,1	7,6			
Oost Utrecht (D)	39,1	7,5		38,3	6,5		39,7	6,8		34,7	6,1			
Utrecht Stad (D)	37,9	12,0		42,0	6,5		35,3	6,1		29,2	6,0	–		
West Utrecht (D)	36,8	10,1		45,8	7,3		33,6	6,8		41,8	8,5			

4.7b Melding ondervonden delicten totaal – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten													
Noord-Holland (RE)	37,2	3,2		36,4	3,0		36,3	3,4		34,0	3,6			
Noord Holland Noord (D)	39,4	5,4		36,9	4,1		37,4	5,4		37,7	5,7			
Zaanstreek Waterland (D)	37,3	5,6		37,1	5,7		34,3	7,0		30,5	7,9			
Kennemerland (D)	34,8	5,3		35,4	5,5		36,3	5,6		31,9	5,7			
Amsterdam (RE)	32,9	4,4		33,8	3,1		30,6	2,9	–	30,8	3,3	–		
Amsterdam Noord (D)	27,8	8,1	–	28,9	5,2	–	30,0	5,6	–	30,5	7,2			
Amsterdam Oost (D)	32,4	8,2		34,5	6,0		32,3	6,1		35,5	5,9			
Amsterdam Zuid (D)	28,4	7,2	–	30,5	5,7	–	29,7	6,1	–	25,2	5,5	–		
Amsterdam West (D)	40,1	9,2		39,3	6,7		30,3	5,6	–	32,5	7,1			
Den Haag (RE)	40,9	2,4		37,1	2,1		38,4	2,7		35,1	2,3		–	
Den Haag Centrum (D)	38,1	3,8		41,1	5,9		41,2	5,9		35,2	6,4			
Den Haag West (D)	35,5	4,1		34,1	7,0		36,1	7,2		35,9	6,1			
Den Haag Zuid (D)	40,7	4,0		33,6	5,1		39,5	5,2		33,8	5,4			
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	44,3	5,5		46,7	4,4	+	50,9	9,4	+	32,4	7,3			–
Westland – Delft (D)	35,4	4,5		36,1	7,3		34,1	8,8		38,3	7,5			
Leiden – Bollenstreek (D)	42,1	5,9		34,6	3,4		34,2	5,7		30,9	3,8	–	–	
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	46,2	9,0		35,4	5,2		37,8	7,2		38,7	5,0			
Rotterdam (RE)	40,5	4,4		35,3	2,7		38,9	3,3		35,7	2,8			
Rijnmond Noord (D)	37,9	10,5		34,2	5,1		43,2	7,1		40,7	5,4			
Rotterdam Stad (D)	.	.		30,0	6,5	–	29,3	7,1	–	30,7	8,4			
Rijnmond Oost (D)	37,9	9,6		34,7	8,0		39,9	8,2		36,9	9,5			
Rotterdam Zuid (D)	49,6	14,5		39,4	8,9		40,5	8,5		35,7	8,4			
Rijnmond Zuid-West (D)	40,9	9,5		36,4	4,1		42,0	8,1		37,0	5,7			
Zuid-Holland-Zuid (D)	35,9	3,7		35,8	5,6		36,1	7,4		32,4	4,2			
Zeeland – West-Brabant (RE)	37,7	4,8		39,4	3,4		39,8	3,6		38,2	3,8			
Zeeland (D)	29,9	7,1	–	41,6	5,3		36,8	7,6		34,8	8,0			
De Markiezaten (D)	30,5	11,8		38,4	7,6		41,1	7,7		44,0	8,7			
De Baronie (D)	38,1	8,2		36,8	6,6		39,2	7,0		39,4	6,7			
Hart van Brabant (D)	46,3	9,7		41,1	6,3		41,6	6,6		35,8	7,0			
Oost-Brabant (RE)	42,4	3,9		44,4	3,9	+	40,6	4,1		41,5	4,1	+		
's Hertogenbosch (D)	38,6	5,3		43,4	6,7		42,2	7,0		42,5	5,8			
Eindhoven (D)	44,0	7,3		43,6	6,9		33,1	6,2		37,7	7,6			
Helmond (D)	47,1	8,1		47,5	4,5	+	47,7	8,3	+	44,8	8,0			
Limburg (RE)	43,1	3,6		38,8	3,7		42,4	3,8		41,2	3,9			
Noord en Midden Limburg (D)	40,5	5,4		44,9	5,0	+	40,5	5,4		41,5	6,2			
Parkstad-Limburg (D)	43,1	7,8		30,3	6,7		39,3	8,0		40,6	8,7			
Zuid-West-Limburg (D)	45,3	6,1		38,4	7,4		46,0	6,5	+	41,2	6,0			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4.7c Melding ondervonden cybercrimedelicten totaal – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten									
Nederland	12,7	1,0	13,3	0,8	12,7	0,9	12,7	1,0		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	13,5	2,8	16,0	2,6	13,8	3,1	15,3	3,4		
Fryslân (District)	14,0	5,2	15,2	3,3	9,1	4,0	16,6	5,8		
Groningen (D)	14,8	4,8	18,1	5,9	15,9	5,4	13,7	5,5		
Drenthe (D)	11,2	4,3	15,2	3,3	17,6	7,3	15,8	6,7		
Oost-Nederland (RE)	12,8	2,1	12,9	2,0	13,3	2,1	13,8	2,4		
IJsselland (D)	11,8	4,0	9,4	4,1	14,8	6,7	11,6	6,1		
Twente (D)	13,9	4,9	13,7	4,1	11,6	4,5	15,5	5,0		
Noord en Oost Gelderland (D)	13,2	4,6	13,8	4,9	11,8	3,6	16,8	5,6		
Gelderland Midden (D)	14,2	5,1	12,8	6,8	13,9	4,1	12,1	5,0		
Gelderland Zuid (D)	10,4	4,1	14,0	5,3	16,0	5,6	12,5	5,4		
Midden-Nederland (RE)	11,0	2,8	12,5	2,7	13,4	2,8	12,0	3,4		
Gooi en Vechtstreek (D)	9,8	3,7	15,8	4,4	18,2	9,5	13,8	10,9		
Flevoland (D)	13,7	5,0	8,8	9,3	12,4	5,0	12,6	7,0		
Oost Utrecht (D)	7,2	4,5	17,0	4,5	12,5	6,0	14,2	7,8		
Utrecht Stad (D)	15,1	11,6	9,1	3,3	12,7	6,2	10,1	5,5		
West Utrecht (D)	11,9	7,6	12,5	3,1	13,0	5,9	7,7	4,9		
Noord-Holland (RE)	10,6	2,7	10,4	2,1	13,7	3,3	13,2	2,8		
Noord Holland Noord (D)	11,4	4,5	9,4	4,0	16,1	5,9	14,0	4,3		
Zaanstreek Waterland (D)	7,9	3,3 –	8,6	9,8	10,1	5,7	13,5	6,4		
Kennemerland (D)	11,3	4,7	15,1	9,1	13,0	4,5	12,2	4,5		
Amsterdam (RE)	14,0	5,4	12,4	3,7	11,1	2,8	12,8	3,5		
Amsterdam Noord (D)	11,0	9,1	17,1	4,5	10,4	5,5	8,9	6,0		
Amsterdam Oost (D)	–	.	7,9	6,5	8,9	4,6	15,8	8,5		
Amsterdam Zuid (D)	16,6	8,7	11,2	5,4	10,9	5,8	12,4	6,2		
Amsterdam West (D)	11,9	10,2	11,0	2,9	13,3	5,9	13,2	6,5		
Den Haag (RE)	9,8	2,1	12,6	2,2	11,8	2,3	10,2	2,0		
Den Haag Centrum (D)	12,7	4,3	4,8	5,8 –	19,4	7,0	13,2	8,6		
Den Haag West (D)	8,5	4,0	12,6	4,4	10,8	6,7	7,0	4,9		
Den Haag Zuid (D)	11,5	3,6	15,1	8,7	18,9	6,4	10,3	4,5		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	10,4	3,8	13,0	3,3	11,1	6,0	13,4	7,6		
Westland – Delft (D)	11,8	4,4	13,8	5,9	8,5	5,8	6,0	4,1 –		
Leiden – Bollenstreek (D)	6,8	3,6 –	14,0	7,5	12,9	5,2	8,2	2,9 –		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	9,8	7,5	20,3	7,2	8,3	4,9	13,4	5,2		
Rotterdam (RE)	16,2	4,7	14,0	2,4	11,6	2,9	12,3	2,2		
Rijnmond Noord (D)	5,4	5,1 –	11,6	6,8	14,7	8,8	15,5	5,8		
Rotterdam Stad (D)	–	.	12,6	7,2	9,1	6,4	19,8	11,5		
Rijnmond Oost (D)	16,2	11,0	10,0	3,1	9,4	6,2	12,0	6,8		
Rotterdam Zuid (D)	–	.	13,9	4,0	12,9	7,3	7,6	7,2		
Rijnmond Zuid-West (D)	24,6	13,7	13,0	3,7	8,5	5,6	13,8	4,8		
Zuid-Holland-Zuid (D)	12,0	3,4	12,0	5,0	12,6	5,6	9,8	2,6		
Zeeland – West-Brabant (RE)	12,7	3,9	12,8	2,7	12,7	3,1	13,0	3,5		
Zeeland (D)	13,5	5,3	10,8	6,4	15,1	6,9	11,3	5,5		
De Markiezaten (D)	9,8	8,2	14,5	5,4	12,5	6,6	17,1	8,9		
De Baronie (D)	15,8	8,9	13,3	5,5	11,0	5,3	17,9	8,5		
Hart van Brabant (D)	10,3	6,9	15,8	6,5	12,9	5,9	6,9	4,0 –		

4.7c Melding ondervonden cybercrimedelicten totaal – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten													
Oost-Brabant (RE)	11,6	3,3		14,9	3,2		11,1	3,1		11,9	3,1			
's Hertogenbosch (D)	12,2	4,8		15,7	3,6		10,1	4,0		8,9	3,9			
Eindhoven (D)	10,8	5,6		12,7	4,8		8,8	5,1		16,1	7,2			
Helmond (D)	11,2	8,0		15,5	7,5		14,9	7,4		13,5	6,3			
Limburg (RE)	16,0	4,2		14,8	3,6		14,0	3,8		12,3	3,4			
Noord en Midden Limburg (D)	14,4	4,6		10,9	7,5		13,3	4,5		13,0	5,4			
Parkstad-Limburg (D)	20,3	9,4		16,8	7,5	+	16,3	9,1		13,4	7,8			
Zuid-West-Limburg (D)	14,9	9,5		4,8	6,7	–	13,3	7,1		10,5	5,3			

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4.8a Landelijk overzicht aangifte

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	in % van de ondervonden delicten									
Persoonlijk slachtofferschap										
Slachtofferschap totaal (traditioneel)	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9	26,8	0,9		
geweldsdelicten totaal	25,5	3,3	21,8	2,5	22,9	2,8	21,4	2,8		
bedreiging	18,6	3,5	15,3	2,8	16,6	3,1	14,9	3,2		
mishandeling	38,9	6,6	36,3	5,2	37,8	6,0	34,9	5,5		
seksuele delicten	37,2	19,2	18,3	9,0	18,8	10,7	12,4	6,7		
vermogensdelicten totaal	36,9	1,4	36,3	1,1	36,3	1,3	34,7	1,3		
(poging tot) inbraak	51,0	3,5	52,0	2,6	50,6	2,9	49,0	2,8		
fietsdiefstal	32,5	2,8	30,7	2,2	32,0	2,2	29,4	2,2		
autodiefstal (18+)	47,5	12,3	49,7	9,7	49,9	10,4	55,0	9,9		
diefstal uit en vanaf de auto (18+)	45,1	3,5	43,7	2,7	43,2	3,1	46,1	3,2		
diefstal andere voertuigen (18+)	32,7	6,5	35,1	5,3	32,0	5,6	27,1	4,9		
(poging tot) zakkenrollerij, beroving	43,0	4,0	40,2	2,9	39,9	3,5	35,4	3,6		
overige diefstal	20,7	2,1	21,9	1,8	22,8	2,1	20,9	2,1		
vandalismedelicten totaal	15,4	1,3	14,7	1,1	15,4	1,3	12,8	1,2	–	–
vernielingen aan voertuigen (18+)	16,0	1,7	14,7	1,4	15,4	1,6	12,9	1,5		
overige vernielingen	14,3	2,1	14,5	1,9	15,4	2,2	22,6	2,6	+	+
Slachtofferschap totaal (cybercrime)	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7	7,8	0,7		
identiteitsfraude	12,5	0,7	13,0	0,6	11,6	0,7	13,1	4,6		
koop- en verkoopfraude	20,5	2,3	22,6	1,9	20,1	1,9	23,4	2,0		
hacken	2,4	0,7	1,8	0,4	1,8	0,5	1,8	0,5		
cyberpesten	5,0	1,4	5,3	1,2	5,4	1,2	6,4	1,5		

1) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2012.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan 2014.

4.8b Aangifte ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v.	
									2012[2]	2014[3]
	in % van ondervonden delicten									
Nederland	28,7	1,0	28,1	0,9	28,6	0,9	26,8	0,9		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	25,4	3,0	23,6	2,4 –	26,3	3,1	25,8	3,5		
Fryslân (District)	28,6	5,9	22,0	4,2 –	28,2	5,2	30,2	6,4		
Groningen (D)	22,8	4,6 –	23,4	4,4	21,1	4,0 –	20,1	4,8 –		
Drenthe (D)	25,9	4,8	26,5	3,1	32,6	7,2	29,8	7,1		
Oost-Nederland (RE)	28,3	2,1	28,2	2,3	28,6	2,3	27,5	2,5		
IJsselland (D)	23,3	4,3	27,5	5,5	27,4	6,4	29,7	7,3		
Twente (D)	26,0	4,9	22,9	4,3 –	28,4	5,6	24,2	5,0		
Noord en Oost Gelderland (D)	31,0	5,0	26,3	4,9	30,0	4,8	28,0	5,7		
Gelderland Midden (D)	30,1	4,8	28,6	4,6	26,7	4,5	27,2	5,1		
Gelderland Zuid (D)	29,4	4,3	35,2	5,9 +	30,2	5,0	28,7	5,3		
Midden-Nederland (RE)	28,9	3,5	31,0	2,8	27,6	2,9	24,1	2,8		
Gooi en Vechtstreek (D)	31,8	4,4	26,6	5,7	27,7	9,6	22,5	5,8		
Flevoland (D)	27,4	5,0	30,2	4,2	28,9	5,9	24,6	6,9		
Oost Utrecht (D)	30,2	7,2	30,7	6,2	25,9	5,8	24,4	5,2		
Utrecht Stad (D)	27,8	9,8	32,8	6,3	28,2	5,5	22,5	5,4		
West Utrecht (D)	28,1	8,7	33,4	6,7	27,9	6,3	27,3	7,8		
Noord-Holland (RE)	27,8	2,9	27,3	2,8	27,2	3,2	24,6	3,4		
Noord Holland Noord (D)	29,1	5,0	29,2	4,1	27,6	5,1	25,5	5,3		
Zaanstreek Waterland (D)	28,7	5,0	27,6	5,1	24,6	6,0	22,4	7,5		
Kennemerland (D)	26,0	4,9	25,2	5,2	28,2	5,2	24,7	5,3		
Amsterdam (RE)	22,2	3,7 –	24,8	2,8	24,2	2,7 –	23,6	2,9		
Amsterdam Noord (D)	19,0	6,4 –	21,9	4,4 –	20,9	4,8 –	26,2	7,2		
Amsterdam Oost (D)	22,8	7,0	27,0	5,4	26,3	6,1	26,5	5,3		
Amsterdam Zuid (D)	21,5	6,2	21,8	5,1 –	25,7	5,6	19,8	4,9 –		
Amsterdam West (D)	24,7	8,2	27,4	6,1	23,6	5,0	22,8	5,1		
Den Haag (RE)	30,8	2,2	28,6	1,9	28,7	2,4	26,5	2,1	–	
Den Haag Centrum (D)	26,4	3,3	28,3	5,1	28,0	4,5	27,6	6,5		
Den Haag West (D)	27,7	3,8	26,4	6,3	28,7	6,3	27,8	5,6		
Den Haag Zuid (D)	32,5	4,0	27,8	4,9	28,5	5,2	24,2	4,6		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	31,6	5,0	36,2	4,2 +	41,4	7,7 +	27,0	7,1		
Westland – Delft (D)	27,8	4,2	29,5	7,2	27,1	8,6	28,4	6,9		
Leiden – Bollenstreek (D)	33,3	5,8	25,7	3,0	24,4	5,3	22,5	3,2 –	–	
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	32,8	7,9	27,7	4,9	27,0	6,7	29,3	4,7		
Rotterdam (RE)	29,9	4,1	25,8	2,5	29,0	3,1	27,7	2,7		
Rijnmond Noord (D)	30,2	9,8	27,2	4,6	32,1	7,2	32,6	5,1		
Rotterdam Stad (D)	–	.	21,5	6,0	20,9	6,2 –	22,8	8,1		
Rijnmond Oost (D)	26,5	8,6	23,6	7,7	29,8	7,9	31,3	9,5		
Rotterdam Zuid (D)	40,0	15,6	27,3	7,5	28,8	7,0	30,9	8,2		
Rijnmond Zuid-West (D)	33,1	9,1	29,3	3,8	34,0	7,9	26,1	5,0		
Zuid-Holland-Zuid (D)	26,0	3,3	25,2	4,9	26,9	7,2	22,5	3,5		
Zeeland – West-Brabant (RE)	29,2	4,6	30,4	3,1	32,3	3,5	29,9	3,4		
Zeeland (D)	22,6	6,6	30,7	4,8	28,7	7,0	29,4	7,4		
De Markiezaten (D)	23,2	10,3	31,5	7,4	36,5	7,6	34,7	8,6		
De Baronie (D)	28,6	7,7	28,0	5,7	32,5	6,7	29,6	5,9		
Hart van Brabant (D)	37,3	9,7	31,7	6,0	31,7	6,1	28,1	6,3		

4.8b Aangifte ondervonden delicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten									
Oost-Brabant (RE)	31,0	3,5	32,6	3,5 +	31,5	3,7	30,6	3,6		
's Hertogenbosch (D)	27,1	4,7	31,0	5,7	33,0	6,3	28,2	5,1		
Eindhoven (D)	31,3	6,6	32,0	6,3	24,6	5,4	28,3	6,3		
Helmond (D)	37,6	7,6 +	36,6	4,5 +	38,0	7,6 +	38,9	7,9 +		
Limburg (RE)	33,4	3,5 +	29,5	3,5	32,7	3,4	29,4	3,5		
Noord en Midden Limburg (D)	31,8	5,1	32,4	4,9	28,6	4,5	30,0	5,6		
Parkstad-Limburg (D)	30,9	7,0	23,7	6,1	29,6	7,1	25,8	7,2		
Zuid-West-Limburg (D)	36,2	6,1 +	30,6	7,1	38,2	6,1 +	31,2	5,5		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4.8c Aangifte ondervonden cybercrimedelicten totaal - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten									
Nederland	7,1	0,7	7,4	0,6	7,3	0,7	7,8	0,7		
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	8,6	2,2	8,6	1,9	8,1	2,3	8,9	2,7		
Fryslân (District)	8,3	3,6	7,3	2,3	5,1	2,8	7,2	3,5		
Groningen (D)	9,5	4,0	9,2	5,1	9,6	4,0	8,6	4,7		
Drenthe (D)	7,7	3,8	9,6	2,7	10,1	5,5	11,4	6,0		
Oost-Nederland (RE)	6,3	1,4	7,7	1,6	6,8	1,4	8,2	1,9		
IJsselland (D)	5,9	2,7	5,8	3,0	8,4	4,6	6,8	4,9		
Twente (D)	6,8	3,4	8,1	2,6	5,4	2,8	8,2	3,9		
Noord en Oost Gelderland (D)	5,3	2,8	6,3	4,2	6,1	2,2	10,8	4,5		
Gelderland Midden (D)	7,6	3,3	9,3	5,9	6,6	2,8	7,9	4,2		
Gelderland Zuid (D)	5,8	2,7	10,0	4,9	8,5	3,8	6,6	3,1		
Midden-Nederland (RE)	6,7	2,4	7,6	2,3	7,7	2,1	6,8	2,4		
Gooi en Vechtstreek (D)	4,3	2,1 –	10,6	2,4 +	13,8	9,0	–	.		
Flevoland (D)	6,1	3,1	3,5	8,8	5,7	2,9	5,9	4,9		
Oost Utrecht (D)	6,0	4,3	11,9	3,2 +	5,1	3,1	6,5	3,3		
Utrecht Stad (D)	13,0	11,3	5,0	2,7	7,6	4,2	9,0	5,3		
West Utrecht (D)	5,9	5,2	8,8	2,2	9,5	5,1	4,1	3,2		
Noord-Holland (RE)	5,7	1,9	6,8	1,6	8,6	2,4	9,1	2,4		
Noord Holland Noord (D)	5,8	2,8	4,9	3,1	9,4	4,1	9,6	3,6		
Zaanstreek Waterland (D)	4,2	2,4	5,4	8,6	5,7	3,8	7,8	5,1		
Kennemerland (D)	6,4	3,7	10,7	5,0	9,6	3,9	9,2	3,9		
Amsterdam (RE)	6,6	3,7	6,7	2,6	7,0	2,2	6,5	2,2		
Amsterdam Noord (D)	–	.	7,0	3,5	9,3	5,2	7,0	5,3		
Amsterdam Oost (D)	–	.	4,8	4,1	5,6	3,7	6,9	3,9		
Amsterdam Zuid (D)	7,2	5,2	5,4	4,2	5,4	4,1	6,3	3,9		
Amsterdam West (D)	–	.	6,4	2,1	8,1	4,4	6,2	4,4		

4.8c Aangifte ondervonden cybercrimedelicten totaal - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	in % van ondervonden delicten									
Den Haag (RE)	5,8	1,3	6,0	1,3	7,0	1,7	6,6	1,7		
Den Haag Centrum (D)	6,4	2,9	2,5	4,0 –	8,6	4,0	8,3	7,3		
Den Haag West (D)	6,2	3,5	6,5	2,7	6,3	5,8	4,5	4,3		
Den Haag Zuid (D)	6,5	2,5	6,5	4,0	14,1	5,9 +	7,3	3,7		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	7,3	3,2	6,9	2,7	5,7	3,6	11,5	7,5		
Westland – Delft (D)	5,5	3,0	–	.	4,4	3,9	3,9	3,4		
Leiden – Bollenstreek (D)	5,0	3,1	4,5	3,3	7,8	4,2	5,3	2,5		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	5,2	3,4	9,6	6,2	5,1	3,5	6,0	2,7		
Rotterdam (RE)	9,7	3,3	6,7	1,3	7,6	2,4	7,8	1,8		
Rijnmond Noord (D)	–	.	6,9	3,8	8,4	7,3	9,4	4,1		
Rotterdam Stad (D)	–	.	5,1	2,6	6,8	5,8	10,9	8,6		
Rijnmond Oost (D)	9,0	8,3	2,7	2,2 –	7,3	5,8	9,7	6,5		
Rotterdam Zuid (D)	–	.	7,8	2,5	5,8	5,1	–	.		
Rijnmond Zuid-West (D)	12,9	8,4	6,5	3,0	6,5	4,8	8,2	3,3		
Zuid-Holland-Zuid (D)	8,3	3,0	7,3	3,2	8,9	4,8	5,4	1,7		
Zeeland – West-Brabant (RE)	8,6	3,1	6,8	1,9	7,2	2,3	7,5	2,9		
Zeeland (D)	10,9	4,9	5,3	4,8	9,6	5,2	6,9	4,5		
De Markiezaten (D)	9,2	8,1	8,0	3,4	4,1	3,4	3,8	3,3		
De Baronie (D)	5,8	5,3	6,2	3,6	4,6	2,9	14,0	8,3		
Hart van Brabant (D)	9,6	6,8	7,4	5,1	10,3	5,6	4,2	3,4		
Oost-Brabant (RE)	6,6	2,6	7,9	2,2	6,9	2,3	7,7	2,6		
's Hertogenbosch (D)	7,4	4,0	10,3	2,2 +	8,0	3,7	6,4	3,2		
Eindhoven (D)	6,6	4,4	6,5	3,4	3,3	2,5 –	9,0	5,7		
Helmond (D)	–	.	6,5	2,2	8,9	5,4	8,8	5,6		
Limburg (RE)	7,5	2,7	8,9	3,0	6,5	2,3	8,8	3,0		
Noord en Midden Limburg (D)	8,5	3,6	8,6	3,4	7,8	3,4	9,0	4,5		
Parkstad-Limburg (D)	11,3	7,6	–	.	–	.	10,9	7,2		
Zuid-West-Limburg (D)	2,4	2,2	11,7	6,7	5,4	3,4	6,9	4,5		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4.9 Slachtofferschap, ondervonden delicten, melding en aangifte – landelijke trends[1)]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	index 2005=100										
Slachtofferschap											
Slachtofferschap totaal	100	94,6	89,7	77,6	79,8	75,6	74,0	72,2	71,8	68,7	64,1
Geweldsdelicten	100	88,2	91,4	79,8	84,1	82,3	77,5	78,9	73,2	69,7	66,7
Vermogensdelicten	100	95,3	85,7	69,9	70,5	66,4	68,4	67,9	70,6	66,9	62,7
Vandalismedelicten	100	92,5	89,8	80,0	83,7	74,4	72,1	68,9	64,1	61,2	56,1
	%										
Slachtofferschap totaal	27,5	26,0	24,7	21,3	21,9	20,8	20,4	19,8	19,8	18,9	17,6
Geweldsdelicten	3,3	2,9	3,0	2,6	2,8	2,7	2,6	2,6	2,4	2,3	2,2
Vermogensdelicten	19,4	18,5	16,7	13,6	13,7	12,9	13,3	13,2	13,7	13,0	12,2
Vandalismedelicten	11,1	10,3	10,0	8,9	9,3	8,3	8,0	7,7	7,1	6,8	6,2
	index 2005=100										
Ondervonden delicten											
Ondervonden delicten totaal	100	90,4	85,5	69,4	73,3	65,6	66,3	64,4	64,6	60,6	57,1
Geweldsdelicten	100	83,8	88,1	73,1	75,1	71,1	70,1	71,3	67,3	62,1	61,9
Vermogensdelicten	100	94,0	81,7	62,0	64,6	58,6	61,4	60,0	62,7	59,2	56,1
Vandalismedelicten	100	90,3	87,2	73,3	79,1	68,4	67,7	64,1	60,8	56,5	51,8
	aantal per 100 inwoners										
Ondervonden delicten totaal	55,6	50,3	47,5	38,6	40,7	36,5	36,8	35,8	35,9	33,7	31,8
Geweldsdelicten	5,5	4,6	4,8	4,0	4,1	3,9	3,8	3,9	3,7	3,4	3,4
Vermogensdelicten	33,8	31,7	27,6	20,9	21,8	19,8	20,7	20,2	21,2	20,0	18,9
Vandalismedelicten	18,2	16,5	15,9	13,4	14,4	12,5	12,3	11,7	11,1	10,3	9,4
	index 2005=100										
Melding en aangifte											
Melding	100	102,8	101,4	96,2	96,2	95,5	94,8	89,0	87,7	87,6	84,1
Aangifte	100	101,3	105,5	91,6	93,0	87,1	91,5	82,8	81,3	82,6	77,3
	%										
Melding	43,2	44,4	43,8	41,5	41,6	41,3	40,9	38,4	37,9	37,9	36,3
Aangifte	34,6	35,1	36,5	31,7	32,2	30,1	31,7	28,7	28,1	28,6	26,8

[1)] De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

4.10 Slachtofferschap en ondervonden delicten - regionale trends[1)]

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	% slachtoffers									
Slachtofferschap criminaliteit										
Noord-Nederland	22,5	20,3	18,1	20,4	17,4	17,9	16,5	16,6	16,5	14,8
Oost-Nederland	22,4	22,9	19,1	19,0	17,9	18,4	18,1	17,5	16,0	15,7
Zeeland-West-Brabant	23,4	21,9	17,3	20,6	18,5	17,8	18,9	19,3	18,7	16,9
Oost-Brabant	22,1	21,5	18,5	20,4	20,7	19,0	19,0	18,4	18,7	16,4
Limburg	23,8	22,5	20,4	22,4	19,1	19,2	19,7	19,2	18,0	16,7
Midden-Nederland	29,2	27,7	24,0	23,0	20,3	21,0	20,9	21,2	19,5	18,1
Noord-Holland	24,7	24,7	19,7	21,2	20,0	19,2	19,4	20,2	18,9	17,6
Amsterdam	40,7	34,1	33,9	32,9	32,9	31,3	27,9	29,8	29,0	26,1
Den Haag	28,4	27,5	26,0	24,1	23,9	24,3	21,4	21,1	19,3	19,1
Rotterdam	31,5	28,4	23,2	23,1	24,9	21,7	20,9	19,7	20,5	19,1
	indexcijfers (2006 = 100)									
Noord-Nederland	100	90,4	80,6	90,7	77,2	79,4	73,4	73,8	73,4	65,9
Oost-Nederland	100	102,2	85,2	84,6	79,6	81,8	80,6	78,0	71,3	70,0
Zeeland-West-Brabant	100	93,8	74,2	88,1	79,3	76,3	80,9	82,6	80,1	72,4
Oost-Brabant	100	97,3	83,5	92,3	93,7	85,9	85,8	83,1	84,4	74,2
Limburg	100	94,5	85,9	94,2	80,1	80,8	82,9	80,8	75,7	70,3
Midden-Nederland	100	95,1	82,1	78,9	69,5	72,1	71,7	72,7	66,9	62,1
Noord-Holland	100	99,9	79,7	85,8	80,8	77,8	78,6	81,8	76,5	71,2
Amsterdam	100	83,7	83,3	80,9	80,6	76,8	68,5	73,2	71,2	64,0
Den Haag	100	96,7	91,3	84,7	84,2	85,5	75,3	74,2	67,9	67,3
Rotterdam	100	90,2	73,7	73,4	79,1	68,8	66,4	62,6	65,1	60,7
	per 100 inwoners									
Aantal delicten										
Noord-Nederland	45,5	42,1	31,3	40,2	31,2	31,6	29,3	29,3	29,6	27,0
Oost-Nederland	46,2	48,0	38,4	36,7	32,2	35,3	31,5	30,6	27,4	26,9
Zeeland-West-Brabant	42,0	37,6	27,6	37,1	28,3	30,6	34,5	34,8	31,3	29,4
Oost-Brabant	36,7	37,3	29,2	33,9	33,7	30,2	32,5	33,0	30,9	27,0
Limburg	54,4	47,8	40,2	45,0	40,1	37,8	35,2	33,9	33,2	30,4
Midden-Nederland	52,8	46,6	41,3	41,1	31,5	36,0	34,7	38,6	32,6	32,5
Noord-Holland	47,5	47,3	34,0	39,5	37,9	34,8	35,4	38,5	33,4	30,4
Amsterdam	92,3	82,3	67,5	64,4	62,6	58,8	55,2	58,3	57,6	53,5
Den Haag	51,8	51,1	44,9	42,6	41,6	42,7	40,8	38,6	36,0	34,9
Rotterdam	63,1	58,4	47,6	43,7	44,6	42,5	39,7	36,2	38,7	36,3
	indexcijfers (2006 =100)									
Noord-Nederland	100	92,5	68,8	88,4	68,5	69,5	64,5	64,3	65,1	59,3
Oost-Nederland	100	103,8	83,0	79,4	69,6	76,4	68,1	66,2	59,3	58,1
Zeeland-West-Brabant	100	89,5	65,8	88,3	67,3	72,8	82,1	82,8	74,6	69,9
Oost-Brabant	100	101,7	79,5	92,5	91,8	82,3	88,7	90,1	84,3	73,5
Limburg	100	87,9	73,8	82,7	73,7	69,4	64,8	62,3	61,1	55,8
Midden-Nederland	100	88,3	78,2	77,9	59,6	68,2	65,7	73,1	61,7	61,5
Noord-Holland	100	99,6	71,6	83,3	79,9	73,2	74,5	81,0	70,3	64,1
Amsterdam	100	89,2	73,2	69,8	67,8	63,7	59,8	63,2	62,4	58,0
Den Haag	100	98,6	86,6	82,1	80,2	82,4	78,7	74,4	69,4	67,4
Rotterdam	100	92,5	75,4	69,2	70,7	67,2	62,9	57,3	61,4	57,4

[1)] De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

4.11a Slachtofferschap jongeren – naar delictsoort, 2015

	15–17 jaar	Marge	18–24 jaar	Marge
	% slachtoffers			
Totaal delicten	17,5	1,7	25,4	1,3
Geweldsdelicten totaal	2,9	0,8	4,3	0,6
Mishandeling	1,4	0,5	1,7	0,4
Bedreiging	1,4	0,5	2,3	0,5
Seksuele delicten	.	.	0,2	0,1
Vermogensdelicten totaal	13,3	1,5	19,3	1,2
(Poging tot) inbraak	2,9	0,8	3,2	0,5
Fietsdiefstal	5,5	1,0	9,3	0,9
Autodiefstal (18+)	0,0	0,0	0,1	0,1
Diefstal uit of vanaf auto (18+)	0,0	0,0	1,2	0,3
Diefstal andere voertuigen	0,6	0,4	0,8	0,3
(Poging tot) zakkenrollerij, beroving	3,2	0,8	4,0	0,6
Overige diefstal	3,6	0,8	4,4	0,6
Vandalismedelicten totaal	3,9	0,9	6,3	0,7
Vernielingen aan voertuigen	2,3	0,6	4,0	0,6
Overige vernielingen	1,7	0,6	2,3	0,5

4.11b Slachtofferschap jongeren – naar geslacht en herkomst, 2015

	15–17 jaar	Marge	18–24 jaar	Marge
	% slachtoffers			
Man	16,0	2,4	26,0	2,0
Vrouw	19,2	2,4	24,9	1,7
Autochtoon	16,5	1,8	25,6	1,4
Allochtoon	20,8	4,2	24,8	3,2

4.11c Slachtofferschap jongeren – landelijke trends[1)]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	% slachtoffers										
15–17 jaar	40,3	37,7	35,1	29,4	27,8	24,3	25,0	22,7	21,8	20,6	17,5
18–24 jaar	41,6	41,3	38,8	29,7	32,7	30,9	29,7	27,6	27,7	27,4	25,4
	indexcijfers (2005=100)										
15–17 jaar	100	93,6	87,1	73,0	69,1	60,3	62,02	56,29	54,14	51,24	43,5
18–24 jaar	100	99,3	93,3	71,4	78,6	74,4	71,34	66,49	66,67	65,96	61,23

1) De cijfers van 2005–2007 zijn gebaseerd op de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), de cijfers van 2008–2011 zijn gebaseerd op de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) en de cijfers van 2012 zijn gebaseerd op de Veiligheidsmonitor (VM). Door verschillen in de onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers van 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze jaren. Voor meer informatie over deze materie zie paragraaf III van de Onderzoeksverantwoording.

4.11d Slachtofferschap cybercrime jongeren – naar delictsoort, 2015

	15–17 jaar	Marge	18–24 jaar	Marge
	% slachtoffers			
Totaal cybercrimedelicten	20,3	1,8	15,7	1,1
Identiteitsfraude totaal	.	.	0,3	0,2
Skimming	.	.	0,1	0,1
Phishing/pharming			0,2	0,1
Koop- en verkoopfraude totaal	4,4	0,9	5,4	0,7
Koopfraude	4,3	0,9	5,2	0,7
Verkoopfraude	.	.	0,2	0,1
Hacken totaal	7,7	1,2	5,9	0,7
Ingebroken op computer	0,6	0,4	0,6	0,3
Ingebroken op e-mailaccount	2,3	0,7	2,2	0,5
Ingebroken op website/profielsite	4,3	0,9	3,1	0,5
Anders	1,2	0,5	0,7	0,2
Cyberpesten totaal	10,6	1,3	6,2	0,7
Laster	4,5	0,9	2,1	0,4
Stalken	2,4	0,6	2,1	0,4
Chantage	0,8	0,4	0,7	0,2
Bedreiging met geweld	2,0	0,6	1,1	0,3
Anders	3,5	0,8	1,7	0,4

4.11e Slachtofferschap cybercrime jongeren – naar geslacht en herkomst, 2015

	15–17 jaar	Marge	18-24 jaar	Marge
	% slachtoffers			
Man	17,4	2,5	14,4	1,6
Vrouw	23,4	2,5	16,9	1,5
Autochtoon	20,1	1,9	16,0	1,2
Allochtoon	20,8	4,2	14,6	2,5

4.11f Slachtofferschap cybercrime jongeren – landelijke trends

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge
	% slachtoffers							
15–17 jaar								
Cybercrime totaal	20,2	2,0	21,9	1,7	20,1	1,8	20,3	1,8
Identiteitsfraude	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	.	.
Koop- en verkoopfraude	3,3	0,8	4,7	0,9	4,3	0,9	4,4	0,9
Hacken	9,8	1,5	8,0	1,1	7,7	1,2	7,7	1,2
Cyberpesten	10,3	1,5	12,5	1,4	11,4	1,4	10,6	1,3
18–24 jaar								
Cybercrime totaal	19,2	1,3	19,2	1,1	16,4	1,1	15,7	1,1
Identiteitsfraude	1,1	0,4	1,0	0,3	0,4	0,2	0,3	0,2
Koop- en verkoopfraude	4,8	0,7	5,6	0,7	5,5	0,7	5,4	0,7
Hacken	8,9	0,9	7,9	0,8	6,9	0,8	5,9	0,7
Cyberpesten	7,1	0,9	7,2	0,7	6,0	0,7	6,2	0,7

5. Burgers en politie

5.1 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie

									Verschil 2015 t.o.v.	
	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	2012[1)]	2014[2)]
	% contact gehad									
Contact politie en tevredenheid hierover laatste contact										
Afgelopen 12 maanden contact gehad met de politie in de eigen gemeente	27,7	0,4	27,2	0,3	26,1	0,4	24,1	0,4	–	–
	% van contact									
Reden van het politiecontact										
handhaving	17,3	0,7	16,4	0,6	16,6	0,6	14,4	0,6	–	–
melding/aangifte	38,2	0,9	37,9	0,7	38,4	0,8	39,2	0,8		
andere contacten	44,5	0,9	45,6	0,7	45,0	0,8	46,4	0,8	+	
Wijze van contact										
persoonlijk	65,7	0,9	64,1	0,8	63,6	0,9	63,7	0,9	–	
telefonisch	23,5	0,8	24,6	0,7	24,7	0,8	24,2	0,8		
sociale media	1,1	0,2	1,2	0,2	0,8	0,2	1,2	0,2		
internet/website	5,3	0,5	5,3	0,4	6,1	0,4	6,1	0,4		
andere wijze	4,2	0,4	4,7	0,3	4,7	0,4	4,9	0,4		
	% (zeer) tevreden									
Tevredenheid over het laatste politiecontact	58,6	0,9	57,9	0,7	59,3	0,8	60,3	0,8		
Tevredenheid over										
handhaving	43,2	2,2	40,8	1,8	41,7	2,1	46,6	2,3		+
melding/aangifte	58,6	1,5	58,1	1,2	61,2	1,3	59,6	1,3		
andere contacten	64,5	1,3	63,9	1,1	64,2	1,2	65,1	1,2		
	% genoemd									
Reden van ontevredenheid contact politie										
politie liet me te lang wachten, was te laat of kwam niet	20,8	1,3	19,6	1,1	18,5	1,2	18,5	1,2		
politie gaf onvoldoende informatie	14,6	1,2	13,9	1,0	13,5	1,1	13,3	1,1		
politie was onverschillig	28,2	1,4	29,1	1,2	28,0	1,3	28,6	1,4		
problemen niet opgelost	40,7	1,6	41,5	1,3	41,4	1,5	44,0	1,5	+	
andere reden	27,2	1,4	26,4	1,2	26,1	1,3	26,4	1,3		
	% (zeer) tevreden									
Functioneren politie in de buurt										
Tevredenheid over totale functioneren van de politie in de buurt	25,3	0,4	25,3	0,3	26,1	0,4	26,1	0,4	+	
	% (helemaal) eens									
Oordeel over functioneren politie in de buurt										
de politie biedt de burgers in deze buurt bescherming	39,0	0,6	38,6	0,5	41,0	0,6	41,7	0,6	+	
de politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt	20,2	0,5	21,7	0,4	22,4	0,5	22,0	0,5	+	
de politie reageert op de problemen hier in de buurt	37,0	0,6	38,1	0,5	40,4	0,6	39,9	0,6	+	
de politie doet in deze buurt haar best	36,7	0,6	37,0	0,5	39,2	0,6	39,6	0,5	+	
de politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan	19,7	0,5	20,1	0,4	21,7	0,5	21,8	0,5	+	
de politie bekeurt hier te weinig	27,7	0,6	28,1	0,5	27,1	0,5	26,9	0,5		
de politie neemt je serieus	42,8	0,6	42,8	0,5	44,8	0,6	43,8	0,6		
	schaalscore (0-10)									
Oordeel over functioneren van de politie in de buurt	5,2	0,0	5,2	0,0	5,3	0,0	5,3	0,0	+	

5.1 Landelijk overzicht indicatoren burgers en politie (slot)

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% (helemaal) eens									
Oordeel over beschikbaarheid politie in de buurt										
je ziet de politie in de buurt te weinig	51,7	0,6	49,8	0,5	49,1	0,6	48,6	0,6	–	
de politie komt hier te weinig uit de auto	44,4	0,6	43,7	0,5	42,6	0,6	42,2	0,6	–	
de politie is hier te weinig aanspreekbaar	37,2	0,6	36,0	0,5	35,4	0,5	35,8	0,5	–	
de politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken	31,2	0,6	30,3	0,5	29,1	0,5	31,0	0,5		+
de politie komt niet snel als je ze roept	20,4	0,5	19,9	0,4	18,1	0,4	18,4	0,4	–	
	schaalscore (0–10)									
Beschikbaarheid van de politie	4,3	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	4,4	0,0	+	
	% (zeer) tevreden									
Oordeel over politie algemeen										
Tevredenheid over totale functioneren politie in het algemeen	28,9	0,4	28,4	0,3	29,9	0,4	30,2	0,4	+	
	% (helemaal) eens									
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen										
de politie weet hoe ze boeven moet vangen	34,6	0,6	33,0	0,5	24,3	0,4	24,1	0,3	–	
de politie wil contact hebben met burgers	35,0	0,5	34,5	0,5	35,5	0,5	35,6	0,5		
de politie houdt rekening met de wensen van de samenleving	29,3	0,5	28,9	0,4	30,6	0,5	30,5	0,5	+	
de politie werkt goed samen met de bewoners	26,2	0,5	26,6	0,4	28,2	0,5	28,1	0,5	+	
als het er echt om gaat dan is de politie er voor je	48,2	0,6	48,3	0,5	50,7	0,5	51,4	0,5	+	
de politie is benaderbaar	43,6	0,6	44,0	0,5	45,5	0,5	43,3	0,5		–
de politie informeert de burgers	26,4	0,5	27,4	0,4	28,6	0,5	27,0	0,5		–
de politie bestrijdt succesvol de criminaliteit	18,0	0,5	17,6	0,4	19,7	0,4	19,4	0,4	+	
als het er echt om gaat zal de politie het uiterste doen om je te helpen	50,0	0,6	49,9	0,5	52,3	0,5	52,1	0,5	+	
	schaalscore (0–10)									
Oordeel over totale functioneren politie in het algemeen										
vertrouwen in de politie	6,1	0,0	6,1	0,0	6,3	0,0	6,3	0,0	+	
politie als crimefighter	5,0	0,0	5,0	0,0	5,1	0,0	5,1	0,0	+	
interactie politie-burgers	5,1	0,0	5,1	0,0	5,2	0,0	5,2	0,0	+	
communicatie politie-burgers	5,3	0,0	5,3	0,0	5,4	0,0	5,3	0,0		–

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

5.2 Contact met politie in gemeente – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% contact													
Nederland	27,7	0,4		27,2	0,3		26,1	0,4		24,1	0,4		–	–
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	25,0	1,1	–	24,9	1,0	–	24,0	1,1	–	21,9	1,1	–	–	
Fryslân (District)	23,7	1,9	–	25,5	1,9		23,1	1,8	–	21,2	1,8	–		
Groningen (D)	27,6	1,9		25,9	1,9		27,1	2,0		23,9	1,9			
Drenthe (D)	23,4	1,7	–	22,8	1,1	–	21,6	2,1	–	20,5	2,1	–		
Oost-Nederland (RE)	25,7	0,8	–	25,9	0,8	–	24,4	0,8	–	22,6	0,8	–	–	–
IJsselland (D)	28,1	1,9		25,8	2,1		26,2	2,2		22,3	2,1		–	
Twente (D)	23,8	1,8	–	26,0	1,8		23,8	1,9		22,8	1,7			
Noord en Oost Gelderland (D)	23,4	1,7	–	23,6	1,7	–	23,1	1,5	–	20,7	1,7	–		
Gelderland Midden (D)	26,5	1,9		26,0	1,6		24,0	1,7	–	23,1	1,8			
Gelderland Zuid (D)	28,3	1,9		29,3	2,2		25,8	2,1		24,8	2,1			

5.2 Contact met politie in gemeente – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge 1)		2013	Marge 1)		2014	Marge 1)		2015	Marge 1)		Verschil 2015 t.o.v. 2012 2)	Verschil 2015 t.o.v. 2014 3)
	% contact													
Midden-Nederland (RE)	29,4	1,5		29,3	1,1	+	28,6	1,1	+	26,1	1,2	+	–	–
Gooi en Vechtstreek (D)	32,0	2,0	+	30,7	2,9	+	29,6	3,3		26,6	2,7		–	
Flevoland (D)	30,8	2,2	+	31,9	2,0	+	31,0	2,3	+	27,4	2,6	+		
Oost Utrecht (D)	27,5	2,8		27,7	2,2		26,7	2,1		24,1	2,1			
Utrecht Stad (D)	33,1	4,9	+	31,8	2,9	+	32,6	2,9	+	30,8	3,0	+		
West Utrecht (D)	26,0	3,5		25,7	2,6		24,5	2,6		23,1	2,8			
Noord-Holland (RE)	27,0	1,2		26,7	1,1		26,3	1,3		23,3	1,2		–	–
Noord Holland Noord (D)	25,1	1,8	–	25,9	1,6		26,2	2,0		22,6	1,6			
Zaanstreek Waterland (D)	27,8	2,1		26,6	2,1		24,0	2,7		24,3	2,8			
Kennemerland (D)	28,8	2,2		27,7	2,2		27,7	2,1		23,6	2,2		–	
Amsterdam (RE)	34,7	2,4	+	32,4	1,5	+	31,9	1,5	+	29,2	1,5	+	–	
Amsterdam Noord (D)	40,0	5,8	+	37,0	3,4	+	35,0	3,3	+	33,6	3,8	+		
Amsterdam Oost (D)	30,5	4,6		32,2	2,7	+	31,0	2,8	+	27,7	2,7	+		
Amsterdam Zuid (D)	33,0	3,8	+	32,3	3,0	+	32,2	2,9	+	30,6	3,1	+		
Amsterdam West (D)	36,7	5,1	+	29,8	3,2		30,3	2,9	+	26,2	2,8		–	
Den Haag (RE)	31,5	1,0	+	29,8	0,9	+	28,1	1,0	+	26,0	0,8	+	–	–
Den Haag Centrum (D)	37,0	2,1	+	34,2	3,1	+	32,4	2,6	+	31,3	3,3	+	–	
Den Haag West (D)	37,1	2,1	+	33,8	2,9	+	35,1	2,9	+	32,6	2,7	+		
Den Haag Zuid (D)	36,5	1,8	+	31,5	2,4	+	33,1	2,5	+	30,2	2,5	+	–	
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	30,6	2,1	+	31,4	1,7	+	27,6	2,7		25,7	2,5		–	
Westland – Delft (D)	28,9	1,9		31,2	3,2	+	26,6	3,0		23,4	2,9		–	
Leiden – Bollenstreek (D)	28,6	2,5		28,0	1,4		25,3	2,0		23,5	1,3		–	
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	29,9	3,0		25,5	1,7		24,9	2,4		23,5	1,5		–	
Rotterdam (RE)	27,8	1,6		27,6	1,0		25,9	1,2		25,0	1,0		–	
Rijnmond Noord (D)	29,0	4,0		29,0	2,2		25,4	2,9		24,8	2,1			
Rotterdam Stad (D)	31,3	9,7		33,2	3,8	+	32,9	3,8	+	30,7	4,0	+		
Rijnmond Oost (D)	27,2	4,2		27,1	3,1		25,8	2,9		27,2	3,1			
Rotterdam Zuid (D)	33,3	6,4		30,1	3,7		28,0	3,5		24,9	3,5			
Rijnmond Zuid-West (D)	26,5	3,3		25,8	1,5		25,1	2,7		22,9	1,9			
Zuid-Holland-Zuid (D)	25,5	1,3	–	26,0	1,9		24,6	2,3		24,0	1,3			
Zeeland – West-Brabant (RE)	26,5	1,7		25,9	1,2		25,2	1,3		23,8	1,3			
Zeeland (D)	24,8	2,1	–	23,3	1,5	–	24,5	2,6		24,1	2,5			
De Markiezaten (D)	22,5	3,5	–	23,7	2,6	–	23,5	2,6		23,3	2,8			
De Baronie (D)	27,1	3,3		24,9	2,5		25,2	2,4		22,1	2,4			
Hart van Brabant (D)	30,3	3,9		31,0	2,7	+	27,1	2,6		25,7	2,5			
Oost-Brabant (RE)	26,1	1,3		25,7	1,2		25,2	1,3		22,1	1,2	–	–	–
's Hertogenbosch (D)	24,7	1,8	–	25,0	1,8		24,5	1,9		21,8	1,8	–		
Eindhoven (D)	28,2	2,7		27,7	2,7		27,2	2,5		22,3	2,4		–	
Helmond (D)	26,4	2,7		24,5	1,7	–	24,2	2,5		22,4	2,3			
Limburg (RE)	26,4	1,4		25,2	1,4	–	24,0	1,4	–	23,1	1,3		–	
Noord en Midden Limburg (D)	23,2	1,8	–	23,2	1,7	–	21,9	1,7	–	21,1	1,9	–		
Parkstad-Limburg (D)	28,2	3,1		26,6	3,1		25,6	3,2		26,2	3,2			
Zuid-West-Limburg (D)	29,6	2,8		27,1	2,6		26,0	2,6		23,7	2,1		–	

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2014 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2014 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

5.3 Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% (zeer) tevreden													
Nederland	58,6	0,9		57,9	0,7		59,3	0,8		60,3	0,8			
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	61,7	2,4		60,1	2,3		61,2	2,7		63,3	2,8			
Fryslân (District)	65,0	4,4	+	59,8	4,4		63,3	4,5		64,1	4,7			
Groningen (D)	60,4	4,0		59,7	4,2		59,0	4,2		61,4	4,4			
Drenthe (D)	59,0	4,2		61,2	2,7		61,4	5,5		64,9	5,6			
Oost-Nederland (RE)	60,8	1,8		58,5	1,9		61,2	1,9		60,2	2,1			
IJsselland (D)	60,8	4,0		61,4	4,6		62,5	4,8		62,3	5,3			
Twente (D)	60,4	4,2		54,7	4,2		59,9	4,6		62,4	4,2			
Noord en Oost Gelderland (D)	60,7	4,2		60,9	4,1		63,0	3,6		60,2	4,5			
Gelderland Midden (D)	61,9	4,0		60,4	3,6		61,9	4,0		61,0	4,4			
Gelderland Zuid (D)	60,1	4,0		55,3	4,5		58,4	4,7		55,4	5,0			
Midden-Nederland (RE)	59,5	2,9		60,7	2,2		59,2	2,4		60,3	2,6			
Gooi en Vechtstreek (D)	54,5	3,8		57,3	5,6		59,4	6,7		58,4	5,9			
Flevoland (D)	57,6	4,3		56,7	3,7		58,2	4,5		64,5	5,6			
Oost Utrecht (D)	65,5	5,7	+	65,6	4,6	+	58,1	4,7		56,8	4,9			
Utrecht Stad (D)	56,2	9,0		59,9	5,3		62,2	5,3		54,8	5,9			
West Utrecht (D)	59,8	7,9		61,6	5,8		58,8	6,1		68,8	6,4	+		
Noord-Holland (RE)	57,4	2,6		58,8	2,5		58,6	2,9		57,9	3,0			
Noord Holland Noord (D)	55,0	4,2		60,7	3,7		58,5	4,5		58,7	4,1			
Zaanstreek Waterland (D)	58,2	4,4		53,5	4,5		55,8	6,4		56,2	6,8			
Kennemerland (D)	59,5	4,4		59,8	4,7		60,3	4,5		58,2	5,3			
Amsterdam (RE)	57,2	4,3		58,6	2,9		61,6	2,8		57,7	3,1			
Amsterdam Noord (D)	51,8	9,5		60,7	5,6		65,2	5,6		57,3	7,0			
Amsterdam Oost (D)	56,5	9,0		56,7	5,2		58,7	5,3		56,1	5,7			
Amsterdam Zuid (D)	61,2	7,1		61,4	5,5		61,3	5,5		63,3	5,7			
Amsterdam West (D)	57,9	8,6		55,8	6,2		62,0	5,4		52,6	6,0	–		
Den Haag (RE)	59,7	1,9		56,8	1,7		58,1	2,1		58,9	1,9			
Den Haag Centrum (D)	56,8	3,5		51,3	5,6	–	48,2	4,8	–	54,8	6,4			
Den Haag West (D)	60,7	3,6		58,7	5,3		58,5	5,1		61,7	4,9			
Den Haag Zuid (D)	56,7	3,1		56,8	4,7		58,0	4,5		54,7	5,0			
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	61,8	4,1		55,9	3,3		58,5	5,9		63,7	5,5			
Westland – Delft (D)	60,6	3,9		57,4	6,3		59,2	6,7		54,6	7,0			
Leiden – Bollenstreek (D)	63,4	5,0		57,4	2,9		62,5	4,5		61,0	3,2			
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	55,9	6,0		57,0	4,0		55,5	5,5		58,2	3,8			
Rotterdam (RE)	54,8	3,4		55,9	2,2		56,7	2,7		61,4	2,2		+	
Rijnmond Noord (D)	54,7	8,1		59,0	4,5		51,2	6,6	–	62,4	4,6			
Rotterdam Stad (D)	–	.		53,0	6,8		62,4	6,8		61,9	7,5			
Rijnmond Oost (D)	56,8	9,0		52,9	6,9		59,8	6,5		64,0	6,5			
Rotterdam Zuid (D)	51,2	11,8		48,0	7,2		48,6	7,4		56,0	8,0			
Rijnmond Zuid-West (D)	55,5	7,4		59,7	3,2		55,0	6,4		60,5	4,7			
Zuid-Holland-Zuid (D)	58,2	2,9		57,1	4,2		61,5	5,3		61,6	3,1			
Zeeland – West-Brabant (RE)	55,1	3,7		54,8	2,7		54,9	2,9	–	60,0	3,0			
Zeeland (D)	60,6	4,9		60,1	3,7		58,9	6,1		64,5	5,7			
De Markiezaten (D)	53,8	8,7		47,0	6,3	–	47,2	6,4	–	55,7	6,8			
De Baronie (D)	54,7	7,2		55,3	5,7		54,7	5,5		59,3	6,0			
Hart van Brabant (D)	52,0	7,7		55,4	5,3		57,0	5,6		59,9	5,7			

5.3 Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v.	
													2012[2]	2014[3]
	% (zeer) tevreden													
Oost-Brabant (RE)	59,3	2,9		59,6	2,8		60,6	3,0		62,5	3,1			
's Hertogenbosch (D)	59,9	4,1		60,0	4,2		60,9	4,5		65,2	4,5			
Eindhoven (D)	57,5	5,6		58,2	5,7		57,1	5,5		64,7	5,9			
Helmond (D)	60,4	5,9		60,5	3,8		64,6	5,8		55,1	5,8			
Limburg (RE)	57,1	3,2		53,1	3,1	–	60,9	3,2		60,5	3,2			
Noord en Midden Limburg (D)	58,5	4,4		58,8	4,3		59,8	4,5		64,1	5,0			
Parkstad-Limburg (D)	58,0	6,6		46,8	6,9	–	56,1	7,3		56,4	7,2			
Zuid-West-Limburg (D)	54,9	5,8		50,5	5,7	–	65,3	5,6		59,2	5,1			

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

5.4 Tevredenheid functioneren politie in buurt – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v.	
													2012[2]	2014[3]
	% (zeer) tevreden													
Nederland	25,3	0,4		25,3	0,3		26,1	0,4		26,1	0,4		+	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	26,2	1,1		26,2	1,0		25,8	1,1		24,9	1,1			
Fryslân (District)	26,9	2,0		28,1	1,9	+	27,7	1,9		26,9	2,0			
Groningen (D)	28,1	1,9	+	26,9	1,9		26,2	1,9		25,6	1,9			
Drenthe (D)	22,9	1,7	–	22,9	1,1	–	22,8	2,2	–	21,5	2,1	–		
Oost-Nederland (RE)	24,2	0,8		24,2	0,8		25,4	0,8		25,1	0,9			
IJsselland (D)	28,1	1,9	+	25,4	2,1		28,0	2,3		27,5	2,3			
Twente (D)	25,7	1,8		25,0	1,8		25,8	2,0		26,6	1,8			
Noord en Oost Gelderland (D)	21,2	1,6	–	23,1	1,7	–	24,9	1,5		23,5	1,7	–		
Gelderland Midden (D)	24,6	1,9		24,5	1,6		25,0	1,8		25,0	1,9			
Gelderland Zuid (D)	23,1	1,8	–	23,4	2,0		23,7	2,0	–	23,8	2,1			
Midden-Nederland (RE)	25,8	1,4		25,9	1,1		27,9	1,1	+	27,8	1,2	+		
Gooi en Vechtstreek (D)	23,4	1,8		24,9	2,6		27,0	3,2		26,9	2,7			
Flevoland (D)	26,7	2,1		24,8	1,9		28,6	2,2		32,3	2,8	+	+	
Oost Utrecht (D)	24,7	2,7		26,4	2,1		27,8	2,2		25,2	2,1			
Utrecht Stad (D)	29,0	4,7		28,0	2,9		30,6	2,9	+	28,5	3,0			
West Utrecht (D)	25,1	3,5		25,0	2,6		25,2	2,6		26,8	2,9			
Noord-Holland (RE)	24,7	1,2		24,5	1,1		25,6	1,3		24,8	1,2			
Noord Holland Noord (D)	22,7	1,8	–	24,8	1,6		24,7	2,0		22,7	1,5	–		
Zaanstreek Waterland (D)	22,9	2,0	–	22,1	2,0	–	24,8	2,6		23,4	2,7			
Kennemerland (D)	28,3	2,2	+	25,6	2,1		27,2	2,1		28,3	2,3			
Amsterdam (RE)	31,8	2,4	+	31,0	1,5	+	33,6	1,5	+	32,8	1,6	+		
Amsterdam Noord (D)	32,1	5,6	+	30,7	3,2	+	33,7	3,2	+	35,0	3,9	+		
Amsterdam Oost (D)	33,9	4,8	+	33,1	2,8	+	33,5	2,9	+	35,5	3,0	+		
Amsterdam Zuid (D)	33,1	3,8	+	29,6	2,9	+	33,0	3,0	+	33,8	3,2	+		
Amsterdam West (D)	28,6	4,9		30,7	3,3	+	34,3	3,1	+	28,2	3,0			

5.4 Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% (zeer) tevreden													
Den Haag (RE)	28,3	0,9	+	28,6	0,8	+	29,6	1,0	+	30,5	0,9	+	+	
Den Haag Centrum (D)	35,3	2,0	+	36,0	3,1	+	34,1	2,6	+	35,3	3,4	+		
Den Haag West (D)	33,0	2,1	+	30,5	2,9	+	35,7	2,9	+	35,2	2,8	+		
Den Haag Zuid (D)	30,9	1,7	+	34,2	2,5	+	33,1	2,4	+	33,5	2,6	+		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	28,4	2,0	+	29,8	1,7	+	29,0	2,7		31,1	2,7	+		
Westland – Delft (D)	28,5	1,9	+	28,9	3,1	+	30,6	3,1	+	32,4	3,3	+		
Leiden – Bollenstreek (D)	28,9	2,5	+	27,1	1,4	+	28,4	2,1		29,8	1,5	+		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	21,9	2,6	–	23,4	1,8		24,2	2,3		23,8	1,5	–		
Rotterdam (RE)	25,6	1,6		26,2	1,0		25,9	1,2		26,7	1,0			
Rijnmond Noord (D)	28,8	4,0		26,2	2,1		27,8	3,0		27,3	2,2			
Rotterdam Stad (D)	35,8	10,2		35,9	3,9	+	34,8	3,9	+	36,8	4,3	+		
Rijnmond Oost (D)	24,8	4,3		28,0	3,1		27,1	3,0		28,9	3,2			
Rotterdam Zuid (D)	22,6	5,9		27,4	3,7		26,2	3,4		24,1	3,6			
Rijnmond Zuid-West (D)	23,6	3,1		21,5	1,4	–	20,8	2,5	–	23,8	1,8	–		
Zuid-Holland-Zuid (D)	24,6	1,3		26,0	1,9		25,8	2,3		25,9	1,3			
Zeeland – West-Brabant (RE)	22,4	1,5	–	21,1	1,1	–	21,7	1,2	–	22,1	1,2	–		
Zeeland (D)	24,9	2,1		23,7	1,5		23,9	2,5		26,7	2,5			
De Markiezaten (D)	20,2	3,3	–	18,8	2,4	–	19,6	2,5	–	19,3	2,6	–		
De Baronie (D)	21,2	3,0	–	19,7	2,3	–	20,3	2,2	–	18,5	2,3	–		
Hart van Brabant (D)	23,1	3,6		21,9	2,3	–	22,8	2,4	–	23,7	2,5			
Oost-Brabant (RE)	25,3	1,3		25,5	1,2		25,3	1,3		25,2	1,3			
's Hertogenbosch (D)	23,6	1,7		26,6	1,8		25,0	1,9		25,5	1,9			
Eindhoven (D)	25,9	2,7		22,9	2,5		24,3	2,5		24,6	2,5			
Helmond (D)	27,5	2,7		26,4	1,8		27,0	2,6		25,5	2,3			
Limburg (RE)	19,8	1,2	–	20,9	1,3	–	20,8	1,3	–	21,6	1,3	–		
Noord en Midden Limburg (D)	20,8	1,7	–	23,2	1,8	–	22,0	1,7	–	23,2	2,0	–		
Parkstad-Limburg (D)	19,3	2,7	–	19,4	2,7	–	21,6	3,0	–	21,2	2,8	–		
Zuid-West-Limburg (D)	18,9	2,3	–	18,9	2,3	–	18,5	2,3	–	19,5	2,1	–		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

5.5 Tevredenheid functioneren politie in algemeen - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% (zeer) tevreden													
Nederland	28,9	0,4		28,4	0,3		29,9	0,4		30,2	0,4		+	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	30,7	1,1	+	29,2	1,1		30,2	1,2		29,5	1,2			
Fryslân (District)	32,8	2,1	+	29,8	2,0		31,2	2,0		32,7	2,1	+		
Groningen (D)	31,7	1,9	+	31,0	2,0	+	32,0	2,0		30,3	2,0			
Drenthe (D)	26,7	1,7	–	26,3	1,1	–	26,5	2,3	–	24,5	2,2	–		
Oost-Nederland (RE)	29,0	0,9		27,2	0,8	–	29,4	0,9		30,1	0,9			
IJsselland (D)	31,2	1,9		27,8	2,1		30,9	2,3		32,0	2,4			
Twente (D)	30,7	1,9		28,2	1,9		29,6	2,0		30,8	1,8			
Noord en Oost Gelderland (D)	27,3	1,8		26,4	1,7		28,6	1,6		28,6	1,8			
Gelderland Midden (D)	28,4	1,9		27,7	1,7		29,6	1,8		30,3	2,0			
Gelderland Zuid (D)	28,1	1,9		26,0	2,1	–	28,6	2,1		29,3	2,2			

5.5 Tevredenheid functioneren politie in algemeen – naar regionale eenheid en district (slot)

													Verschil 2015 t.o.v.	
	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	2012 2)	2014 3)
	% (zeer) tevreden													
Midden-Nederland (RE)	30,4	1,5		30,3	1,1	+	32,4	1,2	+	31,8	1,2			
Gooi en Vechtstreek (D)	25,9	1,9	–	28,0	2,8		29,3	3,3		29,3	2,8			
Flevoland (D)	29,8	2,2		30,7	2,0		31,3	2,3		33,0	2,8			
Oost Utrecht (D)	30,1	2,9		30,3	2,2		32,9	2,3	+	30,7	2,2			
Utrecht Stad (D)	36,9	5,0	+	34,7	3,0	+	36,8	3,0	+	35,4	3,1	+		
West Utrecht (D)	28,7	3,6		27,2	2,7		30,7	2,7		30,5	3,0			
Noord-Holland (RE)	28,1	1,2		28,2	1,1		29,2	1,3		29,7	1,3			
Noord Holland Noord (D)	25,5	1,8	–	28,2	1,6		28,1	2,0		28,8	1,7			
Zaanstreek Waterland (D)	28,1	2,1		24,5	2,0	–	27,4	2,7		28,7	2,9			
Kennemerland (D)	31,5	2,2		30,4	2,3		31,8	2,2		31,6	2,4			
Amsterdam (RE)	34,0	2,4	+	33,6	1,6	+	36,5	1,6	+	36,5	1,7	+		
Amsterdam Noord (D)	34,0	5,6		33,0	3,2	+	36,0	3,4	+	38,4	3,9	+		
Amsterdam Oost (D)	36,3	4,8	+	34,6	2,8	+	37,1	2,9	+	37,6	3,0	+		
Amsterdam Zuid (D)	35,1	3,9	+	32,8	3,0	+	35,2	3,0	+	38,9	3,3	+		
Amsterdam West (D)	30,8	4,9		34,0	3,4	+	37,6	3,2	+	31,8	3,1			
Den Haag (RE)	31,9	1,0	+	32,8	0,9	+	33,1	1,0	+	34,3	0,9	+	+	
Den Haag Centrum (D)	37,6	2,1	+	35,1	3,1	+	33,9	2,6	+	36,7	3,4	+		
Den Haag West (D)	36,2	2,1	+	38,1	3,0	+	38,5	3,0	+	38,2	2,8	+		
Den Haag Zuid (D)	32,5	1,8	+	35,2	2,5	+	35,2	2,5	+	34,4	2,6	+		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	31,7	2,1	+	32,4	1,7	+	34,2	2,9	+	34,6	2,8	+		
Westland – Delft (D)	31,2	1,9	+	35,4	3,3	+	32,1	3,2		34,2	3,3	+		
Leiden – Bollenstreek (D)	36,5	2,6	+	31,3	1,4	+	34,0	2,2	+	35,1	1,5	+		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	23,7	2,7	–	28,0	1,9		27,7	2,4		30,7	1,7		+	
Rotterdam (RE)	27,4	1,5		28,3	1,0		29,6	1,2		30,4	1,0		+	
Rijnmond Noord (D)	29,8	4,0		28,2	2,2		29,8	3,1		30,6	2,3			
Rotterdam Stad (D)	33,5	10,1		35,6	3,9	+	36,7	3,9	+	38,3	4,3	+		
Rijnmond Oost (D)	27,8	4,3		30,7	3,2		30,1	3,1		33,4	3,3			
Rotterdam Zuid (D)	20,2	5,5	–	28,7	3,7		30,8	3,6		26,7	3,6			
Rijnmond Zuid-West (D)	26,1	3,2		24,3	1,5	–	25,8	2,7	–	28,6	2,0			
Zuid-Holland-Zuid (D)	28,2	1,4		28,3	1,9		30,1	2,5		29,4	1,4			
Zeeland – West-Brabant (RE)	25,8	1,6	–	24,4	1,2	–	25,4	1,3	–	26,3	1,3	–		
Zeeland (D)	28,9	2,2		26,8	1,5		26,9	2,6		30,0	2,6			
De Markiezaten (D)	19,9	3,3	–	20,3	2,5	–	21,5	2,6	–	21,7	2,7	–		
De Baronie (D)	23,6	3,1	–	23,3	2,4	–	25,1	2,4	–	24,7	2,5	–		
Hart van Brabant (D)	29,7	3,9		26,4	2,5		27,4	2,6		28,2	2,6			
Oost-Brabant (RE)	28,1	1,3		28,2	1,2		29,3	1,4		27,7	1,3	–		
's Hertogenbosch (D)	26,9	1,8		28,6	1,9		29,1	2,0		29,1	2,0			
Eindhoven (D)	30,2	2,8		26,2	2,7		28,8	2,6		26,6	2,6	–		
Helmond (D)	28,0	2,7		29,6	1,9		30,5	2,7		26,5	2,4	–		
Limburg (RE)	22,2	1,3	–	22,4	1,3	–	23,3	1,3	–	25,1	1,4	–	+	
Noord en Midden Limburg (D)	24,8	1,8	–	23,6	1,8	–	25,0	1,8	–	27,2	2,1	–		
Parkstad-Limburg (D)	20,1	2,8	–	21,5	3,0	–	20,9	2,9	–	23,2	3,0	–		
Zuid-West-Limburg (D)	19,9	2,4	–	21,4	2,4	–	22,7	2,5	–	23,3	2,2	–		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.
2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.
3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

5.6 Tevredenheid met laatste politiecontact in gemeente en oordeel over functioneren politie in de buurt - landelijke trends[1)]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	indexcijfers 2005 = 100										
Tevredenheid met laatste politiecontact in gemeente	100	105,0	108,7	104,5	102,9	100,1	106,7	109,5	108,3	110,9	112,7
Oordeel over functioneren politie in buurt	100	100,3	102,3	102,2	100,3	100,8	103,0	102,8	101,1	105,5	105,3
	% (zeer) tevreden										
Tevredenheid met laatste politiecontact in gemeente	53,5	56,2	58,1	55,9	55,0	53,6	57,1	58,6	57,9	59,3	60,3
	schaalscore (0–10)										
Oordeel over functioneren politie in buurt	5,0	5,1	5,2	5,2	5,1	5,1	5,2	5,2	5,2	5,3	5,3

[1)] De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

5.6a Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente en oordeel functioneren politie in buurt - regionale trends[1)]

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	indexcijfers 2006 = 100									
Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente										
Noord-Nederland	100	106,4	101,9	97,6	97,5	106,3	104,1	101,4	103,3	106,8
Oost-Nederland	100	104,1	106,1	101,7	97,6	104,5	105,3	101,3	106,0	104,2
Zeeland-West-Brabant	100	98,3	102,9	96,1	94,4	97,2	98,0	97,5	97,7	106,8
Oost-Brabant	100	107,7	102,3	96,5	92,0	97,7	99,5	100,0	101,6	104,8
Limburg	100	90,0	98,5	93,5	95,7	100,2	104,5	97,2	111,5	110,8
Midden-Nederland	100	100,6	88,6	96,4	95,3	99,3	105,3	107,4	104,8	106,7
Noord-Holland	100	102,0	100,4	100,4	93,4	105,1	103,0	105,5	105,1	103,9
Amsterdam	100	115,7	100,0	107,9	106,3	105,6	125,5	128,6	135,1	126,5
Den Haag	100	102,0	104,7	93,3	96,1	103,3	102,5	97,5	99,7	101,1
Rotterdam	100	107,3	108,2	117,9	105,9	116,0	124,2	126,7	128,6	139,2
	% (zeer) tevreden									
Noord-Nederland	59,3	63,1	60,4	57,8	57,8	63,0	61,7	60,1	61,2	63,3
Oost-Nederland	57,8	60,1	61,3	58,7	56,4	60,3	60,8	58,5	61,2	60,2
Zeeland-West-Brabant	56,2	55,3	57,8	54,0	53,1	54,6	55,1	54,8	54,9	60,0
Oost-Brabant	59,6	64,2	61,0	57,5	54,8	58,2	59,3	59,6	60,6	62,5
Limburg	54,6	49,2	53,8	51,1	52,3	54,7	57,1	53,1	60,9	60,5
Midden-Nederland	56,5	56,8	50,0	54,5	53,8	56,1	59,5	60,7	59,2	60,3
Noord-Holland	55,7	56,8	55,9	56,0	52,0	58,6	57,4	58,8	58,6	57,9
Amsterdam	45,6	52,7	45,6	49,2	48,5	48,1	57,2	58,6	61,6	57,7
Den Haag	58,3	59,4	61,0	54,3	56,0	60,2	59,7	56,8	58,1	58,9
Rotterdam	44,1	47,3	47,7	52,0	46,7	51,2	54,8	55,9	56,7	61,4
	index 2006 = 100									
Oordeel functioneren politie in buurt										
Noord-Nederland	100	100,3	100,6	98,2	99,5	100,6	102,9	102,9	104,8	103,4
Oost-Nederland	100	100,4	100,9	98,1	98,1	100,6	100,0	102,0	103,9	103,9
Zeeland-West-Brabant	100	100,4	97,1	96,6	97,1	99,1	101,1	99,0	101,1	102,2
Oost-Brabant	100	102,7	101,6	101,7	102,7	101,7	103,4	103,4	105,4	106,2
Limburg	100	100,8	101,3	96,1	99,1	101,4	103,9	103,9	108,3	107,9
Midden-Nederland	100	101,6	101,9	100,3	101,9	105,2	105,8	107,9	109,9	109,7
Noord-Holland	100	102,2	99,9	100,1	100,3	102,1	104,4	106,5	106,5	105,2
Amsterdam	100	105,0	102,2	102,2	102,2	102,2	109,2	105,4	111,1	107,5
Den Haag	100	102,9	100,9	100,1	100,1	103,1	104,8	104,8	106,7	107,0
Rotterdam	100	104,6	108,8	106,7	103,7	108,8	109,1	111,2	111,2	114,2

5.6 Tevredenheid laatste politiecontact in gemeente en oordeel functioneren politie in buurt - regionale trends (slot)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	schaalscore (0–10)									
Noord-Nederland	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1	5,2	5,3	5,3	5,4	5,3
Oost-Nederland	5,1	5,1	5,1	5,0	5,0	5,1	5,1	5,2	5,3	5,3
Zeeland-West-Brabant	4,8	4,9	4,7	4,7	4,7	4,8	4,9	4,8	4,9	5,0
Oost-Brabant	5,1	5,3	5,2	5,2	5,3	5,2	5,3	5,3	5,4	5,4
Limburg	4,6	4,7	4,7	4,4	4,6	4,7	4,8	4,8	5	5,0
Midden-Nederland	4,9	5,0	5,0	4,9	5,0	5,2	5,2	5,3	5,4	5,4
Noord-Holland	4,9	5,0	4,9	4,9	4,9	5,0	5,1	5,2	5,2	5,1
Amsterdam	5,2	5,5	5,3	5,3	5,3	5,3	5,7	5,5	5,8	5,6
Den Haag	5,2	5,3	5,2	5,2	5,2	5,3	5,4	5,4	5,5	5,5
Rotterdam	4,7	4,9	5,1	5,0	4,8	5,1	5,1	5,2	5,2	5,3

[1] De cijfers voor 2005–2007 zijn gebaseerd op de VMR, de cijfers voor 2008–2011 zijn gebaseerd op de IVM en de cijfers vanaf 2012 zijn gebaseerd op de VM. Door verschillen in onderzoeksopzet en vraagstellingen zijn de uitkomsten van deze enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar. Om toch inzicht te krijgen in trends zijn de uitkomsten van vóór de laatste wijziging in 2012 zodanig gecorrigeerd dat deze wel vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van 2012 en volgende jaren. Door deze correctie wijken de cijfers voor de jaren 2005–2011 af van eerder gepubliceerde cijfers over deze periode. Voor meer informatie over deze materie zie bijlage 3 van dit rapport.

6. Preventie

6.1 Landelijk overzicht indicatoren preventie

	2012	Marge	2013	Marge	2014	Marge	2015	Marge	Verschil 2015 t.o.v. 2012[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[2]
	% vaak									
Sociaal-preventief gedrag										
's Avonds licht laten branden bij afwezigheid	41,1	0,4	41,4	0,4	42,3	0,4	43,1	0,4	+	
Fiets in bewaakte fietsenstalling	34,7	0,4	35,1	0,4	35,3	0,4	36,1	0,4	+	
Waardevolle spullen meenemen uit auto	70,1	0,4	69,9	0,4	69,9	0,4	69,4	0,4		
Waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen	33,4	0,4	34,4	0,4	33,5	0,4	33,1	0,4		
	somscore[3]									
Somscore van totaal sociaal-preventief gedrag	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	+	
	% aanwezig									
Preventieve voorzieningen in/rond woning										
Extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	67,5	0,4	66,8	0,4	66,5	0,4	66,5	0,4	–	
(Rol)luiken voor ramen/deuren	18,7	0,3	18,7	0,3	18,9	0,3	19,5	0,3	+	
Buitenverlichting	77,3	0,4	76,4	0,3	76,6	0,3	76,9	0,3		
Alarminstallatie in huis	13,0	0,3	12,8	0,2	13,1	0,3	13,1	0,3		
	somscore[3]									
Somscore van totaal preventieve voorzieningen in/rond woning	1,8	0,0	1,7	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0		

[1] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[3] Maximaal 4 voorzieningen.

6.2 Sociaal-preventief gedrag – naar regionale eenheid en district

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore[4]													
Nederland	1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0		+	
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–		
Fryslân (District)	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–	1,6	0,1	–	1,6	0,1	–		
Groningen (D)	1,5	0,0	–	1,5	0,0	–	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–		
Drenthe (D)	1,6	0,0	–	1,7	0,0	–	1,6	0,1	–	1,7	0,1	–		
Oost-Nederland (RE)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0			
IJsselland (D)	1,6	0,1	–	1,7	0,1	–	1,6	0,1	–	1,7	0,1	–		
Twente (D)	1,8	0,1		1,9	0,1	+	1,8	0,1		1,8	0,0			
Noord en Oost Gelderland (D)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,9	0,0		1,9	0,0			
Gelderland Midden (D)	1,9	0,1	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0		1,9	0,1			
Gelderland Zuid (D)	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+		
Midden-Nederland (RE)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,9	0,0	+	1,9	0,0	+		
Gooi en Vechtstreek (D)	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1		2,0	0,1	+		
Flevoland (D)	1,7	0,1		1,8	0,1		1,8	0,1		1,8	0,1			
Oost Utrecht (D)	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	2,0	0,1	+		
Utrecht Stad (D)	1,5	0,1	–	1,6	0,1	–	1,6	0,1	–	1,7	0,1	–		
West Utrecht (D)	1,9	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Noord-Holland (RE)	1,7	0,0	–	1,8	0,0	–	1,8	0,0	–	1,8	0,0			
Noord Holland Noord (D)	1,7	0,1		1,8	0,0		1,7	0,1	–	1,8	0,0			
Zaanstreek Waterland (D)	1,7	0,1	–	1,7	0,1		1,8	0,1		1,7	0,1			
Kennemerland (D)	1,8	0,1		1,7	0,1		1,8	0,1		1,8	0,1			

6.2 Sociaal-preventief gedrag – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore[4]													
Amsterdam (RE)	1,4	0,1	–	1,4	0,0	–	1,4	0,0	–	1,4	0,0	–		
Amsterdam Noord (D)	1,4	0,1	–	1,4	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–		
Amsterdam Oost (D)	1,3	0,1	–	1,4	0,1	–	1,4	0,1	–	1,3	0,1	–		
Amsterdam Zuid (D)	1,6	0,1	–	1,5	0,1	–	1,6	0,1	–	1,5	0,1	–		
Amsterdam West (D)	1,4	0,1	–	1,4	0,1	–	1,3	0,1	–	1,4	0,1	–		
Den Haag (RE)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0			
Den Haag Centrum (D)	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–	1,4	0,1	–		
Den Haag West (D)	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–		
Den Haag Zuid (D)	1,8	0,0		1,7	0,1	–	1,7	0,1		1,7	0,1	–		
Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,0	+	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+		
Westland – Delft (D)	1,9	0,1	+	1,8	0,1		1,8	0,1		1,8	0,1			
Leiden – Bollenstreek (D)	1,7	0,1		1,8	0,0		1,8	0,1		1,8	0,0			
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	1,8	0,1		1,9	0,0	+	1,8	0,1		1,9	0,0	+		
Rotterdam (RE)	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,8	0,0		1,8	0,0	–		
Rijnmond Noord (D)	1,8	0,1		1,8	0,1		1,9	0,1		1,9	0,1			
Rotterdam Stad (D)	1,4	0,3		1,4	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–		
Rijnmond Oost (D)	1,6	0,1	–	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–		
Rotterdam Zuid (D)	1,7	0,2		1,5	0,1		1,7	0,1		1,5	0,1	–		
Rijnmond Zuid-West (D)	1,8	0,1		1,8	0,0		1,9	0,1		1,8	0,1			
Zuid-Holland-Zuid (D)	1,9	0,0	+	1,8	0,1		1,8	0,1		1,9	0,0	+		
Zeeland – West-Brabant (RE)	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+		
Zeeland (D)	1,6	0,1	–	1,6	0,0	–	1,6	0,1	–	1,6	0,1	–		
De Markiezaten (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	1,9	0,1			
De Baronie (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Hart van Brabant (D)	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+		
Oost-Brabant (RE)	2,0	0,0	+	2,1	0,0	+	2,0	0,0	+	2,1	0,0	+		
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Eindhoven (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,1	0,1	+		
Helmond (D)	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+		
Limburg (RE)	2,1	0,0	+	2,1	0,0	+	2,1	0,0	+	2,1	0,0	+		
Noord en Midden Limburg (D)	2,1	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Parkstad-Limburg (D)	2,0	0,1	+	2,1	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Zuid-West-Limburg (D)	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,2	0,1	+	2,1	0,1	+		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.
2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.
3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.
4) Maximaal 4 voorzieningen.

6.3 Preventieve voorzieningen in/rond woning - naar regionale eenheid en district

	2012	Marge [1]		2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore[4]													
Nederland	1,8	0,0		1,7	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0			
Noord-Nederland (Regionale Eenheid)	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–		
Fryslân (District)	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–		
Groningen (D)	1,5	0,0	–	1,5	0,0	–	1,5	0,0	–	1,5	0,0	–		
Drenthe (D)	1,7	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0			
Oost-Nederland (RE)	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+		
IJsselland (D)	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–		
Twente (D)	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,9	0,0	+		
Noord en Oost Gelderland (D)	1,9	0,0	+	1,8	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+		
Gelderland Midden (D)	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,0	+		
Gelderland Zuid (D)	1,9	0,0	+	1,9	0,1	+	1,9	0,0	+	1,9	0,1	+		
Midden-Nederland (RE)	1,7	0,0		1,7	0,0	–	1,7	0,0		1,7	0,0	–		
Gooi en Vechtstreek (D)	1,9	0,0	+	1,8	0,1		1,8	0,1	+	1,8	0,1			
Flevoland (D)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,0	+	1,8	0,1			
Oost Utrecht (D)	1,8	0,1	+	1,8	0,0		1,8	0,0	+	1,8	0,0			
Utrecht Stad (D)	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–		
West Utrecht (D)	1,9	0,1	+	1,8	0,1	+	1,8	0,1	+	1,9	0,1	+		
Noord-Holland (RE)	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0			
Noord Holland Noord (D)	1,7	0,0		1,7	0,0		1,7	0,0		1,7	0,0			
Zaanstreek Waterland (D)	1,8	0,0		1,8	0,0		1,8	0,1		1,8	0,1	+		
Kennemerland (D)	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,7	0,1	–		
Amsterdam (RE)	1,3	0,0	–	1,2	0,0	–	1,3	0,0	–	1,3	0,0	–		
Amsterdam Noord (D)	1,3	0,1	–	1,2	0,1	–	1,2	0,1	–	1,2	0,1	–		
Amsterdam Oost (D)	1,2	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–		
Amsterdam Zuid (D)	1,4	0,1	–	1,3	0,1	–	1,4	0,1	–	1,5	0,1	–		
Amsterdam West (D)	1,2	0,1	–	1,1	0,1	–	1,1	0,1	–	1,2	0,1	–		
Den Haag (RE)	1,7	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–		
Den Haag Centrum (D)	1,3	0,0	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–	1,3	0,1	–		
Den Haag West (D)	1,5	0,0	–	1,5	0,1	–	1,4	0,1	–	1,4	0,1	–		
Den Haag Zuid (D)	1,6	0,0	–	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–		
Zoetermeer – Leidschendam /Voorburg (D)	1,8	0,0		1,8	0,0	+	1,8	0,1		1,9	0,1	+		
Westland – Delft (D)	1,7	0,0	–	1,7	0,1		1,6	0,1	–	1,7	0,1	–		
Leiden – Bollenstreek (D)	1,6	0,1	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–	1,6	0,0	–		
Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	1,8	0,1		1,8	0,0		1,8	0,1		1,8	0,0			
Rotterdam (RE)	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–	1,7	0,0	–		
Rijnmond Noord (D)	1,7	0,1	–	1,7	0,0	–	1,7	0,1	–	1,7	0,1	–		
Rotterdam Stad (D)	1,4	0,3		1,2	0,1	–	1,1	0,1	–	1,1	0,1	–		
Rijnmond Oost (D)	1,5	0,1	–	1,6	0,1	–	1,5	0,1	–	1,5	0,1	–		
Rotterdam Zuid (D)	1,4	0,1	–	1,4	0,1		1,4	0,1		1,4	0,1	–		
Rijnmond Zuid-West (D)	1,9	0,1	+	1,9	0,0	+	1,9	0,1	+	1,9	0,0	+		
Zuid-Holland-Zuid (D)	1,9	0,0	+	1,8	0,0	+	1,8	0,1	+	1,8	0,0	+		
Zeeland – West-Brabant (RE)	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	2,0	0,0	+		
Zeeland (D)	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+		
De Markiezaten (D)	2,1	0,1	+	2,1	0,1	+	2,0	0,1	+	2,1	0,1	+		
De Baronie (D)	2,0	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+		
Hart van Brabant (D)	1,8	0,1		1,9	0,1	+	1,9	0,1	+	1,9	0,1	+		

6.3 Preventieve voorzieningen in/rond de woning – naar regionale eenheid en district (slot)

	2012	Marge	1)	2013	Marge	1)	2014	Marge	1)	2015	Marge	1)	Verschil 2015 t.o.v. 2012[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	somscore[4]													
Oost-Brabant (RE)	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+		
's Hertogenbosch (D)	2,0	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+	1,9	0,0	+		
Eindhoven (D)	1,8	0,1		1,8	0,1	+	1,9	0,1	+	1,8	0,1			
Helmond (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,0	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+		
Limburg (RE)	2,2	0,0	+	2,1	0,0	+	2,2	0,0	+	2,2	0,0	+		
Noord en Midden Limburg (D)	2,2	0,0	+	2,2	0,0	+	2,2	0,0	+	2,2	0,1	+		
Parkstad-Limburg (D)	2,2	0,1	+	2,2	0,1	+	2,2	0,1	+	2,2	0,1	+		
Zuid-West-Limburg (D)	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,0	0,1	+	2,1	0,1	+		

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijk gemiddelde.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2012.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4) Maximaal 4 voorzieningen.

II Tabellen 70.000+ gemeenten (hoofdstuk 7)

Toelichting

Deze bijlage bevat kerncijfertabellen waarin de belangrijkste onderzoeksresultaten behorende bij hoofdstuk 7 zijn opgenomen.

Elke tabel bevat uitkomsten voor de jaren 2013, 2014 en 2015 voor de 70 000+ gemeenten totaal en daarbinnen de G4, de G32 en de overige 70 000+ gemeenten, alsmede de vijftig afzonderlijke 70 000+ gemeenten.

In alle tabellen zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '–' weergegeven of de uitkomsten van 2013, 2014 en 2015 significant hoger of lager zijn dan het gemiddelde van de 70 000+ gemeenten in die jaren, en of de uitkomsten van 2015 significant hoger of lager zijn dan die van 2013 en 2014.

7.1 Fysieke verloedering in buurt - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% ervaart veel overlast[4]							
70.000+ gemeenten totaal	28,6	0,5	27,1	0,5	26,8	0,6	–	
G4	31,2	1,0 +	30,4	1,0 +	29,6	1,0 +		
G32	28,0	0,7	26,4	0,7	26,0	0,7	–	
Overige 70.000+	25,1	1,4 –	22,2	1,5 –	22,9	1,7 –		
Alkmaar	23,8	5,4	25,2	5,2	25,8	5,5		
Almelo	28,1	5,6	24,3	5,2	28,5	6,2		
Almere	34,5	1,2 +	32,0	3,6 +	31,9	3,7 +		
Alphen aan den Rijn	22,7	5,6	16,2	4,4 –	19,3	2,1 –		
Amersfoort	26,2	4,5	23,2	3,9	22,6	3,9		
Amstelveen	17,0	5,0 –	18,1	5,1 –	11,7	4,6 –		
Amsterdam	29,4	1,7	29,2	1,6	29,3	1,7 +		
Apeldoorn	19,8	3,6 –	18,9	3,7 –	23,2	4,0		
Arnhem	30,4	3,9	31,7	4,1 +	32,6	4,3 +		
Breda	26,1	3,8	25,6	3,7	26,6	4,1		
Delft	30,6	5,6	21,7	4,4 –	22,2	4,5		
Deventer	28,3	5,4	29,6	5,5	31,5	6,5		
Dordrecht	27,7	5,1	34,0	5,1 +	29,6	2,9		
Ede	22,8	4,7 –	23,4	4,7	16,0	4,4 –		
Eindhoven	29,0	3,7	27,9	3,4	22,5	3,2 –		
Emmen	24,5	1,8 –	24,0	5,0	20,6	4,7 –		
Enschede	29,5	4,1	24,2	4,0	27,0	4,1		
Gouda	27,8	5,5	23,5	5,7	20,9	5,1 –		
Groningen	19,9	3,1 –	20,3	3,0 –	19,7	3,1 –		
Haarlem	29,8	4,4	31,7	4,3	24,6	4,3		
Haarlemmermeer	24,8	4,4	19,7	3,7 –	21,9	4,2 –		
Heerlen	40,0	6,0 +	43,8	6,6 +	32,5	5,8		
Helmond	26,4	2,5	23,2	4,7	21,3	4,5 –		
Hengelo	23,6	1,9 –	22,3	5,2	22,4	4,2		
Hilversum	30,0	4,9	25,6	5,3	26,3	5,7		
Hoorn	27,7	5,9	24,6	5,3	22,8	5,2		
Leeuwarden	33,2	5,7	27,0	4,6	28,2	5,1		
Leiden	28,2	2,4	30,6	3,6	26,0	2,5		
Leidschendam-Voorburg	21,4	2,6 –	19,0	4,9 –	18,3	2,8 –		
Lelystad	23,9	5,3	23,2	5,6	29,7	6,5		
Maastricht	31,3	4,7	31,4	4,6	30,9	1,9 +		
Nijmegen	22,0	3,5 –	23,0	3,5 –	23,3	3,6		
Nissewaard[5]	31,8	2,9	30,8	5,9	29,5	5,6		
Oss	21,4	5,6 –	16,3	4,5 –	20,1	4,9 –		
Purmerend	29,4	5,8	25,8	5,3	23,4	5,6		
Roosendaal	31,2	5,7	29,7	5,7	29,2	5,8		
Rotterdam	32,0	2,2 +	31,6	2,1 +	30,3	2,2 +		
Schiedam	36,7	2,9 +	31,5	5,6	35,4	2,8 +		
's Gravenhage	37,8	1,7 +	35,0	1,6 +	32,6	1,6 +	–	
's Hertogenbosch	27,4	4,4	20,7	3,8 –	23,4	4,4		
Sittard-Geleen	33,9	5,3	33,1	5,7	36,3	6,0 +		
Súdwest Fryslân	17,9	4,3 –	16,2	4,7 –	17,0	4,5 –		
Tilburg	32,0	3,8	29,9	3,7	29,6	3,9		
Utrecht	23,9	2,7 –	24,0	2,7	24,3	2,9		
Venlo	32,7	5,2	30,6	1,8 +	27,2	5,3		
Vlaardingen	30,1	3,3	27,3	5,7	31,7	3,3 +		
Westland	22,8	4,8 –	21,4	4,7 –	25,1	5,2		
Zaanstad	30,1	2,0	25,0	4,0	29,4	4,5		
Zoetermeer	30,0	1,9	27,3	4,6	32,0	4,9		
Zwolle	23,4	4,2 –	19,1	4,2 –	24,4	4,5		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Eén of meerdere vormen van fysieke verloedering (4 items).

[5] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.2 Sociale overlast in buurt - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013 [2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014 [3]
	% ervaart veel overlast [4]							
70.000+ gemeenten totaal	17,1	0,5	16,8	0,5	16,1	0,5	–	
G4	21,8	0,9 +	22,1	0,9 +	20,3	0,9 +		
G32	15,7	0,6 –	15,1	0,6 –	14,8	0,6 –		
Overige 70.000+	12,7	1,1 –	12,0	1,2 –	11,3	1,3 –		
Alkmaar	12,4	4,0 –	15,1	4,5	16,8	4,8		
Almelo	18,3	5,0	14,0	4,3	15,6	5,2		
Almere	16,2	0,9 –	14,5	2,7	15,6	2,9		
Alphen aan den Rijn	8,4	3,9 –	11,3	4,0 –	8,2	1,5 –		
Amersfoort	13,1	3,5 –	13,2	3,4	12,1	3,1 –		
Amstelveen	9,7	3,9 –	10,3	4,3 –	7,2	3,2 –		
Amsterdam	22,7	1,6 +	22,3	1,5 +	21,5	1,6 +		
Apeldoorn	12,9	3,1 –	11,5	3,2 –	12,8	3,3		
Arnhem	18,0	3,3	15,7	3,3	17,7	3,6		
Breda	14,1	3,1	13,8	3,0	14,2	3,2		
Delft	13,2	4,2	12,6	3,6 –	13,8	3,7		
Deventer	10,6	4,0 –	9,1	3,5 –	14,5	5,1		
Dordrecht	12,5	3,6 –	20,9	4,6	18,0	2,4		
Ede	8,6	3,2 –	8,6	3,4 –	7,3	2,9 –		
Eindhoven	17,4	3,3	15,5	2,9	14,5	2,9		
Emmen	11,2	1,4 –	13,2	4,2	9,3	3,2 –		
Enschede	17,1	3,5	16,3	3,4	13,2	3,1		
Gouda	18,9	5,1	15,0	4,8	14,6	4,5		
Groningen	16,7	3,1	15,7	2,6	15,4	2,9		
Haarlem	14,6	3,6	14,8	3,4	15,2	3,8		
Haarlemmermeer	15,2	3,8	14,1	3,4	11,2	3,2 –		
Heerlen	21,5	5,0	21,6	5,6	28,0	5,8 +		
Helmond	14,8	2,2	9,8	3,3 –	11,9	3,8		
Hengelo	11,5	1,4 –	8,7	3,5 –	10,7	3,0 –		
Hilversum	17,5	4,4	14,3	4,3	17,2	5,0		
Hoorn	16,6	4,7	13,8	4,4	12,4	4,1		
Leeuwarden	12,2	4,0	15,1	3,9	17,0	4,3		
Leiden	15,2	2,0	14,4	2,8	13,1	1,9 –		
Leidschendam-Voorburg	8,4	1,7 –	14,6	4,5	8,4	2,0 –		
Lelystad	14,8	4,7	19,9	5,3	12,2	5,0		
Maastricht	29,4	4,7 +	28,0	4,7 +	25,0	1,8 +		
Nijmegen	14,2	3,0 –	14,2	2,9	15,3	3,1		
Nissewaard [5]	15,8	2,4	11,3	4,2 –	10,4	3,8 –		
Oss	9,8	4,0 –	11,7	3,9 –	9,7	3,8 –		
Purmerend	11,7	4,4 –	13,4	4,3	11,5	4,6		
Roosendaal	18,5	4,5	17,3	5,0	15,6	4,7		
Rotterdam	22,7	2,0 +	25,2	2,0 +	20,7	1,9 +		–
Schiedam	23,9	2,6 +	18,4	4,9	21,0	2,6 +		
's Gravenhage	22,8	1,4 +	20,9	1,3 +	18,9	1,3 +	–	
's Hertogenbosch	13,8	3,4 –	14,9	3,5	12,8	3,3		
Sittard-Geleen	19,9	4,6	17,7	4,9	19,7	5,1		
Súdwest Fryslân	5,9	2,7 –	5,8	3,2 –	7,4	3,4 –		
Tilburg	18,6	3,2	17,5	3,0	15,8	3,1		
Utrecht	16,0	2,4	17,7	2,5	19,1	2,7		
Venlo	19,5	4,4	16,6	1,5	15,2	4,5		
Vlaardingen	18,0	2,9	13,9	4,3	19,5	2,9		
Westland	12,5	4,0	7,9	3,4 –	9,1	3,2 –		
Zaanstad	16,0	1,6	15,6	3,4	17,2	3,9		
Zoetermeer	15,4	1,5 –	15,2	3,8	16,4	4,0		
Zwolle	11,0	3,3 –	10,2	3,3 –	12,2	3,6		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Eén of meerdere vormen van sociale overlast (5 items).

[5] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.3 Verkeersoverlast in buurt - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% ervaart veel overlast[4]							
70.000+ gemeenten totaal	34,9	0,6	33,8	0,6	32,8	0,6	–	
G4	36,2	1,1	35,6	1,0 +	33,8	1,1	–	
G32	34,8	0,8	33,6	0,8	32,9	0,8	–	
Overige 70.000+	32,2	1,5 –	30,2	1,6 –	29,4	1,8 –		
Alkmaar	33,8	6,1	33,6	5,7	32,0	5,7		
Almelo	38,8	6,1	31,1	5,6	34,8	6,5		
Almere	32,2	1,2 –	32,4	3,6	27,8	3,5 –		
Alphen aan den Rijn	28,5	5,6 –	31,0	5,5	30,0	2,4		
Amersfoort	30,4	4,5	30,9	4,4	34,8	4,5		
Amstelveen	25,3	5,6 –	21,9	5,3 –	21,1	5,4 –		
Amsterdam	33,3	1,7	31,9	1,7	28,7	1,7 –	–	
Apeldoorn	33,2	4,3	32,9	4,3	30,8	4,3		
Arnhem	39,8	4,1 +	33,4	4,1	36,1	4,4		
Breda	37,2	4,2	35,7	4,1	36,8	4,4		
Delft	28,1	5,5 –	25,3	4,8 –	22,2	4,7 –		
Deventer	33,6	5,7	29,9	5,5	33,5	6,5		
Dordrecht	32,2	5,2	41,3	5,2 +	40,6	3,0 +	+	
Ede	34,4	5,2	28,5	5,0	23,5	5,1 –	–	
Eindhoven	33,4	3,9	31,7	3,6	32,3	3,7		
Emmen	35,1	2,0	36,4	5,5	33,3	5,2		
Enschede	38,7	4,3	39,6	4,5 +	35,2	4,4		
Gouda	36,7	5,9	39,3	6,4	30,6	5,7		
Groningen	26,7	3,5 –	24,4	3,1 –	28,8	3,5		
Haarlem	35,4	4,5	33,8	4,3	33,8	4,7		
Haarlemmermeer	33,3	4,7	35,3	4,5	29,2	4,5		
Heerlen	49,7	6,1 +	46,4	6,6 +	44,8	6,2 +		
Helmond	36,1	2,8	36,8	5,5	36,9	5,5		
Hengelo	32,7	2,1	30,1	5,8	28,1	4,2		
Hilversum	35,4	5,1	35,2	5,8	30,7	5,7		
Hoorn	31,7	6,0	33,1	5,8	27,7	5,4		
Leeuwarden	33,3	5,6	32,6	4,8	28,7	5,0		
Leiden	29,6	2,5 –	25,1	3,3 –	28,7	2,6 –		
Leidschendam-Voorburg	27,6	2,9 –	31,7	5,7	25,8	3,1 –		
Lelystad	31,3	5,8	28,6	5,9	33,5	6,7		
Maastricht	41,2	5,1 +	36,0	4,8	37,1	2,0 +		
Nijmegen	27,6	3,8 –	28,4	3,7 –	25,9	3,6 –		
Nissewaard[5]	38,1	3,0	31,0	5,9	35,8	5,6		
Oss	32,4	6,1	26,6	5,4 –	29,5	5,6		
Purmerend	36,9	6,0	32,0	5,8	32,3	6,4		
Roosendaal	41,6	6,0 +	33,5	5,8	38,0	6,1		
Rotterdam	38,7	2,3 +	40,0	2,2 +	38,5	2,3 +		
Schiedam	44,1	3,0 +	38,8	6,0	39,9	2,9 +		
's Gravenhage	38,6	1,7 +	36,9	1,6 +	35,2	1,6 +	–	
's Hertogenbosch	30,1	4,3	37,3	4,6	33,0	4,7		
Sittard-Geleen	42,4	5,6 +	43,3	6,0 +	41,2	6,1 +		
Súdwest Fryslân	22,5	4,5 –	26,7	5,7 –	23,6	5,3 –		
Tilburg	43,5	4,1 +	37,8	3,9	39,5	4,1 +		
Utrecht	35,2	3,0	34,9	3,0	35,7	3,1		
Venlo	39,1	5,3	34,1	1,9	37,9	5,8		
Vlaardingen	34,8	3,4	37,1	6,0	38,1	3,5 +		
Westland	32,5	5,2	25,8	5,1 –	30,0	5,3		
Zaanstad	39,1	2,1 +	39,6	4,5 +	36,4	4,8		
Zoetermeer	35,0	1,9	33,9	5,0	31,7	4,9		
Zwolle	25,7	4,3 –	25,8	4,6 –	27,4	4,7 –		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Eén of meerdere vormen van verkeersoverlast (3 items).

[5] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.4 Overlast totaal in buurt - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% ervaart veel overlast[4]							
70.000+ gemeenten totaal	51,0	0,6	49,4	0,6	48,8	0,6	–	
G4	54,3	1,1 +	53,6	1,1 +	52,4	1,1 +		
G32	50,3	0,8	48,7	0,8	48,0	0,8	–	
Overige 70.000+	46,0	1,6 –	43,3	1,8 –	43,2	2,0 –		
Alkmaar	46,2	6,5	47,4	5,9	49,0	6,0		
Almelo	50,9	6,2	44,2	6,0	48,9	6,7		
Almere	53,7	1,3 +	52,7	3,9	49,3	4,0		
Alphen aan den Rijn	43,1	6,4 –	41,5	5,7 –	41,4	2,6 –		
Amersfoort	47,2	5,0	42,9	4,6 –	45,9	4,7		
Amstelveen	37,2	6,2 –	35,8	6,3 –	30,1	6,3 –		
Amsterdam	53,5	1,8 +	52,0	1,8 +	49,6	1,9	–	
Apeldoorn	42,7	4,5 –	43,2	4,6 –	44,2	4,6		
Arnhem	54,8	4,2	52,6	4,4	55,5	4,5 +		
Breda	48,9	4,4	50,9	4,2	51,1	4,6		
Delft	46,9	6,0	43,1	5,4 –	38,9	5,6 –		
Deventer	49,5	6,1	44,5	5,9	50,1	6,7		
Dordrecht	48,0	5,5	59,4	5,1 +	54,4	3,1 +		
Ede	45,3	5,5	43,7	5,5	33,5	5,6 –	–	
Eindhoven	50,4	4,2	48,9	3,8	45,8	3,9		
Emmen	47,8	2,1 –	44,4	5,6	45,5	5,6		
Enschede	53,7	4,5	52,2	4,6	49,8	4,7		
Gouda	53,8	6,2	49,4	6,6	44,8	6,3		
Groningen	41,9	3,9 –	40,6	3,6 –	43,4	3,9 –		
Haarlem	52,1	4,7	50,0	4,5	47,2	4,9		
Haarlemmermeer	46,1	4,9	46,0	4,7	43,0	4,9 –		
Heerlen	63,4	5,9 +	65,4	6,1 +	57,7	6,1 +		
Helmond	50,7	2,8	48,9	5,8	49,5	5,7		
Hengelo	45,0	2,2 –	42,0	6,2 –	41,0	4,9 –		
Hilversum	52,1	5,4	50,9	6,1	50,1	6,3		
Hoorn	46,8	6,4	44,6	6,1	44,1	6,1		
Leeuwarden	54,5	6,0	48,6	5,1	47,4	5,6		
Leiden	49,0	2,7	46,5	3,8	45,6	2,9		
Leidschendam-Voorburg	40,9	3,2 –	39,1	5,9 –	36,9	3,6 –		
Lelystad	44,2	6,2 –	42,7	6,4	49,9	6,9		
Maastricht	58,5	5,1 +	56,7	5,1 +	56,1	2,1 +		
Nijmegen	43,9	4,2 –	43,9	4,1 –	43,1	4,2 –		
Nissewaard[5]	54,1	3,1	50,7	6,3	51,4	5,9		
Oss	42,6	6,4 –	37,3	5,9 –	42,4	6,0		
Purmerend	51,6	6,2	44,7	6,1	44,9	6,6		
Roosendaal	54,5	6,0	54,6	6,1	49,8	6,3		
Rotterdam	55,8	2,4 +	56,6	2,3 +	54,9	2,4 +		
Schiedam	60,1	2,9 +	52,4	6,1	57,3	2,9 +		
's Gravenhage	57,8	1,7 +	56,0	1,7 +	53,1	1,7 +	–	
's Hertogenbosch	46,0	4,8	48,1	4,7	48,6	5,1		
Sittard-Geleen	61,2	5,5 +	57,1	6,0 +	56,0	6,2 +		
Súdwest Fryslân	34,6	5,3 –	35,0	6,0 –	33,6	5,8 –		
Tilburg	58,3	4,1 +	54,2	4,0 +	53,1	4,2		
Utrecht	48,4	3,2	48,6	3,1	53,3	3,2 +		
Venlo	54,3	5,4	50,5	1,9	52,0	6,0		
Vlaardingen	51,4	3,5	49,8	6,1	55,4	3,6 +		
Westland	45,0	5,6	38,9	5,7 –	43,4	5,8		
Zaanstad	54,4	2,1 +	51,7	4,5	53,4	4,9		
Zoetermeer	52,3	2,0	50,7	5,2	51,4	5,2		
Zwolle	42,1	4,9 –	38,1	5,1 –	41,3	5,2 –		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Eén of meerdere vormen van totale ervaren overlast (13 items).

[5] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.5 Tevredenheid functioneren gemeente op gebied leefbaarheid en veiligheid – naar gemeenten met 70.000+ inwoners, 2015

	(Zeer) tevreden			Niet tevreden, niet ontevreden			(Zeer) ontevreden			Kan dit niet beoordelen		
		marge	1)		marge	1)		marge	1)		marge	1)
	%											
70.000+ gemeenten totaal	37,3	0,6		26,4	0,5		12,2	0,4		24,1	0,5	
G4	39,0	1,1	+	25,4	1,0		12,4	0,7		23,2	1,0	
G32	35,9	0,8		26,9	0,7		12,3	0,5		24,9	0,7	
Overige 70.000+	40,5	2,0	+	26,7	1,7		11,2	1,2		21,6	1,6	–
Alkmaar	37,9	5,8		28,3	5,5		11,5	4,2		22,2	4,7	
Almelo	21,6	5,3	–	29,8	6,1		18,0	5,5		30,6	6,1	
Almere	33,0	3,8		29,9	3,6		14,1	2,7		22,9	3,4	
Alphen aan den Rijn	37,1	2,6		29,6	2,4	+	12,1	1,7		21,2	2,2	–
Amersfoort	39,5	4,6		27,7	4,2		9,4	2,8		23,3	4,0	
Amstelveen	57,5	6,9	+	19,3	5,5	–	6,2	3,2	–	16,9	5,1	–
Amsterdam	42,4	1,9	+	23,6	1,6	–	11,8	1,2		22,2	1,6	
Apeldoorn	35,7	4,5		26,1	4,1		8,9	2,6	–	29,3	4,3	+
Arnhem	33,3	4,4		28,9	4,1		12,6	3,1		25,2	3,9	
Breda	35,2	4,4		29,3	4,1		12,8	3,3		22,8	3,7	
Delft	33,0	5,6		27,8	5,0		16,8	4,3		22,4	4,8	
Deventer	32,1	6,1		25,8	5,7		14,7	5,3		27,4	5,9	
Dordrecht	35,7	3,0		27,2	2,7		12,6	2,1		24,5	2,6	
Ede	36,9	5,8		29,7	5,3		9,0	3,3		24,4	5,0	
Eindhoven	37,6	3,9		25,4	3,4		9,9	2,3		27,1	3,5	
Emmen	30,8	5,3	–	23,5	4,7		17,2	4,2	+	28,5	4,9	
Enschede	30,7	4,5	–	30,7	4,2		13,3	3,1		25,4	4,1	
Gouda	32,6	6,0		27,6	5,8		16,0	4,4		23,8	5,5	
Groningen	45,4	3,9	+	22,9	3,3		7,8	2,0	–	23,9	3,4	
Haarlem	37,1	4,8		24,1	4,2		10,9	3,0		27,8	4,4	
Haarlemmermeer	39,9	4,9		27,3	4,4		11,8	3,3		21,1	4,1	
Heerlen	27,8	5,5	–	27,8	5,6		16,6	4,9		27,9	5,4	
Helmond	33,2	5,4		27,4	5,0		10,9	3,5		28,5	5,1	
Hengelo	35,2	4,9		30,3	4,6		15,3	3,8		19,2	3,5	–
Hilversum	40,8	6,1		26,3	5,5		12,0	4,2		20,8	5,1	
Hoorn	35,7	5,9		32,9	5,8	+	10,4	3,8		21,0	4,9	
Leeuwarden	48,0	5,6	+	19,9	4,6	–	11,3	3,6		20,7	4,3	
Leiden	43,4	2,8	+	24,3	2,5		11,2	1,8		21,1	2,3	–
Leidschendam-Voorburg	45,5	3,7	+	23,4	3,2		8,6	1,9	–	22,5	3,0	
Lelystad	31,5	6,4		23,9	6,2		15,7	4,8		28,9	6,3	
Maastricht	29,1	2,0	–	28,3	1,9		16,8	1,5	+	25,8	1,8	
Nijmegen	46,2	4,2	+	21,5	3,5	–	10,1	2,5		22,1	3,5	
Nissewaard[2)]	36,2	5,8		28,4	5,3		11,3	3,8		24,2	4,9	
Oss	39,5	6,0		28,7	5,5		6,9	3,1	–	24,9	5,2	
Purmerend	34,2	6,3		29,1	6,0		14,9	4,9		21,7	5,5	
Roosendaal	33,3	2,3	–	27,3	2,1		15,3	1,6	+	24,1	2,1	
Rotterdam	35,9	2,3		26,4	2,1		13,3	1,6		24,4	2,1	
Schiedam	28,4	2,8	–	27,5	2,6		17,8	2,2	+	26,3	2,6	
's Gravenhage	37,0	1,7		25,8	1,5		12,3	1,1		24,9	1,5	
's Hertogenbosch	41,6	5,0		22,7	4,1		8,7	2,8	–	27,0	4,6	
Sittard-Geleen	22,8	5,2	–	32,3	5,8		19,5	5,1	+	25,4	5,4	
Súdwest Fryslân	44,0	6,1	+	24,4	5,3		6,6	3,0	–	25,0	5,1	
Tilburg	33,7	4,0		29,1	3,8		11,4	2,6		25,7	3,7	
Utrecht	39,5	3,2		27,4	2,9		12,1	2,2		21,0	2,7	
Venlo	28,0	5,3	–	29,3	5,5		13,8	4,2		28,9	5,4	
Vlaardingen	31,0	3,3	–	29,3	3,3		15,1	2,5		24,7	3,1	
Westland	38,3	5,8		28,0	5,2		14,8	4,1		18,9	4,5	–
Zaanstad	31,4	4,7	–	27,9	4,3		17,3	3,8	+	23,3	4,1	
Zoetermeer	40,2	5,1		28,9	4,8		10,2	3,2		20,7	4,0	
Zwolle	41,9	5,3		21,9	4,4		6,4	2,5	–	29,8	4,9	+

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

2) Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.6a Onveiligheidsgevoelens in buurt – naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens										
70.000+ gemeenten totaal	24,1	0,5		23,5	0,5		22,9	0,5		–	
G4	28,8	1,0	+	28,5	1,0	+	27,5	1,0	+		
G32	22,9	0,7	–	22,2	0,7	–	21,5	0,7	–		
Overige 70.000+	18,2	1,2	–	18,2	1,4	–	17,3	1,5	–		
Alkmaar	18,9	4,9		18,4	4,6		18,9	4,8			
Almelo	20,0	5,4		23,1	5,2		19,7	5,3			
Almere	29,4	1,2	+	26,1	3,4		25,1	3,5			
Alphen aan den Rijn	14,1	4,8		18,0	4,5	–	16,1	2,1	–		
Amersfoort	17,4	3,9	–	20,2	3,9		20,4	3,9			
Amstelveen	13,1	4,4		15,5	4,8	–	14,4	4,8	–		
Amsterdam	28,5	1,7	+	25,3	1,5		26,9	1,7	+		
Apeldoorn	20,9	3,8		16,7	3,6	–	17,0	3,6	–		
Arnhem	25,4	3,8		26,8	4,0		24,4	4,0			
Breda	25,2	3,9		23,0	3,6		20,1	3,7			
Delft	21,7	5,0		21,5	4,4		21,5	4,5			
Deventer	19,7	5,1		16,2	4,5	–	21,3	5,7			
Dordrecht	18,4	4,4	–	22,3	4,6		24,0	2,6			
Ede	22,1	4,6		19,7	4,5		18,0	4,5			
Eindhoven	27,4	3,8		25,6	3,3		23,6	3,4			
Emmen	18,0	1,7	–	20,2	4,5		16,9	4,1	–		
Enschede	23,9	3,9		22,2	3,8		23,9	4,1			
Gouda	33,9	5,8		29,0	6,0		23,5	5,3			
Groningen	26,6	3,6		21,5	3,0		22,6	3,3			
Haarlem	14,7	3,4	–	18,2	3,6	–	17,4	3,8	–		
Haarlemmermeer	19,1	4,0	–	16,1	3,6	–	20,6	4,2			
Heerlen	29,3	5,6		30,8	6,2	+	29,6	5,9	+		
Helmond	20,1	2,3	–	20,1	4,7		22,9	4,9			
Hengelo	18,0	1,7	–	14,1	4,6	–	19,6	3,9			
Hilversum	21,5	4,4		21,3	4,9		19,3	4,8			
Hoorn	24,7	5,7		23,2	5,3		19,5	4,7			
Leeuwarden	19,1	4,8		24,2	4,6		18,1	4,5			
Leiden	23,0	2,3		17,7	3,0	–	17,1	2,2	–	–	
Leidschendam-Voorburg	19,8	2,5	–	21,7	5,2		17,0	2,7	–		
Lelystad	20,9	5,3		26,5	6,0		20,5	5,8			
Maastricht	27,5	4,6		34,1	4,9	+	31,1	1,9	+		
Nijmegen	21,7	3,5		23,6	3,5		23,4	3,7			
Nissewaard[4]	23,2	2,6		19,7	5,2		18,5	4,8			
Oss	12,8	4,4		15,5	4,4	–	18,5	4,8			
Purmerend	13,7	4,4	–	16,1	4,5	–	13,8	5,0	–		
Roosendaal	28,1	5,4		21,7	5,2		25,0	5,4			
Rotterdam	30,7	2,2	+	33,4	2,2	+	29,6	2,2	+		
Schiedam	29,2	2,8	+	27,6	5,6		27,5	2,7	+		
's Gravenhage	30,3	1,5	+	30,0	1,5	+	27,6	1,5	+		
's Hertogenbosch	18,4	3,7	–	20,4	3,9		18,6	3,9			
Sittard-Geleen	22,8	4,8		25,6	5,5		24,8	5,2			
Súdwest Fryslân	9,9	3,4		10,5	3,8	–	10,1	4,1	–		
Tilburg	28,3	3,8		24,6	3,5		23,0	3,6			
Utrecht	23,8	2,7		24,7	2,7		24,8	2,9			
Venlo	22,9	4,6		24,0	1,7		21,0	4,8			
Vlaardingen	28,7	3,3	+	25,7	5,3		27,7	3,2	+		
Westland	13,3	3,9		13,4	4,2	–	17,1	4,5	–		
Zaanstad	20,2	1,7	–	19,6	3,7		22,3	4,2			
Zoetermeer	23,1	1,7		20,2	4,2		20,9	4,3			
Zwolle	20,3	4,1		15,4	3,8	–	16,4	4,0	–		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.6b Onveiligheidsgevoelens in buurt – naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	2014[3]
	% vaak							
70.000+ gemeenten totaal	2,7	0,2	2,7	0,2	2,5	0,2		
G4	3,7	0,4 +	4,0	0,4 +	3,8	0,5 +		
G32	2,5	0,3	2,3	0,3	2,0	0,2 –		
Overige 70.000+	1,5	0,4 –	1,8	0,5 –	1,2	0,4 –		
Alkmaar	2,2	2,2	2,6	2,0	.	.		
Almelo	3,7	2,9	.	.	.	.		
Almere	3,8	0,5 +	3,6	1,5	2,6	1,2		
Alphen aan den Rijn	–	.	2,4	2,2	1,0	0,6 –		
Amersfoort	0,9	0,9 –	1,1	0,9 –	1,4	1,3		
Amstelveen	–	.	.	.	.	.		
Amsterdam	3,6	0,8	3,1	0,7	3,9	0,8 +		
Apeldoorn	2,5	1,6	1,4	1,1	1,6	1,3		
Arnhem	2,6	1,5	2,6	1,5	3,7	1,9		
Breda	3,7	1,9	1,9	1,2	1,9	1,4		
Delft	2,3	1,8	1,5	1,3	1,9	1,5		
Deventer	–	.	.	.	3,0	2,7		
Dordrecht	2,4	2,1	4,2	2,4	2,5	1,0		
Ede	2,6	1,7	1,6	1,3	.	.		
Eindhoven	1,9	1,0	2,4	1,3	2,0	1,2		
Emmen	2,2	0,7	.	.	1,9	1,4		
Enschede	2,3	1,5	2,8	1,6	2,0	1,3		
Gouda	–	.	5,3	3,2	2,6	1,8		
Groningen	2,0	1,0	2,1	1,0	2,3	1,3		
Haarlem	1,5	1,2	2,3	1,4	1,2	0,9 –		
Haarlemmermeer	1,5	1,2	1,2	1,1 –	.	.		
Heerlen	3,3	2,3	3,8	2,7	6,2	3,3 +		
Helmond	2,2	0,9	2,0	1,5	3,7	2,3		
Hengelo	1,6	0,6 –	.	.	1,0	0,7		
Hilversum	–	.	.	.	.	.		
Hoorn	–	.	2,7	2,5	.	.		
Leeuwarden	2,4	1,9	.	.	2,1	1,5		
Leiden	2,1	0,8	2,1	1,1	1,7	0,8		
Leidschendam-Voorburg	1,8	0,9	2,3	1,9	1,8	1,0		
Lelystad	3,4	2,6	2,3	2,0	.	.		
Maastricht	3,4	1,9	6,1	2,6 +	4,1	0,8 +		
Nijmegen	1,9	1,2	1,8	1,1	1,7	1,1		
Nissewaard[4]	1,6	0,7 –	.	.	2,2	1,9		
Oss	–	.	.	.	2,2	1,9		
Purmerend	2,5	2,1	.	.	.	.		
Roosendaal	1,8	1,6	2,7	2,0	1,7	1,4		
Rotterdam	4,1	0,9 +	5,3	1,0 +	4,3	1,0 +		
Schiedam	4,5	1,3 +	4,5	2,8	4,6	1,4 +		
's Gravenhage	4,3	0,6 +	4,5	0,6 +	4,0	0,6 +		
's Hertogenbosch	3,3	1,7	1,9	1,4	2,0	1,6		
Sittard-Geleen	2,2	1,9	4,2	2,6	2,2	1,5		
Súdwest Fryslân	–	.	.	.	0,0	0,0		
Tilburg	3,5	1,5	1,8	1,0	2,2	1,3		
Utrecht	2,5	1,1	2,7	1,1	2,6	1,2		
Venlo	2,7	1,7	3,1	0,7	.	.		
Vlaardingen	3,1	1,2	3,8	2,4	3,0	1,3		
Westland	–	.	.	.	.	.		
Zaanstad	2,1	0,7	1,1	0,9 –	1,6	1,2		
Zoetermeer	2,4	0,6	2,4	1,5	.	.		
Zwolle	2,0	1,4	1,2	1,2 –	.	.		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.7a Onveiligheidsgevoelens in algemeen - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% wel eens										
70.000+ gemeenten totaal	41,7	0,6		40,9	0,6		40,1	0,6		–	
G4	44,8	1,1	+	43,5	1,1	+	43,0	1,1	+		
G32	41,4	0,8		40,2	0,8		39,2	0,8		–	
Overige 70.000+	36,4	1,5	–	37,9	1,7	–	36,2	1,9	–		
Alkmaar	38,7	6,4		36,8	5,6		33,9	5,7			
Almelo	37,2	6,1		33,6	5,8	–	34,2	6,3			
Almere	46,1	1,3	+	43,3	3,8		42,6	4,0			
Alphen aan den Rijn	31,7	6,1	–	38,2	5,7		37,9	2,6			
Amersfoort	39,8	4,9		39,0	4,5		39,4	4,6			
Amstelveen	34,4	6,1	–	35,8	6,2		38,0	6,9			
Amsterdam	44,3	1,8	+	39,9	1,7		42,8	1,9	+		
Apeldoorn	39,1	4,4		33,5	4,4	–	35,1	4,5			
Arnhem	42,7	4,2		40,1	4,4		40,7	4,5			
Breda	40,6	4,3		43,4	4,2		42,0	4,6			
Delft	45,9	6,0		40,9	5,3		40,1	5,6			
Deventer	43,5	6,0		31,9	5,5	–	35,9	6,4			
Dordrecht	36,2	5,3		39,4	5,2		38,3	3,0			
Ede	39,2	5,4		36,3	5,3		38,0	5,8			
Eindhoven	42,4	4,1		43,9	3,8		38,8	3,8			
Emmen	30,4	2,0	–	34,2	5,3	–	29,2	5,0	–		
Enschede	42,1	4,4		41,9	4,5		41,8	4,7			
Gouda	48,9	6,2	+	47,0	6,5		41,0	6,2			
Groningen	45,5	4,0		39,9	3,6		39,2	3,8			
Haarlem	35,4	4,5	–	39,9	4,5		36,2	4,8			
Haarlemmermeer	33,9	4,7	–	35,7	4,5	–	38,3	4,8			
Heerlen	46,0	6,1		45,7	6,6		43,7	6,2			
Helmond	37,4	2,8	–	34,0	5,4	–	38,6	5,5			
Hengelo	33,7	2,2	–	37,5	6,1		37,2	4,9			
Hilversum	40,7	5,3		45,5	6,1		36,2	6,0			
Hoorn	40,1	6,3		42,9	6,0		37,7	5,9			
Leeuwarden	39,2	5,9		40,8	5,0		34,1	5,3	–		
Leiden	43,5	2,7		39,5	3,8		40,7	2,8			
Leidschendam-Voorburg	38,8	3,2		46,2	6,0		35,5	3,6	–		–
Lelystad	41,4	6,1		41,9	6,4		38,1	6,9			
Maastricht	45,4	5,2		47,7	5,1	+	45,7	2,1	+		
Nijmegen	42,8	4,2		45,6	4,1		47,7	4,3	+		
Nissewaard[4]	40,0	3,1		36,3	6,1		36,9	5,7			
Oss	36,3	6,2		33,4	5,7	–	34,4	5,7			
Purmerend	30,9	5,7	–	35,4	5,9		32,2	6,3	–		
Roosendaal	48,8	6,1	+	41,2	6,0		44,2	6,3			
Rotterdam	43,6	2,4		45,7	2,3	+	41,8	2,4			
Schiedam	45,1	3,0		43,0	6,0		42,2	2,9			
's Gravenhage	46,5	1,7	+	45,2	1,7	+	42,7	1,7	+	–	
's Hertogenbosch	37,8	4,6		38,6	4,6		38,1	5,0			
Sittard-Geleen	45,8	5,7		44,6	6,1		49,5	6,2	+		
Súdwest Fryslân	22,4	4,6	–	27,3	5,5	–	26,1	5,5	–		
Tilburg	48,9	4,2	+	43,3	4,0		40,5	4,2		–	
Utrecht	45,6	3,2	+	46,2	3,1	+	46,6	3,2	+		
Venlo	42,5	5,3		40,0	1,9		39,3	5,8			
Vlaardingen	41,9	3,5		42,5	6,0		44,1	3,6			
Westland	32,6	5,3	–	33,2	5,6	–	39,1	5,8			
Zaanstad	38,0	2,0	–	37,2	4,4		32,9	4,7	–		
Zoetermeer	43,3	2,0		40,5	5,0		38,1	5,1			
Zwolle	39,7	4,8		37,5	5,1		38,0	5,2			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.7b Onveiligheidsgevoelens in algemeen – naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% vaak							
70.000+ gemeenten totaal	2,6	0,2	2,7	0,2	2,3	0,2		
G4	3,7	0,4 +	3,7	0,4 +	3,3	0,4 +		
G32	2,3	0,2	2,2	0,3	1,9	0,2		
Overige 70.000+	1,5	0,4 –	2,2	0,6	1,3	0,4 –		
Alkmaar	2,7	2,3	2,5	2,0	1,8	1,8		
Almelo	2,9	2,5	.	.	2,6	2,3		
Almere	3,8	0,5 +	3,1	1,5	2,1	1,1	–	
Alphen aan den Rijn	0,0	0,0 –	.	.	1,2	0,6	+	
Amersfoort	1,9	1,4	0,9	0,9 –	2,3	1,5		
Amstelveen	–	.	.	.	.	.		
Amsterdam	3,6	0,8 +	2,8	0,6	3,3	0,7 +		
Apeldoorn	1,8	1,3	1,4	1,0 –	1,3	1,0		
Arnhem	2,2	1,4	2,3	1,6	3,3	1,8		
Breda	2,6	1,5	1,7	1,1	2,1	1,5		
Delft	2,2	1,7	1,3	1,1 –	1,2	1,0		
Deventer	–	.	.	.	.	.		
Dordrecht	1,8	1,4	3,3	2,2	2,3	0,9		
Ede	2,7	1,9	.	.	.	.		
Eindhoven	2,2	1,4	3,1	1,4	2,1	1,3		
Emmen	1,9	0,6	.	.	.	.		
Enschede	2,0	1,4	2,9	1,5	2,9	1,6		
Gouda	1,6	1,5	3,8	2,5	2,7	1,8		
Groningen	2,0	1,1	1,3	0,8 –	1,2	0,9		
Haarlem	1,1	0,9 –	2,0	1,3	1,7	1,3		
Haarlemmermeer	1,1	0,9 –	2,7	1,8	1,5	1,2		
Heerlen	2,0	1,5	4,0	2,6	3,7	2,6		
Helmond	2,4	1,0	2,1	1,6	2,7	1,8		
Hengelo	1,5	0,6 –	.	.	1,3	0,8		
Hilversum	1,2	1,1 –	1,5	1,2	.	.		
Hoorn	2,8	2,4	.	.	.	.		
Leeuwarden	2,6	2,3	1,7	1,3	1,6	1,2		
Leiden	1,9	0,8	1,2	0,9 –	2,0	0,8		
Leidschendam-Voorburg	1,9	0,9	4,0	2,5	1,1	0,6 –		
Lelystad	3,2	2,2	1,4	1,3	.	.		
Maastricht	2,0	1,3	4,1	1,9	3,5	0,7 +		
Nijmegen	2,5	1,3	1,3	0,9 –	2,2	1,2		
Nissewaard[4]	2,1	0,9	2,6	2,0	1,9	1,8		
Oss	–	.	3,2	2,2	2,2	1,6		
Purmerend	2,4	2,0	.	.	.	.		
Roosendaal	2,7	1,9	4,2	2,9	1,7	1,5		
Rotterdam	3,7	0,8 +	4,7	1,0 +	3,5	0,9 +		
Schiedam	4,0	1,2	4,6	2,5	2,8	1,0		
's Gravenhage	4,3	0,6 +	4,2	0,6 +	3,4	0,6 +		
's Hertogenbosch	2,9	1,7	2,5	1,5	1,9	1,5		
Sittard-Geleen	3,6	2,2	3,8	2,4	2,7	1,8		
Súdwest Fryslân	–	.	2,5	2,3	.	.		
Tilburg	3,2	1,6	2,6	1,3	1,3	0,9		
Utrecht	2,8	1,2	3,4	1,3	3,0	1,3		
Venlo	3,8	2,2	2,4	0,6	2,0	1,5		
Vlaardingen	2,7	1,2	4,1	2,4	2,8	1,3		
Westland	–	.	1,8	1,6	2,5	1,8		
Zaanstad	2,4	0,7	1,4	1,1	1,5	1,3		
Zoetermeer	2,7	0,7	2,7	1,7	1,4	1,1		
Zwolle	1,4	1,2	2,6	1,8	1,3	1,2		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.8 Slachtofferschap geweldsdelicten - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]	2014	Marge [1]	2015	Marge [1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	%							
70.000+ gemeenten totaal	2,9	0,2	2,8	0,2	2,6	0,2		
G4	3,0	0,4	3,4	0,4	2,8	0,4		
G32	3,1	0,3	2,6	0,3	2,4	0,3	–	
Overige 70.000+	2,2	0,5	2,0	0,5 –	2,6	0,7		
Alkmaar	3,3	2,1	3,3	2,3	1,4	1,4		
Almelo	2,7	2,2	2,0	1,8	4,2	3,1		
Almere	3,1	0,5	2,2	1,1	3,6	1,6		
Alphen aan den Rijn	.	.	2,6	2,0	1,7	0,8		
Amersfoort	3,4	1,9	2,5	1,5	2,4	1,5		
Amstelveen	.	.	1,7	1,6	1,9	1,9		
Amsterdam	3,3	0,7	3,5	0,7	2,8	0,6		
Apeldoorn	2,8	1,5	–	.	2,0	1,3		
Arnhem	3,3	1,7	2,2	1,3	3,3	1,8		
Breda	2,6	1,5	3,1	1,5	1,5	1,2		
Delft	3,2	2,2	2,4	1,6	4,2	2,5		
Deventer	2,5	2,0	1,9	1,4	4,5	3,2		
Dordrecht	2,0	1,6	4,7	2,4	2,8	1,0		
Ede	4,1	2,3	–	.	–	.	–	
Eindhoven	3,0	1,6	1,8	1,0	1,3	1,0		
Emmen	2,5	0,7	3,4	2,2	2,0	1,8		
Enschede	3,4	1,8	3,5	1,8	3,0	1,6		
Gouda	2,9	2,0	–	.	3,2	2,1		
Groningen	4,1	1,7	3,2	1,3	3,0	1,4		
Haarlem	2,2	1,7	2,3	1,4	2,2	1,4		
Haarlemmermeer	1,2	0,9 –	2,7	1,6	3,5	2,0		
Heerlen	3,6	2,5	3,0	2,0	3,9	2,6		
Helmond	3,6	1,1	2,6	2,0	3,1	2,2		
Hengelo	2,4	0,7	–	.	1,9	1,4		
Hilversum	2,8	1,9	1,4	1,2	3,7	2,8		
Hoorn	1,9	1,7	1,4	1,2	3,1	2,1		
Leeuwarden	4,6	2,9	2,6	1,8	3,2	1,9		
Leiden	2,2	0,8	2,9	1,4	1,9	0,8		
Leidschendam-Voorburg	1,8	0,9	–	.	2,0	1,1		
Lelystad	4,7	2,9	3,6	2,5	2,2	2,1		
Maastricht	3,0	1,9	3,3	1,9	3,1	0,8		
Nijmegen	3,7	1,7	3,4	1,6	2,2	1,3		
Nissewaard[4]	3,3	1,2	1,9	1,8	2,0	1,8		
Oss	3,6	2,8	3,2	2,3	3,6	2,7		
Purmerend	2,5	1,9	2,5	1,9	2,5	1,9		
Roosendaal	.	.	2,2	1,9	–	. –		–
Rotterdam	2,9	0,8	3,6	0,9	3,0	0,8		
Schiedam	3,6	1,3	–	.	2,5	0,9		
's Gravenhage	2,6	0,6	2,5	0,5	2,5	0,6		
's Hertogenbosch	3,6	1,9	2,9	1,6	–	. –	–	–
Sittard-Geleen	2,4	1,9	3,6	2,5	–	. –	–	–
Súdwest Fryslân	2,1	1,7	2,3	2,2	3,4	2,7		
Tilburg	3,7	1,7	2,9	1,4	2,3	1,3		
Utrecht	2,9	1,0	3,8	1,3	2,9	1,2		
Venlo	3,6	2,3	2,4	0,7	–	. –	–	–
Vlaardingen	2,7	1,2	2,4	1,7	3,6	1,4		
Westland	2,2	1,8	–	.	1,9	1,7		
Zaanstad	2,8	0,7	3,3	1,8	2,5	1,7		
Zoetermeer	3,3	0,8	2,2	1,5	1,7	1,3		
Zwolle	1,5	1,3	2,7	1,7	2,2	1,7		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.9 Slachtofferschap vermogensdelicten – naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers										
70.000+ gemeenten totaal	17,1	0,5		16,4	0,5		15,6	0,5		–	
G4	20,5	0,9	+	20,6	0,9	+	19,5	0,9	+		
G32	16,1	0,6		15,1	0,6	–	14,0	0,6	–	–	
Overige 70.000+	13,5	1,1	–	12,7	1,2	–	13,6	1,4	–		
Alkmaar	15,9	4,9		14,9	4,5		17,2	4,5			
Almelo	16,5	5,1		14,5	4,5		8,8	3,8	–		
Almere	16,9	0,9		13,9	2,8		13,3	2,8			
Alphen aan den Rijn	13,6	4,5		10,3	3,5	–	9,2	1,7	–		
Amersfoort	13,5	3,5		14,2	3,5		9,9	2,9	–		
Amstelveen	13,5	4,4		14,7	4,9		14,9	5,1			
Amsterdam	24,2	1,6	+	23,7	1,5	+	21,1	1,5	+		
Apeldoorn	11,7	2,9	–	9,5	2,7	–	11,4	3,1	–		
Arnhem	16,1	3,2		13,0	3,1		12,5	3,0			
Breda	17,1	3,4		16,8	3,3		15,9	3,4			
Delft	16,4	4,8		17,5	4,2		16,8	4,4			
Deventer	13,1	4,2		13,6	4,3		13,8	4,9			
Dordrecht	10,6	3,4	–	13,7	3,8		14,1	2,3			
Ede	11,9	3,6	–	13,2	3,8		10,3	3,6	–		
Eindhoven	18,6	3,4		17,0	2,9		16,9	3,1			
Emmen	10,3	1,4	–	10,3	3,4	–	8,2	3,0	–		
Enschede	18,4	3,6		15,2	3,4		16,0	3,5			
Gouda	15,5	4,4		15,0	4,9		13,8	4,3			
Groningen	18,9	3,2		20,7	3,1	+	20,7	3,3	+		
Haarlem	19,4	4,0		17,5	3,6		16,4	3,8			
Haarlemmermeer	14,8	3,6		12,2	3,2	–	11,0	3,1	–		
Heerlen	17,2	5,0		11,5	4,2	–	12,4	4,2			
Helmond	14,3	2,0	–	15,0	4,3		12,5	4,1			
Hengelo	14,3	1,6	–	13,8	4,7		13,6	3,5			
Hilversum	15,5	3,9		14,1	4,3		17,3	4,7			
Hoorn	15,7	4,7		12,6	4,2		11,6	3,8			
Leeuwarden	20,4	5,2		21,4	4,4	+	15,5	4,2			
Leiden	17,2	2,1		16,8	3,0		14,2	2,0			
Leidschendam-Voorburg	13,0	2,3	–	12,1	4,2		13,2	2,6			
Lelystad	14,4	4,7		14,0	4,7		12,3	5,0			
Maastricht	17,1	4,0		19,6	4,1		18,3	1,8	+		
Nijmegen	21,3	3,5	+	16,7	3,0		18,2	3,5			
Nissewaard[4]	11,8	2,1	–	10,4	3,7	–	12,1	4,1			
Oss	14,8	4,7		17,2	4,8		12,3	4,2			
Purmerend	12,5	4,0	–	13,4	4,5		13,5	4,7			
Roosendaal	14,0	4,2		13,5	4,1		9,5	3,6	–		
Rotterdam	17,7	1,9		18,8	1,8	+	18,3	1,9	+		
Schiedam	15,0	2,2		13,7	4,4		13,0	2,1	–		
's Gravenhage	17,4	1,3		18,2	1,3		18,1	1,4	+		
's Hertogenbosch	12,3	3,2	–	15,4	3,4		13,2	3,7			
Sittard-Geleen	16,2	4,2		14,0	4,3		12,0	4,2			
Súdwest Fryslân	10,0	3,4	–	9,2	3,8	–	11,0	3,9	–		
Tilburg	20,4	3,5		18,8	3,2		16,4	3,3			
Utrecht	21,1	2,7	+	19,9	2,5	+	19,8	2,8	+		
Venlo	15,8	4,0		13,7	1,4	–	14,9	4,6			
Vlaardingen	12,7	2,5	–	14,8	4,4		13,6	2,6			
Westland	14,2	4,0		11,2	3,9	–	14,4	4,0			
Zaanstad	13,8	1,5	–	13,1	3,1		12,6	3,4			
Zoetermeer	14,3	1,4	–	11,3	3,3	–	9,6	3,2	–	–	
Zwolle	14,7	3,5		12,9	3,6		12,8	3,7			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.10 Slachtofferschap vandalismedelicten – naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers										
70.000+ gemeenten totaal	8,5	0,3		8,0	0,3		7,4	0,3		–	
G4	9,5	0,6	+	9,2	0,6	+	8,9	0,6	+		
G32	8,1	0,4		7,7	0,5		6,9	0,4		–	
Overige 70.000+	7,5	0,9		6,5	0,9	–	6,2	0,9			
Alkmaar	8,3	3,8		9,5	3,4		7,6	3,2			
Almelo	9,0	3,6		5,0	2,7		3,9	2,5	–		
Almere	8,1	0,7		5,7	1,7	–	7,1	2,0			
Alphen aan den Rijn	5,8	3,0		6,3	2,7		6,1	1,3			
Amersfoort	8,8	2,7		5,8	2,2		7,5	2,6			
Amstelveen	8,5	3,9		6,5	3,2		4,5	2,8			
Amsterdam	10,2	1,1	+	10,1	1,1	+	10,1	1,1	+		
Apeldoorn	5,9	2,2	–	7,6	2,6		6,8	2,5			
Arnhem	8,8	2,3		7,6	2,3		7,9	2,6			
Breda	8,5	2,5		9,2	2,6		6,8	2,4			
Delft	7,5	3,2		10,9	3,5		7,6	3,2			
Deventer	8,3	3,1		6,7	3,1		7,0	3,3			
Dordrecht	8,3	3,0		10,3	3,1		7,7	1,6			
Ede	5,9	2,5		4,9	2,3	–	6,3	3,0			
Eindhoven	7,8	2,1		8,2	2,1		5,3	1,7	–		
Emmen	5,4	1,0	–	7,0	2,9		3,8	2,1	–		
Enschede	7,5	2,4		6,4	2,3		7,0	2,5			
Gouda	14,0	4,6	+	9,8	3,9		8,2	3,5			
Groningen	7,1	2,1		9,6	2,2		8,2	2,2			
Haarlem	11,0	3,0		8,4	2,6		5,6	2,0		–	
Haarlemmermeer	7,0	2,4		6,1	2,2		7,8	2,8			
Heerlen	11,4	3,9		13,2	4,8		8,6	3,7			
Helmond	7,1	1,5		7,0	2,8		5,1	2,6			
Hengelo	6,9	1,1	–	4,9	2,7	–	7,8	2,7			
Hilversum	6,0	2,5		7,9	3,3		10,0	3,7			
Hoorn	11,3	4,2		6,9	3,1		4,5	2,3	–	–	
Leeuwarden	9,5	3,5		9,4	3,1		8,8	3,2			
Leiden	8,5	1,5		8,9	2,2		8,2	1,6			
Leidschendam-Voorburg	7,2	1,7		5,4	2,8		7,9	2,1			
Lelystad	6,5	3,0		7,0	3,2		5,4	3,5			
Maastricht	7,0	2,7		7,8	2,9		8,5	1,3			
Nijmegen	8,4	2,4		8,1	2,3		8,9	2,5			
Nissewaard[4]	7,9	1,7		6,1	3,2		6,5	2,7			
Oss	6,0	3,2		8,6	3,5		5,9	3,1			
Purmerend	10,5	4,0		4,8	2,4	–	4,3	3,2			
Roosendaal	8,7	3,4		5,9	2,8		5,9	3,1			
Rotterdam	8,2	1,3		8,6	1,2		7,9	1,2			
Schiedam	9,3	1,8		12,0	4,1		7,7	1,6			
's Gravenhage	9,4	1,0		9,0	1,0		8,8	1,0	+		
's Hertogenbosch	7,7	2,7		6,0	2,3		7,3	2,5			
Sittard-Geleen	7,4	2,9		9,9	3,9		6,0	2,7			
Súdwest Fryslân	4,9	2,4	–	5,5	2,8		3,0	2,1	–		
Tilburg	9,3	2,2		6,9	2,1		7,8	2,2			
Utrecht	10,6	1,9		8,5	1,7		7,8	1,8			
Venlo	9,7	3,5		7,2	1,1		3,0	1,7	–	–	–
Vlaardingen	7,7	1,9		9,8	3,7		7,7	2,0			
Westland	6,8	3,0		5,1	2,4	–	7,4	3,0			
Zaanstad	7,8	1,1		7,9	2,4		6,7	2,4			
Zoetermeer	8,7	1,2		5,5	2,4		7,5	2,8			
Zwolle	6,7	2,4		4,9	2,5	–	5,3	2,5			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.11 Slachtofferschap totaal - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% slachtoffers										
70.000+ gemeenten totaal	23,8	0,5		23,0	0,5		21,6	0,5		–	–
G4	27,6	1,0	+	27,5	1,0	+	26,0	1,0	+		
G32	22,8	0,7		21,6	0,7	–	19,8	0,7	–	–	–
Overige 70.000+	19,5	1,3	–	18,5	1,4	–	19,4	1,6	–		
Alkmaar	23,0	5,7		22,5	5,0		23,1	5,0			
Almelo	23,6	5,6		18,5	4,9		13,5	4,6	–		
Almere	24,0	1,1		18,4	3,0	–	19,8	3,2			
Alphen aan den Rijn	17,6	5,0	–	17,0	4,3	–	14,6	2,0	–		
Amersfoort	21,1	4,0		19,8	3,9		16,3	3,6	–		
Amstelveen	19,8	5,2		19,0	5,3		19,1	5,6			
Amsterdam	31,9	1,7	+	31,2	1,7	+	28,1	1,7	+	–	
Apeldoorn	16,4	3,4	–	15,8	3,5	–	17,6	3,7			
Arnhem	24,5	3,7		19,3	3,5		20,0	3,7			
Breda	23,3	3,8		24,7	3,8		21,0	3,7			
Delft	23,9	5,3		25,8	4,9		23,4	5,0			
Deventer	20,4	4,9		18,3	4,7		21,9	5,8			
Dordrecht	17,8	4,2	–	24,0	4,6		20,4	2,5			
Ede	18,2	4,3	–	16,6	4,1	–	14,2	4,2	–		
Eindhoven	25,0	3,7		23,6	3,3		20,8	3,3			
Emmen	15,6	1,6	–	17,4	4,3	–	12,4	3,8	–		
Enschede	23,5	3,9		22,6	4,0		22,7	4,0			
Gouda	26,6	5,5		21,4	5,5		22,1	5,2			
Groningen	25,3	3,6		27,5	3,4	+	26,3	3,5	+		
Haarlem	26,0	4,3		23,6	3,9		20,5	4,0			
Haarlemmermeer	20,1	4,0		18,7	3,8		19,7	4,1			
Heerlen	26,2	5,6		21,4	5,6		19,0	5,0			
Helmond	20,9	2,3	–	21,5	4,8		18,3	4,6			
Hengelo	20,3	1,9	–	18,6	5,1		20,1	4,1			
Hilversum	20,5	4,3		20,9	5,0		25,6	5,5			
Hoorn	24,2	5,5		18,5	4,9		16,4	4,4	–		
Leeuwarden	27,4	5,6		28,4	4,8	+	21,8	4,7			
Leiden	23,3	2,3		23,8	3,3		20,4	2,3			
Leidschendam-Voorburg	19,1	2,6	–	15,5	4,6	–	20,1	3,1			
Lelystad	20,9	5,3		21,6	5,5		17,3	5,7			
Maastricht	24,2	4,5		25,6	4,5		25,2	2,0	+		
Nijmegen	28,7	3,9	+	23,8	3,5		24,8	3,8			
Nissewaard[4]	19,2	2,5	–	16,7	4,7	–	17,6	4,6			
Oss	20,7	5,3		24,4	5,4		17,2	4,8			
Purmerend	20,2	5,0		19,7	5,1		18,3	5,4			
Roosendaal	19,3	4,7		18,3	4,6		14,8	4,4	–		
Rotterdam	23,9	2,0		24,9	2,0		24,2	2,0	+		
Schiedam	23,2	2,6		20,4	5,0		18,8	2,4			
's Gravenhage	24,7	1,5		24,7	1,5		24,6	1,5	+		
's Hertogenbosch	19,2	3,9	–	21,6	3,9		18,4	4,0			
Sittard-Geleen	21,5	4,7		22,7	5,3		16,7	4,7			
Súdwest Fryslân	14,3	4,0	–	16,0	4,8	–	16,1	4,7	–		
Tilburg	27,6	3,8		23,7	3,4		23,4	3,7			
Utrecht	28,7	2,9	+	27,4	2,8	+	26,6	3,0	+		
Venlo	23,3	4,7		20,0	1,6	–	16,0	4,7	–		
Vlaardingen	19,8	2,9	–	21,2	5,1		21,5	3,1			
Westland	19,8	4,6		15,8	4,5	–	19,9	4,5			
Zaanstad	20,7	1,7	–	20,3	3,7		18,5	3,9			
Zoetermeer	21,7	1,7		15,5	3,8	–	15,0	3,8	–	–	
Zwolle	20,0	4,0		18,9	4,3		17,8	4,2			

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

2) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

3) In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

4) Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.12a Tevredenheid contact politie in gemeente - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge [1]		2014	Marge [1]		2015	Marge [1]		Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% (zeer) tevreden										
70.000+ gemeenten totaal	56,5	1,1		58,5	1,1		59,4	1,2		+	
G4	56,6	1,9		59,0	1,8		58,0	2,0			
G32	56,3	1,5		58,4	1,6		59,8	1,6		+	
Overige 70.000+	56,9	3,0		57,8	3,5		61,9	3,9			
Alkmaar	66,9	11,5		59,2	10,5		44,9	12,5	–		
Almelo	53,1	11,8		60,2	13,6		55,7	14,6			
Almere	54,8	2,2		56,6	6,4		61,3	7,4			
Alphen aan den Rijn	54,2	13,1		51,1	12,3		62,0	5,7			
Amersfoort	63,8	9,6		65,3	8,3		62,8	9,9			
Amstelveen	59,3	11,2		66,9	11,1		64,0	12,0			
Amsterdam	58,2	3,1		61,0	3,0		56,9	3,3			
Apeldoorn	57,2	9,4		53,2	9,6		56,5	10,2			
Arnhem	55,1	7,8		63,6	8,3		54,2	8,9			
Breda	54,2	8,1		57,2	8,2		59,7	8,7			
Delft	55,2	10,2		57,3	10,0		50,6	11,0			
Deventer	61,7	11,1		60,2	11,9		62,6	14,0			
Dordrecht	60,5	10,4		54,3	9,9		60,1	5,9			
Ede	66,0	10,8		61,0	11,6		83,4	8,8	+		+
Eindhoven	56,1	7,8		54,1	7,1		61,8	7,6			
Emmen	61,0	4,5		55,4	12,0		56,1	12,5			
Enschede	47,2	8,3		54,8	8,8		55,9	8,9			
Gouda	59,7	11,6		56,8	11,7		52,4	11,4			
Groningen	62,9	7,0		56,5	6,4		67,1	6,5	+		
Haarlem	63,5	8,5		61,2	9,1		58,1	10,3			
Haarlemmermeer	61,0	9,6		63,6	9,1		66,0	9,6			
Heerlen	49,2	12,3		39,4	11,9	–	49,1	12,2			
Helmond	60,4	5,2		62,4	10,4		54,5	11,2			
Hengelo	57,2	4,4		57,1	13,0		67,6	9,2			
Hilversum	49,4	9,5		61,5	10,5		56,4	11,7			
Hoorn	57,4	12,3		57,5	11,9		65,6	12,1			
Leeuwarden	52,2	11,1		70,0	8,8	+	65,2	11,4			
Leiden	55,7	4,8		59,8	7,5		66,0	5,1	+	+	
Leidschendam-Voorburg	60,2	5,9		55,9	11,8		64,4	6,8			
Lelystad	58,4	11,6		57,3	12,6		67,4	13,9			
Maastricht	51,1	9,2		67,6	8,2		57,4	4,1			
Nijmegen	50,3	7,6		60,5	7,5		52,3	8,8			
Nissewaard[4]	57,1	5,9		53,5	12,8		62,2	12,2			
Oss	61,4	12,2		69,2	11,6		71,4	11,0			
Purmerend	51,1	11,8		59,6	12,9		65,9	12,7			
Roosendaal	50,6	11,7		45,6	11,9		54,2	13,5			
Rotterdam	52,6	4,4		56,4	4,2		61,9	4,3		+	
Schiedam	52,2	5,8		48,2	12,1		62,4	5,8			
's Gravenhage	56,5	3,1		56,4	2,9		57,7	3,1			
's Hertogenbosch	49,9	9,2		59,8	8,4		63,3	9,9			
Sittard-Geleen	53,0	11,0		58,1	11,5		58,7	13,0			
Súdwest Fryslân	65,8	11,8		67,7	12,8		66,5	13,6			
Tilburg	58,1	7,0		60,5	7,3		58,7	7,8			
Utrecht	59,9	5,3		62,2	5,3		54,8	5,9			
Venlo	52,4	9,8		57,0	3,9		60,2	12,2			
Vlaardingen	57,2	6,6		46,8	12,1		55,3	7,3			
Westland	60,3	10,9		56,8	12,3		57,2	13,4			
Zaanstad	52,7	3,9		52,7	9,3		47,8	9,9	–		
Zoetermeer	53,0	3,8		59,2	10,1		63,2	10,3			
Zwolle	52,8	9,7		57,0	9,9		67,4	10,0			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.12b Ontevredenheid contact politie in gemeente - naar gemeenten met 70.000+ inwoners

	2013	Marge	[1]	2014	Marge	[1]	2015	Marge	[1]	Verschil 2015 t.o.v. 2013[2]	Verschil 2015 t.o.v. 2014[3]
	% (zeer) ontevreden										
70.000+ gemeenten totaal	19,3	0,9		18,4	0,9		18,2	1,0			
G4	18,8	1,6		18,2	1,5		18,1	1,6			
G32	19,4	1,2		18,6	1,3		18,7	1,3			
Overige 70.000+	20,1	2,5		17,8	2,8		15,5	2,8			
Alkmaar	12,2	7,4		23,2	9,0		23,7	10,6			
Almelo	19,9	9,1		18,0	11,0		22,3	12,8			
Almere	21,6	1,8		16,7	4,8		22,4	6,6			
Alphen aan den Rijn	27,2	12,2		21,9	10,3		16,0	4,5			
Amersfoort	17,2	7,7		15,8	6,3		20,3	8,9			
Amstelveen	19,6	8,7		17,2	8,7		14,4	8,9			
Amsterdam	18,2	2,6		16,7	2,3		17,7	2,6			
Apeldoorn	19,8	7,8		22,8	8,2		23,6	8,8			
Arnhem	23,4	6,9		14,3	6,0		24,2	7,7			
Breda	22,8	6,8		24,9	7,1		15,7	6,4			
Delft	19,7	8,3		16,7	7,5		19,7	8,5			
Deventer	18,6	9,1		23,4	10,9		17,5	11,6			
Dordrecht	18,7	8,6		25,9	9,0		16,8	4,7			
Ede	17,7	8,8		15,5	8,9		8,1	6,6	–		
Eindhoven	23,3	6,5		17,6	5,7		17,0	6,0			
Emmen	20,6	3,9		24,2	10,2		22,3	10,5			
Enschede	24,6	7,2		13,5	5,9		20,0	7,0			
Gouda	20,7	9,9		17,6	8,9		22,4	10,1			
Groningen	14,3	5,1		17,6	5,2		13,0	4,6			
Haarlem	14,9	6,1		18,4	7,4		17,1	8,3			
Haarlemmermeer	18,3	7,7		12,3	6,6		15,5	7,7			
Heerlen	21,2	9,4		28,7	12,8		23,9	10,4			
Helmond	16,6	4,0		16,5	8,3		21,6	9,9			
Hengelo	21,4	3,8		21,2	11,0		13,3	6,7			
Hilversum	25,3	8,4		9,8	6,4	–	10,6	6,3	–		
Hoorn	15,9	9,9		15,5	9,1		15,4	8,8			
Leeuwarden	28,3	10,0		12,2	6,4		14,0	8,4			
Leiden	14,9	3,6	–	19,2	6,5		15,2	4,0			
Leidschendam-Voorburg	16,3	4,4		20,8	10,3		15,7	4,9			
Lelystad	20,0	9,3		21,6	10,7		20,9	12,6			
Maastricht	16,7	6,6		12,4	5,6		17,6	3,1			
Nijmegen	20,6	6,3		19,6	6,2		16,8	6,8			
Nissewaard[4]	20,9	4,8		22,6	11,0		18,7	9,7			
Oss	20,3	9,8		9,1	6,8	–	18,0	8,9			
Purmerend	24,5	10,8		17,3	9,6		14,2	9,6			
Roosendaal	24,0	9,9		29,7	11,5		15,5	10,4			
Rotterdam	19,3	3,7		20,5	3,6		17,1	3,3			
Schiedam	24,6	5,2		25,6	10,6		18,1	4,6			
's Gravenhage	21,0	2,6		19,9	2,4		19,4	2,6			
's Hertogenbosch	14,5	6,1		17,4	6,4		18,1	8,2			
Sittard-Geleen	21,4	9,5		18,9	9,6		22,3	11,1			
Súdwest Fryslân	13,9	8,3		14,4	9,9		16,5	11,0			
Tilburg	16,9	4,9		16,8	5,4		20,3	6,7			
Utrecht	15,5	4,0		15,6	4,0		18,7	4,9			
Venlo	17,6	7,3		17,1	3,0		19,1	10,3			
Vlaardingen	14,9	4,5		25,2	12,2		21,3	6,1			
Westland	17,4	8,6		13,3	8,6		14,4	9,0			
Zaanstad	22,0	3,3		20,9	7,8		28,3	9,3			
Zoetermeer	21,1	3,3		20,2	8,5		18,5	8,5			
Zwolle	19,0	7,5		21,6	8,6		11,9	6,2			

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2013.

[3] In 2015 significant hoger (+) of lager (–) dan in 2014.

[4] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

7.13 Tevredenheid functioneren politie in buurt - naar gemeenten met 70.000+ inwoners, 2015

	(Zeer) tevreden			Niet tevreden, niet ontevreden			(Zeer) ontevreden			Kan dit niet beoordelen		
		marge [1]			marge [1]			marge [1]			marge [1]	
	%											
70.000+ gemeenten totaal	27,9	0,6		19,6	0,5		8,3	0,4		44,1	0,6	
G4	31,2	1,0	+	20,4	0,9		9,2	0,7		39,2	1,1	–
G32	26,2	0,7	–	19,3	0,6		8,0	0,5		46,5	0,8	+
Overige 70.000+	28,8	1,8		19,8	1,6		7,6	1,1		43,9	2,0	
Alkmaar	21,4	4,9	–	18,1	4,8		11,7	4,0		48,8	6,0	
Almelo	25,2	6,0		15,3	4,9		9,1	4,0		50,4	6,7	
Almere	32,0	3,8		19,2	3,1		5,6	1,9	–	43,2	4,0	
Alphen aan den Rijn	27,0	2,5		21,2	2,2		6,5	1,3	–	45,4	2,7	
Amersfoort	28,1	4,2		17,8	3,8		7,1	2,5		47,0	4,7	
Amstelveen	40,2	6,9	+	19,6	5,3		4,7	2,9	–	35,5	6,8	–
Amsterdam	32,3	1,8	+	20,2	1,5		9,2	1,2		38,2	1,8	–
Apeldoorn	21,7	3,9	–	15,6	3,5	–	8,1	2,6		54,6	4,7	+
Arnhem	24,3	4,0		19,0	3,6		10,3	2,9		46,4	4,6	
Breda	22,2	3,8	–	20,8	3,6		10,6	3,1		46,4	4,6	
Delft	35,1	5,6	+	16,7	4,3		7,8	3,0		40,5	5,6	
Deventer	24,2	6,0		16,5	4,8		7,2	4,0		52,1	6,7	+
Dordrecht	26,5	2,8		20,9	2,4		8,9	1,8		43,7	3,1	
Ede	27,5	5,5		17,7	4,6		4,9	2,5	–	49,9	5,9	
Eindhoven	25,0	3,4		20,1	3,2		7,2	2,0		47,6	4,0	
Emmen	20,5	4,4	–	21,1	4,7		6,0	2,7		52,4	5,6	+
Enschede	25,0	4,1		18,7	3,7		8,9	2,7		47,4	4,7	
Gouda	27,0	5,9		25,8	5,5	+	9,0	3,8		38,2	6,1	
Groningen	30,5	3,6		19,8	3,1		5,6	1,9	–	44,0	3,9	
Haarlem	27,5	4,5		18,3	3,8		7,2	2,7		47,1	4,9	
Haarlemmermeer	28,7	4,6		19,4	4,0		7,7	2,7		44,2	4,9	
Heerlen	24,0	5,3		20,8	5,2		14,3	4,5	+	40,9	6,0	
Helmond	29,1	5,2		20,7	4,7		6,5	2,9		43,6	5,6	
Hengelo	23,0	4,2	–	18,2	3,8		4,6	1,9	–	54,2	5,0	+
Hilversum	28,7	5,8		20,1	5,1		5,8	2,9		45,4	6,2	
Hoorn	22,5	5,2		21,8	5,1		7,5	3,3		48,3	6,2	
Leeuwarden	29,6	5,4		15,3	4,0		7,2	3,0		47,9	5,6	
Leiden	30,2	2,6		17,4	2,2		5,6	1,4	–	46,8	2,9	
Leidschendam-Voorburg	35,1	3,7	+	17,6	2,8		5,6	1,7	–	41,7	3,6	
Lelystad	33,2	6,5		16,9	5,5		8,4	3,8		41,5	6,8	
Maastricht	20,7	1,8	–	21,5	1,8		12,9	1,4	+	45,0	2,1	
Nijmegen	25,8	3,8		15,4	3,0	–	6,5	2,1		52,3	4,2	+
Nissewaard[2]	24,9	5,2		21,7	5,0		9,1	3,7		44,4	5,8	
Oss	22,3	5,1		21,5	4,9		8,4	3,5		47,8	6,1	
Purmerend	24,7	5,8		19,1	5,3		9,8	4,2		46,4	6,6	
Roosendaal	21,9	5,5		23,3	5,4		10,2	3,9		44,6	6,2	
Rotterdam	28,4	2,1		20,9	2,0		9,6	1,4		41,0	2,4	–
Schiedam	26,8	2,7		22,0	2,5		9,2	1,8		42,0	2,9	
's Gravenhage	34,6	1,7	+	19,7	1,4		9,2	1,0		36,5	1,7	–
's Hertogenbosch	27,4	4,5		20,9	4,4		6,1	2,5		45,6	5,0	
Sittard-Geleen	20,8	5,3	–	19,5	4,9		10,7	3,7		49,1	6,2	
Súdwest Fryslân	30,9	5,7		14,8	4,3		6,6	3,3		47,6	6,1	
Tilburg	28,1	3,9		17,9	3,0		10,8	2,8		43,3	4,2	
Utrecht	28,5	3,0		20,7	2,6		8,1	1,9		42,7	3,2	
Venlo	22,4	5,0		19,8	4,9		7,3	3,2		50,5	6,0	
Vlaardingen	23,2	3,1	–	22,8	3,1		10,9	2,4		43,1	3,5	
Westland	27,5	5,5		20,5	4,7		8,6	3,3		43,4	5,8	
Zaanstad	23,7	4,3		21,6	4,1		9,0	2,8		45,7	4,9	
Zoetermeer	26,8	4,8		26,0	4,6	+	8,0	2,8		39,2	5,0	
Zwolle	28,6	4,9		16,0	3,9		4,7	2,2	–	50,7	5,3	+

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het gemiddelde van de 70.000+ gemeenten.

[2] Gemeentelijke wijziging per 1 januari 2015. Cijfers 2013 en 2014 betreffen uitsluitend de voormalige gemeente Spijkenisse.

III Tabellen Basisteams (hoofdstuk 8)

Toelichting

Deze bijlage bevat een tweetal kerncijfertabellen waarin de belangrijkste onderzoeksresultaten behorende bij hoofdstuk 8 zijn opgenomen. De tabellen bevatten uitkomsten voor het jaar 2015 van de 167 basisteams. In de tabellen zijn ook de bij de uitkomsten behorende betrouwbaarheidsmarges opgenomen. Verder is door middel van '+' en '–' weergegeven of de uitkomsten significant hoger of lager zijn dan het landelijke gemiddelde, en of de uitkomsten significant hoger of lager zijn dan de regionale eenheid waartoe het betreffende basisteam behoort.

8.1 Sociale overlast in buurt, onveiligheidsgevoelens in buurt en slachtofferschap totaal – naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015

	Sociale overlast in buurt				Onveiligheidsgevoelens in buurt				Slachtofferschap totaal			
	% ervaart veel overlast[3]	marge	1)	2)	% wel eens	marge	1)	2)	% slachtoffers	marge	1)	2)
Nederland	11,6	0,3			18,1	0,3			17,6	0,3		
Noord Nederland (RE)	8,3	0,8	–		14,7	0,9	–		14,8	1,0	–	
Harlingen (Basisteam)	6,7	2,7	–		9,8	3,0	–	–	13,1	3,9	–	
Dokkum	4,4	2,3	–	–	12,6	3,6	–		11,4	3,4	–	
Drachten	7,1	3,2	–		11,0	3,8	–		9,0	3,4	–	–
Heerenveen	7,0	2,6	–		12,7	3,6	–		14,0	3,8		
Sneek	6,1	2,2	–		9,5	2,9	–	–	15,9	3,5		
Leeuwarden	17,0	4,3	+	+	18,1	4,5			21,8	4,7		+
Zuidhorn	4,7	2,3	–	–	10,9	3,3	–		12,2	3,6	–	
Delfzijl	5,5	2,8	–		17,1	4,7			10,8	4,2	–	
Winschoten/Stadskanaal	7,2	2,2	–		17,0	3,7			12,6	2,9	–	
Hoogezand	10,8	3,6			19,7	4,5			11,2	3,6	–	
Groningen Zuid/Haren	6,8	3,3	–		15,1	4,3			19,7	5,1		
Groningen Centrum	17,8	4,8	+	+	23,6	5,3		+	35,0	6,0	+	+
Groningen Noord	17,8	4,7	+	+	24,8	5,2	+	+	24,4	5,3	+	+
Assen	5,2	2,3	–		11,6	2,9	–		14,6	3,5		
Emmen	7,9	2,3	–		14,4	3,0	–		12,0	2,9	–	
Meppel/Hoogeveen	6,3	2,2	–		14,8	3,0			11,2	2,7	–	
Oost-Nederland (RE)	9,1	0,6	–		15,1	0,7	–		15,7	0,7	–	
IJsselland Noord	5,4	2,0	–	–	12,5	2,8	–		11,8	2,8	–	–
Zwolle	12,2	3,6			16,4	4,0			17,8	4,2		
Vechtdal	4,1	2,1	–	–	11,1	3,7	–		10,0	3,5	–	–
IJsselland Zuid	9,6	3,4			16,8	4,1			17,1	4,2		
Twente West	5,1	2,1	–	–	8,9	2,5	–	–	10,5	3,1	–	–
Twente Noord	13,3	3,8			16,1	3,9			12,7	3,4	–	
Twente Midden	7,9	1,7	–		15,6	2,3			15,7	2,4		
Twente Oost	4,5	1,8	–	–	10,6	2,5	–	–	10,6	2,7	–	–
Enschede	13,2	3,1		+	23,9	4,1	+	+	22,7	4,0	+	+
Achterhoek Oost	5,1	2,3	–	–	12,6	3,5	–		10,6	3,2	–	–

8.1 Sociale overlast in buurt, onveiligheidsgevoelens in buurt en slachtofferschap totaal – naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (vervolg)

	Sociale overlast in buurt				Onveiligheidsgevoelens in buurt				Slachtofferschap totaal			
	% ervaart veel overlast[3]	marge	1)	2)	% wel eens	marge	1)	2)	% slachtoffers	marge	1)	2)
Achterhoek West	6,5	2,1	–		11,8	2,8	–		13,9	3,1	–	
IJsselstreek	5,9	2,7	–		10,6	3,1	–	–	9,5	3,0	–	–
Apeldoorn	12,8	3,3			17,0	3,6			17,6	3,6		
Veluwe Noord	8,4	2,9	–		10,3	3,0	–	–	13,0	3,4	–	
Veluwe West	6,0	3,5	–		9,9	3,8	–	–	13,3	4,3		
Veluwe Vallei Noord	4,2	2,2	–	–	10,2	3,3	–	–	13,6	4,0		
Ede	7,3	2,9	–		18,0	4,5			14,2	4,2		
Veluwe Vallei Zuid	5,4	3,2	–		15,4	4,7			16,7	5,0		
Arnhem Noord	18,8	5,3	+	+	24,7	5,8	+	+	22,6	5,6		+
Arnhem Zuid	16,4	4,8		+	24,1	5,4	+	+	17,0	4,7		
Rivierenland West	6,8	2,9	–		9,8	3,1	–	–	13,7	4,0		
IJsselwaarden	8,2	2,3	–		16,0	3,0			16,4	3,2		
Rivierenland Oost	9,9	3,6			16,7	4,5			17,6	4,7		
Nijmegen Noord	16,0	4,8		+	19,1	5,1			26,4	5,8	+	+
Nijmegen Zuid	14,8	4,1		+	26,4	5,1	+	+	23,8	5,1	+	+
Tweestromenland	8,4	2,7	–		12,0	3,0	–		17,5	3,5		
De Waarden	10,9	2,3			16,2	2,8			18,7	3,0		
Midden-Nederland (RE)	12,1	0,9			18,4	1,0			18,1	1,0		
Weesp/Muiden/Naarden/Bussum/Huizen/Blaricum/Laren	10,5	2,3			15,9	2,3			16,8	2,3		
Hilversum/Wijdemeren	14,6	4,2			16,6	3,9			23,2	4,7	+	
Dronten/Noordoostpolder/Urk	4,9	2,7	–	–	13,9	4,2			11,0	3,8	–	–
Lelystad/Zeewolde	10,9	4,1			18,7	4,9			15,7	4,8		
Almere Buiten Hout	16,4	5,0			27,2	6,1	+	+	22,7	5,9		
Almere Centrum Haven	15,0	5,0			24,0	6,1			18,0	5,4		
Almere West	15,4	4,9			24,7	5,8	+		19,6	5,5		
Amersfoort	12,1	3,1			20,4	3,9			16,3	3,6		
Bunschoten/Eemnes/De Bilt/Baarn/Soest	10,4	2,8			14,0	3,2	–	–	14,5	3,2		
Zeist/Bunnik/Leusden/Woudenberg	11,7	3,9			17,1	4,2			16,7	4,2		
Veenendaal/Renswoude/Rhenen/Utrechtse Heuvelrug/Wijk bij Duurstede	9,8	2,5			15,3	3,1			14,5	3,0		
Utrecht West	9,2	4,0			13,2	4,5	–		20,2	5,2		
Utrecht Noord	29,2	6,6	+	+	39,1	7,0	+	+	29,5	6,8	+	+
Utrecht Centrum	16,3	5,2			18,0	5,1			29,9	6,1	+	+
Utrecht Zuid	20,4	5,0	+	+	28,1	5,4	+	+	25,4	5,3	+	+
De Ronde Venen/Stichtse Vecht	3,5	1,9	–	–	13,6	4,1	–		14,1	4,1		
Woerden/Lopik/Oudewater/Montfoort/IJsselstein	11,4	3,6			13,2	3,7	–	–	14,9	3,9		
Nieuwegein/Vianen/Houten	8,4	2,7	–	–	16,0	4,1			16,2	3,9		
Noord-Holland (RE)	11,2	0,9			16,4	1,1	–		17,6	1,1		
Den Helder	9,1	3,0			14,4	3,5			16,9	3,7		
Alkmaar	11,9	2,8			15,7	2,8			19,2	3,0		
Hoorn	9,8	2,1			17,1	2,5			15,3	2,3		
Heerhugowaard	7,9	1,8	–	–	14,8	2,4	–		15,2	2,4		
Zaanstad	16,9	3,5	+	+	20,7	3,8			17,2	3,5		
Purmerend	8,7	2,8			10,9	3,0	–	–	15,7	3,5		
IJmond	10,7	2,8			17,4	3,5			18,2	3,6		
Haarlem	15,2	3,8			17,4	3,8			20,5	4,0		
Kennemer Kust	5,0	2,6	–	–	10,3	3,6	–	–	18,4	4,9		
Haarlemmermeer	11,2	3,1			20,3	4,0			19,5	3,9		

8.1 Sociale overlast in buurt, onveiligheidsgevoelens in buurt en slachtofferschap totaal - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (vervolg)

	Sociale overlast in buurt				Onveiligheidsgevoelens in buurt				Slachtofferschap totaal			
	% ervaart veel overlast[3)]	marge	1)	2)	% wel eens	marge	1)	2)	% slachtoffers	marge	1)	2)
Amsterdam (RE)	19,1	1,4	+		24,9	1,5	+		26,1	1,5	+	
Centrum Burgwallen	44,7	7,2	+	+	27,2	6,5	+		33,2	6,9	+	
Centrum Amstel	21,8	6,1	+		21,3	5,9			33,7	7,0	+	
Centrum Jordaan	19,1	5,1	+		15,8	4,9		–	29,8	5,8	+	
Amsterdam-Noord	26,9	6,6	+		29,6	6,6	+		27,7	6,4	+	
Oost Zeeburg	23,2	6,1	+		25,2	6,0	+		26,4	5,9	+	
Oost Watergraafsmeer	21,4	5,6	+		28,9	6,2	+		26,8	5,6	+	
Diemen-Ouder-Amstel	8,5	3,9		–	21,8	6,0			18,3	5,2		–
Zuidoost Bijlmermeer	22,5	5,3	+		30,4	5,7	+		19,0	4,8		–
Zuidoost Gaasperdam	18,1	6,1	+		30,2	7,1	+		20,5	6,0		
Zuid de Pijp	16,7	4,5	+		19,5	4,8			31,7	5,9	+	
Zuid Buitenveldert	10,2	3,7		–	17,6	4,7		–	31,4	6,0	+	
Amstelveen	7,2	3,2	–	–	14,4	4,8		–	19,1	5,6		
Aalsmeer – Uithoorn	9,7	4,1		–	14,3	5,1		–	12,9	4,7		–
West Haarlemmerweg	20,7	5,6	+		25,4	6,2	+		31,8	6,2	+	
West de Schinkel	18,4	4,9	+		24,4	5,4	+		33,5	5,9	+	
Nieuw West Osdorp	22,2	5,7	+		36,0	6,9	+	+	24,2	6,1	+	
Nieuw West Slotervaart/ Slotermeer	28,0	6,6	+	+	38,2	7,0	+	+	24,3	5,8	+	
Den Haag (RE)	12,3	0,6			19,4	0,8	+		19,1	0,8	+	
Jan Hendrikstraat	24,2	5,8	+	+	28,5	6,1	+	+	24,4	5,9	+	
De Heemstraat	38,5	5,2	+	+	46,2	5,3	+	+	30,6	4,9	+	+
Hoefkade	32,4	5,3	+	+	42,1	5,5	+	+	30,3	5,1	+	+
Overbosch	5,3	2,2	–	–	15,5	3,9			19,7	4,4		
Loosduinen	5,6	2,8	–	–	24,2	5,7	+		24,4	6,0	+	
Scheveningen	11,7	4,0			16,5	4,8			22,9	5,3		
Segbroek	14,9	3,3			19,2	3,5			25,6	4,4	+	+
Laak	29,7	5,6	+	+	40,6	5,9	+	+	31,1	5,7	+	+
Beresteinlaan	21,1	4,7	+	+	34,8	5,4	+	+	20,2	4,4		
Zuiderpark	24,7	3,7	+	+	34,6	3,9	+	+	26,6	3,7	+	+
Leidschenveen – Ypenburg	11,5	4,3			14,9	4,7			17,3	4,9		
Zoetermeer	16,4	4,0	+		20,9	4,3			15,0	3,8		
Leidschendam – Voorburg	8,4	2,0	–	–	17,0	2,7			20,1	3,1		
Wassenaar	6,6	3,2	–	–	15,0	4,4			16,0	4,7		
Pijnacker – Nootdorp	9,3	3,7			9,9	3,7	–	–	14,5	4,3		
Rijswijk	8,4	3,5			22,4	5,1			15,4	4,4		
Westland	8,1	2,8	–	–	17,0	4,1			19,6	4,2		
Delft	13,8	3,7			21,5	4,5			23,4	5,0	+	
Bollenstreek Noord	8,1	2,1	–	–	13,5	2,6	–	–	14,3	2,7	–	–
Katwijk	8,6	2,4	–	–	14,7	2,9	–	–	14,7	2,9		–
Noordwijk	7,1	2,5	–	–	11,4	2,9	–	–	13,7	3,0	–	–
Leiden Noord	9,4	2,0		–	13,7	2,1	–	–	18,3	2,5		
Leiden Zuid	8,2	2,4	–	–	16,5	3,0			13,8	2,8	–	–
Leiden Midden	13,8	2,8			14,6	2,9	–	–	24,3	3,5	+	+
Alpen aan den Rijn	8,2	1,5	–	–	16,1	2,1		–	14,6	2,0	–	–
Kaag en Braassem	5,2	1,9	–	–	10,3	2,6	–	–	11,7	2,7	–	–
Gouda	11,2	3,2			20,9	3,8			21,4	3,8		
Waddinxveen/Zuidplas	8,5	1,9	–	–	13,1	2,1	–	–	15,0	2,4		–
Krimpenerwaard	7,5	1,7	–	–	10,4	1,8	–	–	12,7	2,0	–	–
Rotterdam (RE)	15,5	0,8	+		21,8	0,9	+		19,1	0,9	+	
Waterweg	17,5	2,7	+		24,1	3,1	+		19,2	2,8		
Schiedam	21,0	2,6	+	+	27,5	2,7	+	+	18,8	2,4		
Midden-Schieland	9,0	2,7		–	16,8	4,0		–	19,0	3,8		
Delfshaven	29,9	5,4	+	+	36,6	5,6	+	+	33,2	5,7	+	+
Centrum	22,2	5,7	+	+	23,0	5,7			27,8	5,9	+	+

8.1 Sociale overlast in buurt, onveiligheidsgevoelens in buurt en slachtofferschap totaal - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (slot)

	Sociale overlast in buurt				Onveiligheidsgevoelens in buurt				Slachtofferschap totaal			
	% ervaart veel overlast[3]	marge	[1]	[2]	% wel eens	marge	[1]	[2]	% slachtoffers	marge	[1]	[2]
Maas-Rotte	18,5	4,7	+		29,3	5,5	+	+	26,9	5,4	+	+
IJsselland	14,3	3,0			20,0	3,5			15,8	3,4		
Charlois	30,4	6,6	+	+	38,1	6,6	+	+	30,6	6,7	+	+
Feijenoord	34,0	7,0	+	+	38,2	6,9	+	+	25,2	6,1	+	
IJsselmonde	23,9	6,4	+	+	37,2	7,1	+	+	20,8	6,0		
Haringvliet	8,9	1,4	–	–	12,7	2,0	–	–	13,7	1,9	–	–
Spijkenisse	10,4	3,8		–	18,5	4,7			17,6	4,6		
Oude Maas	9,1	1,8	–	–	17,6	2,7		–	15,1	2,2		–
Hoeksche Waard	8,0	2,2	–	–	8,8	2,1	–	–	14,1	2,8	–	–
Drechtsteden Buiten	12,8	1,4		–	17,4	1,5		–	15,7	1,5	–	–
Drechtsteden Binnen	18,0	2,4	+		24,0	2,6	+		20,4	2,5		
Alblasserwaard-Vijfheeren-landen	8,0	2,0	–	–	12,6	2,3	–	–	14,9	2,6		–
Zeeland – West-Brabant (RE)	10,6	0,9			17,7	1,1			16,9	1,1		
Walcheren	7,9	3,0	–		18,1	4,3			16,3	4,1		
Zeeuws-Vlaanderen	8,7	2,2	–		14,9	3,0			13,0	2,9	–	
Oosterscheldebekken	5,5	2,1	–	–	11,1	2,9	–	–	11,1	3,0	–	–
Bergen op Zoom	15,6	3,5	+	+	16,8	3,6			16,2	3,5		
Roosendaal	11,6	2,9			20,1	3,5			13,9	3,0	–	
Weerijs	11,1	3,2			19,4	4,1			16,6	3,6		
Markdal	15,8	4,1		+	20,2	4,2			23,9	4,7	+	+
Dongemond	5,5	2,3	–	–	15,2	3,5			16,4	3,5		
Tilburg-Centrum	19,5	4,9	+	+	21,9	5,2			22,7	5,0		
Leijdal	11,6	3,9			18,1	4,8			22,7	5,5		
Groene Beemden	7,6	3,8	–		20,4	5,7			19,5	5,8		
Langstraat	8,5	2,2	–		18,3	3,3			15,6	3,2		
Oost-Brabant (RE)	8,9	0,9	–		16,2	1,1	–		16,4	1,1		
's Hertogenbosch	12,8	3,3			18,6	3,9			18,4	4,0		
Meierij	7,4	1,4	–		13,3	1,7	–	–	14,3	2,0	–	
Maasland	8,6	3,1			16,4	4,0			17,0	4,1		
Maas en Leijgraaf	6,4	2,2	–		12,6	2,7	–		17,5	3,2		
Eindhoven-Zuid	13,5	4,2			19,9	4,7			19,6	4,7		
Eindhoven-Noord	15,2	4,0		+	26,6	4,8	+	+	21,8	4,6		
De Kempen	5,6	2,1	–	–	12,6	2,9	–		12,5	2,9	–	
Dommelstroom	6,4	1,7	–		12,6	2,3	–	–	12,1	2,1	–	–
Peelland	8,1	2,1	–		17,5	2,9			17,2	3,0		
Limburg (RE)	14,5	1,1	+		21,5	1,3	+		16,7	1,2		
Venray/Gennep	11,5	4,3			19,1	4,9			14,9	4,7		
Horst/Peel en Maas	3,8	2,2	–	–	12,0	3,8	–	–	10,6	3,8	–	–
Venlo/Beesel	14,1	4,1			20,4	4,5			16,0	4,3		
Weert	9,4	3,4		–	18,7	4,3			12,8	3,8	–	
Roermond	16,7	1,8	+		25,8	2,1	+	+	18,7	1,9		
Echt	8,2	3,9		–	16,3	4,7			14,3	4,6		
Brunssum/Landgraaf	12,8	3,7			21,7	4,3			18,1	4,2		
Kerkrade	20,3	5,5	+		28,6	6,1	+		13,5	4,8		
Heerlen	28,0	5,8	+	+	29,6	5,9	+	+	19,0	4,9		
Heuvelland	8,3	3,5		–	14,8	4,4		–	15,1	4,2		
Maastricht	25,0	1,8	+	+	31,1	1,9	+	+	25,2	2,0	+	+
Westelijke Mijnstreek	14,7	3,5			20,7	3,8			17,3	3,8		

[1] Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijke gemiddelde.

[2] Significant hoger (+) of lager (–) dan het betreffende regionale eenheid gemiddelde.

[3] Eén of meer vormen van sociale overlast (5 items).

8.2 Tevredenheid contact met politie in gemeente en tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015

	Tevredenheid politiecontact in gemeente				Tevredenheid totale functioneren politie in buurt			
	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)
Nederland	60,3	0,8			26,1	0,4		
Noord Nederland (RE)	63,3	2,8			24,9	1,1		
Harlingen (Basisteam)	68,4	10,8			29,1	4,9		
Dokkum	68,5	11,7			24,7	4,5		
Drachten	56,6	13,9			23,8	4,9		
Heerenveen	60,8	10,5			24,6	4,6		
Sneek	63,5	11,2			28,7	4,2		
Leeuwarden	65,2	11,3			29,6	5,3		
Zuidhorn	67,8	11,2			27,7	5,0		
Delfzijl	56,9	13,6			24,0	5,1		
Winschoten/Stadskanaal	54,7	10,9			19,7	3,4	–	–
Hoogezand	47,7	12,6		–	21,0	4,7	–	
Groningen Zuid/Haren	60,3	12,1			23,2	5,0		
Groningen Centrum	70,8	8,9	+		38,5	6,0	+	+
Groningen Noord	67,7	10,0			30,0	5,5		
Assen	70,7	9,6			20,8	3,7	–	
Emmen	58,8	9,6			21,8	3,5	–	
Meppel/Hoogeveen	65,9	9,5			21,8	3,6	–	
Oost-Nederland (RE)	60,2	2,1			25,1	0,9		
IJsselland Noord	58,7	8,4			27,6	3,7		
Zwolle	67,4	10,0			28,6	4,9		
Vechtdal	55,2	12,5			29,0	5,2		
IJsselland Zuid	66,0	11,6			25,5	4,7		
Twente West	70,6	10,1			31,0	4,5	+	+
Twente Noord	60,1	11,8			27,0	4,6		
Twente Midden	67,8	6,5	+		23,3	2,6		
Twente Oost	59,9	10,1			30,2	4,1		+
Enschede	55,9	8,9			25,0	4,1		
Achterhoek Oost	67,8	11,8			26,3	4,5		
Achterhoek West	60,0	10,1			23,3	3,7		
IJsselstreek	63,8	12,1			22,5	4,4		
Apeldoorn	56,5	10,2			21,7	3,9	–	
Veluwe Noord	55,3	10,8			22,5	4,1		
Veluwe West	60,6	11,9			25,5	5,4		
Veluwe Vallei Noord	62,3	12,6			26,6	4,9		
Ede	83,4	8,8	+	+	27,5	5,5		
Veluwe Vallei Zuid	59,8	13,1			27,5	5,8		
Arnhem Noord	50,4	12,0			24,8	5,8		
Arnhem Zuid	60,0	12,6			23,7	5,4		
Rivierenland West	60,2	12,3			23,2	4,9		
IJsselwaarden	56,9	7,9			21,3	3,0	–	
Rivierenland Oost	54,0	12,5			23,7	5,0		
Nijmegen Noord	63,1	11,8			28,8	5,8		
Nijmegen Zuid	43,6	12,2	–	–	23,8	4,9		
Tweestromenland	56,9	9,8			20,4	3,7	–	–
De Waarden	56,7	7,6			24,7	3,2		
Midden-Nederland (RE)	60,3	2,6			27,8	1,2	+	
Weesp/Muiden/Naarden/Bussum/ Huizen/Blaricum/Laren	61,8	6,0			27,1	2,9		
Hilversum/Wijdemeren	54,4	10,7			26,5	5,0		
Dronten/Noordoostpolder/Urk	69,8	11,4			31,4	5,6		
Lelystad/Zeewolde	66,3	12,2			34,0	5,8	+	
Almere Buiten Hout	58,0	11,8			35,9	6,5	+	+
Almere Centrum Haven	67,6	13,5			33,8	6,9	+	

8.2 Tevredenheid contact met politie in gemeente en tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (vervolg)

	Tevredenheid politiecontact in gemeente				Tevredenheid totale functioneren politie in buurt			
	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)
Almere West	57,5	12,7			26,6	5,9		
Amersfoort	62,8	9,9			28,1	4,2		
Bunschoten/Eemnes/De Bilt/ Baarn/Soest	55,1	9,7			24,5	4,0		
Zeist/Bunnik/Leusden/ Woudenberg	53,6	11,9			24,4	4,9		
Veenendaal/Renswoude/Rhenen/ Utrechtse Heuvelrug/Wijk bij Duurstede	54,9	8,6			23,6	3,7		
Utrecht West	60,5	11,8			29,3	5,8		
Utrecht Noord	50,7	12,6			24,6	6,2		
Utrecht Centrum	60,5	10,9			30,7	6,2		
Utrecht Zuid	46,7	11,0	–		29,2	5,3		
De Ronde Venen/Stichtse Vecht	69,9	12,9			32,7	5,9	+	
Woerden/Lopik/Oudewater/ Montfoort/IJsselstein	74,4	10,3	+	+	25,5	4,7		
Nieuwegein/Vianen/Houten	63,4	10,1			23,2	4,7		
Noord-Holland (RE)	57,9	3,0			24,8	1,2		
Den Helder	57,9	9,9			25,3	4,1		
Alkmaar	53,1	8,0			23,9	3,1		
Hoorn	58,7	7,1			19,9	2,6	–	–
Heerhugowaard	68,3	7,0	+	+	22,4	2,7	–	
Zaanstad	48,9	9,2	–		22,8	3,8		
Purmerend	66,2	9,0			24,1	3,9		
IJmond	46,8	10,0	–		28,3	4,1		
Haarlem	58,1	10,3			27,5	4,5		
Kennemer Kust	64,1	12,1			29,1	5,6		
Haarlemmermeer	65,9	9,3			28,7	4,4		
Amsterdam (RE)	57,7	3,1			32,8	1,6	+	
Centrum Burgwallen	53,6	11,1			43,5	7,2	+	+
Centrum Amstel	67,7	11,5			37,8	7,1	+	
Centrum Jordaan	53,9	11,2			42,3	6,5	+	+
Amsterdam-Noord	56,1	12,9			28,9	6,6		
Oost Zeeburg	55,0	12,2			38,0	6,7	+	
Oost Watergraafsmeer	58,8	10,7			37,1	6,3	+	
Diemen-Ouder-Amstel	56,9	13,5			28,5	6,0		
Zuidoost Bijlmermeer	60,1	12,3			34,5	6,0	+	
Zuidoost Gaasperdam	47,1	13,5			37,6	7,3	+	
Zuid de Pijp	59,1	10,2			30,9	5,9		
Zuid Buitenveldert	69,4	10,2			31,0	5,9		
Amstelveen	64,0	12,0			40,2	6,9	+	
Aalsmeer – Uithoorn	59,3	13,6			31,5	6,2		
West Haarlemmerweg	53,0	11,3			25,9	5,8		
West de Schinkel	56,4	11,5			33,3	5,8	+	
Nieuw West Osdorp	53,5	12,4			30,0	6,2		
Nieuw West Slotervaart/ Slotermeer	46,8	12,4	–		23,5	6,0		–
Den Haag (RE)	58,9	1,9			30,5	0,9	+	
Jan Hendrikstraat	57,7	11,2			40,0	6,6	+	+
De Heemstraat	54,7	10,5			31,5	4,9	+	
Hoefkade	50,5	9,8			33,2	5,2	+	
Overbosch	61,1	9,7			36,3	5,2	+	
Loosduinen	71,6	10,7		+	33,6	6,3	+	
Scheveningen	54,5	10,5			32,8	5,9	+	
Segbroek	62,7	7,9			37,9	4,8	+	+

8.2 Tevredenheid contact met politie in gemeente en tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (vervolg)

	Tevredenheid politiecontact in gemeente				Tevredenheid totale functioneren politie in buurt			
	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)
Laak	64,9	10,5			34,4	5,6	+	
Beresteinlaan	51,8	9,7			35,0	5,3	+	
Zuiderpark	53,8	8,3			32,4	4,2	+	
Leidschenveen – Ypenburg	51,3	11,3			33,0	6,0	+	
Zoetermeer	63,2	10,3			26,8	4,8		
Leidschendam – Voorburg	64,4	6,8			35,1	3,7	+	+
Wassenaar	72,8	10,4	+	+	38,5	6,2	+	+
Pijnacker – Nootdorp	57,9	13,4			32,4	5,7	+	
Rijswijk	53,6	12,7			39,1	6,3	+	+
Westland	60,0	12,2			27,4	5,0		
Delft	50,6	11,0			35,1	5,6	+	
Bollenstreek Noord	51,3	7,8	–		27,3	3,4		
Katwijk	62,8	8,6			31,6	3,8	+	
Noordwijk	54,6	9,8			31,2	4,3	+	
Leiden Noord	61,6	6,6			28,7	2,8		
Leiden Zuid	65,8	7,5			26,6	3,5		
Leiden Midden	67,7	7,3			34,5	3,9	+	
Alpen aan den Rijn	62,0	5,7			27,0	2,5		–
Kaag en Braassem	64,7	9,6			24,7	3,8		–
Gouda	52,7	9,0			24,1	4,2		–
Waddinxveen/Zuidplas	57,9	6,9			22,6	2,8	–	–
Krimpenerwaard	58,2	6,8			17,6	2,3	–	–
Rotterdam (RE)	61,4	2,2			26,7	1,0		
Waterweg	56,5	7,6			24,3	3,3		
Schiedam	62,4	5,8			26,8	2,7		
Midden-Schieland	68,1	8,6			30,8	4,8		
Delfshaven	60,1	10,2			31,3	5,5		
Centrum	63,9	11,0			44,0	6,8	+	+
Maas-Rotte	62,8	9,7			32,4	5,7	+	
IJsselland	64,9	8,6			26,8	3,7		
Charlois	59,8	12,5			23,5	5,9		
Feijenoord	46,3	13,3			24,1	6,2		
IJsselmonde	65,2	14,1			24,9	6,6		
Haringvliet	61,1	5,9			23,5	2,5		
Spijkenisse	62,2	12,1			24,9	5,2		
Oude Maas	58,9	7,0			23,5	2,6		
Hoeksche Waard	58,7	8,5			28,0	3,5		
Drechtsteden Buiten	59,8	4,1			25,1	1,7		
Drechtsteden Binnen	60,1	5,9			26,5	2,8		
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	67,3	6,8			25,1	2,9		

8.2 Tevredenheid contact met politie in gemeente en tevredenheid totale functioneren politie in buurt - naar regionale eenheid en naar basisteam, 2015 (slot)

	Tevredenheid politiecontact in gemeente				Tevredenheid totale functioneren politie in buurt			
	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)	% (zeer)tevreden	marge	1)	2)
Zeeland – West–Brabant (RE)	60,0	3,0			22,1	1,2	–	
Walcheren	60,6	10,3			27,7	5,0		
Zeeuws-Vlaanderen	62,7	9,4			24,0	3,6		
Oosterscheldebekken	70,5	9,5			28,1	4,2		+
Bergen op Zoom	56,5	9,2			19,7	3,9	–	
Roosendaal	54,8	10,0			19,0	3,5	–	
Weerijs	55,8	10,4			20,2	4,1	–	
Markdal	61,6	10,4			20,2	4,4	–	
Dongemond	60,5	10,3			15,6	3,3	–	–
Tilburg-Centrum	54,0	11,5			28,0	5,7		
Leijdal	54,2	12,0			25,7	5,4		
Groene Beemden	78,1	10,4	+	+	23,7	6,0		
Langstraat	59,3	8,8			18,8	3,3	–	
Oost-Brabant (RE)	62,5	3,1			25,2	1,3		
's Hertogenbosch	63,3	9,9			27,4	4,5		
Meierij	64,0	6,1			23,0	2,2	–	
Maasland	68,7	10,3			24,2	4,7		
Maas en Leijgraaf	65,9	9,3			27,1	3,7		
Eindhoven-Zuid	63,4	11,1			27,3	5,3		
Eindhoven-Noord	60,4	10,3			23,2	4,5		
De Kempen	70,5	9,3	+		24,1	3,8		
Dommelstroom	53,2	8,1			23,3	3,1		
Peelland	56,2	7,9			27,1	3,3		
Limburg (RE)	60,5	3,2			21,6	1,3	–	
Venray/Gennep	64,9	12,9			27,0	5,5		
Horst/Peel en Maas	.	.			23,2	4,9		
Venlo/Beesel	59,7	11,5			22,5	4,6		
Weert	58,6	12,0			21,4	4,8		
Roermond	57,8	5,0			23,3	2,1	–	
Echt	76,1	12,4	+	+	22,9	5,6		
Brunssum/Landgraaf	63,0	11,0			16,1	3,8	–	–
Kerkrade	58,3	13,2			28,6	6,1		
Heerlen	49,1	12,1			24,0	5,3		
Heuvelland	71,3	13,3			18,0	4,7	–	
Maastricht	57,4	4,1			20,7	1,8	–	
Westelijke Mijnstreek	55,8	10,3			19,3	4,0	–	

1) Significant hoger (+) of lager (–) dan het landelijke gemiddelde.

2) Significant hoger (+) of lager (–) dan het betreffende regionale eenheid gemiddelde.

IV Cartogrammen regionale eenheden, districten, basisteams en 70 000+ gemeenten

Deze bijlage bevat een aantal cartogrammen waarin de ligging is weergegeven van achtereenvolgens de 10 regionale eenheden, 43 districten, 167 basisteams en de vijftig 70 000+ gemeenten. De in de cartogrammen opgenomen nummers verwijzen naar de nummering en naam van de betreffende gebieden in de legenda.

IV.1 Cartogram regionale eenheden

Legenda

1 Noord-Nederland
2 Oost-Nederland
3 Midden-Nederland
4 Noord-West-Holland
5 Amsterdam
6 Den Haag
7 Rotterdam
8 Zeeland – West-Brabant
9 Oost-Brabant
10 Limburg

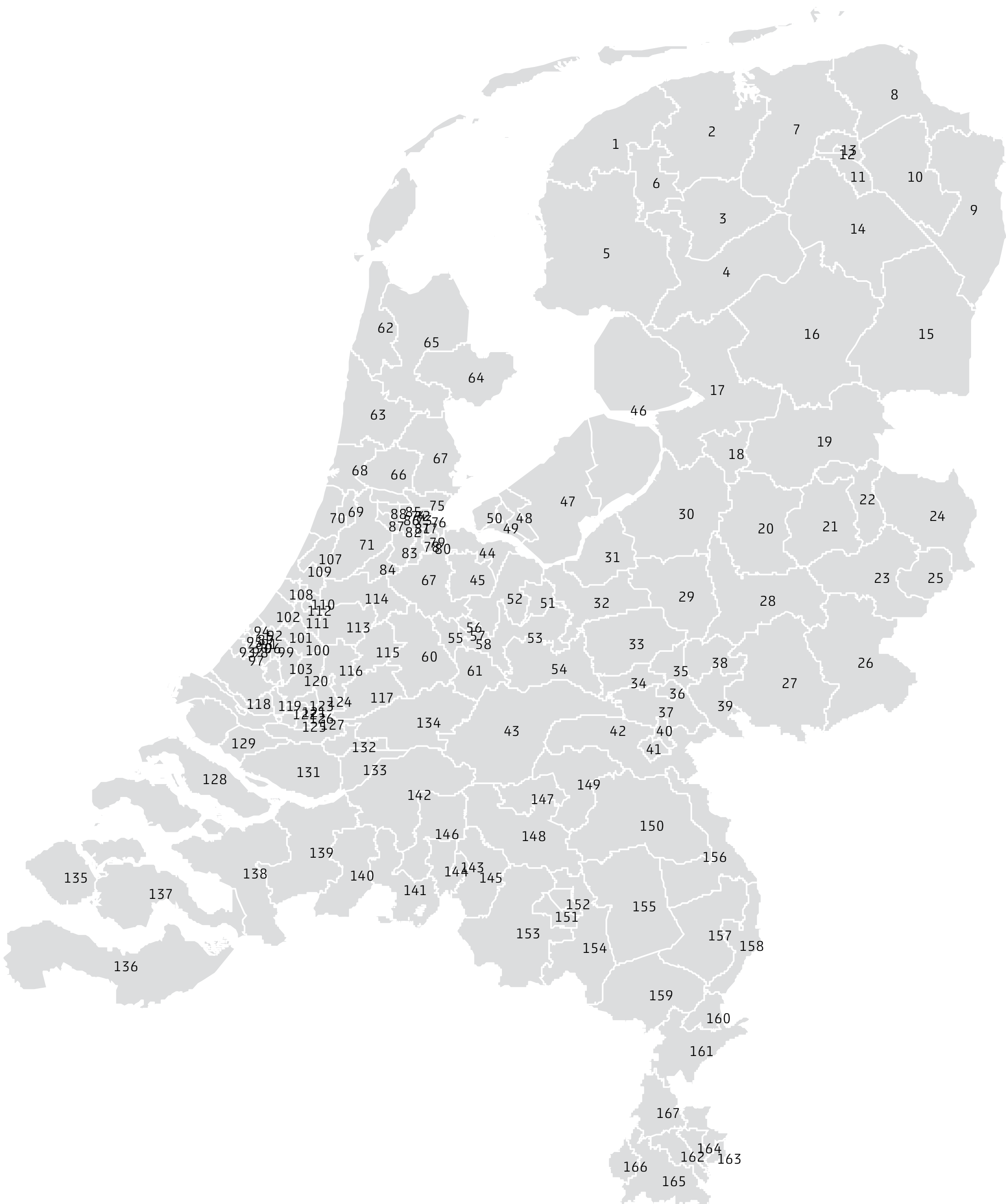
IV.2 Cartogram districten

Legenda

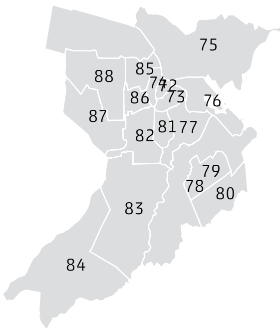
1 Fryslân
2 Groningen
3 Drenthe
4 IJsselland
5 Twente
6 Noord en Oost Gelderland
7 Gelderland Midden
8 Gelderland Zuid
9 Gooi en Vechtstreek
10 Flevoland
11 Oost Utrecht
12 Utrecht Stad
13 West Utrecht
14 Noord Holland Noord
15 Zaanstreek Waterland
16 Kennemerland
17 Amsterdam Noord
18 Amsterdam Oost
19 Amsterdam Zuid
20 Amsterdam West
21 Den Haag Centrum
22 Den Haag West
23 Den Haag Zuid
24 Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg
25 Westland – Delft
26 Leiden – Bollenstreek
27 Alphen aan den Rijn – Gouda
28 Rijnmond Noord
29 Rotterdam Stad
30 Rijnmond Oost
31 Rotterdam Zuid
32 Rijnmond Zuid-West
33 Zuid-Holland-Zuid
34 Zeeland
35 De Markiezaten
36 De Baronie
37 Hart van Brabant
38 's Hertogenbosch
39 Eindhoven
40 Helmond
41 Noord en Midden Limburg
42 Parkstad-Limburg
43 Zuid-West-Limburg

IV.3 Cartogram basisteams

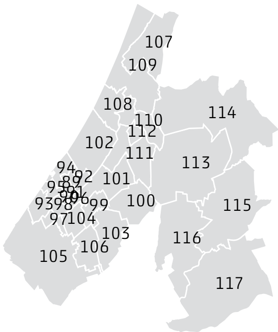

IV.3 Cartogram basisteams - naar regionale eenheid

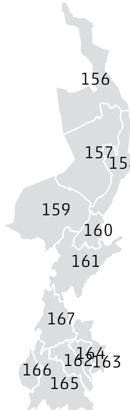
Amsterdam

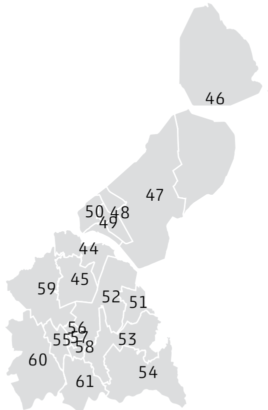
Den Haag

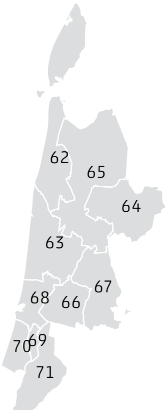
Limburg

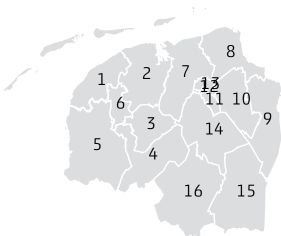
Midden-Nederland

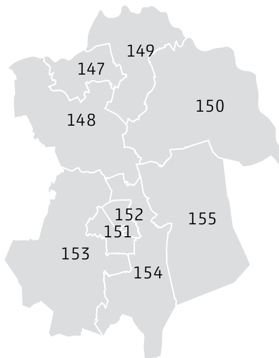
Noord-Holland

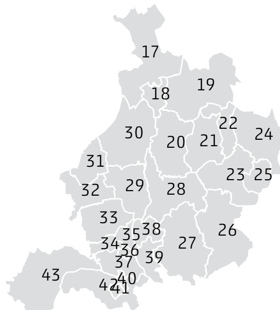
Noord-Nederland

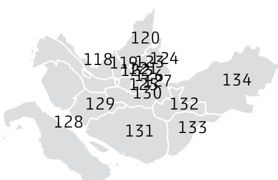
Oost-Brabant

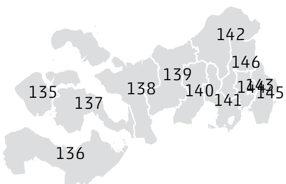
Oost-Nederland

Rotterdam

Zeeland-West-Brabant

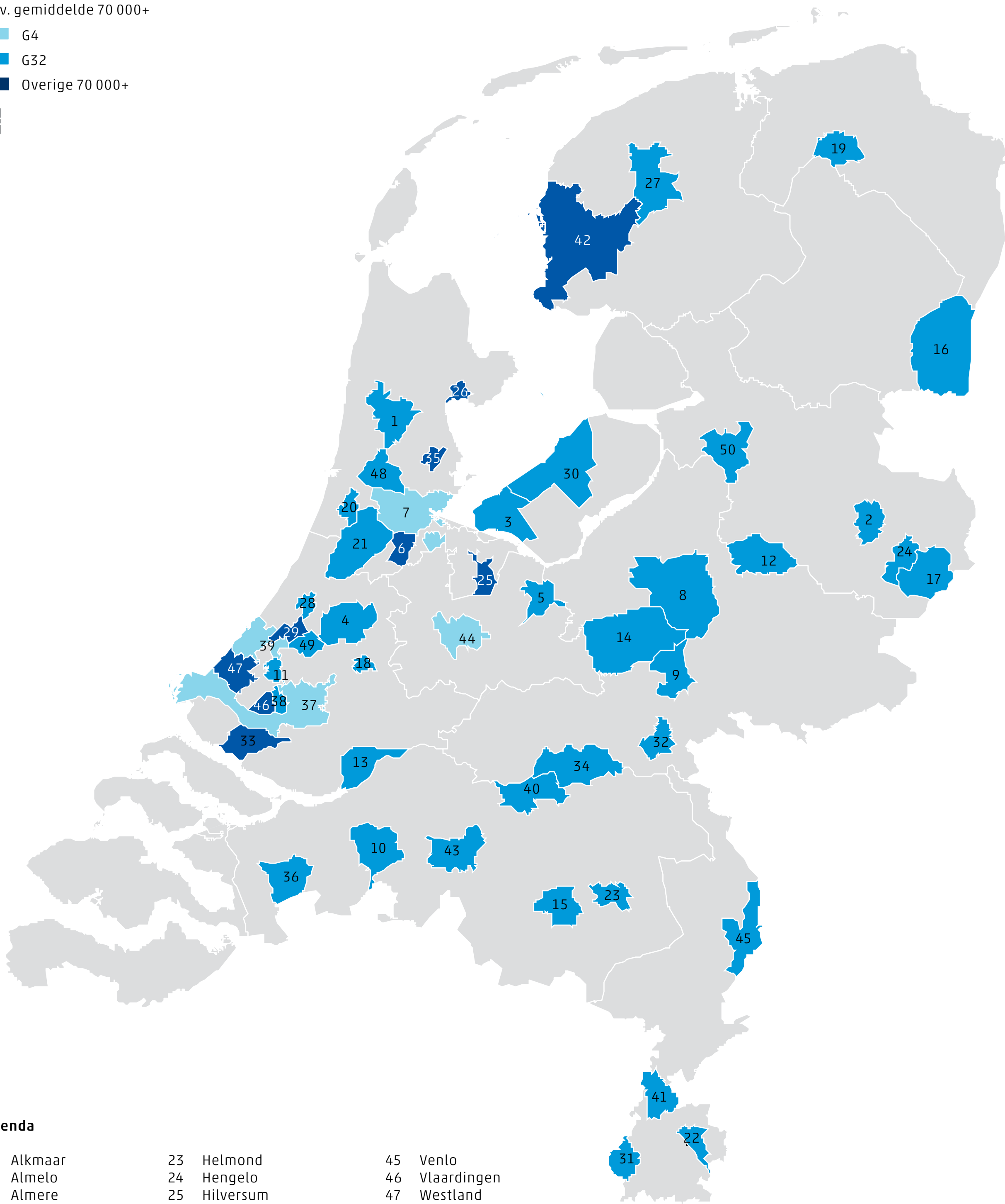
Legenda

1 Noordwest-Fryslân
2 Noordoost-Fryslân
3 Oost-Fryslân
4 Zuidoost-Fryslân
5 Sneek
6 Leeuwarden
7 Ommelanden-West
8 Ommelanden-Noord
9 Ommelanden-Oost
10 Ommelanden-Midden
11 Groningen-Zuid
12 Groningen-Centrum
13 Groningen-Noord
14 Noord-Drenthe
15 Zuidoost-Drenthe
16 Zuidwest-Drenthe
17 IJsselland-Noord
18 Zwolle
19 Vechtdal
20 IJsselland-Zuid
21 Twente-West
22 Twente-Noord
23 Twente-Midden
24 Twente-Oost
25 Enschede
26 Achterhoek-Oost
27 Achterhoek-West
28 IJsselstreek
29 Apeldoorn
30 Veluwe-Noord
31 Veluwe-West
32 Veluwe Vallei-Noord
33 Ede
34 Veluwe Vallei-Zuid
35 Arnhem-Noord
36 Arnhem-Zuid
37 Rivierenland-West
38 IJsselwaarden
39 Rivierenland-Oost
40 Nijmegen-Noord
41 Nijmegen-Zuid
42 Tweestromenland
43 De Waarden
44 Gooi en Vechtstreek-Noord
45 Gooi en Vechtstreek-Zuid
46 Dronten/Noordoostpolder/Urk
47 Lelystad/Zeewolde
48 Almere Buiten Hout
49 Almere-Stad Haven
50 Almere-West-Poort
51 Amersfoort
52 De Bilt/Eemdal/Soest
53 Zeist/Bunnik/Leusden/Woudenberg
54 Heuvelrug
55 Utrecht-West
56 Utrecht-Noord
57 Utrecht-Centrum
58 Utrecht-Zuid
59 Stichtse Vecht/De Ronde Venen
60 De Copen
61 Lekpoort
62 Den Helder
63 Alkmaar
64 Hoorn
65 Heerhugowaard
66 Zaanstad
67 Purmerend
68 IJmond
69 Haarlem
70 Kennemer Kust
71 Haarlemmermeer
72 Centrum-Burgwallen
73 Centrum-Amstel
74 Centrum-Jordaan
75 Boven IJ
76 Oost-Zeeburg
77 Oost-Watergraafsmeer
78 Diemen-Ouder-Amstel
79 Zuidoost-Bijlmermeer
80 Zuidoost-Gaasperdam
81 Zuid de Pijp
82 Zuid Buitenveldert
83 Amstelveen
84 Aalsmeer – Uithoorn
85 West-Haarlemmerweg
86 West-Overtoomsesluis
87 Nieuw West-Zuid
88 Nieuw West-Noord
89 Jan Hendrikstraat
90 De Heemstraat
91 Hoefkade
92 Overbosch
93 Loosduinen
94 Scheveningen
95 Segbroek
96 Laak
97 Beresteinlaan
98 Zuiderpark
99 Leidschenveen – Ypenburg
100 Zoetermeer
101 Leidschendam – Voorburg
102 Wassenaar
103 Pijnacker – Nootdorp
104 Rijswijk
105 Westland
106 Delft
107 Bollenstreek-Noord
108 Katwijk
109 Noordwijk
110 Leiden-Noord
111 Leiden-Zuid
112 Leiden-Midden
113 Alphen aan den Rijn
114 Kaag en Braassem
115 Gouda
116 Waddinxveen/Zuidplas
117 Krimpenerwaard
118 Waterweg
119 Schiedam
120 Midden-Schieland
121 Delfshaven
122 Centrum
123 Maas-Rotte
124 IJsselland
125 Charlois
126 Feijenoord
127 IJsselmonde
128 Haringvliet
129 Spijkenisse
130 Oude Maas
131 Hoeksche Waard
132 Drechtsteden Buiten
133 Drechtsteden Binnen
134 Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
135 Walcheren
136 Zeeuws-Vlaanderen
137 Oosterscheldebekken
138 Bergen op Zoom
139 Roosendaal
140 Weerijs
141 Markdal
142 Dongemond
143 Tilburg-Centrum
144 Leijdal
145 Groene Beemden
146 Langstraat
147 's-Hertogenbosch
148 Meierij
149 Maasland
150 Maas en Leijgraaf
151 Eindhoven-Zuid
152 Eindhoven-Noord
153 De Kempen
154 Dommelstroom
155 Peelland
156 Venray/Gennep
157 Horst/Peel en Maas
158 Venlo/Beesel
159 Weert
160 Roermond
161 Echt
162 Brunssum/Landgraaf
163 Kerkrade
164 Heerlen
165 Heuvelland
166 Maastricht
167 Westelijke Mijnstreek

IV.4 Cartogram 70 000+ gemeenten

t.o.v. gemiddelde 70 000+

- G4
- G32
- Overige 70 000+

Legenda

1	Alkmaar	23	Helmond	45	Venlo
2	Almelo	24	Hengelo	46	Vlaardingen
3	Almere	25	Hilversum	47	Westland
4	Alphen aan den Rijn	26	Hoorn	48	Zaanstad
5	Amersfoort	27	Leeuwarden	49	Zoetermeer
6	Amstelveen	28	Leiden	50	Zwolle
7	Amsterdam	29	Leidschendam-Voorburg		
8	Apeldoorn	30	Lelystad		
9	Arnhem	31	Maastricht		
10	Breda	32	Nijmegen		
11	Delft	33	Nissewaard		
12	Deventer	34	Oss		
13	Dordrecht	35	Purmerend		
14	Ede	36	Roosendaal		
15	Eindhoven	37	Rotterdam		
16	Emmen	38	Schiedam		
17	Enschede	39	's Gravenhage		
18	Gouda	40	's Hertogenbosch		
19	Groningen	41	Sittard-Geleen		
20	Haarlem	42	Súdwest Fryslân		
21	Haarlemmermeer	43	Tilburg		
22	Heerlen	44	Utrecht		

V Deelnemende gemeenten Veiligheidsmonitor 2015

Deze bijlage bevat een lijst met de 108 gemeenten die in 2015 aan de Veiligheidsmonitor hebben deelgenomen, dat wil zeggen in aanvulling op de reguliere landelijk dekkende steekproef voor de eigen gemeente extra enquêtes hebben laten uitvoeren (zogeheten 'oversampling'). Alfabetisch geordend gaat het om de volgende gemeenten:

Aalsmeer
Alblasserdam
Albrandswaard
Alphen aan den Rijn
Amstelveen
Amsterdam
Barendrecht
Bergen (NH.)
Binnenmaas
Blaricum
Bodegraven-Reeuwijk
Borne
Boxtel
Brielle
Buren
Bussum
Castricum
Cromstrijen
Delft
Diemen
Dordrecht
Drechterland
Edam-Volendam
Enkhuizen
Geldrop-Mierlo
Giessenlanden
Goeree-Overflakkee
Goes
Gorinchem
Haaksbergen
Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Hardinxveld-Giessendam
Haren
Harlingen
Heerhugowaard
Heiloo
Hellevoetsluis
Helmond
Hendrik-Ido-Ambacht
Hengelo
Heusden
Hillegom
Hof van Twente
Hollands Kroon
Huizen
Hulst
Kaag en Braassem
Kampen
Katwijk
Koggenland
Korendijk
Krimpen aan den IJssel
Krimpenerwaard
Langedijk
Lansingerland
Laren
Leerdam
Leiden
Leiderdorp
Leidschendam-Voorburg
Lisse
Loon op Zand
Losser
Maassluis
Maastricht
Molenwaard
Naarden
Nieuwkoop
Nissewaard
Noordwijk
Noordwijkerhout
Oegstgeest
Oldambt
Oldenzaal
Opmeer
Oud-Beijerland
Ouder-Amstel
Papendrecht
Rheden
Ridderkerk
Rijssen-Holten
Roermond
Schagen
Schiedam
's-Gravenhage
Sint-Michielsgestel
Sliedrecht
Soest
Stadskanaal
Stede Broec
Strijen
Terneuzen
Teylingen
Twenterand
Uithoorn
Valkenswaard
Vlaardingen
Voorschoten
Vught
Waalwijk
Waddinxveen
Westvoorne
Wierden
Wijk bij Duurstede
Zederik
Zoeterwoude
Zuidplas
Zwijndrecht

Onderzoeks-verantwoording

I Inleiding

In het najaar van 2015 is voor de achtste achtereenvolgende keer de Veiligheidsmonitor uitgevoerd. Opdrachtgevers voor de uitvoering hiervan zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door de opdrachtgevers is de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. In deze Raad zijn behalve vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties betrokken zoals de G4, G32, Politie, WODC en Platform31 opgenomen.
In opdracht van de Raad voor de Veiligheidsmonitor zijn voor het jaar 2012 en volgende verbeteringen doorgevoerd in het onderzoeksdesign van de Veiligheidsmonitor en is ook de vragenlijst grondig herzien. Er is dus sprake van een methodebreuk. Door deze methodebreuk zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor vanaf 2012 niet zonder meer vergelijkbaar met de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) zoals uitgevoerd in de jaren 2008–2011. Op landelijk niveau is de omvang van de breuk voor een beperkt aantal variabelen vastgesteld (zie ook de paragraaf methodebreuken aan het eind van deze onderzoeksverantwoording) en zijn hiervan trendcijfers in de rapportage opgenomen. Ook voor een aantal kernvariabelen op het niveau van de oude politieregio's is de omvang van de methodebreuk vastgesteld. Hiermee is het mogelijk om eerdere VMR en IVM uitkomsten op regionaal/lokaal niveau om te rekenen naar de VM. In deze bijlage wordt hier nadere informatie over gegeven.
Voor de uitvoering van de Veiligheidsmonitor zijn sinds 2012 geen wijzigingen doorgevoerd aan vragenlijst en onderzoeksdesign. Wel is in 2013 het steekproefontwerp aangepast. Deze aanpassing was nodig door de nieuwe indeling van de Nationale Politie per 1 januari 2013. Deze indeling omvat 10 regionale eenheden, 43 districten en 167 basisteams. Om uitspraken te kunnen doen over de nieuwe politie indelingen is hiermee bij de stratificatie van de steekproef rekening gehouden. In de stratificatie is daarnaast rekening gehouden met gemeenten met meer dan 70 000 inwoners.
De aanpassing van het steekproefontwerp sinds 2013 heeft geen gevolgen voor de vergelijkbaarheid van de uitkomsten van dit meetinstrument tussen 2012 en 2015.

II Doel

In de afgelopen decennia zijn periodiek veiligheidsonderzoeken en/of slachtofferschaps-enquêtes in Nederland uitgevoerd. Het eerste slachtofferonderzoek vond plaats in 1973, dus ruim veertig jaar geleden. Deze traditie van het verzamelen van gegevens over veiligheid komt voort uit het politieke belang dat aan veiligheid wordt toegekend.
In diverse Veiligheidsprogramma's van recentere kabinetten komt dit belang met nog meer nadruk naar voren. Dit voornemen vraagt om een gezamenlijke inspanning van verschillende actoren, zoals Rijk, Provincies en Gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie, rechterlijke macht en maatschappelijke organisaties. Voor de invulling van het veiligheidsbeleid en inzicht in de effectiviteit ervan is het cruciaal te kunnen beschikken over één gezaghebbend, landelijk meetinstrument. De Veiligheidsmonitor is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot dit meetinstrument dat jaarlijks voorziet in de behoefte van landelijke en lokale overheden en de politie- en justitie-organisaties aan informatie over de ontwikkeling van de sociale veiligheid in Nederland. De inhoudelijke reikwijdte

van de VM omvat het monitoren van de subjectieve en objectieve veiligheid van de Nederlandse burger en het functioneren van de politie en gemeenten op het gebied van veiligheid. Het onderzoek is gericht op alle in Nederland wonende personen van 15 jaar en ouder en wordt om een viertal belangrijke redenen uitgevoerd:

- In de eerste plaats levert de VM gegevens die niet op andere wijze kunnen worden verkregen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het niveau van feitelijk slachtofferschap: omdat niet alle gevallen van slachtofferschap bij de politie worden aangegeven, blijft een deel van het feitelijke slachtofferschap buiten beeld. Gezien de omvang van de steekproef valt aan de hand van de VM een bruikbare schatting te maken van het niveau van slachtofferschap en de daarbij ondervonden delicten.
- In de tweede plaats verschaft de VM informatie waarmee vergelijkingen, zowel in de tijd als tussen verschillende gebieden, mogelijk zijn. Het onderzoek is immers gestandaardiseerd.
- In de derde plaats leveren de resultaten van de VM bruikbare en vergelijkbare informatie voor de verschillende bestuurlijke niveaus waarop veiligheidsbeleid wordt gemaakt.
- In de vierde plaats verschaft de VM gegevens die gebruikt worden om ontwikkelingen te 'monitoren' aan de hand van specifieke indicatoren, zoals die in het kader van de prestatieafspraken door het ministerie van Veiligheid en Justitie worden gemaakt met de regionale politie eenheden.

In de volgende paragraaf wordt de opzet en de uitvoering van de Veiligheidsmonitor 2015 op beknopte wijze besproken. Hierbij komen aan de orde:

- Organisatie;
- Vragenlijst;
- Veldwerk;
- Steekproef en lokale deelname;
- Respons;
- Verwerking;
- Weging;
- Uitkomsten;
- Betrouwbaarheid.

In een nog later op te stellen proces- en onderzoeksdocumentatie zal de uitvoering van de Veiligheidsmonitor 2015 meer in detail worden beschreven. Dit document zal beschikbaar worden gesteld via de website van het CBS onder het thema Veiligheid en Recht.

III Opzet en uitvoering

Organisatie

De Veiligheidsmonitor wordt in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid (VenJ) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) uitgevoerd. Het onderzoek is zodanig ingericht dat ook regionale of lokale overheden of organisaties kunnen deelnemen waardoor uitkomsten vergeleken kunnen worden over meerdere beleidsniveaus.

Voor de uitoefening van het toezicht is door de opdrachtgevers de Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld. In deze Raad zijn naast vertegenwoordigers van de opdrachtgevers ook andere organisaties zoals de G4, G32, Politie, WODC en Platform31 opgenomen. Naast de Raad voor de Veiligheidsmonitor is er een adviesgroep voor de Raad gevormd voor ondersteuning en advisering bij de uitvoering van de Veiligheidsmonitor. Aangezien de Veiligheidsmonitor niet alleen landelijk maar ook op lokaal niveau als meetinstrument wordt gebruikt is door de opdrachtgevers bureau Veiligheidsmonitor opgericht. Dit bureau is gevestigd bij Platform31 in Den Haag en faciliteert en coördineert de lokale deelname aan de Veiligheidsmonitor.

Vragenlijst

Voor het uitvoeren van de Veiligheidsmonitor is een gestandaardiseerde vragenlijst ontwikkeld waarmee zowel op landelijk niveau als regionaal/lokaal niveau gegevens over de veiligheid in Nederland verzameld kunnen worden. Vanaf 2012 zijn ook vragen opgenomen voor het meten van cybercrimedelicten. De vragenlijst is in zijn geheel verplicht voor zowel de landelijke als lokale metingen waardoor een forse stap gezet is in het 'vergelijkbaar' meten van zowel de subjectieve als objectieve veiligheid en de relatie van burgers met politie en gemeenten. Voor lokale deelnemers aan de Veiligheidsmonitor is aan het eind van de vragenlijst enige vrije ruimte beschikbaar voor eigen vragen. De vragenlijst is verder modulair opgebouwd en bevat de volgende vraagblokken:

1. Leefbaarheid woonbuurt
2. Beleving overlast in de buurt
3. Veiligheidsbeleving
4. Slachtofferschap
5. Tevredenheid laatste politiecontact
6. Oordeel functioneren politie in de buurt
7. Oordeel functioneren politie algemeen
8. Oordeel functioneren gemeente
9. Preventie
10. Onveilige plekken
11. Respectloos gedrag
12. Achtergrondkenmerken.

Veldwerk

De uitvoering van het veldwerk vindt behalve door het CBS, dat verantwoordelijk is voor een deel van de landelijke veldwerk, plaats door een externe partij, namelijk onderzoeksbureau I&O Research. I&O Research verricht eveneens een deel van het landelijke veldwerk en het complete lokale veldwerk. Het veldwerk van zowel CBS als I&O Research startte vanaf 6 augustus en eindigde op 30 november 2015. Bij de uitvoering van het veldwerk is door zowel het CBS als I&O Research gebruik gemaakt van twee waarnemingsmethoden, namelijk internet en papier. In eerste instantie ontvangen alle steekproefpersonen een aanschrijfbrief – voorzien van inloggegevens – met het verzoek om via internet (Computer Assisted Web Interviewing; vaak afgekort als cawi) deel te nemen aan het onderzoek. Drie weken na de verzending van de aanschrijfbrief worden non-respondenten gerappelleerd. In deze rappelbrief worden opnieuw de

inloggegevens opgenomen en daarnaast een schriftelijke vragenlijst toegevoegd (Paper And Pencil Interviewing; vaak afgekort als papi). Drie weken na de eerste rappelbrief wordt aan de non-respondenten een tweede rappelbrief verstuurd met opnieuw een schriftelijke vragenlijst en inloggegevens. Anderhalve week na de tweede aanschrijfbrief worden de steekproefpersonen die nog niet hebben gereageerd nogmaals telefonisch benaderd en gevraagd om de vragenlijst alsnog via internet of papier in te vullen. Dit kan alleen bij de personen waarvan een telefoonnummer beschikbaar is. Hiervoor worden geen aanschrijfbrieven meer verstuurd.

Steekproef voor de landelijke en lokale deelname

Algemeen

Voorafgaand aan de dataverzameling is in het steekproefontwerp vastgesteld hoeveel personen benaderd moesten worden. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de aantallen te benaderen personen tot stand zijn gekomen. Eerst komt het landelijk deel van de steekproef aan de orde, daarna het lokale deel.

Landelijke steekproef

Het idee achter het steekproefontwerp van de landelijke delen van de VM 2015 komt overeen met het steekproefontwerp van de landelijke delen van de VM in voorgaande jaren. Hierbij speelt de indeling naar politieregio's een belangrijke rol. Sinds 1 januari 2013 is Nederland ingedeeld in tien politieregio's. Elke politieregio bestaat uit meerdere politiedistricten; hiervan zijn er in totaal 43. Elk politiedistrict bestaat uit meerdere basisteams. In totaal zijn er in Nederland 167 basisteams. Een basisteam kan uit één of meerdere gemeenten bestaan, maar het komt ook voor dat een basisteam alleen één of meerdere wijken en/of buurten van een gemeente bevat.

De steekproeven voor de landelijke delen samen moeten 65 000 responsen opleveren. Deze responsen moeten zodanig over Nederland zijn verdeeld dat er aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. Het verwacht aantal respondenten in ieder basisteam is minstens 300;
2. Het verwacht aantal respondenten in ieder politiedistrict is minstens 750;
3. Het verwacht aantal respondenten in iedere gemeente met minstens 70 000 inwoners op 1 januari 2015 is minstens 300;
4. Gegeven voorwaarden 1, 2 en 3 is de precisie van de uitkomsten op landelijk niveau zo groot mogelijk.

Om aan deze vier voorwaarden te voldoen, wordt de respons zoveel mogelijk evenredig over Nederland verdeeld. Hiermee wordt aan voorwaarde 4 voldaan, maar niet noodzakelijk aan voorwaarden 1 tot en met 3. Om aan voorwaarde 1 te voldoen, moeten aan 69 basisteams meer dan evenredig veel te behalen responsen worden toegewezen. Vervolgens wordt ook aan voorwaarde 2 voldaan, met uitzondering van één politiedistrict. Aan de basisteams waaruit dit politiedistrict bestaat, worden nog meer te behalen responsen toegewezen. Daarna zijn er nog negen gemeenten met tenminste 70 000 inwoners die naar verwachting niet genoeg responsen krijgen. Het betreft de gemeenten Almelo, Hengelo, Hoorn, Purmerend, Gouda, Vlaardingen, Lelystad, Roosendaal en Súdwest-Fryslân. De negen basisteams die deze gemeenten bevatten, worden in twee delen gesplitst: het ene deel bestaat uit de overlap tussen het basisteam en de gemeente met tenminste 70 000 inwoners en het andere deel

bestaat uit de rest van het basisteam. De gebieden die ontstaan door basisteams op deze manier te splitsen in verschillende delen, worden ook wel *subbasisteams* genoemd. Er zijn in totaal 176 subbasisteams: 158 subbasisteams zijn gelijk aan het basisteam en negen basisteams bestaan uit twee subbasisteams. Aan de negen subbasisteams die de gemeenten met tenminste 70 000 inwoners bevatten die naar verwachting nog niet genoeg respondenten zouden krijgen, worden nog meer te behalen responsen toegewezen. Op deze manier ontstaat een gewenste verdeling van de 65 000 responsen over subbasisteams die voldoet aan de vier bovenstaande voorwaarden.

Responskansen per subbasisteam zijn voor CBS en I&O Research apart geschat op basis van responsgegevens van de VM 2013 en 2014. Hierbij is rekening gehouden met wijzigingen in subbasisteams die hebben plaatsgevonden. Wijzigingen in subbasisteams kunnen plaatsvinden als gevolg van bijvoorbeeld gemeentelijke herindelingen, verschuivingen van buurtgrenzen, herverdeling van buurten over basisteams en veranderingen in de set van gemeenten met 70 000 inwoners of meer. De responskansen voor een subbasisteam zijn als volgt geschat. Er zijn 95%-betrouwbaarheidsintervallen bepaald voor de responskansen in het subbasisteam op basis van de VM 2013 en de VM 2014. Als schatting voor de responskansen in 2015 is het gemiddelde genomen van de linker eindpunten van de twee 95%-betrouwbaarheidsintervallen. Hierdoor wordt de gewenste responsomvang in zoveel mogelijk subbasisteams gehaald.

Het aantal te benaderen personen per subbasisteam, verdeeld tussen het evenredig deel, het aanvullend deel en de vaste oversampling, is als volgt berekend. Bij ieder subbasisteam wordt 45/65 deel van de te behalen respons in eerste instantie toegewezen aan I&O, dat de dataverzameling van de vaste oversampling uitvoert. De door I&O uit te zetten steekproef per subbasisteam wordt vervolgens berekend door de door I&O te behalen respons per subbasisteam te delen door de geschatte responskans voor I&O Research in het betreffende subbasisteam. Dit leidt tot een uit te zetten steekproef voor de vaste oversampling die groter is dan 96 463 personen. Dit was de omvang van de vaste oversampling in de afgelopen jaren. Er is afgesproken dat ook in 2015 de uit te zetten steekproef voor de vaste oversampling 96 463 personen bedraagt. De uit te zetten steekproef voor de vaste oversampling is daarom in ieder subbasisteam met dezelfde fractie verkleind, tot in totaal 96 463 personen overbleven. Op basis van de uitzet per subbasisteam die dan overblijft, kan de verwachte respons bij de vaste oversampling per subbasisteam worden berekend. Hieruit volgt hoeveel responsen per subbasisteam behaald moeten worden door CBS, dat de dataverzameling van het evenredig en aanvullend deel uitvoert. De door CBS uit te zetten steekproef per subbasisteam wordt vervolgens berekend door de door CBS te behalen respons per subbasisteam te delen door de geschatte responskans voor CBS in het betreffende subbasisteam. Dit leidt echter tot een steekproefomvang die groter is dan in 2014. Daarom is de door CBS uit te zetten steekproef in ieder subbasisteam met dezelfde fractie verkleind, tot in totaal 75 227 personen overbleven, evenals in 2014. De te benaderen steekproef voor de drie landelijke delen samen krijgt dus een omvang van 171 690 personen. Een zo groot mogelijk aselect deel van de 75 227 door CBS te benaderen personen wordt toegewezen aan het evenredig deel. Hierbij is "zo groot mogelijk" gedefinieerd in termen van de capaciteit van het steekproefkader dat wordt gebruikt voor het evenredig deel. De totale omvang van het evenredig deel wordt bepaald door een steekproeffractie van 0,45% te hanteren. Hiermee is in 65 basisteams al voldoende getrokken en het steekproefkader is daarna nog voldoende gevuld voor de overige steekproeven die in 2015 uit dit kader getrokken moeten worden. De personen voor het aanvullend deel worden getrokken uit

een ander (schaduw-)steekproefkader. Het volgt dat in totaal 63 236 personen benaderd moeten worden voor het evenredig deel. De overige 11 991 personen moeten worden benaderd voor het aanvullend deel. In tegenstelling tot het evenredig deel en de vaste oversampling, die in het hele land worden uitgevoerd, wordt het aanvullend deel niet uitgevoerd in de hierboven genoemde 65 basisteams.

Lokale steekproef

In 2015 is in totaal door 108 gemeenten een aanvraag gedaan voor een lokale steekproef. Het betreft de volgende gemeenten (zie bijlage V): Aalsmeer, Alblasserdam, Albrandswaard, Alphen aan den Rijn, Amstelveen, Amsterdam, Barendrecht, Bergen, Binnenmaas, Blaricum, Bodegraven-Reeuwijk, Borne, Boxtel, Brielle, Buren, Bussum, Castricum, Cromstrijen, Delft, Diemen, Dordrecht, Drechterland, Edam-Volendam, Enkhuizen, Geldrop-Mierlo, Giessenlanden, Goeree-Overflakkee, Goes, Gorinchem, 's-Gravenhage, Haaksbergen, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Hardinxveld-Giessendam, Haren, Harlingen, Heerhugowaard, Heiloo, Hengelo, Hellevoetsluis, Helmond, Hendrik-Ido-Ambacht, Heusden, Hillegom, Hof van Twente, Hollands Kroon, Huizen, Hulst, Kaag en Braassem, Kampen, Katwijk, Krimpen aan den IJssel, Koggenland, Korendijk, Krimpenerwaard, Langedijk, Lansingerland, Laren, Leerdam, Leiden, Leiderdorp, Leidschendam-Voorburg, Lisse, Loon op Zand, Losser, Maassluis, Maastricht, Molenwaard, Naarden, Nieuwkoop, Nissewaard, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Oldambt, Oldenzaal, Opmeer, Oud-Beijerland, Ouder-Amstel, Papendrecht, Rheden, Ridderkerk, Rijssen-Holten, Roermond, Schagen, Schiedam, Sint-Michielsgestel, Sliedrecht, Soest, Stadskanaal, Stede Broec, Strijen, Terneuzen, Teylingen, Twenterand, Uithoorn, Valkenswaard, Vlaardingen, Voorschoten, Vught, Waalwijk, Waddinxveen, Westvoorne, Wierden, Wijk bij Duurstede, Zederik, Zoeterwoude, Zuidplas en Zwijndrecht. Deze gemeenten kunnen worden onderverdeeld in *primaire eenheden*. Er zijn in totaal 439 primaire eenheden. Deze primaire eenheden zijn gebaseerd op wijken, buurten of postcodes. Doorgaans betreft dit een gebied waarover de gemeente uitspraken wil doen over de veiligheid. Niet alle gemeenten zijn onderverdeeld in primaire eenheden; sommige gemeenten vormen op zichzelf een primaire eenheid. Er is voor gezorgd dat alle primaire eenheden in hun geheel binnen één basisteam liggen.

Om tot de uit te zetten steekproef per primaire eenheid te komen, moet de gewenste respons per primaire eenheid worden gedeeld door de geschatte responskans van de betreffende primaire eenheid. Responskansen per primaire eenheid worden geschat door I&O. Dit leidt uiteindelijk tot een te benaderen steekproef van 127 683 personen voor de flexibele oversampling. De steekproeffracties van de te benaderen steekproef voor de verschillende primaire eenheden variëren van minder dan één procent tot ongeveer 20 procent.

Respons

Landelijk werden voor de VM 2015 ruim 63 000 personen ondervraagd door zowel het CBS (29 335) als door I&O Research (34 457). I&O Research verzorgde daarnaast ook de lokale waarneming van 108 gemeenten, die in 2015 met extra waarnemingen aan het onderzoek meededen. Hiervoor werden in totaal 47 460 personen ondervraagd. Het totaal aantal respondenten in de Veiligheidsmonitor 2015 bedroeg hiermee 111 252.

De totale respons van de Veiligheidsmonitor bedroeg 37,2%. Staat 1 geeft een overzicht van de responspercentages per regionale eenheid en district en hierbinnen de verdeling van de waarneemmethoden internet en papier. De hoogste respons werd met 42,8%

gerealiseerd in de regionale eenheid Oost-Brabant. De laagste respons werd behaald in de regionale eenheid Amsterdam (26,8%). Van alle ondervraagde personen vulde 48,4% een vragenlijst in via internet. 51,6% deed dit middels het invullen van een schriftelijke vragenlijst.

Staat 1 Respons en methode van dataverzameling naar regionale eenheid en district, Veiligheidsmonitor 2015

		Aantal respondenten				% Respons					
		CBS	I&O-research	I&O-research		CBS	I&O-research	I&O-research		Respons naar mode	
Nr	**Naam Regionale eenheid of district**	landelijk	landelijk	lokaal	**Totaal**	landelijk	landelijk	lokaal	**Totaal**	CAWI	PAPI
				absolute aantallen		**%**				**% (respons totaal = 100)**	
	Nederland	29 335	34 457	47 460	111 252	39,0	35,7	37,2	37,2	48,4	51,6
1	**Noord-Nederland (Regionale Eenheid)**	2 922	3 452	789	7 163	43,6	40,6	43,5	42,1	44,3	55,7
1A	Fryslân (District)	1 053	1 281	520	2 854	40,1	38,7	43,6	40,1	47,4	52,6
1B	Groningen (D)	1 081	1 230	269	2 580	46,2	41,4	43,2	43,5	41,7	58,3
1C	Drenthe (D)	788	941	0	1 729	45,5	42,5		43,8	43,1	56,9
2	**Oost-Nederland (RE)**	5 016	5 928	4 372	15 316	43,7	39,6	41,3	41,4	48,3	51,7
2A	IJsselland (D)	739	910	734	2 383	43,6	41,3	38,7	41,1	49,8	50,2
2B	Twente (D)	1 026	1 115	2 394	4 535	43,2	36,7	41,1	40,3	49,5	50,5
2C	Noord en Oost Gelderland (D)	1 289	1 443	0	2 732	46,9	40,1		43,0	45,1	54,9
2D	Gelderland Midden (D)	1 150	1 374	1 042	3 566	42,7	39,5	43,6	41,6	48,7	51,3
2E	Gelderland Zuid (D)	812	1 086	202	2 100	41,6	41,1	42,3	41,4	48,0	52,0
3	**Midden-Nederland (RE)**	3 158	3 560	2 695	9 413	40,4	36,0	41,2	38,8	52,1	47,9
3A	Gooi en Vechtstreek (D)	407	445	1 863	2 715	45,6	37,7	41,9	41,7	52,1	47,9
3B	Flevoland (D)	712	826	0	1 538	34,3	32,2		33,2	50,8	49,2
3C	Oost Utrecht (D)	884	1 034	832	2 750	45,0	41,2	39,8	41,9	51,9	48,1
3D	Utrecht Stad (D)	605	610	0	1 215	37,7	30,8		33,9	55,7	44,3
3E	West Utrecht (D)	550	645	0	1 195	43,0	39,1		40,8	50,6	49,4
4	**Noord-Holland (RE)**	2 440	2 913	3 112	8 465	41,9	38,8	41,3	40,6	46,6	53,4
4A	Noord Holland Noord (D)	1 045	1 267	2 307	4 619	45,1	41,5	43,3	43,2	46,6	53,4
4B	Zaanstreek Waterland (D)	519	607	590	1 716	38,5	35,5	37,1	36,9	46,2	53,8
4C	Kennemerland (D)	876	1 039	215	2 130	40,6	38,0	34,8	38,6	47,0	53,0
5	**Amsterdam (RE)**	2 273	2 580	478	5 331	28,6	25,7	25,2	26,8	51,9	48,1
5A	Amsterdam Noord (D)	520	592	94	1 206	28,9	26,5	26,8	27,5	55,1	44,9
5B	Amsterdam Oost (D)	684	772	152	1 608	27,0	25,4	23,8	25,9	51,5	48,5
5C	Amsterdam Zuid (D)	534	596	57	1 187	35,2	29,6	33,9	32,1	51,7	48,3
5D	Amsterdam West (D)	535	620	175	1 330	25,5	22,6	23,7	23,8	49,5	50,5
6	**Den Haag (RE)**	4 080	4 775	12 054	20 909	35,0	31,7	33,3	33,2	51,2	48,8
6A	Den Haag Centrum (D)	343	452	604	1 399	17,1	17,5	15,6	16,5	45,4	54,6
6B	Den Haag West (D)	557	642	980	2 179	39,4	35,2	29,1	33,0	51,2	48,8
6C	Den Haag Zuid (D)	564	588	893	2 045	27,8	23,1	22,3	23,8	43,9	56,1
6D	Zoetermeer – Leidschendam/Voorburg (D)	614	702	902	2 218	43,4	40,0	34,9	38,5	53,4	46,6
6E	Westland – Delft (D)	467	596	340	1 403	40,5	37,8	29,9	36,3	50,1	49,9
6F	Leiden – Bollenstreek (D)	801	911	3 908	5 620	41,9	37,0	38,1	38,4	54,1	45,9
6G	Alphen aan den Rijn – Gouda (D)	734	884	4 427	6 045	42,6	37,8	40,5	40,3	51,8	48,2

Staat 1 Respons en methode van dataverzameling naar regionale eenheid en district, Veiligheidsmonitor 2015 (slot)

		Aantal respondenten				% Respons				Respons naar mode	
		CBS	I&O-research	I&O-research		CBS	I&O-research	I&O-research			
Nr	Naam Regionale eenheid of district	landelijk	landelijk	lokaal	Totaal	landelijk	landelijk	lokaal	Totaal	CAWI	PAPI
		absolute aantallen				%				% (respons totaal = 100)	
7	**Rotterdam (RE)**	3 094	3 626	12 400	19 120	32,4	30,3	36,7	34,6	46,6	53,4
7A	Rijnmond Noord (D)	520	586	2 420	3 526	35,4	32,3	31,3	32,0	46,8	53,2
7B	Rotterdam Stad (D)	363	375	0	738	23,4	20,6		21,9	46,7	53,3
7C	Rijnmond Oost (D)	474	556	463	1 493	33,9	29,9	43,0	34,4	45,7	54,3
7D	Rotterdam Zuid (D)	416	430	0	846	23,5	20,4		21,8	37,8	62,2
7E	Rijnmond Zuid-West (D)	585	701	3 805	5 091	39,9	37,0	38,5	38,4	46,7	53,3
7F	Zuid-Holland-Zuid (D)	736	978	5 712	7 426	38,7	39,8	38,0	38,3	47,6	52,4
8	**Zeeland – West-Brabant (RE)**	2 286	2 794	1 380	6 460	43,2	40,1	41,9	41,5	44,9	55,1
8A	Zeeland (D)	570	659	720	1 949	42,8	39,9	41,7	41,4	42,3	57,7
8B	De Markiezaten (D)	489	580	0	1 069	43,9	40,2		41,8	41,7	58,3
8C	De Baronie (D)	623	782	0	1 405	44,2	41,2		42,5	46,2	53,8
8D	Hart van Brabant (D)	604	773	660	2 037	41,9	38,9	42,0	40,7	48,1	51,9
9	**Oost-Brabant (RE)**	2 137	2 593	4 542	9 272	44,6	40,9	43,2	42,8	49,0	51,0
9A	's Hertogenbosch (D)	987	1 178	2 280	4 445	45,9	41,2	43,7	43,5	48,9	51,1
9B	Eindhoven (D)	648	759	0	1 407	43,5	39,2		41,1	52,6	47,4
9C	Helmond (D)	502	656	2 262	3 420	43,5	42,4	42,6	42,7	47,8	52,2
10	**Limburg (RE)**	1 929	2 236	5 638	9 803	46,3	42,7	36,2	39,3	46,5	53,5
10A	Noord en Midden Limburg (D)	872	1 046	2 086	4 004	47,6	44,5	37,9	41,3	47,9	52,1
10B	Parkstad-Limburg (D)	494	542	0	1 036	45,4	42,1		43,6	40,9	59,1
10C	Zuid-West-Limburg (D)	563	648	3 552	4 763	45,1	40,5	35,3	36,9	46,6	53,4

Verwerking

Het verwerken van de onderzoeksgegevens wordt ook wel aangeduid als het dataproces. Het dataproces omvat alle stappen die nodig zijn om van de antwoorden die respondenten geven op de vragen in de vragenlijst één of meerdere analysebestanden te maken waaraan plausibele statistische informatie te ontlenen is. Uitgangspunt daarbij is de gewenste output(tabellen). De verwerking van de data is zoveel mogelijk geautomatiseerd. Het dataproces voor de VM 2015 bestaat uit een aantal functioneel van elkaar te onderscheiden processtappen. Het gaat daarbij om:

– Centrale data opslag en controle van landelijke en lokale onderzoeksgegevens.
Door CBS en bureau Veiligheidsmonitor is een uniforme recordindeling opgesteld waardoor landelijke en lokale onderzoeksgegevens voor de verdere verwerking gemakkelijker samengevoegd kunnen worden tot één SPSS-microdatabestand. Ook kunnen zo controles op een zelfde wijze uitgevoerd worden.

– Koppeling onderzoeksgegevens met administratieve registers.
Tijdens deze processtap worden alle verzamelde en gecontroleerde onderzoeksgegevens gekoppeld met de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA) en het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) en ontstaat er een bruikbaar onderzoeksbestand.

– Afleiden van publicatie variabelen.
Op basis van de vragen zoals opgenomen in de vragenlijst worden de overeengekomen indicatoren afgeleid die als nieuwe variabelen in het onderzoeksbestand worden opgeslagen. Deze variabelen vormen de grondslag voor de samen te stellen publicatie Veiligheidsmonitor 2015, kerncijfertabellen en de informatie in de databank van het CBS (StatLine). Uitkomsten die beschikbaar zijn op StatLine zijn voorzien van betrouwbaarheidsmarges. Bij de berekening hiervan wordt rekening gehouden met het steekproefontwerp.

– Controle en plausibiliteit.
De onderzoeksgegevens worden gecontroleerd op consistentie en volledigheid. Daarnaast worden de voorlopige uitkomsten waar mogelijk vergeleken met uitkomsten uit eerdere jaren of met gegevens uit andere bronnen.

– Harmonisatie en weging.
Door uitval en non-respons bij enquêteonderzoek is er sprake van selectiviteit bij de verkregen onderzoeksgegevens. Op basis van de beschikbare steekproefgegevens en registerkenmerken kan hiervoor goed worden gecorrigeerd (herwegen). De herweging van de VM is integraal uitgevoerd, dat wil zeggen er is één weging beschikbaar voor zowel de landelijke als lokale onderzoeksgegevens. De weegfactor is in het onderzoeksbestand opgenomen.

Weging

Voor de weging is het handig de stratificatie van oversampled en niet-oversampled Nederland uniform te behandelen. Daartoe wordt het *stratum* gedefinieerd als
– de primaire eenheid voor een oversampled gebied,
– het *subbasisteam* voor een niet-oversampled gebied.

De subbasisteams betreffen de basisteams exclusief de oversampelde gebieden. Indien een (sub)basisteam een gemeente met meer dan 70 duizend inwoners bevat wordt het (sub)basisteam gesplitst, zodat ook deze grote gemeente apart onderscheiden kan worden. De primaire eenheden en subbasisteams vormen aldus een niet-overlappende, dekkende indeling van Nederland, die overeenkomt met de effectieve stratificatie. Binnen de op deze manier gedefinieerde strata hebben steekproefelementen van het integrale bestand gelijke insluitkansen. De insluitkansen tussen strata kunnen sterk verschillen. Staat 2 toont om hoeveel gebieden en strata het gaat.

Staat 2 Overzicht regionale indelingen en stratificatie VM 2015

	Indeling
Regionale eenheden	10
Districten	43
Basisteams	167
Gemeenten 2015	393
Gemeenten waarbinnen oversampled	108
Gemeenten met meer dan 70 000 inwoners	50
Buiten oversampling: subbasisteams	130
Binnen oversampling: primaire eenheden	439
Strata in Nederland	569

Staat 3 bevat een samenvattend overzicht van de respons in 2015 die eerder in Staat 1 gedetailleerd is weergegeven.

Staat 3 Resonsoverzicht VM 2015

	Respons	Verdeling CAWI/PAPI
		%
Regulier (CBS)	29 335	43 /57
Regulier (I&O)	34 457	51 /49
Flexibele oversampling (I&O)	47 460	50 /50
Totaal	111 252	48 /52

Opvallend in Staat 3 is dat de verhouding van de modes verschilt tussen de bureaus (CBS en I&O Research), vooral voor het reguliere deel. Staat 4 bevat de aandelen van CAWI voor de vorige jaren. Dat er fluctuatie zit in deze cijfers is normaal, maar moet toch gemonitord worden omdat het dit soort effect was dat de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor in de periode 2008–2011 instabiel maakte.

Staat 4 Aandeel CAWI in de VM respons (ongewogen)

	2012	2013	2014	2015
	%			
Regulier (CBS)	42	45	43	43
Regulier (I&O)	46	48	52	51
Flexibele oversampling (I&O)	45	49	49	50
Totaal	45	48	48	48

In vergelijking met de weging van de VM 2012 zijn er enkele aanpassingen gebeurd in 2013. Er is rekening gehouden met de nieuwe indeling in veiligheidsregio's en het nieuwe steekproefontwerp is daarop afgestemd, en de weging is uitgebreid met een inkomensvariabele (gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen). Bij de VM 2014 en 2015 zijn geen nieuwe aanpassingen gebeurd en is het weegmodel van 2013 opnieuw toegepast. De termen met betrekking tot de flexibele oversampling zijn natuurlijk aangepast aan de situatie van het betreffende jaar.

Zoals gebruikelijk worden twee wegingen uitgevoerd: de weging van het integrale bestand, en de weging van alleen het reguliere deel: alle respondenten exclusief de flexibele oversampling. Door een vergelijking van de twee uitkomsten wordt de

plausibiliteit geanalyseerd. Er kan verwacht worden dat de flexibele oversampling de regionale detaillering vergroot, maar dat het niveau van landelijke cijfers er niet door wordt beïnvloed.

De weging is uitgevoerd met de software Bascula, onderdeel van het Blaise pakket. Er is een lineaire weging uitgevoerd, waarbij enerzijds rekening wordt gehouden met ongelijke insluitkansen, en anderzijds met mogelijk selectieve nonrespons.

Weging integraal bestand

De insluitgewichten voor respondenten zijn gelijk binnen strata, en zijn voor elk stratum bepaald als het populatieaantal gedeeld door het aantal respondenten.

Het weegmodel dat is gebruikt om het integrale bestand te wegen bevat de volgende termen:
1. district(43) x geslacht(2) x leeftijd(6)
2. district(43) x huishoudgrootte(5)
3. district(43) x stedelijkheid(5)
4. district(43) x herkomst(3)
5. district(43) x inkomen(5)
6. basisteam(167) x geslacht(2)
7. basisteam(167) x leeftijd(4)
8. basisteam(167) x herkomst(2)
9. basisteam(167) x inkomen(3)
10. g4gemeente(4 + 1 restgroep) x herkomst(6) (*voor Utrecht herkomst(3)*)
11. g4gemeente(4 + 1 restgroep) x leeftijd(6) x geslacht(2)
12. gemeente70k(50 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
13. gemeente70k(50 + 1 restgroep) x geslacht(2)
14. stratum(569)
15. stratum100(432 + 1 restgroep) x geslacht(2)
16. stratum100(432 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
17. gemeenteoversampled(12 + 1 restgroep) x leeftijd(4)
18. gemeenteoversampled(12 + 1 restgroep) x geslacht(2)

Al deze variabelen zijn categoriaal, het aantal categorieën staat bij elke variabele aangegeven tussen haakjes. Termen 1 t/m 13 zijn identiek aan het weegmodel in de vorige jaren. Termen 14, 15 en 16 hebben betrekking op de strata, die de oversamplingsgebieden omvatten. Een uitsplitsing naar leeftijd en geslacht is gemaakt voor strata met minstens 100 respondenten. In deze editie zijn dat er 432 van de in totaal 569 strata.

De wijze waarop gemeentelijke oversampling in de weging zit (termen 17 en 18) is iets anders dan vorig jaar maar niet fundamenteel verschillend. Deze termen zitten er nu alleen in voor de gemeenten die minstens 2 strata bevatten met minder dan 100 respondenten. De gemeenten die in alle strata binnen de gemeente al minstens 100 respondenten hebben worden de facto toch al uitgesplitst (termen 15 en 16, met stratum100). Uitsplitsen van gemeenten met precies 1 stratum met minder dan 100 respondenten is het niet de bedoeling – en in deze editie ook niet mogelijk – want dat zou betekenen dat dat ene stratum effectief ook uitgesplitst zou worden. Daarom

is het aantal gemeenten dat in de weging zit in termen 17 en 18 lager dan het aantal gemeenten dat heeft deelgenomen aan de oversampling.

Uitvoeren van de weging van het integrale responsbestand met bovenstaand weegmodel levert correctiegewichten op zoals weergegeven in Staat 5. In eerdere jaren waren de correctiegewichten altijd begrensd tot het bereik [0, 4] om negatieve of extreem grote gewichten te voorkomen. In 2015 lukte deze begrenzing niet en is het bereik vergroot tot [0, 5]. De verdeling is nu iets breder dan voorheen. Niet alleen zijn er meer grote en kleine waarden maar ook het 1ste en 3de kwartiel liggen verder uit elkaar. De respons in 2015 is iets minder representatief dan in 2014 en eerdere jaren.

Staat 5 Verdeling van de correctiegewichten na weging van het integrale bestand, voor de huidige editie, 2015, en de vorige, 2014

	Correctiegewichten 2015	Correctiegewichten 2014
Minimum	0.054	0.099
1ste kwartiel	0.654	0.681
Mediaan	0.890	0.908
Gemiddelde	1 000	1 000
3de kwartiel	1 221	1 213
Maximum	4 778	3 795
Standaarddeviatie	0.504	0.465

Om de plausibiliteit van de cijfers en de stabiliteit door de tijd te analyseren worden ook uitkomsten bekeken voor alleen het reguliere deel van de VM, zonder de flexibele oversampling. Er is een soortgelijk weegmodel gebruikt als bij het integrale bestand, met uitzondering van termen die betrekking hebben op de oversampling. Het weegmodel voor het reguliere deel bestaat uit termen 1 t/m 13 van het weegmodel in de vorige paragraaf. Termen 14 t/m 18 zijn weggelaten omdat ze betrekking hebben op de flexibele oversampling. De strata van het reguliere deel worden goed beschreven door de combinatie van basisteams en gemeenten met meer dan 70 duizend inwoners. De resulterende gewichten komen goed overeen met de gewichten van het integrale bestand, zie Staat 6. Ook hier was de begrenzing van de correctiegewichten tot het bereik [0, 4] niet mogelijk en is het bereik vergroot tot [0, 5]. De grotere spreiding van de gewichten is dus niet veroorzaakt door de oversampling, want ook bij het reguliere deel is de spreiding groter. De respons in 2015 is dus minder representatief dan in eerdere jaren.

Staat 6 Verdeling van de correctiegewichten na weging van het reguliere bestand, voor de huidige editie 2015, en de vorige, 2014

	Correctiegewichten 2015	Correctiegewichten 2014
Minimum	0.030	0.095
1ste kwartiel	0.652	0.686
Mediaan	0.895	0.908
Gemiddelde	1 000	1 000
3de kwartiel	1 230	1 207
Maximum	4 386	3 956
Standaarddeviatie	0.499	0.466

Uitkomsten

De resultaten van de Veiligheidsmonitor 2015 worden op verschillende wijze beschikbaar gesteld. Behalve in dit rapport wordt een volledige weergave van alle cijfers in de vorm van tabellen opgenomen in Statline. Hierbij worden vijf hoofdthema's onderscheiden. Dit zijn leefbaarheid en overlast in de buurt, veiligheidsbeleving, slachtofferschap criminaliteit, burgers en politie en preventie. De onderzoeksvariabelen binnen de genoemde thema's worden hierbij uitgesplitst naar de 10 regionale eenheden, 43 districten alsmede naar een aantal achtergrondkenmerken van de persoon zoals geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, herkomst, opleiding, seksuele geaardheid en mate van stedelijkheid.
Verder worden voor de aan de VM deelnemende gemeenten microdatabestanden beschikbaar gesteld met daarin de belangrijkste onderzoeksgegevens welke in opdracht van de eigen regio/gemeente zijn verzameld, aangevuld met de door het CBS en I&O Research op landelijk niveau verzamelde gegevens voor de desbetreffende gemeente. Dit alles voor zover mogelijk binnen de criteria van de statistische beveiliging.
Ook bureau Veiligheidsmonitor krijgt, op grond van een afgesloten aanvullende overeenkomst met het CBS, de beschikking over een analysebestand en kan hierdoor informatie beschikbaar stellen voor lokale deelnemers aan de VM. Hiervoor heeft bureau Veiligheidsmonitor een aparte tool laten ontwikkelen die beschikbaar is via internet. Een compleet analysebestand wordt beschikbaar gesteld via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS. Op basis van dit bestand is het mogelijk informatie samen te stellen voor beleidsmakers en overheden. Het gebruik maken van de microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door CvB worden gehanteerd. Ook aan het wetenschappelijk onderzoekscentrum DANS wordt een onderzoeksbestand – in een meer geaggregeerde vorm – beschikbaar gesteld.

Betrouwbaarheidsmarges uitkomsten

Bij elk gegeven uit de VM is de betrouwbaarheidsmarge bepaald, waarbij rekening is gehouden met de steekproefomvang en het onderzoeksdesign. De marges zijn zijn zowel beschikbaar bij de uitkomsten die op StatLine (CBS databank) worden geplaatst als in de voorliggende publicatie. In de elektronische versie van deze publicatie is per thema een verwijzing (link) naar StatLine opgenomen, waarmee het mogelijk is om meer specifieke tabelinformatie in te zien. Bij elk getoond percentage hoort een betrouwbaarheidsmarge die, behalve van het gekozen betrouwbaarheidsniveau en het onderzoeksdesign, vooral afhankelijk is van de spreiding in de antwoorden en van het aantal ondervraagde personen. Meestal wordt een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gekozen.
Dit betekent dat de werkelijke waarde in 95 van de 100 steekproeven tussen de grenzen zal liggen van de marges behorende bij de gevonden waarde en de steekproefomvang. Bij de Veiligheidsmonitor is in het algemeen sprake van kleine betrouwbaarheidsmarges. Dit komt door het grote aantal landelijke waarnemingen in de steekproef, aangevuld met de waarnemingen op basis van lokale oversampling. In 2015 gaat het in totaal om ruim 111 000 personen die aan het onderzoek hebben meegedaan. Puntschattingen die op een dergelijke steekproefomvang zijn gebaseerd hebben een marge van +/– 0,33 procentpunt bij een schatting van 50 procent. Dit betekent dat met een waarschijnlijkheid van 95 procent de werkelijke waarde van deze schatting ligt tussen de 49,67 procent en de 50,33 procent. Op het niveau van de regionale eenheden en

districten zijn de marges uiteraard groter, vanwege het lagere aantal waarnemingen dat hiervoor beschikbaar is.

Methodebreuken

Vanaf 2005 tot en met 2008 is informatie over slachtofferschap, veiligheid en tevredenheid over het functioneren van de politie gemeten via de VMR. In 2008 is de VMR overgegaan in de IVM, waarmee vervolgens statistische informatie over bovengenoemde thema's is gemeten in de jaren 2008 tot en met 2011. In 2012 is de onderzoeksopzet van de IVM verbeterd en overgegaan in de VM.
Verschillen in de onderzoeksopzet tussen VM en de IVM en de IVM en de VMR hebben tot gevolg dat er systematische effecten optreden in de uitkomsten. Dit fenomeen wordt aangeduid met de term methodebreuken. Om de continuïteit van de belangrijkste variabelen zo goed mogelijk te waarborgen, is in 2012 nogmaals de IVM met een steekproefomvang van circa 6000 personen parallel uitgevoerd aan de VM. Om dezelfde reden is in het verleden de VMR in 2008, 2009 en 2010 in een beperkte omvang parallel aan de IVM uitgevoerd.
Door de parallelle uitvoering van de twee ontwerpen is het mogelijk om de verschillen te kwantificeren, en daarmee correcties toe te passen op de oude VMR- en IVM cijfers om ze naar het VM-niveau te brengen. Op die manier worden uitkomsten van de VMR en IVM vergelijkbaar met die van de VM. Bij het omrekenen van de VMR uitkomsten naar het VM niveau wordt de integrale IVM buiten beschouwing gelaten, en wordt direct via alleen het CBS deel van de IVM naar de VM omgerekend.
De omvang van het parallelltraject in 2012 – de IVM – was voldoende groot om precieze landelijke cijfers te maken, maar niet om regionale schattingen te berekenen. Regionale schattingen zijn echter wel belangrijk om ook op regionaal niveau de cijfers van de IVM vergelijkbaar te maken met die van de VM. Een soortgelijke situatie heeft zich in het verleden ook al voorgedaan, bij de overgang van de VMR naar de IVM, in 2008. Toen is een methode ontwikkeld waarbij kleinedomeinschatters (KDS) worden gebruikt om de regionale schattingen preciezer te maken. Via die weg wordt het mogelijk om ook op regionaal niveau discontinuïteiten ten gevolge van het herontwerp te kwantificeren.
Deze KDS methode wordt ook nu bij de overgang van de IVM naar de VM weer ingezet. Hierbij worden modellen gespecificeerd die gebruik maken van hulpinformatie die correleert met de doelvariabelen van het onderzoek. Het zijn vooral de uitkomsten van de reguliere waarneming en gegevens van de politie over aangegeven misdrijven die hier een belangrijke rol spelen. De op deze manier verkregen kleinedomeinschatters worden daarom gebruikt om regionale correctiefactoren te berekenen. Voor meer informatie over deze materie zie de publicatie *Regionale discontinuïteiten in de veiligheidsmonitor*.
Staat 7 geeft een overzicht van de doelvariabelen waarvoor kleinedomeinschattingen zijn uitgerekend. Weergegeven is achtereenvolgens welke variabele het betreft, de naam van de variabele in de IVM en de overeenkomstige tabel in het IVM-tabellenrapport 2011, de naam van de variabele in de VM en de overeenkomstige tabel in de IVM 2015-publicatie.

In de periode van de VMR en de IVM waren de 25 politieregio's de leidende geografische indeling, die is gebruikt bij stratificatie en publicatie, en ook bij de berekening van de kleinedomeinschattingen. In 2013 is er een nieuwe indeling gekomen van 10 regionale eenheden, die een aggregatie zijn van de voormalige politieregio's. Bij het berekenen

van uitkomsten voor regionale eenheden op basis van de VMR en IVM is het aan te bevelen eerst de voorgestelde correcties uit te voeren, en nadien te aggregeren. Hoe dit het best kan gebeuren wordt weergegeven in de rekenvoorbeelden (zie tekstbox op pagina 258.
De correctiefactoren voor bovenstaande variabelen voor de 25 politieregio's en Nederland totaal zijn opgenomen in de volgende twee staten. Staat 8 bevat de factoren voor omrekening van IVM naar VM en staat 9 bevat factoren voor omrekening van VMR naar VM.

Staat 7 Doelvariabelen waarvoor kleinedomeinschattingen zijn uitgerekend

Variabele	Naam IVM	Tabel in IVM 2011 Tabellen-rapport	Naam VM	Tabel in VM 2015
Slachtofferschap totaal	A_sloftot	5.2	A_SLOF_TotSlp	4.5 (in bijlage 1)
Slachtofferschap geweldsdelicten	A_xgeweld2	5.3	A_GEW_Slp	4.2 (in bijlage 1)
Slachtofferschap vermogensdelicten	A_xvermog4	5.5	A_SLOF_VrmSlp	4.3 (in bijlage 1)
Aantal delicten totaal	A_adltot	5.11	AD_TOTAAL_DELICTc	StatLinetabel 'Ondervonden delicten; regio'
Aantal geweldsdelicten	A_axdlgweld2	5.12	AD_GEWTOT_DELICTc	StatLinetabel 'Ondervonden delicten; regio'
Aantal vermogensdelicten	A_axdlvrmog4	5.14	AD_VRMTOT_DELICTc	StatLinetabel 'Ondervonden delicten; regio'
Onveiligheidsgevoelens in algemeen	A_OnvGev	4.2	A_VHB_OnvGev	3.4 (in bijlage 1)
Onveiligheidsgevoelens in buurt	A_OnvBuur	4.4	A_VHB_OnvBuur	3.2 (in bijlage 1)
Contact gehad met politie	A_contpolg	7.2	A_TLP_contpol	5.2 (in bijlage 1)
Tevreden over contact	A_tevrzeer	7.10	A_TLP_tevrzeer	5.3 (in bijlage 1)
Politiefunctioneren in buurt	A_funcpol	8.4	A_PBF_ssBFuncpol	StatLinetabel 'Burgers en politie; regio'
Oordeel politie algemeen	A_toordpf	8.2	A_FPA_AlgTvroordpf	5.5 (in bijlage 1)

Staat 8 Omrekenfactoren IVM naar VM

Politieregio	A_ sloftot	A_ xge-weld2	A_ xver-mog4	A_ adltot	A_ axdlg-weld2	A_ axdlvr-mog4	A_ OnvGev	A_ OnvBuur	A_ con-tpolg	A_ tevrzeer	A_ funcpol	A_ toordpf
Groningen	0,91	0,61	1,26	0,96	0,57	1,24	1,74	1,47	1,08	0,93	0,98	0,66
Friesland	0,78	0,38	1,12	0,80	0,30	1,28	1,58	1,40	0,98	1,03	0,99	0,63
Drenthe	0,80	0,51	0,99	0,89	0,46	1,49	1,44	1,10	0,96	0,97	0,96	0,58
IJsselland	0,80	0,42	1,15	0,70	0,53	1,13	1,50	1,11	1,03	0,95	1,00	0,67
Twente	0,77	0,39	1,05	0,85	0,36	1,35	1,50	1,19	0,90	0,97	0,97	0,64
Noord- en Oost-Gelderland	0,78	0,46	1,10	0,90	0,46	1,57	1,50	1,24	0,84	1,00	0,95	0,58
Gelderland-Midden	0,87	0,80	1,08	1,08	0,52	1,37	1,54	1,06	0,97	0,99	0,96	0,65
Gelderland-Zuid	0,89	0,52	1,07	1,18	0,40	1,52	1,43	1,12	1,01	1,01	0,94	0,72
Utrecht	0,84	0,49	1,02	0,85	0,42	1,30	1,51	1,11	0,92	0,95	0,96	0,69
Noord-Holland-Noord	0,76	0,41	1,02	0,72	0,52	1,37	1,24	0,84	0,84	0,89	0,98	0,59
Zaanstreek-Waterland	0,84	0,72	0,97	1,06	0,85	1,16	1,54	1,00	0,88	0,97	0,96	0,67
Kennemerland	0,74	0,44	0,93	0,82	0,45	1,13	1,47	0,97	0,90	0,96	0,96	0,71
Amsterdam-Amstelland	0,91	0,48	0,97	0,90	0,40	1,12	1,25	1,00	0,93	0,82	0,97	0,71
Gooi en Vechtstreek	0,82	0,45	0,88	0,76	0,44	1,28	1,64	1,30	1,07	0,89	0,97	0,61
Haaglanden	0,88	0,50	1,03	0,89	0,37	1,18	1,62	1,18	0,98	0,93	0,97	0,68
Hollands Midden	0,80	0,45	1,13	0,74	0,58	1,11	1,45	0,88	0,93	1,01	0,99	0,71
Rotterdam-Rijnmond	0,84	0,52	1,05	0,86	0,38	1,39	1,51	1,19	0,84	0,88	0,97	0,67
Zuid-Holland-Zuid	0,84	0,49	1,20	1,04	0,48	1,40	1,44	0,99	0,84	0,97	0,95	0,61
Zeeland	0,89	0,48	1,10	1,03	0,47	1,53	1,56	1,18	0,92	0,99	0,90	0,60
Midden- en West-Brabant	0,74	0,43	1,04	0,72	0,54	1,35	1,44	1,03	0,95	0,93	0,95	0,58
Brabant-Noord	0,76	0,48	0,98	0,78	0,47	1,24	1,40	0,94	0,91	0,98	1,01	0,60
Brabant-Zuidoost	0,78	0,45	0,94	0,73	0,49	1,22	1,44	1,05	0,97	0,91	0,96	0,59
Limburg-Noord	0,81	0,40	1,01	0,96	0,33	1,69	1,53	0,95	0,86	0,95	0,92	0,52
Limburg-Zuid	0,82	1,33	0,96	1,08	0,54	1,49	1,72	1,50	1,03	0,95	0,90	0,51
Flevoland	0,73	0,33	1,01	0,70	0,39	1,11	1,54	0,82	0,95	0,94	1,00	0,87
Nederland totaal	0,82	0,49	1,03	0,86	0,45	1,29	1,48	1,09	0,93	0,94	0,97	0,64

Staat 9 Omrekenfactoren van VMR naar VM

Politieregio	A_ sloftot	A_ xge-weld2	A_ xver-mog4	A_ adltot	A_ axdlg-weld2	A_ axdlvr-mog4	A_ OnvGev	A_ OnvBuur	A_ con-tpolg	A_ tevrzeer	A_ funcpol	A_ toordpf
Groningen	1,04	1,05	1,42	1,43	1,24	1,55	2,21	NA	NA	0,94	0,89	NA
Friesland	0,83	0,30	1,42	1,00	0,30	1,80	2,02	NA	NA	1,04	0,86	NA
Drenthe	0,85	0,47	1,09	1,02	0,43	2,19	1,66	NA	NA	1,04	0,86	NA
IJsselland	0,97	0,57	1,41	0,94	0,77	1,31	1,95	NA	NA	1,07	0,87	NA
Twente	0,77	0,34	1,24	0,99	0,29	1,78	1,82	NA	NA	0,99	0,85	NA
Noord- en Oost-Gelderland	0,82	0,49	1,24	1,05	0,40	1,94	1,55	NA	NA	0,99	0,83	NA
Gelderland-Midden	1,02	0,71	1,33	1,36	0,59	1,79	2,11	NA	NA	1,02	0,85	NA
Gelderland-Zuid	1,01	0,57	1,46	1,80	0,46	2,64	1,65	NA	NA	1,12	0,84	NA
Utrecht	0,98	0,53	1,29	1,13	0,51	1,86	1,70	NA	NA	1,06	0,85	NA
Noord-Holland-Noord	0,87	0,57	1,42	1,02	0,62	2,48	1,41	NA	NA	0,96	0,88	NA
Zaanstreek-Waterland	1,04	0,79	1,58	1,44	0,86	1,92	1,64	NA	NA	0,98	0,85	NA
Kennemerland	0,95	0,53	1,33	1,17	0,66	2,06	1,71	NA	NA	1,08	0,87	NA
Amsterdam-Amstelland	1,11	0,59	1,35	1,46	0,62	1,96	1,53	NA	NA	0,86	0,87	NA
Gooi en Vechtstreek	0,96	0,72	1,17	1,04	0,79	2,33	1,95	NA	NA	0,93	0,89	NA
Haaglanden	1,04	0,48	1,27	1,22	0,38	1,82	1,99	NA	NA	1,00	0,88	NA
Hollands Midden	0,90	0,57	1,56	0,96	0,72	1,57	1,83	NA	NA	1,06	0,88	NA
Rotterdam-Rijnmond	1,11	0,82	1,58	1,38	0,60	2,30	1,94	NA	NA	0,82	0,85	NA
Zuid-Holland-Zuid	1,07	0,55	1,74	1,51	0,51	2,33	1,84	NA	NA	1,16	0,85	NA
Zeeland	0,98	0,49	1,36	1,28	0,54	2,40	1,93	NA	NA	0,92	0,81	NA
Midden- en West-Brabant	0,89	0,52	1,28	0,97	0,53	2,13	1,75	NA	NA	1,00	0,85	NA
Brabant-Noord	0,83	0,51	1,33	1,03	0,53	2,10	1,68	NA	NA	1,18	0,89	NA
Brabant-Zuidoost	0,90	0,51	1,17	0,99	0,57	1,71	1,71	NA	NA	1,07	0,85	NA
Limburg-Noord	0,83	0,42	1,27	1,15	0,35	2,46	1,73	NA	NA	0,97	0,82	NA
Limburg-Zuid	0,95	1,58	1,29	1,47	0,83	2,34	2,13	NA	NA	0,92	0,82	NA
Flevoland	0,92	0,33	1,41	1,04	0,40	2,02	1,95	NA	NA	1,07	0,91	NA
Nederland totaal	0,95	0,56	1,35	1,18	0,54	1,98	1,79	NA	NA	0,99	0,86	NA

NA = Niet aanwezig in VMR.

Rekenvoorbeelden

Landelijke correctie
Volgens de IVM 2010 heeft 31,57% van de bevolking contact gehad met de politie. Om dit cijfer vergelijkbaar te maken met de uitkomsten op basis van de VM moet het vermenigvuldigd worden met de correctiefactor voor heel Nederland, 0,9307 (onderste rij in Staat 7), 0,9307 x 31,57% = 29,38%. Bij het vergelijken van uitkomsten van de IVM in 2010 met uitkomsten van de VM in 2012 en later moet voor het percentage dat contact gehad heeft met de politie het cijfer 29,38% gebruikt worden.

Regionale correctie
De regionale correcties verlopen op dezelfde manier. Het percentage van de bevolking in de politieregio Limburg-Zuid dat slachtoffer is geweest van een delict is 25,01% volgens de IVM in 2011. Om dit cijfer vergelijkbaar te maken met de VM moet vermenigvuldigd worden met de correctiefactor 0.8198, wat als resultaat 20,50% oplevert.
Omdat in de VM de 'oude' politieregio's niet meer onderscheiden worden moeten de gecorrigeerde cijfers omgerekend worden naar regionale eenheden. Politieregio Limburg-Zuid vormt samen met politieregio Limburg-Noord de regionale eenheid Limburg. Het cijfer van Limburg-Noord uit de IVM van 2011 wordt ook omgerekend, met een specifieke correctie voor die regio: 21,76% x 0,8081 = 17,58%.
Bij het bepalen van het cijfer voor regionale eenheid Limburg moet rekening gehouden worden met de verschillende bevolkingsaantallen van de politieregio's (15-plussers, want dat is de doelpopulatie). Die aantallen worden op basis van de gewogen enquêtes makkelijk berekend door optellen van de gewichten per politieregio. Deze zijn beschikbaar in de microdatabestanden. Voor 2011 zijn de aantallen 422 013 voor Limburg-Noord, en 513 118 voor Limburg-Zuid.
Het slachtofferschapspercentage voor de regionale eenheid Limburg wordt verkregen door de percentages om te rekenen naar aantallen, en vervolgens weer naar het percentage voor de regionale eenheid: (422 013 x 17,58% + 513 118 x 20,50%)/(422 013 + 513 118).
In de teller van deze breuk worden totalen berekend voor de politieregio's, en opgeteld tot het totaal voor de regionale eenheid. In de noemer staat het bevolkingsaantal van de regionale eenheid, dat gelijk is aan de som van de aantallen van de politieregio's die er deel van uitmaken. De uitkomst van deze bewerking is gelijk aan 19,18%. Dit is het percentage van de regionale eenheid Limburg voor 2011 dat vergelijkbaar is met de uitkomsten voor deze regionale eenheid op basis van de VM.

Laagregionale correcties
Voor het corrigeren van cijfers van de IVM die betrekking hebben op gebieden kleiner dan politieregio's (gemeenten, buurten, wijken) wordt aanbevolen de correctiefactor te gebruiken van de politieregio waartoe het gebied behoort.

Recent verschenen literatuur

CBS (2015), *Criminaliteit in Nederland*, 18 december 2015

CBS (2015), *Vrouwen meer op internet gepest dan mannen*, 17 december 2015

WODC (2015), *Ouderen als slachtoffer van criminaliteit. Een kwantitatief beeld van de Nederlandse situatie*, in: Justitiële Verkenningen, december 2015

CBS (2015), *CBS: Verschil criminaliteit stad en land gedaald*, 27 november 2015

CBS (2015), *Criminaliteit en veiligheidsbeleving: landelijke en regionale trends*, 27 november 2015

CBS (2015), *CBS: Minder Nederlanders ervaren respectloos gedrag*, 12 november 2015

CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2015), *Daling criminaliteit, aantal verdachten en strafzaken*, 19 oktober 2015

CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2015), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2014*, 19 oktober 2015

CBS (2015), *CBS: Een ruim voldoende voor veiligheid in de buurt*, 25 september 2015

CBS (2015), *CBS: Meer online shoppers opgelicht*, 26 augustus 2015

CBS (2015), *Slachtofferschap cybercrime en internetgebruik*, 26 augustus 2015

CBS (2015), *CBS: Bijna 8 procent van de jongeren gepest op het internet*, 17 augustus 2015

CBS (2015), *CBS: Steeds minder Nederlanders ervaren criminaliteit, onveiligheidsgevoelens en overlast in de buurt*, 2 maart 2015

CBS (2015), *Veiligheidsmonitor 2014*, 2 maart 2015

CBS (2014), *CBS: Steeds minder vandalisme*, 23 december 2014

CBS (2014), *Vandalisme: stand van zaken, trends en achtergronden*, 23 december 2014

CBS (2014), *CBS: Bijna vier van de tien inwoners van aandachtswijken voelen zich wel eens onveilig in eigen buurt*, 17 december 2014

CBS (2014), *CBS: Ouderen steeds vaker slachtoffer van geweld*, 25 november 2014

CBS (2014), *Homoseksuelen minder positief over eigen woonbuurt dan hetero's*, 6 november 2014

CBS, WODC en Raad voor de Rechtspraak (2014), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2013*, 5 november 2014

CBS (2014), *Stadsbewoner positiever over beschikbaarheid politie dan inwoner kleinere gemeente*, 26 september 2014

CBS (2014), *Steeds meer Nederlanders bang voor inbraak*, 11 september 2014

CBS (2014), *Meeste criminaliteitspreventie in Zuid-Nederland*, 14 juli 2014

CBS (2014), *Meeste sociale overlast door hangjongeren*, 24 juni 2014

CBS (2014), *Meer oplichting via internet, minder skimming*, 16 juni 2014

CBS (2014), *Aantal slachtoffers criminaliteit gelijk gebleven*, 3 maart 2014

CBS (2014), *Veiligheidsmonitor 2013*, 3 maart 2014

Medewerkers

Auteurs

Math Akkermans
Rianne Kloosterman
Kim Knoops
Ger Linden
Elke Moons

Met medewerking van

Bart Buelens
José Gouweleeuw
Hub Janssen
Jos Kickken
Inge Muijs
Marie-José Poublon-Schijns

Redactieraad

Math Akkermans
Razia Ghauharali
Paul Holle
Gooitske Marsman
Paul Smit
Henk Statema
Marieke Veelders
Rob van Vlerken